

**T.C.
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI
ESKİ TÜRK DİLİ PROGRAMI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**ESKİ UYGURCA ABİTAKİ METİNLERİNİN
SÖZVARLIĞI**

**TÜMER KARAAYAK
14718003**

**TEZ DANIŞMANI
PROF. DR. MEHMET ÖLMEZ**

**İSTANBUL
2017**

T.C.
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI
ESKİ TÜRK DİLİ PROGRAMI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ESKİ UYGURCA ABİTAKİ METİNLERİNİN
SÖZVARLIĞI

TÜMER KARAAYAK
14718003

Tezin Enstitüye Verildiği Tarih: 20.06.2017

Tezin Savunulduğu Tarih: 02.06.2017

Tez Oy Birliği / Oy Çokluğu ile Başarılı Bulunmuştur

	Unvan Ad Soyad	İmza
Tez Danışmanı	: PROF. DR. MEHMET ÖLMEZ	
Jüri Üyeleri	: PROF. DR. ZÜHAL ÖLMEZ	
	PROF. DR. MUSTAFA S. KAÇALIN	

İSTANBUL
MAYIS 2017

ÖZ

ESKİ UYGURCA ABİTAKİ METİNLERİNİN SÖZVARLIĞI

Tümer Karaayak

Mayıs, 2017

Yüksek lisans tezi olarak hazırlanan bu çalışma Amitābha kültürüne ait Pekin, St. Petersburg, İstanbul, Ankara ve Paris'te bulunan yazmaları kapsamaktadır. Bu çalışmada 184 adet yazmaya yer verilmiştir. Çalışmamızda daha önce yayımlanmış olan St. Petersburg, İstanbul, Ankara, kısmen yayımlanmış olan Pekin ve hiç yayımlanmamış olan Paris yazmaları incelenmektedir. Bu çalışma 6 bölümden oluşmaktadır. “1. Giriş” bölümünde çalışmada yer alan yazmalar ve üzerine yapılan çalışmalara, çalışmada izlenen yönteme, yazmaların özelliklerine ve çalışmada kullanılan yazmaların sıralamasına değinilmiştir. “2. Metin” bölümünde çalışmada yer alan yazmaların yazı çevirisi ve harf çevirisine yer verilmiştir. “3. Çeviri” bölümünde metinlerin günümüz Türkçesine çevirisine yer verilmiştir. “4. Açıklamalar” bölümünde önceki yayınlarından farklı olan okuyuşlara ve bazı kavramların açıklamalarına yer verilmiştir. “5. Dizinler” bölümünde iki dizin hazırlanmıştır: “5.1. Uygurca Dizin” ve “5.2. İkilemeler Dizini”. “5.1. Uygurca Dizin”de madde başları Eski Uygurca, anlamları Türkiye Türkçesidir. Ayrıca Uygurca dizinde bazı kelimelerin Sanskritçe karşılıkları verilmiştir. “5.2. İkilemeler Dizini” bölümünde çalışmada yer alan ikilemelere yer verilmiştir. “6. Sonuç” bölümüdür.

Anahtar Kelimeler: Amitābha kültürü, sözvarlığı, Abitaki metinleri

ABSTRACT

VOCABULARY OF OLD UIGHUR ABİTAKİ TEXTS **Tümer KARAAYAK** **May, 2017**

This study, which has been prepared as master thesis, has contained manuscripts that of Amitābha religious found in Pekin, St. Petersburg, İstanbul, Ankara, Paris. There are 184 manuscripts in this study. In our study, it has been examined that published previously St. Petersburg, Ankara, İstanbul; partially published Bejiing and unpublished Paris manuscripts. This study consists of 6 chapters. In the chapter entitled “1. Introduction” has been studied the manuscripts that examined in this work and the studies on these manuscripts, the method followed in the study, features of manuscripts and order of manuscripts used in this study are mentioned. In the chapter entitled “2. Text” contains the transcriptions and the transliterations of the manuscripts that examined in this work. In the chapter entitled “3. Translation”, the texts that examined in this study have been translated into Turkish. In the chapter entitled “4. Notes” has been studied readings that different from previous published and the description of some terms. In the chapter entitled “6. Indexes”, there has two indexes: “5.1. Uighur Index” and “5.2. Reduplication Index”. That part that “5.1. Uighur Index”, the entries are in Old Uighur and their meanings are in Turkish. In addition, some words in the Uighur language are given in Sanskrit in Uighur Index. The last chapter is “6. Conclusion”.

Keywords: Amitābha religious, vocabulary, Abitaki texts

ÖN SÖZ

Eski Uygurca Abitaki Metinlerinin Sözcük Sözcük adını taşıyan bu çalışma Pekin, St. Petersburg, İstanbul, Ankara ve Paris'te bulunan yazmalara ait metinlerin sözcük listesini içermektedir. Bu çalışmayı bana tez konusu olarak öneren, tez süresi boyunca bana her türlü desteği veren ve yardımlarını hiçbir zaman esirgemeyen hocam Prof. Dr. Mehmet Ölmez'e en içten teşekkürlerimi sunarım. Pekin'de bulunan yazmaları temin etmem konusunda büyük çabaları olan Natali Tsaryk ve Anna Podolian'a teşekkür ederim. Ayrıca hem St. Petersburg'da bulunan yazmalar üzerine çalışma ve yayım izini veren Institute of Oriental Manuscripts müdürü Prof. Dr. Irina Popova'ya ve yazışmaları yürüten Vladimir Ivanov'a teşekkür ederim. İstanbul'da bulunan yazmalara ait resimleri kişisel arşivlerinden bana verme nezaketinde bulunan Yrd. Doç. Dr. Babek Javanshir'e ve eşi Serap Javanshir'e teşekkür ederim. Ankara'daki yazmaların resimlerini çeken hocam Mehmet Ölmez'e tekrardan teşekkürü bir borç bilirim. Paris Musée Guimet'deki yazmalara ait bilgilere ulaşan ve yazmaların resimlerini çekme nezaketinde bulunan ve sonrasında bu yazmaları temin etmem konusunda çok büyük yardımları olan Sara Yontan'a teşekkürü bir borç bilirim. Tezimle ilgili Çince kaynaklar konusunda yardımlarını aldığım Doç. Dr. Murat Elmalı, Yrd. Doç. Dr. Zemire Gulcalı ve Dr. Abdumijit Muhemmed'e teşekkür ederim. Tezimi okuma inceliğinde bulunan ve Almanca kaynaklar konusunda yardımlarını esirgemeyen Dr. Uğur Uzunkaya'ya teşekkür ederim. Japonca kaynaklar konusunda her zaman imdadıma yetişen Zeynep Pınar Can'a teşekkür ederim. Bazı kaynakların temini konusunda yardımlarını aldığım Yrd. Doç. Dr. Betül Özbay'a, Çince özel isimleri bulmam konusunda her türlü yardımı ve kolaylığı sağlayan Dr. Yong Söng Li'ye ve Sanskritçe kısımlar konusunda yardımlarını esirgemeyen Dr. Siglinde Dietz'e teşekkürlerimi sunarım. Tezimin son sürecinde göreve başladığım Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesinde bana huzurlu bir çalışma ortamı sağlayan hocalarım Prof. Dr. İbrahim Taş, Prof. Dr. Mustafa Koç, Doç. Dr. Oktay Selim Karaca ve Yrd. Doç. Dr. Mihaly Dobrovits'e teşekkür ederim.

Yüksek Lisans Bursu çerçevesinde Ocak 2014'ten beri hem finansal destek sağlayan hem de yüksek lisans tezinin desteklenmesi kapsamında yazmaların temini için gerekli olan ödemeleri yapan Türk Dil Kurumu'na teşekkür ederim.

İstanbul; Mayıs, 2017

Tümer Karaayak

İÇİNDEKİLER

TEZ ONAY SAYFASI

ÖZ	iii
ABSTRACT	iv
ÖN SÖZ	v
İÇİNDEKİLER	vi
TABLolar LİSTESİ	viii
KISALTMALAR	ix
1. GİRİŞ	1
1.1. Çalışmada Yer Alan Yazmalar ve Üzerine Yapılan Çalışmalar	3
1.1.1. Pekin’de Bulunan Yazmalar ve Üzerine Yapılan Çalışmalar	4
1.1.2. St. Petersburg’da Bulunan Yazmalar ve Üzerine Yapılan Çalışmalar ..	5
1.1.3. İstanbul’da Bulunan Yazmalar ve Üzerine Yapılan Çalışmalar	6
1.1.4. Ankara’da Bulunan Yazmalar ve Üzerine Yapılan Çalışmalar	7
1.1.5. Paris’te Bulunan Yazmalar ve Üzerine Yapılan Çalışmalar	8
1.2. Çalışmada İzlenen Yöntem	8
1.3. Çeviri Yazısında ve Harf Çevirisinde Kullanılan İşaretler	9
1.4. Yazmaların Yazım Özellikleri	10
1.5. Yazmaların Uyum Tablosu	13
2. METİN	24
3. TÜRKİYE TÜRKÇESİ ÇEVİRİSİ	183
4. AÇIKLAMALAR	281
5. DİZİNLER	491
5.1. Uygurca Dizin	491
5.2. İkilemeler Dizini	668
6. SONUÇ	678

KAYNAKÇA	679
ÖZ GEÇMİŞ	689

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1:	Yazmaların Uyum Tablosu	13
-----------------	-------------------------------	----

KISALTMALAR

Genel Kısaltmalar

AdW	: Akademie der Wissenschaften
AF	: Asiatische Forschungen
AKDTYK	: Atatürk Kùltür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu
AoF	: Altorientalische Forschungen
AYS	: Altun Yaruk Sudur
b.n.y.	: Bölüm Numarası Yok
BBAW	: Berlin-Brandenburgische Akademie der Wissenschaften
bkz.	: Bakınız
BOH	: Bibliotheca Orientalis Hungarica
bs.	: Baskı
BT	: Berliner Turfantexte
c.	: Cilt
Com.	: Commentaries
çev.	: Çeviren
Çin.	: Çince
diğ.	: Diğerleri
DLT	: Dîvânu Lugâti't-Türk
DS	: Derleme Sözlüğü
ed.	: Editör
Etü.	: Eski Türkçe

G.	: Giles
GY	: Güney Yüzü
haz.	: Hazırlayan
hrsg.	: herausgegeben
KB	: Kutadgu Bilig
Kom.	: Kommentar
krş.	: Karşılaştırınız
KT	: Kül Tëgin Yazıtı
M III	: Manichaica III
Moğ.	: Moğolca
n.	: Not
N.F.	: Neue Folge
Nr.	: Numara
PhTF II	: Philologiae Turcicae Fundamenta II
s.	: Sayı
SEDTF 2	: Sprachwissenschaftliche Ergebnisse der deutschen Turfan-Forschung
SGKAO	: Schriften zur Geschichte und Kultur des Alten Orients
Skr.	: Sanskritçe
Soğd.	: Soğdca
SPAW	: Sitzungsberichte der Preußischen Akademie der Wissenschaften
T	: Taishō
t.y.	: Tarih yok
TDK	: Türk Dil Kurumu
Toh. A	: Tohar A Lehçesi
Toh. B	: Tohar B Lehçesi
TS.	: Türkçe Sözlük
TT	: Türkische Turfan-Texte
TT I	: Türkische Turfan-Texte I
TT IX	: Türkische Turfan-Texte IX

TTK	: Türk Tarih Kurumu
Türk.	: Türkçe
U II	: Uigurica II
UAJb	: Ural-Altaysche Jahrbücher
Uyg.	: Uygurca
vb.	: ve benzeri
vd.	: ve diğerleri
VdSUA	: Veröffentlichungen der Societas Uralo-Altaica
VOHD	: Verzeichnis der Orientalischen Handschriften in Deutschland
ZAGA	: Zentralinstitut für Alte Geschichte und Archäologie
ZDGM	: Zeitschrift der Deutschen Morgenländischen Gesellschaft

İşaretler

,	: Tek kanca, yazmadaki noktalama işaretlerinin çeviri yazıya aktarılmasıdır.
„	: Çift kanca, yazmadaki noktalama işaretlerinin harf çevirisine aktarılmasıdır.
...	: Üç nokta, yazmadaki satırın boş kısımlarını ifade eder.
(...)	: Parantez, yazmada yer alan sözcüğün yazılmayan ünlüsünü gösterir.
[...]	: Köşeli ayraç, yazmada yer alan sözcüğün yazılmayan harflerini ya da tamamlanan kısımları gösterir.
{ ... }	: Kavisli ayraç, yazmada yer alan sözcüğün fazladan yazılan harfini gösterir.
< ... >	: Sivri uçlu ayraç, yazmada yer alan sözcüğün müstensih tarafından unutulmuş harfini ifade eder.
/	: Taksim işareti, yazmada harf boyutunda tahrip olan kısmın harf çevirisinde gösterilmesidir.
///	: Birden fazla taksim işareti, yazmadaki sözcük boyutunda tahrip olan kısmın harf çevirisinde gösterilmesidir.
<<	: Başka bir dilden alıntılanan sözcüğün doğrudan alıntılanmadığını ifade eder.
<	: Başka bir dilden alıntılanan sözcüğün orijinal biçimini ifade eder.
+	: İsim tabanına gelen eki gösterir.

- : Fiil tabanı ve fiil tabanına gelen eki gösterir.
- ...2 : Çeviride yer alan ikilemeleri ifade eder.
- ...3 : Çeviride yer alan üçlemeleri ifade eder.

Atıf Yapılan Eser Kısaltmaları

- AbiAnk.** : Die Alttürkischen Abitaki-Fragmente des Ethnografya Müzesi, Ankara, bkz. Temir, Kudara, Röhrborn, 1984.
- Abiİst.** : Bruchstücke der alttürkischen Amitābha-Literatur aus Istanbul, bkz. Sertkaya, Röhrborn, 1984.
- Agam 2** : Uigurische Āgama-Fragmente (2), bkz. Kudara, Zieme 1990.
- AYS III** : Altun Yaruk III. Kitap (5. Bölüm), bkz. Ölmez, 1991.
- AYS IV** : Altun Yaruk Sudur IV. Tegzinç (Karşılaştırmalı Metin Yayını), bkz. Tokyürek, 2015.
- AYS IX** : Uygurca Altun Yaruk Sudur, IX. Kitap Diplomatik Neşir Usûlüyle Yayını, Tercüme Açıklamalar ve Dizin, bkz. Uçar, 2013.
- AYS V** : Altun Yaruk Sudur V. Kitap Berlin Koleksiyonundaki Fragmanların Transliterasyonu ve Transkripsiyonu Açıklamalar ve Dizin, bkz. Uçar, 2009.
- AYS VI** : Altun Yaruk Sudur VI. Kitap, Karşılaştırmalı Metin Yayını, bkz. Ayazlı, 2012.
- AYS VII** : Altun Yaruk Yedinci Kitap Berlin Bilimler Akademisindeki Metin Parçaları Karşılaştırmalı Metin, Çeviri, Açıklamalar, Dizin, bkz. Çetin, 2012.
- AYS X** : Altun Yaruk Sudur X. Kitap (Metin-Çeviri-Açıklamalar-Sözlük), bkz. Gulcalı, 2015.
- BT I** : Fragmente der uigurischen Version des „Jin’gangjing mit den Gāthās des Meister Fu” nebst einem Anhang von T. INOKUCHI, bkz. Hazai, Zieme, 1971.
- BT II** : Eine uigurische Totenmesse. Text, Übersetzung, Kommentar, bkz. Röhrborn, 1971.
- BT III** : Das uigurische Insadi-Sūtra, bkz. Tezcan, 1974.
- BT IX (I)** : Maitrisimit nom bitig. Die uigurische Übersetzung eines Werkes der buddhistischen Vaibhāsika-Schule. 1. Transliteration, Übersetzung, Anmerkungen, bkz. Tekin, 1980.
- BT IX (II)** : Maitrisimit nom bitig. Die uigurische Übersetzung eines Werkes der buddhistischen Vaibhāsika-Schule. 2. Analytischer und rückläufiger Index, bkz. Tekin, 1980.
- BT VIII** : Die uigurischen Übersetzungen des Guruyogas „Tiefer Weg” von Saskya Paṇḍita und der Mañjuśrīnāmasaṃgīti, bkz. Kara, Zieme, 1977.
- BT XIII** : Buddhistische Stabreimdichtungen der Uiguren. bkz. Zieme, 1985.

- BT XVIII** : Altun Yaruq Sudur. Vorworte und das Erste Buch Edition und Übersetzung der alttürkischen Version des Goldglanzsūtra (Suvarṇaprabhāsottamasūtra), bkz. Zieme, 1996.
- BT XX** : Vimalakīrtinirdeśasūtra. Edition alttürkischer Übersetzung nach Handschrift -fragmenten von Berlin und Kyoto, bkz. Zieme, 2000.
- BT XXIII** : Magische Texte des uigurischen Buddhismus, bkz. Zieme, 2005
- BT XXV (1)** : Das Buch von der Sündentilgung: Edition des alttürkischbuddhistischen Kṣanti Kılguluk Nom Bitig. Teil 1, bkz. Wilkens, 2007
- BT XXV (2)** : Das Buch von der Sündentilgung: Edition des alttürkischbuddhistischen Kṣanti Kılguluk Nom Bitig. Teil 2, bkz. Wilkens, 2007
- BT XXVI** : Die Uigurischen Buddhistischen Kolophone, bkz. Yasai, 2008.
- BT XXVIII** : Prajñāpāramitā Literature in Old Uyghur, bkz. Yakup, 2010.
- BT XXXIII** : A Study of the Buddhist Sūtra called Säkiz Yükmäk Yaruq or Säkiz Törlügin Yarumış Yaltrımıš in Old Turkic, bkz. Oda, 2015.
- BT XXXVII (1)**: Buddhistische Erzählungen aus dem alten Zentralasien Edition der altuigurischen Daśakarmapathāvadānamālā. Teil 1, bkz. Wilkens, 2016.
- BT XXXVII (3)**: Buddhistische Erzählungen aus dem alten Zentralasien Edition der altuigurischen Daśakarmapathāvadānamālā. Teil 3, bkz. Wilkens, 2016.
- BUI II** : Uygurca Sadāprarudita ve Dharmodgata Bodhisattva Hikāyesi, bkz. Barutçu, 1987.
- DLT II** : Maḥmūd al-Kāšyarī. Compendium of Turkic Dialects (Dīwān Luyāt at-Turk). Part II, bkz. Dankoff, Kelly, 1984.
- DLT III** : Maḥmūd al-Kāšyarī. Compendium of Turkic Dialects (Dīwān Luyāt at-Turk). Part III, bkz. Dankoff, Kelly, 1985.
- DPKAM** : Daśakarmapathāvadānamālā, Giriş – Metin – Çeviri – Notlar – Dizin – Tıpkıbası, bkz. Elmalı, 2016.
- DS VII** : Türkiye’de Halk Ağzından Derleme Sözlüğü VII H-İ.
- DTS** : Drevnetyurkskiy Slovar’, bkz. Nadelyaev vd., 1969.
- DTT** : Dictionary and Thesaurus of the Tocharian A volume 1: A-J.
- ED** : An Etymological Dictionary of Pre-Thirteenth-Century Turkish, bkz. Clauson, 1972.
- Ernte I** : Ein uigurischer Erntesege, bkz. Zieme, 1975a.

- ETŞ** : Eski Türk Şiiri, bkz. Arat, 1965.
- G.** : A Chinese-English Dictionary. Part I-II, bkz. Giles, 1912.
- Guanwu** : Guanwulianshoujing in Uighur, bkz. Zieme, Kudara, 1984.
- HamiZus** : Das Zusammentreffen Mit Maitreya, bkz. Eimer, Laut, Geng, Klimkeit, 1988.
- HT III** : Die alttürkische Xuanzang-Biographie V. Nach der Handschrift von Paris, Peking und St. Petersburg sowie nach dem Transkript von Annemarie v. Gabain herausgegeben, übersetzt und kommentiert, bkz. Ölmez, Röhrborn, 2001.
- HT IX (I)** : Die alttürkische Xuanzang-Biographie IX. Nach der Handschrift von Paris, Peking und St. Petersburg sowie nach dem Transkript von Annemarie v. Gabain ediert, übersetzt und kommentiert. Band I, bkz. Aydemir, 2013.
- HT IX (II)** : Die alttürkische Xuanzang-Biographie IX. Nach der Handschrift von Paris, Peking und St. Petersburg sowie nach dem Transkript von Annemarie v. Gabain ediert, übersetzt und kommentiert. Band II, bkz. Aydemir, 2013.
- HT V** : Die alttürkische Xuanzang-Biographie V. Nach der Handschrift von Paris und St. Petersburg sowie nach dem Transkript von Annemarie v. Gabain ediert, übersetzt und kommentiert, bkz. Dietz, Ölmez, Röhrborn, 2015.
- HT VII** : Die alttürkische Xuanzang-Biographie VII. Nach der Handschrift von Leningrad, Paris und Peking sowie nach dem Transkript von Annemarie v. Gabain herausgegeben, übersetzt und kommentiert, bkz. Röhrborn, 1991.
- HT VIII** : Die alttürkische Xuanzang-Biographie VIII. Nach der Handschrift von Paris, Peking und St. Petersburg sowie nach dem Transkript von Annemarie v. Gabain herausgegeben, übersetzt und kommentiert, bkz. Röhrborn, 1996.
- HT X** : Die alttürkische Xuanzang-Biographie X. Nach der Handschrift von Paris, Peking und St. Petersburg sowie nach dem Transkript von Annemarie v. Gabain ediert, übersetzt und kommentiert, bkz. Mirsultan, 2010.
- Huast.** : Huastuanift Manihaist Uygurların Tövbe Duası, bkz. Özbay, 2014.
- JEBD** : Japanese-English Buddhist Dictionary.
- KuanP** : Eski Uygurca Kuanşi im Puser İncelemesi Metin – Çeviri – Açıklamalar – Sözlük, bkz. Özcan, 2014.
- Lobpreis** : Ein zweisprachiger Lobpreis auf den Bäg von Kočo und seine Gemahlin, bkz. Laut, Zieme, 1990.

- OTWF** : Old Turkic Word Formation A Functional Approach to the Lexicon I – II, bk. Erdal, 1991.
- RaschLobpreis**: Dies ist der Lobpreis des Mannes, bkz. Raschmann, 1995.
- ShoAbhiStock**: The Uighur Abhidharmakośabhāṣya preserved at the Museum of Ethnography in Stockholm, bkz. Shōgaito, 2014
- ShoAbhiY** : Uighur Abhidharma Texts: A Philological Study, bkz. Shōgaito, 2008.
- ShoRossia** : Roshia shozō uigurugo bunken no kenkyū – Uiguru monji hyōki kanbun to uigurugo butten tekisuto – . Uighur manuscripts in St. Petersburg. Chinese texts in Uighur script and Buddhist Uighur texts, bkz. Shōgaito, 2003
- SuvKaya** : Uygurca Altun Yaruk, Giriş, Metin ve Dizin, bkz. Kaya, 1994.
- UigTot** : Ein uigurisches Totenbuch. Nāropas Lehre in uigurischer Übersetzung von vier tibetischen Traktaten nach der Sammelhandschrift aus Dunhuang, British Museum Or. 8212 (109), bkz. Zieme, Kara, 1979.
- UW** : Uigurisches Wörterbuch. Sprachmaterial der vorislamischen türkischen Texte aus Zentralasien. Lieferung 1-6: a-ārñäk, bkz. Röhrborn, 1977-1998.
- UWN** : Uigurisches Wörterbuch. Sprachmaterial der vorislamischen türkischen Texte aus Zentralasien. Neubearbeitung. II. Nomina-Pronomina-Partikel. Band 1: a-asvık, bkz. Röhrborn, 2015.
- UWV** : Uigurisches Wörterbuch. Sprachmaterial der vorislamischen türkischen Texte aus Zentralasien. Neubearbeitung. I. Verben. Band 1: ab- äzüglä-, bkz. Röhrborn, 2010.
- Üçİtigsiz** : Üç İtigsizler Giriş, Metin, Tercüme, Notlar, İndeks, XXX Levha., bkz. Barutçu Özönder, 1998.
- YüanZeit** : Buddhistische Uigurica aus der Yüan-Zeit, bkz. Tekin, 1980.

1. GİRİŞ

Devlet olarak 744'te tarih sahnesine çıkan Uygurlar 13. yüzyılın başlarına değin varlığını sürdürmüştür. Uygurlar bu süreç boyunca çeşitli milletler ile siyasî, sosyal, ticarî ve dinî ilişkilerde bulunmuşlardır. Dinî ilişkilerin bir sonucu olarak Budizm, Manihaizm ve Hristiyanlık gibi dinlerin etkisine girmişlerdir (Ölmez, 1997, 240). Bu dinlerden Uygurlar arasında uzun süre varlığını sürdüren inanç sistemlerin başında Budizm gelir. Budizm tarihî gelişim aşaması bakımından dört döneme ayrılır. İlk dönem Hīnayāna “küçük araç”, ikinci dönem Mahāyāna “büyük araç”, üçüncü dönem “Zen” ve dördüncüsü günümüze kadar gelen “son dönem”dir. Budizmin Hīnayāna anlayışı bireyin kurtuluşunu esas alırken, Mahāyāna anlayışı bütün canlıların kurtuluşunu esas alır.

Uygurlar daha önceden Budizmi benimseyen Soğdların etkisiyle Budist olmuşlardır. Uygurlar Budizme ait önemli eserleri kendi dillerine tercüme ederek Budist Uygur külliyyatının temelini oluşturmuşlardır. Bu külliyyat içerisinde Çince, Tibetçe, Toharca ve Sanskritçeden çevrilmiştir (Ölmez, 1997, 240). Bu çevirilerde eklemeler ve genişletmeler yapılmıştır. Böylelikle metinler daha anlaşılır duruma getirilmeye çalışılmıştır (Tezcan, 2001, 240). Bu çeviri eserleri 9. yüzyıldan başlayıp 14. yüzyılın sonlarına değin tarihlendirmek mümkündür. Başlangıçta daha çok Soğdçadan, Toharcadan ve Çince den yapılan çeviriler, son dönemde yerini Çince den ve Tibet Budizmine ait eserlerden yapılan çevirilere bırakmıştır (Ölmez, 2004, 129). Eski Uygurca Budist edebiyatın esasını *Tripitaka* adı verilen kitap külliyyatı oluşturmaktadır (Ölmez, 1997, 241; Ölmez, 2004, 129). Bu kitap külliyyatı *sūtralar*, *abhidarmalar* ve *vinayalar*'dan oluşmaktadır (Tekin, 1965, 36). Budist edebiyat içerisinde *Amitābha* kültüne ait metinler genel olarak *sūtralar* içerisinde ele alınmıştır (Gabain, 1964, 226; Tezcan, 2001, 290). Mehmet Ölmez ise, Amitābha

kültüne ait metinlerin *vinaya* tarzına yakın olduğunu belirtmiştir (Ölmez, 1997, 244; Ölmez, 2004, 133).

Amitābha kültüne ait metinler Mahāyāna anlayışı temelinde oluşturulduğu söylenebilir. Mahāyāna Budizmi içerisinde *Pure Land School* (淨土宗) ekolüne ait üç önemli sūtra Eski Uygurcaya tercüme edilmiştir.

1. Amitāyur-dhyāna-sūtra (觀無量壽經 *Guan wu liang shou jing*): Metnin Sanskritçe orijinal versiyonun ne olduğu belirsizdir, ancak MÖ. 424 – 442 arasında *Kālayāśas* tarafından Çinceye çevrilmiştir (Elverskog, 1997, 50). Bu sūtraya ait *Ōtani* koleksiyonunda bulunan bir parça, 1912 yılında Zuichō Tachibana¹ tarafından yayımlanmıştır. Aynı yıl Haneda², Tachibana'nın bazı okumalarını düzelttiği ve Çincesi ile karşılaştırdığı çalışmasını yayımlamıştır. Aynı parça, 1979'da Kōgi Kudara tarafından yeniden işlenerek neşredilmiştir.³ Aynı metnin başka bir parçasına ait iki yazma 1982'de Peter Zieme⁴ tarafından yayımlanmıştır (Elverskog, 1997, 50).

Bu sūtraya ait iki parça (19 ve 20 numaralı) Reşit Rahmeti Arat tarafından *Eski Türk Şiiri* [ETŞ] (1965)⁵ adlı çalışmasında yayımlanmıştır (Arat, 1965, 185-211). Daha sonrasında bu sūtra ile ilgili parçalar Kudara ve Zieme tarafından yayımlanmıştır⁶ (Elverskog, 1997, 51).

2. Uzun Sukhāvātīvyūha (無量壽經 *Wu liang shou jing*) : *Samghavarman* tarafından tercüme edilmiştir. Bu sūtranın Çince versiyonu Taisho 360'a denk gelmektedir. Bu sūtraya ait yazmalar ile ilgili 1985'te Zieme⁷ ve 1986'da James Hamilton⁸ bir çalışma yapmıştır (Elverskog, 1997, 63-64).

3. Kısa Sukhāvātīvyūha (阿彌陀經 *A mi tuo jing*): 4. yüzyılda *Kumārajīva* tarafından çevrilmiştir. Bu sūtranın Çince versiyonu Taisho 366'a denk gelmektedir (Elverskog, 1997, 64).

¹ Tachibana, Zuichō. 1912. Uiguru yaku no Kammuryōjukyō. **Niraku sōsho**. c. 1: 21-41.

² Haneda, Tōru. 1912. Niraku sōsho daiichigō o yomu. **Geibun**. 3-10: 82-90.

³ Kudara, Kōgi. 1979. Kanmuryōjukyō – Uiguruyaku danpen shūtei -. Guan-Jing – Critique of an Uigur Fragment of the Guan-wu-liang-shou-jing. **Bukkyōgaku kenkyū**. 35. Shōwa 54: 33-56.

⁴ Zieme, Peter. 1982. A New Fragment of the Uigur Guanwuliangshoujing. **Ryūkoku Daigaku Bukkyōbunka Kenkyūsho Kiyō**. Special Issue 20: 20-29.

⁵ Arat, Reşit Rahmeti. 1965. **Eski Türk Şiiri**. Ankara: TTK Yayınları.

⁶ Zieme, Peter, Kōgi Kudara. 1985. **Uiguru no kanmuryōjukyō. Guanwuliangshoujing in Uigur**. Kyoto.

⁷ Zieme, Peter. 1985. Uigurische Sukhāvātīvyūha Fragmente. **AoF**. c. 12: 129-149.

⁸ Hamilton, James. 1986. **Manuscripts Ouigours du IXe-Xe siècle de Touen-Houang**. Paris.

Elverskog, Çince uydurma sūtralar içerisinde Abitaki sūtraya yer vermiştir. Bu sūtra, Pure Land geleneğini içerisindeki Amitābha kültüne ait bir parçadır. Bu sūtra *Pak-len-ši-ki atl(i)g yürüing lenhwa čäčäk tergini nom ärdini* şeklinde adlandırılmaktadır. *Pak-len-ši-ki* ise, Çince *Bai lian she jing*'nin 白蓮社經 “Beyaz Lotus Cemiyetinin Sūtrası” transkripsiyonudur. Bu sūtra ile ilgili yazmalar Ankara, İstanbul, Pekin, St. Petersburg, Paris ve Pekin’de bulunmaktadır (Elverskog, 1997, 86).

Amitābha Buda ile ilgili manzum tarzda yazılmış bir parça da 1985’te Peter Zieme tarafından BT XIII’de *Abita-Lobpreis* adıyla yayımlanmıştır (Zieme, 1985, 144). 1987 yılında Kahar Barat, asıl olarak Çince yayımladığı⁹, “*An Uyghur Fragment of the Biography of Huiyuan [in Chinese]*”¹⁰ “*Huiyuan’ın Biyografisinden bir Fragman*” (Yakup, 1999, 229) adlı makalesinde 52 satırlık başka bir Abitaki yazması yayımlamıştır. 1991’de *Peter Zieme* tarafından Eski Türk Şiiri üzerine olan çalışmasında¹¹ küçük bir parça yayımlanmıştır. (Zieme, 1991, 119-124). Dunhuang’ta bulunan parçalar¹² arasında yer alan *Abitaki Sūtra* ile ilgili 12 satırlık bir fragman¹³ 2003’te Abdurishid Yakup¹⁴ tarafından yayımlanmıştır (Yakup, 2003, 263-264).

1.1. Çalışmada Yer Alan Yazmalar ve Üzerine Yapılan Çalışmalar

Çalışmamızda Pekin, St. Petersburg, İstanbul, Ankara ve Paris’te bulunan yazmalar ele alınmıştır.

⁹ Barat, Kahar. 1987. Huihuwen xieben “hui yuan zhuan” canye. *Wenwu*. 5: 92-94.

¹⁰ Yakup, Abdurishid. 1999. Johan Elverskog: Uygur Buddhist Literature, Silk Road Studies I, Brepols 1997, ISBN 2-503-50544-9, 154 pages + X. *Türk Dilleri Araştırmaları Dizisi*. c. 9. İstanbul: Simurg: 223-231.

¹¹ Zieme, Peter. 1991. *Die Stabreimtexte der Uiguren von Turfan und Dunhuang. Studien zur alttürkischen Dichtung*. Budapest: Akadémi Kiadó. (BOH XXXIII).

¹² Dunhuang’da bulunan malzeme ile ilgili çalışmalar:

Peng, Jinzhang, Jianjun Wang. 2000. *Northern Grottoes of Mogaoku, Dunhuang*. Bejiing: Cultural Relics Publishing House.

Peng, Jinzhang, Jianjun Wang. 2004. *Northern Grottoes of Mogaoku, Dunhuang (vol.2)*. Bejiing: Cultural Relics Publishing House.

Peng, Jinzhang, Jianjun Wang. 2004. *Northern Grottoes of Mogaoku, Dunhuang (vol.3)*. Bejiing: Cultural Relics Publishing House.

¹³ Fragmanın resmi için bakınız:

Peng, Jinzhang, Jianjun Wang. 2000. *Northern Grottoes of Mogaoku, Dunhuang*. Bejiing: Cultural Relics Publishing House: LXIII; B53: 18.

¹⁴ Yakup, Abdurishid. 2003. On the Newly Unearthed Uyghur Buddisht Texts from the Northern Grottoes of Dunhuang. *Indien und Zentralasien: Sprach und Kulturkontakt. Vorträge des Göttinger Symposions vom 7. Mai bis 10. Mai 2001*. ed. Sven Bretfeld and Jens Wilkens. Wiesbaden: Harrassowitz Verlag: 259-276.

1.1.1. Pekin’de Bulunan Yazmalar ve Üzerine Yapılan Çalışmalar

Pekin’de *National Library of China*’da 25 yazma (50 parça) bulunmaktadır. Gabain, Pekin’de *Amitābha-Sutra*’ya ait küçük pothi yaprağı şeklinde yazmaların olduğunu belirtmektedir (Gabain, 1964, 226). Pekin’deki yazmalar ile ilgili detaylı bilgi *Féng Chia-shéng* tarafından verilmiştir. *Féng Jiashéng*, Eski Uygurca *Hsüen-Tang Biyografisi* üzerine yaptığı çalışmasının dipnotunda, Pekin Kütüphanesinde bulunan 25 yaprak Eski Türkçe başka bir metnin de bulunduğunu yazmıştır. Metnin 18 yaprağında sayfa numaralarının bulunduğunu belirtmiş ve bunlardan üç örneğe yer vermiştir: *abitaki säkiz altmış* “abitaki (parça/yaprak) 58” *abitaki üçünç yeti elig* “abitaki, 3 (Bölüm, Yaprak) 47”, *abitaki törtünç ülüş altmış* “abitaki, 4 (Bölüm) 60”. (Temir, Kudara, Röhrborn, 1984, 14)

Pekin’de bulunan yazmalardan 9 tanesi III. bölüme, 8 tanesi IV. bölüme, bir tanesinin numarası mevcut olup ait olduğu bölüme dair bilgi bulunmamaktadır. Bu yazmalardan 7 tanesinde köşelerindeki yıpranmalar sebebiyle herhangi bir bölüm numarası yer almamaktadır. Bütünlüğü bozulmamış ya da yıpranmamış yazmaların köşelerinde *abitaki* kelimesi ile ait olduğu bölüm ve sıra numarası yer almaktadır.

III. bölüme ait yazmalarda genelde 11 satır yer almaktadır. IV. bölüme ait yazmalar ile herhangi bir bölüm numarası olmayan yazmaların baş ve son kısımlarındaki yıpranmalara bağlı olarak 9 satır yer almaktadır. Metin toplam 484 satırdır. Yazmaların üst ve alt kenarlarında kırmızı renkli çerçeve çizgileri kullanılmıştır. Yazmalarda bütün *Amitābha Buda* ve *Bodisatav*ların adları kırmızı mürekkeple yazılmıştır. Yazmalar genel olarak 27 x 21.5 cm. ölçüsündedirler. Yazmalarda –z harfinin yazımı için bazen –s harfi kullanılmıştır. (tözün, tizig) Yazıda –a ve –n harflerini ayırt etmek için bazı yazmalarda –n harfinin üstüne nokta konulmuştur. (ańı, hańka).

Bu yazmalardan III. bölüme ait olan 8 yazma (III 11 – III 12¹⁵, III 15 – III 16¹⁶, III 17¹⁷, III 46¹⁸, III 47¹⁹, III 48²⁰) ile IV. bölüme ait bir yazmanın tek yüzü (IV

---

¹⁵ Geng, Shimin. 2004. Study of Two Folios of The Uighur Text “Abitaki”. *AoF*. c. 57. s. 1: 105-133.

Geng, Shimin. 2003b. Study of Two Folios of The Uighur Text “Abitaki”. *Cultures of the Silk Road and Modern Science*, vol. 1: “The Way of Buddha” 2003: The 100th Anniversary of the Otani Mission and the 50th of the Research Society for Central Asian Cultures. Osaka: Toho Shuppan: 49-54.

57 verso²¹) yayımlanmıştır. III. bölüme ait yazmalar *Geng Shimin* tarafından çeşitli dergilerde makale olarak yayımlanmıştır. Bu makalelerde metinlerin transkripsiyonu, transliterasyonu, tercümesi, kısa açıklaması ve yazmaların resmine yer verilmiştir.

Bu yazmalardan III. bölüme ait 1 yazma (III 49) ile IV. bölüme ait 8 yazma (IV 54, IV 55, IV 56, IV 57, IV 59, IV 60, IV 61, IV 62) ve bölüm numarası olmayan 1 yazma (58) ile herhangi bir bölüm numarası olmayan 7 yazma üzerine herhangi bir çalışma yapılmamıştır.

1.1.2. St. Petersburg’da Bulunan Yazmalar ve Üzerine Yapılan Çalışmalar

St. Petersburg’da *Institute of Oriental Manuscripts*’te toplam 42 yazma (84 parça) bulunmaktadır. Bu yazmalardan, IV. bölüme ait olan 18 yazma (36 parça) 6536 yazma numarası ve 6592 sıra numarası ile kayıtlıdır. III. bölüme ait olan 24 yazma (48 parça) 6537 yazma numarası ve 6593 sıra numarası ile kayıtlıdır. Her yazmanın üzerinde ayrıca yazma numarası da yer almaktadır.²²

III. bölüme ait yazmalarda yıpranmalara bağlı olarak genelde 11 – 12 satır yer almaktadır. IV. bölüme ait yazmalar en çok tahrip olanlardır. Buna bağlı olarak

-
- Geng, Shimin. 2003a. Huihuwen “da bai lian she jing” canjuan (er ye) yanjiu. **Minzu yuwen 2003 nian di 5 qi**:1-6.
- ¹⁶ Geng, Shimin. 2006. Study of Another Two Folios of The Uighur Text “Abitaki”. **AoF**. c. 59. s. 1: 47-56.
- Geng, Shimin. 2005. Huihuwen “da bai lian she jing” canjuan (ling er ye) yanjiu. **Zhongyang minzu daxue xuebao (zhexue shehui kexue ban)**. nian di 1 qi, di 32 juan: 109 – 113.
- ¹⁷ Geng, Shimin. 2007e. Study on the Uighur Text Abitaki (3). **Aspects of research into Central Asian Buddhism. In memoriam Kogi Kudara**. ed. Peter Zieme. Turnhout: Brepols: 27-31. (Silk Road Studies. 16.)
- Geng, Shimin. 2008a. Huihuwen “da bai lian she jing” yi ye canjuan yanjiu (3). Xibei **minzu yanjiu. 2008 nian di 1 qi**: 32-36.
- ¹⁸ Geng, Shimin. 2008b. Study on the Uighur Text Abitaki (4). **Türk Dilleri Araştırmaları 18. Festschrift in Honor of Talat Tekin**: 167-174.
- Geng, Shimin. 2007a. Huihuwen “da bai lian she jing” yi ye canjuan yanjiu (4). **Yuyan yu fanyi (hanwen)**. nian di 4 qi: 3-6.
- ¹⁹ Geng, Shimin. 2007b. Study on the Uighur Text Abitaki (4). **Journal of Turkish Studies / Türklük Bilgisi Araştırmaları, In Memoriam Şinasi Tekin II**. c. 31/II: 231-236.
- Geng, Shimin. 2007c. A Study on The Uighur Text Abitaki (4). **Türkbilg**. s. 14: 177-183.
- Geng, Shimin. 2007d. Huihuwen “da bai lian she jing” yi ye canjuan yanjiu. **Xinjiang shifan daxue xuebao (zhexue shehui kexueban)**. 2007 nian, 12 yue, di 38juan, di 4 qi: 17-19.
- ²⁰ Geng, Shimin. 2011. Huihuwen fodian yu “da bai lian she jing” canjuan yanjiu (xia). **Zhangguo faxue**. c. 30: 52-67.
- ²¹ Karaayak, Tümer. 2016. Eski Uygurca Abitaki Fragmanları Üzerine Bir İnceleme. **Uluslararası Yılduz Türk Dili Sempozyumu. 25 Nisan 2016**. İstanbul. Yıldız Teknik Üniversitesi: 55-73.
- ²² St. Petersburg’daki yazmalar için hazırlanan katalog için bkz. Umemura, Hiroshi, Masahiro Shōgaito, Yutaka Yoshida, Abdurishid Yakup. 2002. **A Provisional Catalogue of the Microfilms of Uighur, Sogdian and Manichaean Manuscripts belonging to the St. Petersburg Branch of Institute of Oriental Studies Russian Academy of Sciences brought to the Toyo Bunko, 1st edition**.

genelde 9 – 10 satır yer almaktadır. III. bölüme ait yazmalar içerisinde yer alan ve Tuguşeva tarafından çalışmasında III 46a – III 46b şeklinde verilen yazmalar (yazma numarası: 24), kopmuş parçaların bir araya getirildiği yazma resimleridir. Bu yazma resimlerinde 28 kısa satır yer almaktadır. Bütünlüğü olan yazmaların satır sayısı 852’dir. Bütün metnin toplamı 880 satırdır.

Her iki bölüme ait yazmalar ince ve sarı renkte olup zaman içerisinde üzerinde kararmalar meydana gelmiştir. Yazmaların yazı tipi ve özelliği aynıdır. Sayfaların çerçeveleri ve kutsal adların olduğu kısımlar kırmızı mürekkeple yazılmıştır. Yazmaların çerçevelerin genişliği 22 cm.’dir. Ancak daha az tahrip olmuş yazmaların çerçeve genişliği 25 x 19 cm. boyutundadır. Bu yazmalardan daha iyi korunmuş olanlarının boyutları 20 x 16.5 cm’dir. Yazmaların ciltleme şekli *pustaka* formundadır. Ancak yazmaların üzerinde *pustaka* formu için gerekli olan *pothi* deliği bulunmamaktadır (Tuguşeva, 2008, 19).

Yazmaların köşelerinde bir tür şifreleme olan *abitaki* kelimesi ile bu kelimenin ait olduğu bölüm ve sıra numarası yer almaktadır. Yazmalarda –s harfi bazen z harfinin yazımı içinde kullanılmıştır. (küžätü, azag) Yazıda –a ve –n harflerini ayırt etmek için bazı yazmalarda –n harfinin üstüne nokta konulmuştur. Ekler, kelime kökünden ayrı yazılmıştır. Dil ve imla özelliklerine bakarak yazmaların yazılış tarihinin Moğol öncesi döneme ait olduğunu söyleyebiliriz (Tuguşeva, 2008, 19).

Bu yazmalar²³ üzerine *Lilia Yusufzhanovna Tuguşeva* tarafından 2008’de bir çalışma²⁴ yapılmıştır. Bu çalışma giriş (Tuguşeva, 2008, 11-19), metin (Tuguşeva, 2008, 23-54), Rusça çeviri (Tuguşeva, 2008, 57-75), açıklamalar (Tuguşeva, 2008, 79-86), sözlük (Tuguşeva, 2008, 89-118), kaynaklar (Tuguşeva, 2008, 119-120) ve faksimileden (Tuguşeva, 2008, 123-206) oluşmaktadır.

1.1.3. İstanbul’da Bulunan Yazmalar ve Üzerine Yapılan Çalışmalar

İstanbul’da bulunan 5 yazma (10 parça) İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türkoloji Bölümü odasında *Arat Koleksiyonu* içerisinde bulunmaktadır. Yazmaların

²³ St. Petersburg’daki yazmaları temini ile yazışmaları yapan arkadaşım Natali Tsaryk’e teşekkür ederim.

²⁴ Tuguşeva, Lilia Yusufzhanovna. 2008. *Sutra Obşını belogo lotosa. Tyurkskaya versiya, faksimile rukopisi, transkripsiya teksta, perevod s rannesrednevekovogo tyurkskogo yazıka, predisloviye, primeçaniya, ukazatel slov*. Moskva.

olduğu kâğıt incedir ve sarı-kahverengindedir. Yazmaların kenarları parçalanmıştır. Yazmaların formatı, alışılmış olan küçük pothi formatı değildir. Pothi delikleri bulunmamaktadır. Hiçbir yazma orijinal ölçülerini korumamıştır. Bu nedenle yazmaların boyutlarını tam olarak belirlemek mümkün değildir. Yazmalar genelde 10 satırdan oluşmaktadır ve metnin toplam satır sayısı 105'dir. Yazmalarda satır aralığı yaklaşık 15 mm.'dir. Yazmaların genişliği 15 cm. ve yükseklikleri de yaklaşık olarak 20 – 21 cm. arasındadır. Yine de yazmaların ölçüsü ile ilgili net bir tahmin yapmak mümkün değildir. Yazmalarda sayfa numaralarının belirtildiği kısımlar tahrip olmuştur. Yazmalarda *Amitābha Buda* ve *Bodisatavlar*ın adları ve unvanları her zaman kırmızı mürekkeple yazılmıştır. Bu sözcüklerin sadece kökleri kırmızı mürekkeple yazılmış, bu kelimelere gelen ekler siyah mürekkeple yazılmıştır (Sertkaya, Röhrborn, 1984, 102-104).

Bu yazmalara ait bir parçayı, Reşit Rahmeti Arat *Eski Türk Şiiri* [ETŞ] adlı çalışmasında yayımlamıştır. Reşit Rahmeti Arat, bu yayımında metnin içeriği ve saklandığı yer ile ilgili herhangi bir bilgiye yer vermeden *Abita Tengri Burhan* ile ilgili olduğunu ve mensur tarzda kaleme alındığını belirtmiştir (Arat, 1964, 193). Bu yazmalar²⁵ üzerine ayrıntılı bir çalışma²⁶ Osman Fikri Sertkaya ve Klaus Röhrborn tarafından yapılmıştır.

1.1.4. Ankara'da Bulunan Yazmalar ve Üzerine Yapılan Çalışmalar

Ankara'da *Etnografya Müzesi* 13137 envanter numarasıyla kayıtlı Abitaki metinlerine ait 5 yazma (10 parça) bulunmaktadır. Yazmaların kağıdı ince ve sarı-kahve renktedir. Yazmalar kenarlarından hafif aşınmıştır. Yazmalar format olarak pothi formatında değildir ve yazmalarda pothi deliği bulunmamaktadır. Yazmaların hiçbirisi asli şeklini ve büyüklüğünü korumamaktadır. Yazmalar her biri 10 satırdan oluşmaktadır. Metnin toplamı 105 satırdır. Yazmalarda satır aralığı 15 mm.'dir. Yazmaların genişliği yaklaşık 15 cm. ve ortalama yükseklikleri de 20 – 21 cm.'dir. Yazmaların hiçbirisi tam bir bütünlüğe sahip olmadığından ölçüleri net olarak belirlenemektedir. Yazmaların yüzeyinin üst kenarında ince kırmızı bir şerit

²⁵ Kişisel arşivinde yer alan İstanbul'daki Abitaki fragmanlarına ait resimleri benimle paylaşan Babek JAVANSHIR'e teşekkür ederim.

²⁶ Sertkaya, Osman Fikri, Klaus Röhrborn. 1984. Bruchstücke der alttürkischen Amitābha-Literatur aus Istanbul, *UAJb*. N. F. 4: 97-108.

görülmektedir. Yazmalarda *Amitābha Buda* ve *Bodisatav*ların adları ve unvanları kırmızı şekilde yazılmıştır (Temir, Kudara, Röhrborn, 1984, 13-16).

Bu yazmalar²⁷ üzerine ayrıntılı bir çalışma²⁸ 1984'te Ahmet Temir, Kōgi Kudara, Klaus Röhrborn tarafından yapılmıştır.

1.1.5. Paris'te Bulunan Yazmalar ve Üzerine Yapılan Çalışmalar

Paris'te *Musée Guimet*'te 47476 envanter numarası ile kayıtlı 16 yazma (32 parça) bulunmaktadır. Yazmaların üzerinde 261 – 292 arasında yazma numarası yer almaktadır. Gabain, küçük pothi formatında Paris'te de bazı yazmaların olduğunu belirtmiştir (Gabain, 1964, 226). Bu yazmaları *Musée Guimet*'te 123 yaprak *Xuanzang* yazmasını ile birlikte 8000 franka *Fehmi Murad* satmıştır (Ölmez, Röhrborn, 2001, 15). Resimlerinden anlaşıldığı kadarıyla bu yazmalar oldukça yıpranmış ve parçalıdır. Yazmaların orijinallerini göremediğimiz için boyutları hakkında kesin bir şey söylemek zordur.

Boyutlarına göre yazmalar 4 ile 7 arasında değişen satır sayısına sahiptir. Metnin toplam satır sayısı 172'dir. Bazı yazmalarda *Amitābha Buda* ve *Bodisatav*ların adları diğer yazmaların aksine siyah renkte yazılmıştır. Bu yazmalar çok parçalı ve kısa olduğu için bütünlüklü bir içeriğe sahip değildir. Bu yazmalardan tamamı üzerine herhangi bir çalışma yapılmamıştır. Bu yazmalara²⁹ ait bir örnek³⁰ [281 (Fragmenta, no: 11 recto)] tarafımızca yayımlanmıştır. (Karaayak, 2016, 68).

1.2. Çalışmada İzlenen Yöntem

Bu çalışmada yazmaların çeviri yazılarına, harf çevirilerine, tercümelerine, kısa açıklamalarına ve dizinlerine yer verilmiştir. Yazmaların çeviri yazısında ve harf çevirisinde *Uigurisches Wörterbuch*'daki çeviri yazı ve harf çevirisi tablosu esas alınmıştır (UW, 9-10, 13-14; UWV, XXXIII-XXXV). Bununla birlikte yazmaların neşrinde dokümanal yayım yöntemi izlenmiştir (Röhrborn, 2012, 8).

²⁷ Ankara'da Etnografya Müzesinde bulunan fragmanların çekimini yapan hocam Mehmet ÖLMEZ'e teşekkür ederim.

²⁸ Temir, Ahmet, Kōgi Kudara, Klaus Röhrborn. 1984. Die Altürkischen Abitaki-Fragmente des Etnografya Müzesi, Ankara. **Turcica**. Tome XVI: 12 – 28.

²⁹ Paris'teki fragmanların temini konusunda yardımlarını aldığım Sara YONATAN ve Cristina CRAMEROTTI'ye teşekkür ederim. Fragmanların resimlerinin çekimi içinde Mathieu RABEAU'ya teşekkür ederim.

³⁰ Karaayak, Tümer. 2016. Eski Uyurca Abitaki Fragmanları Üzerine Bir İnceleme. **Uluslararası Yılduz Türk Dili Sempozyumu**. 25 Nisan 2016. İstanbul. Yıldız Teknik Üniversitesi: 55-73.

Metinlerin çeviri yazısında tamamlama yapılan kısımlar köşeli ayraç [ ] içerisinde gösterilmiştir (örneğin; bil[ıgsız biliglär] 4). Metnin harf çevirisinde tamamlama yapılan kısımlarda bir harfe bir işaret gelecek şekilde taksim işareti (/) kullanılmıştır (örneğin; '/////y pyz 421). Yazmada boş olan kısımlar çeviri yazıda ve harf çeviriminde üç nokta ile gösterilmiştir (örneğin; yükünü tãginür m(ã)n ayaguluk ıdok ... .. 100). Yazmada bir kısmı görünürken bir kısmı tahrip olmuş olan harfler çeviri yazıda ve harf çevriminde eğik olarak verilmiştir (*uluşta* 608). Yazmada imla geleneği olarak ünlüsü yazılmayan sözcüklerin ünlüleri parantez ( ) içerisinde gösterilmiştir (örneğin; y(a)rılıkazunlar 205, t(ã)ñri 614). Yazmada eksik yazılmış ünlü ve ünsüz harfler çeviri yazıda ve harf çevirisinde yay parantez < > içerisinde gösterilmiştir (örneğin; ey<i>n 209). Yazmada fazladan yazılan harfler kavisli ayraç { } içerisinde verilmiştir (örneğin; ke{n}rtgünç 382). Yazmada çift kancadan oluşan noktalama işareti, harf çevriminde çift kanca ile (örneğin; pw 'rwr ,, pyz 377) çeviri yazıda ise tek kanca ile (örneğin; bo ärür , biz 377) gösterilmiştir.

Metinlerin Türkiye Türkçesine tercümesinde metnin aslına sadık kalınmaya çalışılmıştır. Devrik yapıların olduğu bölümlerde ise anlama göre çeviriye yer verilmiştir.

Çalışmanın açıklamalar kısmında önceki yayınlardan farklı okunan kelimelere ve tamamlamalara yer verilmiştir. Metin içerisinde geçen bazı kelimelerin ve kavramların açıklaması yapılmıştır. Bu kelimelerin ve kavramların varsa Sanskritçe ve Çince karşılıkları belirtilmiştir.

Çalışmanın dizin bölümünde metinlerin sözlüğünü ortaya koymak amaçlanmıştır. Dizinde bazı kelimelerin Sanskritçe karşılıkları verilmiştir.

1.3. Çeviri Yazısında ve Harf Çevirisinde Kullanılan İşaretler

a : çift elif ile yazılan a veya eksik yazım ile yazılan a

ã : tek elif ile yazılan e

'ã : çift elif ile yazılan e

e : kapalı e

đ : d yerine yazılan t

- ṭ : t yerine yazılan d
- k : ince sıradaki k veya g
- q : kalın sıradaki k, g veya h
- ḳ : üstte iki nokta ile yazılan kalın sıradaki k veya g
- ŋ : nk
- ṣ : s yerine yazılan z
- ẓ : z yerine yazılan s
- ṣ̣ : altta iki nokta ile yazılan s
- ṣ̣̣ : altta iki nokta ile yazılan ṣ
- ẓ̣ : altta iki nokta ile yazılan z
- p : b veya p
- ñ : üstte tek nokta ile yazılan n

1.4. Yazmaların Yazım Özellikleri

Eski Uygurca metinlerin yazımı ile ilgili olarak bkz. Semih Tezcan, Uygur Alfabeti, Türk Ansiklopedisi, 33: 121-126. ve Özlem Ayazlı – Mehmet Ölmez, Eski Uygurca Metinlerin Transkripsiyonunda Kullanılan Yöntem ve İşaretler, Orta Asya'dan Anadolu'ya Alfabeler, İstanbul, 2011: 43-83

1. Bazı kelimelerde ünlülerin yazılmaması:

- y(e)g(i)rmi* < ykrmy > III 12r 10; *y(a)rlıgın* < yrlyq yn > III 11v 8; *bodis(a)t(a)vlar* < pdystv l'r > III 16r 3; *m(ä)nsiz* < mnsyz > III 17r 6; *k(a)ltı* < qlty > III 17r 9; *y(a)raglıg* < yr'qlyq > III 23v 4; *t(ä)rk* < trk > III 24r 5; *t(ä)ŋri* < tŋkry > III 24r 4; *b(ä)lgürsün* < plkwrswn > III 25r 2; *k(a)lp* < klp > III 27r 3;

m(a)has(a)t(a)v < mq'stv > III 29r 4; *v(a)çrapan* < vçr'p'n >

III 30r 7; *ş(i)mnu* < şmnw > III 30r 8.

2. Uzun ünlülerin bulunması:

yüüz < ywwz > III 17v 10.

3. Kapalı *e* sesinin genellikle *i* ile gösterilmesi

eyin < 'yyyn > III 11r 6, *etig* < 'ytyk > III 25v 4.

4. *t-d*, *d-t*, *s-z*, *z-s* harflerinin birbirinin yerine kullanılması

z yerine *s* yazılan sözcükler:

azıp < 'syp > III 11r 5; *buztumuz* < pwstwmwz > III 11v 7;

uğuzgu < 'wdwsqw > III 16v 1; *ägzig* < 'ksyk > III 25r 9; *çınzu*

< çynsw > III 37r 1; *küzätü* < kwys'tw > III 30r 6; *tizigtä* < tysyk t' > III 38v 1; *közünür* < kwyswnwr > III 38v 3.

s yerine *z* yazılan sözcükler:

öşkintä < 'wyz kynt' > IV 51r 10.

t yerine *d* yazılan sözcükler:

artağım(i)z < 'rt'dtymz > III 11v 7; *kağa* < q'd' > III 15v 9;

açın < 'dyn > III 24v 3,

d yerine *t* yazılan sözcükler:

oğguraklanmadım(i)z < 'wtqwr'q l'nm'dymz > III 11v 9;

ağkandım(i)z < 'tq'ndymz > III 12r 25; *uğunmak* < 'wtwnm'q >

 III 27r 6; *kıdıgka* < qytyq q' > III 31r 7; *riği* < ryty >
 III 38r, 8.

5. üstte iki noktayla yazılan *k* (*q̇*), üstte tek noktayla yazılan *n* (*ṅ*), altta iki noktayla yazılan *ş* (*ş̇*) ve *z* (*ż*) harflerinin bulunması

üstte iki noktayla yazılan *k* (*q̇*):

ağkandı(m)z < ”tq̇’ndymz > III 12r 25; *alkunı* < ”lq̇wny >
III 16v 7; *tolguralı* < twlq̇wrq̇’ly > III 16v 7; *tutyaklantaçı* <
twty’ql’nt’çy > III 17r 5.

üstte tek noktayla yazılan *n* (*ṅ*):

ağkandı(m)z < ”tq̇’ndymz > III 12r 3; *anı* < ”ny > IV 52r 7;
hanka < q̇’n q̇’ > IV 57v 9; *yänä* < y’n’ > [IV] 58r 1; *tankartı* <
t’nq̇’rty > IV 61v 2.

altta iki noktayla yazılan *ş* (*ş̇*):

karaža < k’r’ş̇’ > III 38r; 11, [*şig*] *çin kokşi* < /// çyn qwq ş̇y >
 İstanbul 4. Yaprak verso 4; *badişan* < p’dy ş̇’n >
 Ankara 2. Yaprak recto 6.

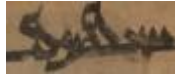

altta iki noktayla yazılan *z* (*ż*):

ažunda < ”ż wnd’ > [IV] 58r 3.

6. Bazı kelimelerde eksik yazımların olması

artaṭṭim(i)z < 'rt'dtymz > III 11v 7; *artokrak* < 'rtwqr'q > III 15r 2; *arslan* < 'rsl'n > III 24v 6; *amtu* < 'mtu > III 25v 5.

7. Bazı kelimelerin ünlü ve ünsüz harflerinin unutulmuş olması:

äšid<t>ükdä < 'šyd<t>wkd' > III 11v 3; *yertin<ç>üdüki* < III 23r 3; *çur<n>i* < çwr<n>y > III 23r 4; *ey<i>n* < 'yy<y>n > III 27r 9; *sukav<a>ti* < swk'v<'>ty > III 28v 2; *tayş<i>çi* < t'yşçy > III 32r 11; *bügüngülü<k>süz* < III 38v 6.

8. Ünlü ve ünsüz harflerin fazladan yazılmış olması:

an{a}çulayu < 'n{''}çwl'yw > III 24v 11; *aṭ{ak}in* < 'd{'k}yn > III 30r 3; *ke{n}rtgünç* < ky{n}rtkwnç > III 35r 6.

9. İnce ve kalın sıradaki yuvarlak ünlüleri gösterirken y sesinin eksik yazılmış olması:

yükünç < ywkwnç > III 29v 5; *yükünsär* < ywkwns'r > III 29v 7;

10. Bazı eklerin kelime köküne sonradan eklenmiş olması:

baştinkita < p'ştyngy t' > III 28v 3, *tınl(i)glar* < tynlq l'r > III 28v 7.

1.5. Yazmaların Uyum Tablosu

Metnimiz Pekin, St. Petersburg, İstanbul, Ankara ve Paris'te bulunan yazmalardan oluşmaktadır. Yazmaların uyum tablosunda öncelikle Pekin ve St. Petersburg

yazmalarında bölüm numarası olanlar sıralanmıştır. Sonrasında, bölüm numarası olmayan Pekin yazmaları ile İstanbul, Ankara ve Paris yazmalarına yer verilmiştir. Metnimiz bu yazma sıralamasına göre hazırlanmıştır.

Pekin yazmalarının sıralanmasında (III. bölüme ait olanlarda) Geng Shimin tarafından yapılan yayınlar göz önünde bulundurulmuştur. St. Petersburg yazmalarının sıralanması esasen Tuguşeva'nın çalışmasına dayanmaktadır. Ancak Tuguşeva tarafından III 46a ve III 46b şeklinde verilen yazma parçaları çalışmamıza dâhil edilmemiştir. İstanbul ve Ankara yazmalarının sıralanması önceki yayınlara göredir. Paris yazmaları ise üzerinde yer alan yazma numarasına göre sıralanmıştır.

Sıra No	Yazmanın Adı	Yazmanın Bölüm Numarası	Yazmanın Numarası	Yazmanın Metindeki Aralığı	Yazmanın Yayınlandığı Yer
001	Pekin	III 11 recto	6b	1-11	Geng, 2003a Geng 2003b Geng 2004
002	Pekin	III 11 verso	6a	12-22	Geng, 2003a Geng 2003b Geng 2004
003	Pekin	III 12 recto	7b	23-33	Geng 2003a Geng 2003b Geng 2004
004	Pekin	III 12 verso	7a	34-44	Geng 2003a Geng 2003b Geng 2004
005	Pekin	III 15 recto	8b	45-55	Geng 2005 Geng 2006
006	Pekin	III 15 verso	8a	56-66	Geng 2005 Geng 2006
007	Pekin	III 16 recto	9b	67-77	Geng 2005 Geng 2006
008	Pekin	III 16 verso	9a	78-88	Geng 2005 Geng 2006
009	Pekin	III 17 recto	10b	89-99	Geng 2007e Geng 2008a
010	Pekin	III 17 verso	10a	100-110	Geng 2007e Geng 2008a
011	St. Petersburg	III 23 recto		111-121	Tuşeva, 2008, 23 (III 23a)
012	St. Petersburg	III 23 verso	23	122-132	Tuşeva, 2008, 23 (III 23b)
013	St. Petersburg	III 24 recto	22	133-143	Tuşeva, 2008, 23-24 (III 24a)
014	St. Petersburg	III 24 verso		144-154	Tuşeva, 2008, 24 (III 24b)
015	St. Petersburg	III 25 recto	21	155-166	Tuşeva, 2008, 24 (III 25a)
016	St. Petersburg	III 25 verso		167-178	Tuşeva, 2008, 25 (III 25b)
017	St. Petersburg	III 26 recto		179-189	Tuşeva, 2008, 25 (III 26a)
018	St. Petersburg	III 26 verso	20	190-200	Tuşeva, 2008, 25-26 (III 26b)
019	St. Petersburg	III 27 recto		201-211	Tuşeva, 2008, 26 (III 27a)
020	St. Petersburg	III 27 verso	19	212-222	Tuşeva, 2008, 26 (III 27b)
021	St. Petersburg	III 28 recto		223-233	Tuşeva, 2008, 27 (III 28a)

Sıra No	Yazmanın Adı	Yazmanın Bölüm Numarası	Yazmanın Numarası	Yazmanın Metindeki Aralığı	Yazmanın Yayımlandığı Yer
022	St. Petersburg	III 28 verso	18	234-244	Tuğuşeva, 2008, 27 (III 28b)
023	St. Petersburg	III 29 recto		245-255	Tuğuşeva, 2008, 27-28 (III 29a)
024	St. Petersburg	III 29 verso	17	256-266	Tuğuşeva, 2008, 28 (III 29b)
025	St. Petersburg	III 30 recto		267-277	Tuğuşeva, 2008, 28 (III 30a)
026	St. Petersburg	III 30 verso	16	278-288	Tuğuşeva, 2008, 28-29 (III 30b)
027	St. Petersburg	III 31 recto	15	289-299	Tuğuşeva, 2008, 29 (III 31a)
028	St. Petersburg	III 31 verso		300-310	Tuğuşeva, 2008, 29-30 (III 31b)
029	St. Petersburg	III 32 recto		311-321	Tuğuşeva, 2008, 30 (III 32a)
030	St. Petersburg	III 32 verso	14	322-332	Tuğuşeva 2008, 30 III 32b
031	St. Petersburg	III 33 recto		333-343	Tuğuşeva 2008, 30-31 (III 33a)
032	St. Petersburg	III 33 verso	13	344-354	Tuğuşeva, 2008, 31 (III 33b)
033	St. Petersburg	III 34 recto		355-365	Tuğuşeva, 2008, 31 (III 34a)
034	St. Petersburg	III 34 verso	12	366-376	Tuğuşeva, 2008, 32 (III 34b)
035	St. Petersburg	III 35 recto	11	377-387	Tuğuşeva, 2008, 32 (III 35a)
036	St. Petersburg	III 35 verso		388-398	Tuğuşeva, 2008, 32-33 (III 35b)
037	St. Petersburg	III 36 recto		399-409	Tuğuşeva, 2008, 33 (III 36a)
038	St. Petersburg	III 36 verso	10	410-420	Tuğuşeva, 2008, 33 (III 36b)
039	St. Petersburg	III 37 recto	9	421-431	Tuğuşeva, 2008, 34 (III 37a)
040	St. Petersburg	III 37 verso		432-442	Tuğuşeva, 2008, 34 (III 37b)
041	St. Petersburg	III 38 recto	8	443-453	Tuğuşeva, 2008, 34-35 (III 38a)
042	St. Petersburg	III 38 verso		454-464	Tuğuşeva, 2008, 35 (III 38b)
043	St. Petersburg	III 39 recto	7	465-475	Tuğuşeva, 2008, 35 (III 39a)
044	St. Petersburg	III 39 verso		476-486	Tuğuşeva, 2008, 35-36 (III 39b)

Sıra No	Yazmanın Adı	Yazmanın Bölüm Numarası	Yazmanın Numarası	Yazmanın Metindeki Aralığı	Yazmanın Yayınlandığı Yer
045	St. Petersburg	III 40 recto		487-497	Tuğuşeva, 2008,36 (III 40a)
046	St. Petersburg	III 40 verso	6	498-508	Tuğuşeva, 2008, 36 (III 40b)
047	St. Petersburg	III 41 recto		509-519	Tuğuşeva, 2008, 37 (III 41a)
048	St. Petersburg	III 41 verso	4	520-530	Tuğuşeva, 2008, 37 (III 41b)
049	St. Petersburg	III 42 recto		531-541	Tuğuşeva, 2008, 37-38 (III 42a)
050	St. Petersburg	III 42 verso	5	542-552	Tuğuşeva, 2008, 38 (III 43b)
051	St. Petersburg	III 43 recto		553-563	Tuğuşeva, 2008, 38 (III 43a)
052	St. Petersburg	III 43 verso	3	564-574	Tuğuşeva, 2008, 38-39 (III 43b)
053	St. Petersburg	III 44 recto		575-585	Tuğuşeva, 2008, 39 (III 44a)
054	St. Petersburg	III 44 verso	2	586-596	Tuğuşeva, 2008, 39 (III 44b)
055	St. Petersburg	III 45 recto	1	597-607	Tuğuşeva, 2008, 40 (III 45a)
056	St. Petersburg	III 45 verso		608-618	Tuğuşeva, 2008, 40 (III 45b)
057	Pekin	III 46 recto	1b	619-629	Geng, 2007a Geng, 2008b
058	Pekin	III 46 verso	1a	630-640	Geng, 2007a Geng, 2008b
059	Pekin	III 47 recto	4b	641-651	Geng, 2007b Geng, 2007c Geng, 2007d
060	Pekin	III 47 verso	4a	652-662	Geng, 2007b Geng, 2007c Geng, 2007d
061	Pekin	III 48 recto	5b	663-673	Geng, 2011
062	Pekin	III 48 verso	5a	674-684	Geng, 2011
063	Pekin	III 49 recto	3b	685-695	
064	Pekin	III 49 verso	3a	696-706	
065	St. Petersburg	IV 29 recto	18	707-716	Tuğuşeva, 2008, 42 (IV 29a)
066	St. Petersburg	IV 29 verso		717-726	Tuğuşeva, 2008, 42 (IV 29b)

Sıra No	Yazmanın Adı	Yazmanın Bölüm Numarası	Yazmanın Numarası	Yazmanın Metindeki Aralığı	Yazmanın Yayınlandığı Yer
067	St. Petersburg	IV 30 recto		727-736	Tuğuşeva, 2008, 42 (IV 30a)
068	St. Petersburg	IV 30 verso	17	737-746	Tuğuşeva, 2008, 43 (IV 30b)
069	St. Petersburg	IV 31 recto		747-756	Tuğuşeva, 2008, 43 (IV 31a)
070	St. Petersburg	IV 31 verso	16	757-766	Tuğuşeva, 2008, 43 (IV 31b)
071	St. Petersburg	IV 32 recto		767-776	Tuğuşeva, 2008, 44 (IV 32a)
072	St. Petersburg	IV 32 verso	15	777-786	Tuğuşeva, 2008, 44 (IV 32b)
073	St. Petersburg	IV 33 recto		787-796	Tuğuşeva, 2008: 44 IV 33a
074	St. Petersburg	IV 33 verso	14	797-806	Tuğuşeva, 2008, 45 (IV 33b)
075	St. Petersburg	IV 34 recto	13	807-816	Tuğuşeva, 2008, 45 (IV 34a)
076	St. Petersburg	IV 34 verso		817-826	Tuğuşeva, 2008, 45-46 (IV 34b)
077	St. Petersburg	IV 35 recto		827-836	Tuğuşeva, 2008, 46 (IV 35a)
078	St. Petersburg	IV 35 verso	12	837-846	Tuğuşeva, 2008, 46 (IV 35b)
079	St. Petersburg	IV 36 recto		847-856	Tuğuşeva, 2008, 46-47 (IV 36a)
080	St. Petersburg	IV 36 verso	11	857-866	Tuğuşeva, 2008, 47 (IV 36b)
081	St. Petersburg	IV 37 recto		867-876	Tuğuşeva, 2008, 47 (IV 37a)
082	St. Petersburg	IV 37 verso	10	877-886	Tuğuşeva, 2008, 47-48 (IV 37b)
083	St. Petersburg	IV 45 recto	9	887-895	Tuğuşeva, 2008, 48 (IV 45a)
084	St. Petersburg	IV 45 verso		896-904	Tuğuşeva, 2008, 48 (IV 45b)
085	St. Petersburg	IV 46 recto		905-913	Tuğuşeva, 2008, 48-49 (IV 46a)
086	St. Petersburg	IV 46 verso	8	914-922	Tuğuşeva, 2008, 49 (IV 46b)
087	St. Petersburg	IV 47 recto		923-931	Tuğuşeva, 2008, 49 (IV 47a)
088	St. Petersburg	IV 47 verso	7	932-940	Tuğuşeva, 2008, 49-50 (IV 47b)
089	St. Petersburg	IV 48 recto		941-949	Tuğuşeva, 2008, 50 (IV 48a)

Sıra No	Yazmanın Adı	Yazmanın Bölüm Numarası	Yazmanın Numarası	Yazmanın Metindeki Aralığı	Yazmanın Yayımlandığı Yer
090	St. Petersburg	IV 48 verso	6	950-958	Tuğuşeva, 2008, 50 (IV 48b)
091	St. Petersburg	IV 49 recto		959-967	Tuğuşeva, 2008, 50-51 (IV 49a)
092	St. Petersburg	IV 49 verso	5	968-976	Tuğuşeva, 2008, 51 (IV 49b)
093	St. Petersburg	IV 50 recto	4	977-985	Tuğuşeva, 2008, 51 (IV 50a)
094	St. Petersburg	IV 50 verso		986-994	Tuğuşeva, 2008, 51-52 (IV 50b)
095	St. Petersburg	IV 51 recto	3	995-1004	Tuğuşeva, 2008, 52 (IV 51a)
096	St. Petersburg	IV 51 verso		1005-1014	Tuğuşeva, 2008, 52 (IV 51b)
097	St. Petersburg	IV 52 recto	2	1015-1023	Tuğuşeva, 2008, 52-53 (IV 52a)
098	St. Petersburg	IV 52 verso		1024-1032	Tuğuşeva, 2008, 53 (IV 52b)
099	St. Petersburg	IV 53 recto	1	1033-1041	Tuğuşeva, 2008, 53 (IV 53a)
100	St. Petersburg	IV 53 verso		1042-1050	Tuğuşeva, 2008, 53-54 (IV 53b)
101	Pekin	IV 54 recto	12b	1051-1059	
102	Pekin	IV 54 verso	12a	1060-1068	
103	Pekin	IV 55 recto	14b	1069-1077	
104	Pekin	IV 55 verso	14a	1078-1086	
105	Pekin	IV 56 recto	15b	1087-1095	
106	Pekin	IV 56 verso	15a	1096-1104	
107	Pekin	IV 57 recto	16b	1105-1113	
108	Pekin	IV 57 verso	16a	1114-1122	Karaayak, 2016, 65-66
109	Pekin	[IV]58 recto	2a	1123-1130	
110	Pekin	[IV]58 verso	2b	1131-1138	
111	Pekin	IV 59 recto	13b	1139-1147	
112	Pekin	IV 59 verso	13a	1148-1156	

Sıra No	Yazmanın Adı	Yazmanın Bölüm Numarası	Yazmanın Numarası	Yazmanın Metindeki Aralığı	Yazmanın Yayımlandığı Yer
113	Pekin	IV 60 recto	11b	1157-1165	
114	Pekin	IV 60 verso	11a	1166-1174	
115	Pekin	IV 61 recto	17b	1175-1183	
116	Pekin	IV 61 verso	17a	1184-1192	
117	Pekin	IV 62 recto	18b	1193-1201	
118	Pekin	IV 62 verso	18a	1202-1210	
119	Pekin	b. n.y.	19b	1211-1219	
120	Pekin	b. n.y.	19a	1220-1228	
121	Pekin	b. n.y.	20b	1229-1237	
122	Pekin	b. n.y.	20a	1238-1246	
123	Pekin	b. n.y.	21b	1247-1255	
124	Pekin	b. n.y.	21a	1256-1264	
125	Pekin	b. n.y.	22b	1265-1273	
126	Pekin	b. n.y.	22a	1274-1282	
127	Pekin	b. n.y.	23b	1283-1291	
128	Pekin	b. n.y.	23a	1292-1300	
129	Pekin	b. n.y.	24b	1301-1309	
130	Pekin	b. n.y.	24a	1310-1318	
131	Pekin	b. n.y.	25b	1319-1327	
132	Pekin	b. n.y.	25a	1328-1336	
133	İstanbul	1. Yaprak recto	3a	1337-1346	Sertkaya, Röhrborn, 1984, 105
134	İstanbul	1. Yaprak verso		1347-1357	Sertkaya, Röhrborn, 1984, 105
135	İstanbul	2. Yaprak recto		1358-1367	Sertkaya, Röhrborn, 1984, 105

Sıra No	Yazmanın Adı	Yazmanın Bölüm Numarası	Yazmanın Numarası	Yazmanın Metindeki Aralığı	Yazmanın Yayınlandığı Yer
136	İstanbul	2. Yaprak verso		1368-1378	Sertkaya, Röhrborn, 1984, 106
137	İstanbul	3. Yaprak recto		1379-1388	Sertkaya, Röhrborn, 1984, 106
138	İstanbul	3. Yaprak verso		1389-1399	Sertkaya, Röhrborn, 1984, 106
139	İstanbul	4. Yaprak recto		1400-1409	Sertkaya, Röhrborn, 1984, 107
140	İstanbul	4. Yaprak verso		1410-1420	Sertkaya, Röhrborn, 1984, 107
141	İstanbul	5. Yaprak recto		1421-1430	Sertkaya, Röhrborn, 1984, 107
142	İstanbul	5. Yaprak verso		1431-1441	Sertkaya, Röhrborn, 1984, 108
143	Ankara	1. Yaprak recto	13137	1442-1451	Temir, Kudara, Röhrborn, 1984, 19
144	Ankara	1. Yaprak verso	13137	1452-1462	Temir, Kudara, Röhrborn, 1984, 19
145	Ankara	2. Yaprak recto	13137	1463-1472	Temir, Kudara, Röhrborn, 1984, 19-20
146	Ankara	2. Yaprak verso	13137	1473-1483	Temir, Kudara, Röhrborn, 1984, 20
147	Ankara	3. Yaprak recto	13137	1484-1493	Temir, Kudara, Röhrborn, 1984, 20
148	Ankara	3. Yaprak verso	13137	1494-1504	Temir, Kudara, Röhrborn, 1984, 20-21
149	Ankara	4. Yaprak recto	13137	1505-1514	Temir, Kudara, Röhrborn, 1984, 21
150	Ankara	4. Yaprak verso	13137	1515-1525	Temir, Kudara, Röhrborn, 1984, 21
151	Ankara	5. Yaprak recto	13137	1526-1535	Temir, Kudara, Röhrborn, 1984, 21-22
152	Ankara	5. Yaprak verso	13137	1536-1546	Temir, Kudara, Röhrborn, 1984, 22
153	Paris	16b (no: 1 recto)	261	1547-1550	
154	Paris	16a (no: 1 verso)	262	1551-1554	
155	Paris	15b (no: 2 recto)	263	1555-1558	
156	Paris	15a (no: 2 verso)	264	1559-1562	
157	Paris	14b (no: 3 recto)	265	1563-1568	
158	Paris	14a (no: 3 verso)	266	1569-1574	

Sıra No	Yazmanın Adı	Yazmanın Bölüm Numarası	Yazmanın Numarası	Yazmanın Metindeki Aralığı	Yazmanın Yayınlandığı Yer
159	Paris	13b (no: 4 recto)	267	1575-1581	
160	Paris	13a (no: 4 verso)	268	1582-1588	
161	Paris	12b (no: 5 recto)	269	1589-1594	
162	Paris	12a (no: 5 verso)	270	1595-1600	
163	Paris	11b (no: 6 recto)	271	1601-1606	
164	Paris	11a (no: 6 verso)	272	1607-1612	
165	Paris	10b (no: 7 recto)	273	1613-1616	
166	Paris	10a (no: 7 verso)	274	1617-1620	
167	Paris	9b (no: 8 recto)	275	1621-1624	
168	Paris	9a (no: 8 verso)	276	1625-1628	
169	Paris	8b (no: 9 recto)	277	1629-1634	
170	Paris	8a (no: 9 verso)	278	1635-1640	
171	Paris	7b (no: 10 recto)	279	1641-1646	
172	Paris	7a (no: 10 verso)	280	1647-1652	
173	Paris	6b (no: 11 recto)	281	1653-1657	Karaayak, 2016, 68
174	Paris	6a (no: 11 verso)	282	1658-1662	
175	Paris	5b (no: 12 recto)	283	1663-1669	
176	Paris	5a (no: 12 verso)	284	1670-1676	
177	Paris	4b (no: 13 recto)	285	1677-1682	
178	Paris	4a (no: 13 verso)	286	1683-1688	
179	Paris	3b (no: 14 recto)	287	1689-1694	
180	Paris	3a (no: 14 verso)	288	1695-1700	
181	Paris	2b (no: 16 recto)	289	1701-1705	

Sıra No	Yazmanın Adı	Yazmanın Bölüm Numarası	Yazmanın Numarası	Yazmanın Metindeki Aralığı	Yazmanın Yayımlandığı Yer
182	Paris	2a (no: 15 verso)	290	1706-1710	
183	Paris	1b (no: 16 recto)	291	1711-1714	
184	Paris	1a (no: 16 verso)	292	1715-1718	

2. METİN

001

Pekin

III 11

recto

- 1 (1) tižit kşanti bolzun ... ..
tyz yt kş'nty pwlz wn ... ..
- 2 (2) yänä ymä abita t(ä)ñri burhan ... ..
y'n' ym' 'pyt' tñkry pwrq'n ... ..
- 3 (3) kut kolunmaklıg küçi üzä bizni [erinçkäp tsoy]-
qwt qwlwnm'q lyq kwyçy 'wyz ' pyz ny ////////////// //-
- 4 (4) -urkap sıguru içgärü y(a)rlıkamış ärip biz bil[iğsiz biliglär]
-wrq'p syqwrw 'yçk'rw yrlyq'myš 'ryp pyz pyl// /// //// ///
- 5 (5) ulatı nizvanilar üzä azıp yañılıp [çin kertü nomlarka kertgünmäd]-
wl'ty nyz v'ny l'r 'wyz' 'syp y'nkylyp /// //// ////////////// //////////////-
- 6 (6) -im(i)z täginmätim(i)z eyin udu bolmadım(ı)z , s(e)ziks[iz umug]-
-ymz t'kynm'tymz 'yyyn 'wdw pwl'm'dymz ,, sz yk s// ////-
- 7 (7) -umuz inagım(ı)z şakimuni t(ä)ñri t(ä)ñrisi burhan ul[atı ontın]
-wmwz 'yn'qymz ş'kymwny tñkry tñkrysy pwrq'n 'wl// //////////////
- 8 (8) sıñarkı alku kamağ burhanlar ymä bir kat[a]
synk'rqy 'lqw q'm'q pwrq'n l'r ym' pyr q't/

- 9 (9) on kata abita t(ä)ñri burhan[nı]ñ atın [ațasar]
 'wn q't' 'pyt' tkry pwrq 'n ///k 'dyn /////
 10 (10) [o]đgurak adırtlıg sukavati teg[mä artokrak mänjilig]
 //tqwr'q 'dyrtlyq swk'v'ty tyk// /////
 11 (11) [yerti]nçüdä tuggalı bolur te[p] ... ..
 ////nçwd' twqq'ly pwlwr ty/ ... ..

002

Pekin

III 11

verso

abitaki üçünç bir y(e)g(i)rmi

'pyt'ky 'wyçwnç pyr ykrmy

- 12 (1) [abi]ta burhanlarınñ y(a)rlıkamış çı[n kertü nomlarka]
 ///t' pwrq'n l'r nynk yrlyq'myš çy/ /////
 13 (2) kertgünm(ä)tim(i)z täginmädim(i)z eyin [udu bolmadım(i)z]
 kyrtkwnmtymz t'kynm'dymz 'yyyn /// /////
 14 (3) ymä äşid<t>ükdä yeniklämäk[lig uçuz]lamakl[ıg]
 ym' 'şyd<t>wkd' yynykl'm'k /// /////
 15 (4) üzä kültümüz katgurd<u>muz , azuça ymä [abita]
 'wyz ' kwyltwmwz q'tqwr<w>mwz ,, 'z wç' ym' /////
 16 (5) burhannın atın ațataçı kişiläriğ körtü[kdä]
 pwrq'n nynk 'dyn 'd't'çy kyşy l'ryk kwyrw///
 17 (6) köñül öritip ädgülüg işiñä tıdıg anti[ray kılıp]
 kwnkwl 'wrytyp 'dkwlwk 'yş ynk' tydyq 'nty/// /////
 18 (7) buztumuz artattım(i)z , burhanlarınñ y(a)rlıkam[ış]
 pwstwmwz 'rt'dtymz ,, pwrq'n l'r nynk yrlyq'm//
 19 (8) y(a)rlığın näçä az täñinçäk(i)yä kertgünsär [biz ymä]
 yrlyq yn n'ç' 'z t'nkynç' ky ' kyrtkwns'r /// ///

- 20 (9) köñülümüztä oğguraklanmadım(ı)z , bir uçlug [y(a)r]lıkanç[uçı
köñüllüg]
kwnkwl wmwz t' 'wtqwr'q l'nm'dymz ,, pyr 'wçlwq //lq'nç/// // // // //
- 21 (10) bolmadım(ı)z , ayıg kılınçlıg tıtag basutçı ... .. larnıj ... ..
pwl'm'dymz ,, 'yyq qylyñç lyq tylt'q p'swtçey ... .. l'r nynk ... ..
- 22 (11) kalın ağır bolmakıntın yertinçü ... ..
q'lyn 'qyr pwl'm'q yntyn yyrtynçw... ..

003

Pekin

III 12

recto

- 23 (1) -kä ägrikmäk yörgälmäk üzä ... ..
-k' 'k ryk m'k ywrk'lm'k 'wyz ' ... ..
- 24 (2) -t' tursar ymä köñülümüztä yyry... ..
-t' twrs'r ym' kwnkwl wmwz t' yyry... ..
- 25 (3) savlarıg ok ağkandım(ı)z agızım(ı)zta suk[avati] ulug [atın]
s'v l'ryq 'wq 'tq'ndymz 'qyz ymz t' swk///// wlwq /////
- 26 (4) ațasar biz ymä , köñülümüztä bo s(a)blok[adatu atl(ı)g]
'd's'r pyz ym' ,, kwnkwl wmwz t' pw sp lwk///// //
- 27 (5) yertinçükä ök artokrak ilintim(i)z yapşıntım(ı)z [azuça]
yyrtynçw k' 'wk 'rtwqr'q 'ylyntymz y'p şyntymz /////
- 28 (6) ymä az täjınçäk(i)yä abita burhanıg ö[sär]
ym' 'z t'nkynç' ky ' 'pyt' pwrq'n yq 'w/////
- 29 (7) sakınsar biz ymä ömiş sakınmış üdtä köñü[ı]
s'qyns'r pyz ym' 'wymyş s'qynmyş 'wydt' kwnkw/
- 30 (8) üküş saçılıtı täpräti , üç törlüg arıg s[üzök]
'wykwş s'çylty t'p r'ty ,, 'wyç twyrlwk 'ryq s/////

- 31 (9) kılınçlarda az täñinçä[k(i)yä] ymä ... ..
qylynç l'rt' 'z t'nkyn// // / ym' ... ..
- 32 (10) [kɪ]lğalı umatım(ı)z , altı y(e)g(i)rmi [kolulamak] ... ..
//lq'ly 'wm'tymz ,, 'lty ykrmy /////////////// ... ..
- 33 (11) [üz]ä kolulamakıg ymä ... ..
/// ' qwlwl'm'q yq ym' ... ..

004

Pekin

III 12

verso

abitaki üçünç iki y(e)g(i)rmi

"pyt'ky 'wyçwnç 'yky ykrmy

- 34 (1) [azu]ça ymä üdsüz ölüm ... ..
///ç' ym' 'wydswz 'wylwm ... ..
- 35 (2) ...q igläp ölüp burhanlar ... ..
...q 'ykl'p 'wylwp pwrq'n l'r ... ..
- 36 (3) tägmäsär azuça ymä agir [igk]ä käm[kä]... ..
t'km's'r 'z wç' ym' 'qyr ////' k'm k/ ... ..
- 37 (4) ätözümüz köñülümüz sıkılıp tañılıp agtarılı
't'wyz wmwz kwnkwł wmwz syqylp t'nkylyp 'nkd'ryl/
- 38 (5) orlayu mañrayu ögsüz bolup burhanlarıg ögä/[i sakın]-
'wrl'yw m'nk r'yw 'wyk swz pwlwp pwrq'n l'ryq 'wyk 'l' ////-
- 39 (6) -ğalı um<a>sar biz azuça ölgäyşök üdtä [ütläp]
-q'ly 'wm<'>s'r pyz 'z wç' ym' 'wylk'yşwk 'wydt' ////
- 40 (7) äriğläp kertgünmäk süzülmäklig köñül [öritip]
'rykl'p kyrtkwnm'k swyz wlm'k lyk kwnkwł //////////
- 41 (8) ädgü ögli bahşı ulug öskümüztä yüüz y[ügärü bol]-
'dkw 'wykly p'qşy 'wlwq'wyskwmwz t' ywwz y//////// //-

- 42 (9) -masar bo montag kılınç adartmakı tıltagınta [ötgürü]
-m's'r pw mwnt'q qylynç "d'rtm'qy tylt'q ynt' // // // //
- 43 (10) ölgäyşök üdtä abita t(ä)ñri burhan[nıñ kutın]
'wylk'yşwk 'wydt' "pyt' tñkry pwrq'n /// // //
- 44 (11) bulmadın sukavatita tuggalı *bol*[ur] ... ..
pwl'm'dyn swk'v'ty t' twqq'ly pwl// ... ..

005

Pekin

III 15

recto

- 45 (1) yүүз yügärü bolup ... .. , suk[av]ati
ywwz ywk'rw pwlwp ... .. ,, swk//'ty
- 46 (2) tegmä artokrak mänilig yertinçü[dä baş]tñkıtı
tykm' 'rtwqr'q m'nkylyk yyrtynçw // // // // tynqy t/
- 47 (3) baştñkı bölöklüg tugumta *oğgurak* [adırtıl]ıg tuggalı
p'ştyñqy pwyłwklwk twqwm t' 'wtqwr'q // // // // yq twqq'ly
- 48 (4) bolup samantabadreponen bodis(a)t(a)vnıñ [yor]ıgıña
pwlwp s'm'nd'p'dry pwkyn pdystv nynk // // // yk 'n
- 49 (5) kut kolunmakıña tolu tükällig bolalım , [üzäl]iksiz
qwt qwlwnm'q ynk ' twlw twyk'l lyk pwl'lym ,, // // // // yksyz
- 50 (6) köni tüz tuymak burhan kutın tärk tavrak [bulalım]
kwyny twyz twym'q pwrq'n qwtyn t'rk t'vr'q // // // //
- 51 (7) ulug nomlug tilgänig ävirälim , biz amtı kş[anti kılıp]
'wlwq nwmlwq tylk'n yk 'vyr'lym ,, pyz 'mtı kş // // // //
- 52 (8) tükättim(i)z isig özümüztinbärü inanıp a[gırın ayag]-
twyk'dtyzmz 'ysyk 'wyz wmwz tynp'rw 'yn'nyp " // // // // // -
- 53 (9) -ın yinçürü töpön yükünü tägin[ür] biz ulug y(a)r[lıkançuçı]
-yn yynçwrw twypwn ywkwnw t'kyn//pyz 'wlwq yr // // // // //

54 (10) köñüllüg umugumuz inagım(ı)z [ab]ita [t(ä)ñri]
kwnkwl lwk 'wmwq wmwz 'yn'q ymz ///yt' ////

55 (11) burhan kutıña tep monta b[asa] ... ..
pwrq'n qwtynk ' typ mwnt' p/// ... ..

006

Pekin

III 15

verso

abitaki üçünç beş y(e)g(i)rmi

'pyt'ky 'wyçwnç pyş ykrmy

56 (1) -läyü üç ärdinilärkä inanıp ... ..
-l'yw 'wyç 'rdyny l'r k' 'yn'nyp ... ..

57 (2) kargäk amtı m(ä)n isig özümüzñinb[ärü inanur biz]
k'rk'k 'mty mn 'ysyk 'wyz wmwz dynp/// ////////// //

58 (3) alku ançulayu kälmişlärkä beş bilgä bilig[lig] ... ..
"lqw "ñewl'yw k'lmyş l'r k' pyş pylk' pylyk /// ... ..

59 (4) ätözlüg burhanlarka isig özümñinbärü [inanur]
't'wyz lwk pwrq'n l'rq' 'ysyk 'wyz wm dynp'rw //////////

60 (5) biz kamagta yeg üstünki kölüñükä kiri[p] ... ..
pyz q'm'q t' yyk 'wystwnky kwylwnkw k' kyry/ ... ..

61 (6) üstünki tuyunmak tözi çınzu tägmä ärtükrag [kertü]
'wystwnky twywnm'q twyz y çynz w t'k m' 'rtwkt'k //////////

62 (7) nomka isig özümüzñinbärü inanur biz taym[aksız] ävril -
nwm q' 'ysyk 'wyz wmwz tynp'rw 'yn'nwr pyz t'ym// /// 'vryl-

63 (8) -mäksiz törölüg ulug y(a)rlıkançuçı köñüll[üg] bodis(a)t(a)v -
-m'k syz twyrw lwg 'wlwq yrlyq'ñewçy kwnkwl l// pwdystv

64 (9) -larka tep montag üç kağa sözlöp , [yänä] inçä tep
-l'rq' typ mwnt'q 'wyç q'd' swyz l'p ,, //// 'ynç' typ

- 65 (10) sözlägülük ol , amtı m(ä)n üç [ärdini]lärkä *inantım*
 swyz l'kwlwkw 'wl ,, 'mtı mn 'wyç //l'rk' '/n'ntym
- 66 (11) bökünki küntin ulat[1] ... .. bolgınçaka tği
 pwykwncy kwyntyn 'wl't/ ... .. pwlqynç'q'd'ky

007

Pekin

III 16

recto

- 67 (1) ikiläyü yänä inanmaz *m(ä)n* ... .. lärkä t(ä)rs
 'ykyl'yw y'n' 'yn'nm'z *mn* ... .. l'rk' 'trs
- 68 (2) azag nomluglarka küsüşüm ol tol[p] *ontın* sınıarkı
 ''z 'q nwmlwq l'r q' kwsşwm 'wl twl/ 'wntyn synk'rqy
- 69 (3) alku burhanlar bodis(a)t(a)vlar , ädgü *ög[i]* [y(a)r]lkançuçı
 ''lqw pwrq'n l'r pwdystv l'r ,, 'dkw 'wykl/ //lyq'nçwçy
- 70 (4) köñülläri üzä sıguru içgärü y(a)rlikazunlar meni
 kwnkw l'ry 'wyz 'syqwrw 'yçk'rw yrlyq'z wn l'r myny
- 71 (5) tep monı monçulayu üç kata sözläp üç ä[rd]inilärkä
 typ mwny mwnçwl'yw 'wyç q't' swyz l'p 'wyç //yny l'rk' '
- 72 (6) manu tükättükdä inçä tep sözläyü bodi köñül[üg öritgü]-
 'yn'nw twyk'dtwkd' 'ynç' typ swyz l'w pwdy kwnkw // -
- 73 (7) -lük ol , ayayu ağırlayu yükünü tğınür m(ä)n , tolp [ontın]
 -lwk 'wl ,, ''y'yw ''qyrl'yw ywkwnw t'kynwrn ,, twlp -
- 74 (8) sınıarkı tolp kök kalık uguşındaki tolp no[m uguş]-
 synk'rqy twlp kwyk q'lyq 'wqwş ynd'qy twlp nw/ -
- 75 (9) -ındaki parmanular sanınça el uluşlarta y(a)rlikad[açı alku]
 -ynd'qy p'rm'nw l'r s'nynç' 'yl 'wlwş l'rt' yrlyq'd/// -
- 76 (10) kamag burhanlar bodis(a)t(a)vlar kuv[ragı]nta ... ..
 q'm'q pwrq'n l'r pwdystv l'r qvw///n t' ... ..

- 77 (11) [tɪnɫ(ɪ)]g oɣlanlarıŋa asıg tuso ... ..
////q 'wql'n l'r ynk' 'syq twsw... ..

008

Pekin

III 16

verso

abitaki üçünç altı y(e)g(i)rmi

"pyt'ky 'wyçwnç "lty ykrmy

- 78 (1) -ıŋa uduzgu yerçiläğü üçün s[amanıabadrephen]
-ynk ' 'wdwsqw yyrçyl'kw 'wyçwn s///// ///// /////
- 79 (2) bodis(a)t(a)vnıŋ yorıgıŋa tayakl[ıgın üzäliksiz köni]
pwdystv nynk ywryq ynk ' t'y'q l///// ////////////// //
- 80 (3) tüz tuymak burhan kutıŋa köñül öritür m(ä)n t... ..
twyz twym'q pwrq'n qwtynk ' kwnkwl 'wrytwrmn t... ..
- 81 (4) inçä tep sözlägülük ol , tɪnɫ(ɪ)glar uguşı 'wy ... ..
'ynç' typ swyz l'kwłwk 'wl ,, tynlq l'r 'wqwşy 'wy ... ..
- 82 (5) ol kut kolunu täginür m(ä)n alkuı barça ozgurg[a]l[ı kut] -
'wl qwt qwlwnw t'kynwrmn "lqw ny p'rç' 'wsqwrq/l/ ///-
- 83 (6) -gargalı buyanlı bilgä biliglı ülg[ü]läñsiz ol k[ut]
-q'rç'ly pwy'nly pylk' pylykly 'wylk/l'nçsyz 'wl q//
- 84 (7) kolunu täginür m(ä)n alkuı barça tolgurgalı toşg[ur]galı nom
qwlwnw t'kynwrmn "lqwny p'rç' twlqwrç'ly twşq/q'ly nwm
- 85 (8) kapıgı ülgülänçsiz ol kut kolunu täginür m(ä)n alkuı
q'pyq y 'wylkwl'nçsyz 'wl qwt qwlwnw t'kynwrmn "lqw ny
- 86 (9) barça ögrätینگäli bilgäli ançulayu käl[m[işlärkä] ülgülänç-
p'rç' 'wyk r'tynk'ly pylk'ly "nçwl'yw k'lm// /// // 'wylkwl'nç-
- 87 (10) -siz ol kut kolunu täginür m(ä)n alku[nı] b[arç]a tapıngalı
-syz 'wl qwt qwlwnw t'kynwrmn "lqw // p///' t'pynq'ly

- 88 (11) udungalı üzäliksiz *burhan kutı[n]* bulguluk ol kut
'wdwnq'ly 'wyz 'lyk syz *pwrq'n qwt y/pwlqwlwq 'wl qwt*

009

Pekin

III 17

recto

- 89 (1) kolunu täginür m(ä)n *tärkk(i)y*[ä burhan kutın] bulgalı tep
qwlwnw t'ky nwrn t'rk ky/ // // // // // pwlq'ly typ
- 90 (2) yänä inçä tep sözlägülük ol *mäniñ amtı kayu* öritmiş
y'n' ynç' typ swyz l'kwlwk 'wl m'nyn 'mty... q'yw 'wrytmyş
- 91 (3) bodi köñülüm ärsär alku kamag töztin b(ä)l[gürmiş] öñi
pwdy kwnkwl wm 'rs'r 'lqw q'm'q twyz tyn pl// // // // // 'wynky
- 92 (4) üdrülmiş ärür , ulatı ögmäk oron *uguşlartaki*
'wydrwlmyş 'rwr ,, 'wl'ty 'wyk m'k 'wrwn 'wqwş l'r t'qy
- 93 (5) tutyaklantaçı tutyaklanguluk adkaktartın ymä [a]lku nom-
twty'ql'nt'çy twty'ql'nqwlwq 'dq'q l'rtyn ym' //lqw nwm-
- 94 (6) -lar alku barça m(ä)nsiz ärür , inçä kaltı kök [kalık] ... ..
-l'r 'lqw p'rç' mnsyz 'rwr ,, 'ynç' q'lty kwyk // // // // // ... ..
- 95 (7) täñ tüz tözlüg ärür kántü köñül tolu *tükäl* [yok]
t'nk twyz twyz lwk 'rwr k'ntw kwnkwl twlw twyk 'l //
- 96 (8) kurug tözlüg üçün ilkitinbärü tugmaksız [nom inçä]
qwrwq twyz lwk 'wyçwn 'ylky tynp'rw twqm'q syz // // // // //
- 97 (9) k(a)ltı alku kamag burhanlar bodis(a)t(a)vlar *nätäg* [burhan]
qlty 'lqw q'm'q pwrq'n l'r pdystv l'r n't'k // // // // //
- 98 (10) kutıña köñül öritdilär ärsär *m(ä)n* ... ..
qwtynk' kwnkwl 'wrytdy l'r 'rs'r mn ... ..
- 99 (11) [kama]g burhan kutıña köñül öri[tdilär] ... ..
// // // // // q pwrq'n qwtynk' kwnkwl 'wryt// // // // // ... ..

010

Pekin

III 17

verso

abitaki üçünç yeti y(e)g(i)rmi

”pyt’ky ’wyçwnç yyty ykrmy

- 100 (1) *m(ä)n* amti ayayu ağırlayu kop ... ..
mn ’mty ’y’yw ’qyrl’yw qwp ... ..
- 101 (2) yükünü täginür *m(ä)n* ayaguluk ıdok ... ..
ywkwnw t’kynwr *mn* ’y’qwlwq ’ydwq ... ..
- 102 (3) tep monı monçulayu bodi köñül öritü tükätt[ükdä]
typ *mwny* *mwnçwl’yw* *pwdy* *kwnkwl* ’wrydw *twyk’dt*////
- 103 (4) inçä tep kut küsüş öritgülük ol biz ... ..
’ynç’ *typ* *qwt* *kwyswş* ’wrytkwlwk ’wl *pyz* ... ..
- 104 (5) ölgäli ugramış üdtä alku kamag tıdıg *antir*[aylar]-
’wylk’ly ’wqr’myš ’wydt’ ’lqw q’m’q tytyq *”ntyr*////-
- 105 (6) -im(1)z kalısız barça tarıkzun ketzün , tü[kättükdä]
-ymz q’lysyz p’rç’ t’ryqz *wn* *kytz* *wn* ,, *twy*///////
- 106 (7) abita t(ä)ñri burhanıg yüüz yügärü körgäli bolup
”pyt’ *tnkry* *pwrq’n* *yq* *ywwz* *ywk’rw* *kwyrk’ly* *pwlwp*
- 107 (8) ötrü sukavati tegmä artokrak mänjilig e/ uluşta
’wytrw *swk’v’ty* *tykm’* ’rtwqr’q *m’nkylyk* ’yl ’wlwş t’
- 108 (9) tuggalı bolalım , biz barıp ol sukavati ul[uşta] tuga
twqq’ly *pwl’lym* ,, *pyz* *p’ryp* ’wl *swk’v’ty* ’wl //// *twq’*
- 109 (10) tükättüktä yüüz yügärü samantabadr[epohen] bodis(a)v(a)t -
twyk’dt *wtkt’* *ywwz* *ywk’rw* *s’m’nd’p’t*r/ //// *pwdystv-*
- 110 (11) -nıñ kut kolunmakıña [tolu] tükällig [bola]lim alkunı
-nynk *qwt* *qwlwnm’q* *ynk’* //// *tyk’l* *lyk* ////*lym* ’lqw *ny*

- 111 1) ...mlig ulug *taloy ügüzl[är]* ... ..
...m lyk 'wlvq t'lwy 'ykwz l// ... ..
- 112 2) kılı tägerür biz yertinçü[dä]ki *kayu* [barınç]-
qylw t'kynwrpyz yyrtynçw//ky q'yw ////-
- 113 3) -a tüşlärig yertin<ç>üdäki k[a]yu *barın[ç]a* ...
- ' twyş l'ryk yyrtyn<ç>wd'ky q/yw p'ryn/' ...
- 114 4) sukançığ ot çur<n>ılarığ *kayu bar[ın]ça* alku çin[tamani]
swq'nçyq 'wt çwr<n>y l'ryq q'yw p'r//ç' 'lqw çyn/////
- 115 5) yertinçüdäki *kayu barınça* arığ yeg sukanç[ıg] ol bir ...
yyrtynçw d'ky q'yw p'rynç' 'ryq yyk swq'nç// 'wl pyr ...
- 116 6) alku ärdinilig taglarıg ulatı köp yigi ar[ıglarıg]
'lqw 'rdyny lyk t'q l'ryq 'wl'ty kwyp yyky 'r// ////
- 117 7) sämäklärığ köñülüg ögirtdürtäçi arığ süzök
s'm'k l'ryk kwnkwl wk 'wykyrtwrt'çy 'ryq swyz wk
- 118 8) amıl aglak oronlarıg bo *oronlarta* ... ..
'myl 'ql'q 'wrwn l'ryq pw 'wrwn l'rt' ... ..
- 119 9) hualıg psaklıg sögütlärig ... ..
qw 'lyq ps'k lyq swykwd l'ryk ... ..
- 120 10) tüşlög yemişlig köp yigi [arıglarıg sämäklärığ]
twyş lwk yymyş lyk kwyp yyky //// /// ///// ////
- 121 11) [t(ä)ñ]ri yerindäki *kayu bar[ın]ça* ... ..
///ry yyr ynd'ky q'yw p'r//// ... ..

abitaki üçünç üç otuz

”pyt’ky ’wyçwnç ’wyç ’wtwz

- 122 1) [y]ıd yıparlarıg ulatı çint[a]ma[ni ärdini] ... ..
/yd yyp’r l’ryq ’wl’ty çynt/m’// //... ..
- 123 2) -lärig ärdinilig torlarıg swyky/ ... ..
-l’ryk ’rdyny lyk twr l’ryq swyky/ ... ..
- 124 3) özin törümiş adrok adrok ’ş ... ..
’wyz yn twyrwmyş ’drwq ’drwq ’ş ... ..
- 125 4) tapıg udug kılğalı y(a)raglıg alkunı ... [tiziglärin]
t’pyq ’wdwq qylq’ly yr’qlyq ’lqw ny... // //
- 126 5) yeviglärin atlıg küülüg hua çäçäklär[ig] ...
yyvyk l’ryn ’dlyq kww lwk qw ’ ç’ç’k l’r // ...
- 127 6) -w töltäglig köllärig yuullarıg kaz ödräk ...
-w twylt’k lyk kwyl l’ryk ywwl l’ryq q’z ’wydr’k ...
- 128 7) ağıtta ulatılarnıñ säviglig yer tegmä ... ..
’nkyt t’ ’wl’ty l’r nynk s’vyklyk yyr tykm’ ... ..
- 129 8) ünlärig montada ulatı kök kalıkta ... ..
’wyn l’ryk mwnt’d’ ’wl’ty kwyk q’lyq t’ ... ..
- 130 9) uçsuz kıdıqsız alku tapıg udug yevig [tizig]... ..
’wçswz qydyqsyz ’lqw t’pyq ’wdwq yyvyk // // ... ..
- 131 10) ayaguluk ıdok üç ärdinilärkä ... ..
’y’qwlwq ’ydwq ’wyç ’rdyny l’rk’ ... ..
- 132 11) kutıña amtı m(ä)n ... ..
qwtynk’ ’mty mn ... ..

- 133 1) tãginür biz küsüşümüz tãginür , bo t... wtmyş bo buy[an]
t'kynwrpyz kwyswş wmwz t'kynwr ,, pw t... wtmyş pw pwy//
- 134 2) ädgü kılınçım(1)z küçintä suka[vati] uluşta [baştinkıta]
'dkw qylync ymz kwyçynt' swk'//// 'wlwş t'//////// //
- 135 3) baştınkı bölöklüg tugumta tugu[p] abita
p'ştyngy pwylywk lwk twqwm t' twqw/ ''pyt'
- 136 4) t(ä)ñri t(ä)ñrisi burhanıg yüüz yügärü körüp
tnkry tnkrysy pwrq'n yq ywwz ywk'rw kwyrwp
- 137 5) tugmaksız nom taplagın t(ä)rk t<a>vrak t<a>nuklagalı
twqm'q syz nwm t'pl'q yn trk t<'>vr'q t<'>nwql'q'ly
- 138 6) bolalım tep , monta basa açok nomta tayak/ıg[in]
pwl'lym typ ,, mwnt' p's' ''çwq nwm t' t'y'q lyq//
- 139 7) abita burhanıg öyü sakınu atın ataguluk [ol]
''pyt' pwrq'n yq 'wyw s'qynw ''dyn ''d'qwlwq ///
- 140 8) azuça ymä kizlägılg nomka ... ..
''z wç' ym' kyz l'klyk nwm q' ... ..
- 141 9) saşiu dyanta ulatı dyanlarta ... .. [az]-
s'şyw dyan t' 'wl'ty dy'n l'rt' ... .. ///-
- 142 10) -uça ymä açok kizlägılg no[mlarka] ... ..
-wç' ym' ''çwq kyz l'klyk nw/ //// ... ..
- 143 11) kooşa bışrunguluk nomta ... ..
qwwş ' pyşrwnqwlwq nwm t' ... ..

abitaki üçünç tört otuz

”pyt’ky ’wyçwnç twyrt ’wtwz

- 144 1) *ymä* bo üstünki üç tö[rlüg]
ym’ pw ’wystwnky ’wyç t/y//// ... ..
- 145 2) biziñä tayaklıgın bışrungalı ... .. [abita t(ä)ñri]
pyz ynk’ t’y’q lyqyn pyşrwnq’ly ... .. //// ////
- 146 3) burhannıñ atın yüz säkiz kata [atap] ... ..
pwrq’n nynk ’dyn ywz s’kyz q’t’ //// ... ..
- 147 4) şlok sözlägülük ol , synçylwn şlo[kı bo ärür kayu]
şlwk swz l’kwłwk ’wl ,, synçylwn şlw// // //// ////
- 148 5) barınça ontın sıñarkı yertinçülärtäki , ü[ç]
p’rynç’ ’wyntyn synk’rqy yyrtynçw l’r t’ky ,, ’wy/
- 149 6) üdki alku kamağ yalañuklarınıñ arslanlarıña ...
’wydky ’lqw k’m’q y’l’nkqw l’r nynk ’rsl’n l’r ynk’ ...
- 150 7) m(ä)n arıg süzök ätözümüz tilim(i)z köñül[ümüz] üzä
mn ’ryq swyz wk ’t’wyz wmwz tyl ymz kwnkwł //// ’wyz ’
- 151 8) alku uğurın tüzü yükünür biz alkuka barça
’lqw ’wqwr yn twyz w ywkwnwr pyz ’lqw q’ p’rç’
- 152 9) kalısız pohen bodis(a)t(a)vnnıñ yorıglıg kut
q’lysyz pwkyn pwdystv nynk ywryq lyq qwt
- 153 10) kolunmaklıg çoğlug yalınlıg riđi[lıg kü]çintä tüz-
qwlwnm’q lyq çwqlwq y’lynlyq ryty /// ///çynt’ twyz-
- 154 11) -ü an{a}çulayu kälmişlärnıñ ö[skintä] b(ä)lgürälim , ...
-w ’n{’}çwl’yw k’lmyş l’r nynk ’wy//// plkwr’lym ,, ...

- 155 1) ätözümüztä yänä parmanular [san]ınça ätözümüz
't'wyz wmwz t' y'n' p'rm'nw l'r ///ynç' 't'wyz wmwz
- 156 2) b(ä)lgürsün bir bir ätözümüz üzä tüzü yükünälim
plkwrswn pyr pyr 't'wyz wmwz 'wyz ' twyz w ywkwn'lym
- 157 3) parmanular sanınça burhanlarka , bir ... parmanuta
p'rm'nw l'r s'nynç' pwrq'n l'r q' ,, pyr ... p'rm'nw t'
- 158 4) parmanular sanınça burhanlar bolup öñin öñin
p'rm'nw l'r s'nynç' pwrq'n l'r pwlwp 'wynkyn 'wynkyn
- 159 5) bodis(a)t(a)vlar kuvragınta turmakın al[kınçsız tükätiñç]-
pwdystv l'r qwvr'q ynt' twrm'qyn "l///// -
- 160 6) -siz nom uguşındaki parmanularta ymä ök antag ...
-syz nwm 'wqwşynd'qy p'rm'nw l'rt' ym' 'wk "nt'q ...
- 161 7) alku burhanlarını , alku barça tolu tükäl ... ..
"lqw pwrq'n l'r nynk ,, "lqw p'rç' twlw twyk'l ... ..
- 162 8) -ny täriñinçä kertgünür biz , öñin öñin ...
-ny t'rynkynç' kyrtkwnwr pyz ,, 'wynkyn 'wynkyn ...
- 163 9) ün ägziglig taloy ügüzümüz üzä tüz ... ..
'wyn 'ksyk lyk t'lwy 'wykwz wmwz 'wyz ' twyz ... ..
- 164 10) üntürüp alkinçsız tükätiñçsiz ... ..
'wyntwrwp "lqynçsyz twyk'dynçsyz ... ..
- 165 11) [k]äriğ kälädük üdki altı ançan ... ..
/ryk k'lm'dwk 'wydky "lty "nç'n ... ..
- 166 12) ... .. l'myñ täriñdä ... .. atı bolur , ...
... .. l'r nynk t'rynk'd' ... .. "dy pwlwr ,, ...

abitaki üçünç beş otuz

”pyt’ky ’wyçwnç pyş ’wtwz

- 167 1) ... ..gwzlärin ögär ... k[äl]m[i]şin kolula[guluk] ... ..
... ..kwz l’ryn ’wyk’r ... k//m/ş yn qwlwl’/// ... ..
- 168 2) adrok yeg sukançığ hualı[g] ... ..
”drwq yyk swq’nçyq qw ’ly/ ... ..
- 169 3) bädiz türtgü yıd ulatı silip ... ..
p’dyz twyrkw yyd ’wl’ty sylp ... ..
- 170 4) osuglug kamagta yeg adrok etig tümäg yevi[gläri tizig]-
’wswq lwq k’m’q t’ yyk ”drwq ’ytk twym’k yyvy/ ... ..
- 171 5) -läri üzä biz amtı alku ançulayu kälmişlärkä [alku]-
-l’ry ’wyz ’pyz ’mtı ”lqw ”nçwl’yw k’lmyş l’rk’ ////-
- 172 6) -ka barça tapıg udug kılur biz , kamagta yeg ... ..
-q’ p’rç’ t’pyq ’wd’wq qylwr pyz ,, q’m’q t’ yyk ... ..
- 173 7) adrok ton kädim kamagta yeg adrok yıd yıpar ... ..
”drwq twn k’dym q’m’q t’ yyk ”drwq yyd yyp’r ... ..
- 174 8) köyürgü tütsüg birlä yänä y(a)ruk yul[a] ... ..
kwywrkw twytswk pyrl’ y’n’ yrwq ywl/ ... ..
- 175 9) ulatı alku kamag tapıg uduglarıg , pohen bodis(a)t(a)v-
’wl’tı ”lqw q’m’q t’pyq ’wdwq l’ryq ,, pwkyn pdystv-
- 176 10) -nıñ kut kolunmaklıg çoglug yalınlıg k[ü]çintä ,
-nynk qwt qwlwnm’q lyq çwqlwq y’lynlyq k//çynt’ ,,
- 177 11) birin birin alkunı barça ... .. sumer tagça
pyr yn pyr yn ”lqw ny p’rç’ ... .. swmyr t’q ç’

- 178 12) ülgülüg b(ä)lgürtüp biz amtı [alku] ançulayu kälmiş-
'wlkwlwkw plkwrtwp pyz 'mtı /// 'nçwl'yw k'lmyş-

017

St. Petersburg

III 26

recto

- 179 1) -lärkä alkuka barça tapıg [udug] kılur biz biz
-l'r k' 'lqw q' p'rç' t'pyq //// qylwr pyz pyz
- 180 2) amtı keñ ulug taplaglıg köñülüm(ü)z üzä üç
'mtı kynk 'wlwq t'pl'q lyq kwnkwł wmz 'wyz ' 'wyç
- 181 3) üdki alku kamağ burhanlarka täriñ[in]çä kertgü-
'wydky 'lqw q'm'q pwrq'n l'r q' t'rynq//ç' kyrtkw-
- 182 4) -nür biz , alku ugurın pohen bodis(a)t(a)vnıñ yorıg-
-ñwrpyz ,, 'lqw 'wqwr yn pwkyn pwdystv nynk ywryq-
- 183 5) -lıg kut kolunmaklıg küçi üzä [alkı]nçsız tükätiñ[siz]
-lyq qwt qwlwnm'q lyq kwyçy 'wyz ' ////nçsyz twyk'dynç///
- 184 6) alku ançulayu kälmişlärkä tapıg udug kılur b[iz]
'lqw 'nçwl'yw k'lmyş l'rk' t'pyq 'wdwq qylwr p//
- 185 7) biziñ başlagsıztnbärüki az övkä bilig[siz bilig]-
pyz ynk p'sl'q syz tynp'rw ky 'z 'wyvk' pylyk /// ////-
- 186 8) -tä ulatı nizvanılar tıtagınta ätöz [üzä]
-t' 'wl'ty nyz v'ny l'r tylt'q ynt' 't'wyz '/// /
- 187 9) til üzä köñül üzä kayu kılmış alku k[amag]
tyl 'wyz ' kwnkwł 'wyz ' q'yw qylmyş 'lqw q///
- 188 10) tsoy erinçü ağır ayıg kılınç ... ..
tswy 'yrynçw 'qyr 'yyq qylynç ... ..
- 189 11) amtı alkumı barça bir ... ..
'mtı 'lqw ny p'rç' pyr ... ..

abitaki üçünç altı otuz

”pyt’ky ’wyçwnç ”lty ’wtwz

- 190 1) kılur biz , ontın sıñar y[ertinçü] ... ..
qylwr pyz ,, ’wntyn synk’r y///// ... ..
- 191 2) tnl(1)glarnıñ iki kölünüt[ä] ... ..
tynlq l’r nynk ’yky kwylwnkw t/ ... ..
- 192 3) boşgutsuz tözünlärniñ alku ançulayu kälmiş[lär]-
pwşqwtswz twyz wn l’r nynk ”lqw ”nçwl’yw k’lmyş ///-
- 193 4) -niñ ulatı bodis(a)t(a)vlarnıñ kayu barınça s[umer tag]
-nynk ’wl’ty pwdystv l’r nynk q’yw p’rynç’ s/// ///
- 194 5) täñinçä kılmyş buyan ädgü kılınçları ärsär , al[ku]-
t’nkynç’ qylmyş pwy’n ’dkw qylynç l’ry ’rs’r ,, ”///-
- 195 6) -ka barça eyin ögirür biz ontın sıñarkı kay[u]
-q’ p’rç’ ’yyyn ’wykyrwr pyz ’wntyn synk’rqy q’y/
- 196 7) barınça yertinçüniñ y(a)ruk yulalarında , yañırt[ı]
p’rynç’ yyrtynçw nynk yrwq ywl’ l’r ynt’ ,, y’nkyrt/
- 197 8) burhan kutın bultaçılar ärsär , biz amtı alkuka
pwrq’n qwtyn pwl’t’çy l’r ’rs’r ,, pyz ’mtı ”lqw q’
- 198 9) barça ötügçi bolu täginür biz , üzäliksiz yeg
p’rç’ ’wytwkçy pwlw t’kynwrpyz ,, ’wyz ’lyksyz yyk
- 199 10) üstünki nomlug tilgän ävirür y(a)rlıkazunlar , birök
’wystwnky nwmlwq tylk’n ’vyrwr yrlyq ’z wn l’r ,, pyrwk
- 200 11) alku burhanlarta nirvan bul[u] ugradaçılar ärsär
”lqw pwrq’n l’rt’ nyrv’n pwl/ ’wqr’d’çy l’r ’rs’r

- 201 1) biz amtı kop köjülin alku [b]arça inçip ütläyü
pyz 'mtı qwp kwnkwl yn ''lqw /'rç' 'ynçyp 'wydl'yw
- 202 2) ötünü täginür biz , küsüşümüz ol burhanlar uluşı-
'wytwnw t'kynwrpyz ,, kwyswş wmwz 'wl pwrq'n l'r 'wlvşy-
- 203 3) -nıñ parmanuları sanınça k(a)lplarta *ür* keç üdün
-nynk p'rm'nw l'ry s'nynç' klp l'rt' 'wyr kyç 'wydwn
- 204 4) yertinçütä turu y(a)rlıkap asıglıg mänjilig
yyrtynçw t' twrw yrlyq'p ''syq lyq m'nkylyk
- 205 5) kılı y(a)rlikazunlar , alku kamağ tınl(ı)glarıg kayu
qylw yrlyq'z wn l'r ,, ''lqw q'm'q tynlq l'ryq q'yw
- 206 6) barınça bo yükünmäk ögmäk tapınmak uğunmakta
p'rynç' pw ywkwnm'k 'wykm'k t'pynm'q 'wtwnm'q t'
- 207 7) turmış buyan ädgü kılınçlar(ı)m(ı)znı , alku burhan-
twrmış pwy'n 'dkw qylynç l'rmz ny ,, ''lqw pwrq'n-
- 208 8) -larıg yertinçütä ür keç üdtä särgürgäli *noml*[ug]
-l'ryq yyrtynçw t' 'wyr kyç 'wydt' s'rkwrk'ly *nwml*///
- 209 9) tilgän ävirgäli ötügçi bolmış ey<i>n ögirmiş
tylk'n 'vyrk'ly 'wytwkçy pwlmyş 'yy<y>n 'wykyrmys
- 210 10) çamhuy kılmış alku ädgü yiltızım(ı)znı ävirür ...
ç'mqwy qylmyş ''lqw 'dkw yylytz ymz ny 'vyrwr ...
- 211 11) alku tınl(ı)glarka ulatı burhan ... ..
'lqw tynlq l'rq' 'wl'ty pwrq'n ... ..

020

St. Petersburg

III 27

verso

abitaki üçünç yeti otuz

”pyt’ky ’wyçwnç yyty ’wtwz

- 212 1) şlokug sözläyü tükättükd[ä] ... ..
şlwk wq swyz l’yw twyk’dtwkd/ ... ..
- 213 2) üç ärdinilärkä yükünüp [kut] küsüş örit[gülük]
’wyç ’rdyny l’rk’ ywkwnwp /// kwyswş ’wryt ////
- 214 3) bo ärür , m(ä)n amtı isig özümüztinbärü inan[u]
pw ’rwr ,, mn ’mtı ’ysyk ’wyz wmwz tynp’rw ’yn’n/
- 215 4) yükünü täginür biz tolp ontın sıjarkı üç [ärdini]-
ywkwnw t’kynwr pyz twlp ’wntyn synk’rqy ’wç ////
- 216 5) -lär tüpükkinçä alkınçsız tükätinçsiz üç ärdini ... ..
-l’r twypwkkynç’ ’lqynçsyz twyk’dynçsyz ’wç ’rdyny ... ..
- 217 6) kutlarıña küsüşümüz ol tolp nom uguşıntakı
qwt l’r ynk’ kwyswş wmwz ’wl twlp nwm ’wqwş ynt’qy
- 218 7) tınl(ı)glar birlä sukavati tegmä artokrak mänjilig
tynlq l’r pyrl’ swk’v’tı tykm’ ’rtwqr’q m’nkylık
- 219 8) yertinçüdä baştınkita baştınkı bölökl[ü]g tugum-
yyrtynçwd’ p’ştyngy t’ p’ştyngy pwyłwkl/k twqwm-
- 220 9) -ta tuggalı bolalım yükünü täginür biz iki y(e)g(i)rmi
-t’ twqq’ly pwl’lym ywkwnw t’kynwrpyz ’yky ykyrmy
- 221 10) atl(ı)g ulug ädgü ögli y(a)rlıkançuçı köñüllüg umug-
’tlq ’wlwq ’dkw ’wykly yrlyq’nçwçy kwnkwł lwk ’wmwq-
- 222 11) -umuz inagım(ı)z abita t(ä)ñri burh[an] kutıña küsüş-
-wmwz ’yn’q ymz ’pyt’ tnkry pwrq// qwtynk’ kwyswş-

- 223 1) -ümüz ol , tolp nom uguşintakı t[inl(1)g]lar birlä sukavati
-wmwz 'wl ,, twlp nwm 'wqwş ynt'qy t//// l'r pyrl' swk'v'ty
- 224 2) tegmä artokrak mäñilig yertinçüd[ä] baştinkıta
tykm' 'rtwqr'q m'nkylyk yyrtynçwd/ p'ştyrqy t'
- 225 3) baştinkı bölöklüg tugumta tuggalı bolalım , yükünü
p'ştyrqy pwylywklwk twqwm t' twqä'ly pwl'lym ,, ywkwnw
- 226 4) täginür biz , säkiz älig kut kolunmıklıg ulug ädgü
t'kynwrpyz ,, s'kyz 'lyk qwt qwlwnm'q lyq 'wlwq 'dkw
- 227 5) ögli y(a)rlıkançuçı köñüllüg umugumuz inagım(1)z abita
'wykly yrlyq'nçwçy kwnkwl lwk 'wmwq wmwz 'yn'q ymz ''pyt'
- 228 6) t(ä)ñri burhan kutıña küsüşümüz ol , tolp nom ugu[ş]-
tnkry pwrq'n qwtynk' kwswş wmwz 'wl ,, twlp nwm 'wqw/-
- 229 7) -ındakı tnl(1)glar birlä sukavati tegmä artokrak mäñ[i]-
-ynd'qy tynlq l'r pyrl' swk'v'ty tykm' 'rtwqr'q m'nk/-
- 230 8) -lig yertinçütä baştinkıta baştinkı bölöklüg
-lyk yyrtynçw t' p'ştyrqy t' p'ştyrqy pwylywklwk
- 231 9) tugumta tuggalı bolalım , yükünü täginür biz , biz su[mer]
twqwm t' twqq'ly pwl'lym ,, ywkwnw t'kynwrpyz ,, pyz sw///
- 232 10) tagça oron lakşanlıg ulug ädgü ögli y(a)rlıkançu[çı]
t'q ç' 'wrwn l'kş'n lyq 'wlwq 'dkw 'wykly yrlyq'nçw//
- 233 11) köñüllüg umugumuz inagım(1)z abi[ta t(ä)ñ]ri burhan
kwnkwl lwk 'wmwq wmwz 'yn'q ymz ''py// ///ry pwrq'n

abitaki üçünç säkiz otuz

”pyt’ky ’wyçwnç s’kyz ’wtwz

- 234 1) kutıña , küsüşümüz ol , tolp [nom uguş]ındaki [tınl(ı)g]-
qwtynk’ ,, kwyswş wmwz ’wl ,, twlp /// //// ynd’qy ////-
- 235 2) -lar birlä sukav<a>ti tegmä artokrak mänjilig yert[inçü]-
-l’r pyrl’ swk’v<’>ty tykm’ ’rtwqr’q m’nkylyk yyrt////-
- 236 3) -tä baştinkıta baştınkı bölöklüg tugumta tuggalı
-t’ p’ştyñqy t’ p’ştyñqy pwyłwklwk twqwm t’ twqq’ly
- 237 4) bolalım , yükünü täginür biz altı asanke özlüg [yaş]-
pwl’lym ,, ywkwnw t’kynwrpyz ’lty ’s’nkky ’wyz lwk ... ..
- 238 5) -lğ ulug ädgü ögli y(a)rlıkançuçı köñüllüg umug-
-lyq ’wlwq ’dkw ’wykly yrlyq’nçwçy kwnkwl lwk ’wmwq-
- 239 6) -umuz inagım(ı)z abita t(ä)ñri burhan kutıña küs[üş]-
-wmwz ’yn’q ymz ’pyt’ tñkry pwrq’n qwtynk’ kwys//-
- 240 7) -ümüz ol tolp nom uguşıntaki tınl(ı)glar birlä sukavati
-wmwz ’wl twlp nwm uqwş ynt’qy tynlq l’r pyrl’ swk’v’ty
- 241 8) tegmä artokrak mänjilig yertinçüdä baştinkıta
tykm’ ’rtwqr’q m’nkylyk yyrtynçwd’ p’ştyñqy t’
- 242 9) baştınkı bölöklüg tugumta tuggalı bolalım yükünü
p’ştyñqy pwyłwklwk twqwm t’ twqq’ly pwl’lym ywkwnw
- 243 10) täginür biz säkiz ulug bodis(a)t(a)vlar kut[ıña] küsüşümüz
t’kynwrpyz s’kyz ’wlwq pdystv l’r qwt//// kwyswş wmwz
- 244 11) ol tolp nom uguşıntaki tınl(ı)g[lar] birlä sukavati
’wl twlp nwm ’wqwş ynt’qy tynlq /// pyrl’ swk’v’ty

- 245 1) tegmä artokrak mänjilig yertinçü[dä] baştinkita
tykm' 'rtwqr'q m'nkylyk yyrtynçw // p'ştyñqy t'
- 246 2) baştınkı bölöklüg tugumta tuggalı bolalım yükünü tägi-
p'ştyñqy pwyłwklwk twqwm t' twqq'ly pwl'lym ywkwnw t'ky-
- 247 3) -nür biz sukavati uluštakı arıg süzök lenhuata
-ñwrpyz swk'v'ty 'wlwş t'qy 'ryq swyz wk lynqw ' t'
- 248 4) törümiş alku kamağ bodis(a)t(a)vlar m(a)has(a)t(a)vlar tözün-
twyrwmyş 'lqw q'm'q pdwystv l'r mq'stv l'r twyz wn -
- 249 5) -lär ıdoklar kutlarıña küsüşümüz ol , tolp nom
-l'r 'ydwq l'r qwt l'r ynk' kwyswş wmwz 'wl ,, twlp nwm
- 250 6) uguşıntakı tınl(i)glar birlä sukavati tegmä artokra[k mänjilig]
'wqwş ynt'qy tynlq l'r pyrl' swk'v'ty tykm' 'rtwqr' // // // // //
- 251 7) yertinçüdä baştinkita baştınkı bölöklüg tugum[ta]
yyrdynçwd' p'ştyñqy t' p'ştyñqy pwyłwklwk twqwm //
- 252 8) tuggalı bolalım , tep monta basa buyan ävirgölük ol [biz]-
twqq'ly pwl'lym ,, typ mwnt' p's' pwy'n 'vyrkwłwk 'wl ///-
- 253 9) -iñ amtı bo yükünmäk 'äñitmäktä ulatı yeg [üstünki]
-ynk 'mty pw ywkwnm'k 'nkytm'k t' 'wl'ty yyk // // // // //
- 254 10) adrok yorıglartın tugmış kayu barınça yeg adro[k kılınç]-
'drwq ywryq l'r tyn twqmyş q'yw p'rynç' yyk 'drw/ // // // -
- 255 11) -larım(ı)znı alkunı barça ävirär ... .. w kwys/ ... ..
-l'r ymz ny 'lqw ny p'rç' 'vyr'r ... .. w kwys/... ..

abitaki üçünç tokuz otuz

”pyt’ky ’wyçwnç twqwz ’wtwz

- 256 1) ol alku kamağ çomrulmuş batmış t[ınl(i)glar] ... ..
’wl ’lqw q’ m’ q çwmrwlmış p’ dmyş t/// /// ... ..
- 257 2) abita t(ä)ñri burhannıñ sukavati tegmä artokr[ak]
”pyt’ tkry pwrq’n nynk swk’v’ty tykm’ ’rtwqr//
- 258 3) mänjilig yertinçüsintä tuggalı bolzunlar *tep*
m’ nkylyk yyrtynçw synt’ twqq’ly pwlz wn l’r *typ*
- 259 4) birök kim kayu abita burhan uluşinta *tugga*[l1]
pyrwk kym q’ yw ’pyt’ pwrq’n ’wlwş ynt’ twqq’//
- 260 5) küsädaçi tınl(i)glar öñdün sözläğüçi yükünçlärig
kwys’d’çy tynlq l’r ’wynkdwn swyz l’kwçy ywkwnç l’ryk
- 261 6) tutğalı bütürgäli umasar bo yükünçüg sözläyü
twtq’ly pwytwrk’ly ’wm’s’r pw ywkwnç wk swyz l’yw
- 262 7) yükünsär ymä bolur sözläyü yüküngülük yükünç bo
ywkwns’r ym’ pwlwr swyz l’yw ywkwnkwlwk ywkwnç pw
- 263 8) ärür , amtı biz işig özümüzdinbärü manıp agrın
’rwr ,, ’mty pyz ’ysyk ’wyz wmwz dynp’rw ’yn’nyp ’qyr yn
- 264 9) ayagin yinçürü töpön yükünü täginür biz , sukavati
”y’q yn yynçwrrw twypwn ywkwnw t’kynwrpyz ,, swk’v’ty
- 265 10) tegmä artokrak mänjilig yertinçütä y(a)rlıkadaçi
tykm’ ’rtwqr’q m’ nkylyk yyrtynçw t’ yrlyq’d’çy
- 266 11) säkiz älig törlüg kut kolunm[ak]ka tükällig
s’kyz ’lyk twyrlwk qwt qwlwnm// q’ twyk’l lyk

- 267 1) ulug y(a)rlikançuçı köñüllüg abita t(ä)ñri burhan kut-
'wlwq yrlyq'nçwçy kwnkwl lwk 'pyt' tñkry pwrq'n qwt-
- 268 2) -ıña beş çöpik yavız üdtäki tñl(ı)glarıg ütläyü
'ynk' pyş çwpyk y'vyz 'wydt'ky tynlq l'ryq 'wydl'yw
- 269 3) äriqläyü y(a)rlikadaçıka , on kata at{ak}ın
'rykl'yw yrlyq'd'çy q' ,, 'wn q't' 'd{k}yn
- 270 4) atataçı tñl(ı)glarıg odgurak adırtlıg sukavati ulušta
'd't'çy tynlq l'ryq 'wtqwr'q 'dyrtlyq swk'v'ty 'wlwş t'
- 271 5) tugurdaçıka , tñl(ı)glarıg kizlägligin baturt-
twqwr'd'çy q' ,, tynlq l'ryq kyz l'klyk yn p'dwrt-
- 272 6) -lıgın öyü sakınu küyü küzätü tutdaçıka , kağır
'lyqyn 'wyw s'qynw kwyw kwys'tw twtd'çy q' ,, q'tyr
- 273 7) yavlak v(a)çrapan körkin b(ä)lgürtdäçi körkitdäçikä
y'vl'q vçr'p'n kwyrkyn plkwrt'd'çy kwyrkytd'çy k'
- 274 8) t(ä)rs azag nomluglarıg ulatı t(ä)ñrilig ş(i)mnularıg
trs 's'q nwmlwq l'ryq 'wl'ty tñkry lyk şmnw l'ryq
- 275 9) turuldurdaçı yavalturdaçıka , tüzü tñl(ı)glar uguş[ıña]
twrwldwr'd'çy y'v'ltwr'd'çy q' ,, twyz w tynlq l'r 'wqwş ///
- 276 10) asıg tuso ençgü mäñi berdäçikä biz amtı körmäk ...
'syq twsw 'ynçkw m'nky pyrd'çy k' pyz 'mty kwyrm'k ...
- 277 11) -// bo montag riđi bögülänmäklig [küçimi]zni kop
-// pw mwnt'q ryty pwykw'l'nm'k lyk //////////////z ny qwp

abitaki üçünç otuz

”pyt’ky ’wyçwnç ’wtwz

- 278 1) köñülin umug inag tuta täginür *b*[iz küs]üşümüz*t*[ä]
kwnkwl yn ’wmwq ’yn’q twt’ t’kynwrp// ///wş wmwz *t*/
- 279 2) umug inag t(ä)ñrim , ädgü ögli y(a)rlıkançuçı köñülünü[z]
’wmwq ’yn’q tnkrym ,, ’dkw ’wykly yrlyq’ nçwçy kwnkwl wnkwl/
- 280 3) üzä ’äñitip kayıp bo nomlug oronka kälü[r] ... ..
’wyz ’ ’nkytyp q’yyp pw nwmlwq ’wrwn q’ k’lw/ ... ..
- 281 4) y(a)rlıkap ögrünç sävinç berü y(a)rlıkazun *t*[ep]
yrlyq’p ’wykrwnç s’vynç pyr w yrlyq’z wn *t*//
- 282 5) monta basa ögdi şlok sözlägülük ol şlok[ı]
mwnt’ p’s’ ’wykdy şlwkw swyz l’kwkw ’wl şlwkw/
- 283 6) bo ärür , ulug y(a)rlıkançuçı köñüllüg umug inag t(ä)ñ[rım]
pw ’rwr ,, ’wlvq yrlyq’ nçwçy kwnkwl lkw ’wmwq ’yn’q tnk///
- 284 7) t(ä)ñridäm şopag altunka okşatı öñlüg kırtışlıg
tnkryd’m şwp’q ’ltwn q’ ’wqş’ty ’wynklwk qyrtyş lyq
- 285 8) ärip , täñärgülüksüz tüzgärgülüksüz tokılıg
’ryp ,, t’nk’rkwlkw swz swz twyz k’rkwlkw swz twqylyq
- 286 9) körklä lakşan nayraglarka tükällig tetirsiz ,
kwyrkl’ l’kş’n n’yr’q l’rq’ twyk’l lyk tytyr syz ,,
- 287 10) beş sumer tagça ülgülüg oñaru ävrilip turur
pyş swm’r t’q ç’ ’wylkwkw ’wnk’rw ’vrylyp twrwr
- 288 11) yürün oron lakşanlıg ärip [tör]t ulug taloy ügüz
ywrwnk ’wrwn l’kş’n lyq ’ryp ///t ’wlvq t’lwy ’wykwz

- 289 1) suvinça täñlig arıg yaltrıklıg küvâz ârklıglıgsız
swv ynç' t'nklyk ''ryq y'ltryq lyq kwv'z 'rklyk lyk syz
- 290 2) y(a)rukluğ prabiñızta miñ tüm[än] kolti burhan-
yrwq lwq pr'p ynkyz t' mynk twym// kwly pwrq'n-
- 291 3) -larıg b(ä)lgürtdäçi ärip , sansız sakışsız bodis(a)[t](a)vlar kuvr<a>g-
-l'ryq plkwrt'd'çy 'ryp ,, s'nsyz s'qyş syz pdys/v l'r kwvr<'>q-
- 292 4) -in ymä antag ok körkitdäçi siz , säkiz älig törlüg
-yn ym' ''nt'q 'wq kwyrkytd'çy syz ,, s'kyz 'lyk twyrlwk
- 293 5) kut kolunmaklıg küçünüz üzä tnl(i)glarıg oğzur-
qwt qwlwnm'q lyq kwyç wnk wz 'wyz ' tynlq l'ryq 'wsqwr-
- 294 6) -daçi kutgardaçi ärip tokuz bölök tugumlar üzä tartıp içg[ä]-
-d'çy qwtq'rd'çy 'ryp twq wz bwylwk twqwm l'r 'wyz ' t'rtyp 'yçk/-
- 295 7) -rip intın kıdığka tägürdäçi yarlıkar siz tep
-ryp 'yntyn qytyq q' t'kwrd'çy y'rlyq'r syz typ
- 296 8) ögä küläyü tükättükdä montag tep sözläyü yükünmiş
'wyk' kwyl'yw twyk'dtwkd' mwnt'q typ swyz l'yw ywkwnmys
- 297 9) kârgäk , yükünür biz abita burhan arıg süz[ök]
k'rk'k ,, ywkwnwrpyz ''pyt' pwrq'n ''ryq swyz //
- 298 10) nomluğ ätöziñä yükünür biz abita t(ä)ñri burhan-
nwmlwq 't'wyz ynk' ywkwnwrpyz ''pyt' tnkry pwrq'n-
- 299 11) -niñ tolu tükäl tüş ätöziñä yükünür biz abi[ta]
-nynk twlw twyk'l twyş 't'wyz ynk' ywkwnwrpyz ''py//

abitaki üçünç bir kırk

”pyt’ky ’wyçwnç pyr qyrq

- 300 1) t(ä)ñri burhannıñ üç törlüg ıdok ät[öz]-
tnkry pwrq’n nynk ’wyç twyrlwk ’ydwq plkwrtm’ ’t///-
- 301 2) -läriñä , yükünür biz abita burhannıñ baştınkı d[yan]-
-l’rynk ’ „ ywkwnwrpyz ”pyt’ pwrq’n nynk p’ştyñqy d///-
- 302 3) -takı bodis(a)t(a)vlarıg tarta içgärü y(a)rlıkadaçı adın[lar]
-t’qy pwwdystv l’ryq t’rt’ ’yçk’rw yrlyq’d’çy ”dyn ///
- 303 4) tägingülük tüş ätöziñä yükünür biz abita t[(ä)ñri burhan]-
t’kynkwlwkw twyş ’t’wyz ynk’ ywkwnwrpyz ”pyt’ t//// //]/-
- 304 5) -nıñ on oronlartın ärtmiş kaçmış üç asanke-
-nynk ’wn ’wrwn l’r tyn ’rtmyş k’çmyş ’wyç ’s’nky-
- 305 6) -lar üzä tolgurmuş ädgüsiñä yükünür biz abita t(ä)ñ[ri]
-l’r ’wyz ’ twlqwrmıyş ’dkw synk’ ywkwnwrpyz ”pyt’ tnk//
- 306 7) burhannıñ töpösintäki uşnir lakşanıña ,
pwrq’n nynk twypwsynt’ky ’wşnyr l’kş’n ynk’ „
- 307 8) yükünür biz abita t(ä)ñri burhannıñ kaş kavışığınıñ
ywkwnwrpyz ”pyt’ tnkry pwrq’n nynk q’ş q’vyşyqy nynk
- 308 9) ikin arasındaki arıg yaltrıklıg yürüñ oron lakşan-
’ykyn ”r’synt’qy ”ryq y’ltryq lyq ywrwnk ’wrwn l’kş’n-
- 309 10) -ıña yükünür biz abita t(ä)ñri burhannıñ köküzindäki
-ynk’ ywkwnwrpyz ”pyt’ tnkry pwrq’n nynk kwykwz ynd’ky
- 310 11) at mañgal tegüçi yk ’wyr / k’ yükünür biz
”d m’nkk’l tykwçy yk ’wyr / k’ ywkwnwrpyz

- 311 1) adak uulindakı miñ kigäylig çakir lakşanıña
”d’q ’wwl yñd’qy mynk kyk’y lyq ç’kyr l’kş’n ynk’
- 312 2) ulatı säkiz tümän tört miñ lakşanlarıña
’wl’ty s’kyz twym’n twyrt mynk l’kş’n l’r ynk’
- 313 3) nayraglarıña y(a)rukıña yaltrıkıña yükünür biz ,
n’yr’q l’rynk’ yrwq ynk’ y’ltryq ynk’ ywkwnwrpyz ,,
- 314 4) abita t(ä)ñri burhannıñ yüz kırk törlüg kamag-
”pyt’ tñkry pwrq’n nyny ywz qyrq twyrlwk q’m’q-
- 315 5) -lıgsız ädgüläriñä adroklarıña , yükünür biz abita
-lyq syz ’dkw l’rynk’ ”drwq l’rynk’ ,, ywkwnwrpyz ”pyt’
- 316 6) t(ä)ñri burhannıñ kayu barınça yorıgıña kut kü[süş]-
tñkry pwrq’n nyny q’yw p’rynç’ ywryq ynk’ qwt kwy///-
- 317 7) -iñä yükünür biz abita t(ä)ñri burhannıñ kayu nomlagu
-ynk’ ywkwnwrpyz ”pyt’ tñkry pwrq’n nyny q’yw nwml’qw
- 318 8) yeg sukançıg nom ärdinisiñä , yükünür biz abita
yyk swq’nçyq nwm ’rdyny synk’ ,, ywkwnwrpyz ”pyt’
- 319 9) t(ä)ñri burhannıñ kayu barınça terini kuvragı a[ğır]
tñkry pwrq’n nyny q’yw p’rynç’ tyryny qwvr’q y ”///
- 320 10) ulug bodis(a)t(a)vlarka körgäli ärklig konşi im bodis[(a)t(a)v]
’wlwq pwdystv l’r q’ kwyrk’ly ’rklyk qwnşy ’ym pwdys//
- 321 11) ulug ärksinmäkkä tägmiş tayş<i>çi bodis(a)t(a)v başlag[lıg]
’wlwq ’rksynm’k k’ t’kmyş t’yşçy pwdystv p’şl’q ///

abitaki üçünç iki kırk

”pyt’ky ’wyçwnç ’yky qyrq

- 322 1) [a]lku kamag bodis(a)t(a)vlar m(a)has(a)t(a)vlar töz[ün]lär ı[dok]-
//lqw q’m’q pwdystv l’r mq’stv l’r twyz // l’r ’y////-
- 323 2) -lar kutlarıña , yükünür biz abita t(ä)ñri burhan-
-l’r qwt l’rynk’ ,, ywkwnwrpyz ’pyt’ tñkry pwrq’n-
- 324 3) -nıñ nom uguş agılıkı tegmä ätöziñä tep
-nynk nwm ’wqwş ’qylyqy tykm’ ’t’wyz ynk’ typ
- 325 4) monçulayu yükünü tükättükdä inçä tep sözlä[yü yükünmiş]
mwnçwl’yw ywkwnw twyk’dtwkd’ ’ynç’ typ swyz l’// //////////
- 326 5) käreğäk , abita t(ä)ñri burhannıñ nom uguş agılık[ı]
k’rk’k ,, ’pyt’ tñkry pwrq’n ny nk nwm ’wqwş ’qylyq/
- 327 6) tegmä ätözi ärsär tnl(ı)glarnıñ köñüllärintä
tykm’ ’t’wyz y ’rs’r tynlq l’r ny nk kwnkwl l’rynt’
- 328 7) sakinçlarınta öñi bolmadaçı ärür , nä üçün tep
s’qynç l’rynt’ ’wynky pwlm’d’çy ’rwr ,, n’ ’wyçwn typ
- 329 8) tesär , tnl(ı)g köñüli burhanta öñi ärmäz , burhan
tys’r ,, tynlq kwnkwl y pwrq’n t’ ’wynky ’rm’z ,, pwrq’n
- 330 9) tnl(ı)g köñülintä öñi ärmäz , köñül ök ärür burhan
tynlq kwnkwl ynt’ ’wynky ’rm’z ,, kwnkwl ’wk ’rwr pwrq’n
- 331 10) burhan ol ok ärür köñül , burhanıg ös[är] ol ok köñül-
pwrq’n ’wl ’wq ’rwr kwnkwl ,, pwrq’n yq ’wys// ’wl ’wq kwnkwl-
- 332 11) -üg ömiş bolur , köñül tözintä yorisar burhanlar
-wk ’wymyş pwlwr ,, kwnkwl twyz ynt’ ywrys’r pwrq’n l’r

- 333 1) yoriginta yorımış bolur , anın [a]mti kut küsüş öri[t]-
ywryq ynt' ywrymyş pwlwr ,, 'nyn //mtı qwt kwyswş 'wry/-
- 334 2) -ür biz kulutlar ölgäyŝök üdkä yakın täg-
-wr pyz qwlwt l'r 'wylk'yswk 'wyd k' y'qyn t'k-
- 335 3) -düktä yeti küntä öndün ülügümüzni öñrä-
-dwkt' yyty kwyn t' 'wynkdwn 'wylwk wmwz ny 'wynkr'-
- 336 4) -kän bilip ukup ätözümüztä tärsikmäksiz tätrülmäksiz
-k'n pylyp 'wqyp 't'wyz wmwz t'rsykm'ksyz t'trwlm'ksyz
- 337 5) köñülümüz saçılmaksız yañılmaksız bolup ol tuŝta
kwnkwl wmwz s'çylm'qsyz y'nkylm'qsyz pwlwp 'wl twş t'
- 338 6) ätözümüz köñülümüz ämgäksiz sıkışsız korkınç-
't'wyz wmwz kwnkwl wmwz 'mk'k syz syqyş syz qwrqynç-
- 339 7) -sız ayınçsız bolzun , köni ögümüz yüüz yügärü
-syz 'yynç syz pwlz wn ,, kwyny 'wykwmwz ywwz ywk'rw
- 340 8) bol[u]p , abita t(ä)ñri burhanıg terini kuvragı b[odis(a)t(a)v]-
pwl/p ,, 'pyt' tkry pwrq'n yq tyryny qwvr'q y p/////
- 341 9) -lar birlä bäkiz b(ä)lgülüg körüp sukavati tegmä a[rtokrak]
-l'r pyrl' p'kyz plkwlwkw kyrwp swk'v'ty tykm' '/////
- 342 10) mänjilig yertinçüdä odgurak adırtlıg tuggalı bol[alim]
m'nkylyk yyrtynçwd' 'wtqwr'q 'dyrtlyq twqq'ly pwl////
- 343 11) [o]l sukavati uluşta tuga tükätt[ükdä] abita [t(ä)ñri]
//l swk'v'ty 'wlwş t' twq' twyk'dt/// 'pyt' ////

abitaki üçünç üç kırk

”pyt’ky ’wyçwnç wyç qyrq

- 344 1) [bur]hanıg yüüz yügärü körüp ulug kölüñü ... ..
///q’n yq ywwz ywk’rw kwyrwp ’wlvq kwylw/kw ... ..
- 345 2) nomlarıg äşidip tugmaksız nom taplagın tanuklaga/[1]
nwm l’ryq ’şydyp twqm’q syz nwm t’pl’q yn t’nwql’q’l/
- 346 3) bolalım , öñrä ażunta ödäçi bilgä biliglig
pwl’lym ,, ’wynkr’ ’z wnt’ ’wyd’çy pylk’ pylyklyk
- 347 4) bolup altı törlüg riđi bögülänmäklärkä [tükäl]-
pwlwp ’lty twyrlwk ryty pwykwl’nm’k l’r k’ //----
- 348 5) -lig bolup ontın sıñarkı burhanlar uluşınta káz[ip]
-lyk pwlwp ’wntyn synk’rçy pwrq’n l’r ’wlvşynt’ k’z //
- 349 6) yorıp alku burhanlarka barçaka tapıg udug k[1]l[ip]
ywryp ’lqw pwrq’n l’r q’ p’rç’ q’ t’pyq ’wdwq q//
- 350 7) bo yertinçükä yanturu kälip tınl(ı)glarıg ütläp
pw yyrtynçw k’ y’ntwrw k’lyp tynlq l’ryq ’wydl’p
- 351 8) äriğläp içgärü tutup uduzup başlap sukavati tegmä
’rykl’p ’yçk’rw twtwp ’wdwz wp p’şl’p swk’v’ty tykm’
- 352 9) artokrak mänjilig yertinçükä tägürüp ol kamag tınl(ı)g-
’rtwqr’q m’nkylyk yyrtynçw k’ t’kwrwp ’wl q’m’q tynlq-
- 353 10) -lar birlä ulug kölüñü yolta or[nanı]p turup taymak-
-l’r pyrl’ ’wlvq kwylwnkw ywl t’ ’wr////p twrwp t’ym’q-
- 354 11) -sız ävrilmäksiz bolalım , kälmäduk üdnüñ uçı kıdı-
-syz ’vrylm’ksyz pwl’lym ,, k’lm’dwk //yd nwnk ’wçy qyty-

- 355 1) -gr tükäginçäkä tägi bodis(a)t(a)vl[ar yor]ıgınta yorıp üz-
-qy twyk'kynç' k'd'ky pwdystv l// ///yq ynt' ywryp 'wyz-
- 356 2) -äliksiz köni tüz tuymak burhan kutin bulalım , tüzü
-'lyksyz kwyny twyz twym'q pwrq'n qwtyn pwl'lym ,, twyz w
- 357 3) kut küsüş öritü täginür biz , tolp *nom* uguşıntakı
qwt kwyswş 'wrytw t'kynwrpyz ,, twlp *nwm* 'wqwş ynt'qy
- 358 4) tınl(ı)glarnıñ birtäg kanzun bo küsüşläri , tüzü
tynlq l'r nynk pyrt'k q'nz wn pw kwyswş l'ry ,, twyz w
- 359 5) kut küsüş öritü täginür biz tolp *nom* uguşıntakı tı[nl(ı)g]-
qwt kwyswş 'wrytw t'kynwrpyz twlp *nwm* 'wqwş ynt'qy ty///-
- 360 6) -larnıñ birtäg kanzun bo küsüşläri , tüzü kut küs[üş]
-l'r nynk pyrt'k q'nz wn pw kwyswş l'ry ,, twyz w qwt kwys//
- 361 7) öritü täginür biz tolp *nom* uguşındakı tınl(ı)glarn[ıñ]
'wrytw t'kynwr pyz twlp *nwm* 'wqwş ynd'qy tynlq l'r *n///*
- 362 8) birtäg kanzun bo küsüşläri tep monta basa ... ..
pyrt'k q'nz wn pw kwyswş l'ry typ mwnt' p's' ... ..
- 363 9) amita-aba hiri svaha , bo özän darnig ü[ç kata]
'myt' 'p' qyry sv'q' ,, pw 'wyz 'n d'rnyq 'wy/ ///
- 364 10) sözlägülük ol monta basa yänä inçä sözlä[gülük]
swyz l'kwlwkw 'wl mwnt' p's' y'n' 'ynç' swyz l'/////
- 365 11) *ol* yertinçüdä tursar ymä yertinç[üdä] ilinmäksi[z] ... ..
'wl ,, yyrtyñçwd' twrs'r ym' yyrtyñç/// 'ylyñm'ksy/ ... ..

abitaki üçünç tört kırk

”pyt’ky ’wyçwnç twyrt qyrtq

- 366 1) inçä k(a)ltı kök kalık täg ymä [inçä] k(a)ltı le[nhu]-
’ynç’ qlty kwyk q’lyq t’k ym’ //’// qlty ly’//-
- 367 2) -a çäçäk suvka yuklunmamış tæg köñülünüzünü[η]
-’ ç’ç’k swv q’ ywqlwñm’myš t’k kwnkwł wnkww nw’//
- 368 3) arıgı süzöki anta takı a[dr]ok yintmiş y[egädmiş]
”ryq y swyz wky ”nt’ t’qy ”//wq yyntmyş y... ..
- 369 4) ärür , anın amtı m(ä)n agırın ayagın yinçürü
’rwr ,, ”nyn ’mtı mn ”qyr yn ”y’ q yn yynçwrw
- 370 5) töpön yükünü täginür biz ol antag osuglug ädgülär[kä]
twypwn ywkwñw t’kynwrpyz ’wl ”nt’q ’wswqlwq ’dkw l’r’//
- 371 6) tükällig üzäliksiz ayagulukka tep , monta
twyk’l lyk ’wyz ’lyksyz ”y’qwlwq q’ typ ,, mwnt’
- 372 7) basa yänä inçä tep sözlägülük ol , üç törlüg
p’s’ y’n’ ’ynç’ typ swyz l’kwłwk ’wl ,, ’wyç twyrlwk
- 373 8) buşılarıg tüzü buşı berip altı paramitlarta
pwşy l’ryq twyz w pwşy pyryp ”lty p’r’myt l’rt’
- 374 9) täñ tüz bışrunup akıgsız tüşnün tıltagı üzä
t’nk twyz pyşrwnwp ”qyqsyz twyş nwnk tylt’q y ’wyz ’
- 375 10) birgärü burhan kutın bulalım tep monta basa üç
pyrk’rw pwrq’n qwtyn pwl’lym typ mwnt’ p’s’ ’wyç
- 376 11) ärdinilärkä yumtaru yüküngül[ük] ol yumtaru yüküngülük
’rdyny l’rk’ ywmd’rw ywkwñkwł’/ ’wl ywmt’rw ywkwñkwłwk

- 377 1) *yükünç bo ärür , biz amtı y[gi]nm[1]ş bir uçlug süzök
ywkwnç pw 'rwr ,, pyz 'mtı yy//nm/ş pyr 'wçlwq swyz wk*
- 378 2) *kertgünç köñülin tolp ontın sıjarkı nom
kyrtkwnç kwnkwl yn twlp 'wntyn synk'rqy nwm*
- 379 3) *uguşındaki mänğün turu y(a)rlıkadaçı oom s(a)rva
'wqwş ynd'qy m'nkkwn twrw yrlyq'd'çy 'wwm srv'*
- 380 4) *budaya namostute , tegmä burhan ärdini kutıña yinçürü
pwd'y ' n'mwsdwtı ,, tykm' pwrq'n 'rdyny qwtynk' yynçwrw*
- 381 5) *töpön yükünü täginür biz , yığınmış bir uçlug süzök
twypwn ywkwnw t'kynwrpyz ,, yyqynmyş pyr 'wçlwq swyz wk*
- 382 6) *ke{n}rtgünç köñülin tolp ontın sıjarkı nom ugu[ş]-
ky{n}rtkwnç kwnkwl yn twlp 'wntyn synk'rqy nwm 'wqw/-*
- 383 7) *-intakı mänğün turu y(a)rlıkadaçı , oom s(a)rva darm[aya]
-ynt'qy m'nkkwn twrw yrlyq'd'çy ,, 'wwm srv' d'rm///*
- 384 8) *namostute tegmä nom ärdini kutıña , yinçürü tö[pön]
n'mwsdwtı tykm' nwm 'rdyny qwtynk' ,, yynçwrw twy///*
- 385 9) *yükünü täginür biz , yığınmış bir uçlug süzök k[ertgünç]
ywkwnw t'kynwrpyz ,, yyqynmyş pyr 'wçlwq swyz wk k////////*
- 386 10) *köñülin tolp ontın sıjarkı nom uguşındaki mäñ[gün]
kwnkwl yn twlp 'wntyn synk'rqy nwm 'wqwşynd'qy m'nk///*
- 387 11) *turu y(a)rlıkadaçı oom s(a)rva sañgaya namostute teg[mä]
twrw yrlyq'd'çy 'wwm srv' s'nkk'y ' n'mwsdwtı tyk//*

abitaki üçünç beş kırk

”pyt’ky ’wyçwnç pyş qyrq

- 388 1) bursañ kuvrag ärdini kutıña yinçür[ü] töpön yükü[nü]
pwr’s’nk qwvr’q ’rdyny qwtynk’ yynçwr/ twypwn ywkw//
- 389 2) täginür biz , monta basa on kata abita t(ä)ñri burh[an]-
t’kynwrpyz ,, mwnt’ p’s’ ’wn q’t’ ”pyt’ tnkry pwrq//-
- 390 3) -nıñ aтын атаguluk ol , aтayu tükättükdä bo [şlok]-
-nynk ”dyn ”d’qwlwq ’wl ,, ”d’yw twyk’dtwkd’ pw ///-
- 391 4) -ug sözlägülük ol , şlokı bo ärür , amtı m(ä)n isi[g]
-wq swyz l’kwlwk ’wl ,, şlwky pw ’rwr ,, ’mtymn ’ysy/
- 392 5) özümüztinbärü inanıp agırın ayagın yinçürü
’wyz wmwz tynp’rw ’yn’nyp ”qyr yn ’y’q yn yynçwrw
- 393 6) töpön yükünü täginür biz sansarlıg taloy ügüz içintä
twypwn ywkwnw t’kynwrpyz s’ns’r lyq t’lwy ’wy ’yçynt’
- 394 7) çomrulmuş batmış erinç umugsuz tnl(ı)g oğlanlarıña
çwmrwlmyş p’dmyş ’yrynç ’wmwq swz tynlq ’wql’n l’rynk’
- 395 8) umug inag bolup ozguru y(a)rıkadaçı sukavati tegmä
’wmwq ’yn’q pwlwp ’wsqwrw yrlyq’d’çy swk’v’ty tykm’
- 396 9) artokrak mäñilig yertinçüdä ärdäçi ulug y(a)rıkançuçı
’rtwqr’q m’nkylk yyrtynçwd’ ’rd’çy ’wlwq yrlyq’neçwçy
- 397 10) köñüllüg abita t(ä)ñri burhan kutıña iki kırk
kwnkw lwk ”pyt’ tnkry pwrq’n qwtynk’ ’yky qyrq
- 398 11) lakşanlar üzä etilmiş y[ara]tılmış ätözlüg-
l’kş’n l’r ’wyz ’ ’ytylmyş y///tylmyş ’t’wyz lwk-

- 399 1) -[kä] säkiz on törlüg nayragla[rk]a , alkuka barça
-// s'kyz 'wn twyrlwk n'yr'q l'/' ,, 'lqw q' p'rç'
- 400 2) tolu tükälligkä , ülgülänçsiz k(a)lplartınbärü
twlw twyk'l lyk k' ,, 'wylkw'l'nçsyz klp l'r tynp'rw
- 401 3) ätözin tilin köñülin kılm[ı]ş beş anantraş
't'wyz yn tylyn kwnkw'l yn qylm/ş pyş 'n'ntr'ş
- 402 4) on karmap(a)tta ulatı kılınçlarımıznı açınu
'wn k'rm'pt t' 'wl'ty qylynç l'rymyz ny 'çynw
- 403 5) yadınu kşanti kılur biz , bir aţamak bir yükünmäk üzä
y'dynw kş'nty qylwr pyz ,, pyr 'd'm'q pyr ywkwnm'k 'wyz '
- 404 6) küsüşümüz ol , alku kamag ayıg kılınçlarımız
kwyswş wmwz 'wl ,, 'lqw q'm'q 'yyq qylynç l'r ymyz
- 405 7) kalısız barça tarıkzun ketzün ölgäyşök üd[tä]
q'lysyz p'rç' t'ryqz wn kytswn 'wylk'yşwk 'wyd//
- 406 8) abita t(ä)ñri burhan yakın yaguk kälip içgärip
'pyt' tkry pwrq'n y'qyn y'qwq k'lyp 'yçk'ryp
- 407 9) tuta y(a)rıkazun , biz ol üdtä tokuz böl[öklüg]
twt' yrlyq'z wn ,, pyz 'wl 'wydt' twqwz pw/// ///
- 408 10) lenhua içintä oğgurak adırtlıg tuggalı bolalım
lynqw ' 'yçynt' 'wtqwr'q 'dyltryq twqä'ly pwl'lym
- 409 11) lenhua çäçäk açiltukda abita [burh]annıñ şop[ag]
lynqw ' ç'ç'k 'çyltwqd' 'pyt' ////'n nynk şwp//

abitaki üçünç altı kırk

”pyt’ky ’wyçwnç ”lty qyrq

- 410 1) altun öñlüg ıdok ätözin *kö[r]üp* yüüz yügä[rü]
 ’ltwn ’wynklwk ’ydwq ’twyz yn kwy/wp ywwz ywk’//
- 411 2) yüküngäli bolalım , yürün oron lakşanıntakı y...
 ywkwnk’ly pwl’lym ,, ywrwnk ’wrwn l’kş’n ynt’qy y...
- 412 3) -y kulutlarnıñ ätözümüzni yarutmak üz[ä]
 -y qwlwt l’r nynk ’t’wyz wmwz ny y’rwtm’q ’wyz /
- 413 4) ol ok kşanta ärtip aşıp taymaksız oronka
 ’wl ’wq kş’n t’ ’rtyt ’şyp t’ym’q syz ’wrwn q’
- 414 5) täggäli bolalım , abita burhannıñ sukavati tegmä
 t’kk’ly pwl’lym ,, ”pyt’ pwrq’n nynk swk’v’ty tykm’
- 415 6) artokrak mänilig yertinçüsintä tuggalı bolsar biz
 ’rtwqr’q m’nkylyk yyrtyñew synt’ twqq’ly pwls’r pyz
- 416 7) abita t(ä)ñri burhanıg yüüz yügärü körüp yeg
 ”pyt’ tkry pwrq’n yq ywwz ywk’rw kwyrwp yyk
- 417 8) sukançıg nomlug y(a)rılıgın äşidälim tıñl<a>lım ädgü ögli-
 swq’nçyq nwmlwq yrlyqyn ’şyd’lym tynkl<’>lym ’dkw ’wykly-
- 418 9) -lärim(i)z nomdaşlarım(ı)z birlä tütsüg huata ulatı
 -l’rymz nwmd’ş l’rymz pyrl’ twytswk qw ’ t’ ’wl’ty
- 419 10) tapıg udug tutup ontın sıñarkı alku kamag burhan-
 t’pyq ’wdwq twtwp ’wntyn synk’rqy ”lqw q’m’q pwrq’n-
- 420 11) -[l]arka bodis(a)t(a)vlarka tapınalım udunalım bo yeg adro[k]
 -/’rq’ pwdystv l’rq’ t’pyn’lym ’wdwn’lym pw yyk ”drw/

- 421 1) [bu]yan ädgü kılınçım(1)znı ä[virgä]y biz , çınzu tegmä
//y'n 'dkw qylynç ymz ny '/////y pyz , çynsw tykm'
- 422 2) ärdüktäg kertü tözkä burhan kutıña yänä ymä
'rdwkt'k kyrtw twyz k' pwrq'n qwtynk' y'n' ym'
- 423 3) bo buyan ädgü kılınçım(1)z tolp nom uguşındaki tnl(1)g-
pw pwy'n 'dkw qylynç ymz twlp nwm 'wqwş ynd'qy tynlq-
- 424 4) -larka tüzükä birtäg tägzün täjizün , isig
-l'rq' twyz w k' pyrt'k t'kz wn t'nkykz wn ,, 'ysyk
- 425 5) özümüz alkındukta sukavati tegmä artokrak mäñilig
'wyz wmwz ''lqyndwqt' swk'v'ty tykm' 'rtwqr'q m'nkylyk
- 426 6) el uluşta birtäg tuggalı bolup samantabadrephen
'yl 'wlwş t' pyrt'k twqq'ly pwlwp s'm'nd'p'try pwkyn
- 427 7) bodis(a)t(a)vnıñ yorıg kut kolunmakın tolu tükäl[lig]
pwdystv nynk ywryq qwt qwlwnm'q yn twlw twyk'l ///
- 428 8) kılıp bir üdtä birgärü üzäliksiz köni tüz
qylyp pyr 'wydt' pyrk'rw 'wyz 'lyksyz kwyny twyz
- 429 9) tuymak burhan kutın bulalım tep , birök kim kay[u]
twym'q pwrq'n qwtyn pwl'lym typ ,, pyrwk kym q'y/
- 430 10) abita burhan uluşta tuggalı küsädäçi tnl(1)gl[ar]
'pyt' pwrq'n 'wlwş ynt' twqq'ly kwys'd'çy tynlq l//
- 431 11) bo öñdün sözlägüçi yükünmäk 'äj[it]mäktä ulatı
pw 'wynkdwn swyz l'kwçy ywkwnm'k ''nnk//m'k t' 'wl'ty

abitaki üçünç yeti kırk

”pyt’ky ’wyçwnç yyty qyrq

- 432 1) nomlarıg bütürgäli tutgalı umasar i[n]çip amtı mon[ı]
nwm l’ryq pwytwrk’ly twtq’ly ’wm’s’r ’y/çyp ’mty mwn/
- 433 2) sukavati tegmä artokrak mänjilig yertinçütä tug[urdaçı]-
swk’v’ty tykm’ ’rtwqr’q m’nkylyk yyrtynçw t’ twq/////
- 434 3) -ka kut küsüş öritgülük şlokug sözläsär y[mä]
-q’ qwt kwyswş ’wrytkwlwk şlwkwq swyz l’s’r y//
- 435 4) bolur , şlokı bo ärür , amtı m(ä)n isig özümüztin[bärü]
pwlwr ,, şlwky pw ’rwr ,, ’mty mn ’ysyk ’wyz wmwz tyn////
- 436 5) manıp agırım ayagın yinçürü töpön yükünü
’yn’nyp ”qyr yn ’y’q yn yynçwrw twypwn ywkwnw
- 437 6) täginür biz , keğin yınak sukavati tegmä artokrak mänji-
t’kynwrpyz ,, kytyn yynk’q swk’v’ty tykm’ ’rtwqr’q m’nky-
- 438 7) -lig arıg süzök uluşta y(a)rlıkadaçı beş aźun tınl(ı)g
-lyk ”ryq swyz wk ’wlwş t’ yrlyq’d’çy pyş ”z wn tynlq
- 439 8) oganlarıniñ birtäg umugı inagı ulug y(a)rlıkançuçı
’wql’n l’ry nynk pyrt’k ’wmwq y ’yn’qy ’wlwq yrlyq’nçwçy
- 440 9) köñüllüg birtämläti köni tüz tuymakıg bulu y(a)rlıkamış
kwnkwl lwk pyrt’ml’ty kwyny twyz twym’q yq pwlw yrlyq’mış
- 441 10) ançulayu kälmiş ayagka tägimlig abita t(ä)ñri
”nçwl’yw k’lmyş ”y’q q’ t’kymlyk ”pyt’ tkry
- 442 11) [b]urhan kutıña birök kim [kay]u tınl(ı)glar abita t(ä)ñri
/wrq’n qwtynk’ pyrwk kym ///w tynlq l’r ”pyt’ tkry

- 443 1) [bu]rhanniŋ aŋın aŋasar söz[läsär] ölgäyşök üdtä
//rq'n nynk "dyn "d's'r swyz //// 'wylk'yşwk 'wydt'
- 444 2) alku aŋlıg maŋgallıg iru b(ä)lgülärig körgäli
"lqw "d lyq m'nkk'l lyq 'yrw plkw l'ryk kwyrk'ly
- 445 3) bolurlar azuça ymä alku tözün bursañ kuvrag-
pwlwr l'r "z wç' ym' "lqw twyz wn pwrs'nk kwvr'q-
- 446 4) -ıg körürlär , yaşamakın titdüktä sukavati uluşta
-yq kwyrwr l'r ,, y'ş'm'k yn tytdwkt' swk'v'ty t' 'wlwş
- 447 5) oğgurak adırtlıg tuggalı bolurlar , ol sukavati uluş ar[ıg]
'wtqwr'q "dyrtlyq twqq'ly pwlwr l'r ,, 'wl swk'v'ty 'wlwş "r//
- 448 6) süzök ärip , tişi kişilär yok ärür , tişi kişilär
swyz wk 'ryp ,, tyşy kyşy l'r ywq 'rwr ,, tyşy kyşy l'r
- 449 7) yok üçün ög karınta turmakta ulatı turum a[ras]-
ywq 'wyçwn 'wyk q'ryn t' twrm'q t' 'wl'ty twrwm "///-
- 450 8) -ı ymä yok ärür , riđi bögülänmäklig küç üz[ä]
-y ym' ywq 'rwr ,, ryty pwykw'l'nm'k lyk kwyç 'wyz /
- 451 9) ol sukavati uluşka barıp kamag ärdinilig lenh[ua]
'wl swk'v'ty 'wlwş q' p'ryp q'm'q 'rdyny lyk lynq//
- 452 10) çäçäk içintä pohen käligin tugarlar , aş [içgü ton]
ç'ç'k 'yçynt' pwkyn k'lykyn twq'r l'r ,, "ş //// ///
- 453 11) kädim alku yag çurni karaža ton ... ..
k'dym "lqw y'q çwrny k'r'ş' 'twn ... ..

abitaki üçünç säkiz kırk

”pyt’ky ’wyçwnç s’kyz qyrq

- 454 1) sukançığ yevig tizigtä ulatı l[akşanların nayragların]
swq’nçyq yyvyk tysyk t’ ’wl’ty l///// ///// ///// /////
- 455 2) köñülintä ösär sakınsar köñül eyin ägsüksü[z kargäk]-
kwnkwl ynt’ ’wys’r s’qyns’r kwnkwl ’yyyn ’kswksw/ /////-
- 456 3) -siz b(ä)lgürär közünür ontın sınar yertinçülärtäki [abita]
-syz plkwr’r kwyswnwr ’wntyn synk’r yyrtynçw l’r t’ky /////
- 457 4) burhan atı kötrülmişlär alku barça ol sukavati [uluş]-
pwrq’n ’dy kwytrwlmış l’r ’lqw p’rç’ ’wl swk’v’ty /////-
- 458 5) -ug artokrak ögärlär küläyürlär alku burhanlar [nıñ]
-wq ’rtwqr’q ’wyk’r l’r kwyl’ywr l’r ’lqw pwrq’n l’r ///
- 459 6) riðilig küçi sakinguluksuz bügüngülü<k>süz ärür , köni n[om]-
ryty lyq kwyçy s’qynqwlwq swz bwykwnkwlw<k>swz’rwr ,, kwyny
n//-
- 460 7) -nıñ ädgüsi adrokı sakinguluksuz bügüngülüksüz ärür , aya[g]-
-nynk ’dkwsy ’drwqy s’qynqwlwqswz pwykwnkwlwk swz ’rwr ,,
’y’/-
- 461 8) -ka tägimlig tözün bursañ kuvragnıñ ädgüsi
-q’ t’kymlyk twyz wn pwrs’nk qwvr’q nnyk ’dkwsy
- 462 9) ädrämi sakinguluksuz bügüngülüksüz ärür , kimlär birök ol
’dr’m y s’qynqwlwqswz pykwnkwlwk swz ’rwr ,, kym l’r pyrwk ’wl
- 463 10) sakinguluksuz bügüngülüksüz ädgülärk[ä] süzülgäli
s’qynqwlwqswz pwykwnkwlwk swz ’dkwlwk l’r k/ swyz wl’ly

- 464 11) kertgüngäli usarlar öñi b[ursañ] tüşi ymä ök
kyrtkwnk'ly 'ws'r l'r 'wynky p///// twyşy ym' 'wk

043

St. Petersburg

III 39

recto

- 465 1) [sak]inguluksuz bügüngülüksüz bolur ... .. biz kut küsüş
///ynqwlwqswz pwykwnkwlwk swz pwlwr ... .. pyz qwt kwyswş
- 466 2) öritür biz barıp tugup sukavati [ul]uşta alku kamag
'wrytwr pyz p'ryp twqwp swk'v'ty ///wş t' 'lqw q'm'q
- 467 3) ş(i)mnular kuvragın alkunı barça t[urul]durayın yaval-
şmnw l'r qwvr'q yn 'lqw ny p'rç' t////dwr'yyn y'v'l-
- 468 4) -durayın alku ayıg aźunnuñ yolın toyın b(ä)kl<ä>yin
-dwr'yyn 'lqw 'yyq 'z wn nwnk ywl yn twyyn pkl<'>yyn
- 469 5) alku burhanlarınñ köni nomlug agılıkın birtämlä[ti]
'lqw pwrq'n l'r nynk kwyny nwmlwq 'qylyq yn pyrd'ml'//
- 470 6) üklitäyin keñüräyin tep küsüş öritür
'wyklyt'yyn kynkwr'yyn typ kwyswş 'wrytwr
- 471 7) m(ä)n alku nom uguşıntakı tnl(ı)glar [ençgülüg]
mn 'lqw nwm 'wqwş ynt'qy tynlq l'r '////////
- 472 8) äsängülüg bolzunlar kayu barınça burhan [kutıña]
's'nkwlwk pwlz wn l'r q'yw p'rynç' pwrq'n //////////
- 473 9) katıglandaçı bodis(a)t(a)vlarnıñ a/ku [küşüş]-
q'tyql'nd'çy pwdystv l'r nynk 'lqw ////-
- 474 10) -läri köñül eyin kanzun bütz[ün] ... ..
-l'ry kwnkwl 'yyyn q'nz wn pwytz // ... ..
- 475 11) buyan ädgü kılınçlarımız ... ..
pwy'n 'dkw qylynç l'r ymyz ... ..

abitaki üçünç t[o]kuz kırk

”pyt’ky ’wyçwnç t/qwz qyrq

- 476 1) uluglar eliglär hanlar ulatı ... ..
’wlvq l’r ’ylyk l’r q’n l’r ’wl’ty ... ..
- 477 2) buşı idiläri ög kañka ... ..
pwşy ’yty l’ry ’wyk q’nk q’ ... ..
- 478 3) tuş ulatı tolp nom uguşıntakı alku [barça küsüş]-
twş ’wl’ty twlp nwm ’wqwş ynt’qy ’’lqw ...
- 479 4) -üm ol alku kamag kılınçlıg kkir tap[çalartın]
-wm ’wl ’’lqw q’m’q qylynç lyq kkyr t’p// /////
- 480 5) ırak öñi üdrülüp turkaru bodi tegm[ä] ... ..
’yr’q ’wynky ’wydrwlwp twrç’rw pwdy tykm/ ... ..
- 481 6) -lwk titmädin ıdalamadin alku barça b[ir]täg ...
-lwk tytm’dyn ’yt’l’m’dyn ’’lqw p’rç’ p//t’k ...
- 482 7) sukavati tegmä artokrak mänjilig yertinçüdä tuggalı
swk’v’ty tykm’ ’rtwqr’q m’nkylyk yyrtynçwd’ twqq’ly
- 483 8) bolzunlar tep birök kim kayu tözünlär ogli
pwlz wn l’r typ pyrwk kym q’yw twyz wn l’r ’wqlı
- 484 9) tözünlär kızı sukavati tegmä [arto]krak mänjilig
twyz wn l’r kyz y swk’v’ty tykm’ ///qr’q m’nkylyk
- 485 10) yertinçüdä tuggalı küsäsärlär tiläs[är]lär alku igid
yyrtynçwd’ twqq’ly kwys’s’r l’r tyl’s// l’r ’’lqw ’ykyt
- 486 11) [ya]ñlok sakınçlarıg koğup [kämişip] turkaru abita
//nklwq s’qynç l’ryq qwtwp ///// twrç’rw ’’pyt’

- 487 1) [bur]hanıg öyü sakınu küntüz [tünlä] altı üdtä az-
///q'n yq 'wyw s'qynw kwyntwz ///// ''lty 'wydt' ''z-
- 488 2) -uçä ymä üç üdtä kântü küç[i] eyin bo
-wç' ym' 'wyç' 'wydt' k'ntw kwyç/ 'yyyn pw
- 489 3) öñdüнки şlokug okıp sözläp suk[av]ati uluşta
'wynkdwnky şlwkw wq 'wqyp swyz l'p swk//''ty 'wlwş t'
- 490 4) tuggalı küsämiş tilämiş kärgäk , birök montag kılsar
twqq'ly kwys'myş tyl'myş k'rk'k ,, pyrwk mwnt'q qyls'r
- 491 5) inçip üç ärdinilärkä küyü küzätü tutguluk
'ynçyp 'wyç 'rdyny l'rk' kwyw kwyz 'dw twtqwlwq
- 492 6) bolup ağır ayıg kılınçları öçüp alkınıp ağır
pwlwp ''qyr ''yyq qylynç l'ry 'wyçwp ''lqynyp ''qyr
- 493 7) buyan ädgü kılınçıg bulurlar , ölgä[yşök üdtä]
pwy'n 'dkw qylynç yq pwlwr l'r ,, 'wylk'//// /////
- 494 8) öglüg köñüllüg bolup sukavati tegmä [artokrak mänji]-
'wyklwk kwnkw lwk pwlwp swk'v'ty tykm'//////// //-
- 495 9) -lig yertinçüdä arıg süzök el uluş[ta] küsämi[ş lenhua]
-lyk yyrtynçwd' ''ryq swyz wk 'yl 'wlwş // kwys'my///////// /
- 496 10) çäçäk içintä oğgurak adırtlıg ... ..
ç'ç'k 'yçynt' 'wtqwr'q ''dyrtlyq ... ..
- 497 11) tuggalı bolurlar , abita t(ä)ñri b[urhan] ... ..
twqq'ly pwlwr l'r ,, ''pyt' tnkry p//////// ... ..

abitaki üçünç kırk

”pyt’ky ’wyçwnç qyrq

- 498 1) lakşanlığ nayraglıg ıdok ätözi[n körüp adrok yeg]
l’kş’n lyq n’yr’q lyq ’ydwq ’t’wyz y/ ///// ///// ///
- 499 2) sukançığ nomlug y(a)rılıgın äşidip [abita t(ä)nri burhan]
swq’nçyq nwmlwq yrlyq yn ’şydyp ///// ///// /////
- 500 3) kutıña viyakrit alkış alır[la]r , ülgül[änçsiz täñläñçsiz]
qwtynk’ vyy’kryt ’lqyş ’lyr //r ,, ’wylkwl///// ...
- 501 4) kamağ ädgü adroklarka barça tükällig [bolurlar üz]-
q’m’q ’dkw ’drwq l’rq’ p’rç’ twyk’l lyk ///// /// ////-
- 502 5) -äliksiz köni tüz tuymak burhan kutın bulup [birtämläti]
-’lyksyz kwyny twyz twym’q pwrq’n qwtyn pwlwp ...
- 503 6) tanuklagalı bolurlar tep , bo tetir ’äñilki *yükünmä*[k]
t’nwql’q’ly pwlwr l’r typ ,, pw tytyr ’nkylyk *ywkwnm*’/
- 504 7) ’äñitmäktä ulatı ädgü nomlarka katıglanu bışru[nu]
’nkym’k t’ ’wl’ty ’dkw nwm l’rq’ q’tyql’nw pyşrw//
- 505 8) yorımak üzä abita burhan uluşınta tugguluk
ywrym’q ’wyz ’ ’pyt’ pwrq’n ’wlwş ynt’ twqqwlvwq
- 506 9) tıltag , ikinti açok nomka tayaklıgın abita burhan
tylt’q ,, ’ykynty ’çwq nwm q’ t’y’q *lyqyn* ’pyt’ pwrq’n
- 507 10) uluşınta tugguluk ädgü nom art[ok ka]tıglanu bışrunu
’wlwş ynt’ twqqwlvwq ’dkw nwm ’rt// //tyql’nw pyşrwnw
- 508 11) [y]orımak kayu ol tep tesär ... .. az täñinçä
/wrym’q q’yw ’wl typ tys’r ... .. ’z t’nkynç’

- 509 1) [kav]ırasınça o[kıt]u körkitü [sö]zläyü berälim kop
///yr' synç' 'w///w kwyrkytw ///z l' yw pyr'lym qwp
- 510 2) süzök kertgünç köñülin äş[i]dzünlär tınlaz[un]-
swyz wk kyrtkwnç kwnkwı yn 'ş/dz wn l'r tynkl'z //-
- 511 3) -lar , inçip bo açok nomka tayaklıgın bışrunu yorıgu-
-l'r ,, 'ynçyp pw ''çwq nwm q' t'y'q lyqyn pyşrwnw ywryq̄w-
- 512 4) -luk yañ kep tegli nomlar ärsär abita burhan ulu[ş]-
-lwq y'nk kyp tykl' nwm l'r 'rs'r ''pyt' pwrq'n 'wlw/-
- 513 5) -inta tugurdaçı soka tıltagı ärür , üzäliksiz
-ynt' twqwrđ'çy swq' tylt'q y 'rwr ,, 'wyz 'lyksyz
- 514 6) köni tüz tuymak burhan kutın t(ä)rk tavrak buld[açıka]
kwyny twyz twym'q pwrq'n qwtyn trk t'vr'q pwld/////
- 515 7) turkaru yokı asıgsız tetir , inçä kal[tı] ... ..
twr̄q'rw ywq y ''syq syz tytyr ,, 'ynç' q'l// ... ..
- 516 8) -l'r tüñlük yikintin bakıp körsär , uç[suz kızıgsız alku]
-l'r twynklwk yykyntyn p'qyp kwrs'r ,, 'wçs// ////////// //
- 517 9) kök kalıkıg körgäli bolmışta , [anç]ula[yu kälmişlärkä]
kwyk q'lyq yq kwyrk'ly pwlmyş t' ,, '///wl'// ////////// //
- 518 10) kim kayu tözünlär ogı t[özünlär kıızı] ... ..
kym q'yw twyz wn l'r 'wqly tw// // // // // ... ..
- 519 10) içintäki bir kâzigdä bir kapıg ... ..
'yçynt' ky pyr k'sykd' pyr q'pyq ... ..

abitaki üçünç bir älig

”pyt’ky ’wyçwnç pyr ’lyk

- 520 1) kayu ärsär birinä tayaklıg[ın] ... ..
q’yw ’rs’r pyr ynk’ t’y’q lyq// ... ..
- 521 2) -lasar abita t(ä)nri burhan ... .. [uluş]-
-l’s’r ’pyt’ tkry pwrq’n ... .. ////-
- 522 3) -inta oğgurak adırtlıg tugup abita t(ä)nri b[urhan]-
-ynt’ ’wtqwr’q ’dyrtlyq twqwp ’pyt’ tkry p////-
- 523 4) -niñ ädgüsiñä adrokiña tükällig bolgalı uyur[lar birök]
-nynk ’dkwsyñk’ ’drwqynk’ twyk’l lyk pwlq’ly ’wywr /// ////
- 524 5) kim kayu sukavati uluşta tuggalı küş[ädäçi töz]-
kym q’yw swk’v’ty ’wlwş t’ twqq’ly kwyz / //// ////-
- 525 6) -ünlär ärsär köñüliñä yaraşı bir bölöktä
-wnl’r ’rs’r kwnkwl ynk’ y’r’sy pyr pwylwk t’
- 526 7) katıglanu bışrunu yorımış kargäk bo bölöktä bışrunu
q’tyql’nw pyşrwnw ywrymyş k’rk’k pw pwylwk t’ pyşrwnw
- 527 8) yoriguluk yorig yänä iki törlüg bolur , bo iki
ywryqwlwq ywryq y’n’ ’yky twyrlwk pwlwr ,, pw ’yky
- 528 9) törlüg yoriglarta yoriguçä ärsär oğgurak
twyrlwk ywryq l’rt’ ywryqw ç’ ’rs’r ’wtqwr’q
- 529 10) adırtlıg seziksiz sukavati uluşta tuggalı bolur
’dyrtlyq syz yksyz swk’v’ty ’wlwş t’ twqq’ly pwlwr
- 530 11) -[lar] , kayu ol iki törlüg yor[ıg ärü]r tep tesär ’äjil-
-/// ,, q’yw ’wl ’yky twyrlwk ywr// ///r typ tys’r ’ñkyl-

- 531 1) -[ki] erip öñi üdrülmäkl[ig yorı]g ikinti sävmäk
-// 'yryp 'wynky 'wydrwlm'k l// ///q 'ykynty s'vm'k
- 532 2) [kü]sämäklig yorıg , 'änilki erip öñi üdrülmäk-
///s'm'k lyk ywryq ,, 'nkyly 'yryp 'wynky 'wydrwlm'k-
- 533 3) -[lig] yorıg kayu ol tep tesär , k(a)ltı [al]ku miğik
-/// ywryq q'yw 'wl typ tys'r ,, qlty ///qw mytyk
- 534 4) *partagçan tınlıglar başlagsız üdınbärü beş törlüg*
p'rt'kç'n tynlq l'r p'şl'q syz 'wyd tynp'rw pyş twyrlwk
- 535 5) *küsänçig mänılärkä ägrikgülük balguluk bolup altı*
kwys'nçyk m'nky l'rk' 'krykkwlwk p'lqwlwq pwlwp 'lty
- 536 6) *yollarta ävrilip täğzinip kamag açıg tarka ämgäk-*
ywl l'rt' 'vrylyp t'ksynyp q'm'q 'çyq t'rq' 'mk'k-
- 537 7) -lärig täginürlär aşayurlar , erip öñi üdrül[mäk]-
-l'ryk t'kynwr l'r 'ş'ywr l'r ,, 'yryp 'wynky 'wydrwl///-
- 538 8) -lig köñülüg turgurmamak tıtagınta bo montag os[ug]-
-lyk kwnkwł wk twrqwr'm'q tylt'q ynt' pw mwnt'q 'ws///-
- 539 9) -lug ämgäklärtin üngäli ozgalı umazlar , ...
-lwq 'mk'k l'rtyn 'wynk'ly 'wsq'ly 'wm'z l'r ,, ...
- 540 10) kim kayu tınl(ı)glar bo montag osu[glug] ämgäklärtin ü[nüp]
kym q'yw tynlq l'r pw mwnt'q 'wsw//// 'mk'k l'rtyn 'w///
- 541 11) ożup sukavati tegmä artokrak mänıl[ig el]
'wswp swk'v'ty tykm' 'rtwqr'q m'nkyl// ///

abitaki üçünç iki älig

”pyt’ky ’wyçwnç ’yky ’lyk

- 542 1) uluşta tuggalı kūsäsärlär tiläsär[lär] ... ..
’wlwş t’ twqq’ly kwys’s’r l’r tyl’s’r /// ... ..
- 543 2) kan yiriñ alku kkrilig [tap]çalıg yıdıg s[asıg]
q’n yyrynk ”lqw kkr lyk ///ç’ lyq yydyq s///
- 544 3) arıgsızlar üzä tolmış toşmış ärür , yintäm [yok]
”ryq syz l’r ’wyz ’ twlmyş twşmyş ’rwr ,, yynt’m ///
- 545 4) ök ärür , yok ärür mänisi tep , ürüg uzatı mon[tag]
’wk ’rwr ,, ywq ’rwr m’nkysy typ ,, ’wyrwk ’wz ’dy mwn///
- 546 5) kolulap artokrak erip öñi üdrülmäklig kö[ñül]-
qwlwl’p ’rtwqr’q ’yryp ’wynky ’wydrwlm’k lyk kw////-
- 547 6) -üg turgurmuş kargäk kimlär birök kişilig ogul-
-wk twrqwrmyş k’rk’k kym l’r pyrwk kyşy lyk ’wqwl-
- 548 7) -lug ärip ävlig barklıg ärip kätä titip öñi
-lwq ’ryp ’v lyk p’rq lyq ’ryp k’z t’ tytyp ’wynky
- 549 8) üdrülgäli umasar ançan ançan ermäk aklamaklıg
’wydrwlk’ly ’wm’s’r , ”nç’n ”nç’n ’yrm’k ”ql’m’q lyq
- 550 9) [kö]ñülüg turgurup bo ätözüg yeti [tö]rlüg arıgsız-
//nkwl wk twrqwrwp pw ’t’wyz wk yyty ///rlwk ”ryq syz-
- 551 10) -[lar] üzä kolulamış kargäk , kayu[la]r ol yeti tep
-/// ’wyz ’ qwlwl’mış k’rk’k ,, q’yw //r ’wl yyty typ
- 552 11) [te]sär , ’añilki bo ät[ö]zñiñ amranmak nizvani
//s’r ,, ’nkylyky pw ’t//yz nynk ’mr’nm’q nyz v’ny

- 553 1) [tilta]gınta tugmış tı[nl(i)glar] kolulaguluk ol montag
 /////q ynt' twqmyş ty/// /// qwlwl'qwlwq 'wl mwnt'q
- 554 2) kolulasar munuğ atı bolur , tugum [tä]gındäçi tiltag-
 qwlwl's'r mwnwnk ''dy pwlwr ,, twqwm //kynd'çy tylt'q-
- 555 3) -nıñ arıgsızın kolulamak tep , i[kin]ti bo ätöz-
 -nynk ''ryq syz yn qwlwl'm'q typ ,, 'y///ty pw 't'wyz-
- 556 4) -nüñ ög kañ birlä katılışıp kavışıp kızıl
 -ñwnk 'wyk q'nk pyrl' q'tylyşyp q'vyşyp qysyl
- 557 5) yürüñ ät kan kavışmak üzä bütmişin kolula-
 ywrwnk 't q'n q'vyşm'q 'wyz ' pwytmışsyn qwlwl'-
- 558 6) -guluk ol montag kolulasar munuğ atı bolur [tugum]
 -qwlwq 'wl mwnt'q qwlwl's'r mwnwnk ''dy pwlwr /////
- 559 7) täginmiřintäki ätöznüñ arıgsız[ın kolulamak]
 t'kynmyş ynt'ky 't'wyz nwnk ''ryq syz // //////////
- 560 8) tep , üçünç bo ätöznüñ ög karın ... ..
 typ ,, 'wyçwnç pw 't'wyz nwnk 'wyk q'ryn ... ..
- 561 9) bışıg aş agılıkı ikin arasınta turmış[ın] ... ..
 pyşyq ''ř ''qylyq y 'ykyn ''r'synt' twrmış // ... ..
- 562 10) kolulaguluk ol , montag kolulasar [munuğ atı bolur]
 qwlwl'qwlwq 'wl ,, mwnt'q qwlwl's'r ////////// //// ////
- 563 11) ...q oronınıñ arıgsızın kol[ulamak tep , tört]-
 ...q 'wrwn y nynk ''ryq syz yn qwl//////// // /// ////-

abitaki üçünç üç älig

”pyt’ky ’wyçwnç ’wyç ’lyk

- 564 1) -[ün]ç bo ätöz ög karınta tur[mışınta] ... ..
-//ç pw ’t’wyz ’wyk q’ryn t’ twr/// // // ... ..
- 565 2) anasının kanın sormış ... ..
’n’sy nynk q’n yn swrmış ... ..
- 566 3) ol , montag kolulasar munuñ atı bolur sorm[ış] ...
’wl ,, mwnt’q qwlwl’s’r mwnwnk ”dy pwlwr swrm// ...
- 567 4) aşınıñ arıgsızın kolulamak tep ... ..
”şy nynk ”ryq syz yn qwlwl’m’q typ ... ..
- 568 5) ätözniñ ayı küni yetip tugmı[ş] ... ..
’t’wyz nynk ”y y kwyny yytyp twqmy/ ... ..
- 569 6) kan yiriñ birlä birgärü katılıp tug[mışın] ... ..
q’n yyrynk pyrl’ pyrk’rw q’tylyp twq/// // ... ..
- 570 7) kolulaguluk ol , montag kolulasar munuñ atı bolur yañ[ır]-
qwlwl’qwlwq ’wl ,, mwnt’q qwlwl’s’r mwnwnk ”dy pwlwr y’nk//-
- 571 8) -tı ög karıntın tugmış tuştakı arıgsızın
-ty ’wyk q’ryn tyn twqmyş twş t’qy ”ryq syz yn
- 572 9) kolulamak tep , altınç tolp ätöz[in]täki äti-
qwlwl’m’q typ ,, ”ltynç twlp ’t’wyz // t’ky ’t y-
- 573 10) -niñ kanınıñ yagınıñ [sünjö]kiniñ täri
-nynk q’n y nynk y’q y nynk /////ky nynk t’ry
- 574 11) [k]rtış üzä ürtül[mişin kolula]guluk ol montag
//rtış ’wyz ’ ’wyrdbl/// // /////qw lwq ’wl mwnt’q

- 575 1) [kolu]lasar munuñ atı [bolur] ... .. niñ arıgsızın
 ///l's'r mwnwnk "dy /// ... .. nynk "ryq syz yn
- 576 2) kolulamak tep , yetinç bo ätöz ö[ç]miştä ken
 qwlwl'm'q typ ,, yytynç pw 't'wyz 'w//myş t' kyn
- 577 3) sışıp kepärip kökärip tatarıp y[unçıp] artap
 syşyp kyp'ryp kwyk'ryp t't'ryp y///// "rt'p
- 578 4) süñökläri ätläri arkuru turkaru yağılıp
 swynkwk l'ry 't l'ry "rqwrw twrq'rw y'tylyp
- 579 5) saçılıp yatmışın kolulaguluk ol , montag kolulasar
 s'çylyp y'tmyş yn qwlwl'qwlwq 'wl ,, mwnt'q qwlwl's'r
- 580 6) munuñ atı bolur birtämlik arıgsızın k[olulamak]
 mwnwnk "dy pwlwr pyrt'mlyk "ryq syz yn q////////
- 581 7) tep , monı monçulayu öz ätözin ... ..
 typ ,, mwny mwnçwlcıyw 'wyz 't'wyz yn ... ..
- 582 8) arıgsızlar üzä kolulayu tükättükdä ... ..
 "ryq syz l'r 'wyz ' qwlwl'yw twyk'dtwkd' ... ..
- 583 9) -yn ymä ök antag ok kolulaguluk [ol] ... ..
 -yn ym' 'wk "nt'q 'wq qwlwl'qwlwq /// ... ..
- 584 10) kolulagalı usar az amranmak niz[vanılar] ... ..
 qwlwl'q'ly 'ws'r "z 'mr'nm'q nyz /// /// ... ..
- 585 11) kävیلür küçsiräyür , kaçan kan yiriñ ... ..
 k'vylwr kwyçsyr'ywr ,, q'ç'n q'n yyryn/ ... ..

abitaki üçünç tört älig

”pyt’ky ’wyçwnç twyrt ’lyk

- 586 1) ... tolmış toşmış beş törlüg kūsānçi[g māñilār]
... twlmyş twşmyş pyş twyrlwk kwys’nçy/ //// ///
- 587 2) üzä azguluk yañılguluk bol[mışın] ... ..
’wyz ’ ’sqwłwq y’nkylqwlwq pwlw//// ... ..
- 588 3) -tyn irak öñi üdrülüp sukavati [tegmä artokrak]
-tyn ’yr’q ’wynky ’wydrwlwp swk’v’ty //// -////
- 589 4) māñilig yertinçüdä arıg süzök *el* [uluşta]
m’nkylyk yyrtynçwd’ ’ryq swyz wk ’yl //// //
- 590 5) tugup nom tözintin tugmış ätöz ... ..
twqwp nwm twyz yntyn twqmyş ’t’wytz ... ..
- 591 6) bolurlar , bo tetir ’añilki erip öñi [üdrülmäk]-
pwlwr l’r ,, pw tytyr ’nkylyk ’yryp ’wynky -////-
- 592 7) -lig yorıg , ikinti sävmäk kūsämäklig yorıg
-lyk ywryq ,, ’ykynty s’vm’k kwys’m’k lyk ywryq
- 593 8) kayu ol tep tesär , k(a)ltı sukavati tegmä artokrak
q’yw ’wl typ tys’r ,, qlty swk’v’ty tykm’ ’rtwqr’q
- 594 9) māñilig yertinçüdä tuggalı küşäd[äçi] tözün
m’nkylyk yyrtynçwd’ twqç’ly kwyz ’d/// twyz wn
- 595 10) tınl(i)glar inçä tep sakınmış kār[gäk] , başlagsız-
tynlq l’r ’ynç’ typ s’qynmyş k’r/// ,, p’şl’q syz-
- 596 11) -[tın]bärü nizvani twr... .. kılmak üzä
-///p’rw nyz v’ny twr... .. qylm’q ’wyz ’

- 597 1) [yag]ı yavlak y[uu]lta tınmaksız[ın] s[ö]nmäksizin çomrul-
///y y'vl'q y/l t' tynm'q syz // s//nm'k syz yn çwmrwł-
- 598 2) -dumuz baıtımız näçä amtı başlagsız[tın]bärü nizvani
-dwmwz p'dtymz n'ç' 'mtı p'şl'q syz ///p'rw nyzv'ny
- 599 3) kılınç tıtagınta sansarta tägzinip tulinıp açığ
qylynç tylt'q ynt' s'ns'r t' t'kz ynyp twlynyp "çyq
- 600 4) tarka ämgäk täginmişim(i)zni bilinsär tuyunsar biz ymä
t'rq' 'mk'k t'kynmyşymz ny pylıns'r twywns'r pyz ym'
- 601 5) ünüşlög yolug tilämädin nizvanılar adkangular
'wynwş lwk ywl wq tyl'm'dyn nyz v'ny l'r "dq'nqw l'r
- 602 6) üklimiş asılmış çöpik yavız üdtä koluta [tugar]
'wyklymyş "sylmyş çwypyk y'vyz 'wydt' qwlw t' ////
- 603 7) biz , kântü özümüz ağır ulug asıgka täggäli
pyz ,, k'ntw 'wyz wmwz "qyr 'wlwq "syq q' t'k k'ly
- 604 8) umadın ämgäklig sıkışlıg tınl(i)glarıg ymä asıgl[ıg]
'wm'dyn 'mk'k lyk syqyş lyq tynlq l'ryq ym' "syq l//
- 605 9) mänilig kılğalı umagay biz tep , anı ü[çü]n s[ukavati]
m'nkylyk qylq'ly 'wm'q'y pyz typ ,, "ny 'w///n s/////
- 606 10) uluşta tugup abita burhan [kutın] ... ..
wlwş t' twqwp "pyt' pwrq'n //// ... ..
- 607 11) bulğalı kut küsüş öritmiş kargäk ätö[z] ... ..
pwlq'ly qwt kwyswş 'wrytmyş k'rk'k 't'wy/ ... ..

abitaki üçünç beş älig

”pyt’ky ’wyçwnç pyş ’lyk

- 608 1) *uluşta* tugup abita t(ä)ñri burhan ... ..
 ’wlwş t’ twqwp ”pyt’ tkry pwrq’n ... ..
- 609 2) *bolsar* , inçip tugmaksız nom tap[lagın] ... ..
 pwls’r ,, ’ynçyp twqm’q syz nwm t’p///// ... ..
- 610 3) tugmaksız nom taplagın bulmak üzä yantu[ru]
 twqm’q syz nwm t’pl’q yn pwl’m’q ’wyz ’ y’ntw//
- 611 4) bo sablokadatu yertinçükä çöpik yavız üdtäki
 pw s’p lwk’d’tw yyrtynçwk’ çwypyk y’vyz ’wydt’ky
- 612 5) tnl(1)glarnıñ ämgäkintä sıkışınta umug ına[g bol]-
 tynlq l’r nynk ’mk’k ynt’ syqyş ynt’ ’wmwq ’yn’ / ///-
- 613 6) -galı uyurlar , anı üçün sävmäk taplamaklıg [yorig]
 -q’ly ’wywr l’r ,, ”ny ’wyçwn s’vm’k t’pl’m’q lyq /////
- 614 7) üzä abita t(ä)ñri burhanıg arıg süzök
 ’wyz ’ ”pyt’ tkry pwrq’n yq ”ryq swz wk
- 615 8) etiglig yaratıgıg elin uluşın adkanguluk
 ’ytklyk y’r’tyq lyq ’yl yn ’wlwş yn ”dq’nqwlwq
- 616 9) sakinguluk ol , azuçä ärsär ymä kamag ädgü yorig-
 s’qynqwlwq ’wl ,, ”z wç’ ’rs’r ym’ q’m’q ’dkw ywryq-
- 617 10) -larıg bışrunup ögrätinip bo ädgü [yıl]tızın beş aź-
 -l’ryq pyşrwnwp ’wykr’dynyp pw ’dkw ///tyz yn pyş ”z-
- 618 11) -[un] tnl(1)glarka ä[viri]p s[ukavati] tegmä artokrak
 -// tynlq l’rq’ ’////p s///// tykm’ ’rtwqr’q

- 619 (1) [mäñilig e]l ulušta tugg[alı] kut küs[ü]ş öritg[ülük]
 //// // //l 'wlwş t' twqq/// qwt kwys/ş 'wrytk////
- 620 (2) ol , munuñ [a]tı bolur , ikinti s[ä]vmäk küsämäklig
 'wl ,, mwnwnk //dy pwlwr ,, 'ykynty s/vm'k k/ys'm'k lyk
- 621 (3) yorig tep , yänä ymä abitaki s[u]durnıñ upadeş
 ywryq typ ,, y'n' ym' 'pyt' ky s/dwr nynk 'wp'dyş
- 622 (4) keñ yörüg şastarınta sözläğüçi beş törlüg ömäk
 kynk ywrwk ş'st'r ynt' swyz l'kwçy pyş twyrlwk 'wym'k
- 623 (5) sakınmıklıg kapıglarka tayaklı[ğın] bışrnsar ögr[ä] -
 s'qynm'q lyq q'pyq l'rq' t'y'q ly/// pyşrwns'r 'wyk r/-
- 624 (6) -tınsär ymä ök sukavati ulušta tugg[a]lı [bolurlar]
 -dys'r ym' 'wk swk'v'ty 'wlwş t' twqq/ly //////////
- 625 (7) abita burhanıg körüp nomlug y(a)rılı[ğın] [äşidgäli]
 'pyt' pwrq'n yq kwyrwp nwmlwq yrly/ yn //////////
- 626 (8) bolurlar , kayular ol beş törlüg ömäk sakın[maklıg]
 pwlwr l'r ,, q'yw l'r 'wl pyş twyrlwk 'wym'k s'qyn////////
- 627 (9) kapıglar tep tesär , 'añilki yükünmäk 'äñit[mäklig]
 q'pyq l'r typ tys'r ,, 'nkylky ywkwnm'k 'nkylt/// ///
- 628 (10) [kap]ıg , bo yükünmäk 'äñitmäk/[ig] kap[ıg] ärsär]
 ///yq ,, pw ywkwnm'k 'nkylm'k // q'p// ////
- 629 (11) [ätöztäki kıl]ınç üzä abita t(ä)ñr[i] burhannıñ atın atap]
 ////////// //l ync' wyz ' 'pyt' tnkr/ ////////// //l //l //l //l

abitaki üçünç altı älig

”pyt’k y ’wyçwnç ”lty ’lyk

- 630 (1) [yükünmāk] ’āñitmāk ārür , ikinti [ögmāk külāmāk]-
 ////////// ”nkytm’k ’rwr ,, ’ykynty ’w///// //////////-
- 631 (2) -lig kapıg , bo ögmāk külāmāklıg [kapıg ärsär]
 -lyk q’pyq ,, pw ’wykm’k kwyl’m’k lyk ///// ////
- 632 (3) tiltäki kılınç üzä abita t(ä)ñri bu[rhannıñ]
 tyl t’ky qylynç ’wyz ’ ”pyt’ tkry pw////////
- 633 (4) atın atap ögmāk külāmāk ārür, ü[çünç kut]
 ”dyn ”d’p ’wykm’k kwyl’m’k ’rwr ,, ’wy///// ///
- 634 (5) kūsüş öritmāklıg kapıg , bo kut kūsüş [öritmāklıg]
 kwyswş ’wrytm’k lyk q’pyq ,, pw qwt kwyswş ////////// ///
- 635 (6) kapıg ärsär , köñülintä uzatı sukavati *el* [uluşta]
 q’pyq ’rs’r ,, kwnkwl ynt’ ’wz ’ty swk’v’ty ’yl /////
- 636 (7) tuggalı kut kūsüş öritmāk ārür , törtünç kolula[mak] -
 twqq’ly qwt kwyswş ’wrytm’k ’rwr ,, twyrtwnç qwlwl’///
- 637 (8) -lıg adırtlamaklıg kapıg , bo kolulamak adırtlamaklıg kapı[g]
 -lyq ”dyrtl’m’k lyq q’pyq ,, pw qwlwl’m’q ”dyrtl’m’q lyq q’py/
- 638 (9) ärsär , abita t(ä)ñri burhanı[g] *terini kuvragı bodis(a)t(a)v* -
 ’rs’r ,, ”pyt’ tkry pwrq’n y/ *tyryny qwvr’q y pdystv-*
- 639 (10) -larıg bilgä bilıg üzä kolulamak adırtlamak ārür ,
 -l’ryq pylk’ pylyk ’wyz ’ qwlwl’m’q ”dyrtl’m’q ’rwr ,,
- 640 (11) [*beşi*]nç *buyan ävirmāklıg k[apıg]* bo *buyan ävirmāklıg*
 //*nç pwy’n ’vyrm’k lyk q///// pw pwyān ’vyrm’k lyk*

- 641 (1) [ka]p[1]g ärsär ulug y(a)rlıkançuçı köñülkä tükällig
//p/q 'rs 'r 'wlwq yrlyq'nçwçy kwnkwl k' twyk'l lyk
- 642 (2) bolgu üçün tolp nom *uguşındaki* tınl(i)glarka
pwlqw 'wyçwn twlp nwm 'wqwş ynd'qy tynlq l'r q'
- 643 (3) buyan ävirmäk ärür yänä ymä altı y(e)g(i)rmi kolulamak
pwy'n 'vyrm'k 'rwr y'n' ym' 'lty ykrmy qwlwl'm'q
- 644 (4) sudurnıñ kamlosü tegmä keñ yörüg süsintä
swdwr nynk q'm lw sw tykm' kynk ywrwk sw synt'
- 645 (5) sözlämiş ol , birök kim kayu tınl(i)glar sukavati
swyz l'myş 'wl ,, pyrwk kym q'yw tynlq l'r swk'v'ty
- 646 (6) tegmä artokrak mänilig yertinçüdä tuggalı küsäsär
tykm' 'rtwqr'q m'nkylyk yyrtynçwd' twqq'ly kwys's'r
- 647 (7) sukavati uluşta tugurdaçı ädgü yorıglarıg
swk'v'ty 'wlwş t' twqwr'd'çy 'dkw ywrwq l'ryq
- 648 (8) katıglanu bışrunu yorımış kărgäk , bo kat[ıglanu]
q'tyql'ñw pyşrwnw ywrymyş k'rk'k ,, pw q't/////
- 649 (9) bışrunu yorıguluk yorıg kavırasınça sözl[äsär iki]
pyşrwnw ywryqwlwq ywryq q'vyr ' synç' swyz l/////
- 650 (10) törlüg bolur , kayular ol iki törl[üg tep tesär]
twyrlwk pwlwr ,, q'yw l'r 'wl 'yky twrl// /// ////
- 651 (11) ['änil]ki yorıguluk yorıg uğurın uk[up] ... ..
/////ky ywryqwlwq ywryq 'wqwr yn 'wq// ... ..

abitaki üçünç yeti älig

”pyt’ky ’wyçwnç yyty ’lyk

- 652 (1) [nom]lug bışrunmak *u[gur]ın ukup* ... ..
 /// lwq pyşrwnm’q ’w/// yn ’wqwp ... ..
- 653 (2) başlayu yoriguluk yorig ugurin *u[kup]* ... ..
 p’şl’yw ywryqwlwq ywryq ’wqwr yn ’w///... ..
- 654 (3) üç törlüg bolur , kayular üç tep *te[sär ’äñi]-*
 ’wyç twyrlwk pwlwr ,, q’yw l’r ’wyç typ ty/// ////-
- 655 (4) -lki burhanıg ömäklig yorig , iki[nti] ... ..
 -lky pwrq’n yq ’wym’k lyk ywryq ,, ’yky/// ... ..
- 656 (5) -wk ädgü kılınçlıg yorig üçünç yeg [adrok] ... ..
 -wk ’dkw qylynç lyq ywryq ’wyçwnç yyk /////... ..
- 657 (6) kolulamaklıg yorig ärür , ’äñilki burhanıg *ö[mäklig]*
 qwlwl’m’q lwq ywryq ’rwr ,, ’nkyly pwrq’n yq ’w/// ///
- 658 (7) yorig yänä bölünüp üç törlüg bolur kayular
 ywryq y’n’ pwlwnwp ’wyç twyrlwk pwlwr q’yw l’r
- 659 (8) ol üç törlüg tep *tesär* , ’äñilki burhanlar
 ’wl ’wyç twyrlwk typ tys’r ,, ’nkyly pwrq’n l’r
- 660 (9) atın atap ömäk sakınmak , bo burhanlar atın
 ”dyn ”d’p ’wym’k s’qynm’q ,, pw pwrq’n l’r ”dyn
- 661 (10) atamak ömäk sakınmak *yumtaru til üzä köñül üz-*
 ”d’m’q ’wym’k s’qynm’q *ywmt’rw tyl ’wyz ’kwnkwl ’wyz -*
- 662 (11) -[ä] bü[tü]r[gü]lük ä[rür] , *til [üz]ä ärsär t(ä)k til üz[ä]*
 -/ pwy/////lwk ’/// ,, tyl /// ’rs’r tk tyl ’wyz /

061

Pekin

III 48

recto

- 663 (1) [aʔ]in aʔayu *namo yūk*[ünür] *m(ä)n* abita burhan kut-
///yn ”d’yw *n’mw ywk*//// *mn* ”pyt’ pwrq’n qwt-
- 664 (2) -ıña tep sözlämäk ärür , *anın* altı y(e)g(i)rmi kolulam[ak]
-ynk’ typ swyz l’m’k ’rwr ,, ”*nyn* ’lty ykrmy qwlwl’m//
- 665 (3) sudurta sözlämiş ol , birök *s(ä)n* abita burhanıg
swdwr t’ swyz l’myš ’wl ,, *pyrwk sn* ”pyt’ pwrq’n yq
- 666 (4) ögäli sakıngalı umasar *s(ä)n* t<ä>gimlig ol abita burhan-
’wyk’ly s’qynq’ly ’wm’s’r sn t<’>kymlyk ’wl ”pyt’ pwrq’n-
- 667 (5) -nıñ aʔın aʔagalı tep köñül üzä ömäk sakınmak
-nynk ”dyn ”d’q’ly typ *kwnkwl* ’wyz ’ ’wym’k s’qynm’q
- 668 (6) kılguluk ol , kayu ol köñül üzä ömäk sakı[nmak]
qylqwlwq ’wl ,, *q’yw* ’wl *kwnkwl* ’wyz ’ ’wym’k s’qy////
- 669 (7) tep tesär , *k(a)*ltı abita *t(ä)ñri* burhannıñ ı[dok]
typ *tys’r* ,, *qlty* ”pyt’ *tnkry* pwrq’n *nynk* ’y///
- 670 (8) *körkdäş* ätözin *b(ä)*kiz *b(ä)*lgülüg ömäk sakı[nmak]
kwyrd’ş ’t’wyz yn *pkyz plkwlwk* ’wym’k s’q/////
- 671 (9) *anın* taişeñ vaibaş şastarta sözlämiş [kärgäk] ... ..
”*nyn* t’yşynk v’yp’ş ş’s’t’r t’ swyz l’myš ////// ... ..
- 672 (10) kayu kişilär burhan kutın bu/[ga]lı k[ärgäk]
q’yw *kyşy* l’r pwrq’n qwtyn *pwl//ly* k/////
- 673 (11) [*a*]bita *t(ä)ñri* burhanıg ömiş sakı[nmış] ... ..
//*pyt*’ *tnkry* pwrq’n yq ’wymyš s’qy//// ... ..

abitaki üçünç säkiz älig

”pyt’ky ’wyçwnç s’kyz ’lyk

- 674 (1) [t(ä)k] til üzä burhanlar atın at[a[mak] ... ..
/// tyl ’wyz ’ pwrq’n l’r ”dyn ”d’ /// ... ..
- 675 (2) burhanlarig ömäk sakınmak tegli ’wy... ..
pwrq’n l’ryq ’wym’k s’qynm’q tykly ’wy... ..
- 676 (3) bädük bolur tep bilmiş kârgäk , kayular ....
p’dwk pwlwr typ pylmyş k’rk’k ,, q’yw l’r ....
- 677 (4) bädük bolur tep tesär, ’äjilki til üzä [burhanlar]
b’dwk typ tys’r ,, ’nkylky tyl ’wyz ’ // // // //
- 678 (5) atın atap köñül üzä burhanlarig [ömämäk]
”dyn ”d’p kwnkwl ’wyz ’ pwrq’n l’ryq // // // //
- 679 (6) sakınmamak ikinti köñülintä öp sakınıp [til üz]-
s’qynm’m’ ’ykynty kwnkwl ynt’ ’wyp s’qynyp /// // // -
- 680 (7) -ä atın atamamak üçünç köñülintä ymä ök
-’ ”dyn ”d’m’m’q ’wyçwnç kwnkwl ynt’ ym’ ’wk
- 681 (8) öp sakınıp til üzä atın atamak törtünç
’wyp s’qynyp tyl ’wyz ’ ”dyn ”d’m’q twyrtwnç
- 682 (9) köñülintä ymä ömädin sakınmadın til üzä
kwnkwl ynt’ ym’ ’wym’dyn s’qynm’dyn tyl ’wyz ’
- 683 (10) ymä ök [at]ın atamamak ärür ,, bo tetir , tört bädük
ym’ ’wk ///yn ”d’m’m’q ’rwr ,, pw t’tyr ,, twyrt p’dwk
- 684 (11) [kö]ni nomlar , b[o t]ört [bädük] nomlarta öñdün
///ny nwm l’r ,, p/ /wyr / // // // nwm l’rt’ ’wynkdwn

- 685 (1) ... .. *b*[ädük] nomlar [bıſr]unu y[or]ıguluk kö[ni]
... ..*p*//// nwm l'r [////]wnw y///yqwlwq kwy//
- 686 (2) yorig ärti , kenki bir *b*[ädü]*k* nom irak öñi
ywrwq 'rty ,, kynky pyr *p*////*k* nwm 'yr'q 'wynky
- 687 (3) üdrülgülük t(ä)rs yorig ärür , ikinti b(ä)lgüsüz [üz]-
'wydrwlkwlwkw trs ywryq 'rwr ,, 'ykynty plkwszwz ////-
- 688 (4) -ä burhanlarıg ömäk sakınmak atın atamak
-' pwrq'n l'ryq 'wym'k s'qynm'q ''d'm'q
- 689 (5) bo b(ä)lgüsüz üzä ömäk atamak ärsär , ömäk
pw plkwszwz 'wyz ' 'wym'k ''d'm'q 'rs'r ,, 'wym'k
- 690 (6) atamaknıñ b(ä)lgüsi ikigü birlä kurug ärür ,
''d'm'q nynk plkwsy 'ykykw pyl' qwrwq 'rwr ,,
- 691 (7) ukmak ärür , kurug üçün b(ä)lgüsüz ärür burh[anlarıg]
'wqm'k 'rwr ,, qwrwq 'wyçwn plkwszwz 'rwr pwrq// ////
- 692 (8) ösär , inçip çın kertü burhanlarıg [ömäk]
'wys'r ,, 'ynçyp çyn kyrtw pwrq'n l'ryq '////
- 693 (9) sakınmak bolur , anın budanisimirti tegmä [burhanıg]
s'qynm'q pwlwr ,, ''nyn p'd'nysymyrty tykm' ///// //
- 694 (10) ömäk tegli sudurta ſlok t' ... ..
'wym'k tykly swdwr t' ſlwk t'//// ... ..
- 695 (11) [ſ]lok ol , burhanlarnıñ ſopag alt[un] ... ..
/lwk 'wl ,, pwrq'n l'r nynk ſwp'q ''lt// ... ..

abita[ki] [ü]çünç tokuz älig

”pyt’// ///çwnç twqwz ’lyk

- 696 (1) ... .. ötügdä ... ..
... .. ’wydwkd’ ... ..
- 697 (2) [sa]kinu turup yığınmış bir uçl[ug] ... ..
//qñw twrwp yyqynmyş pyr ’wçl// ... ..
- 698 (3) aralaştıruru inçä tep kolula[gu]luk ol , ...
”r’l’şdwrw ’ynç’ typ qwlwl’//lwq ’wl ,, ...
- 699 (4) burhan tep aşantaçı altun öñlüg ätö[zi üzä]
pwrq’n typ ”d’nt’çy ”ltwn ’wynklwk ’t’wy// ////
- 700 (5) burhan ançulayu kälmiş ärmäz , tört ögmä[k yänä]
pwrq’n ”nçwl’yw k’lmyş ’rm’z ,, twyrt ’wykm’/ ////
- 701 (6) ymä ançulayu ok kolulaguluk ol , burhan ät[özi]
ym’ ”nçwl’yw ’wq qwlwl’qwlwq ’wl ,, pwrq’n ’t/////
- 702 (7) öñi ymä ançulayu kälmiş bolur ärmäz , täginmäk
’wynky ym’ ”nçwl’yw k’lmyş pwlwr ’rm’z ,, t’kynm’k
- 703 (8) sakinçta ulatılarıg , ançulayu ok kolulaguluk ol
s’qynç t’ ’wl’ty l’ryq ,, ”nçwl’yw ’wq qwlwl’qwlwq ’wl
- 704 (9) tep , birök montag il<i>nçsiz köñül üzä kolulaguluk
typ ,, pyrwk mwnt’q ’yl<y>nçsyz kwnkwl ’wyz ’ qwlwl’qwlwk
- 705 (10) [çın]ınça kertüsinçä [kolulamı]ş bolur , nä üçün
///ynç’ kyrtw synçy //////////////ş pwlwr ,, n’ ’wyçwn
- 706 (11) [tep t]esär , bir[ök] ... .. nıñ öñlüg ät[özi] ... ..
/// /ys’r ,, pyr// ... .. nynk ’wynklwk ’t’/// ... ..

- 707 1) *t(ä)ŋri b[urha]n* öskintä *oro[n]* ... ..
tnkry p////n 'wyskynt' 'wrw/ ... ..
- 708 2) bolmatı , ol üdtä tao[ç]ag bahş[ı] ... ..
 pwlm'ty ,, 'wl 'wydt' t'w / 'q p'qş/ ... ..
- 709 3) bo montag täriŋinçä bilmişin [ukmişin ögüp]
 pw mwnt'q t'rynk ynç' pylmyş yn ///// // /////
- 710 4) küläp taŋlap muŋadıp bo tıtag[ı]n s... ..
 kwyl'p t'nkl'p mwnk'dyp pw tylt'q /n s... ..
- 711 5) inçä tep ötündi , dyanka kirip ... ..
 'ynç' typ 'wytwndy ,, dy'n q' kyryp ... ..
- 712 6) inçip **abita burhan** uluşınta tu[ggalı bolur]
 'ynçyp "pyt' pwrq'n 'wlwş ynt' tw//// /////
- 713 7) tep ol üdtä sintao bahşı dyan ... ..
 typ 'wl 'wydt' syn t'w p'qşy dy'n ... ..
- 714 8) -karu kolulap munuŋ ikin arasınta kikiŋç [berü söz]-
 -q'rw qwlwl'p mwnwnk 'ykyn 'r'synt' kykyŋç //// //-
- 715 9) -lädi , inçip sizin üç törlüg kılınç ... ..
 -l'dy ,, 'ynçyp syz ynk 'wyç twyrlwk qylyŋç ... ..
- 716 10) bar ärür , birök ol kıl[ı]nç ... ..
 p'r 'rwr ,, pyrwk 'wl qyly// ... ..

abitaki törtünç tört otuz

”pyt’ky twyrtwnç twrt ’wtwz

- 717 1) usar siz , temin ö[k] ... ..
’ws’r syz ,, tymyn ’wy/ ... ..
- 718 2) -ly bolgay siz , ’añilki bahşı öñ[r]ä t(ä)ñri ... ..
-ly pwlq’y syz ,, ’nkylyky p’qşy ’wynk/’ tñkry ... ..
- 719 3) ayaguluk ıdok körkdäş ätözin tünlük ... ..
”y’qwlwq ’ydwq kwyrkd’ş ’t’wyz yn twynklwk ... ..
- 720 4) ornanıtıp urup , kántü özi iç beri[p]... ..
’wrñ’ñytyp ’wrwp ,, k’ntw ’wyz y ’yç pyry/... ..
- 721 5) ikinti ävdin barktın ünmiş kişi ... ..
’ykynty ’vdyn p’rq tyn ’wynmyş kyşy ... ..
- 722 6) kovup sıkıp tañıp iş yumış kılurd[ı] ... ..
qwwwp syqyp t’nkyp ’yş ywmyş qyltwrd/ ... ..
- 723 7) pıryan etdürmäk üzä tınl(ı)glar ... ..
pyry’n ’ytdwrm’k ’wyz ’ tynlq l’r ... ..
- 724 8) bárt baş kılıp kurulturdı , bahşı ... ..
p’rt p’ş qylyp qwrwltwrdy ,, p’qşy ... ..
- 725 9) ol o<n>tın sıñarkı **burhanlar** ... ..
’wl ’w<n>tyn synk’rqy **pwrq’n** l’r ... ..
- 726 10) kılınçın kşanti kılğalı ... ..
qylynç yn kş’nty qylq’ly ... ..

- 727 1) -yn sakınp tögimlig ol , ty... ...
-yn s'qynyp t'kymlık 'wl ,, ty... ...
- 728 2) kşanti kılğalı tep ötrü s... ...
kş'nty qylq'ly typ 'wytrw s... ...
- 729 3) bahşıka ötündi , sakınzun amt[1] ... ...
p'qşy q' 'wytwndy ,, s'qynz wn 'mt/ ... ...
- 730 4) -larıg kılı mu ärki tep taoçag ... ...
-l'ryq qylty mw 'rky typ t'w ç'q ... ...
- 731 5) sözlädi , bo savlarıg alku barça ... ...
swyz l'dy ,, pw s'v l'ryq ''lqw p'rç' ... ...
- 732 6) äzüg igid ärmäz tep , ol üdtä ... ...
'z wk 'ykyt 'rm'z typ ,, 'wl 'wydt' ... ...
- 733 7) köñülin arıtıp ökünüp kakınp kş[anti kılıp]
kwnkwł yn ''rytyp 'wykwnwp q'qynyp kş//// ////
- 734 8) ärtüktä inçip sintao bahşıka körü ... ... [sin]
'rtdwk t' 'ynçyp syn t'w p'qşy q' kwyrw ... ... ///
- 735 9) tao bahşınıñ ayıg kılınçı amtı inçä ''r... ...
t'w p'qşy nynk ''yyq qylynçy 'mtı 'ynç' ''r... ...
- 736 10) -kin birök yürün o[ron] ... ...
-kyn pyrwk ywrwnk 'w/// ... ...

abitaki törtünç otuz

”pyt’ky twyrtwnç ’wtwz

- 737 1) -ç’ bolsar bo ärür bahşı ... ..
-ç’ pwls’r pw ’rwr p’qşy ... ..
- 738 2) tep , ärür ken törtünç yılın bo s’p ... ..
typ ,, ’rwr kyn twyrtwnç yyl yn pw s’p ... ..
- 739 3) b(ä)lgülüg bolup taoçag bahşı ärü ärü ärtip ... ..
plkwlwkw pwlwp t’w ç’q p’qşy ’rw ’rw ’rtyp ... ..
- 740 4) ötrü sintao bahşı tärkin tavrata ord[o] ... ..
’wytrw syn t’w p’qşy ,, t’rkyn t’vr’ty ’wrd/ ... ..
- 741 5) yantı , han y(a)rılıgı üzä sintao b[ahşı] ... ..
y’nty ,, q’n yrlyqy ’wyz ’ syn t’w p/// ... ..
- 742 6) fugsı atl(ı)g säñrämtä turgurup ked[in] ... ..
vwq sy ’tlq s’nr’m t’ twrqrwrwp kyd// ... ..
- 743 7) -wq keñürti bo tıltagın ordo bal[ık] ... ..
-wq kynkwrtı pw tylt’q yn ’wrdw p’l// ... ..
- 744 8) eltäki tegit ügä bäg e{i}şi ... ..
’yl t’ky tykyt ’wyk ’ p’k ’y{y}şy ... ..
- 745 9) barça umug in{n}ag tutdılar , nom ... ..
p’rç’ ’wmwq ’yñ{n}’q twtdy l’r ,, nwm ... ..
- 746 10) çın kertü tayanıp han vuu ... ..
çyn kyrtw t’y’nyp q’n vww ... ..

- 747 1) ol üdtä gandaşast yaña ... ..
'wl 'wydt' k'nt'q'st y'nk' ... ..
- 748 2) atl(1)g eltäki niñ vasita ulatı ... ..
''tlq 'yl t'ky nynk v'sy t' 'wl'ty ... ..
- 749 3) -lar birtäg bo dyanta bışruntılar ... ..
-l'r pyrt'k pw dy'n t' pyşrwnty l'r ... ..
- 750 4) huun atl(1)g tetsi birlä kimliñ ... ..
kwwn ''tlq tytsy sy pyl' kym lynk ... ..
- 751 5) barıp ol eltäki haşansi atl(1)g s[äñräm] ... ..
p'ryp 'wl 'yl t'ky q's'n sy ''tlq s///// ... ..
- 752 6) pançeü bark turgurup ol barkta turup ... ..
p'nçyw p'rq twrqwrwp 'wl p'rq t' twrwp ... ..
- 753 7) -ıg açtı keñürti , huñtoñ atl(1)g bir ... ..
-yq ''çty kynkwrty ,, qwnk twnk ''tlq pyr ... ..
- 754 8) -täki boşgutçılar k(a)ltı arıqtaki sögüt ... ..
-t'ky pwşqwtçy l'r qlty ''ryq t'ky swykwat ... ..
- 755 9) oronta yığıltılar teriltilər , ol ... ..
'wrwn t' yyqylty l'r tyrylty l'r ,, 'wl ... ..
- 756 10) tag nayvazikisi ätöz ... ..
t'q n'yv'z yky sy 't'wyz ... ..

abitaki törtünç bir kırk

”pyt’ky twrtwnç pyr qyrq

- 757 1) ç(a)hşap(a)tın alıp , dyan ... ..
çqş’pt yn ”lyp ,, dy’n ... ..
- 758 2) ol tag nayvazikisi , sintao bahşı ... ..
’wl t’q n’yv’z yky sy ,, syn t’w p’qşy ... ..
- 759 3) ötündi , kulutnıñ turguluk oronum s’q... ..
’wytwndy ,, qwlwt nynk twrqwlwq ’wrwn wm s’q... ..
- 760 4) azk(1)ya yakın bolmakıntın bahşıka ... ..
”z qy ’ y’qyn pwlw’q yntyn p’qşy q’ ... ..
- 761 5) -lüg bolup , **bodis(a)t(a)vlar** ç(a)hşap(a)tın ... ..
-lwk pwlwp ,, **pwdystv** l’r çqş’pt yn ... ..
- 762 6) burhan uluşınta tugguka köñül ... ..
pwrq’n ’wlwş ynt’ twqqw q’ kwnkwl ... ..
- 763 7) montakı alku kişilär anılayu ok ät[öz] ... ..
mwnt’qy ”lqw kyşy l’r ”nyl’yw ’wq ’t/// ... ..
- 764 8) maña yagış saçıg kılurlar , küsüşüm ... ..
m’nk’ y’qyş s’çyq qylwr l’r ,, kwyswşwm ... ..
- 765 9) aş üzä yagış saçıg kılzun , mw... ..
”ş ’wyz ’ y’qyş s’çyq qylz wn ,, mw... ..
- 766 10) -nuñ küsüşüm kangay ärti te[p] ... ..
-nwnk kwyswşwm q’nq’y ’rty ty/ ... ..

- 767 1) -nın sözlämiş savın tükäl s[intao]
-nynk swyz l'myš s'vyn twyk'l s// ///
- 768 2) bahşı şinlim elkä barıp nomlug ... ..
p'qşy şyn lym 'yl k' p'ryp nwmlwq ... ..
- 769 3) ärigig artokrak keñürdi yağdı ,, kayu 'rt ... ..
'rykyk 'rtwqr'q kynkwrđy y'tdy ,, q'yw 'rt ... ..
- 770 4) urugsuz kişilär ärsär kertgünmädin *agi*[rlamadın] ...
'wrwqswz kyşy l'r 'rs'r kyrtkwnm'dyn "qy//////// ...
- 771 5) ermäk münämäklig savlarıg ... ..
'yrm'k mwyn'm'k lyk s'v l'ryq 'wy... ..
- 772 6) ermäk münämäklig yavız savlarıg ... ..
'yrm'k mwyn'm'k lyk y'vyz s'v l'ryq ... ..
- 773 7) birlä ol üdtä ulug yagız yer bälinqtä[g]
pyrl' 'wl 'wydt' 'wlwq y'qyz yyr p'lynkd'//
- 774 8) täprädi kamşadı t(ä)rs nomlug kuvrag bo tıtag[in]
t'pr'dy q'mş'dy trs nwmlwq qwvr'q pw tylt'q//
- 775 9) öküntilär kşanti kıltilar , artokrak kertg[ündilär]
'wykwnty l'r kş'nty qylty l'r ,, 'rtwqr'q kyrtk////////
- 776 10) süzüldilär , ol üdtä ... ..
swyz wldy l'r ,, 'wl 'wydt' ... ..

abitaki törtünç iki kırk

”pyt’ky twyrtwnç ’yky qyrq

- 777 1) lagyañ atl(1)g han balık ... ..
l’q y’nk ’tlq q’n p’lyq ... ..
- 778 2) -sıña tapıngalı ötünüp öz ord[osı]ğa ...
-synk’ t’pynq’ly ’wytwnwp ’wyz ’wrđ/ ///k’ ...
- 779 3) kántü özi nom äşidti ol üdtä sin[tao] ... ..
k’ntw ’wyz y nwm ’şydyt’ wl ’wydt’ syn /// ... ..
- 780 4) tärkin tavrata luñmunşan atl(1)g tagta[kı] ... ..
t’rkyn t’vr’ty lwnk mwn ş’n ’tlq t’q t’// ... ..
- 781 5) yüz ıg ediz **luşy(a)nta t(ä)ñri burhan** ... ..
yww çyq ’ydyz **lwşynt’ tñkry pwrq’n** ... ..
- 782 6) -yn iki yanıntakı tapıgçı **bodis(a)t(a)v** ... ..
-yn ’yky y’nyn t’qy t’pyqçy **pwdystv** ... ..
- 783 7) etd {t}ürüp anta basa suyın-si atl(1)[g] ... ..
’ytd {t}wrwp ’nt’ p’s’ sw yyn sy ’tl/ ... ..
- 784 8) yılañ atl(1)g yılınıñ ikinti yılın ... ..
yyl’nk ’tlq yyl nynk ’ykynty yyl yn ... ..
- 785 9) tägdüktä kayu turmış säñräminiñ ... ..
t’kdwk t’ q’yw twrmyş s’nkr’m y nynk ... ..
- 786 10) sudurtakı **abita burhan** ul[uşınta] ... ..
swdwr t’qy ’pyt’ **pwrq’n** ’w/// //// ... ..

- 787 1) tep ötüntäçilär bolsar siz ... ..
typ 'wytwnt'çy l'r pwls'r syz ... ..
- 788 2) -lärkä inçä tep sözlädi , ...
-l'rk' 'ynç' typ swyz l'dy ,, ...
- 789 3) iki kün üç kün turgay mu ... ..
'yky kwyn 'wyç kwyn twrq'y mw ... ..
- 790 4) aynıñ yeti otuzka tägdüktä ... ..
'y nynk yyty 'wtwz q' t'kdwk t' ... ..
- 791 5) -myş yaşında külçirä olrup ärtip ... ..
-myş y'synt' kwylçyr ' 'wlwrwp 'rtyp ... ..
- 792 6) ätözindäki äti yini oglagu yım[şak kımı kır]-
't'wyz ynd'ky 'ty yyny 'wql'qw yym/// //// ///-
- 793 7) -tışı k(a)ltı tirig ärkänki üdtäki ... ..
-dyş y qlty tyryk 'rk'nky 'wydt'ky ... ..
- 794 8) sintao bahşınıñ nomlug üd ... ..
syn t'w p'qşy nynk nwmlwq 'wyd ... ..
- 795 9) keñürmäki ütlämäk uduzmakı ... ..
kynkwrm'ky 'wydl'm'k 'wdwz m'qy ... ..
- 796 10) tükätmäkintin tetsi ... ..
twyk'dm'k yntyn tytsy ... ..

abitaki törtünç üç kırk

”pyt’ky twyrtwnç ’wyç qyrq

- 797 1) ärdi , **abita burhan** uluş ... .. [ülgülä]-
’rdy ,, ”pyt’ pwrq’n ’wlwş ... .. //-----
- 798 2) -gäli sanagalı bolmaguluk ärdi , sy/... ..
-k’ly s’n’q’ly pwlw’qwlwq ’rdy ,, sy/... ..
- 799 3) üdtä toyın egil artokrak adkanıp ... ..
’wydt’ twyyn ’ykyl ’rtwqr’q ”dq’nyp ... ..
- 800 4) -l’r busantılar , k(a)ltı t(ä)ñri **burhan** ... ..
-l’r pws’nty l’r ,, qlty tñkry **pwrq’n** ... ..
- 801 5) ikin arasınıta nirvan bulmış üdtäki ... ..
’ykyn ”r’synt’ nyrv’n pwlmyş ’wydt’ky ... ..
- 802 6) ymä taitañ atl(1)g tavga {a}ç han üd[intä] ... ..
ym’ t’y t’nk ”tlq t’vq’{’}ç q’n ’wyd//// ... ..
- 803 7) vihan atl(1)g bahşı bar ärti ol vihan ... ..
vyq’n ”tlq p’qşy p’r ’rty ’wl vyq’n ... ..
- 804 8) atl(1)g eldäki kişi ärti , ol vihan ... ..
”tlq ’yld’ky kyşy ’rty ,, ’wl vyq’n ... ..
- 805 9) ärsär , inçä k(a)ltı ootlug ... ..
’rs’r ,, ’ynç’ qlty ’wwt lwq ... ..
- 806 10) ärür tep istäm tutçı erip ... ..
’rwr typ ’ysd’m twtçy ’yryp ... ..

- 807 1) [altı] y(e)g(i)rm[i] kolulamış kapıg ... ..
 //// ykrm/ qwlwl'myš q'pyq ... ..
- 808 2) katıglantı tavranti , taita[ŋ] ... ..
 q'tyql'nty t'vr'nty ,, t'y t'// ... ..
- 809 3) -ynt' sukaŋ atl(1)g yılını başt[ınkı] ... ..
 -ynt' sw k'nk ''tlq yyl nynk p'ş't/// ... ..
- 810 4) ay yeti yaŋıka vihan bahşı t... ..
 ''y yyty y'nky q' vyq'n p'qşy t... ..
- 811 5) tıtagınta bälıntäg körti , ...
 tylt'q ynt' p'lynk t'k kwyrty ,, ...
- 812 6) **bodis(a)t(a)vlarnıŋ** yüüz yügärü kör[üp] ... ..
pwdystv l'r nynk ywwz ywk'rw kwyr// ... ..
- 813 7) keç yitlinmädin batmadın turmış ... ..
 kyç yytlynm'dyn p'tm'dyn twrmyş ... ..
- 814 8) vihan bahşı ol iki **bodis(a)t(a)vlar[nıŋ]** ... ..
 vyq'n p'qşy 'wl 'yky **pwdystv l'r** //// ... ..
- 815 9) ağırlayu yinçürü töpön yükünüp iki[n] ... ..
 ''qyrl'yw yynçwrw twypwn ywkwnwp 'yky/ ... ..
- 816 10) aka tökülü ilänü kánt[ü] ... ..
 ''q' twykwlw 'yl'nw k'nt/ ... ..

abitaki törtünç tört kırk

”pyt’ky twyrtwnç twyrt qyrq

- 817 1) közüm üzä tözün/[är] ... ..
kwyz wm ’wyz ’ twyz wn l// ... ..
- 818 2) körgäli bolmakım maña artok ögrü[nç] ... ..
kwyrk’ly pwlm’qym m’nk’ ’rtwq ’w/k rw// ... ..
- 819 3) lakşanlıg nayraglıg ıdok körküjüz ... ..
l’kş’n lyq n’yr’q lyq ’ydwq kwyrkwnkwz ... ..
- 820 4) kişilärkä ulagalı bolmayukka ... ..
kyşy l’rk’ ’wl’q’ly pwlm’ywq q’ ... ..
- 821 5) m(ä)n bo monça sözlöp tükätü birlä ... ..
mn pw mwnç’ swyz l’p twyk’dw pyr’ ... ..
- 822 6) bolup iki kişilär kântü özläri ... ..
pwlwp ’yky kyşy l’r k’ntw ’wyz l’ry ... ..
- 823 7) -ka bädiz bädizätgäli kältimiz tep ... ..
-q’ p’dyz p’dys’tk’ly k’ltymyz typ ... ..
- 824 8) -’k’ly koolin sunmaz ärkän ıdok k[örkünüz] ... ..
’k’ly kwwl yn swnm’z ’rk’n ’ydwq k//////// ... ..
- 825 9) bütädi , bütä tükätü bir[lä] ... ..
pwytdy ,, pwy’t twyk’dw pyr// ... ..
- 826 10) ... ..lynyp bardılar , tets[i] ... ..
... ..lynyp p’rdy l’r ,, tyts/ ... ..

- 827 1) maņa keğin yıñak sukavati ... ..
m'nk' kytyn yynk'q swk'v'ty ... ..
- 828 2) kolu boltı tetsilarımta ... ..
qwlw pwlty tytsy l'rym t' ... ..
- 829 3) bar ärsär inçip b(ä)kiz b(ä)lgülüg söz ... ..
p'r 'rs'r 'ynçyp pkyz plkwlwkw swz ... ..
- 830 4) ol üdtä bar ärdi bir kiçigk(i)y[ä] ... ..
'wl 'wydt' p'r 'rdy pyr kyçyk ky / ... ..
- 831 5) vihan bahşıka inçä tep sözl[ädi] ... ..
vyq'n p'qşy q' 'ynç' typ swyz l/// ... ..
- 832 6) -nın y(a)rlıgın kim tetingäy tıdg[a]lı ... ..
-nynk yrlyq yn kym tytynk'y tytq/ly ... ..
- 833 7) ol kiçigk(i)yä ogulk(ı)yaka i[n]ç[ä] ... ..
'wl kyçyk ky ' 'wqwl qy ' q' 'y/ç/ ... ..
- 834 8) meni edärip bargalı odgurak tep ... ..
myny 'yt'ryp p'rq'ly 'wtqwr'q typ ... ..
- 835 9) amtı yaraglıg ärür ögünkä kañ[ıñka] ... ..
'mty y'r'qlyq 'rwr 'wykwnk k' q'n/// // ... ..
- 836 10) ötüngäli taplatgalı tep ... ..
'wytwnk'ly t'pl'tq'ly typ ... ..

abitaki törtünç beş kırk

”pyt’ky twyrtwnç pyş qyrq

- 837 1) ogulk(1)ya ögiñä k[añıña] ... ..
’wqwl qy ’ ’wykynk ’ q///// / ... ..
- 838 2) ögi kañı ogulk(1)yanıñ savın äş[idip öt]-
’wyky q’nky ’wqwl qy ’ nynk s’vyn ’ş//// ////-
- 839 3) -rū tutadılar , sökdilär , ogulk(1)y[a] ... ..
-rw twt’dy l’r ,, swykdy l’r ,, ’wqwl ky / ... ..
- 840 4) barıp yıdılıg suv üzä yunup arı[tıp] ... ..
p’ryp yyd lyq swv ’wyz ’ ywnwp ”ryn// ... ..
- 841 5) burhanıñ körkdäşi öskintä b(ä)k[iz]... ..
pwrq’n nynk kwyrkd’ş y ’wyskynt’ pk// ... ..
- 842 6) ärtip bardı kişilär bo savıg tañıl[ıp] ... ..
’rty p’rdy kyşy l’r pw s’vyq t’nky// ... ..
- 843 7) ötündilär , bahşısı bo savıg äşid[ip] ... ..
’wytwndy l’r ,, p’qşy sy pw s’vyq ’şyd// ... ..
- 844 8) -nıñ uçasınta yapışınıp ’wqş’ny ... .. [söz]-
-nynk ’wç’ synt’ y’pyşynyp ’wqş’ny ... .. ////-
- 845 9) -lädi , sän mäniñ tapıgçı ... ..
-l’dy ,, s’n m’nynk t’pyqçy ... ..
- 846 10) aşnu bartıñ tep , ol üd[tä] ... ..
”şnw ’ p’rtynk typ ,, ’wl ’wyd// ... ..

- 847 1) ... .. yaratıp ögä kü[läyü] ... ..
... .. y'r'typ 'wyk' kwy//// ... ..
- 848 2) art basut bolup , irakt[in] ... ..
'rt p'swt pwlwp ,, 'yr'q t// ... ..
- 849 3) ärip **tayşıçı bodis(a)t(a)v** iraktın ... ..
'ryp **t'yşyçy pwdystv** 'yr'q tyn ... ..
- 850 4) yerçiläp eltdäçi ärür , didimınta ... ..
yyrçyl'p 'yltd'çy 'rwr ,, dytym ynt' ... ..
- 851 5) yalrıyu turur közünür ärip töpösint[ä] ... ..
y'ltryyw twrwr kwyswıwr 'ryp twypwsynt/ ... ..
- 852 6) -l'r yüüz yügärü birgärü turur , ontın sıŋ[arkı burhanlar]
-l'r ywwz ywk'rw pyrk'rw twrwr ,, 'wntyn synk//// // // //
- 853 7) uluşınta kâzâ yapa yorıp eligi[ntä] ... ..
'wlwş ynt' k'z 'y'p 'ywryp 'ylyky/// ... ..
- 854 8) tutup tokuz tugumta tugdaçılarıg ... ..
twtwp twq̄wz twq̄wm t' twqd'çy l'ryq̄ ... ..
- 855 9) -wm ol ädgü ögli y(a)rlıkançuçı köñül ... .. [üz]-
-wm 'wl 'dkw 'wykly yrlyq̄'nçwçy kwnkwl ... .. ////-
- 856 10) -ä tartıp uduzup mynd... ..
- ' t'rtyp 'wdswp mynd... ..

abitaki törtünç altı kırk

”pyt’ky twyrtwnç ”lty qyrq

- 857 1) sukavati uluşka tep ... ..
swk’v’ty ’wlvş q’ typ ... ..
- 858 2) küläyü tükättüktä kim tetsil[ar] ... ..
kwyl’yw twyk’dtwkt’ kym tytsy l// ... ..
- 859 3) burhan atın bir ünin ättü[rü] ... ..
pwrq’n ”dyn pyr ’wynyn ’dtw// ... ..
- 860 4) -t’ tetsilarınta kälip tägmädäçi ... ..
-t’ tytsy l’r ynt’ k’lyp t’k m’d’çy ... ..
- 861 5) sözlädi näñ yänä olarnı küdälim ... ..
swyz l’dy n’nk y’n’ ’wl’r ny kwyt’lym ... ..
- 862 6) keğin yınak tetrü körüp ärtip ... ..
kytyn yynk’q tytrw kwyrwp ’rtyp ... ..
- 863 7) taitañ atl(1)g tavga {a}ç han üdintä ... ..
t’y t’nk ”tlq t’vq’ {’}ç q’n ’wydynt’ ... ..
- 864 8) eltä şakilıg siyuhu atl(1)g bahş[ı] ... ..
’yl t’ s’ky lyq syyw qw ”tlq p’qş/ ... ..
- 865 9) siyuhu atl(1)g bahşı ärsär , s... ..
syyw qw ”tlq p’qşy ’rs’r ,, s... ..
- 866 10) ... .. [bah]şınıñ anası tw... ..
... .. ///şy nyık ”n’sy tw... ..

- 867 1) ... .. tep sözlâyür bolur bo ... .. [aḥlīg]
... .. typ swyz l'ywr pwlwr pw ... .. //
- 868 2) maḅallīg hua ol , saḅa ... ..
m'nkk'l lyq qw ' 'wl ,, s'nk ' ... ..
- 869 3) aḥlīg maḅallīg ayaguluk ogul ... ..
"d lyq m'nkk'l lyq "y'qwlwq 'wqwl ... ..
- 870 4) ol siyuhu baḅşınıḅ anası ol ... ..
'wl syyw qw p'qşy nıynk "n'sy 'wl ... ..
- 871 5) lenhua alır bolup ančan içlig ... ..
lynq̄w ' "lyr pwlwp "nç'n 'yçlyk ... ..
- 872 6) siyuhu baḅşınıḅ tuggu küni tolu ... ..
syyw qw p'qşy nıynk twq̄w kwıny twlw ... ..
- 873 7) kök öḅlög y(a)ruk ävi içintä ... ..
kwyk 'wynklwk yrwq̄ 'v y 'yçynt' ... ..
- 874 8) ' yd ynk' okşatı ädgü y... ..
' yd ynk' 'wqş'ty 'dkw y... ..
- 875 9) köḥiti näçätä birök beş y(e)g(i)r[mi]
kwydyty n'ç't' pyrwk pyş ykr// ... ..
- 876 10) vaphuaki liḅ vimake ... ..
v'p̄w'ky lynk vym'ky ... ..

abitaki törtünç yeti kırk

”pyt’ky twyrtwnç yyty qyrq

- 877 1) -larıg boşguntı t[üpkärd]i , ...
-l’ryq pwsqwnnty t/////y ,, ...
- 878 2) boşgunup tüpk[äri]p ulatı hua ... ..
pwsqwnwp twypk///p ’wl’ty qw ’ ... ..
- 879 3) ulatı alku şastarlarıg bahşı ... ..
’wl’ty ’lqw ş’st’r l’ryq p’qşy ... ..
- 880 4) atl(1)g yılını başında lakyañ ... ..
’tlq yyl nynk p’synt’ l’q y’nk ... ..
- 881 5) baş atl(1)g sänrämkä tägip özin içi[n] ... ..
p’s ’tlq s’nr’m k’ t’kyp ’wys’n ’yçy/ ... ..
- 882 6) basa basa y(a)ruk yaltrık ünmişin ... ..
p’s’ p’s’ yrwq y’ltryq ’wynmyş yn ... ..
- 883 7) bahşı anı körüp bilgäli umadı bo tıl[tagın] ... ..
p’qşy ’ny kwyrwp pylk’ly ’wm’dy pw tyl/// // ... ..
- 884 8) itip tartıp alıp körsär sin[tao bahşı] ... ..
’ytyp t’rtyp ’lyp kwyr’s’r syn /// ///// ... ..
- 885 9) tnl(1)glarıg keğin yñak sukav[ati] ... ..
tynlq l’ryq kytyn yynk’q swk’v/// ... ..
- 886 10) ... .. üçün kılıp koğmış ... ..
... .. ’wyçwn qylyp qwtmyş ... ..

083

St. Petersburg

IV 45

recto

- 887 1) bir üdtä huiñson bahş[ı] ... .. [abita burhan]
pyr 'wydt' kwynk swñ p'qş/ ... .. // // //
- 888 2) atın ațasar inçip säkiz on [kolti k(a)lplartakı]
”dyn ”d's'r 'ynçyp s'kyz 'wn ... ..
- 889 3) sansarta tägingülük kılınçlar öçär [alkınur inçä]
s'ns'r t' t'kynkwlwk qylynç l'r 'wyç'r // // // //
- 890 4) tep sudurta y(a)rlikamiş y(a)rılıg äşı[dip artok]-
typ swdwr t' yrlyq'myş yrlyq yq 'şy// // -
- 891 5) -rak ögirü sävinü inçä tep sözlädi ... ..
-r'q 'wykyrw s'vynw 'ynç' typ swyz l'dy ... ..
- 892 6) ymä umuglug tayaklıg savbar s[udu]rta ... ..
ym' 'wmwq lwq t'y'q lyq s'v p'r s///r t' ... ..
- 893 7) -tinbärü ançan ärmäz yañlok işlärig ... ..
-tynp'rw ”nç'n 'rm'z y'nklwq 'yş l'ryk ... ..
- 894 8) inçip agızınta **abita b[urhan]** ... ..
'ynçyp ”qyz ynt' ”**pyt' p**//// ... ..
- 895 9) ärti , tävlig ”tr'n ... ..
'rty ,, t'vlyk ”tr'n... ..

084

St. Petersburg

IV 45

verso

abitaki törtünç beş älig
”pyt'ky twyrtwnç pyş 'lyk

- 896 1) barıp ärklig han ... ..
p'ryp 'rklyk q'n ... ..
- 897 2) huñsonug körü birlä ök t... ..
kwnk swn wq kwyrw pyrl' 'wyk t... ..
- 898 3) tep tedi , ol üdtä ärklig han ü[dintä] ... ..
typ tydy ,, 'wl 'wydt' 'rklyk q'n 'w///// ... ..
- 899 4) -y huñsonug eltip tamu kapıgıña ... ..
-y kwnk swn wq 'yltyp t'mw q'pyq ynk' ... ..
- 900 5) huñsonug tamu kapıgıña kirgäli ... ..
kwnk swn t'mw q'pyq ynk ' kyrk'ly ... ..
- 901 6) tavrano orlayu inçä tep sözlädi ... ..
t'vr'nw 'wrl'yw 'ynç' typ swyz l'dy ... ..
- 902 7) **abita burhan** atın atasar inçip säk[iz on kolti]
"pyt' pwrq'n "dyn "d's'r 'ynçyp s'k// /// ////
- 903 8) k(a)lplartakı sansarta tægzingü[lük kılınç]-
klp l'r t'qy s'ns'r t' t'k synkw/// ////-
- 904 9) -lar öçär alkinur ärip t'... ..
-l'r 'wyç'r "lqynwr 'ryp t'... ..

085

St. Petersburg

IV 46

recto

- 905 1) -y çın kertü umunguluk t[aplaguluk] ... ..
-y çyn kyrtw 'wmwnqwlwq t//////// ... ..
- 906 2) ängäklig oronta tüşgäy m(ä)n ... ..
'mk'klyk 'wrwn t' twşk'y mn ... ..
- 907 3) sözläp ärtä birlä ök lenhualı[g kurekar ös]-
swyz l'p 'rt' pyrl' 'wk lynqw ' ly/ ////////// ////-

- 908 4) -kintä közünti b(ä)lgürti , inçip huiñson [lenhu]-
-kynt' kwyz wnty plkwrtı ,, 'ynçyp kwynk swn ////-
- 909 5) -alıg kurekarka agtınıp **abi[ta burhan** uluşınta]
- ' lyq kwryk'r q' ''qdyn yp ''py// ///// ///// ////
- 910 6) tuggalı boltı , bo savıg özi yanıp *kuu*[toñ bahşıka]
twq̄q'ly pwlty ,, pw s'vyyq 'wyz y y'nyp *kw*//// /////
- 911 7) sözlädi , yänä ymä hançuñ atl(1)g t... ..
swyz l'dy ,, y'n' ym' q'n çwnk ''tlq t... ..
- 912 8) şakilıg kuutoñ atl(1)g bahşı ... ..
ş'ky lyq *kw* twnk ''tlq p'qşy ... ..
- 913 9) toñ bahşı kiçig ärkä[n] ... ..
twnk p'qşy kyçyk 'rk' / ... ..

086

St. Petersburg

IV 46

verso

abitaki törtünç altı älig

''pyt'ky twyrtwnç ''lty 'lyk

- 914 1) taihuusi atl(1)g säñ[räm] ... ..
t'y qww sy ''tlq s'nk /// ... ..
- 915 2) aş yep darni sözläp 'yk... ..
''ş yyp d'rny swyz l'p 'yk... ..
- 916 3) 'änbaşlayu luçeü atl(1)g balıktakı , kw... ..
''nk p'şl'yw lwçyw ''tlq p'lyq t'qy ,, kw... ..
- 917 4) dyanalabi bahşıtın dyanlıg iş küd[ök] ... ..
dy'n'l'by p'qşy tyn dy'n lyq 'yş kwyt// ... ..
- 918 5) ötünüp täginti , nom kapıglarınt[a] ... ..
'wytwnwp t'kynty ,, nwm q'pyq l'r ynt/ ... ..

- 919 6) yorıglarta üküş y(e)ti säkiz katıglanur ... ..
ywryq l'rt' 'wykwş yty s'kyz q'tyql'nwr ... ..
- 920 7) -ynt' uzaıı sukavati uluşug küsäp o[l sukavati]
-ynt' 'ws'dy swk'v'ty 'wlwş wq kwys'p 'w/ //////////////
- 921 8) uluşta tuggalı köñüllüg t... ..
'wlwş t' twqä'ly kwnkwl lwk t... ..
- 922 9) **kuutoŋ** bahşı azk(1)ya ... ..
kww twnk p'qşy 'z qy ' ... ..

087

St. Petersburg

IV 47

recto

- 923 1) **t(ä)ŋri burhanıg** y(a)ruklug ... ..
tnkry pwrq'n yq yrwq lwq ... ..
- 924 2) yaşuyu turmışın körti , bo *tl*[tag] ... ..
y'şwyw twrmyş yn kwyrty ,, pw *tyl*/// ... ..
- 925 3) bahşı dyanıntın odunup kayu *körmiş* ... ..
p'qşy dy'n yntyn 'wdwnwp q'yw *kwyrmyş* ... ..
- 926 4) -läriğ nomdaşlarıŋa tüzü tükäl sö[zlädi] ... ..
-l'ryk nwmd'ş l'rynk ' twyz w twyk'l swy///// ... ..
- 927 5) monça sözläp ärtä birlä ök ... ..
mwnc' swyz l'p 'rt' pyrl' 'wk ... ..
- 928 6) ärtip bardı , ärtip üç künkä täg[i] ... ..
'rtyp p'rdy ,, 'rtyp 'wyç kwyn k'd'k/ ... ..
- 929 7) içintä öŋisig ädgü yıd t'v l// ... ..
'yçynt' 'wynkysyk 'dkw yyd t'v l// ... ..
- 930 8) turup ketmäti , yänä ymä tai[huusi] ... ..
twrwp kytm'ty ,, y'n' ym' t'y /// // ... ..

- 931 9) şakilıg vapçeü atl(1)g ... ..
ş'ky lyq v'pçyw 'tlq ... ..

088

St. Petersburg

IV 47

verso

abitaki törtünç yeti älig

”pyt'ky twyrtwnç yyty 'lyk

- 932 1) atl(1)g säñrämkä kirip ... ..
'tlq s'nk r'm k' kyryp ... ..
- 933 2) tägip körti mançuşiri bodis(a)t(a)vni[η] ... ..
t'kyp kwyrty m'nçwşyry pwdystv nyn/ ... ..
- 934 3) turup pohen bodis(a)t(a)vniη öñdün ... ..
twrwp pwykyn pwdystv nynk 'wynkdwn ... ..
- 935 4) öñin öñin arslanlıg oronta olor[up] ... ..
'wynkyn 'wynkyn 'rsl'n lyq 'wrwn t' 'wlwr// ... ..
- 936 5) nomlamişların yänä ymä körti ... ..
nwml'myš l'ryn y'n' ym' kwyrty ... ..
- 937 6) -l'rynyη ulatı oronlarınıη yüzär ... ..
-l'ry nynk 'wl'ty 'wrwn l'ry nynk ywz 'r ... ..
- 938 7) mançuşiri bodis(a)t(a)vniη tägräsintä pyr... ..
m'nçwşyry pwdystv nynk t'kr' synt' pyr... ..
- 939 8) bodis(a)t(a)vlar tapınu udunu turmış ... ..
pwdystv l'r t'pynw 'wdwnw twrmış ... ..
- 940 9) -yg ymä ök sansız sakış[sız] ... ..
-yq ym' 'wk s'nsyz s'qyş /// ... ..

089

St. Petersburg

IV 48

recto

- 941 1) -l'rym t(ä)ñri t(ä)ñrisi **burhan** ... ..
-l'rym tñkry tñkrysy **pwrq'n** ... ..
- 942 2) ür keç bolmakıntın özlü[g] ... ..
'wyr kyç pwl'm'q yntyn 'wyz lw/ ... ..
- 943 3) partaqçan tñl(1)glarnıñ bilgä biliglär[i] ... ..
p'rt'kç'n tynlq l'r nynk pylk' pylyk l'r/ ... ..
- 944 4) kñirläri tıdıgları artokrak täriñ nizva[ni] ... ..
kkyr l'ry tytyq l'ry 'rtwqr'q t'rynkyz v'// ... ..
- 945 5) -l'r ürtüglär üzä ägrikmiş ürtülmiş ... ..
-l'r 'wyrtwk l'r 'wyz ' 'krykmyş 'wyrtwlmyş ... ..
- 946 6) burhan töziniñ bulmaz ugurı yıkı ... ..
pwrq'n twyz y nynk pwl'm'z 'wqwr y yyqy ... ..
- 947 7) b(ä)lgülüg közüngülüg burhan nomi , 'rt.. ... ..
plkwlwk kwyswnkwlwk pwrq'n nwmı ,, 'rt.. ... ..
- 948 8) alkıg ärür , kayu nom kapıgı ärki ... ..
"lqyq 'rwr ,, q'yw nwm q'pyq y 'rky ... ..
- 949 9) asıghıg mäjilig kıl-... ..
"syq lyq m'nkylyk qyl... ..

090

St. Petersburg

IV 48

verso

abitaki törtünç säkiz älig

"pyt'ky twyrtnwç s'kyz 'lyk

- 950 1) bulturdaçı , bışrunu yorı/ ... ..
pwltrwrđ'çy ,, pyşrwnw ywry/ ... ..
- 951 2) ol , ulug ıdok tözünlärä bo... ..
'wl ,, 'wlvq 'ydwq twyz wn l'r ' pw... ..
- 952 3) turumin üzä kązä y(a)rlikazunlar ... ..
twr wmyn 'wyz ' k'z ' yrlyq'z wn l'r ... ..
- 953 4) ol üdün mançuşiri bodis(a)t(a)v vapçeü bahş[ıka inçä]
'wl 'wydwn m'nçwşyry pwdystv v'pçyw p'qş/ // ////
- 954 5) tep y(a)rlikadı sizlärkä amtı burhanla[r atın]
typ yrlyq'dy syz l'rk' 'mty pwrq'n l'/ ////
- 955 6) ataguluk soka yaraglıg üd ärür , alk[u] ... ..
'd'q'wlvq swq' y'r'q lyq 'wyd 'rwr ,, 'lq/ ... ..
- 956 7) yoriguluk nom kapıglarında yok ärür , ...
ywryqw lwq nwm q'pyq l'rynt' y'q 'rwr ,, ...
- 957 8) atın atamaktın artdaçı , yänä ... ..
'dyn ''d'm'q tyn ''rtd'çy ,, y'n' ... ..
- 958 9) -lärkä tapınmak udunmak buy[an] ... ..
-l'rk' t'pynm'q 'wdwnm'q pwy// ... ..

091

St. Petersburg

IV 49

recto

- 959 1) burhanlar atın atamak ... ..
pwrq'n l'r ''dyn ''d'm'q ... ..
- 960 2) udunmak tiltagında anın amtı ... ..
'wdwnm'q tylt'q ynt' ''nyn 'mty ... ..
- 961 3) bilgä biliglig bolmış ärür m(ä)n , ...
pylk' pylyklyk pwlmyş 'rwr mn ,, ...

- 962 4) alku kamağ nomlar , bilgä bilig pramit ... ..
”lqw q’ m’ q nwm l’ r ,, pylk’ pylyk pr’ myt ... ..
- 963 5) -t’ täriñ dyanlar , ulatı alku kamağ ... ..
-t’ t’ rynn dy’ n l’ r ,, ’wl’ ty ”lqw q’ m’ q ... ..
- 964 6) alku barça burhanlar atın atamak ... ..
”lqw p’ rç’ pwrq’ n l’ r ”dyn ”d’ m’ q ... ..
- 965 7) tugar , bo tıtagın bilgülük ol , burhan[lar atın]
twq’ r ,, pw tylt’ q yn pylkw lwk ’wl ,, pwrq’ n /// ////
- 966 8) atamak alku nomların eligi ... ..
”d’ m’ q ”lqw nwm l’ r nynn ’ylyky ... ..
- 967 9) amtı sizlärkä tägi[mlig] ... ..
’mtı syz l’ r k’ t’ ky/ /// ... ..

092

St. Petersburg

IV 49

verso

abitaki törtünç tokuz elig

”pyt’ ky twyrtwnç twqwz ’lyk

- 968 1) -maksız sönmäksizin ... ..
-m’ qsyz swynn’ k syz yn ... ..
- 969 2) sakınu atagalı sözlägäli tep ... ..
s’ qynw ”d’ q’ ly swyz l’ k’ ly typ ... ..
- 970 3) bahşı yänä mançuşiri bodis(a)t(a)vka in[çä tep ötü]-
p’ qşy y’ n’ m’ nçwşyry pwdystv q’ ’yn// /// ////-
- 971 4) -ndi , burhanlar atın nätäg öyü s[akınu] ... ..
-ndy ,, pwrq’ n l’ r ”dyn n’ t’ k’ wyw s///// ... ..
- 972 5) ol tep mançuşiri bodis(a)t(a)v inçä tep y... ..
’wl typ m’ nçwşyry pwdystv ’ynç’ typ y... ..

- 973 6) yertinçütä inaru kedin yınak abita [t(ä)ñri]
yyrtynçw t' 'yn'rw kydyn yynk'q 'pyt' ////
- 974 7) burhan bar ärti , ol t(ä)ñri **burhannıñ** ... ..
pwrq'n p'r 'rty ,, 'wl tkry **pwrq'n nynk** ... ..
- 975 8) -lıg küçin arıtı bulmaz sakınga*lı* ... ..
-lyq kwyçyn 'ryty pwl'm'z s'qynq'ly ... ..
- 976 9) ögüg köñülüg yığıp ... ..
'wykwk kwnkwł wk yyqyp ... ..

093

St. Petersburg

IV 50

recto

- 977 1) *burhan kutın* bulur tep ... ..
pwrq'n qwtyn pwlwr typ ... ..
- 978 2) savıg nomlayu tükättüktä ol ... ..
s'v yq nwml'yw twyk'dtwk t' 'wl ... ..
- 979 3) tözünlär , öñin öñin 'l... ..
twyz wn l'r ,, 'wynkyn 'wykyn 'l... ..
- 980 4) sunup vapçeü bahşınıñ töpösın s... ..
swnwp v'p çyw p'qşy nynk twypw syn s... ..
- 981 5) vyakrit bertilär s(ä)n amtı öyü sakınu ... ..
vy'kryt pyrty l'r sn 'mtı 'wyw s'qynw ... ..
- 982 6) burhan atın atamış üçün keçmäd[in] ... ..
pwrq'n 'dyn 'd'myš 'wyçwn kyçm'd// ... ..
- 983 7) köni tüz tuymak burhan kutın tanu[klagalı] ... ..
kwyny twyz twym'q pwrq'n qwtyn t'ñw///// ... ..
- 984 8) kim kayu tözünlär oğlı töz[ünlär kızı] ... ..
kym q'yw twyz wn l'r 'wqly twyz //// //// ... ..

- 985 9) tavrak burhan kutın ... ..
t'vr'q pwrq'n qwtyn ... ..

094

St. Petersburg

IV 50

verso

abitaki törtünç ülüş älig

”pyt'ky twyrtwnç 'wylwş 'lyk

- 986 1) -d'çy burhanlarığ öy[ü sakınu] ... ..
-d'çy pwrq'n l'ryq 'wy/ ///// ... ..
- 987 2) üzäliksiz köni tüz tuymak bu[rhan kutın bulga]-
'wyz 'lyk syz kwyny twyz twym'q pw//// //// ////-
- 988 3) -lı bolur bo bir tüş ätözlär ... .. [ođgu]-
-ly pwlwr l'r pw pyr twyş 't'wyz l'r ... .. ////-
- 989 4) -rak adırtlıg ämgäklig taloy ügüz[üg ärt]-
-r'q "dyrtlyq 'mk'klyk t'lwy 'wykwz // ///-
- 990 5) -gäli uyurlar tep yänä ymä yinçü[rü] ... ..
-k'ly 'wywr l'r typ y'n' ym' yynçw// ... ..
- 991 6) eliñä körür pyyyw atl(ı)g balıktakı tww t... ..
'yl ynk' kwyrwr pyyyw "tlq p'lyq t'qy tww t... ..
- 992 7) säñrämtä taymihur atl(ı)g şamnan{n}ç ... ..
s'nkr'm t' t'y my kwr "tlq ş'mn'n{n}ç ... ..
- 993 8) atl(ı)g säñrämtä ärdäçi t'y/wq ... ..
"tlq s'nkr'm t' 'rd'çy t'y/wq ... ..
- 994 9) -tyn abita burhan [t(ä)ñri] ... ..
-tyn "pyt' pwrq'n //// ... ..

- 995 1) ugramış ... ..
'wqr'myš ... ..
- 996 2) kädip kamag ädgü atl(ı)g küü[lüg] ... ..
k'dyp q'm'q 'dkw ''tlq kww /// ... ..
- 997 3) pıryanınta tütsüg urup ... ..
pyry'n ynt' twytswk 'wrwp ... ..
- 998 4) burhan atın atayur ärti , bo yança ... ..
pwrq'n ''dyn ''d'ywr 'rty ,, pw y'nk ç' ... ..
- 999 5) üç yıl ärtginçä abita burhan atı[n] ... ..
'wyç yyl 'rtkynç' ''pyt' pwrq'n ''dy/ ... ..
- 1000 6) näçätä birök yaşamakı tükäp ölgü ü[d]-
n'ç' t' pyrwk y's'm'q y twyk'p 'wylkw 'w//-
- 1001 7) -tä ol s(ä)ñrämtäki kamag bursañ kuvrag[ı]nt[a]
-t' 'wl snkr'm t'ky q'm'q pwrs'nk qwvr'q /nt/
- 1002 8) körtilər , abita burhan başlap tözün ... ..
kwrty l'r ,, ''pyt' pwrq'n pşl'p twyz wn ... ..
- 1003 9) -nıñ tañl<a>ñıg muñadıñıg ulug y(a)r[uk] yal[trık]
-nynk t'nkl<'>nçyq mwnk'dynçyq 'wlwq yr// y'l////
- 1004 10) ol şamnan{n}çnıñ öşkintä ... ..
'wl ş'mn'nnç nnyk 'wyz kynt' ... ..

abitaki törtünç bir altmış

”pyt’ky twyrtwnç pyr ”ltmyş

- 1005 1) ol y(a)ruk yaltrık içintä ... ..
’wl yrwq y’ltryq ’yçynt’ ... ..
- 1006 2) bura kötiyü yıdıtı , bo montag ... ..
pwr’ kwydyyw yydyty ,, pw mwnt’q ... ..
- 1007 3) üdtä taymihur şamnan{n}ç ärtip bardı ... ..
’wydt’ t’y my kwr s’mn’n{n}ç ’rty p’rdy... ..
- 1008 4) tuñşin atl(1)g tavga{a}ç han üdintä li[uçiçi atl(1)g]
twnk syn ”tlq t’vq’{’}ç q’n ’wydynt’ ly/ //// ////
- 1009 5) bir upase bar ärti , ol upasenıñ toyı[n] ...
pyr ’wp’sy p’r ’rty ,, ’wl ’wp’sy nynk twyy/ ... ..
- 1010 6) han uguşlug ärip yänä y(i)ti sikiz bilgä [biliglig]
q’n ’wqwş lwq ’ryp y’n’ yty sykyz pylk’ //// ///
- 1011 7) ärti , ol üdtäki han öşkintä turdaçı ... ..
’rty ,, ’wl ’wydt’ky q’n ’wyz kynt’ twrd’çy ... ..
- 1012 8) buyruklar ol liuçiçi upaseka sy... ..
pwyrwq l’r ’wl lyw çyçy ’wp’sy q’ sy... ..
- 1013 9) bäg oroniña turguralım te[p] ... ..
p’k ’wrwn ynk’ turqwr’lym ty/ ... ..
- 1014 10) upase inçä ... ..
’wp’sy ’ynç’ ... ..

097

St. Petersburg

IV 52

recto

- 1015 1) kuutin atl(1)g bahşıka tægip ... ..
kww tyn ”tlq p’qşy q’ t’kyp ... ..
- 1016 2) -l’r birlä **abita burhan** uluşınta ... ..
-l’r pyrl’ ”pyt’ pwrq’n ’wlwş ynt’ ... ..
- 1017 3) yañ kep tæginip ärü ärü katıglanu tavrano
y’nk kyp t’kynyp ’rw ’rw q’tyql’nw t’vr’nw
- 1018 4) yorıdı monı monçulayu bışrunu yorıp bir y(e)girmi[kä]
ywrydy mwny mwnçwl’yw pyşrwnw ywryp pyr ykrmy//
- 1019 5) tægdüktä dyan içintä körti abita t(ä)ñri b[urhannıñ]
t’kdwk t’ dy’n ’yçynt’ kwyrty ”pyt’ tkry p///// ///
- 1020 6) altun öñlüg ätözi üzä ’wyz ... ..
”ltwn ’wynklwk ’twyz y ’wyz ’ ’wyz ... ..
- 1021 7) yaguk kälip turmışın , anı körüp liuçi[çi upase]
y’q̄wq̄ k’lyp twrmış yn ,, ”ny kwyrwp lyw çy// /////
- 1022 8) kop süzök kertgünç köñüli yüüz [yügarü körüp köz]-
q̄wp swyz wk kyrtkwnç kwnkwł y ywwz ///// ///// //-
- 1023 9) -intä isig yaşı akı[p] ... ..
-ynt’ ’ysyk y’ş y ”qy/ ... ..

098

St. Petersburg

IV 52

verso

abitaki törtünç iki altmış

”pyt’ky twyrtwnç ’yky ”ltmys

- 1024 1) sakındı nāçök ol bol ... ..
s'qyndy n'çwk 'wl pwl... ..
- 1025 2) -k' kântü töpömin sikaguluk *küs*[üş] ... ..
-k' k'ntw twypwm yn syq'qwlwq *kwys*// ... ..
- 1026 3) öz ätözümün ürtgülük tep , n' ... ..
'wyz 't'wyz wmyn 'wyrtkwlwk typ ,, n' ... ..
- 1027 4) monça sakınu birlä ol üdtä ab[ita t(ä)ñri burhannıñ]
mwnç' s'qynw pyrl' 'wl 'wydt' 'p/// //// //// ////
- 1028 5) altun öñlüg eligi üzä töpös[intä] ... ..
''ltwn 'wynklwk 'ylyky 'wyz ' twypws/// ... ..
- 1029 6) -' tonı üzä ätözün ürtä y(a)rılı[kadı] ... ..
-' twın y 'wyz ' 't'wyz yn 'wyrtyrly/// ... ..
- 1030 7) ken üdtä dyan içintä kântü öz[i] ... ..
kyn 'wydt' dy'n 'yçynt' k'ntw 'wyz/ ... ..
- 1031 8) ärdinilig lenhualıg köl iç[intä] ... ..
'rdyny lyk lynqw ' lyq kwyl 'yç/// ... ..
- 1032 9) ol kirmiş köl içintä yürü[ñ] ... ..
'wl kyrmyş kwyl 'yçynt' ywrw// ... ..

099

St. Petersburg

IV 53

recto

- 1033 1) bir kişi bar bolup ... ..
pyr kyşy p'r pwlwp ... ..
- 1034 2) -yn 'añräki üzä çiläyü kw... ..
-yn ''nkr'ky 'wyz ' çyl'yw kw... ..
- 1035 3) sözlädi bo ärsär säkiz törlüg ''d... ..
swyz l'dy pw 'rs'r s'kyz twyrlwk ''d... ..

- 1036 4) yuul suvı ol s(ä)n inçip içgil tep ol ... .. [liu]
ywwl swv y 'wl sn 'ynçyp 'yçkyl typ 'wl ... .. ///
- 1037 5) çiçi upase ol költäki suvug alıp ... ..
çyçy 'wp'sy 'wl kwyl t'ky swvwä "lyp ... ..
- 1038 6) süçüg tatıglar agızınta tolu boltı ... ..
swçwk t'tyq l'r "qyz ynt' twlw pwltı ... ..
- 1039 7) -tyn oduntukta ötrü ätöz[in]däki ... ..
-tyn 'wdwntwq t' 'wytrw 't'wyz //d'ky ... ..
- 1040 8) -yntyn tañlançıg öñisig yıd ... ..
-yntyn t'nkl'nçyq 'wynkysyk yyd ... ..
- 1041 9) ünär ärti , anı kör[üp] ... ..
'wyn'r 'rty ,, "ny kwyr// ... ..

100

St. Petersburg

IV 53

verso

abitaki törtünç üç altmış

"pyt'ky twyrtwnc 'wyç "ltmys

- 1042 1) bo ärsär *mäniñ savım* ... .. [bas]-
pw 'rs'r m'nynk s'vym ... .. ///
- 1043 2) -utçılarım *yakın tägmiş äriür* ... ..
-wtçy l'rym y'qyn t'kmyş 'rwr ... ..
- 1044 3) bursañ kuvrag tanuk bol[u]p bolzu[n]lar ... ..
pwrs'nk qwvr'q t'nwq pwl/p pwlz w/ l'r ... ..
- 1045 4) bo savımın tep montag sözläyü ... ..
pw s'v ymyn typ mwnt'q swyz l'yw ... ..
- 1046 5) -takı bursañ kuvrag alku barça [k]älip ... ..
-t'qy pwrs'nk qwvr'q "lqw p'rç' /'lyp ... ..

- 1047 6) ol üddä liuçiçi upase t(ä)ñri **burhan**[nıñ körkdäş]-
 'wl 'wytd' lyw çyçy 'wp'sy tkry **pwrq'n** /// //////////////-
- 1048 7) -i öskintä tütsüg köyürüp yükü[nüp] ... ..
 -y 'wyskynt' twytswk kwywrwp ywkw/// ... ..
- 1049 8) kut küsüş öritü sözläti ... ..
 qwt kwyswş 'wrytw swyz l'ty ... ..
- 1050 9) *burhannıñ* kalınçu ... ..
pwrq'n nynk q'lynçw ... ..

101

Pekin

IV 54

recto

- 1051 (1) *sudur*[ug nom]l[a]mıšta *y[ı]gılmış* ... ..
swdwr // //l/myşt' *y/qylmyş* ... ..
- 1052 (2) kuvragıña ulatı ontın sıñ[arkı **burhan**] -
 qwvr'q ynk ' 'wl'ty 'wntyn synk/// //
- 1053 (3) **-lar** kuvragıña tapıg *udug kılur* ... ..
 -l'r qwvr'q ynk ' t'pyq 'wdwq qylwr ... ..
- 1054 (4) ol , kim alku tınl(ı)glar uguşı birgärü t... ..
 'wl ,, kym ''lqw tynlq l'r 'wqwş y pyrk'rw t... ..
- 1055 (5) sukavati uluşta tep , bo montag kut [küşüş örit]-
 swk'v'ty 'wlwş t' typ ,, pw mwnt'q qwt ... ..
- 1056 (6) -ü tükättüktä çökiñü olorup in[çä tep] ... ..
 -w twyk'dtwkt' çwykydw 'wlwrwp 'yn// // ... ..
- 1057 (7) yänä ymä çeu atl(ı)g tavga {a}ç <han> [üd]intä ... ..
 y'n' ym' çyw ''tlq t'vq'{''}ç <///> ///y nt' ... ..
- 1058 (8) atl(ı)g bir upase bar [ärt]i , ol ... ..
 ''tlq pyr 'wp'sy p'r ///y ,, 'wl ... ..

- 1059 (9) çariti boş taş ... ..
ç'ryty pwş t'ş ... ..

102

Pekin

IV 54

verso

abitaki törtünç tört altmış

”pyt'ky twyrtwnç twyrt ”ltmyş

- 1060 (1) katı<g>lanur ärti , ançata ... ..
q'ty<q>l'nwr 'rty ,, ”nç't' ... ..
- 1061 (2) bartı , ärsär ol üdtä t'... ..
p'rty ,, 'rs'r 'wl 'wydt' t'... ..
- 1062 (3) hugşäg upase ärtmiş k(e)şisinta at
qwk ş'k 'wp'sy 'rtmyş kşy synt' ”d
- 1063 (4) kılgu üçün pirapasi sänrämtäk[i] bo ... ..
qylqw 'wyçwn pyr'p'sy s'nk r'm t'k// pw... ..
- 1064 (5) çav berip nom okıtur ärti , ol kiçi[g] ... .. [kök]
ç'v pyryp nwm 'wqydwr 'rty ,, 'wl kyçy/ ... .. ///
- 1065 (6) kalıkta sadukar kılmış ün äşidil[ti] ... ..
q'lyq t' s'dwk'r qylmyş 'wyn 'şydy// ... ..
- 1066 (7) äşidip ol sänrämtäki kişilär örü [turup] ...
'şydyt' 'wl s'nk r'm t'ky kyşy l'r 'wyrw [/////] ...
- 1067 (8) sınıg körklüg mänizlig bir ... ..
syn lyq kwyrklwk m'nkyz lyk pyr ... ..
- 1068 (9) turup [i]nçä tep sözlädi , ... üç ... ..
twrwp //nç' typ swyz l'dy ,, ... 'wyç ... ..

103

Pekin

IV 55

recto

- 1069 (1) atl(1)g bir upase bar ... ..
”tlq pyr ’wp’sy p’r ... ..
- 1070 (2) ty// ’n’sn bahşı tutup , ab[ita] ... ..
ty// ’n’sn p’qşy twtwp ,, ’p/// ... ..
- 1071 (3) kertgünç köjül öritür ärti ol üdtä ... ..
kyrtkwnç kwnkwl ’wrytwr ’rty ’wl ’wydt’ ... ..
- 1072 (4) upase bursañ kuvragı aşanturur ärti , [bursañ kuvrag]-
’wp’sy pwrs’nk qwvr’q yq ’ş’ntwrwr ’rty ,, // // // // // // //
- 1073 (5) -ıg aşanturmuş üdtä yimtüksig upase ... ..
-yq ’ş’ntwrmys ’wydt’ yymtwk syk ’wp’sy ... ..
- 1074 (6) -nın öjintä kök kalıktın pañır pañ[ir] ... ..
-nynk ’wynkynt’ kwyk q’lyq tyn p’dyr p’d// ... ..
- 1075 (7) ol pañır alıp körsün inçip yim[tüksig] ... ..
’wl p’dyr yq ’lyp kwyrswn ’ynçyp yym/// // // ... ..
- 1076 (8) -nın pañır ärti , ol pañır ... ..
-nynk p’dyr y ’rty ,, ’wl p’dyr ... ..
- 1077 (9) -lıg tatıglıg ol içgü ... ..
-lyq t’tyq lyq ’wl ’yçkw ... ..

104

Pekin

IV 55

verso

abitaki törtünç beş altmış
”pyt’ky twyrtwnç byş ’ltmyş

- 1078 (1) ülöp alkunı barça ... ..
 ’wyl’p ’’lqw ny p’rç’ ... ..
- 1079 (2) aşanıp yeti künkä t<ä>gi ... ..
 ’’ş’nyp yyty kwyn k’d<’>ky ... ..
- 1080 (3) suu atl(i)g tavga {a}ç han üdintä han ... ..
 sww ’’tlq t’vq’ {’}ç q’n ’wydynt’ q’n ... ..
- 1081 (4) bir upase ärti , ol upase köni *kertü* ... ..
 pyr ’wp’sy ’rty ,, ’wl ’wp’sy kwyny *kyrtw* ... ..
- 1082 (5) çarılıg ärip **abita burhan** ul[uşınta] ... ..
 ç’ryt lyq ’ryp ’’pyt’ pwrq’n ’wl// /// ... ..
- 1083 (6) küsöp otuz şık kara burçak üzä ... ..
 kwys’p ’wtwz şyq q’r’ pwrç’q ’wyz ’ ... ..
- 1084 (7) atın aţaguka b(ä)k katıg tankardı mw... ..
 ’’dyn ’’d’qw q’ pk q’tyq t’nq’rdy mw... ..
- 1085 (8) ülgü kılıp **abita burhan***n*[ıñ] ... ..
 ’wylkw qylyp ’’pyt’ pwrq’n *n*// ... ..
- 1086 (9) şık beş küri kara ... ..
 şyq byş kwyrı q’r’ ... ..

105

Pekin

IV 56

recto

- 1087 (1) [burha]n körki üzä *k[ör]k[i]tü* [söz]-
 ///n k/yrky ’wyz ’ *k///k/tw* ///-
- 1088 (2) -lädilär , biz pinvat aş kolg[uluk] ... ..
 -l’dy l’r ,, pyz pynv’t ’’ş qwlq/// ... ..
- 1089 (3) biziñä ymä aş buşı bergäy mü sän ... ..
 pyz ynk’ ym’ ’’ş pwyş pyrk’y mw s’n ... ..

- 1090 (4) hayşinsi upase ötündi , bahşılar kolu[lamak]-
q'y şynsy 'wp'sy 'wytwndy ,, p'qşy l'r qwlw///// ... ..
- 1091 (5) -ka kälip pinvat aş kolmak üzä ... ..
-q' k'lyp pynv't 'ş qwlm'q 'wyz ' ... ..
- 1092 (6) boltum tep tedi , yänä ol üç b(ä)lgü[lüg] ... ..
pwlwtyp typ tydy ,, y'n' 'wl 'wyç plkw /// ... ..
- 1093 (7) inçä tep ayıtdı , s(ä)n kayu savıg kwy... ..
'ynç' typ 'yytdy ,, sn q'yw s'vyq kwy... ..
- 1094 (8) çaytayçuñ kılıp bursañ kuvra[gıg] ... ..
ç'y t'yçwnk qylyp pwrs'nk qwvr'/// ... ..
- 1095 (9) tep upase kikiñç ... ..
typ 'wp'sy kykynç ... ..

106

Pekin

IV 56

verso

abitaki törtünç altı altmış

"pyt'ky twyrtwnç "lty "ltmyş

- 1096 (1) yınak sukavati ulu[şta] ... ..
yynk'q swk'v'ty 'wlw///... ..
- 1097 (2) -yq ulatı **konşi im [bodis(a)v(a)t]** ... ..
-yq 'wl'ty qwnşy'ym //////////... ..
- 1098 (3) üzä bo montag işlärtä ävrilür ... ..
'wyz ' pw mwnt'q 'yş l'rt' 'vrylwr ... ..
- 1099 (4) yänä ol üç ayagka tägimlig ... ..
y'n' 'wl 'wyç 'y'q q' t'kymlyk ... ..
- 1100 (5) tep ayıtdılar , birök s(ä)n ol ... ..
typ 'yytdy l'r ,, pyrwk sn 'wl ... ..

- 1101 (6) -läriḡ körsär s(ä)n bilir mü s(ä)n tep ... ..
-l'ryk kwyr's'r sn pylyr mw sn typ ... ..
- 1102 (7) kikiñ berü sözlädi , kulut pw... ..
kykynç pyrw swyz l'dy ,, qwlwt pw... ..
- 1103 (8) -lyq yertinçütä turur ärip ... ..
-lyq yyrtynçw t' twrwr 'ryp ... ..
- 1104 (9) tnl(1)gta köz üzä kö[rüp] ... ..
tynlq t' kwyz 'wyz ' kwy// ... ..

107

Pekin

IV 57

recto

- 1105 (1) upase yänä ymä birl[ä] ... ..
'wp'sy y'n' ym' pyrl/ ... ..
- 1106 (2) boldılar , ol oronta yığılmış te[rilmiş] ... ..
pwlidy l'r ,, 'wl 'wrwn t' yyqylmyş ty/////... ..
- 1107 (3) tañlançıḡ yıdınlar bura kötiyü ... ..
t'nkl'nçyq yyd tyn l'r pwr' kwydyyw ... ..
- 1108 (4) -nyñ tıltagin ärsär , kop köñülin katıḡ[lanu] ... ..
-nyñk tylt'q y 'rs'r ,, qwp kwnkwł yn q'tyq/// ... ..
- 1109 (5) **abita burhan** atın atamak üzä üç ... ..
''pyt' pwrq'n ''dyn ''d'm'q 'wyz ' 'wyç ... ..
- 1110 (6) -larnıñ algalı utru kälmiştäki .....
-l'r nynk ''lq'ly 'wtrw k'lmyş t'ky .....
- 1111 (7) ärür, yänä ymä kañçeüfuu atl(1)g t'ys... ..
'rwr ,, y'n' ym' k'nk çyw www ''tlq t'ys... ..
- 1112 (8) yuçu atl(1)g bir upase ärdi , ol u[pase] .....
ywçw ''tlq pyr 'wp'sy 'rdy ,, 'wl 'w//// .....

- 1113 (9) küün sav söz koğup ....
kwwn s'v swyz qwtwp ....

108

Pekin

IV 57

verso

abitaki törtünç yeti altmış

”pyt’ky twyrtwnç yyty ”ltmyş

- 1114 (1) montag ögsüz bolup y’t... ..
mwnt’q ’wykswz pwlwp y’t... ..
- 1115 (2) ol üddä ärklig hannıy tap[ı]g [udug kılıp]
’wl ’wytd’ ’rklyk q’n nynk t’p/q /////
- 1116 (3) inçä tep ötündilär , bo kişi yalañuk ... ..
’ynç’ typ ’wydwnty l’r ,, pw kyşy y’l’nkww ... ..
- 1117 (4) bir kişig ütläp äriqläp **abita** ... ..
pyr kyşyk ’wyt’p ’rykl’p ”pyt’ ... ..
- 1118 (5) ol ütlägülük bolmış kişi bo tıltagın [sukavati uluş]-
’wl ’wyt’kwlwk pwlmyş kyşy pw tylt’q yn //////////
- 1119 (6) -ta tuggalı boltı anı üçün bo kişikä [yalañuz ayagka]
-t’ twqq’ly pwlty ”ny ’wyçwn pw kyşy k’ //////////
- 1120 (7) tägimlig ol sukavati uluşta tuggalı ... ..
t’kymlyk ’wl swk’v’ty ’wlwş t’ twq’ly ... ..
- 1121 (8) oronta tıdıp särgürüp turgurga[lı] ... ..
’wrwn t’ tydyp s’rkwrwp twrqwrq’// ... ..
- 1122 (9) ärklig hanka inçä tep ... ..
’rklyk q’n q’ ’ynç’ typ ... ..

109

Pekin

[IV] 58

recto

- 1123 (1) tugdı , yänä ymä taotaŋ ... ..
twqdy ,, y'n' ym' t'w t'nk ... ..
- 1124 (2) tuŋçeü atl(1)g balıkta çaŋ[çuŋvu] ... ..
twnk çyw ''tlq p'lyq t' ç'nk ... ..
- 1125 (3) ärti , bir aźunda takıgu satıp üzäl[iksiz yeg]
'rtı ,, pyr ''z wnd' t'qyqw s'typ 'wyz 'l//// //
- 1126 (4) bir kün bälintäg igkä tägip ölgäli [bolur]
pyr kwyn p'lynk t'k 'yk k' t'kyp '/ylk'ly ////
- 1127 (5) antag ölgäli ugramış üđtä ayıg kılınç[ınıŋ]
'nt'q 'wylk'ly 'wqr'myş 'wytd' ''yyq qylync' ////
- 1128 (6) küçintä yavız iru b(ä)lgülär yüz ... ..
kwyçynt' y'vyz 'yrw plkw l'r ywz ... ..
- 1129 (7) -tyn ol çaŋçuŋvunıŋ äv [yazısınta] ...
tyn 'wl ç'nk çwnk vw nynk 'v /// / //// ...
- 1130 (8) üküş tälim takıgul[ar] ... ..
'wykwş t'lym t'qyqw l// ... ..

110

Pekin

[IV] 58

verso

abitaki säkiz altmış

''pyt'ky s'kyz ''ltmyş

- 1131 (1) ärti äv yazısınt[a] ... ..
'rtı 'v y'z y synt/ ... ..

- 1132 (2) kara börklüg kişi sög[ü]t[täki takıgu]-
q'r' pwyrk lwk kyşy sw/k/t //// -
- 1133 (3) -larıg okıyu inçä tep sözlädi , ...
-l'ryq 'wqyyw 'ynç' typ swyz l'dy ,, ...
- 1134 (4) sokuñlar sokuñlar tep nä monça söz[läp]
swqwnkl'r swqwnkl'r typ n' munç' swyz ///
- 1135 (5) ol sögüttäki takıgular uça kalı[yu kälip] ... ..
'wl swykw t'ky t'qyqw l'r 'wç' q'ly ... ..
- 1136 (6) yar(i)şmalaşu sokdılar , ol üdtä çañ[çunvu]-
y'rşm'l'şw swqdy l'r ,, 'wl 'wydt'ç'nk ////-
- 1137 (7) -nıñ iki közintä kan a[kıp] ... ..
nynk 'yky kwyz ynt' q'n ''// ... ..
- 1138 (8) tüzü yukdı kün üdi[n]t[ä] ... ..
twyz w ywqdy kwyn 'wydy/ t/ ... ..

111

Pekin

IV 59

recto

- 1139 (1) toyın , ol çañçunvu ....
twyyn ,, 'wl ç'nk çwnk vw ....
- 1140 (2) -ynt' yolayu kächtükdin ant[a basa] ... ..
-ynt' ywl'yw k'çtwkdyn ''nt/ //// ... ..
- 1141 (3) tözlüg kılınç tüşi üzä monı [monçulayu]
twyz lwk qylynç twys y 'wyz y mwny //////////
- 1142 (4) tarka ämgäk ämgänmişin äşidip ötrü an[ta]
t'rq' 'mk'k 'mk'nmyş yn 'şydyp 'wytrw ''n//
- 1143 (5) kirip ayıp tütsüg urdurup ütlädi [äriglädi]
kyryp ''yyp twytswk 'wrdrwp 'wyd l'dy //////////

- 1144 (6) **abita burhannıy** aþın aþađı/ [anta basa]
 ”pyt’ pwrq’n nynk ”dyn ”d’qyl ///// ////
- 1145 (7) t(ä)ñri burhannıy kör<k>däşin y(a)rlıg[ın]
 tnkry pwrq’n nynk kwyr<k>d’ş yn yrlyq//
- 1146 (8) körkitti , çañçunvu ök ... ..
 kwyrkydty ,, ç’nk çwnk vw ’wk ... ..
- 1147 (9) -ç’ **abita burhan** ... ..
 -ç’ ”pyt’ pwrq’n ... ..

112

Pekin

IV 59

verso

abitaki törtünç tokuz altmış
”pyt’ky twyrtwnç twqwz ”ltmys

- 1148 (1) kächmäzkän *öñisig* ... ..
 k’çm’z k’n ’wynkysyk ... ..
- 1149 (2) yıdıti , antak(i)ya ok ... ..
 yytydy ,, ”nt’ qy ’ ’wq ... ..
- 1150 (3) körüp bälınığ inçip ärtip bardı , ...
 kwyrwp p’lyngd’k ’ynçyp ’rty p’rty ,, ...
- 1151 (4) atl(1)g tavg{a}ç han üdintä hançeü atl(1)g .....
 ”tlq t’vq’ {’}ç q’n ’wydynt’ q’nçyw ”tl/ .....
- 1152 (5) atl(1)g upasanç bar ärti , ol upasanç ... ..
 ”tlq pyr ’wp’s’nç p’r ’rty ,, ’wl ’wp’s’nç ... ..
- 1153 (6) -takı ayıg kılınçınıy küçintä iki k.. ...
 -t’qy ”yyq qylynçy nynk kwycynt’ ’yky k.. ...
- 1154 (7) közsüz ärti , bir ayagka tägimliç ... ..
 kwyz swz ’rty ,, pyr ”y’q q’ t’kymlyk ... ..

1155 (8) tuşmak tıltagınta ol ayagka [tägimlig]
twşm'q tylt'q ynt' 'wl ''y'q q' // // // //

1156 (9) atl(1)g upasançığı **abita** ... ..
''tlq 'wp's'nç yq ''pyt' ... ..

113

Pekin

IV 60

recto

1157 (1) boltı , bo montag közi ... ..
pwlty ,, pw mwnt'q kwyz y ... ..

1158 (2) katıglanu tavrana **abita b[urhan]** ... ..
q'tyql'nw t'vr'nw ''pyt' p// // // // // ... ..

1159 (3) yıl ärtmiştä ken ol upase kşant[i kılıp b(ä)kiz]
yyl 'rdmyş t' kyn 'wl 'wp'sy kş'nt/ // // // // //

1160 (4) b(ä)lgülüg bilti ukdı ,, özi yaşı tügüp ... ..
plkwlwl pylty 'wqdy ,, 'wyz y y'sş y twykw p ... ..

1161 (5) isig özin kutgargalı ugramış üdtä ... ..
'ysyk 'wyz yn qwtq'rq'ly 'wqr'myş 'wydt' ... ..

1162 (6) kişilär kamagun barça körtilär , **abit[a burhan]**
kyşy l'r q'm'qwn p'rç' kwyrty l'r ,, ''pyt/ // // // // //

1163 (7) **alku bodis(a)t(a)vlar birlä pra** tu[ug kötü]-
''lqw pwdystv l'r pyrl' pr' tw// // // // // -

1164 (8) -rüp algalı utru *kälmişin* ... ..
-rwp ''lq'ly 'wtrw k'lmyşyn ... ..

1165 (9) antak(ı)ya ok ärt[i]p ... ..
''nt' qy ' 'wq 'rt/p ... ..

abitaki törtünç altmış

”pyt’ky twyrtwnç ”ltmyş

- 1166 (1) ädgüsin adrokın ... ..
’dkwsyn ”drwq yn ... ..
- 1167 (2) kıldılar , yänä çağan atl(1)g ... ..
qyldy l’r ,, y’n’ ç’nk ”n ”tlq ... ..
- 1168 (3) upasanç bar ärti ol upasançnyj ... ..
’wp’s’nç p’r ’rty ’wl ’wp’s’nç nynk ... ..
- 1169 (4) yumşak üç kılınçları turulmak yavalm[ak] ... ..
ywmş’q ’wyç qylynç l’ry twrwlm’q y’v ’lm// ... ..
- 1170 (5) yaraşı ärti , üzüksüz tutçy t(ä)ñri **bur[hanka yükünmäk]**
y’r’şy ’rty ,, ’wyz wkswz twtçy tnkry pwr/// // //////////
- 1171 (6) ’añitmäk baçağ sanvar tutmak yula tamturm[ak] ... ..
’’nkytm’k p’ç’q s’nv’r twtm’q ywl’ t’mdwrm// ... ..
- 1172 (7) kılmaklıg işlärtä ävрилür yaratınur ... ..
qylm’q lyq ’yş l’r t’ ’vrylwr y’r’dynwr ... ..
- 1173 (8) öglilärkä tuşmak tıtagın ... ..
’wykly l’rk’ twşm’q tylt’q yn ... ..
- 1174 (9) *abita burhan* atın atag[uluk] ... ..
”pyt’ pwrq’n ”dyn ”d’q/// ... ..

- 1175 (1) *burhanıñ* yanında t.. ... ..
pwrq'n nynk y'n ynt' t.. ... ..
- 1176 (2) -synt' bintävir tartıp tözün ... ..
-synt' pynt'vyr t'rtyt twyz wn ... ..
- 1177 (3) amrılıp turmışın yänä körtüm ol [y(a)rukluğ]
'mrylyp twrmış yn y'n' kwyrwm 'wl /// ///
- 1178 (4) y(a)ruk üzä yaltr(ı)yu yaşuyı öñisi[g ädgü yıd]-
yrwq y 'wyz ' y'ltryw y'swyw 'wynkysy/ /// ///-
- 1179 (5) -lar bura kötiyü turmışın aşnuça 'yk.. ... ..
-l'r pwr' kwydyw twrmış yn 'şnw ç' 'yk.. ... ..
- 1180 (6) äşidmáz ärdi , amtı öñädü köntülü t... ..
'şydm'z 'rdy ,, 'mty 'wynk'dw kwyndwlv t....
- 1181 (7) monça sözläyü tükätü birlä ärtip *ba*[rdı]
mwnç' swyz l'yw twyk'dw pyrl' 'rtyt p'///
- 1182 (8) tavgaç han üdintä minçeu ... ..
t'vq'ç q'n 'wyd ynt' mynçyw ... ..
- 1183 (9) bir upasanç ärti , kiçigk(i)y[ä] ... ..
pyr 'wp's'nç 'rty ,, kyçyk ky/ ... ..

116

Pekin

IV 61

verso

abitaki törtünç bir yetmiş

"pyt'ky twyrtwnç pyr yytmyş

- 1184 (1) tankaru sözläti , *ikiläyü* ... ..
t'nq'rw swyz l'ty ,, 'ykyl'yw ... ..
- 1185 (2) tankartı ögi kañı ävintä ... ..
t'nq'rty 'wyky q'nky 'v ynt' ... ..

- 1186 (3) -t' tugguluk iş küdöklärtin katıgl[anu] ... ..
-t' twqqwlwq 'yş kwytwk l'r tyn q'dyql/// ... ..
- 1187 (4) arasınta katıg igkä tägip ... ..
"r'synt' q'tyq 'yk k' t'kyp ... ..
- 1188 (5) artokrak katıglantı tavrantı , ölgäyşök [üdtä]... ..
'rtwqr'q q'tyq l'nty t'vr'nty ,, 'wylk'yşwk /////... ..
- 1189 (6) -yn **abita burhannıñ** mudur ... ..
-yn "pyt' pwrq'n nynk mwdwr ... ..
- 1190 (7) -ynt' **abita burhannıñ** atın ... ..
-ynt' "pyt' pwrq'n nynk "dyn ... ..
- 1191 (8) turup inçip ärtip bardı , 'y... ..
twrwp 'ynçyp 'rtyp p'rdy ,, 'y... ..
- 1192 (9) yertinçülüg törö ü[zä] ... ..
yyrtynçw lwk twyrw 'yw//... ..

117

Pekin

IV 62

recto

- 1193 (1) [ärt]i , ol hanliu atl(t)g ... ..
///y ,, 'wl q'n lyw "tlq ... ..
- 1194 (2) lenhua yapırgakınta inçä ... ..
lynqw 'y'pyrq'q ynt' 'ynç' ... ..
- 1195 (3) ärdi , kedin yınak sukavati uluş ... ..
'rdy ,, kydyn yynk'q swk'v'ty 'wlwş ... ..
- 1196 (4) yügärü turur katıglanmaklıglarka ... ..
ywk'rw twrwr q'tyq l'nm'q lyq l'rq' ... ..
- 1197 (5) ärmägü tözünlärkä irak tetir , süzö[k kertgünç]
'rm'kw twysw n l'rk' 'yr'q tytyr ,, swyz w/ /////

- 1198 (6) köñüllüg upase upasançlar çın [kertü tinmaksız]-
kwnkwllwk 'wp'sy 'wp's'nç l'r çyn ///// //////////////-
- 1199 (7) -n yanmaksızın katıglansar tavransa[r] .....
-n y'nm'qsyz yn q'tyq l'ns'r t'vr'ns'/ .....
- 1200 (8) täg ärdinilig lenhua ç[äçäk] ... ..
t'k 'rdyny lyk lynqw ' ç/// ... ..
- 1201 (9) -l'r b(ä)lgürüp birtämläti ... ..
-l'r plkwrrwp pyrd'ml'ty ... ..

118

Pekin

IV 62

verso

abitaki törtünç iki yetmiş

”pyt'ky twyrtwnç 'yky yytmyş

- 1202 (1) -kilärkä tep , yänä y[mä] ... ..
-ky l'rk ' typ „y'n' y// ... ..
- 1203 (2) unsi atl(1)g ärniñ b[a]şı ... ..
'wnsy 'tlq 'r nynk p/şy ... ..
- 1204 (3) ätözin bilinmädin oronta t.. ... ..
't'wyz yn pylynm'dyn 'wrwn t' t.. ... ..
- 1205 (4) ärgäli umaz ärdi , bir kün anıñ ... ..
'rk'ly 'wm'z 'rdy „ pyr kwyn 'nynk ... ..
- 1206 (5) tep sözlädi , tan asıgsız yatıp kwyz ... ..
typ swyz l'dy „ t'n 'syq syz y'typ kwyz ... ..
- 1207 (6) **burhanlar** atın ärsär ymä atın ... ..
pwrq'n l'r 'dyn 'rs'r ym' 'dyn ... ..
- 1208 (7) iglig kişisi bägiñä sözlädi , ...
'yklyk kyşy sy p'k ynk ' swyz l'dy „ ... ..

1209 (8) *burhannıy* atın *aťa[y]ur* ... ..
pwrq'n nynk ”dyn ”d’/wr ... ..

1210 (9) *amtı tä[g]imlig o[l]* ... ..
’mtı t’ymlık ’w/ ... ..

119

Pekin

[bölüm numarası yok]

1211 (1) ... .. *ymä t...* ...
... .. *ym’ t...* ...

1212 (2) ... .. *hiri üzikig aġarguluk entü[rgülük]* ... ..
... .. *qyry ’wysyk yk ”qd’rqwlwq ’yntw/////* ... ..

1213 (3) ... .. *birök töpösintä şanıg b(ä)lgü bolmaz* ... ..
... .. *pyrwk twypw synt’ ş’nyq plkw pwlm’z* ... ..

1214 (4) [*ü]dtä azuça ymä işişür* , *azuça [ymä]*
///dt’ ”z wç’ ym’ ’syswr ,, ”z wç’ ///

1215 (5) *sokuşur* , *azuça ymä ät üzä basmış täg*
swqwşwr ,, ”z wç’ ym’ ’d ’wyz ’ p’smyş t’k

1216 (6) *bolur* , *birök montag bolguça ärsär* , *kindik a[lt]-*
pwlwr ,, *pyrwk mwnt’q pwlqw ç’ ’rs’r* ,, *kyntyk ’///-*

1217 (7) *-intakı ay t(ä)ñri tilgänintin torku yip* .....
-ynt’qy ”y tkry tylk’n yntyn twrqw yyp .....

1218 (8) *ülgülüg y(a)ruk ünüp köküzintäki hiri [üzikig]*
’wylkwlwkw yrwq ’wynwp kwykwz ynt’ky qyry /////

1219 (9) [*kö]türüp azrua közi tälüktin üntür[üp]* .....
///twrwp ”z rw’ kwyz y t’lwk tyn ’wyntwr// .....

120

Pekin

[bölüm numarası yok]

- 1220 (1) ...p anıñ üzäsintä bir hiri üžik s... ..
 .....p ”nynk ’wyz ’synt’ pyr qyry ’wysyk s... ..
- 1221 (2) ol montag b(ä)kiz b(ä)lgülüg sakınu tükättüktä
 ’wl mwnt’q bkyz blkwlwk s’qynw twyk’dtwk t’
- 1222 (3) b(ä)kläp altın bölöktäki tının tartguluk
 pkl’p ”ltyn pwylwk t’ky tynyn t’rtqw lwq
- 1223 (4) tının tartmış üdtä ay t(ä)ñri tilgänintin
 tynyn t’rtmyş ’wydt’ ”y tkry tylk’n yntyn
- 1224 (5) ögi täg yürüñ öñlüg y(a)ruk ünüp hiri ü-
 ’wyky t’k ywrwnk ’wynklwk yrwq ’wynwp qyry ’y/-
- 1225 (6) -[ži]k kötürüp töpötäki äzrua közi täl[üktin]
 -//k kwytwrwp twypw t’ky ’z rw’ kwyz y t’l/// ///
- 1226 (7) [üntü]rüp töpösintä **abita burhannıñ** ...
 /////rwp twypw synt’ky ”pyt’ pwrq’n nnyk ...
- 1227 (8) [hiri] üžikkä kirgäli ugrayu turur sakıngu[luk]
 //// /wsyk k’ kyrk’ly ’wqr’yw twrwr s’qynqw///.....
- 1228 (9) [ol amtı ko]p köñülin näñ ’wy... ..
 /// //// //p kwnkwl yn n’nk ’wy... ..

121

Pekin

[bölüm numarası yok]

- 1229 (1) [**abi**]ta burhannıñ köküzindäki hiri uži[k ontın]
 ////t’ pwrq’n nnyk kwykwz ynd’ky qyry ’wsy/ /////
- 1230 (2) sınar sakıngu ol, tını kirmiştä ol užik[g]
 synk’r s’qynqw ’wl ,, tyny kyrmış t’ ’wl ’wsyk y/

- 1231 (3) öz köküzindäki ay t(ä)ñri tilgäniñä yän[ä]
 'wyz kwykwz ynd'ky 'y tñkry tylk'n ynk' y'n/
- 1232 (4) tägä turur sakingu ol, tını ünmiş üdtä uži[k]
 t'k' twrwr s'qynqw 'wl ,, tyny 'wynmyş 'wydt' 'wsy/
- 1233 (5) [y]änä öñdünki yañça üntürgü ol , tını kirmiş
 /'n' 'wynkdwnky y'nk ç' 'wyntwrkw 'wl ,, tyny kyrmyş ... ..
- 1234 (6) [ü]dtä ol užik öz köküziñä yanıp ... ..
 ///dt' 'wl 'wsyk 'wyz kwykwz ynk ' y'nyp ... ..
- 1235 (7) [ay] t(ä)ñri tilgäniñä tägir tägmäz sakın[gu ol]
 /// tñkry tylk'n ynk ' t'kyr t'k m'z s'qyn// ///
- 1236 (8) ... r'yw üntürüp yanturup oksuz arası[z] ... ..
 ... r'yw 'wyntwrwp y'ntwrwp 'wqswz 'r'sy ... ..
- 1237 (9) ... .. öziniñ ... ..
 ... .. 'wyz y nynk ... ..

122

Pekin

[bölüm numarası yok]

- 1238 (1) ... .. [a]b[it]a t(ä)ñri bu[rhan] ... ..
 ... .. //p////' tñkry pw//// ... ..
- 1239 (2) ... [ö]züm ol tep sakingu ol , montag b[(ä)kiz]
 ... //yz wm 'wl typ s'qynqw 'wl ,, mwnt'q p////
- 1240 (3) [b(ä)lgül]üg sakınu tük<ä>{tüktä **abita t(ä)ñri b[urhan]**
 ////wk s'qynw twyk<'>dtwkt' 'pyt' tñkry p//// ... ..
- 1241 (4) ... ..t' kurug kılıp kertü kurug öçmiş amrı/[miş]
 ... ..t' qwrwq qylyp kyrtw qwrwq 'wyçmyş 'mryl////
- 1242 (5) [tın]ın ünmiş üdtä buyan ävirip inçip turgu[luk]
 ///yn 'wynmyş 'wydt' pwy'n 'vyryp 'ynçyp twrqw////

- 1243 (6) bo ärür yaşamakıg titmäklig dyanta tüş[ün]
pw 'rwr y'ş'm'q yq tytm'k lyk dy'n t' twyş//
- 1244 (7) berür soka yaşamakıg titgäli ugramış üdtä
pyrwr swq' y'ş'm'q yq tytk'ly 'wqr'myš 'wydt'
- 1245 (8) t(ä)ñri **burhanıg** töpösintä olor sakınıp k(a)ltı
tnkry pwrq'n yq twypw synt' 'wlwr s'qynyp qlty
- 1246 (9) [ö]ñdünki dyanıg kılğuluk ol soka bili[g] ... ..
//kdwnky dy'n yq qylqwlwq 'wl swq' pyly/ ... ..

123

Pekin

[bölüm numarası yok]

- 1247 (1) ... [ülgülänç]siz b(ä)lgürtmä ... ..
... //////////////syz plkwrtm' ... ..
- 1248 (2) [tınl(ı)glar]ka asıg tuso kılı turur sakingu ... ..
//// //q' "syq twsw qylw twrwr s'qynqw ... ..
- 1249 (3) ... ..k sakınu tükättüktä **abita t(ä)ñri** ... ..
... ..q s'qynw twyk'dtwkt' "pyt' tnkry ... ..
- 1250 (4) ... .. **bodis(a)t(a)vlarnıñ** öskintä sigçi[lin] ... ..
... .. pwdystv l'r nynk 'wyskynt' syk çy /// ... ..
- 1251 (5) [s]özlägülük ol sözläyü tükättüktä bir uçl[ug] ...
//yz l'kwllk 'wl swyz l'yw twyk'dtwkd' pyr 'wçl// ...
- 1252 (6) köñülin **abita t(ä)ñri burhannıñ** ätöz[in] ... ..
kwnkwll yn "pyt' tnkry pwrq'n nynk 't'wyz // ... ..
- 1253 (7) kolulap küçi eyin **abita t(ä)ñri burhannıñ** ... ..
qwlwl'p kwyçy 'yyyn "pyt' tnkry pwrq'n nynk ... ..
- 1254 (8) tüz tüp darnisin sözlägülük ol darnisi ... ..
twyz twyp d'mysyn swyz l'kw llk 'wl d'mysy ... ..

- 1255 (9) [ärü]r , namo ... ..
 ///r ,, n'mw ... ..

124

Pekin

[bölüm numarası yok]

- 1256 (1) [tın]l(1)glarka asıg tuso kılı turur sakingu ol [anta]
 ///lq l'r q' 'syq twsw qylw twrwr s'qynqw 'wl ////
- 1257 (2) basa soldın sıjarkı lenhua üzäsintä ... ..
 p's' swldyn synk'r qy lynqw ' 'wyz ' synt' ... ..
- 1258 (3) ymä ay t(ä)ñri tilgäni sakingu ol , ol ay t[(ä)ñri]
 ym' 'y tnkry tylk'ny s'qynqw 'wl,, 'wl 'y t////
- 1259 (4) tilgäni üzäsintä **konşi im bodis(a)t(a)v** yarım bagd[aşını]
 tylk'ny 'wyz ' synt' qwnşy'ym pwdystv y'rym p'qd////
- 1260 (5) [o]lorur sakingu ol **konşi im bodis(a)t(a)v**nıñ ätözin [bir]
 //lwrwr s'qynqw 'wl qwnşy'ym pwdystv nynk 't'wyz yn ///
- 1261 (6) [yüüz]lüg iki kollug , oñ eligin beşi py.. ... ..
 //// lwk 'yky qwllwq ,, 'wnk 'ylykyn pyşy py.. ... ..
- 1262 (7) ... .. tügüp sol eligintä lenhua tu[tup] ... ..
 ... .. twykwp swl 'ylykyn t' lynqw ' tw/// ... ..
- 1263 (8) ... .. ärdinilig diğim kädmiş ol , diğim .....
 ... .. 'rdyny lyk dytym k'tmyş 'wl ,, dytym .....
- 1264 (9) ... ..nıñ *tükätt*[ükdä] ... ..
 ... ..nynk *twyk'td*//// ... ..

125

Pekin

[bölüm numarası yok]

- 1265 (1) ... .. bir ay t(ä)ñri tilgäni sakingu ol , ol [ay]
 ... .. pyr 'y tnkry tylk'ny s'qynqw 'wl ,, 'wl ///

- 1266 (2) t(ä)ñri tilgän üzäsintä **abita t(ä)ñri burhan** [yarım]
tnkry tylk'n 'wyz 'synt' 'pyt' tnkry pwrq'n ////
- 1267 (3) bagdaşını olotur sakingu ol , **abita t(ä)ñri burhannıñ** [ätöz]-
p'qd'şynw 'wlwrwr s'qynqw 'wl ,, 'pyt' tnkry pwrq'n nynk ////-
- 1268 (4) -in bir yüüzlüg iki kollug samaya muður tü[güp]
-yn pyr ywwz lwk 'yky qwl lwq s'm'y ' mwtwr twy///
- 1269 (5) olotur altun öñlüg sakingu ol , azuça ymä
'wlwrwr 'ltwn 'wynklwk s'qynqw 'wl ,, 'z wç' ym'
- 1270 (6) [alt]un öñlüg sakınsar ymä bolur **abita [t(ä)ñri]**
////wn 'wynklwk s'qyns'r ym' pwlwr 'pyt' ////
- 1271 (7) [**burh]annıñ** ätözintin y(a)ruk yaltrıklar ... ..
////'n nynk 't'wyz yntyn yrwq y'ltryq l'r ... ..
- 1272 (8) ... ..qnnıñ uçlarınta ülgülänçsiz b(ä)lgürtm[ä] .....
... ..qnyrk 'wç l'rynt' 'wylkw'l'nçsyz plkwrtm/ .....
- 1273 (9) ... ..s l'r b(ä)lgürüp tın[l(i)g] ... ..
... ..s l'r plkwrtm tyn// ... ..

126

Pekin

[bölüm numarası yok]

- 1274 (1) ... .. [iki kol]lug oñ eligi[n] ... ..
... .. //// lwq 'wnk 'ylyky/ ... ..
- 1275 (2) ... .. tügüp , sol eligintä u[t]pal hua ... ..
... .. twykwp ,, swl 'ylyk ynt' 'w/p'l qw ' ... ..
- 1276 (3) ... .. , başınta ärdinilig diğim kädmiş uzat[1] ... ..
... .. ,, p'ş ynt' 'rdyny lyk dytym k'tmyş 'ws 't/ ... ..
- 1277 (4) ... [arı]g süzök burnaç etigi üzä etilmiş ... ..
... ////q swyz wk pwrn'ç 'ylyky 'wyz ' 'ylymyş ... ..

- 1278 (5) [to]n kädim y<e>vig tizig üzä etiglig tüm[äg]-
//n k'dym y<y>vyk tysyk 'wyz ' 'ytyq lyk twym//
- 1279 (6) -lig altun öñlüg sakingu ol , yipün öñlüg
-lyk 'ltwn 'wynklwk s'qynqw 'wl ,, yypwn 'wynklwk
- 1280 (7) sakınsar ymä bolur , ol **tayşıçı bodis(a)t(a)vniñ** ö[sk]-
s'qyns'r ym' pwlwr ,, 'wl t'yşyçy pwdystv nynk 'w///
- 1281 (8) -intin y(a)ruk yaltrıklıg ünüp ol y(a)ruklar ... ..
-yntyn yrwq y'ltryq lyq 'wynwp 'wl yrwq l'r ... ..
- 1282 (9) ... .. ülgülänçsiz b(ä)lgürtmä **bodis(a)t(a)vlar** bard[ı] ...
... .. 'wylkw'l'nçsyz plkwrtm' pwdystv l'r p'rd/ ...

127

Pekin

[bölüm numarası yok]

- 1283 (1) [yänä] ymä sukavati tegmä artokrak mäñilig ... ..
//// ym' swk'v'ty tykm' 'rtwqr'q m'nkylyk ... ..
- 1284 (2) ... .. ulug dyan y<a>ñın ayu b[erä]lim , ...
... .. 'wlvq dy'n y<'>nkyn 'yw p///lym ,, ...
- 1285 (3) bo dyan y<a>ñın tözün ıdok tuyunmış keñşu
pw dy'n y<'>nkyn twyz wn 'ydwq twywnmyş kynk şw
- 1286 (4) atl(i)g han bahşısı beş bilgä biliglig 'wy... ..
'tlq q'n p'qşy sy pyş pylk' pylyklyk 'wy... ..
- 1287 (5) ...pyntyt çayananti atl(i)g ol bahşısinta *ulatu* .....
...pyntyt ç'y'n'nty 'tlq 'wl p'qşy synt' 'wl'ty .....
- 1288 (6) ... ..y l'r birlä ulamış ärür , agırın ay[agin] .....
... ..y l'r pyrl' 'wl'myş 'rwr ,, 'qyr yn 'y// // .....
- 1289 (7) ... ..wrm' kamagta yeg *üstünki* yeg s... ..
... ..wrm' q'm'q t' yyk 'wystwnky yyk s... ..

1290 (8) ... .. kutıña , ymä yükünti su[kavati] ... ..
... .. qwtynk ' ,, ym ' ywkwnty sw///// ... ..

1291 (9) ... .. y[e]rtinçüd[ä] ... ..
... .. y/rtyñçwd/ ... ..

128

Pekin

[bölüm numarası yok]

1292 (1) ... .. l'ty ... ..
... .. l'ty ... ..

1293 (2) ... .. barıp tugup **abita [t(ä)ñri burhan]** ... ..
... .. p'ryp twqwp 'pyt' //// //// ... ..

1294 (3) ... .. amrak y(a)rlıgın äşidip t(ä)rk tavrak... ..
... .. 'mr'q yrlyq yn 'şydyp trk t'vr'q ... ..

1295 (4) ... .. üçün , anın m(ä)n amtı bo dyanta ... ..
... .. 'wyçwn ,, 'nyn mn 'mty pw dy'n t' ... ..

1296 (5) ... .. tep montag kut küsüş öritü tükättük[dä] ... ..
... .. typ mwnt'q qwt kwyswş 'wrytw twyk'dtwk// ... ..

1297 (6) kântü öziniñ öskintä kâztä bir yetin[çsiz yetiz]-
k'ntw 'wyz y nynk 'wyskynt' k'z t' pyr yytyn/// ////-

1298 (7) -lig yuul sakıngu ol kölniñ içintä t'm' ... ..
-lyk ywwl s'qynqw 'wl kwyl nynk 'yçynt' t'm'... ..

1299 (8) ... .. üzä etilmiş yaratılmış bir yıldızlıg ... ..
... .. 'wyz ' 'ytlmyş y'r'tylmyş pyr ylytyz lyq ... ..

1300 (9) ... .. bir lenhu[a sakı]ngu ol udgaki le[nhua]
... .. pyr lynqw/ ////nqw 'wl 'wdq 'qy ly////

129

Pekin

[bölüm numarası yok]

- 1301 (1) ... ..galı ugramıř [ü]dtä *hiri užikkä* /// .....
 ... ..q'ly 'wqr'myş ///dt' *qyry 'wsyk k'* ///.....
- 1302 (2) közi tälüktin üntürüp **abita burhan**[nıı]
 kwyz y t'lwk tyn 'wyntwrwp ''pyt' pwrq'n ///
- 1303 (3) köküzintäki hiri užikkä sıñürüp bir u[çlug]
 kwyz ynt'ky qyry 'wsykk' synkwrwp pyr 'w////
- 1304 (4) köñülin saçmadın montag yaşamakın titsär [kedin]
 kwkwl yn s'çm'dyn mwnt'q y's'm'q yn tyts'r ////
- 1305 (5) [y]ıñak **abita burhan** uluşınta oğgurak adırt[lıg]
 /ynk'q ''pyt' pwrq'n 'wlwş ynt' 'wtqwr'q ''tyrt ///
- 1306 (6) [tug]galı bolur , birök aş buşı beräyin tesär ... ..
 ///q'ly pwlwr ,, pyrwk ''ř pwsy pyr'yyn tys'r ... ..
- 1307 (7) ... .. idiş içintä artatmaduk sınmaduk ... ..
 ... .. 'ydyş 'yçynt' ''rt'dm'twq synm'dwq ... ..
- 1308 (8) ... .. azk(1)ya anuk suv kutı tükät[tükdä] ... ..
 ... .. ''z qy ' ''nwq swv qwty twyk'dt// // ... ..
- 1309 (9) ... .. [ü]ç kata söz[lägülük] ... ..
 ... .. //yç q't' swyz ///// ... ..

130

Pekin

[bölüm numarası yok]

- 1310 (1) ... ..l'r içi *kurug* ... ..
 ... ..l'r 'yçy *qwrwq* ... ..
- 1311 (2) ... .. *içintä* noş rasyanlıg aş içgü ... ..
 ... .. 'yçynt' nwş r'sy'n lyq ''ř 'yçkw t.....
- 1312 (3) ... .. ögirmişin sävinmişin sakın[gu] .....
 ... .. 'wykyrmyş yn s'vynmyş yn s'qyn// .....

- 1313 (4) ... .. anta basa siđi kılgu ol , **abita** [t(ä)ŋri]
... .. ”nt’ p’s’ syty qylqw ’wl ,, ”pyt’ .....
- 1314 (5) **burhan konşi im bodis(a)t(a)v tayşiçi bodis(a)t(a)v** p... ..
pwrq’n qwnşy ’ym pwdystv t’yşyçy pwdystv p... ..
- 1315 (6) taplap tapırganıp siğilig işiñ t(ä)rk tav[rak] ... ..
t’pl’p t’pyrq’nyp syty lyq ’yş ynk trk t’v/// ... ..
- 1316 (7) bützün tep vyakrit berü turur sakınguluk ... ..
pwytz wn typ vy’k ryt pyrw twrwr s’qynqw lwq ... ..
- 1317 (8) anta basa sigçilin taşımki yüz użik/[ıg] ... ..
”ntyn p’s’ syk çy lyn t’şym’ky ywz ’wsyk l// ... ..
- 1318 (9) ... .. sözläp buyan ävirip inçip turgıl , *anta* [basa] ...
... .. swyz l’p pwy’n ’vyryp ’ynçyp twrqyl ,, ”nt’ /// ... ..

131

Pekin

[bölüm numarası yok]

- 1319 (1) ... .. *sözlä*[gülük] ... ..
... .. *swyz l’/////* ... ..
- 1320 (2) ... .. darnig sözlägülük o[l] ... ..
... .. d’mnyq swyz l’kwlwkw ’w/ ... ..
- 1321 (3) [**abita**] t(ä)ŋri burhannıñ atın aṭagulu[k] ... ..
///// tkry pwrq’n nynk ”dyn ”d’qwlw/ ... ..
- 1322 (4) ... ..w syn ärsär köñül eyin sözlägülük ... ..
... ..w syn ’rs’r kwnkwkw ’yyyn swyz l’kwlwkw ... ..
- 1323 (5) sözläp tükättüktä aş buşı anutup bütü[p] .....
swyz l’p twyk’dtwk t’ ”ş pwşy ”nwtwp pwytw/... ..
- 1324 (6) ançolamasar ymä ök bolur , aş buşı ançulayu ... ..
”nçwl’m’s’r ym’ ’wk pwlwr ,, ”ş pwşy ”nçwl’yw ... ..

- 1325 (7) ärsär , arıg idiştä arıg silig aş kuğup ... ..
 'rs'r ,, 'ryq 'ydyş t' 'ryq sylyk 'ş qwtwp ... ..
- 1326 (8) -q' oom hung tep üç kata sözläm[iş] ... ..
 -q' 'wwm qwnk typ 'wç q't' swyz l'm// ... ..
- 1327 (9) ... .. aş täğşilip noş rasyan bolmuş ... ..
 ... .. 'ş t'k şylyp nwş r'sy'n pwlmyş ... ..

132

Pekin

[bölüm numarası yok]

- 1328 (1) ... ..
 ... ..
- 1329 (2) tatyada oom amırta amırta utpati , amırt[a] ... ..
 t'ty'd' 'wwm 'myrt' 'myrt' 'wtp'ty ,, 'myrt/ ... ..
- 1330 (3) sanbavi , amırta karpı amırta sitdam , ...
 s'np'vy ,, 'myrt' k'rpı 'myrt' sytd'm ,, ...
- 1331 (4) viçi , amırta vikranta , amırta vikranta am[ırta] ... ..
 vyçy ,, 'myrt' vyk r'nt' ,, 'myrt' vykr'nt' 'm//// ... ..
- 1332 (5) amırta gagana kirtakare , amırta dundubhi ... ..
 'myrt' k'k'n' kyrt' k'ry ,, 'myrt' twntwpqy ... ..
- 1333 (6) ... ..yn //// s'd'ny ,, sarva karma keles ... ..
 ... ..yn //// s'd'ny ,, s'rv' k'rm' k'l's ... ..
- 1334 (7) ... ..////kyry syqyn , azuça ymä özän [darnig] ... ..
 ... ..////kyry syqyn ,, 'z wç' ym' 'wys'n //// ... ..
- 1335 (8) [köñül] eyin sözlägülük ol , darnisi bo [ärür] ... ..
 ///// 'yyyn swyz l'kwlwk 'wl ,, d'rmysy pw //// ... ..
- 1336 (9) ... .. ////... ..
 ... .. ////... ..

İstanbul
Yaprak 1
recto

- 1337 (1) [monta]g sakınu tükättükdä on kata **abita burhan-**
////q s'qynw twyk'dtwkd' 'wn q't' **"pyt' pwrq'n-**
- 1338 (2) -nıñ atın aḡaguluk ol , temin buyan ävirip dya[n]-
-nyk "dyn "d'qwlwq 'wl ,, tymyn pwy'n 'vyryp dy'/-
- 1339 (3) -tın üngülük ol , monta basa yänä ymä **abita**
-tyn 'wynkwlwk 'wl ,, mwnt' p's' y'n' ym' **"pyt'**
- 1340 (4) **burhanıg** sakınguluk kolulaguluk dyan yañın ayu
pwrq'n yq s'qynqwlwq qwlwl'qwlwq dy'n y'nkyn "yw
- 1341 (5) berälim , inçip monta **abita burhanıg** koluladaçı tınl(ı)g-
pyr'lym ,, 'ynçyp mwnt' **"pyt' pwrq'n** yq qwlwl'd'çy tynlq-
- 1342 (6) *-lar* iki törlüg bolur, 'añilki tümgä ärklig[lig]
-l'r 'yky twyrlwk pwlwr ,, 'nkylky twymk 'rklyk ///
- 1343 (7) [i]kinti yiti ärkliglig ärür , inçip mont[a basa tümgä]
//kynty yyty 'rklyk lyk 'rwr ,, 'ynçyp mwnt/ //// /////
- 1344 (8) [är]kliglig tınl(ı)glar ärsär , köñülin yığı[p]
//klyk lyk tynlq l'r 'rs'r ,, kwnkwl yn yyqy/
- 1345 (9) ... .. bir tsun täñinçä *yen-tä t'k* ... ..
... .. pyr tswn t'nkynç' yyn t' t'k ... ..
- 1346 (10) ... ..p tk... ..
... ..p tk... ..

- 1347 (1) ... (Pagingierung zerstört // sayfa numarası bozulmuş) ... ..
 ... ..
- 1348 (2) ... .. (zerstört // bozulmuş) ... ..
 ... ..
- 1349 (2) [ätöz] bolmuşın sakingu ol , ...
 ///// pwlmyş yn s'qynqw 'wl ,, ...
- 1350 (3) [yal]ηok ätözi täğşilip içtin taşın ... ..
 ///kwk 't'wyz y t'kşylyp 'yçtyn t'styn ... ..
- 1351 (4) ... bolu turur arıg süzök y(a)rukluğ öñlüğ ... ..
 ... pwlw twrwr "ryq swyz wk yrwq lwq 'wynklwk ... ..
- 1352 (5) [är]dini täğ ätöz bolmuşın sakingu ol , [bo montag]
 //dyny t'k 't'wyz pwlmyş yn s'qynqw 'wl ,, // ///-
- 1353 (6) ärdini täğ ätözintin yürün öñlüğ
 'rdyny t'k 't'wyz yn tyn ywrwnk 'wynklwk
- 1354 (7) y(a)ruklar yaltrıklar ünüp ol , y(a)ruk yaltrık kântü ät[öz]-
 yrwq l'r y'ltryq l'r 'wynwp 'wl ,, yrwq y'ltryq k'ntw 't///-
- 1355 (8) -iniñ yakınında ançan ançan irayu barıp
 -y nynk y'qyn ynt' "nç'n "nç'n 'yr'yw p'ryp
- 1356 (9) tolp çambudvip yertinçüdä {tä} tolu bolup öñ[i]
 twlp ç'mpwdvyp yyrtynçwd' {t'} twlw pwlwp 'wynk/
- 1357 (10) [ä]dlär közünmädin yintäm y(a)ruk yaltrıklar ok közün[miş]-
 /d l'r kwyswnm'dyn yynt'm yrwq y'ltryq l'r 'wq kwswn///-

135

İstanbul

2. Yaprak

(recto)

- 1358 (1) -[in] sakingu ol , yänä ol y(a)ruk y(a)rtliklar yanturu
-yn s'qynqw 'wl ,, y'n' 'wl yrwq yrtlyq l'r y'ntwrw
- 1359 (2) yığılıp kälip öz ätözkä siñmişin saking[u]
yyqylyp k'lyp 'wyz 't'wyz k' synkmyş yn s'qynq/
- 1360 (3) ol , ol y(a)ruk yaltriklar öz ätözkä siñä
'wl ,, 'wl yrwq y'ltryq l'r 'wyz 't'wyz k' synk'
- 1361 (4) tükätmiştä ken yänä ätözintin yürüñ
twyk'dmyş t' kyn y'n' 't'wyz 'yñtyn ywrwnk
- 1362 (5) öñlüg y(a)ruk yaltriklar ünüp ol y(a)ruk yaltrik/[ar]
'wynklwk yrwq y'ltryq l'r 'wynwp 'wl yrwq y'ltryq ///
- 1363 (6) içintä ulug yaltriklig tañlançığ muñ[a]din[çığ]
'yçynt' 'wlwq y'ltryq lyq t'nkl'nçyq mwnk/dyn///
- 1364 (7) [ä]tözlüg **abita t(ä)ñri burhan** yüüz yügärü utru [käl]-
/t'wyz lwk **"pyt' tkry pwrq'n** ywwz ywk'rw 'wtrw ///-
- 1365 (8) -[mişin s]akingu ol , anta basa **abita t(ä)ñri burhan**
-/// // /'qynqw 'wl ,, 'nt' p's' **"pyt' tkry pwrq'n**
- 1366 (9) ... .. tag täg ulug törlügtä ulug ... ..
... .. t'q t'k 'wlwq twyrlwk t' 'wlwq ... ..
- 1367 (10) ... .. (zerstört // bozulmuş) ... ..
... ..

136

İstanbul

2. Yaprak

(verso)

- 1368 (am Rand:) ab[itaki] ... ..
- 1369 (1) ... .. (zerstört // bozulmuş) ... ..
... ..

- 1370 (2) ... .. *keçmädin yüüz* [yü]gär[ü] körgäl[i bolur]
... .. *kyçm'dyn ywwz* //k'r/ kwyrk'l/ ////
- 1371 (3) [bo dyan]ıg kılmyş üdtä ögin köjülin [bir]
// //// yq qylmyş 'wydt' 'wykyn kwnkwł yn ///
- 1372 (4) [uç]lug kılıp näñ kim saçmaguluk ol , birök kim ... ..
//lwq qylyp n'nk kym s'çm'qwlwq 'wl ,, pyrwk kym ... ..
- 1373 (5) ...ç' ärsär yanturu yığıp tutguluk ol är[ki]
...ç' 'rs'r y'ntwrw yyqyp twtqwlwq 'wl 'r//
- 1374 (6) [k]üçi yetmişinçä **abita t(ä)ñri burhannıñ** [atın]
/wyçy yytmyş ynç' "pyt' **tnkry pwrq'n** nynk '////
- 1375 (7) ataguluk ol , ikinti y(i)ti ärkliglig tınl(ı)glar ärs[är]
"d'qwlwq 'wl ,, ykynty yty 'rklyk lyk tynlq l'r 'rs//
- 1376 (8) k äztä tolp yertinçü y(a)ruk yaşuk bolmışın saking[u]
k'z t' twlp yyrtynçw yrwq y'şwq pwlmyş yn s'qynq/
- 1377 (9) ol sakınıp ol y(a)ruk yaşuk içintä **abita t(ä)ñr[i]**
'wl s'qynyp 'wl yrwq y'şwq 'yçynt' "pyt' **tnkr/**
- 1378 (10) [**bu**]rhanıg kolulasar ötrü yüüz yügärü körgäli bol[ur]
//**rq'n** yq qwlwl's'r 'wytrw ywwz ywk'rw kwyrk'ly pwl//

137

İstanbul

3. Yaprak

(recto)

- 1379 (1) [ant]a ken küçi yetmişinçä **abita t(ä)ñri burhan-**
////' kyn kwyçy yytmyşynç' "pyt' **tnkry pwrq'n-**
- 1380 (2) -nıñ atın ataguluk ol , birök tınl(ı)glar b[o]
-nynk "dyn "d'qwlwq 'wl ,, pyrwk tynlq l'r p/
- 1381 (3) dyan yañıña tayaklıgın **abita burhanı**[g]
dy'n y'nk ynk' t'y'q lyq yn "pyt' **pwrq'n** y/

- 1382 (4)** öyü sakınu kolulasar ol tınl(i)glarınıñ kayu bulmış buyan
 ’wyw s’qynw qwlwl’s’r ’wl tynlq l’r nynk q’yw pwlmyş pwy’n
- 1383 (5)** [ã]dgü kılınçın näñ inçip tüzü tükäl sözläp
 /dkw qylynç yn n’nk ’ynçyp twyz w twyk’l swyz l’p
- 1384 (6)** [tũ]kätgäli bolmaz , bo tıltagın altı y(e)g(i)rmi kolula[mak]
 ///k’dk’ly pwlm’z ,, pw tylt’q yn ”lty ykrmy qwlwl’///
- 1385 (7)** [su]d[u]rta inçä tep y(a)rılıkamış ol , birök kim [kayu]
 //d/r t’ ’ynç’ typ yrlyq’mış ’wl ,, pyrwk kym ///
- 1386 (8)** [kişilä]r abita t(ä)ñri burhannıñ atın bir [kata]
 //// //r ”pyt’ tkry pwrq’n nynk ”dyn pyr ///
- 1387 (9)** [aṭasa]r ol k[i]şilärnıñ säkiz on [k]olti k(a)l[ptakı]
 /////r ’wl k/şy l’r nynk s’kyz ’wn /wlty kl/ ///
- 1388 (10)** [sansarta tägingülük ağır ayıg kılınçları] ... ..
 ///// // ///// //// ///// //// ///// // ... ..

138

İstanbul

3. Yaprak

(verso)

- 1389** (Paginierung zerstört // sayfa numarası bozulmuş)
 ... ..
- 1390 (1)** ... .. (zerstört // bozulmuş) ... ..
 ... ..
- 1391 (2)** ... .. t[ugu]mta tugdaçı tı[nl(i)glar] ärs[är] ... ..
 ... .. t//m t’ twqd’çy ty/// /// ’rs// ... ..
- 1392 (3)** ... .. [ağı]r ayıg kılınçlarıg kılıp alku ... ..
 ... .. ///r ”yyq qylynç l’ryq qylyp ”lqw ... ..
- 1393 (4)** ... .. tükällig bolmakıntın ayıg ażun[ka]
 ... .. twyk’l lyk pwlm’q yntyn ”yyq ”z wn //

- 1394 (5) [tüşgäli tägimlig ärsär , inçip ol tınl(ı)glar al[kınçu]
 ///şk'ly t'kymlyk 'rs'r ,, 'ynçyp 'wl tınlq l'r ''l/////
- 1395 (6) [ü]dtä tükäl on kata **abita burhan** atın a[asar]
 //ydt' twyk'l 'wn q't' "pyt' pwrq'n "dyn "d/////
- 1396 (7) kşan kşan sayu ikin ara säkiz on k(a)lp-
 kş'n kş'n s'yw 'ykyn 'r' s'kyz 'wn kwlyt klp-
- 1397 (8) -takı sansarta {k1} tägingülük ağır ayıg kılınçları
 -t'qy s'ns'r t' {qy} t'kynkwllk "qyr "yyq qylynç l'ry
- 1398 (9) öçüp alkınıp altunlug lenhua çäçäk köz[ünüp]
 'wyçwp "lqynyp "lwn lwq lynqw ' ç'ç'k kwys///
- 1399 (10) [bi]r kşanta ötrü sukavati tegmä artokrak mäñi-
 //r kş'n t' 'wytrw swk'v'ty tykm' 'rtwqr'q m'nky-

139

İstanbul

4. Yaprak

(recto)

- 1400 (1) ... .. vyakrit ... k[edin] yınak ... ..
 ... .. vy'kryt ... k/// yynk'k ... ..
- 1401 (2) ... .. [u]duzup eltmışin sakıngu ol , ol [kişi]-
 ... .. //dwz wp 'yltmyş yn s'qynqw 'wl ,, 'wl ///-
- 1402 (3) [n]iñ öz ätözintä sakınçuçı **abita burh[an]**
 /ynk 'wyz 't'wyz ynt' s'qynçwçy "pyt' pwrq//
- 1403 (4) [ä]rsär kântü öziniñ arıg süzök köñül[i ärür]
 /rs'r k'ntw 'wyz y nynk "ryq swyz wk kwnkwll / ///
- 1404 (5) [bir]ök montag sakınıp kolulap bışrnsar ögr[ätinsär]
 ///wk mwnt'q s'qynyp qwlwl'p pyşrwns'r 'wykr////////
- 1405 (6) [suka]vati uluşta oğgurak adırtlıg tuggal[i]
 ///v'ty 'wlwş t' 'wtqwr'q "dyrtlyq twqq'l/

- 1406 (7) [abi]ta burhanıg yüüz yügärü körgäli bol[ur]
 ////t' pwrq'n yq ywwz ywk'rw kwyrk'ly pwl//
- 1407 (8) [bo tet]ir üçünç kizläglic nom ag[ılıkka]
 // ///yr 'wyçwnç kyz l'klyk nwm 'q/// //
- 1408 (9) [tayaklıgın abita burh]an uluş[ınta tugguluk]
 //// /// // //// //n 'wlwş //// ////
- 1409 (10) [ädgü nomta bışrunmakıg ukıtmak] ... ..
 //// /// // //// // // .. ..

140

İstanbul

4. Yaprak

(verso)

- 1410 (Paginierung zerstört // sayfa numarası bozulmuş)
 ... ..
- 1411 (1) ... .. (zerstört // bozulmuş) ... ..
 ... ..
- 1412 (2) ... ..[g]uluk ... ..
 ... ../wlwq ... ..
- 1413 (3) ... .. yañıg ayu be[rä]li[m] , ...
 ... .. y'nk yq 'yw py//ly/ ,, ...
- 1414 (4) ... [şig]-çin-kokşi atl(ı)g bodis(a)t(a)v el bahş[ısı]
 ... /// çyn qwq şy 'tlq pwdystv 'yl p'qş/ //
- 1415 (5) ... .. atl(ı)g hanka yığıp bermiş ärür , ...
 ... .. 'tlq q'n q' yyqyp pyrmyş 'rwr ,, ...
- 1416 (6) [tüz]gärsär m(ä)n ulatı tınl(ı)glar ... üç [üdkı]
 //// k'rs'r mn 'wl'ty tynlq l'r ... 'wyç ////
- 1417 (7) burhanlar birlä tüz tözümüz ... ..
 pwrq'n l'r pyrl' twyz twyz wmwz ... ..

- 1418 (8) nom uguşı ärip *ilkisintä nätäg ätöz* ... ..
 nwm 'wqwşy 'ryp 'ylky synt' n't'k 't'wyz ... ..
- 1419 (9) ... .. bütmiş **burhanlar** ... ..
 ... .. pwytmış **pwrq'n l'r** ... ..
- 1420 (10) ... .. (zerstört // bozulmuş) ... ..
 ... ..

141

İstanbul

5. Yaprak

(recto)

- 1421 (1) [kõŋ]üllüg **abita t(ä)ŋri burhan** kutıŋa tep yüz säkiz
 ///wl lwk "pyt' tkry pwrq'n qwtynk' typ ywz s'kyz
- 1422 (2) kata aŋaguluk ol , yökünür m(ä)n kedin yıŋak sukavati
 q't' "d'qwlwq 'wl ,, ywkwnwrmn kydyn yynk'q swk'v'ty
- 1423 (3) tegmä artokrak mäŋilig yertinçüdä y(a)rlikadaçı ulug
 tykm' 'rtwqr'q m'nkylyk yyrtynçwd' yrlyq'd'çy 'wlwq
- 1424 (4) ädgü ögli kõŋüllüg ulug y(a)rlikançuçı kõŋüllüg
 'dkw 'wykly kwnkwl lwk 'wlwq yrlyq'nçwçy kwnkwl lwk
- 1425 (5) ämgäktä umug inag boltaçı körgäli ärklig **konşi i[m]**
 'mk'k t' 'wmwq 'yn'q pwl't'çy kwyrk'ly 'rklyk **qwnşy 'y/**
- 1426 (6) **bodis(a)t(a)v** kutıŋa tep üç kata aŋaguluk [ol]
pwdystv qwtynk' typ 'wyc q't' "d'qwlwq ///
- 1427 (7) [y]ökünür m(ä)n kedin yıŋak sukavati art[okrak]
 /wkwnwrmn kydyn yynk'q swk'v'ty 'rt/////
- 1428 (8) [mäŋ]ilig yertinçüdä y(a)rlikadaçı ulug ädgü ög[li kõŋül]-
 ///ylyk yyrtynçwd' yrlyq'd'çy 'wlwq 'dkw 'wyk// ////-
- 1429 (9) -[lüg ulu]g y(a)rlikançuçı kõŋüllüg ulug ärksinmäkkä [tägmış]
 -/// ////q yrlyq'nçwçy kwnkwl lwk 'wlwq 'rk synm'k k' ////

1430 (10) [tayşiçi bodis(a)t(a)v kutıñ]a t[ep üç kata aṭaguluk ol]
//////// //k' t// // // // // // //

142

İstanbul

5. Yaprak

(verso)

1431 (am Rand:) abitaki ... ..

... ..

1432 (1) ... .. [yükünür m(ä)n] ... ..

... .. // // // // // //

1433 (2) [bursañ] **kuvraglıg** ulug taloy [ü]güzkä t[ep]

//////// **qwvr'q** lyq 'wlvq t'lwıy //kwz k' t//

1434 (3) [üç] kata aṭaguluk ol , montag aṭayu tükä[tdük]-

//// q't' "d'qvlwq 'wl ,, mwnt'q "d'ıw twyk'////-

1435 (4) -[t]ä yük<ün>täçi kântü özi **abita t(ä)ñri b[urhan]-**

-/' ywk<wn>t'çy k'ntw 'wyz y "pyt' **tnkry p**////-

1436 (5) -nıñ eligintä tutmış pranıñ adakın[ta]

-nynk 'ylykynt' twtmyş pr' nnyk "d'q yn//

1437 (6) altunlug lenhua çäçäktä olorup **abita**

"ltwn lwq lynqw 'ç'ç'k t' 'wlvwrwp "pyt'

1438 (7) **burhanıg** eyin yedärip sukavati tegmä artokrak

pwrq'n yq 'yyyn yyt'ryp swk'v'ty tykm' 'rtwqr'q

1439 (8) mänjilig yertinçüdä barıp tugar män , sakinguluk

m'nykylyk yyrtynçwd' p'ryp twq'rm'n ,, s'qynqvlwq

1440 (9) ol , tāk uzatı bir uçlug köñüllüg bolup taştın

'wl ,, t'k 'ws'ty pyr 'wçlvq kwnkwlwk pwlwp t'ştyñ

1441 (10) [sı]ğarkı adın adkangularıg adk[a]nmaguluk ol

//nk'rqy "dyn "dq'nqw l'ryq "dq/nm'qvlwq 'wl

1. Yaprak

(recto)

- 1442 (1) [lɨg] yertinçüdä tuggalı bolurlar tep , yänä ym[ä]
 /// yyrtyñçwd' twqq'ly pwlwr l'r typ ,, y'n' ym/
- 1443 (2) abitaki sudurta inçä tep y(a)rlikamiş ol <,> birök
 ”pyt'ky swdwr t' 'ynç' typ yrlyq'myš 'wl <,,> pyrwk
- 1444 (3) kayu kişilär bir kün ulatı yeti künkä tãgi
 q'yw kyşy l'r pyr kwyn 'wl'ty yyty kwyn k'd'ky
- 1445 (4) **abita burhannıñ** aţın aţasar , ölgäyşök üdtä
 ”pyt' pwrq'n nynk ”dyn ”d's'r ,, 'wylk'yşwk 'wydt'
- 1446 (5) **abita t(ä)ñri burhan** alku tözünlär kuvragı bir[lä]
 ”pyt' tkry pwrq'n ”lqw twyz wn l'r qwvr'qy pyr//
- 1447 (6) [o]l kişiniñ öskintä yüüz yügärü b(ä)lgürüp ... ..
 //l kyşy nynk 'wyskynt' ywwz ywk'rw plkwrwp ... ..
- 1448 (7) ol kişilär yüüz yügärü abita t(ä)ñri burhanıg k[örgäli]
 /wl kyşy l'r ywwz ywk'rw ”pyt' tkry pwrq'n yq k/////
- 1449 (8) [bolup] ötrü sukavati tegmä artokrak mänjilig [el]
 ///// 'wytrw swk'v'ty tykm' 'rtwqr'q m'nkylyk ///
- 1450 (9) [uluşta] tuggalı bolurlar tep , [a]nı üçün ... ..
 ///// // twqq'ly pwlwr l'r typ ,, //ny /wyçwn ... ..
- 1451 (10) ... .. (zerstört // bozulmuş) ... ..
 ... ..

1. Yaprak

(verso)

- 1452 (am Rand:) abita[ki] ... ..
 ....
- 1453 (1) ... .. (zerstört // bozulmuş) ... ..
 ....
- 1454 (2) [sımtag]s[ız] tetir , nätägin te[p te]s[ä]r , ...
 ///// s// tytyr ,, n't'kyn ty/ //s/r ,, ...
- 1455 (3) ... ..l'rt' ötikl<ä>gäli sakıngalı atın a[tağalı]
 ... ..l'rt' 'wydykl<'>k'ly s'qynq'ly 'dyn '/////
- 1456 (4) [u]çuz oñay bolur üçün anın ütläyür m(ä)n [tözün]-
 //çwz 'wnk'y pwlwr 'wyçwn 'nyn 'wydl'ywr mn /////-
- 1457 (5) -[lär]ä , bo dyan sımtagsız köñülin [bışrunz]-
 -/// ' ,, pw dy'n symt'q syz kwnkwl yn /////-
- 1458 (6) -[u]nlar ögrätinzünlär , näñ kim bo bir azun[ıg]
 -/n l'r 'wykr'tynz wn l'r ,, n'nk kym pw pyr 'z wn //
- 1459 (7) bitadı kächürüp ken yänä ök{r}ünçlüg bolmazun-
 pyt'dy k'çwrwp kyn y'n' 'wyk{r}wnçlwkw pwl'm'z wn-
- 1460 (8) -lar tep , bo tetir , ikinti açok kapıglıg nomka
 -l'r typ ,, pw tytyr ,, 'ykynty 'çwq q'pyq lyq nwm q'
- 1461 (9) tayaklıgın **abita burhan** uluşınta tugguluk
 t'y'q lyq yn 'pyt' pwrq'n 'wlwş ynt' twqqwlwq
- 1462 (10) [nom]ta bışrunmakıg ukıtmak , üçünç kızlägıg
 /// t' pyşrwnm'q yq 'wqytm'q ,, 'wyçwnç kysl'klyk

2. Yaprak

(recto)

- 1463 (1) [nom]ka tayaklıgın **abita burhan** uluşınta
/// q' t'y'q lyqyn ”pyt' pwrq'n 'wlwş ynt'
- 1464 (2) tugguluk ädgü nomta bı<ş>runmakın ukıtmak ärsär
twqqwlwq 'dkw nwm t' py<ş>rwnm'q yn 'wqytm'q 'rs'r
- 1465 (3) amtı monta basa **abita burhanıg** ögülük
'mty mwnt' p's' ”pyt' pwrq'n yq 'wykwlwk
- 1466 (4) sakinguluk dyanıg ölgäyşök üdtä yaşamakıg
s'qynqwlwq dy'n yq 'wylk'yşwk 'wydt' y's'm'q yq
- 1467 (5) titgülük yanı kepi birlä ayu berälim , bo dyan-
tytkwlvk y'nky kypy pyr'l' ”yw pyr'lym ,, pw dy'n-
- 1468 (6) -[1]g badişan atl(1)g tagtakı şig-çin-kokşi [atl(1)g]
-/q p'dy ş'n ”tlq t'q t'qy şyk çyn qwq şy ////
- 1469 (7) [b]odis(a)t(a)v el bahşısı ulamış ärür, birök k[im]
/wdystv 'yl p'qşy sy 'wl'myš 'rwr ,, pyrwk k//
- 1470 (8) [kayu ki]şilär bo dyanıg kılğalı ugramış üdtä ... ..
//// //şy l'r pw dy'n yq qylq'ly 'wqr'myš 'wydt' ... ..
- 1471 (9) ... .. [bir a]glak oronta kedin yıñak ... ..
... .. /// //ql'q 'wrwn t' kydyn yynk'q ... ..
- 1472 (10) ... .. (zerstört // bozulmuş) ... ..
... ..

2. Yaprak

(verso)

- 1473 (am Rand:) [abitaki] ... ..
 ... ..
- 1474 (1) ... .. (zerstört // bozulmuş) ... ..
 ... ..
- 1475 (2) ... .. yertinçü[g] erip ... .. s[ukavati]
 ... .. yyrtynçw/ 'yryp ... .. s/////
- 1476 (3) [tegmä] artokrak mänjilig arıg süzök uluş[ta]
 //// 'rtwqr'q m'nkylyk 'ryq swyz wk 'wlwş //
- 1477 (4) [bar]ıp tugup ol uluştaki yeg sukançıg ät[özüg]
 ///yp twqwp 'wl 'wlwş t'qy yyk swq'nçyq 't//// //
- 1478 (5) [bu]lğalı sävgülük küsägülük ol , anta basa [üç]
 //lq'ly s'vkwlwkw wys'kwlwkw 'wl ,, 'nt' p's' ////
- 1479 (6) [ä]rdinikä inanıp abita burhan uluşınta ba[rıp]
 /rdyny k' 'yn'nyp 'pyt' pwrq'n 'wlwş ynt' p'///
- 1480 (7) tugguluk kut küsüş öritip inçä tep s[öz]-
 twqqwllwq qwt kwyswş 'wrytyt' 'ynç' typ sw//-
- 1481 (8) -lägülük ol , küsüşüm ol m(ä)n ölgäli ugramış ü[d]-
 -l'kwlwkw 'wl ,, kwyswş wm 'wl mn 'wylk'ly 'wqr'myş 'wy/-
- 1482 (9) -tä alku kamag tıdıg anıraylarım alku barça
 -t' 'lqw q'm'q tytyq 'ndyr'y l'rym 'lqw p'rç'
- 1483 (10) [tarı]kzun alkinzun ol abita t(ä)ñri burhanıg y[üüz]
 ////qz wn 'lqynz wn 'wl 'pyt' tkry pwrq'n yq y///

3. Yaprak

(recto)

- 1484 (1) [yügärü] körüp *ötrü* suka[vat]i tegmä artokrak *mä[ñi]*-
 ////// kwyrwp 'wytrw swk'///y tykm' 'rtwqr'q m'n//-
- 1485 (2) -lig yertinçüdä tuggalı bolayın , m(ä)n ol el *ul[uş]*-
 -lyk yyrtynçwd' twqq'ly pwl'yyn ,, mn 'wl 'yl 'wl//-
- 1486 (3) -ta barıp tuga tükättüktä yüüz yügärü **pohen**
 -t' p'ryp twq' twyk'dtwkt' ywwz ywk'rw **pwkyn**
- 1487 (4) **bodis(a)t(a)vnıñ** kut kolunmakıña tükällig
pwdystv nynk qwt qwlwnm'q ynk' twyk'l lyk
- 1488 (5) [b]olayın , alkumı barça tolu tükäl kılayın [alku]
 /wl'yyn ,, 'lqw ny p'rç' twlw twyk'l qyl'yyn '////
- 1489 (6) [u]gurım kalısız asıglıg mäñilig kılayın [alku]
 //qwr yn q'lysyz 'syq lyq m'nkylyk qyl'yyn ////
- 1490 (7) [tın]l(ı)glar uguşın tep bo montag kut küsü[şin]
 //lq l'r 'wqwş yn typ pw mwnt'q qwt kwysw//
- 1491 (8) [öritü t]ükättüktä inçip köküzintä bir le[nhua]
 /////// //yk'dtwkt' 'ynçyp kwykwz ynt' pyr ly/// /
- 1492 (9) [annı] *üzäsintä ay t(ä)ñri* ... ..
 /////// 'wyz 'synt' 'y *tnkry* ... ..
- 1493 (10) ... .. (zerstört // bozulmuş) ... ..
 ... ..

3. Yaprak

(verso)

- 1494 (am Rand:) [abitaki]
- 1495 (1) ... .. (zerstört // bozulmuş) ... ..
 ... ..
- 1496 (2) ... .. *ta[y]ş[iç]i b[odis(a)t(a)]v* ... ..
 ... .. *t'ş//y p////v* ... ..
- 1497 (3) [o]l üç tözünlärniñ ätözläri ... ..
 //l 'wyç twyz wn l'r nynk 't'wyz l'ry ... ..
- 1498 (4) ... .. köligä täg ärip şopag altun öñlüg [lakşan]-
 ... .. kwylyk' t'k 'ryp şwp'q 'ltwn 'wynklwk ////-
- 1499 (5) -[lar] nayraglar üzä etilmiş yaratılmış tok[ılıg]
 -/// n'yr'q l'r 'wyz ' 'ytylmyş y'r'tylmyş twq///
- 1500 (6) [k]örklä ätözlüg ärdinilig lenhua üzäsi[ntä]
 /wyrkl' 't'wyz lwk 'rdyny lyk lynqw ' 'wyz 'sy///
- 1501 (7) oluru turur sakingu ol inçip köñüli üzä
 'wlwrr twrwr s'qynqw 'wl 'ynçyp kwnkw l y 'wyz '
- 1502 (8) yükünmäk tapınmakta ulatı savlarıg kılı tükät-
 ywkwnm'k t'pynm'q t' 'wl'ty s'v l'ryq qylw twyk 'd-
- 1503 (9) -tükdä oñ eligintä şı monçuk tutup so[l]
 -twkd' 'wnk 'ylyk ynt' şy mwnçwq twtwp sw/
- 1504 (10) [elig]in kinçik altınıntın yağıp urup
 ////yn kyntyk 'ltyn yntyn y'typ 'wrwp

4. Yaprak

(recto)

- 1505 (1) *//// ' muður kılıp , köñülintä lakşanla[rın]
//// ' mwtwr qylyp ,, kwnkwł yn t' l'kş'n l'////*
- 1506 (2) *nayragların adkanıp agızınta **abita t(ä)ñ[ri]**
n'yr'q l'ryn ''dq'nyp ''wqyz ynt' ''pyt' **tn**////*
- 1507 (3) ***burhannıñ** atın aşaguluk ol , azuça ärsär *ym*[ä]
pwrq'n nynk ''dyn ''d'qwlwq 'wl ,, ''z wç' 'rs'r *ym*/*
- 1508 (4) ***oom amita-aba hiri svaha** tep bo dyanıg s[öz]-
'wwm ''myt' ''p' qyry sv'q' typ pw dy'nyq s///-*
- 1509 (5) *-[lä]gölük ol , soka sözläyü turur ärkän turkaru ...
-//kwłwk 'wl ,, swq' swyz l'yw twrwr 'rk'n twrk'rw ...*
- 1510 (6) *[kō]ñülintä inçä tep ulug kut küsüş ö[ritgölük]
//nkwl ynt' 'ynç' typ 'wlwq qwt kwyswş 'wy////////*
- 1511 (7) *[ol ,] küsüşüm ol , nom uguşındakı tınl(ı)glarka [**abita**]
/// // kwyswş wm 'wl ,, nwm wqwş ynd'qy tynlq l'rq' /////*
- 1512 (8) *[**t(ä)ñri**] burhannıñ y(a)ruk yaltrık büritilmäk [üzä]
///// pwrq'n nynk yrwq y y'ltryky pwyrytylm'k //// /*
- 1513 (9) *... .. *t[ıdı]g ant*[ira]y[ları] ... ..
... .. *t//q ''nt//y* //// ... ..*
- 1514 (10) *... .. (zerstört // bozulmuş) ... ..
... ..*

4. Yaprak

(verso)

- 1515 (Pagingierung zerstört // sayfa numarası bozulmuş)
 .....
 1516 (1) ..... (zerstört) .....
 .....
 1517 (2) ..... *abita t(ä)ñri burhan* .....
 ..... *"pyt' tkry pwrq'n* .....
 1518 (3) ..... bütürüp köküzindäki h[ir]i üzikkä ...
 ..... pwytwrwp kwykwz ynd'ky q//y 'wysyk k' ...
 1519 (4) .....yn sakınıp buyan ävirip inçip turgu ol , ...
 .....yn s'qynyp pwy'n 'vyryp 'ynçyp twrqw 'wl ,, ...
 1520 (5) [yaşa]makıg titgü dyanıg ögrätinäyin tesär .....
 ///m'q yq tytkw dy'n yq 'wykr'tyn 'yyn tys'r .....
 1521 (6) ..... dyanıg kılıp öz ätöziniñ içint[ä] .....
 ..... dy'n yq qylyp 'wyz 't'wyz y nynk 'yçyn t/ .....
 1522 (7) sakınıp inçip kinçik altınınta tört 'añräk .....
 s'qynyp 'ynçyp kyntyk "ltyn ynt' twyrt 'nkr'k .....
 1523 (8) turgınça yertä bir lenhua anıñ üzäsintä .....
 twrqynç' yyr t' pyr lynqw 'nynk 'wyz 'synt' .....
 1524 (9) bir ay tilgän sakingu ol , köküzintä bir tör[t]
 pyr "y tylk'n s'qynqw 'wl ,, kwykwz ynt' pyr twyr/
 1525 (10) [yalp]ırgaklıg len[h]ua üzä ay t(ä)ñri tilgän[i] .....
 ///yrq'q lyq lyn/w 'wyz 'y tkry tylk'n/ .....

5. Yaprak

(recto)

- 1526 (1) ... .. intakı ay *t(ä)η[r]i tilgänintä* tw... ..
... .. ynt'qy 'y *tnk/ tylk'n* ynt' tw... ..
- 1527 (2) ... ..w ol montag bir otuz azuça y[mä] ...
... ..w 'wl mwnt'q pyr 'wtwz 'z wç' y// ...
- 1528 (3) y(e)g(i)rmi kata köñül eyin agturguluk entürgül[ük]
ykrmy q't' kwnkwl 'yyyn 'qdwrqwlwq 'yndwrkwl//
- 1529 (4) ol , birök küniñä üçär kata azuça ymä ... ..
'wl ,, pyrwk kwynynk' 'wyç'r q't' 'z wç' ym' ... ..
- 1530 (5) [kat]a kılıp ikin ara oymasar koğmasar kıl[inç] ... ..
///' qylyp 'ykyn 'r' 'wym's'r qwtm's'r qyl/// ... ..
- 1531 (6) ... .. tıdıgı yenik yuka kişi ärsär on ... ..
... .. tytyq y yynyk ywq' kyşy 'rs'r 'wn ... ..
- 1532 (7) ... [mä]zkän arıg süzök äzrua közi taloy ... ..
... //z k'n 'ryq swyz wk 'z rw' kwyz y t'lwy ... ..
- 1533 (8) ... .. tayar bilir , anıñ *sakinguluk* ... ..
... .. twy'r pylyr ,, 'nynk *s'qynqwlwq* ... ..
- 1534 (9) ... .. [tep] *tesär azuça* ... ..
... .. //z tys'r 'z wç' ... ..
- 1535 (10) ... .. (zerstört // bozulmuş) ... ..
... ..

- 1536 (Paginierung zerstört // sayfa numarası bozulmuş)
 ....
- 1537 (1) ... (zerstört // bozulmuş) ...
 ....
- 1538 (2) ... [my]ş üdtä ... [abita t(ä)ḡri]
 ... //ş 'wydt' ... // // // //
- 1539 (3) [burhan] atın aṭaguluk ol , [anta basa abita]
 // // // // // // // //
- 1540 (4) [t(ä)ḡri] burhan konşi im bodis(a)t(a)v tayşiçi bod[is(a)t(a)v]
 // // pwrq'n qwnşy 'ym pwdystv t'yşyçy pwd//
- 1541 (5) ... kök kalık yolınça lenhualıg kur[ekar] ...
 ... kwyk q'lyq ywl ynç' lynqw 'lyq kwr// ...
- 1542 (6) ... ol yogaçareka uṭuru kälmişin sakıngu [ol]
 ... 'wl ywk'ç'ry q' 'wdwrw k'lmyşyn s'qynqw //
- 1543 (7) montag sakıntukta öz ätözindäki öḡdün ...
 mwnt'q s'qyntwq t' 'wyz 't'wyz ynd'ky 'wynkdyn ...
- 1544 (8) ... [abita] t(ä)ḡri burhan äzrua közi tal[oy] ...
 ... // // // // // // // // // // // // //
- 1545 (9) ... lenhualıg kurekar içiñä kirip ...
 ... lynqw 'lyq kwryk'r 'yçynk' kyryp ...
- 1546 (10) ... sakıngu ol , anta basa ol abita ...
 ... s'qynqw 'wl ,, 'nt' p's' 'wl 'pyt' ...

153

Paris

[261 (Fragmenta, no: 1 recto)]

[16b]

- 1547 (1) ... .. [han]lar eliglär ... ..
... .. //l'r 'ylyk l'r ... ..
- 1548 (2) ... .. [nom]layurlar nomlug oglumuz ... ..
... .. //l'ywr l'r nwmlwq 'wqlwmwz ... ..
- 1549 (3) ... .. tüz tuymak burhan kutıña ... ..
... .. twyz tuym'q pwrq'n qwtynk' ... ..
- 1550 (4) ... .. , anı üç[ün] biz s... ..
... .. ,, 'ny 'wyç// pyz s... ..

154

Paris

[262 (Fragmenta, no: 1 verso)]

[16a]

- 1551 (1) ... .. tapınıp udunup alku dyan ... ..
... .. t'pynyp 'wdwnwp 'lqw dy'n ... ..
- 1552 (2) ... .. uyurlar , bir kiçig k(a)lp ... ..
... .. 'wywr l'r ,, pyr kyçyk klp ... ..
- 1553 (3) ... .. .ynk' tägip yüz yügärü ... ..
... .. .ynk' t'kyp ywwz ywk'rw ... ..
- 1554 (4) ... .. baştinkıta ... ..
... .. p'stynqy t' ... ..

155

Paris

[263 (Fragmenta, no: 2 recto)]

15b

- 1555 (1) ... .. *yetmiş* k... .. *yänä* ... ..
... .. *yytmyş* k... .. *y'n'* ... ..
- 1556 (2) ... .. [lakşan]lıg naryaglıg ätözin ... ..
... .. //lyq n'ry'q lyq 't'wyz yn ... ..
- 1557 (3) ... .. [kep]in nätägin bolgay *ülgül[änçsiz]* ... ..
... .. //yn n't'kyn pwlq'y 'wylkwl// // ... ..
- 1558 (4) ... .. [t(ä)]*ri* burhannıñ köñülçä tap[ıg udug] ... ..
... .. //kry pwrq'n nynk kwnkwł ç' t'p// // ... ..

156

Paris

[264 (Fragmenta, no: 2 verso)]

[15a]

- 1559 (1) ... .. [tay]şiçi bodis(a)t(a)v nätägin bilgäli *ukgalı* ... ..
... .. //şyçy pwdystv n't'kyn pylk'ly 'wqq'ly ... ..
- 1560 (2) ... .. rtyl'r alku kamağ tınl(i)glarıg ... ..
... .. rty l'r 'lqw q'm'q tynlq l'ryq ... ..
- 1561 (3) ... .. [y_v]*nak* abita burhan uluşınta t[uggalı] ... ..
... .. //nk'q 'pyt' pwrq'n 'wlwş ynt' t// // ... ..
- 1562 (4) ... .. y(e)g(i)rmi [täg]zıngü ... ..
... .. ykrmy //syngw ... ..

157

Paris

[265 (Fragmenta, no: 3 recto)]

[14b]

- 1563 (1) ... .. [y(a)]rlıkayurlar ol ... ..
... .. /rlyq'ywr l'r 'wl ... ..
- 1564 (2) ... .. *käntü* öziniñ almişın ... ..
... .. *k'ntw* 'wyz y nynk 'lmyş yn ... ..

- 1565 (3) ... .. ayasın kavşurup ögär küläyür ... ..
 ... .. ”y ’ syn q ’vşwrwp ’wyk’r kwyl’ywr ... ..
- 1566 (4) ... .. [y]orıg bir kşan üdtä artokrak mänilig ... ..
 ... .. /wryq pyr kş’n ’wydt’ ’rtwqr’q m’nkylyk ... ..
- 1567 (5) ... .. [ärd]inilig yuul içintäki ... *ärdini* ... ..
 ... .. ///yny lyk ywwl ’yçynt’ky ... *’rdyny* ... ..
- 1568 (6) ... .. ynt’ tw... ..
 ... .. ynt’ tw... ..

158

Paris

[266 (Fragmenta, no: 3 verso)]

[14a]

- 1569 (1) ... ..wp ... ..
 ... ..wp ... ..
- 1570 (2) ... .. [t]öpön yükünüp s[an]sız sa[kış]sız üd[tä] ... ..
 ... .. //ypwn ywkwnwp s// syz s’/// syz ’wyd// ... ..
- 1571 (3) ... .. t(ä)ñri b[urha]nıg ögärlär küläyür[lär] .....
 ... .. tñkry p///n yq ’wyk’r l’r kwyl’ywr /// .....
- 1572 (4) ... .. [tükättü]kdä üzäl[ik]siz köni tüz tuym[ak] bur[han] ... ..
 ... .. //kd’ ’wyz ’l// syz kwyny twyz twym// pwr/// ... ..
- 1573 (5) ... .. [tın]maksız yanmaksız bolurlar, *ol* ... ..
 ... .. //m’q syz y’nm’qsyz pwlwr l’r ,, ’wl ... ..
- 1574 (6) ... .. [burhan]lar uluşınta ... ..
 ... .. //l’r ’wlwş ynt’ ... ..

159

Paris

[267 (Fragmenta, no: 4 recto)]

[13b]

- 1575 (1) ... .. yuul ... ..
 ... .. ywwl ... ..
- 1576 (2) ... .. [ç]äçäk(i)miz ... ..
 ... .. /'ç'k myz ... ..
- 1577 (3) ... .. [aya]sın kavşurup ... ..
 ... .. /// / syn q'vşwrwp ... ..
- 1578 (4) ... ..syk ögä [küläyü] sözläsärl[är] ... ..
 ... ..syk 'wyk' //// swyz l's'r l// ... ..
- 1579 (5) ... .. p ögirip sävinip sundapni kutıy[a] .....
 ... .. p 'wykyryp s'vynyp swnd'pny qwtyn// .....
- 1580 (6) ... .. ärtdukt[ä] arhant tut[up] ... ..
 ... .. 'rtdwkt/ 'rç'nt twt// ... ..
- 1581 (7) ... ..t' tug[galı] ... ..
 ... ..t' twq' /// ... ..

160

Paris

[268 (Fragmenta, no: 4 verso)]

[13a]

- 1582 (1) ... .. ç(a)hşap(a)t ... ..
 ... .. çqş'pt ... ..
- 1583 (2) ... .. kargäksiz tükällig b[olup] ... ..
 ... .. k'rk'k syz twyk'l lyk p//// ... ..
- 1584 (3) ... .. [kı]l[ı]nçın ävirip artokrak mänil[ig] ... ..
 ... .. //l/nç yn 'y}vyryp 'rtwqr'q m'nkyl// ... ..
- 1585 (4) ... .. [kü]säsärlär ... .. ti/[äsä]rlär , bo monç[a] ... ..
 ... .. ///s's'r l'r ... .. tyl///r l'r ,, pw mwnç/ ... ..
- 1586 (5) ... .. kişilär ölgäyşök [üdtä] ... ..
 ... .. kyşy l'r 'wyk'yşwk ///// ... ..

1587 (6) ... .. kuvragı birl[ä] ... ..
... .. qwvr'q y pyrl/ ... ..

1588 (7) ... .. lenhua ... ..
... .. lynqw ' ... ..

161

Paris

[269 (Fragmenta, no: 5 recto)]

12b

1589 (1) ... .. uzatı kälip tägi[p] ... ..
... .. 'wz 'ty k'lyp t'ky/ ... ..

1590 (2) ... .. .nyñ ülgülänçsiz täñläñçs[iz] ... ..
... .. .nyñk 'wylkwl'nçsyz t'nkl'nçs// ... ..

1591 (3) ... .. [ü]zä ätözläri köñül iç[intä] ... ..
... .. //yz ' t'wyz l'ry kwnkw l 'yç/// ... ..

1592 (4) ... .. uluşınta artokrak mäñilig ... ..
... .. 'wlwş ynt' 'rtwqr'q m'nkylyk ... ..

1593 (5) ... .. [bil]gä bilig[lig] ... ..
... .. //k' pylyk/// ... ..

1594 (6) ... .. arhantka ... ..
... .. 'rq'nt q' ... ..

162

Paris

[270, (Fragmenta, no: 5, verso)]

[12a]

1595 (1) ... .. kol[un]makl[ig] ... ..
... .. qwl//m'q l// ... ..

1596 (2) ... .. ötikläsär s[akınsar] ... ..
... .. 'wydykl's'r s///// ... ..

- 1597 (3) ... .. kaçıglarıña eyin yaraşı ... ..
 ... .. q'çyq l'r ynk' 'yyyn y'r'şy ... ..
- 1598 (4) ... .. körkin körkitü y(a)rlıka[da]çı ... ..
 ... .. kwyrkyn kwyrkytw yrlyq'//çy ... ..
- 1599 (5) ... .. .nyñ körkitmäklig ... ..
 ... .. .nyñk kwyrkytm'k lyk ... ..
- 1600 (6) ... .. .l'r , ülgül[än]çsiz *buyan* ... ..
 ... .. .l'r ,, 'wylkw//çs'z *pwy'n* ... ..

163

Paris

[271 (Fragmenta, no: 6 recto)]

11b

- 1601 (1) ... .. .täki ulug bodis(a)v(a)tlar ... ..
 ... .. .t'ky 'wlwq pwdysvt l'r ... ..
- 1602 (2) ... .. tükäl bilgä bil<i>glig t(ä)ñr[i] ... ..
 ... .. twyk'l pylk' pyl<y>klyk tnkr/ ... ..
- 1603 (3) ... .. tägimlig anantka waitih *katun* [oglı] ... ..
 ... .. t'kymlyk 'n'nt q' v'ytyq q'twn //// ... ..
- 1604 (4) ... .. [y(a)r]lıkadı , birök kim kayu tınl(ı)glar ... ..
 ... .. //lyq'dy ,, pyrwk kym q'yw tynlq l'r ... ..
- 1605 (5) ... .. yertinçü ... ..
 ... .. yyrtynçw ... ..
- 1606 (6) ... .. .s'r ... ..
 ... .. .s'r ... ..

164

Paris

[272 (Fragmenta, no: 6 verso)]

[11a]

- 1607 (1) ... ..ç ... ..
 ... ..ç ... ..
- 1608 (2) ... ..lärig ül[üş] ... ..
 ... ..l'ryk 'ywl// ... ..
- 1609 (3) ... ..lıg yorıgka tükällig boltaçı ... ..
 ... ..lyq ywryq q' twyk'l lyk pwl't'çy ... ..
- 1610 (4) ... ..tegmä ulug kölüñütäki *nom* ... ..
 ... ..tykm' 'wlwq kwylwnkw t'ky *nwm* ... ..
- 1611 (5) ... ..sözlädäçilär , üçünç altı ... ..
 ... ..swyz l'd'çy l'r ,, 'wyçwnç 'lty ... ..
- 1612 (6) ... ..yorıp buyan ävirip ... ..
 ... ..ywryp pwy'n 'vyryp ... ..

165

Paris

[273 (Fragmenta, no: 7 recto)]

10b

- 1613 (1) ... ..l[a]kş[an]lari naryaglari ... ..
 ... ..l/kş// l'ry n'ry'q l'ry ... ..
- 1614 (2) ... ..
 ... ..
- 1615 (3) ... ..[t(ä)]jri burhannıñ alku ... ..
 ... ..//kry pwrq'n nynk 'lqw ... ..
- 1616 (4) ... ..birlä ök ... ..bir ... ..
 ... ..pyrl' 'wk ... ..pyr ... ..

166

Paris

[274 (Fragmenta, no: 7 verso)]

[10a]

- 1617 (1) ... .. [ül]gülänçsiz ağır ulug buyan ... ..
 ... .. ///kwl'nçsyz "qyr 'wlwq pwy'n ... ..
- 1618 (2) ... . tükällig bolur, kop köjü[l] ... ..
 ... . twyk 'l lyk pwlwr ,, qwp kwnkw/ ... ..
- 1619 (3) ... . ädgü kılınçın nätägin ... ..
 ... . 'dkw qylynç yn n't'kyn ... ..
- 1620 (4) ... . [k]imlär ... bi[rö]k ulatı ... ..
 ... . /ym l'r ... py//k 'wl'ty ... ..

167

Paris

[275 (Fragmenta, no: 8 recto)]

[9b]

- 1621 (1) ... . //k ş'n //nk // 'wyz ' ... ..
 ... . //k ş'n //nk // 'wyz ' ... ..
- 1622 (2) ... . ol ärdinilig eṭig ... ..
 ... . 'wl 'rdyny lyk 'ydyk ... ..
- 1623 (3) ... . , tolmış toşmış ärür , ...
 ... . ,, twlmyş twşmyş 'rwr ,, ...
- 1624 (4) ... . iş küdöklär tüzü üzä ... ..
 ... . 'yş kwtwk l'r twyz w 'wyz ' ... ..

168

Paris

[276 (Fragmenta, no: 8 verso)]

[9a]

- 1625 (1) ... . nätäg yañın öritgülük ... ..
 ... . n't'k y'nk yn 'wrytkwlvk ... ..
- 1626 (2) ... . özläri köñüllärin[tä] [sakinçlarınta] ... ..
 ... . 'wyz l'ry kwnkw l'ryn// ////////// ... ..

1627 (3) ... .. [sukava]ti uluşinta artok[rak] ... ..
... .. /////ty 'wlwş ynt' 'rtwq/// ... ..

1628 (4) ... .. [lenhu]a çäçäk içintä tugu[rdaçı] ... ..
... .. ///// 'ç'ç'k 'yçynt' twqw///// ... ..

169

Paris

[277 (Fragmenta, no: 9 recto)]

[8b]

1629 (1) ... .. /// ... ..
... .. /// ... ..

1630 (2) ... .. ät[öz] ... ..
... .. 't/// ... ..

1631 (3) ... .. y(a)ruklug pirap ol , ol pi[rap] ... ..
... .. yrwq lwq pyr'p 'wl ,, 'wl py/// ... ..

1632 (4) ... .. iki yüz älig yoçan yer ... ..
... .. 'yky ywz 'lyk ywç'n yyr ... ..

1633 (5) ... .. [t]özintin y(a)ruk *inip* .....

... .. /wyz yntyn yrwq 'ynyp .....

1634 (6) ... .. p yaltırtıp alku ... ..
... .. p y'ltırtyp 'lqw ... ..

170

Paris

[278 (Fragmenta, no: 9, verso)]

[8a]

1635 (1) ... .. konşi [im] bodis(a)t(a)v ... ..
... .. qwnşy /// pdystv ... ..

1636 (2) ... .. çy tınl(ı)gları bolsar , ol ... ..
... .. çy tynlq l'ry pwls'r ,, 'wl ... ..

- 1637 (3) ... ..yn töpösintäki uşnir ... ..
 ... ..yn twypw synt'ky 'wşnyr ... ..
- 1638 (4) ... .. ol , // // // // // // t(ä)ŋridäm did[im] ... ..
 ... .. 'wl ,, // // // // // // tnk ryd'm dyt//... ..
- 1639 (5) ... ..[ta]yaklıgın ... ..
 ... .. //y'q lyqyn ... ..
- 1640 (6) ... .. // // // // // // ... ..
 ... .. // // // // // // ... ..

171

Paris

[279 (Fragmenta, no: 10 recto)]

[7b]

- 1641 (1) ... .. [sansı]z sakış[sız] ... ..
 ... .. // // // // // // z s'qyş // // ... ..
- 1642 (2) ... .. ädgü no[mu]g ... ..
 ... .. 'dkw nw//q ... ..
- 1643 (3) ... .. [üt]läp äriqläp idäng titrätür anıŋ köŋ[ül] .....
 ... .. // // // // // // l'p 'rykl'p 'yd'nk tytr'dwr "nynk kwnk// .....
 ... ..
- 1644 (4) ... .. burhanıg bodis(a)t(a)vlarıg körü ... ..
 ... .. pwrq'n yq pdystv l'ryq kwyrw ... ..
- 1645 (5) ... .. [ü]zä kalaŋurup öz ätözi ... ..
 ... .. // // // // // // z ' q l'nkwrwp 'wyz 't'wyz y ... ..
- 1646 (6) ... .. agtınmışın körüp ... ..
 ... .. "qdynmyş yn kwyrwp ... ..

172

Paris

[280 (Fragmenta, no: 10 verso)]

[7a]

- 1647 (1) ... .. tnl(1)glar abita t[(ä)ñri] ... ..
 ... .. tynlq l'r ”pyt' t///... ..
- 1648 (2) ... .. küsüşin yeti kün *ulat*[1] ... ..
 ... .. kwyswş yn yyty kwyn 'wl't/ ... ..
- 1649 (3) ... .. ärsär ymä bo buyan ädgü kıl[inç] ... ..
 ... .. 'rs'r ym' pw pwy'n 'dkw qyl/// ... ..
- 1650 (4) ... .. [bah]şılar kedin y(1)ñak artokrak mänj[lig] ... ..
 ... .. ///şy l'r kydyn ynk'q 'rtwqr'q m'nky/// ... ..
- 1651 (5) ... .. [yertin]çü[dä] [ba]ş[tınkıt]a baştınkı ... ..
 ... .. /////çw// //ş/////’ p’ştyngy ... ..
- 1652 (6) ... .. tuggalı ... ..
 ... .. twqq'ly ... ..

173

Paris

[281 (Fragmenta, no: 11 recto)]

[6b]

- 1653 (1) ... .. [artokra]k mänjilig ... ..
 ... .. /////q m'nkylyk ... ..
- 1654 (2) ... .. 'ly bolup alku burhanlarıg bod[is(a)v(a)tlarıg]
 ... .. 'ly pwlwp ”lqw pwrq'n l'ryq pwd/// ///// .....
- 1655 (3) ... .. sakinç bo tözünlär ogılı ... ..
 ... .. s'qynç pw twyz wn l'r 'wqly ... ..
- 1656 (4) ... .. [abit]a t(ä)ñri burhannıñ kut[1] ... ..
 ... .. /////’ tnk ry pwrq'n nynk qwt/ ... ..
- 1657 (5) ... .. [konşi i]m bodis(a)t(a)vnıñ sansı[z] ... ..
 ... .. ///// //m pdystv nynk s'nsy/ ///// ... ..

[282 (Fragmenta, no: 11 verso)]

[6a]

- 1658 (1) ... .. *sakingu ol yänä lenhua* ... ..
 ... .. *s'qynqw 'wl yn' lynqw* ' ... ..
- 1659 (2) ... .. [iç]intä abita t(ä)ñri burhan ... ..
 ... .. ///ynt' 'pyt' tnk ry pwrq'n ... ..
- 1660 (3) ... .. *kaç* ürüg uzatı öyü sakın[u] ... ..
 ... .. *q'ç' wrwk 'wz 'ty 'wyw s'qyn/* ... ..
- 1661 (4) ... .. [lenhu]a çäçäk açılıtkda yarıldukta ... ..
 ... .. //// 'ç'ç'k 'çyltwqd' y'ryldwqt' ... ..
- 1662 (5) ... .. [tö]zin yara[tmış] ... ..
 ... .. ///z yn y'r'/// ... ..

[283 (Fragmenta, no: 12 recto)]

[5b]

- 1663 (1) ... .. *tüm[än]* ... ..
 ... .. *twym//* ... ..
- 1664 (2) ... .. [a]yagka tägimlig ... ..
 ... .. //y'q q' t'kymlyk ... ..
- 1665 (3) ... .. [te]p y(a)rlıkadı , ...
 ... .. //p yrlyq'dy ,, ...
- 1666 (4) ... .. *lwk* ... .. artokrak mänjilig ... ..
 ... .. *lwk* ... .. 'rtwqr'q m'nkylyk ... ..
- 1667 (5) ... .. *d'çy tınl(ı)glar ärsär birök kim kayu* ... ..
 ... .. *d'çy tynlq l'r 'rs'r pyrwk kym q'yw* ... ..

1668 (6) ... .. tün säk[iz] tözün bağag sanvar ... ..
... .. twyn s'k// twyz wn p'ç'q s'nv'r ... ..

1669 (7) ... .. ç(a)hş(a)pat ... ..
... .. çqşp't ... ..

176

Paris

[284 (Fragmenta, no:12, verso)]

[5a]

1670 (1) ... ..y ...k(1)ya ... ..
... ..y ...qy' ... ..

1671 (2) ... .. abita t(ä)ñri bur[ha]nka yükünü ... ..
... .. 'pyt' tñkry pwr//n q' ywkwnw/ ... ..

1672 (3) ... ..kw anıñ ikin [ara]sinta ärür k... ..
... ..kw 'yñk 'ykyn ///synt' rwr q... ..

1673 (4) ... .. mänilig [yertinçüsintä] [tu]gğalı bolurlar t[ep] ... ..
... .. m'nkylyk ////////////// //qq'ly pwlwr l'r t// ... ..

1674 (5) ... .. [ü]dtä kamag nom ... ..
... .. //dt' q'm'q nwm ... ..

1675 (6) ... .. [çımnıç]a kertüs[inçä] ... ..
... .. //////////////' kyrtw s//// ... ..

1676 (7) ... .. ol ... ..
... .. 'wl ... ..

177

Paris

[285 (Fragmenta, no: 13, recto)]

[4b]

1677 (1) ... .. yitinip 'añrāk s//// ... ..
... .. yytynyp 'nk r'k s//// ... ..

- 1678 (2) ... .. [artok]rak mänilig eltä ulušta ... ..
 ... .. ////r'q m'nkylyk 'yl t' 'wlwş t' ... ..
- 1679 (3) ... .wn kutlug tınl(1)g bo artokrak mänil[ig] ... ..
 ... .wn qwtlwq tynlq pw 'rtwqr'q m'nkyl// ... ..
- 1680 (4) ... .. tükättüktä abita t(ä)ñri burhan ... ..
 ... .. twyk'dtwkt' 'pyt' tnkry pwrq'n ... ..
- 1681 (5) ... .. [ät]özin ulatı [al]ku kamag lakşan .....
 ... .. ///wyz yn 'wl'ty //qw q'm'q l'kş'n .....
- 1682 (6) ... .wrl'r ... ..
 ... .wr l'r ,, ...

178

Paris

[286 (Fragmenta, no: 13, verso)]

[4a]

- 1683 (1) ... . /// ... ..
 ... . /// ... ..
- 1684 (2) ... .t' alku burhanlarka //yp ... ..
 ... .t' 'lqw pwrq'n l'r q' ///yp ... ..
- 1685 (3) ... . barça vyakirit alkış alıp ... ..
 ... . p'rç' vy'kyryt 'lqyş 'lyp ... ..
- 1686 (4) ... . burhan uluşıña tägırlär , ...
 ... . pwrq'n 'wlwş ynk' t'kyr l'r ,, ...
- 1687 (5) ... . [ülgülän]çsiz yüz miñ darnı kapıg ... ..
 ... . //////////////çsyz ywz mynk d'rny q'pyq ... ..
- 1688 (6) ... . [baştınk]ı bölöklüg tug[um] ... ..
 ... . //////////////y bwylwk lwk twq// ... ..

[287 (Fragmenta, no: 14 recto)]

[3b]

- 1689 (1) ... .. lw *kısdıl*[ar] şopag ... ..
 ... .. lw *qysdyl*// şwp'q ... ..
- 1690 (2) ... .. [burhann]ıñ öskintä yakın ... ..
 ... .. ////// /ynk 'wyskynt' y'qyn ... ..
- 1691 (3) ... .. [te]p y(a)rlikayurlar nomlug oglum ... ..
 ... .. //p yrlyq'ywr l'r nwmlwq 'wqlwm ... ..
- 1692 (4) ... .. [yor]ıgta yorıp yeg baştınkı yörüg ... ..
 ... .. //yq t' ywryp yyk p'ştyñqy ywrwk ... ..
- 1693 (5) ... .. *anı* üçün biz amtı sizni algalı *utru* ... ..
 ... .. "ny 'wyçwn pyz 'mtı syz ny "lq'ly 'wtrw ... ..
- 1694 (6) ... .. miñ bälgürtmä bodis(a)t(a)v ... ..
 ... .. mynk p'lkwrtn' pdwystv ... ..

[288 (fragmenta, no: 14 verso)]

[3a]

- 1695 (1) ... .. tugdaçı tınl(ı)glar bo ... ..
 ... .. twgd'çy tynlq l'r pw ... ..
- 1696 (2) ... .. ayagka tägimlig *anan*[tka] ... ..
 ... .. "y'q q' t'kymlyk "n'n/ // ... ..
- 1697 (3) ... .. *baştınkita* orıonkı bölöklüg ... ..
 ... .. p'ştyñqy t' 'wrđwnqy pwyłwk lwk ... ..
- 1698 (4) ... .. [birö]k kim kayu tınl(ı)glar ulug kö[lünü] ... ..
 ... .. //k kym q'yw tynlq l'r 'wlwq kwy//// ... ..

1699 (5) ... .. [tä]ginip tutup okımadın sw... ..
... .. //kynyp twtwp 'wqym'dyn sw... ..

1700 (6) ... ..nw yorımasar *ymä* ... ..
... ..nw ywrym's'r *ym'* ... ..

181

Paris

[289 (Fragmenta, no: 15 recto)]

[2b]

1701 (1) ... .. [bö]löklüg tuguml[ar] ... ..
... .. //ylwklwk twqwm l// ... ..

1702 (2) ... .. *burhan* uluşınta tugm[ış] ... ..
... .. *pwrq'n* 'wlwş ynt' twqm// ... ..

1703 (3) ... .. tükäl bilgä biliglig ... ..
... .. twyk'l pylk' pylyklyk ... ..

1704 (4) ... .. anantka ... ..
... .. "n'nt q' ... ..

1705 (5) ... .. [başt]ınkıta ... ..
... .. ///ynqy t' ... ..

182

Paris

[290 (Fragmenta, no: 15 verso)]

[2a]

1706 (1) ... .. nomlap *ay t(ä)ñ[ri]* ... ..
... .. nwml'p 'y *tn*// ... ..

1707 (2) ... ..k kamag ämgäk ... ..
... ..k q'm'q 'mk'k ... ..

1708 (3) ... .. ögä küläyü nomlayu ... ..
... .. 'wyk ' kwyl'yw nwml'yw ... ..

1709 (4) ... .. [tükät]tükdä artokrak ögrünç säv[inç] ... ..
... .. /////twkd' 'rtwqr'q 'wyk rwnç s'v/// ... ..

1710 (5) ... .. körür öz ätö[zin] ... ..
... .. kwyrwr 'wyz 't'wy/// ... ..

183

Paris

[291 (fragmenta, no: 16 recto)]

[1b]

1711 (1) ... .. avantlıg tıtagl[ıg] ... ..
... .. 'v'nt lyq tylt'ql// ... ..

1712 (2) ... .. alkunı barça körgäli bolur ... ..
... .. 'lqwny p'rç' kwyrk'ly pwlwr ... ..

1713 (3) ... .sty niñ bir eyin tüü ... ..
... .sty nynk pyr 'yyyn tww ... ..

1714 (4) ... .. körgäli bolguça ärsär ... ..
... .. kwyrk'ly pwlqw ç' 'rs'r ... ..

184

Paris

[292 (Fragmenta, no: 16 verso)]

[1a]

1715 (1) ... .. l'r nyñ arıg *süzök* yeg ... ..
... .. l'r nynk "ryq swyz wk yyk ... ..

1716 (2) ... .. nyñ uluşlarınıñ //// 'w///// .....
... .. nynk 'wlwş l'ry nynk //// 'w///// ... ..

1717 (3) ... .. *monta* bäkiz b(ä)lgülüg közün[ür] ... ..
... .. *mwnt* ' p'kyz plkwlwk kwyz wn//... ..

1718 (4) ... .. [ka]ltı padum lenhua ... ..
... .. //lty p'dwm lynqw ' ... ..

3. TÜRKİYE TÜRKÇESİ ÇEVİRİSİ

Pekin

III 11

ön

- 1 1) affedip (Skr. *deśita*) bağışlasın (Skr. *kṣānti*). ... ..
- 2 2) yine de Amitābha Tanrı Buddha ... ..
- 3 3) mutluluk isteyen gücü ile bize acıyıp merhamet
- 4 4) edip sığdırıp içerip buyurmuş olup biz cahillikler
- 5 5) (ve) hırslar ile yoldan çıkıp yanılıp hakiki₂ öğretilere inanmadığımız
- 6 6) (ve) yerine getirmediğimiz için itaat etmedik. Şüphesiz umudumuz
- 7 7) (ve) inancımız Śākyamuni Tanrı(lar) Tanrısı Buddha ve dahası on
- 8 8) taraftaki bütün₂ Buddhalar da bir kere,
- 9 9) on kere Amitābha Tanrı Buddha'nın adını söylese,
- 10 10) kesin olarak₂ Sukhāvāfi denilen daha çok huzurlu
- 11 11) dünyada doğacak olur diyerek ... ..

Pekin

III 11

arka

abitaki üçüncü on bir

- 12 1) Amitābha Buddhaların buyurduğu hakiki₂ öğretilere
- 13 2) inanmadığımız (ve) yerine getirmediğimiz için itaat etmedik.
- 14 3) Dahası (öğreti)yi işittikten sonra küçümseyici (ve) aşağılayıcı

- 15 4) (bir şekil) ile güldük, kahkaha attık. Diğer taraftan da Amitābha
16 5) Buddha'nın adını söyleyecek kişileri gördükten sonra
17 6) karar verip iyilik (olan) işine engel (ve) mâni olup
18 7) bozduk, mahvettik. Buddhaların buyurduğu
19 8) buyruğa ne kadar az ölçüde inansak da
20 9) gönlümüzden şüphe etmedik. Bir tarafa merhametli gönüllü
21 10) olmadık. Suçlu (olması) sebebiyle₂ ... ..
22 11) güçlük (ve) zorluk olmasından dünya ... ..

Pekin

III 12

ön

- 23 1) -e sıkıştırma (ve) sarılma ile ... ..
24 2) -tA olsa da gönlümüzde yyry ... ..
25 3) sözleri de algıladık. Ağzımızda Sukhāvātī yüce adını
26 4) söylesek de, gönlümüzde bu Sahā-lokadhātu adlı
27 5) dünyaya da daha fazla bağlandık, tutunduk. Diğer taraftan
28 6) da az miktarda Amitābha Buddha'yı düşünsek
29 7) hatırlasak da, düşünmüş (ve) hatırlamış (olduğumuz) zamanda
30 8) düşüncemiz çok dağıldı, sarsıldı. Üç tür temiz₂
31 9) davranışlardan az miktar da ... ..
32 10) yapabildik. On altı düşünme ... ..
33 11) ile düşünmeyi de ... ..

Pekin

III 12

arka

abitaki üçüncü on iki

- 34 1) diğer taraftan da zamansız ölüm ... ..
- 35 2) ....q hasta olup ölüp Buddhalar ... ..
- 36 3) ulaşmasa, diğer taraftan da çok hastaya₂ ... ..
- 37 4) vücudumuz (ve) gönlümüz sıkılıp bunalıp (acı içinde) kıvranıp
- 38 5) bağırıp çağırıp akılsız olup Buddhaları düşünebilmesek hatırlaya-
- 39 6) -bilmesek veyahut öleceği zamanda öğüt verip
- 40 7) nasihat edip iman(lı) (ve) inançlı (olmaya) karar verip
- 41 8) iyi düşünceli üstat, yüce huzurumuzda yüz yüze ol-
- 42 9) -masa, bu şekilde davranışa engel (olma)sı sebebinden dolayı
- 43 10) öleceği zamanda Amitābha Tanrı Buddha'nın kutsallığını
- 44 11) bulmadan Sukhāvātī'de doğacak olur. ... ..

Pekin

III 15

ön

- 45 1) yüz yüze olup ... .., Sukhāvātī
- 46 2) denilen daha çok huzurlu dünyada en baştakinden
- 47 3) birinci bölümlü doğumda kesin olarak₂ doğacak
- 48 4) olup Samantabhadra Pohen Bodhisattva'nın tutumuna (ve)
- 49 5) mutluluk istemesine tam olarak sahip olalım. En üstün
- 50 6) doğru₂ sezme Buddha kutsallığını çarçabuk bulalım.

- 51 7) Yüce öğretiye ait tekerleği çevirelim. Biz şimdi pişman olduktan
52 8) sonra canımızdan öte inanıp saygıyla (ve) hürmet-
53 9) -le secde ederek baş aşağı eğiliriz. Yüce (ve) merhametli
54 10) gönüllü, umudumuz (ve) güvencemiz Amitābha Tanrı
55 11) Buddha kutsallığına diyerek bundan sonra ... ..

Pekin

III 15

arka

abitaki üçüncü on beş

- 56 1) ... üç mücevherlere inanıp ... ..
57 2) gerek şimdi ben, canımızdan öte inanırız.
58 3) bütün bu şekilde gelenlere, beş bilgelik ... ..
59 4) vücutlu Buddhalara canımızdan öte inanırız.
60 5) Hepsinden daha iyi (ve) üstün taşıta girip ... ..
61 6) üstün anlama esası, Çınzu (*zhen ru*) denilen böylesine hakiki
62 7) öğretiye canımızdan öte inanırız. Dönmeyen (ve) çevril-
63 8) -meyen öğretili, yüce (ve) merhametli gönüllü, Bodhisattva-
64 9) -lara diyerek bu şekilde üç defa söyleyip yine böyle deyip
65 10) söyleyecektir. Şimdi ben üç mücevherlere inandım.
66 11) bugünkü günden sonra ... .. oluncaya kadar

Pekin

III 16

ön

- 67 1) tekrar₂ inanmam. ... .. -lere hatalı (ve)

- 68 2) yanlış öğretililere dileğimdir. Bütün on taraftaki,
69 3) bütün Buddhalar (ve) Bodhisattvalar, iyi düşünen merhametli
70 4) gönülleri üzerine sığdırıp içerip buyursunlar beni
71 5) diyerek bunu bu şekilde üç defa söyleyerek üç mücevherlere
72 6) inandıktan sonra böyle diyerek söyleyip Bodhi düşüncesini yüksel-
73 7) -tecektir. Saygı gösterip hürmet ederek eğilirim. Bütün on
74 8) taraftaki, bütün gökyüzü₂ bölgesindeki bütün öğreti esasın-
75 9) -daki paramāṇular sayısınca ülkelerde buyuracak bütün₂
76 10) Buddhalar (ve) Bodhisattvalar topluluğunda ... ..
77 11) canlı(ların) çocuklarına fayda₂ ... ..

Pekin

III 16

arka

abitaki üçüncü on altı

- 78 1) ... liderlik (ve) önderlik etme(si)₂ için Samantabadre Pohen
79 2) Bodhisattva'nın tutumuna dayalı olması sayesinde en üstün doğru₂
80 3) sezme Buddha kutsallığına karar veririm. ... ..
81 4) böyle diyerek söyleyecektir. Canlılar soyu ... ..
82 5) o saadet dilerim. Bütün hepsini kurtaracak₂
83 6) iyilik ve erdemi, ölçülemeyen o saadeti
84 7) dilerim. Bütün hepsini dolduracak₂ (olan) öğreti
85 8) kapısını, ölçülemeyen o saadeti dilerim. Bütün
86 9) hepsini öğretecek (ve) bilecek (olan) bu şekilde gelmiş (olanlara),
87 10) ölçülemeyen o saadeti dilerim. Bütün hepsine saygı gösterip

88 11) hürmet edecek en üstün Buddha kutsallığını bulacak o saadeti

Pekin

III 17

ön

- 89 1) dilerim. Çarçabuk Buddha kutsallığını bulacak diyerek
- 90 2) yine böyle söyleyerek söyleyecektir. Benim şimdi yükseltilmiş
- 91 3) bodhi gönlüm ise, bütün hepsi yaratılıştan ortaya çıkmış, seçil-
- 92 4) -miştir. Dahası övme makamı esaslarındaki
- 93 5) sadık olunacak (ve) bağlı kalınacak düşüncelerden ve bütün öğreti-
- 94 6) -ler(in) tamamı₂ bensizdir. Şöyle ki gökyüzü ... ..
- 95 7) eşit (ve) düz esaslıdır. Kendi düşünce(si) tamamıyla₂ yok (ve)
- 96 8) boş esaslı (olduğu) için, başlangıçtan beri doğmasız öğretisi şöyle
- 97 9) ki, bütün₂ Buddhalar (ve) Bodhisattvalar nasıl Buddha
- 98 10) kutsallığına karar verdiler ise ben ... ..
- 99 11) bütün Buddha kutsallığına karar verdiler. ... ..

Pekin

III 17

arka

abitaki üçüncü on yedi

- 100 1) ben şimdi hürmet edip₂ tamamen ... ..
- 101 2) eğilirim. Saygı gösterilecek kutsal ... ..
- 102 3) diyerek bunu böylece Bodhi düşüncesini yücelttikten sonra
- 103 4) böyle diyerek mutluluk (ve) istek yükseltecektir. Biz ... ..
- 104 5) ölmeye niyetlendiği zamanda bütün₂ engellerimiz₂

- 105 6) tamamen₂ yok olsun ortadan kalksın. Daha sonrasında
106 7) Amitābha Tanrı Buddha'yı yüz yüze görecek olup
107 8) sonra Sukhāvātī denilen daha çok huzurlu dünyada₂
108 9) doğacak olalım. Biz gidip o Sukhāvātī yerinde doğacak
109 10) olduktan sonra yüz yüze Samantabhadrapohen Bodhisattva -
110 11) -nın mutluluk istemesine tamamıyla sahip olalım. Hepsini

St. Petersburg

III 23

ön

- 111 1) ... ..m-li büyük denizler₂ ... ..
112 2) yaparız. Dünyadaki (var olan) bütün her şeyin
113 3) meyveleri, dünyadaki (var olan) bütün her şeyin ... ..
114 4) güzel ot tozları (olan) bütün her şeyi, bütün cintāmaṇi
115 5) dünyadaki bütün her şeyi temiz, iyi (ve) güzeldir. Bir... ..
116 6) bütün mücevherli dağları ve çok sık ormanları (ve)
117 7) koruları, gönlünü sevindirecek temiz₂,
118 8) sakin₂ yerleri, bu yerlerde ... ..
119 9) çiçekli (ve) çelenkli ağaçları ... ..
120 10) meyveli₂ çok sık ormanları (ve) koruları
121 11) Tanrı yerindeki (var olan) bütün her şeyi ... ..

St. Petersburg

III 23

arka

abitaki üçüncü yirmi üç

- 122 1) güzel kokuları ve cintāmaṇi mücevher ... ..
- 123 2) ... mücevherli ağları swyky ... ..
- 124 3) kendisi oluşmuş farklı farklı ”ş ... ..
- 125 4) saygı (ve) hürmet gösterecek faydalı bütün ... ..
- 126 5) sıralarını₂ ünlü₂ çiçekleri₂ ... ..
- 127 6) -w örtülmüş gölleri (ve) dereleri, kaz ördek ... ..
- 128 7) ördekten başkalarının sevimli yer denilen ... ..
- 129 8) sesleri buradan başka gökyüzünde ... ..
- 130 9) uçsuz (ve) sınırsız bütün hürmet₂, sıra₂ ... ..
- 131 10) saygı gösterecek kutsal üç mücevherlere ... ..
- 132 11) kutsallığına şimdi ben ... ..

St. Petersburg

III 24

ön

- 133 1) ulaşırız. Arzumuz ulaşır. Bu ... bu sevabımız₃
- 134 2) sayesinde Sukhāvātī yerinde en baştakinden
- 135 3) birinci bölümlü doğumda doğup Amitābha
- 136 4) Tanrı Tanrısı Buddha’yı yüz yüze görüp
- 137 5) doğumsuz öğreti hoşnutluğuna çabucak₂ şahitlik edecek
- 138 6) olalım diyerek bundan sonra anlaşılabilir öğretiyeye dayalı (olduğundan)
- 139 7) Amitābha Buddhayı düşünerek (ve) hatırlayarak adını söyleyecektir.
- 140 8) Veyahut da gizli öğretiyeye ... ..
- 141 9) saşiu dhyānadan başka dhyānalara ... .. veya-
- 142 10) -hut da açık (ve) gizli öğretilere ... ..

143 11) iki katına çıkarıp öğrenecek (olduğu) öğretide ... ..

St. Petersburg

III 24

arka

abitaki üçüncü yirmi dört

- 144 1) ve bu en üstün üç tür ... ..
- 145 2) bize dayalı olması sayesinde öğrenecek ... .. Amitābha Tanrı
- 146 3) Buddhanın adını yüz sekiz defa söyleyip ... ..
- 147 4) manzume söyleyecektir, synçylwn manzumesi budur. Bütün
- 148 5) hepsi on tarafta (olan) dünyalardaki, üç
- 149 6) zamana ait bütün₂ insanların cesurlarına ... ..
- 150 7) ben temiz₂ vücudumuz, dilimiz (ve) gönlümüz ile
- 151 8) bütün zamanını tamamıyla saygı gösteririz. Bütün hepsi
- 152 9) tamamen Pohen Bodhisattvanın yaşam şekli (olan) mutluluk
- 153 10) istemekli, parıltılı (ve) ışıltılı sihirli gücünden tamamı
- 154 11) ile bu şekilde gelmişlerin huzurunda görünelim. ... ..

St. Petersburg

III 25

ön

- 155 1) vücudumuzda yine paramāṇular sayısınca, vücudumuz
- 156 2) görünsün. Bir bir vücudumuz ile tamamen secde edelim
- 157 3) paramāṇular sayısınca Buddhalara. Bir ... paramāṇu(ki)
- 158 4) paramāṇular sayısınca Buddhalar olup başka başka
- 159 5) Bodhisattvalar topluluğunda bulunması, sonsuz₂

- 160 6) öğreti esasındaki paramāṇulardan ve de bunun gibi ... ..
- 161 7) bütün Buddhaların, bütün hepsi tamamen ... ..
- 162 8) -ni derin şekilde inanırız. Başka başka ... ..
- 163 9) ezgili₂ denizimiz₂ ile düz ... ..
- 164 10) çıkarıp sonsuz₂ ... ..
- 165 11) uzak gelmeyen zamana ait altı parça (?) ... ..
- 166 12) ... .. derinde ... .. adı olur. ... ..

St. Petersburg

III 25

arka

abitaki üçüncü yirmi beş

- 167 1) ... ..gwz-lerini över. ... geldiğini düşünecek ... ..
- 168 2) daha mükemmel (ve) güzel çiçekli ... ..
- 169 3) resim, krem, güzel kokudan başkasını temizleyip ... ..
- 170 4) gibi hepsinden daha iyi süs₂ dizileri₂
- 171 5) ile biz şimdi, hepsi bu şekilde gelenlere bütün
- 172 6) -hepsine saygı gösteririz. hepsinden üstün ... ..
- 173 7) farklı giysi (ve) elbise hepsinden farklı güzel koku ... ..
- 174 8) yanan tütsü ile yine parlak meşale ... ..
- 175 9) dahası bütün₂ hürmetleri₂, Pohen Bodhisattva-
- 176 10) -nın mutluluk istemekli parıltılı (ve) ışıltılı gücünde,
- 177 11) tek tek bütün hepsi ... .. Sumeru dağı kadar
- 178 12) ölçülü gösterip biz şimdi tamamı bu şekilde gelen-

St. Petersburg

III 26

ön

- 179 1) -lere, bütün hepsine hürmet₂ gösteririz. Biz
- 180 2) şimdi çok büyük istekli gönlümüz ile üç
- 181 3) zamana ait bütün₂ Buddhalara yoğun şekilde inanı-
- 182 4) -rız. Bütün zamanını Pohen Bodhisattva'nın yaşam
- 183 5) şekline has mutluluk isteyen gücü ile sonsuz₂
- 184 6) bütün bu şekilde gelenlere hürmet₂ gösteririz.
- 185 7) Bizim başlangıçsızdan beri hırs (ve) öfke (ile) cahillikten
- 186 8) ve dahası tutkular sebebinden beden ile
- 187 9) dil ile gönül ile ne kadar işlediğimiz bütün₂
- 188 10) suç₂ (ve) büyük günah₂ ... ..
- 189 11) şimdi bütün hepsini bir ... ..

St. Petersburg

III 26

arka

abitaki üçüncü yirmi altı

- 190 1) yaparız. On taraftaki dünya ... ..
- 191 2) canlıların iki taşıttan ... ..
- 192 3) eğitimsiz soyluların bütün bu şekilde gelenler-
- 193 4) -inden başka Bodhisattvaların daima hepsi Sumeru dağı
- 194 5) ölçüsünce işlediği sevapları₂ ise, bütün
- 195 6) hepsinden ötürü seviniriz. On taraftaki nice

- 196 7) bütün dünyanın parıltılı meşalelerinde, yeniden
197 8) Buddha kutsallığını bulacaklar ise, biz şimdi bütün
198 9) hepsine ricacı olup ulaşıyoruz. Daha üstü olmayan mükemmel
199 10) en üstün öğretiyeye ait tekerliği çevirerek buyursunlar. Eğer
200 11) bütün Buddhaların Nirvāṇaya erişeceğini tasavvur edecekler ise

St. Petersburg

III 27

ön

- 201 1) biz şimdi bütün gönlünü, büsbütün₂ böyle öğütleyip
202 2) arz ederiz. Arzumuz o Buddhalar ülkesi-
203 3) -nin paramāṇularını sayısınca (olan) devirlerden, daha uzun zaman
204 4) dünyada kalarak buyurup faydalı (ve) mutlu
205 5) ederek buyursunlar. Bütün₂ canlıların bütün
206 6) hepsi bu eğilme, övme, saygı gösterme (ve) hürmet etmede
207 7) kalmış (olan) sevaplarımızı₃, bütün Buddha-
208 8) -ları dünyada daha uzun zamanda tutacak öğretiyeye ait
209 9) tekerliği çevirmeye ricacı olduğundan dolayı sevinmiş,
210 10) pişmanlık duymuş (olduğu) bütün iyilik esasımızı çevirir ... ..
211 11) bütün canlılara dahası Buddha ... ..

St. Petersburg

III 27

arka

- 212 1) manzumeyi söyledikten sonra ... ..
213 2) üç mücevherlere secde edip mutluluk (ve) istek yükseltecek

- 214 3) (olan) budur. Ben şimdi canımızdan öte inanıp
215 4) saygı gösterir(im). Biz bütün on taraftaki üç mücevher
216 5) tamamlanıncaya kadar sonsuz₂ üç mücevher ... ..
217 6) kutsallıklarına isteğimiz, o bütün öğreti bölgesindeki
218 7) canlılar ile Sukhāvātī denilen daha çok huzurlu
219 8) dünyada en baştakinden birinci bölümlü doğum-
220 9) -da doğalım (diyerek) saygı gösteririz. On iki
221 10) adlı yüce (ve) iyi düşünceli merhametli gönüllü, umud-
222 11) -umuz (ve) güvencemiz Amitābha Tanrı Buddha kutsallığına dileği-

St. Petersburg

III 28

ön

- 223 1) -mizdir. Bütün öğreti bölgesindeki canlılar ile Sukhāvātī
224 2) denilen daha çok huzurlu dünyada en baştakinden
225 3) birinci bölümlü doğumda doğalım. Saygı
226 4) gösteririz. Kırk sekiz mutluluk isteyen yüce (ve) iyi
227 5) düşünceli merhametli gönüllü, umudumuz (ve) güvencemiz Amitābha
228 6) Tanrı Buddha kutsallığına dileğimizdir. Bütün öğreti bölge-
229 7) -sindeki canlılar ile Sukhāvātī denilen daha çok huzur-
230 8) -lu dünyada en baştakinden birinci bölümlü
231 9) doğumda doğacak olalım. Saygı gösteririz. Biz Sumeru
232 10) dağı gibi makam işaretli yüce (ve) iyi düşünceli merhametli
233 11) gönüllü, umudumuz (ve) güvencemiz Amitābha Tanrı Buddha

St. Petersburg

III 28

arka

- 234 1) kutsallığına, dileğimizdir. Bütün öğreti bölgesindeki canlı-
- 235 2) -lar ile Sukhāvātī denilen daha çok huzurlu dünya-
- 236 3) -da en baştakinden birinci bölümlü doğumda doğacak
- 237 4) olalım. Saygı gösteririz. Altı *Asamkhyeya* çağı yaşayan₂
- 238 5) iyi düşünce ve merhamete sahip gönüllü, umudu-
- 239 6) -muz (ve) güvencemiz Amitābha Tanrı Buddha kutsallığına, dileği-
- 240 7) -mizdir. Bütün öğreti bölgesindeki canlılar ile Sukhāvātī
- 241 8) denilen daha huzurlu dünyada en baştakinden
- 242 9) birinci bölümlü doğumda doğacak olalım. Saygı
- 243 10) gösteririz. Sekiz yüce Bodhisattvalar kutsallığına dileğimiz-
- 244 11) -dir bütün öğreti bölgesindeki canlılar ile Sukhāvātī

St. Petersburg

III 29

ön

- 245 1) denilen daha huzurlu dünyada en baştakinden
- 246 2) birinci bölümlü doğumda doğacak olalım. Saygı
- 247 3) gösteririz. Sukhāvātī yerindeki temiz (ve) berrak nilüfer çiçeğinden
- 248 4) türemiş bütün₂ Bodhisattvalar, Mahāsattvalar, soylu-
- 249 5) -lar (ve) kutsallar kutsallığına dileğimizdir, bütün öğreti
- 250 6) bölgesindeki canlılar ile Sukhāvātī denilen daha huzurlu
- 251 7) dünyada en baştakinden birinci bölümlü doğumda

- 252 8) doğacak olalım, diyerek bundan sonra sevaba yöneltecektir.
- 253 9) Bizim şimdi bu saygı gösterme(den ve) eğilmeden başka daha üstün
- 254 10) farklı tutumlardan doğmuş (olan) nice böyle daha farklı davranış-
- 255 11) -larımızı bütünüyle₂ çeviririz. ... .. w kwys/ ... ..

St. Petersburg

III 29

arka

abitaki üçüncü yirmi dokuz

- 256 1) o bütün₂ batırılmış (ve) batmış canlılar ... ..
- 257 2) Amitābha Tanrı Buddha'nın Sukhāvātī denilen daha
- 258 3) huzurlu dünyasında doğacak olsunlar diyerek
- 259 4) şayet kim ki Amitābha Buddha ülkesinde doğacak
- 260 5) (olmayı) isteyecek canlılar önceden söylenen saygıları
- 261 6) yerine getiremezse (ve) tamamlayamazsa bu saygıyı söyleyerek
- 262 7) saygı gösterse de olur. Söyleyerek gösterecek saygı bu
- 263 8) -dur. Şimdi biz canımızdan öte inanıp saygıyla (ve)
- 264 9) hürmetle secde ederek baş aşağı eğiliriz. Sukhāvātī
- 265 10) denilen daha huzurlu dünyada buyuracak (olan)
- 266 11) kırk sekiz türlü talih istemeye sahip

St. Petersburg

III 30

ön

- 267 1) yüce merhametli gönle sahip Amitābha Tanrı Buddha kutsal-
- 268 2) -lığına beş pisliğin (olduğu) kötü zamandaki canlılara öğüt

- 269 3) verip nasihat ederek buyuracak olana, on defa adını
- 270 4) söyleyecek canlıları kesin olarak₂ Sukhāvātī ülkesinde
- 271 5) doğurtacak olana, canlıları gizliliğini (ve) saklı-
- 272 6) -lığını düşünerek (ve) hatırlayarak gözetecek₂ olana, korkunç
- 273 7) (ve) kötü Vajrapāni görünüşü gösterecek₂ olana
- 274 8) ters ve hatalı öğretiyeye sahip olanları ve dahası tanrıya sahip şeytanları
- 275 9) sakinleştirecek₂ olana, bütün canlılar soyuna
- 276 10) fayda₂, mutluluk₂ verecek olana, biz şimdi görme ...
- 277 11) -// bu(nun) gibi büyüğü güc(ün) bilgisi olan gücümüzü bütün

St. Petersburg

III 30

arka

abitaki üçüncü otuz

- 278 1) gönlünü umut (ve) güvence tutarız. Dileğimizde
- 279 2) umut (ve) güvence Tanrım, iyi düşünen merhametli gönlünüz
- 280 3) ile eğilip dönüp bu öğretiyeye mensup mevkiye gelir ... ..
- 281 4) buyurup sevinç₂ verip buyursun diyerek
- 282 5) bundan sonra övgü manzumesi söyleyecektir. Manzumesi
- 283 6) budur. Yüce merhametli gönle sahip umut₂ (olan) Tanrım,
- 284 7) ilahi, saf altına benzeyen renkli (ve) görünüşlü
- 285 8) olup eşsiz (ve) olağanüstü görkemli
- 286 9) güzel alametlere₂ sahip değildir.
- 287 10) Beş Sumeru dağı gibi belirli, sağ tarafa doğru çevrilir.
- 288 11) Beyaz mevki işarete sahip olup dört büyük deniz₂

St. Petersburg

III 31

ön

- 289 1) suyu kadar ölçülü, temiz, parıltılı, kibir duygusu olmayan
- 290 2) parıltılı parlaklığınızdan, bin, on bin (ve) sayısız Buddha-
- 291 3) -ları gösterecek olup sayısız₂ Bodhisattvalar toplulu-
- 292 4) -ğunu da bunun gibi göstereceksiniz. Kırk sekiz türlü
- 293 5) mutluluk isteyen gücünüz ile canlıları kurtaracak₂
- 294 6) olup dokuz bölüm doğumlar ile (kendine doğru) çekip
- 295 7) içerip karşı taraftaki kıyıya ulaştıracağımı buyurursunuz diyerek
- 296 8) övüp methettikten sonra böyle diye söyleyip saygı göstermeli.
- 297 9) Saygı gösteririz. Amitābha Buddhanın temiz (ve) saf
- 298 10) öğretiyeye ait vücuduna saygı gösteririz. Amitābha Tanrı Buddha'nın
- 299 11) tamamıyla₂ ödül vücuduna saygı gösteririz. Amitābha

St. Petersburg

III 31

arka

abitaki üçüncü otuz bir

- 300 1) Tanrı Buddhanın üç türlü kutsal vücutlarına
- 301 2) saygı gösteririz. Amitābha Buddha'nın başta olan Dhyānadaki
- 302 3) Bodhisattvaları (kendine) çekip içerip buyuracak. Başkalarının (da)
- 303 4) ulaşması için ödül vücuduna saygı gösteririz. Amitābha Tanrı Buddha'nın
- 304 5) on (tür) mevkilerinden geçmiş₂ üç *Asamkhyeya* çağlar

- 305 6) ile tamamlamış (olduğu) üstünlüğüne saygı gösteririz. Amitābha Tanrı
306 7) Buddha'nın başındaki uşñīṣa (Budanın belirtisi) işaretine,
307 8) saygı gösteririz. Amitābha Tanrı Buddha'nın kaş ortasının
308 9) ikisi arasındaki temiz parıltılı, beyaz mevki işaretine
309 10) saygı gösteririz. Amitābha Tanrı Buddha'nın göğsündeki
310 11) şans (ve) mutluluk denecek ... .. saygı gösteririz.

St. Petersburg

III 32

ön

- 311 1) Ayak altındaki bin parmaklı tekerlek işaretine
312 2) ve dahası seksen bin (ve) dört bin işaretlerine,
313 3) alametlerine, parıltısına₂ saygı gösteririz.
314 4) Amitābha Tanrı Buddha'nın yüz kırk türlü çeşit
315 5) çeşit mükemmelliğine (ve) olağanüstülüğüne, saygı gösteririz.
Amitābha
316 6) Tanrı Buddha'nın (var olan) bütün tutumuna, talih arzusuna
317 7) saygı gösteririz. Amitābha Tanrı Buddha'nın nice öğüt verme(sine)
318 8) (ve) daha güzel öğretisi mücevherine, saygı duyarız. Amitābha
319 9) Tanrı Buddha'nın (var olan) bütün topluluğu₂ saygın (ve)
320 10) yüce Bodhisattvalara görmek için, kudretli Konşi im Bodhisattva,
321 11) yüce egemenliğe ulaşmış Tayşiçi Bodhisattva başlıklı

St. Petersburg

III 32

arka

abitaki üçüncü otuz iki

- 322 1) bütün₂ Bodhisattvalar, Mahāsattvalar, soylular (ve) asiller
- 323 2) kutsallıklarına, saygı gösteririz. Amitābha Tanrı Buddha'nın
- 324 3) öğreti esası hazinesi denilen vücuduna diyerek
- 325 4) bu şekilde saygı gösterdikten sonra, böyle söyleyerek saygı göstermeli.
- 326 5) Amitābha Tanrı Buddha'nın öğreti esası hazinesi
- 327 6) denilen vücudu ise, canlıların gönüllerindeki
- 328 7) düşüncelerinden başka olmayacaktır. Ne için (böyledir) diye
- 329 8) söylese, canlı düşüncesi Buddha'dan başka (bir şey) değildir. Buddha,
- 330 9) canlı düşüncesinden başka (bir şey) değildir. Buddha düşüncedir,
- 331 10) düşünce de Buddha'dır. Buddha'yı düşünse, düşünceyi
- 332 11) de düşünmüş olur. Düşünce esasından devam ederse Buddhalar

St. Petersburg

III 33

ön

- 333 1) tutumundan devam etmiş olur. Onun (için) şimdi mutluluk (ve) istek yüksel-
- 334 2) -tiriz. Kullar öleceği zamana yaklaş-
- 335 3) -tığında yedi günden önceki payımızı daha önce-
- 336 4) -sinden bilip anlayıp vücudumuzda yanılmaksız (ve) aldanmaksız,
- 337 5) düşüncemiz(de) dağılmaksız (ve) yanılmaksız olup o zamanda
- 338 6) vücudumuz (ve) düşüncemiz sıkıntısız, zahmetsiz (ve) korkusuz₂
- 339 7) olsun. Doğru düşüncemiz (ile) karşı karşıya

- 340 8) olup Amitābha Tanrı Buddha'yı (ve) topluluğu₂ Bodhisattvalar
341 9) ile açık seçik görüp Sukhāvātī denilen daha çok
342 10) huzurlu dünyada kesin olarak₂ doğacak olalım.
343 11) O Sukhāvātī ülkesinde doğduktan sonra Amitābha Tanrı

St. Petersburg

III 33

arka

abitaki üçüncü otuz üç

- 344 1) Buddha'yı yüz yüze görüp büyük taşıt ... ..
345 2) öğretileri işitip doğmasız öğreti hoşnutluğunu tanıklayacak
346 3) olalım. Önceki hayatı düşünerek erdemli
347 4) olup altı türlü büyü (ün) bilgeliklerine sahip
348 5) olup on taraftaki Buddhalar ülkesinde gezip
349 6) yürüyüp bütün Buddhalara tamamıyla saygı (ve) hürmet gösterip
350 7) bu dünyaya yeniden gelip canlılara öğüt verip
351 8) nasihat edip alıp tutup götürüp idare edip Sukhāvātī denilen
352 9) daha çok huzurlu dünyaya ulaştırıp o bütün canlı-
353 10) -lar ile büyük araç yoluna yerleşip devam edip dönme-
354 11) -yen (ve) çevrilmeyen olalım. Gelmedik zamanın ucu kıyı-

St. Petersburg

III 34

ön

- 355 1) -sı bitinceye kadar Bodhisattvalar yolundan yürüyüp en üstün
356 2) hakiki₂ sezme Buddha kutsallığını bulalım. Tamamıyla

- 357 3) mutluluk (ve) istek yükseltiriz. Bütün öğreti esasındaki
358 4) canlıların bu istekleri aynı şekilde tatmin olsun. Tamamıyla
359 5) mutluluk (ve) istek yükseltiriz. Bütün öğreti esasındaki canlıların
360 6) bu istekleri aynı şekilde tatmin olsun. Tamamıyla mutluluk (ve) istek
361 7) yükseltiriz. Bütün öğreti esasındaki canlıların bu istekleri
362 8) aynı şekilde tatmin olsun diyerek bundan sonra ... ..
363 9) *amita-aba hiri svaha*, bu en derin *dhāraṇī*yi üç defa
364 10) söyleyecektir. Bundan sonra yine şöyle söyle[yecek]-
365 11) -tir. Dünyada bulunsa da dünyaya bağlanmasız ... ..

St. Petersburg

III 34

arka

abitaki üçüncü otuz dört

- 366 1) böyle ki gökyüzü₂ gibi dahası şöyle ki nilüfer
367 2) çiçeği suya (pislik) bulaşmamış gibi düşüncenizin
368 3) berraklığı₂, ondan sonra da farklı yenmiştir, üstün gelmiş-
369 4) -tir. Onun (için) şimdi ben, hürmetle₂ secde ederek
370 5) baş aşağı eğiliriz. O, bunun gibi iyiliklere
371 6) sahip en üstün saygı görmeye diyerek, bundan
372 7) sonra yine şöyle diyerek söyleyecektir. Üç türlü
373 8) sadakaları tamamıyla bağışlayıp altı *pāramitā*lardan
374 9) eşit bir şekilde öğrenip *āsravasız* mükafatın sebebi ile
375 10) birlikte Buddha kutsallığını bulalım diyerek bundan sonra üç
376 11) mücevherlere birlikte saygı duyacaktır. Birlikte saygı duyacak

St. Petersburg

III 35

ön

- 377 1) (olduğu) saygı budur. Biz şimdi toplanmış bir taraflı temiz (ve)
- 378 2) inançlı gönlünü, bütün on taraftaki öğreti
- 379 3) esasındaki ebedi kalıp buyuracak *oom s(a)rva*
- 380 4) *budaya namo ştute*, denilen Buddha mücevher(i) kutsallığına secde
- 381 5) ederek baş aşağı eğiliriz. Toplanmış bir taraflı temiz (ve)
- 382 6) inançlı gönlünü, bütün on taraftaki öğreti esasın-
- 383 7) -daki ebedi kalıp buyuracak, *oom s(a)rva darmaya*
- 384 8) *namo ştute*, denilen öğreti mücevher(i) kutsallığına secde ederek
- 385 9) baş aşağı eğiliriz. Toplanmış bir taraflı temiz (ve) inançlı
- 386 10) düşüncesini on taraftaki öğreti esasındaki ebedi (şekilde)
- 387 11) kalıp buyuracak, *oom s(a)rva saṅgaya namo ştute* denilen

St. Petersburg

III 35

arka

abitaki üçüncü otuz beş

- 388 1) rahipler topluluğu, mücevher kutsallığına secde ederek baş
- 389 2) aşağı eğiliriz. Bundan sonra on defa Amitābha Tanrı Buddha-
- 390 3) -nın adını söylecektir. Söyledikten sonra bu manzumeyi
- 391 4) söyleyecektir. Manzume budur. Şimdi ben
- 392 5) canımızdan öte inanıp derin hürmetle₂ secde ederek
- 393 6) baş aşağı eğilir(im). Biz Saṃsāra'ya ait deniz₂ içinde

- 394 7) batırılmış (ve) batmış zavallı, umutsuz canlı evlatlarına
395 8) umut₂ olup kurtarak buyuracak. Sukhāvātī denilen
396 9) daha huzurlu dünyada bulunan, yüce merhametli
397 10) gönüle sahip Amitābha Tanrı Buddha kutsallığına, otuz iki
398 11) alametler ile donatılmış yaratılmış vücuda sahip

St. Petersburg

III 36

ön

- 399 1) olana, seksen türlü alametlere, bütün hepsine
400 2) tamamıyla sahip olana, ölçülemez dönemlerden beri
401 3) vücuduyla diliyle düşüncesiyle işlemiş (olduğu) beş *ānantarya*,
402 4) *on karma pathadan* başka davranışlarımızı açıkça ortaya koyup
403 5) (kendini) açıp af dileriz. Bir söylemek, bir saygı göstermek de
404 6) isteğimizdir. Bütün₂ günahlarımız
405 7) tamamen₂ yok olsun gitsin. Öleceği zamanda,
406 8) Amitābha Tanrı Buddha yakın₂ gelip içerip
407 9) tutup buyursun. Biz o zamanda dokuz bölümlü
408 10) nilüfer (çiçeği) içinde kesin olarak₂ doğacak olalım.
409 11) Nilüfer çiçeği açıldığında Amitābha Buddha'nın saf

St. Petersburg

III 36

arka

abitaki üçüncü otuz altı

- 410 1) altın renkli kutsal vücudunu görüp yüz yüze

- 411 2) saygı gösterecek olalım. Beyaz mevki alametindeki y... ..
- 412 3) kulların vücudumuzu aydınlatmak ile
- 413 4) o *kşanadan* geçip aşırp dönmeyen mevkiye
- 414 5) ulaşacak olalım. Amitābha Buddha'nın Sukhāvātī denilen
- 415 6) daha fazla sevinçli dünyasında doğacak olsa, biz
- 416 7) Amitābha Tanrı Buddha'yı yüz yüze görüp daha
- 417 8) güzel öğretiyeye ait buyruğunu işitelim dinleyelim. İyi düşünen-
- 418 9) -lerimiz (ve) aynı öğretiyeye inanlarımız ile tütsü çiçeğine de
- 419 10) saygı gösterip on taraftaki bütün₂ Buddha-
- 420 11) -lara (ve) Bodhisattvalara saygı gösterelim hürmet edelim bu daha

St. Petersburg

III 37

ön

- 421 1) üstün sevabımızı₃ tevcih edeceğiz. Çınzu denilen
- 422 2) böylesi hakiki esasa, Buddha kutsallığına yine de
- 423 3) bu sevabımızı₃ bütün öğretiyeye esasındaki canlı-
- 424 4) -lara tamamen aynı şekilde ulaşsın, eşit olsun.
- 425 5) Hayatımız sona erdiğinde Sukhāvātī denilen daha çok huzurlu
- 426 6) ülkede₂ aynı şekilde doğacak olup Samantabhadre pohen
- 427 7) Bodhisattva'nın tutumu (ve) mutluluk isteğini tamamıyla sahip
- 428 8) olup bir zamanda birlikte en üstün hakiki
- 429 9) sezme Buddha kutsallığını bulalım diyerek eğer herhangi birisi
- 430 10) Amitābha Buddha ülkesinde doğacak (olmayı) isteyecek canlılar
- 431 11) bu önceden söyleyen saygı gösterme (ve) eğilmeden başka

St. Petersburg

III 37

arka

abitaki üçüncü otuz yeti

- 432 1) öğretileri tamamlayacak (ve) tutacak olmasa, böylelikle şimdi bunu
433 2) Sukhāvātī denilen daha fazla huzurlu dünyada doğuracak
434 3) olana, mutluluk (ve) istek yükseltecek manzumeyi söylese de
435 4) olur. Manzumesi budur. Şimdi canımızdan öte
436 5) inanıp saygıyla (ve) hürmetle secde ederek baş aşağı
437 6) eğiliriz. Batı taraftaki Sukhāvātī denilen daha fazla huzurlu
438 7) berrak₂ ülkede buyuracak. Beş hayat, canlı
439 8) çocuklarının aynı şekilde umudu₂ yüce bağışlayıcı
440 9) gönle sahip bütünüyle gerçek sezmeyi bulup buyurmuş.
441 10) Böylece gelmiş saygıdeğer Amitābha Tanrı
442 11) Buddha kutsallığına, eğer ki hangi canlılar Amitābha Tanrı

St. Petersburg

III 38

ön

- 443 1) Buddha'nın adını söylese₂, öleceği zamanda
444 2) bütün şanslı, talihli alametlerini₂ görecek
445 3) olurlar. Diğer taraftan da bütün soylu rahipler topluluğu-
446 4) -nu görürler. Yaşamını bıraktığında Sukhāvātī ülkesinde
447 5) kesin olarak₂ doğacak olurlar. O Sukhāvātī ülkesi
448 6) berrak₂ olup kadınlar yoktur. Kadınlar

- 449 7) olmadığından anne karnında durmakta (olunan) zaman
450 8) da yoktur. Sihir bilgeliği olan gücü il[ä]
451 9) o Sukhāvātī ülkesine ulaşır bütün mücevherli nilüfer
452 10) çiçeği içinde *pohen* gelişiyse doğarlar. Yiyecek, içecek, elbise
453 11) giysi (ve) bütün parlak toz, rahip kaftanı ... ..

St. Petersburg

III 38

arka

abitaki üçüncü otuz sekiz

- 454 1) güzellik dizisinden₂ başka alametlerini₂
455 2) gönlünde düşünse hatırlasa, düşüncesinden dolayı eksiksiz kusur-
456 3) -suz ortaya çıkar₂. On tarafta (bulunan) dünyalardaki Amitābha
457 4) Buddha adı yüceltilmişlerin bütün hepsi, o Sukhāvātī ülke-
458 5) -si(ni) ziyadesiyle methederler₂. Bütün Buddhaların
459 6) sihirli gücü düşünölmeyecek (ve) farkına varılmayacaktır. Gerçek
öğreti-
460 7) -nin mükemmelliği₂ düşünölmeyecek (ve) farkına varılmayacaktır.
461 8) Saygıdeğer soylu rahipler topluluğunun iyiliği (ve)
462 9) erdemi düşünölmeyecek, farkına varılmayacaktır. Kimseler
463 10) o düşünölmeyecek (ve) farkına varılmayacak iyiliklere inanabilecek,
464 11) doğru bulabileceklerse, başka rahipler mükāfatı da

St. Petersburg

III 39

ön

- 465 1) düşünölmeyecek (ve) farkına varılmayacak olur. ... Biz mutluluk (ve) istek
- 466 2) yükseltiriz. Sukhāvātī ülkesine gidip (orada) doğup bütün₂
- 467 3) şeytanlar topluluğunu, bütün hepsini sakinleştireyim durgun-
- 468 4) -laştırayım. Bütün kötü hayatın yolunu (ve) rahibini koruyayım.
- 469 5) Bütün Buddhaların gerçek öğretiye sahip hazinesini tamamıyla
- 470 6) çoğaltayım genişletayım diyerek istek yükseltirim.
- 471 7) Bütün öğreti esasındaki canlılar sağlıklı (ve)
- 472 8) sıhhatli olsunlar. (Var olanların) hepsi Buddha kutsallığına
- 473 9) ulaşmaya çalışacak(tır). Bodhisattvaların bütün istekleri
- 474 10) (de) gönüllerince yerine gelsin, tamam olsun. ...
- 475 11) sevaplarımız₃ ...

St. Petersburg

III 39

arka

abitaki üçüncü otuz dokuz

- 476 1) ulular, hükümdarlar, hanlar ve ...
- 477 2) sadaka sahipleri anneye (ve) babaya ...
- 478 3) zamandan başka bütün öğreti esasındaki bütün dile-
- 479 4) -ğimdir, bütün₂ davranışa sahip olan pisliklerden₂
- 480 5) uzak (bir şekilde) ayrılıp daima bodhi denilen ...
- 481 6) -li terk etmeden₂ bütün hepsi aynı şekilde ...
- 482 7) Sukhāvātī denilen daha fazla sevinçli dünyada doğacak
- 483 8) olsunlar diyerek eğer ki hangi soylular oğlu,

- 484 9) soylular kızı, Sukhāvātī denilen ziyadesiyle mutlu
485 10) dünyada doğmayı dileseler₂ bütün kötü (ve)
486 11) yanlış düşünceleri bırakıp atıp daima Amitābha

St. Petersburg

III 40

ön

- 487 1) Buddha'yı düşünüp hatırlayıp gündüz (ve) geceleyin altı zamanda
diğer
488 2) taraftan da üç zamanda kendi gücünden başka bu
489 3) önceki manzumeyi okuyup₂ Sukhāvātī ülkesinde
490 4) doğmayı arzu etmeli₂. Eğer böyle yaparsa,
491 5) böylelikle üç mücevherlere koruyup kollayarak tutacak
492 6) olup günahları₂ ortadan kalkıp pek çok
493 7) sevabı₃ bulurlar. Öleceği zamanda
494 8) akıllı (ve) düşünceli olup Sukhāvātī denilen daha huzur-
495 9) -lu dünyada berrak₂ ülkede₂ istemiş (olduğu) nilüfer
496 10) çiçeği içinde kesin olarak₂ ... ..
497 11) doğacak olurlar. Amitābha Tanrı Buddha ... ..

St. Petersburg

III 40

arka

abitaki üçüncü kırk

- 498 1) alametli₂ kutsal vücudunu görüp daha mükemmel (ve)
499 2) güzel öğretiyeye sahip buyruğunu işitip Amitābha Tanrı Buddha

- 500 3) kutsallığına kehanet₂ alırlar. Mukayese edilemez₂
- 501 4) bütün mükemmelliklere₂ bütünüyle sahip olurlar. En üstün
- 502 5) gerçek₂ sezme Buddha kutsallığını bulup tamamıyla
- 503 6) tanıklık edecek olurlar diyerek, en ilki budur. Saygı gösterme
- 504 7) (ve) eğilmeden başka iyi öğretilere ulaşmaya çalışarak₂
- 505 8) yaşama ile Amitābha Buddha ülkesinde doğacak (olma)
- 506 9) sebebi. İkinci açık öğretiyeye dayalı olması sayesinde Amitābha Buddha
- 507 10) ülkesinde doğacak iyi öğretiyeye fazlasıyla ulaşmaya çalışarak₂
- 508 11) yaşama hangisidir denirse ... .. az miktar kadar,

St. Petersburg

III 41

ön

- 509 1) kısaca anlatarak gösterip söyleyelim. Bütünüyle
- 510 2) temiz (ve) imanlı gönlünü işitsinler dinlesinler.
- 511 3) Sonra bu açık öğretiyeye dayalı olması sayesinde öğrenip davranacak
- 512 4) olduğu şekil (ve) tarz denen öğretiler ise Amitābha Buddha ülke-
- 513 5) -sinde doğuracak (olmasının) mutlak sebebidir. En üstün
- 514 6) gerçek₂ sezme Buddha kutsallığını çarçabuk bulacak olana,
- 515 7) daima yokluğu faydasızdır. Şöyle ki ... ..
- 516 8) -lAr pencere deliğinden bakıp görse, uçsuz bucaksız bütün
- 517 9) gökyüzünü görecek olduğunda, bu şekilde gelenlere
- 518 10) bazı soyluların oğlu, (bazı) soyluların kızı ... ..
- 519 11) içindeki bir aşamada bir kapı ... ..

St. Petersburg

III 41

arka

- 520 1) nasıl ise birine dayalı olması sayesinde ... ..
- 521 2) -lasa Amitābha Tanrı Buddha ... ..ülke-
- 522 3) -sinde kesin olarak₂ doğup Amitābha Tanrı Buddh-
- 523 4) -nın mükemmelliğine₂ sahip olabilecekler. Eğer
- 524 5) ki Sukhāvātī ülkesinde doğmayı isteyecek olan soy-
- 525 6) -lular ise, gönlüne uygun bir kısma
- 526 7) ulaşmaya çalışıp öğrenerek yaşamalı. Bu kısımda öğrenip
- 527 8) davranacağı davranış yine iki türlü olur. Bu iki
- 528 9) türlü davranıştan hareket edecek ise kesin
- 529 10) olarak₃ Sukhāvātī ülkesinde doğacak olur-
- 530 11) -lar ki, bu iki türlü davranış hangisidir denirse, en ilki

St. Petersburg

III 42

ön

- 531 1) nefret etmekten ayrılma davranışı, ikincisi sevme(yi)
- 532 2) isteme davranışı(dır). En ilki, nefret etmekten ayrılma
- 533 3) davranışı nasıldır denirse, öyle ki bütün ruhban sınıfından
- 534 4) olmayan₂ canlılar, ezelden beri beş tür
- 535 5) arzu edilen mutluluklara karıştırılmış olup₂, altı
- 536 6) yollardan dönüp₂, bütün acı eziyet (ve) sıkıntı-
- 537 7) -ları kabullenirler, acı çekerler. Nefret etmekten ayrılma

- 538 8) düşüncesini durdurmaması sebebinden, bunun
539 9) gibi sıkıntılardan çıkamayacaklar, kurtulamayacaklar. ... ..
540 10) hangi canlılar bunun gibi sıkıntılardan çıkıp
541 11) kurtulup Sukhāvātī denilen daha çok huzurlu

St. Petersburg

III 42

arka

abitaki üçüncü kırk iki

- 542 1) ülkede₂ doğacak olmayı isteseler₂ ... ..
543 2) kan irin, bütün kirli, lekeli, kokmuş çürümüş
544 3) pislikler ile dolmuştur taşmıştır. Sadece yok da
545 4) olur. Mutluluğu yoktur diyerek, daima₂ bu(nun) gibi
546 5) düşünüp daha çok nefret etmekten ayrılma düşünce-
547 6) -si yerleştirmiş olması gerek. Eğer ki insanlı (ve) evlatlı
548 7) -lu olup evi (ve) mülkü olup hemen bırakıp seçile-
549 8) -bilemeyecekse, yavaş yavaş nefret etme (ve) iğrenme
550 9) düşüncesini yerleştirip bu vücudu yedi türlü kirlilikler
551 10) ile düşünmeli. Bu yedisi hangileridir
552 11) denirse, en ilki bu vücudun hırs tutkusu

St. Petersburg

III 43

ön

- 553 1) sebebinden doğmuş canlıları düşünecektir. Bu şekilde
554 2) düşünürse, bu doğumu elde edecek sebebin

- 555 3) kirliliğini düşünmek diye adlandırılır. İkinci: Bu vücudun
- 556 4) anne baba ile karışıp birleşip kızıl (ve)
- 557 5) beyaz et kan birleşme(si) ile tamamladığını düşünecektir.
- 558 6) Bu şekilde düşünse, doğum elde ettiğinde
- 559 7) vücudunun kirliliğini düşünmek diye adlandırılır.
- 560 8) Üçüncü: Bu vücudun anne karnında ... ..
- 561 9) pişmiş yemek hazinesi ikisi arasında durduğunda ... ..
- 562 10) düşünecektir. Bu şekilde düşünse bunun adı olur.
- 563 11) ...q yerinin kirliliğini düşünmek diyerek dördüncü:

St. Petersburg

III 43

arka

abitaki üçüncü kırk üç

- 564 1) Bu vücut anne karnında durduğunda ... ..
- 565 2) annesinin kanını emmiş ... ..
- 566 3) -tir. Bu şekilde düşünse, bunun adı olur emmiş ...
- 567 4) yemeğinin pisliğini düşünmek diyerek ... ..
- 568 5) vücudun ayı günü yetip doğmuş ... ..
- 569 6) kan irin ile birlikte karışıp doğduğunda ... ..
- 570 7) düşünecektir. Bu şekilde düşünse bunun adı yeni-
- 571 8) -den anne karnında doğmuş (olduğu) zamandaki kirliliğini
- 572 9) düşünmek diye adlandırılır. Altıncı: Bütün vücudundaki etinin,
- 573 10) kanının, yağının, kemiğinin teri
- 574 11) yüz üzerine örtüldüğünü düşünecektir. Bu şekilde

St. Petersburg

III 44

ön

- 575 1) düşünse, bunun adı ... ..nın pisliğini
- 576 2) düşünmek diye olur. Yedinci: Bu vücut yok olduktan sonra
- 577 3) şişip kabarıp göverip paslanıp çürüyüp bozulup
- 578 4) kemikleri (ve) etleri enine boyuna yayılıp
- 579 5) saçılıp yattığını düşünecektir. Bu şekilde düşünse,
- 580 6) bunun adı tümüyle pisliğini düşünecek
- 581 7) diye olur. Bunu böylece kendi vücudunu ... ..
- 582 8) kirlilikler ile düşündükten sonra ... ..
- 583 9) -yn dahası bu şekilde de düşünecektir. ... ..
- 584 10) düşünebilse öfke, hırs (ve) tutkuları ... ..
- 585 11) zayıflar, güçsüzleşir. Kan irin ne zaman ki ... ..

St. Petersburg

III 44

arka

abitaki üçüncü kırk dört

- 586 1) ... dolmuş taşmış beş türlü istenilen mutluluklar
- 587 2) ile yoldan çıkacak yanılacak olduğunda ... ..
- 588 3) -dan uzak ayrılıp Sukhāvātī denilen ziyadesiyle
- 589 4) huzurlu dünyada, temiz₂ ülkede₂
- 590 5) doğup öğretisi esasından doğmuş vücut ... ..
- 591 6) olurlar. Birincisi nefret etmekten ayrılma

- 592 7) davranışdır. İkincisi sevmek (ve) istemek davranışı
- 593 8) nasıldır diye denirse, öyle ki Sukhāvātī denilen daha çok
- 594 9) huzurlu dünyada doğmayı isteyecek (olan) soylu
- 595 10) canlılar şöyle söyleyerek düşünmelidir. Ezelden
- 596 11) beri tutku twr... .. yapma ile

St. Petersburg

III 45

ön

- 597 1) tehlikeli (ve) kötü nehirde sürekli olarak₂
- 598 2) battık₂. Ne kadarda şimdi ezelden beri tutku
- 599 3) davranışı sebebinden *Samsāra*da dönüp dolaşıp acıyı
- 600 4) eziyeti sıkıntıyı kabullendiğimizi anlasak da, kavrasak da
- 601 5) çıkış yolu dilemeden, tutkular (ve) duyu objeleri
- 602 6) artmış₂ (olur). Pis (ve) kötü zamanda₂ doğarız.
- 603 7) Kendi özümüz çok yüce faydaya ulaşmadan,
- 604 8) eziyetli (ve) sıkıntılı canlılara da yararlı (ve)
- 605 9) faydalı olamayacağız diyerek bu sebeple Sukhāvātī
- 606 10) ülkesinde doğup Amitābha Buddha kutsallığını ... ..
- 607 11) bulacak, mutluluk (ve) istek yükseltmeli. Vücut ... ..

St. Petersburg

III 45

arka

abitaki üçüncü kırk beş

- 608 1) ülkesinde doğup Amitābha Tanrı Buddha ... ..

- 609 2) olsa, sonra doğumsuz öğreti hoşnutluğunu ... ..
- 610 3) doğumsuz öğreti hoşnutluğunu bulma ile yeniden
- 611 4) bu sahā-lokadhātu dünyaya pis (ve) kötü zamandaki
- 612 5) canlıların kederine ve sıkıntısına umut₂ olurlar.
- 613 6) Bu sebeple sevme (ve) hoşlanmalı davranış
- 614 7) ile Amitābha Tanrı Buddha'yı temiz₂ şekilde
- 615 8) süslenmiş₂ ülkesini₂ tasavvur edecek (ve)
- 616 9) düşünecektir. Diğer taraftansa bütün iyi davranış-
- 617 10) -ları öğrenip₂, bu iyi esasını beş dün-
- 618 11) -ya canlılara çevirip Sukhāvātī denilen daha çok

Pekin

III 46

ön

- 619 1) huzurlu ülkede₂ doğacaktır, mutluluk (ve) istek yükseltecek-
- 620 2) -tir. Bunun adı olur. İkincisi sevme (ve) isteme
- 621 3) davranışı diyerek, yine de Amitābha Sūtranın emri,
- 622 4) açık yorum *sāstras*ından söylenen beş türlü düşünmeli (ve)
- 623 5) hatırlamalı kapılara dayalı olması sayesinde öğrense₂ de
- 624 6) Sukhāvātī ülkesinde doğacak olurlar.
- 625 7) Amitābha Buddha'yı görüp öğretiye ait buyruğunu işitecek
- 626 8) olurlar. O beş türlü düşünmeli (ve) hatırlamalı
- 627 9) kapılar hangileridir denirse, birincisi saygı gösterme (ve) eğilmeli
- 628 10) kapıdır. Bu saygı gösterme (ve) eğilmeli kapı ise
- 629 11) bedendeki davranış ile Amitābha Tanrı Buddha'nın adını söyleyip

Pekin

III 46

arka

abitaki üçüncü kırk altı

- 630 1) saygı gösterme (ve) eğilmedir. İkincisi övme (ve)
- 631 2) methetmeli kapıdır. Bu övme (ve) methetmeli kapı ise
- 632 3) dildeki davranış ile Amitābha Tanrı Buddha'nın
- 633 4) adını söyleyip övme (ve) methetmedir. Üçüncüsü mutluluk (ve)
- 634 5) arzu yükseltmeli kapıdır. Bu mutluluk (ve) arzu yükseltmeli
- 635 6) kapı ise, düşüncesinde daima Sukhāvātī ülkesinde₂
- 636 7) doğacak olan mutluluk (ve) arzu yükseltmedir. Dördüncüsü düşünme-
- 637 8) -li (ve) farkını ayırmalı kapıdır. Bu düşünmeli (ve) farkını ayırmalı kapı
- 638 9) ise, Amitābha Tanrı Buddha'yı, topluluğu₂, Bodhisattva-
- 639 10) -ları erdem ile düşünmeli (ve) farkını ayırmalıdır.
- 640 11) Beşincisi sevabın tevcihine sahip kapıdır. Bu sevabın tevcihine sahip

Pekin

III 47

ön

- 641 1) kapı ise, yüce merhametli gönle sahip
- 642 2) olmak için bütün öğretisi esasındaki canlılara,
- 643 3) sevap tevcih etmektir. Yine de on altı düşünme
- 644 4) sūtrasının kamlosü denilen geniş anlama sahip önsözünden
- 645 5) söylemiştir. Eğer ki bazı canlılar Sukhāvātī

- 646 6) denilen daha çok huzurlu dünyada doğmayı istese,
647 7) Sukhāvātī ülkesinde yaratacak (olduğu) iyi davranışları
648 8) ulaşmaya çalışmalı (ve) öğrenmeli. Bu ulaşmaya çalışıp
649 9) öğrenip yapılacak eylemi kısaca söylese, iki
650 10) türlü olur. O iki türlü (olan) hangilerdir diye dense
651 11) birincisi yapılacak eylemin sebebini anlayıp ... ..

Pekin

III 47

arka

abitaki üçüncü kırk yedi

- 652 1) öğretiyile ilgili öğrenme sebebini anlayıp ... ..
653 2) ilk olarak yapılacak eylemin sebebini anlayıp ... ..
654 3) üç türlü olur. Bu üçü hangileridir denirse, birincisi,
655 4) Buddha'yı düşünme eylemi, ikincisi ... ..
656 5) ... sevaba₂ sahip eylem, üçüncüsü ziyadesiyle ... ..
657 6) düşünmeye mensup davranıştır. Birinci Buddha'yı düşünme
658 7) davranışı yine bölünüp üç türlü olur. O üç tür
659 8) hangileridir diye söylense, birincisi Buddhalar
660 9) adını söyleyip düşünmek ve hatırlamak, bu Buddhalar adını
661 10) söylemek, düşünmek₂ dil ile gönül ile beraber
662 11) tamamlanacaktır. Dil ile ise, sadece dil ile

Pekin

III 48

ön

- 663 1) adını söyleyerek saygı gösteririm. Amitābha Buddha kut-
- 664 2) -sallığına diye söylemektir. Onun on altı düşünme
- 665 3) sūtrasında söylemiştir. Eğer sen Amitābha Buddha'yı
- 666 4) düşünemezsen₂ saygıdeğer o Amitābha Buddhanın
- 667 5) adını söyleyecek diye gönül ile düşünme₂
- 668 6) gerçekleştirecektir. Gönül ile düşünme nasıldır
- 669 7) dense, öyle ki Amitābha Tanrı Buddha'nın kutsal
- 670 8) görünüşlü vücudunu açık seçik düşünmektir₂.
- 671 9) Onun için hangi kişilerin Buddha kutsallığını bulacak (olması)
- 672 10) gerektiği taişen₂ vaibaş śāstrada söylenmiş olmalı. ... ..
- 673 11) Amitābha Tanrı Buddha'yı düşünmüş₂. ... ..

Pekin

III 48

arka

abitaki üçüncü kırk sekiz

- 674 1) sadece dil ile Buddhalar adını söylemek ... ..
- 675 2) Buddhaları düşünmek₂ denen ... ..
- 676 3) büyük olur diye bilinmeli. Kimler ... ..
- 677 4) büyük olur diye söylene, birincisi dil ile Buddhalar
- 678 5) adını söyleyip gönül ile Buddhaları düşünmemek
- 679 6) hatırlamamak, ikincisi gönlünde düşünüp hatırlayıp dil
- 680 7) ile adını söylememek, üçüncüsü gönlünde de
- 681 8) düşünüp₂ dil ile adını söylemek, dördüncüsü
- 682 9) gönlünde de düşünmeden₂ dil ile

- 683 10) de adını söylememektir. Dört büyük gerçek
684 11) öğretiler budur. Bu dört büyük öğretilerden önce

Pekin

III 49

ön

- 685 1) ... .. büyük öğretiler öğrenerek, davranılacak (olan) doğru
686 2) davranıştı. Daha sonra bir büyük öğreti uzak (ve)
687 3) ayrılacak yanlış davranıştır. İkincisi işaretsiz ile
688 4) Buddhaları düşünmek, hatırlamak, adını söylemek.
689 5) Bu işaretsiz ile düşünmek (ve) söylemek ise, düşünme(nin ve)
690 6) söylemenin işareti her ikisi ile boştur,
691 7) anlamaktır. Boş olduğundan işaretsizdir. Buddhaları
692 8) düşünse, sonra gerçek₂ Buddhaları düşünmek₂
693 9) olur. Buddhānusmṛti denilen Buddha'yı
694 10) düşünme denen sūtradan manzume ... ..
695 11) manzumedir. Buddhaların saf altın ... ..

Pekin

III 49

arka

abitaki üçüncü kırk dokuz

- 696 1) ... .. istekte ... ..
697 2) düşünüp toplanmış bir taraflı ... ..
698 3) çeşitlendirip böyle diyerek düşünecektir. ... ..
699 4) Buddha diye adlandırılacak altın renkli vücudu ile

- 700 5) Buddha bu şekilde gelmiş olmaz. Dört övme yine
701 6) de bu şekilde düşünecektir. Buddha vücudu
702 7) başka bu şekilde gelmiş olmaz. Ulaşma
703 8) düşünceden başkaları, bu şekilde de düşünecektir
704 9) diye, eğer bunun gibi bağlantısız düşünce ile düşünecek,
705 10) hakikatince₂ düşünmüş olur. Ne için
706 11) diye söylene, eğer ... .. nın renkli vücudu ... ..

St. Petersburg

IV 24

ön

- 707 1) Tanrı **Buddha** huzurunda mevki ... ..
708 2) olmadı. O zamanda Taoçag üstat ... ..
709 3) bunun gibi derin şekilde bildiğini, anladığını
710 4) överek, hayret edip₂ bu sebep ile ... ..
711 5) bu şekilde arz etti. Dhyāna'ya girip ... ..
712 6) bu şekilde **Amitābha Buddha** ülkesinde doğacak olur
713 7) diyerek o zamanda Sintao üstat dhyāna ... ..
714 8) ... düşünüp bunun ikisi arasından cevap verip söy-
715 9) -ledi. Sonra sizin üç türlü davranış ... ..
716 10) vardır. Eğer o davranış ... ..

St. Petersburg

IV 24

arka

abitaki dördüncü yirmi dört

- 717 1) muktedir olursanız, hemen₂ ... ..
- 718 2) ... olacaksınız. Birincisi üstat önceki Tanrı ... ..
- 719 3) saygıdeğer kutsal görünüşlü vücudunu pencere ...
- 720 4) yerleştirip koyup kendisi iç verip (?) ... ..
- 721 5) ikincisi evden barktan çıkmış kişi ... ..
- 722 6) kovup sıkıp sıkıştırıp iş₂ yaptırdı ... ..
- 723 7) oda yaptırmak ile canlılar ... ..
- 724 8) yaralayıp zarar verdi. Üstat ... ..
- 725 9) o on taraftaki **Buddhalar** ... ..
- 726 10) davranışıyla pişman olacak ... ..

St. Petersburg

IV 30

ön

- 727 1) ... düşünmeye değerdir. ... ..
- 728 2) pişman olacak diye sonra ... ..
- 729 3) üstada arz etti. Düşünsün şimdi ... ..
- 730 4) ... yaptı mı acaba diye Taoçag ... ..
- 731 5) söyledi. Bu sözleri bütün hepsi ... ..
- 732 6) yalan yanlış olmaz diyerek, o zamanda ... ..
- 733 7) gönlünü temizleyip pişman olup tövbe edip af dileyip
- 734 8) geçtiğinde böylelikle Sintao üstada görüp ... ..
- 735 9) Sintao üstadın günahı şimdi böylece ”r... ..
- 736 10) ... eğer beyaz makam ... ..

St. Petersburg

IV 30

arka

abitaki dördüncü otuz

- 737 1) ... olsa budur üstat ... ..
- 738 2) diye, olur sonra dördüncü yılını bu... ..
- 739 3) açık olup Taoçag üstat yavaş yavaş geçip ... ..
- 740 4) sonra Sintao üstat hemen çarçabuk saray ... ..
- 741 5) döndü. Han buyruğu ile Sintao üstat ... ..
- 742 6) Fugsi adlı tapınağa yerleştirip Batı ... ..
- 743 7) ... genişletti. Bu sebeple saray ... ..
- 744 8) ülkedeki prens, danışman, görevliler ... ..
- 745 9) hepsi inanç₂ tuttular. Öğreti ... ..
- 746 10) gerçeğe (ve) doğruya dayanıp han vuu ... ..

St. Petersburg

IV 31

ön

- 747 1) o zamanda Fil Gandhahastin ... ..
- 748 2) adlı ülkedeki Niñ hükümet merkezinden başka ... ..
- 749 3) ... aynı şekilde bu dhyānadan öğrendiler. ... ..
- 750 4) Huun adlı öğrenci ile Kimliñ ... ..
- 751 5) ulaşip o ülkedeki Haşansi adlı öğrenci ... ..
- 752 6) Pançeu ev yerleştirip o evde durup ... ..
- 753 7) ... açtı genişletti. Huñtoñ adlı bir ... ..

- 754 8) -deki öğrenciler dahası ormandaki ağaç ... ..
755 9) makamda yığıldılar toplandılar. o ... ..
756 10) dağ şeytanları vücut ... ..

St. Petersburg

IV 31

arka

abitaki dördüncü otuz bir

- 757 1) buyruğunu alıp dhyāna ... ..
758 2) o dağ şeytanları Sintao üstat ... ..
759 3) arz etti. Kölenin duracak (olduğu) makam ... ..
760 4) azıcık yakın olmasından üstadada ... ..
761 5) ... olup **Bodhisattvalar** buyruğunu ... ..
762 6) Buddhalar ülkesinde doğmaya gönül ... ..
763 7) bundaki bütün insanlar bu şekilde vücut ... ..
764 8) bana kurban (ve) sunu yaparlar. Dileğim ... ..
765 9) aş ile kurban (ve) sunu yapsın. ... ..
766 10) ... dileğim yerine gelecekti diye ... ..

St. Petersburg

IV 32

ön

- 767 1) ... söylemiş (olduğu) sözünü tam olarak Sintao
768 2) üstat Şinlim ülkesine varıp öğretiyeye ilişkin ... ..
769 3) öğüdü daha çok genişletti, yaydı. Nasıl ... ..
770 4) soyu olmayan kişiler ise inanmadan saygı göstermeden

- 771 5) kınanacak₂ sözleri ... ..
- 772 6) kınanacak₂ kötü sözleri ... ..
- 773 7) ile o zamanda büyük yeryüzü ansızın
- 774 8) sarsıldı.₂ Yanlış öğretiyeye ait topluluk, bu sebeple
- 775 9) pişman oldular, af dilediler. Daha çok inandılar,
- 776 10) inançlı oldular. O zamanda ... ..

St. Petersburg

IV 32

arka

abitaki dördüncü otuz iki

- 777 1) Lagyañ adlı han şehir ... ..
- 778 2) ... saygı göstereceğini arz edip kendi sarayına ... ..
- 779 3) kendisi öğretiyeyi işitti. O zamanda Sintao ... ..
- 780 4) çabucak₂ Luñmunşan adlı dağdaki ... ..
- 781 5) yüz adım yüce **Vairocana Tanrı Buda** ... ..
- 782 6) ... iki yanındaki hizmetçi **Bodhisattva** ... ..
- 783 7) yaptırıp ondan sonra Suyin-si adl[1] ... ..
- 784 8) Yılañ adlı yılın ikinci yılını ... ..
- 785 9) ulaştığında daima kalkmış (olduğu) tapınağının ... ..
- 786 10) sūtradaki **Amitābha Buddha** ülkesinde ... ..

St. Petersburg

IV 33

ön

- 787 1) diye arz edecek olsalar, siz ... ..

- 788 2) -lere böyle diye söyledi , ...
- 789 3) iki gün, üç gün duracak mı? ... ..
- 790 4) ayın yirmi yedisine ulaştığında ... ..
- 791 5) ... yaşında gülümseyerek oturup (zaman) geçip (?) ... ..
- 792 6) vücudundaki eti derisi narin (ve) yumuşak çehresi
- 793 7) görünüşü tıpkı sağ olduğu zamandaki ... ..
- 794 8) Sintao üstadın öğretisi ait zaman ... ..
- 795 9) genişletmesi, öğüt verme(si) (ve) götürmesi ... ..
- 796 10) tamamlamasından öğrenci ... ..

St. Petersburg

IV 33

arka

abitaki dördüncü otuz üç

- 797 1) idi. **Amitābha Buddha** ülke ... .. saymayacaktı,
- 798 2) hesaplamayacaktı. ... ..
- 799 3) zamanda rahip (ve) rahip olmayan daha çok algılayıp ... ..
- 800 4) ... üzuldüler. Dahası Tanrı **Buddha** ... ..
- 801 5) ikisi arasında ebedi huzur bulmuş (olduğu) zamandaki ... ..
- 802 6) yine Taitaṅ adlı Çin hanı zamanında ... ..
- 803 7) Vihan adlı üstat vardı. O Vihan ... ..
- 804 8) adlı ülkedeki kişi idi. O Vihan ... ..
- 805 9) ise, şöyle ki ateşli ... ..
- 806 10) -dır diye daima küçümseyip ... ..

St. Petersburg

IV 34

ön

- 807 1) on altı düşünmüş kapı ... ..
- 808 2) gayret etti, çabaladı. Taitaṅ ... ..
- 809 3) Sukaṅ adlı yılın başın[daki] ... ..
- 810 4) ay yedisinde Vihan üstat t... ..
- 811 5) sebebinden ansızın gördü. ... ..
- 812 6) **Bodhisattvaların** yüz yüze görüp ... ..
- 813 7) uzun süre kaybolmadan batmadan durmuş ... ..
- 814 8) Vihan üstat o iki **Bodhisattvaların** ... ..
- 815 9) saygı gösterip secde ederek baş aşağı eğilip ikisi ...
- 816 10) akıp dökülüp hakim olup kendi ... ..

St. Petersburg

IV 34

arka

abitaki dördüncü otuz dört

- 817 1) gözüm ile soylular ... ..
- 818 2) göreceğim olman bana daha fazla sevinç ... ..
- 819 3) alametli₂ kutsal görünüşünüz ... ..
- 820 4) kişileri bağlamış olmayacak ... ..
- 821 5) ben böyle söyleyip bitirmemle ... ..
- 822 6) olup iki kişiler kendilerini ... ..
- 823 7) ... süs süsletmeye geldik diyerek ... ..

- 824 8) ... koluyla uzanmaz iken kutsal görünüşünüz ... ..
- 825 9) bitti. bitmesiylä ... ..
- 826 10) ... .. gittiler. Öğrenci ... ..

St. Petersburg

IV 35

ön

- 827 1) bana batı tarafındaki Sukhāvātī ... ..
- 828 2) isteyecek oldu. Öğrencilerimde ... ..
- 829 3) var ise böylelikle açık seçik söz ... ..
- 830 4) o zamanda vardı bir küçücük ... ..
- 831 5) Vihan üstada şöyle diye söyledi. ... ..
- 832 6) ... buyruğunu kim karşı koyacak engelleyecek ... ..
- 833 7) o küçücük çocukcağız şöyle ... ..
- 834 8) beni takip edip gidecek mutlaka diye ... ..
- 835 9) şimdi yararlıdır. Annesine babasına ... ..
- 836 10) arz etmek (ve) onaylatmak için diyerek ... ..

St. Petersburg

IV 35

arka

abitaki dördüncü otuz beş

- 837 1) küçük çocuk annesine babasına ... ..
- 838 2) annesi babası küçük çocuğun sözünü işiterek, son-
- 839 3) -ra aşağıladılar, azarladılar. Küçük çocuk ... ..
- 840 4) gidip güzel kokulu su ile yıkanıp temizlenip ... ..

- 841 5) Buddhanın sureti huzurunda açık ... ..
- 842 6) geçip gitti. Kişiler bu sözden sıkılıp ... ..
- 843 7) arz ettiler. Üstadı bu sözü işidip ... ..
- 844 8) ... arkasından yapışıp ...
- 845 9) söyledi. Sen benim hizmetçi ... ..
- 846 10) önce ulaştın diyerek, o zamanda ... ..

St. Petersburg

IV 36

ön

- 847 1) ... .. yaratıp övüp takdir edip ... ..
- 848 2) yardım (edip ve) destek olup uzaktan ... ..
- 849 3) olup **tayşiçi bodhisattva** uzaktan ... ..
- 850 4) liderlik edip yol gösterecektir. Tacında ... ..
- 851 5) parlayıp durur (ve) görünür olup başında ... ..
- 852 6) ... yüz yüze birliktedir. On tar[af]taki Buddhalar
- 853 7) ülkesinde gezip bütünüyle yürüyüp elinde ...
- 854 8) tutup dokuz doğumda doğacakları ... ..
- 855 9) ... o iyi düşünen merhametli gönül ... ..
- 856 10) ... çekip götürüp ... ..

St. Petersburg

IV 36

arka

abitaki dördüncü otuz altı

- 857 1) Sukhāvati ülkesine diyerek ... ..

- 858 2) övdükten sonra eğer öğrenciler ... ..
- 859 3) Buddha adını bir sesiyle çınlatıp ... ..
- 860 4) ... öğrencilerinden gelip ulaşmayacak ... ..
- 861 5) söyledi. Bütünü yine onları bekleyelim ... ..
- 862 6) batı tarafı tam görüp geçip ... ..
- 863 7) Taitaṅ adlı Çin hanı zamanında ... ..
- 864 8) ülkede Śākyalı Siyuhu adlı üstat ... ..
- 865 9) Siyuhu adlı üstat ise, ...
- 866 10) ... .. üstadın annesi ... ..

St. Petersburg

IV 37

ön

- 867 1) ... .. diye söyleyecek olur. Bu ... .. şanslı (ve)
- 868 2) talihli çiçektir. Sana ... ..
- 869 3) şanslı (ve) talihli, saygı gösterecek çocuk ... ..
- 870 4) o Siyuhu üstadın annesidir. ... ..
- 871 5) nilüfer çiçeği alacak olup yavaş yavaş hamile ... ..
- 872 6) Siyuhu üstadın doğum günü bütün ... ..
- 873 7) mavi renkli ışık evi içinde ... ..
- 874 8) ..... benzeyen iyi y... ..
- 875 9) kokuttu. Eğer on beş kadar ... ..
- 876 10) vaphuaki liṅ vimake ... ..

St. Petersburg

IV 37

arka

abitaki dördüncü otuz yedi

- 877 1) -ları öğrendi a[nlad]ı , ...
- 878 2) öğrenip anlayıp dahası çiçek ... ..
- 879 3) ve bütün şāstraları üstat ... ..
- 880 4) adlı yılın başında Lakyaṅ ... ..
- 881 5) baş adlı tapınağa ulaşıp kendisini içini ... ..
- 882 6) başka başka parlak ışık çıktığını ... ..
- 883 7) üstat onu görüp bilemeyecekti. Bu sebeple ...
- 884 8) itip çekip alıp görse, Sintao üstat ... ..
- 885 9) canlıları batı tarafı Sukhāvātī
- 886 10) ... .. için yapıp bırakmış ... ..

St. Petersburg

IV 45

ön

- 887 1) bir zamanda Huiṅson üstat ... .. Amitābha Buddha
- 888 2) adını söylese, böylelikle seksen sayısız dönemlerdeki
- 889 3) saṃsāraya ulaşacak davranışları yok olur biter. Böyle
- 890 4) diyerek sūtrada buyurmuş (olduğu) buyruğu işitip daha
- 891 5) çok sevinip₂ böylece söyledi. ... ..
- 892 6) de umutlu (ve) destekli savbar sūtrada ... ..
- 893 7) -den beri yavaş yavaş olmaz. Yanlış işleri ... ..

894 8) böylece ağzından **Amitābha Buddha** ... ..

895 9) idi. Hilekar ... ..

St. Petersburg

IV 45

arka

abitaki dördüncü kırk beş

896 1) varıp güçlü han ... ..

897 2) Huṅsonu görmesiyle de... ..

898 3) diye söyledi. O zamanda güçlü han devrinde ... ..

899 4) ... Huṅsonu götürüp cehennem kapısına ... ..

900 5) Huṅsonu cehennem kapısına girecek ... ..

901 6) telaş ederek seslenip şöyle diye söyledi. ... ..

902 7) **Amitābha Buddha** adını söylese, böylelikle seksen sayısız

903 8) devirlerde Saṃsārada dolaşacak (olan) davranış-

904 9) -ları yok olacak bitecek olup ... ..

St. Petersburg

IV 46

ön

905 1) ... hakiki₂ umulacak (ve) beklenecek (olan) ... ..

906 2) acı çekme mevkisinden düşeceğim ... ..

907 3) söyleyip geçmesiyle de nilüfer çiçekli tapınağın önün-

908 4) -de görüldü, belirdi. Böylelikle Huiṅson nilüfer çi-

909 5) -çekli tapınağa yükselip **Amitābha Buddha** ülkesinde

910 6) doğacak oldu. Bu sözü, kendisi dönüp Kuutoṅ bahşıya

911 7) söyledi. Yine de Hançun adlı... ..

912 8) śākya Kuuton adlı üstat ... ..

913 9) (Kuu)ton üstat küçük iken ... ..

St. Petersburg

IV 46

arka

abitaki dördüncü kırk altı

914 1) Taihuusi adlı tapınak ... ..

915 2) yemek yiyip büyü sözü söyleyip ... ..

916 3) ilk löceü adlı şehirdeki, ...

917 4) dhyānalābhin üstatdan dhyānalı iş görev ... ..

918 5) arz etti. Öğreti kapılarında ... ..

919 6) davranışlardan daha çok yedi, sekiz (defa) çabalar. ... ..

920 7) ... daima Sukhāvātī ülkesini isteyip o Sukhāvātī

921 8) ülkesinde doğacak gönüllü ... ..

922 9) **Kuuton** üstat azıcık ... ..

St. Petersburg

IV 47

ön

923 1) **Tanrı Buddha**'yı ışıklı ... ..

924 2) parladığını gördü. Bu sebeple ... ..

925 3) üstat dhyānadan uyanıp nasıl görmüş ... ..

926 4) -leri aynı öğretiye inanlarına bütünüyle₂ söyledi ... ..

927 5) böyle söyleyip geçmesiyle de ... ..

- 928 6) geçip gitti. Geçip uç güne kadar ... ..
- 929 7) içinde olağanüstü güzel koku t'v l// ... ..
- 930 8) durup ortadan kalkmadı. Yine de taihuusi ... ..
- 931 9) śākyalı Vape adlı ... ..

St. Petersburg

IV 47

arka

abitaki dördüncü kırk yedi

- 932 1) adlı tapınağa girip ... ..
- 933 2) ulaşıp gördü. Mañjuśrī Bodhisattva'nın ... ..
- 934 3) kalkıp Pohen Bodhisattva'nın önceden ... ..
- 935 4) farklı farklı aslanlı mevkide oturup ... ..
- 936 5) anlattıklarını yine de gördü. ... ..
- 937 6) -larının ve mevkilerinin yüzer ... ..
- 938 7) Mañjuśrī Bodhisattva'nın vresinde ... ..
- 939 8) Bodhisattvalar saygı göstermiş hürmet etmiş. ... ..
- 940 9) ... da sayısız ölçsüz ... ..

St. Petersburg

IV 48

n

- 941 1) ... .. Tanrı Tanrısı **Buddha** ... ..
- 942 2) uzun süre olmasından canlı ... ..
- 943 3) ruhban olmayan canlıların erdemleri ... ..
- 944 4) kirlilikleri (ve) engelleri ziyadesiyle yoğun tutku ...

- 945 5) ... örtüler ile sıkıştırılmış, örtülmüş. ... ..
- 946 6) Buddha esasının bulmaz (olduğu) zamanı (ve) fırsatı ... ..
- 947 7) belirli (ve) görünür Buddha öğretisi , ...
- 948 8) geniştir. Bazı öğreti kapısı herhalde ... ..
- 949 9) faydalı sevinçli yap-... ..

St. Petersburg

IV 48

arka

abitaki dördüncü kırk sekiz

- 950 1) bulduracak. Öğrenip ... ..
- 951 2) -dir. Ey yüce (ve) kutsal soylular, bu ... ..
- 952 3) sırasıyla üstünde gezerek buyursunlar. ... ..
- 953 4) o zaman Mañjuśrī Bodhisattva Vaṣṭeṭi üstada şöyle
- 954 5) diyerek buyurdu. Sizlere şimdi Buddhalar adını
- 955 6) söyleyecek, kesin yararlı zamandır. Bütün ... ..
- 956 7) uyacak öğreti kapılarında yoktur. ... ..
- 957 8) adını söylemekten artacak. Yine ... ..
- 958 9) ... -lere saygı gösterme₂ sevap ... ..

St. Petersburg

IV 49

ön

- 959 1) Buddhalar adını söylemek ... ..
- 960 2) saygı göstermesi sebebinden onun şimdi ... ..
- 961 3) erdemli olmuş olurum , ...

- 962 4) bütün₂ öğretiler, erdem (ve) fazilet ... ..
- 963 5) ... derin dhyānalar, ve bütün₂ ... ..
- 964 6) bütün₂ Buddhalar adını söylemek ... ..
- 965 7) doğar. Bu(nun) sebebini bilecektir. Buddhalar adını
- 966 8) söylemek, bütün öğretilerin hanı ... ..
- 967 9) şimdi sizlere layık ... ..

St. Petersburg

IV 49

arka

abitaki dördüncü kırk dokuz

- 968 1) sürekli olarak ... ..
- 969 2) düşünüp seslenecek, söyleyecek diyerek ... ..
- 970 3) üstat yine Mañjuśrī Bodhisattva'ya şöylece arz
- 971 4) etti. Buddhalar adını nasıl düşünüp hatırlayıp ... ..
- 972 5) o diye Mañjuśrī Bodhisattva şöyle diyerek ... ..
- 973 6) dünyadan sonra batı tarafta Amitābha Tanrı
- 974 7) Buddha vardı. O Tanrı **Buddhanın** ... ..
- 975 8) ... gücünü asla bulmaz (olduğunu) düşünecek. ... ..
- 976 9) aklını (ve) düşüncesini toplayıp ... ..

St. Petersburg

IV 50

ön

- 977 1) **Buddha kutsallığını** bulur diye ... ..
- 978 2) sözü anladıktan sonra o ... ..

- 979 3) soylular, başka başka ... ..
- 980 4) uzanıp Vapçeu üstat başını ... ..
- 981 5) gelecek bilgisi verdiler. Sen şimdi düşünüp hatırlayıp ... ..
- 982 6) Buddha adını söylemiş (olduğun) için geçmedin ... ..
- 983 7) gerçek₂ sezme Buddha kutsallığını tanıklayacak ... ..
- 984 8) kim ki soylular oğlu soylular kızı ... ..
- 985 9) çarçabuk Buddha kutsallığını ... ..

St. Petersburg

IV 50

arka

abitaki dördüncü bölüm elli

- 986 1) ... Buddhaları düşünüp hatırlayıp ... ..
- 987 2) en üstün gerçek₂ sezme Buddha kutsallığını bula-
- 988 3) -cak olur. Bu bir mükafat vücutlar ... ..kesin
- 989 4) olarak₂ eziyetli denizi₂ geçe-
- 990 5) -bilecekler diyerek yeniden secde edip ... ..
- 991 6) hanına görür. pyyyw adlı şehirdeki tww ... ..
- 992 7) tapınakta Taymihur adlı rahibe ... ..
- 993 8) adlı tapınakta bulunacak ... ..
- 994 9) ... Amitābha Buddha Tanrı ... ..

St. Petersburg

IV 51

ön

- 995 1) niyetlenmiş ... ..

- 996 2) giyip bütün iyi şöhretli₂ ... ..
- 997 3) pariyānasında tütsü koyup ... ..
- 998 4) Buddha adını söylüyordu. Bu tarz gibi ... ..
- 999 5) üç yıl geçince Amitābha Buddha adını ... ..
- 1000 6) eğer yaşamını bitip ölüm zamanın-
- 1001 7) -da o tapıntaki bütün rahipler topluluğunda
- 1002 8) gördüler. Amitābha Buddha idare edip soylu ... ..
- 1003 9) ... hayran bırakan (ve) şaşkırtan yüce parıltı₂
- 1004 10) o rahibenin huzurunda ... ..

St. Petersburg

IV 51

arka

abitaki dördüncü elli bir

- 1005 1) o parıltı₂ içinde ... ..
- 1006 2) koku çıkarıp salıp yaydı. Bu şekilde ... ..
- 1007 3) zamanda Taymihur rahibe geçip gitti ... ..
- 1008 4) Tuñşin adlı Çin han zamanında Liuçiçi adlı
- 1009 5) bir rahip vardı. O müminnin rahip (?) ... ..
- 1010 6) han soyundan olup yine sağlam₂ erdemli-
- 1011 7) idi. O zamandaki han huzurunda duracak ... ..
- 1012 8) vezirler o liuçiçi müminye s... ..
- 1013 9) bey mevkisine yerleştirelim diyerek ... ..
- 1014 10) mümin şöyle ... ..

St. Petersburg

IV 52

ön

- 1015 1) Kuutin adlı üstada varıp ... ..
- 1016 2) ... ile **Amitābha Buddha** ülkesinde ... ..
- 1017 3) tarz (ve) biçim kabullenip yavaş yavaş gayret edip çabaladı.
- 1018 4) Bunu bu şekilde öğrenip davranarak on bire
- 1019 5) ulaştığında dhyāna içinde gördü. Amitābha Tanrı Buddha'nın
- 1020 6) altın renkli vücudu ile ... ..
- 1021 7) yakın gelip durduğunu, onu görüp Liuçiçi mümin
- 1022 8) bütünüyle saf inançlı gönlü yüz yüze görüp göz-
- 1023 9) -ünden sıcak yaş akıp ... ..

St. Petersburg

IV 52

arka

abitaki dördüncü elli iki

- 1024 1) düşündü. nasıldır ol-... ..
- 1025 2) ... kendi başımı okşayacak dilek ... ..
- 1026 3) kendi vücudumu örtecek diyerek, ...
- 1027 4) bunu düşünüp birlikte o zamanda Amitābha Tanrı Buddha'nın
- 1028 5) altın renkli eli ile tepesinde ... ..
- 1029 6) ... elbisesi ile vücudunu örterek buyurdu. ... ..
- 1030 7) gelecek zamanda dhyāna içinde kendi özü ... ..
- 1031 8) mücevherli (ve) nilüfer çiçekli göl içinde ... ..

1032 9) o girmiş (olduğu) göl içinde beyaz ... ..

St. Petersburg

IV 53

ön

1033 1) bir kişi var olup ... ..

1034 2) ... parmağı ile ıslatarak ... ..

1035 3) söyledi. Bu ise sekiz türlü ... ..

1036 4) nehir suyudur. Sen böylece iç diyerek, o ... .. liu

1037 5) çiçi mümin o göldeki suyu alıp ... ..

1038 6) hoş tatlılar ağzında dolu oldu. ... ..

1039 7) ... uyandıktan sonra vücudundaki ... ..

1040 8) ... .. mucizevi (ve) olağanüstü koku ... ..

1041 9) çıkardı. Onu görüp ... ..

St. Petersburg

IV 53

arka

abitaki dördüncü eli üç

1042 1) bu ise benim sözüm ... .. yar-

1043 2) -dımcılarım yakın varmıştır. ... ..

1044 3) rahipler topluluğu şahit olup olsunlar. ... ..

1045 4) bu sözümü diyerek böylece söyleyip ... ..

1046 5) ... rahipler topluluğu bütün hepsi gelip ... ..

1047 6) o zamanda Liuçiçi mümin Tanrı Buddha'nın sureti

1048 7) önünde tütsü yakıp secde edip ... ..

1049 8) mutluluk (ve) istek yükselterek söyledi. ... ..

1050 9) **Buddha**'nın mirası ... ..

Pekin

IV 54

ön

1051 1) sūtrayı anlattığında toplanmış. ... ..

1052 2) topluluğuna ve on taraftaki **Buddha-**

1053 3) **-lar** topluluğuna hürmet₂ gösterir. ... ..

1054 4) o, bazı canlılar soyu tümüyle ... ..

1055 5) Sukhāvātī ülkesinde diyerek, bunun gibi mutluluk (ve) istek yükselt-

1056 6) -tikten sonra diz çökerek oturup şöyle diyerek ...

1057 7) yine de Çeü adlı Çin hükümdarı zamanında ... ..

1058 8) adlı bir mümin vardı. O ... ..

1059 9) davranışı tamamıyla₂ ... ..

Pekin

IV 54

arka

abitaki dördüncü elli dört

1060 1) çabalıyordu. Bundan sonra ... ..

1061 2) vardı, ise o zamanda ... ..

1062 3) Mümin Hugşäg önceki ustasından isim

1063 4) almak için Pirapasi tapınaktaki bu ... ..

1064 5) ses verip öğretti anlatıyordu. O küçük ... .. gök-

1065 6) yüzünde şimşek çakmış gibi ses işitildi ... ..

1066 7) işitip o tapınaktaki kişiler ayağa kalkıp ... ..

1067 8) boylu poslu güzel görünüşlü bir ... ..

1068 9) durup şöyle diyerek söyledi. ... üç ... ..

Pekin

IV 55

ön

1069 1) adlı bir mümin var ... ..

1070 2) ty// 'n'sn üstat tutup **Amitābha** ... ..

1071 3) inançlı (şekilde) karar verirdi. O zamanda ... ..

1072 4) mümin, rahipler topluluğuna yemek yediriyordu. Rahipler topluluğuna

1073 5) yemek yedirmiş (olduğu) zamanda Yimtüksig mümin ... ..

1074 6) ... başkasına gökyüzünden kâse kâse ... ..

1075 7) o kâseyi alıp görsün. Sonra Yimtüksig ... ..

1076 8) ... kâseydi. O kâse ... ..

1077 9) ... tatlı olan o içecek ... ..

Pekin

IV 55

arka

abitaki dördüncü elli beş

1078 1) paylaştırıp bütün hepsini ... ..

1079 2) yemek yiyip yedi güne kadar ... ..

1080 3) Suu adlı Çin hanı zamanında han ... ..

1081 4) bir mümin idi. O mümin hakiki₂ ... ..

1082 5) davranışa sahip olup **Amitābha Buddha** ülkesinde ... ..

- 1083 6) isteyip otuz şık siyah fasulye ile ... ..
- 1084 7) adını söylemeye sağlam sıkı tanıklık etti ... ..
- 1085 8) pay yapıp **Amitābha Buddha**'nın ... ..
- 1086 9) şık beş ölçek siyah ... ..

Pekin

IV 56

ön

- 1087 1) Buddha güzelliği ile gösterip söy-
- 1088 2) -lediler. Biz sadaka yemeği isteyecek ... ..
- 1089 3) bize de yemek (ve) sadaka verecek mi sen ... ..
- 1090 4) Mümin Hayşinsi arz etti. Üstatlar düşünme-
- 1091 5) -ye gelip sadaka yemeği isteme ile ... ..
- 1092 6) oldum diye söyledi. Yine o üç belli ... ..
- 1093 7) şöyle diyerek sordu. Sen hangi sözü ... ..
- 1094 8) çaytayçun yapıp rahipler topluluğu ... ..
- 1095 9) diyerek mümin cevap ... ..

Pekin

IV 56

arka

abitaki dördüncü elli altı

- 1096 1) tarafta Sukhāvātī ülkesinde ... ..
- 1097 2) ... ve **konşi im bodhisattva** ... ..
- 1098 3) ile bu şekilde işlerden vazgeçer ... ..
- 1099 4) yine o üç saygıdeğer ... ..

- 1100 5) diye söylediler. Eğer sen o ... ..
- 1101 6) ... görsen bilir misin diyerek ... ..
- 1102 7) cevap verip söyledi. Köle ... ..
- 1103 8) ... dünyada kalacak olup ... ..
- 1104 9) canlıda göz ile görüp ... ..

Pekin

IV 57

ön

- 1105 1) mümin yine de birlikte ... ..
- 1106 2) oldular. O makamda toplanmış birikmiş ... ..
- 1107 3) şaşırtıcı kokulardan salıp çıkarıp ... ..
- 1108 4) ... sebebini ise, bütün gönlüyle çabalayıp ... ..
- 1109 5) **Amitābha Buddha** adını söylemek ile üç ... ..
- 1110 6) ... alacak karşı gelendeki ... ..
- 1111 7) -dır. Yine de Kañçeüfuu adlı t'yş...
- 1112 8) Yuçu adlı bir mümin idi. O mümin ... ..
- 1113 9) Bölümden söz₂ bırakıp ... ..

Pekin

IV 57

arka

abitaki dördüncü elli yedi

- 1114 1) böyle akılsız olup ... ..
- 1115 2) o zamanda güçlü hana saygı hürmet₂ gösterip
- 1116 3) şöyle diyerek arz ettiler. bu kişi₂ ... ..

- 1117 4) bir kişiye öğütleyip₂ **Amitābha** ... ..
- 1118 5) o öğüt verecek olan kişi bu sebep ile Sukhāvātī ülkesi-
- 1119 6) -de doğacak oldu. Onun için bu kişiye yalnız
- 1120 7) saygıdeğer, o Sukhāvātī ülkesinde doğacak(tır). ... ..
- 1121 8) mevkide engel olup tutup durduracak(tır). ... ..
- 1122 9) güçlü hana şöyle diyerek ... ..

Pekin

[IV] 58

ön

- 1123 1) doğdu. Yine de Taotaṅ ... ..
- 1124 2) Tuṅçeu adlı şehirde Çançunvu ... ..
- 1125 3) idi. Bir hayatta tavuk satıp dahası
- 1126 4) bir gün ansızın hastalığa yakalanıp ölecek olur
- 1127 5) böylesi ölmeye niyetlenmiş (olduğu) zamanda, günahının
- 1128 6) gücünde kötü belirtileri₂ yüz ... ..
- 1129 7) ... o çançunvunun ev(inin) düzlüğünde ... ..
- 1130 8) pek çok tavuklar ... ..

Pekin

[IV] 58

arka

abitaki elli sekiz

- 1131 1) idi. Ev(inin) düzlüğünde ... ..
- 1132 2) kara başlıklı kişi, ağaçtaki tavukları
- 1133 3) çağırıp şöylece söyledi . ... ..

- 1134 4) gagalasımlar, gagalasımlar diye nasıl (olacağını) söyleyerek
1135 5) o ağaçtaki tavuklar uçarak havalanıp gelip ... ..
1136 6) yarışarak gagaladılar. O zamanda Çançunvu'nun
1137 7) iki gözünden kan akıp ... ..
1138 8) tamamıyla bağlandı. Gündüz vaktinde ... ..

Pekin

IV 59

ön

- 1139 1) rahip, o Çançunvu ... ..
1140 2) ... yola çıktıktan sonra ... ..
1141 3) esaslı davranış karşılığı ile bunu böylece
1142 4) acı (ve) eziyet çektiğini işitip bunun üzerine
1143 5) girip söyleyip tütsü koydurup öğüt verdi.
1144 6) **Amitābha Buddha**'nın adını söyle, ondan sonra
1145 7) Tanrı Buddha'nın suretini buyruğuyla
1146 8) gösterdi. Çançunvu da ... ..
1147 9) ... **Amitābha Buddha** ... ..

Pekin

IV 59

arka

abitaki dördüncü elli dokuz

- 1148 1) geçmezken olağanüstü ... ..
1149 2) koktu. Aniden ... ..
1150 3) görüp ansızın böylelikle geçip gitti. ... ..

- 1151 4) adlı Çin hanı zamanında Hançeu adlı ... ..
- 1152 5) adlı mümine (Skr. *upāsaka*) vardı. O mümine (Skr. *upāsaka*) ... ..
- 1153 6) ... günahlarının gücünden iki k... ..
- 1154 7) gözsüzdü. Bir saygıdeğer ... ..
- 1155 8) karşılaşma sebebinden o saygıdeğer ... ..
- 1156 9) adlı mümine (Skr. *upāsaka*) **Amitābha** ... ..

Pekin

IV 60

ön

- 1157 1) oldu. Bu şekilde gözü ... ..
- 1158 2) gayret edip çabalayıp **Amitābha Buddha** ... ..
- 1159 3) yıl geçtikten sonra o mümin pişman olup açık
- 1160 4) seçik bildi anladı. Hayatını₂ toplayıp ... ..
- 1161 5) yaşamını kurtaracak (olmaya) niyetlendiği zamanda ...
- 1162 6) kişiler hepsi₂ gördüler. **Amitābha Buddha**
- 1163 7) **ve Bodhisattvalar ile bayrak₂** taşıyıp
- 1164 8) alacak (olmasına) karşı geldiğini ... ..
- 1165 9) birdenbire geçip ... ..

Pekin

IV 60

arka

abitaki dördüncü atmış

- 1166 1) mükemmelliğini (ve) üstünlüğünü ... ..
- 1167 2) yaptılar. Yine Çañan adlı ... ..

- 1168 3) mümine (Skr. *upāsaka*) vardı. O mümine (Skr. *upāsaka*) ...
- 1169 4) yumuşak üç davranışları sakinleşme₂ ... ..
- 1170 5) uygundu. Daima₂ Tanrı Buddha'ya eğilme (ve)
- 1171 6) (ve) saygı gösterme oruç (ve) yemin tutma, meşale tutuşturma ...
- 1172 7) yapmalı işlere yönelir (ve) yaratılır ... ..
- 1173 8) düşünenlere buluşma sebebiyle ... ..
- 1174 9) **Amitābha Buddha** adını söyleyecek ... ..

Pekin

IV 61

ön

- 1175 1) **Buddha**'nın yan tarafında t... ..
- 1176 2) ... perde çekip soylu ... ..
- 1177 3) sakinleşip durduğunu yine gördüm. o parıltılı
- 1178 4) ışık ile parlayarak₂ olağanüstü güzel kokular
- 1179 5) çıkarıp yayıp durduğunu, ilk olarak ... ..
- 1180 6) işitmezdi. Şimdi iyileşip düzeltilip t... ..
- 1181 7) böyle söyledikten sonra birlikte geçip gitti.
- 1182 8) Çin hanı zamanında Minçeu ... ..
- 1183 9) bir mümine (Skr. *upāsaka*) idi. Küçücük ... ..

Pekin

IV 61

arka

abitaki dördüncü atmış bir

- 1184 1) tanıklık ederek söyledi. Yeniden ... ..

- 1185 2) tanıklık etti. Annesi (ve) babası evinde ... ..
- 1186 3) ... doğacak işlerden₂ çabal[ayarak] ... ..
- 1187 4) arasında çok hasta olup ... ..
- 1188 5) ziyadesiyle çabaladı, gayret etti. öleceği zamanda ... ..
- 1189 6) ... **Amitābha Buddha'nın** mudrā ... ..
- 1190 7) ... **Amitābha Buddha'nın** adını ... ..
- 1191 8) kalkıp sonra geçip gitti , ...
- 1192 9) dünyaya ait öğretisi ile ... ..

Pekin

IV 62

ön

- 1193 1) idi. O Hanliu adlı ... ..
- 1194 2) nilüfer çiçeği yaprağında şöyle ... ..
- 1195 3) idi. Batı taraftaki Sukhāvātī ülke(si) ... ..
- 1196 4) yüz yüze durup çabalayanlara ... ..
- 1197 5) üşengeç soylulara uzaktır. Temiz, inançlı
- 1198 6) gönüle sahip mümin (Skr. *upāsaka*) (ve) mümine (Skr. *upāsaka*)
- 1199 7) gerçek₂ şekilde sürekli olarak çabalasa gayret ets[e] ... ..
- 1200 8) gibi mücevherli nilüfer çiçeği ... ..
- 1201 9) ... görünüp tamamıyla ... ..

Pekin

IV 62

arka

abitaki dördüncü atmış iki

- 1202 1) ... diyerek, yine de ... ..
- 1203 2) Unsi adlı kişinin başı ... ..
- 1204 3) vücudunu bilmeyen mevkide ... ..
- 1205 4) bulunamayacaktı. Bir gün onun ... ..
- 1206 5) diyerek söyledi. Vücut yararsız yatıp ... ..
- 1207 6) **Buddhalar** adını ise yine adını ... ..
- 1208 7) hastalıklı kişi beyine söyledi. ... ..
- 1209 8) **Buddha**'nın adını söylüyor. ... ..
- 1210 9) şimdi uygun o ... ..

Pekin

[bölüm numarası yok]

ön

- 1211 1) ... .. yine ... ..
- 1212 2) ... .. hece (ve) harf tercüme edecek, nazma çekecek ... ..
- 1213 3) ... .. eğer tepesinde şanı, işaret olmaz ... ..
- 1214 4) zamanda diğer taraftan da yakınlık gösterir. Diğer tarafından da
- 1215 5) karşılaşır, veyahut da et üzerine basmış gibi
- 1216 6) olur. Eğer böyle olacak ise, göbek alt-
- 1217 7) -ındaki ay tekerleğinden ipek ip ... ..
- 1218 8) ölçülü ışık çıkıp göğsündeki heceyi (ve) harfi
- 1219 9) götürüp Brahma gözü delikten çıkarıp ... ..

Pekin

[bölüm numarası yok (120)]

arka

- 1220 1) ... onun üzerinde bir hece (ve) harf ... ..
- 1221 2) o böylesi açık seçik düşündükten sonra
- 1222 3) sabitleyip alt bölümdeki nefesini çekecek(tir).
- 1223 4) Nefesini çektiği zamanda, ay tekerleğinden
- 1224 5) akli gibi beyaz renkli ışık çıkıp hece (ve)
- 1225 6) harf götürüp tepedeki Brahma gözü delikten
- 1226 7) çıkarıp tepesinde **Amitābha Buddha**'nın ... ..
- 1227 8) heceye (ve) harfe girmeye niyetlenir. Düşünecektir
- 1228 9) ki şimdi bütün düşüncesini asla ... ..

Pekin

[bölüm numarası yok (121)]

arka

- 1229 1) **Amitābha Buddha**'nın göğsündeki heceyi (ve) harfi on
- 1230 2) tarafta düşünecektir. Nefesi girdiğinde o harfi
- 1231 3) kendi göğsündeki ay tekerleğine yine
- 1232 4) ulaşır (diye) düşünecektir. Nefesi ortaya çıktığı zamanda, harf
- 1233 5) yine önceki tarzına yükseltecektir. Nefesi girmiş (olduğu)
- 1234 6) zamanda, o harf kendi göğsüne dönüp ... ..
- 1235 7) Ay tekerleğine değer değmez düşünecektir.
- 1236 8) ... r'yw çıkartıp döndürüp devamlı₂ ... ..
- 1237 9) ... .. kendisinin ... ..

Pekin

[bölüm numarası yok (122)]

arka

- 1238 1) ... .. **Amitābha Tanrı Buddha** ... ..
- 1239 2) ... kendimdir diyerek düşünecek. Böyle açık
- 1240 3) olarak düşündükten sonra **Amitābha Tanrı Buddha**
- 1241 4) ... ..t' boş olup hakikaten boş (olan) sönmüş sakinleşmiş
- 1242 5) nefesini çıkardığı zamanda sevabı tevcih ederek böyle bulunma
- 1243 6) budur. Yaşamı terk etmeli dhyānada müfakatını
- 1244 7) verir. Özellikle yaşamı terk etmeye niyetlendiği zamanda
- 1245 8) Tanrı **Buddha**'yı başında oturur düşünüp dahası
- 1246 9) önceki dhyānayı yapacaktır. Özellikle bilgi ... ..

Pekin

[bölüm numarası yok (123)]

ön

- 1247 1) ... mukayese edilemez yaratıcı ... ..
- 1248 2) [canlılar]a fayda₂ sağlayacaktır (diye) düşünecek ... ..
- 1249 3) ... .. düşünükten sonra **Amitābha Tanrı** ... ..
- 1250 4) ... .. **Bodhisattvaların** huzurunda sigçilin ... ..
- 1251 5) söyleyecektir. Söyledikten sonra bir taraflı ... ..
- 1252 6) gönlünü **Amitābha Tanrı Buddha**'nın vücudunu ...
- 1253 7) düşünüp gücünden dolayı **Amitābha Tanrı Buddha**'nın ...
- 1254 8) dümdüz büyü sözünü söyleyecektir. Büyü sözü ... ..
- 1255 9) -dur. namo ... ..

Pekin

[bölüm numarası yok (124)]

arka

- 1256 1) Canlılara fayda₂ sağlayacak (diye) düşünecektir ondan
- 1257 2) sonra sol taraftaki nilüfer çiçeği üzerinde ... ..
- 1258 3) de ay tekerleği düşünecektir. O ay tekerleği
- 1259 4) üzerinde **Konşi im Bodis(a)t(a)v** yarım oturuş ile
- 1260 5) oturur (olduğunu) düşünecektir. **Konşi im Bodis(a)t(a)v**'nın vücudunu bir
- 1261 6) yüzlü, iki kollu, sağ elinin beşi ... ..
- 1262 7) ... .. bağlayıp sol elinde nilüfer çiçeği tutup ... ..
- 1263 8) ... .. mücevherli taç giymiştir. Taç ... ..
- 1264 9) .... -nı tamamladığında ... ..

Pekin

[bölüm numarası yok (125)]

ön

- 1265 1) ... .. bir ay tekerleği düşünecektir. O ay
- 1266 2) tekerlek üzerinde **Amitābha Tanrı Buddha** yarım oturuş ile
- 1267 3) oturduğunu düşünecektir. **Amitābha Tanrı Buddha**'nın vücudu-
- 1268 4) -nu bir yüzlü, iki kollu samaya-mudrā bağlayıp
- 1269 5) oturacak (ve) altın renkli (olduğunu) düşünecektir. Diğer taraftan da
- 1270 6) altın renkli (olduğunu) düşünse de olur. **Amitābha Tanrı**
- 1271 7) **Buddha'nın** vücudundan parıltılı ışıklar ... ..
- 1272 8) ... .. -nın uçlarında mukayese edilemez yaratıcı ... ..
- 1273 9) ... .. belirip canlı ... ..

Pekin

[bölüm numarası yok (126)]

arka

- 1274 1) ... .. iki kollu sağ elini ... ..
- 1275 2) ... .. bağlayıp sol elinde mavi nilüfer çiçeği ... ..
- 1276 3) ... .. , başında mücevherli taç giymiş, daima ... ..
- 1277 4) ... temiz₂ testi süsü ile süslenmiş ... ..
- 1278 5) elbise, giysi (ve) dizi₂ ile süslenmiş (ve) bezenmiş
- 1279 6) altın renkli (olduğunu) düşünecektir. Kırmızı renkli
- 1280 7) düşünse de olur. O **Tayşiçi Bodhisattva**'nın
- 1281 8) huzurundan parlak ışıltı çıkıp o ışıklar ... ..
- 1282 9) ... .. mukayese edilemez yaratıcı **Bodhisattvalar** ulaştı ...

Pekin

[bölüm numarası yok (127)]

ön

- 1283 1) yine de Sukhāvātī denilen daha çok huzurlu ... ..
- 1284 2) ... .. yüce dhyāna tarzını söyleyiverelim. ... ..
- 1285 3) bu dhyāna tarzını soylu (ve) kutsal (olarak) bilinen keşşu
- 1286 4) adlı hanın üstadı, beş erdem 'wy... ..
- 1287 5) ... .. Çayananti adlı o üstadından başka ... ..
- 1288 6) ... .. ile bağlamıştır. Saygıyla₂ ... ..
- 1289 7) ... .. hepsinden daha üstün, daha s... ..
- 1290 8) ... .. kutsallığına da secde etti. Sukhāvātī ... ..
- 1291 9) ... .. dünyada ... ..

Pekin

[bölüm numarası yok (128)]

arka

- 1292 1) ... .. l'ty ... ..
- 1293 2) ... .. ulaşım doğup **Amitābha Tanrı Buddha**... ..
- 1294 3) ... .. arzulanın emrini işitip çarçabuk₂ ... ..
- 1295 4) ... .. için, onun için ben şimdi bu iç dhyānada ...
- 1296 5) ... .. diyerek bu şekilde mutluluk (ve) istek yükseldikten sonra ...
- 1297 6) kendi kendisinin huzurunda hemen bir ulaşılamaz genişliğe
- 1298 7) sahip göl düşünecektir. Gölün içinde ... ..
- 1299 8) ... ile donatılmış (ve) süslenmiş bir esaslı ... ..
- 1300 9) ... .. bir nilüfer çiçeği düşünecektir. Altdaki nilüfer çiçeği ... ..

Pekin

[bölüm numarası yok (129)]

ön

- 1301 1) ... .. niyetlendiği zamanda harfe (ve) heceye ... ..
- 1302 2) gözünü delikten çıkartıp **Amitābha Buddha**'nın
- 1303 3) göğsündeki harfe (ve) heceye yutup bir taraflı
- 1304 4) gönlünü dağıtmadan, bu şekilde yaşamayı bıraksa batı
- 1305 5) taraftaki **Amitābha Buddha** ülkesinde kesin olarak₂
- 1306 6) doğacak olur. Eğer yemek (ve) sadaka vereyim dese ...
- 1307 7) ... .. kap içinden bozmadık kırmadık ... ..
- 1308 8) ... .. azıcık hazır olan su kutsallığı bittiğinde ... ..
- 1309 9) ... .. üç defa söyleyecek(tir). ... ..

Pekin
[bölüm numarası yok (130)]
arka

- 1310 1) ... .. içi boş ... ..
- 1311 2) ... .. içerisinde hayat iksiri (olan) yiyecek, içecek ... ..
- 1312 3) ... .. sevindiğini₂ düşünecek ... ..
- 1313 4) ... .. ondan sonra sihir yapacaktır. **Amitābha Tanrı**
- 1314 5) **Buddha Konşi im Bodhisattva Tayşiçi Bodhisattva p...**
- 1315 6) sevip hoşlanıp sihirli işin çarçabuk ... ..
- 1316 7) bitsin diyerek gelecek bilgisi verecek (diye) düşünecek. ... ..
- 1317 8) Ondan sonra sigçilin taşımki yüz harfli ... ..
- 1318 9) ... .. söyleyip sevabı tevcih edip sonrasında dur. Ondan sonra ...

Pekin
[bölüm numarası yok (131)]
ön

- 1319 1) ... .. söyleyecek ... ..
- 1320 2) ... .. büyü sözünü söyleyecektir. ... ..
- 1321 3) **Amitābha Tanrı Buddha'nın** adını söyleyecek(tir.) ... ..
- 1322 4) ... .. ise gönlüne göre söyleyecek(tir.) ... ..
- 1323 5) söyledikten sonra yemek (ve) sadaka hazırlatıp tamamlayıp ...
- 1324 6) sunmasa bile de olur. Yemek (ve) sadaka bu şekilde ... ..
- 1325 7) ise, temiz kaptan temiz₂ yemek döküp ... ..
- 1326 8) **om hūṃ** diyerek üç defa söylemiş ... ..
- 1327 9) ... .. yemek değişip iksir₂ olmuş ... ..

Pekin
[bölüm numarası yok (132)]
arka

- 1328 1) ... ..
- 1329 2) *tadyathā om amṛta* amırta utpati , *amṛta* ... ..
- 1330 3) *sambhava* , *amṛta garbha amṛta siddhi* , ...
- 1331 4) *viśa* , *amṛta vikrānta* , *amṛta-vikrānta amṛta* ... ..
- 1332 5) *amṛta-gagana kṛttikā* , *amṛta dundubhi* ... ..
- 1333 6) ... ..yn ///// s'd'ny ,, sarva kylm' klyş ... ..
- 1334 7) ... ../////kyry syqyn , diğer taraftan da en derin [büyü sözünü] ...
- 1335 8) [gönlüne] göre söyleyecektir. Büyü sözü bu[dur.] ... ..
- 1336 9) ... .. /////... ..

İstanbul
1. Yaprak
ön

- 1337 1) Böyle düşündükten sonra on defa **Amitābha Buddha-**
- 1338 2) -nın adını söylese, hemen iyilik yöneltip dhyāna-
- 1339 3) -dan ortaya çıkacaktır. Bundan sonra yine de **Amitābha**
- 1340 4) **Buddha**'yı düşünecek (ve) hatırlayacak dhyāna şeklini
- 1341 5) söyleyiverelim. Fakat bunda **Amitābha Buddha**'yı düşünecek canlı-
- 1342 6) -lar iki türlü olur. Birincisi körelmiş duyuları olan(dır.)
- 1343 7) İkincisi sağlam duyuları olandır. Ayrıca bundan başka körelmiş
- 1344 8) duyuları olan canlılar ise, düşüncesini (aklımı) toplayıp
- 1345 9) ... .. bir inç denkliği kadar ... ..

1346 10) ... ..p tk... ..

İstanbul

1. Yaprak

arka

1347 1) ... ..

1348 2) ... ..

1349 2) vücut olduğunu düşünecektir. ... ..

1350 3) insan vücudu değişip içeride (ve) dışarıda ... ..

1351 4) ... olur. saf, parlıtlı, renkli ... ..

1352 5) (bir) mücevher gibi vücut olduğunu düşünecektir. Bu şekilde

1353 6) mücevher gibi vücudundan beyaz renkli

1354 7) parlıtlar₂ çıkıp o parlıtlı₂ kendi vücudu-

1355 8) -nun yakınından yavaş yavaş uzaklaşarak gidip

1356 9) bütün jambudvīpa dünyasında tamamıyla olup başka

1357 10) şeyler görünmeden sadece ışık(lar ve) parlıtlar görüldüğü-

İstanbul

2. Yaprak

ön

1358 1) -nü düşünecektir. Yine o ışık(lar ve) parlıtlar yeniden

1359 2) toplanıp gelip kendi vücuduna sindiğini düşünecek-

1360 3) -tir. O ışık(lar ve) parlıtlar kendi vücuduna sinerek

1361 4) tamamladıktan sonra yine vücudundan beyaz

1362 5) renkli ışık(lar ve) parlıtlar çıkıp o ışık(lar ve) parlıtlar

1363 6) içinde yüce parlıtlı şaşırtıcı (ve) hayret verici

- 1364 7) vücutlu **Amitābha Tanrı Buddha** yüzüne karşı gel-
- 1365 8) -diğini düşünecektir. Ondan sonra **Amitābha Tanrı Buddha**
- 1366 9) ... .. dağ gibi yüce çeşitlilikte yüce ... ..
- 1367 10) ... ..

İstanbul

2. Yaprak

arka

- 1368 (köşede:) ab[itaki] ... ..
- 1369 1) ... ..
- 1370 2) ... .. geçmeden yüz yüze görecek olur.
- 1371 3) bu dhyānayı gerçekleştirdiği zamanda aklını (ve) düşüncesini bir
- 1372 4) tarafa toplayıp asla dağıtmayacaktır. Eğer ki ... ..
- 1373 5) ... .. ise yeniden toplayıp tutacaktır. Gücü (ve)
- 1374 6) kuvveti yettiği kadar **Amitābha Tanrı Buddha**'nın adını
- 1375 7) söyleyecektir. İkinci sağlam duyulara sahip canlılar ise
- 1376 8) hemen bütün dünya aydınlık ve parlaklık olduğunu düşünecek-
- 1377 9) -tir. Düşünüp o aydınlık (ve) parlaklık içinde **Amitābha Tanrı**
- 1378 10) **Buddha**'yı hatırlasa sonra yüz yüze görecek olur.

İstanbul

3. Yaprak

ön

- 1379 1) Ondan sonra gücünün yettiği kadar **Amitābha Tanrı Buddha**-
- 1380 2) -nın adını söyleyecektir. Eğer canlılar bu
- 1381 3) dhyāna tarzına dayalı olması sayesinde **Amitābha Buddha**'yı

- 1382 4) düşünüp hayal edip hatırlasa, o canlıların bazı bulmuş olduğu
- 1383 5) sevabını₃ asla böyle tamamıyla söyleyip
- 1384 6) bitirecek olmaz. Bu sebep ile on altı düşünme
- 1385 7) sūtrasında şöyle diyerek buyurmuştur. Eğer ki hangi
- 1386 8) kişiler **Amitābha Tanrı Buddha**'nın adını bir kere
- 1387 9) söylese, o kişilerin seksen *koṭi kalpa*daki
- 1388 10) saṃsāra'ya ulaşacak büyük günahları₂ ... ..

İstanbul

3. Yaprak

arka

- 1389 (sayfa numarası bozulmuş)
- 1390 1) ... .. (bozulmuş) ... ..
- 1391 2) ... .. doğumda doğacak canlılar ise ... ..
- 1392 3) ... .. çok günah₂ işleyip bütün ... ..
- 1393 4) ... .. sahip olmasından kötü hayata
- 1394 5) düşmeye layık ise, böylelikle o canlılar ölüm
- 1395 6) anında tam on kere **Amitābha Buddha** adını söylese
- 1396 7) her an, her ikisi arasında seksen *kalpa*-
- 1397 8) -daki saṃsāra'ya ulaşacak günahları₂
- 1398 9) yok olup ortadan kalkıp altınlı nilüfer çiçeği görünüp
- 1399 10) bir andan sonra Sukhāvātī denilen daha çok huzur-

İstanbul

4. Yaprak

ön

- 1400 1) ... .. gelecek bilgisi ... Batı taraf (taki) ... ..
- 1401 2) ... .. götürüp ilettiğini düşünecektir. O kişi-
- 1402 3) -nin kendi vücudunda düşünceli **Amitābha Buddha**
- 1403 4) ise, kendi vücudunun temiz (ve) saf gönlüdür.
- 1404 5) Eğer böyle düşünüp anımsayıp öğrense₂
- 1405 6) Sukhāvati ülkesinde kesin olarak₂ doğacak (ve)
- 1406 7) **Amitābha Buddha**'yı yüz yüze görecek olur.
- 1407 8) budur üçüncü öğreti hazinesine
- 1408 9) dayalı olması sayesinde **Amitābha Buddha** ülkesinde doğacak
- 1409 10) iyi öğretiden (olan) öğrenmeyi anlatmak. .... ..

İstanbul

4. Yaprak

arka

- 1410 (sayfa numarası bozulmuş)
- 1411 1) ... .. (bozulmuş) ... ..
- 1412 2) ... . *guluk* ... .
- 1413 3) ... .. tarzı söyleyiverelim. .... ..
- 1414 4) ... Şig-Çin-Kokşi adlı **Bodhisattva (ve) ulus öğreticisi**
- 1415 5) ... .. adlı hana toplayı vermiştir. .... ..
- 1416 6) uyum sağlarsam o canlılar ... üç zamana ait
- 1417 7) **Buddhalar** ile doğru esasımız ... .
- 1418 8) öğreti esası olup başlangıcında nasıl vücut ... ..
- 1419 9) ... .. tamamlanmış **Buddhalar** ... .
- 1420 10) ... . (bozulmuş) ... .

İstanbul
5. Yaprak
ön

- 1421 1) gönüllü **Amitābha Tanrı Buddha** kutsallığına diyerek yüz sekiz
- 1422 2) defa söyleyecektir. Saygı gösteririm. Batı tarafındaki Sukhāvātī
- 1423 3) denilen daha çok huzurlu dünyada buyuracak. Yüce
- 1424 4) (ve) iyi düşünen gönüllü, yüce bağışlayıcı gönüllü,
- 1425 5) sıkıntıda umut (ve) güvence olarak görecektir güçlü **Konşi im**
- 1426 6) **Bodhisattva** kutsallığına diyerek üç defa söyleyecektir.
- 1427 7) Saygı gösteririm. Batı tarafındaki Sukhāvātī, ziyadesiyle
- 1428 8) huzurlu dünyada buyuracak, yüce (ve) iyi düşünen gönüllü,
- 1429 9) yüce bağışlayıcı gönüllü, yüce hakimiyete ulaşmış
- 1430 10) Tayşiçi Bodhisattva kutsallığına diyerek üç defa söyleyecektir

İstanbul
5. Yaprak
arka

- 1431 (köşede:) abitaki ... ..
- 1432 1) ... .. saygı gösteririm. ... ..
- 1433 2) rahipler **topluluğuna** ait yüce denize (ve) nehre diyerek
- 1434 3) üç defa söyleyecektir. Bu şekilde söyledikten sonra
- 1435 4) saygı gösterecek olan kendisi **Amitābha Tanrı Buddha-**
- 1436 5) -nın elinden tutmuş (olduğu) bayrağın alt tarafında
- 1437 6) altın renkli nilüfer çiçeğinde oturup **Amitābha**
- 1438 7) **Buddha**'yı takip ederek Sukhāvātī denilen ziyadesiyle

- 1439 8) huzurlu dünyaya ulaşıp doğarım, (diye) düşünecek-
1440 9) -tir. Sadece her zaman bir tarafa gönüllü olup dışarı
1441 10) taraftaki diğer duyu alanları kavranmayacaktır.

Ankara

13137

1. Yaprak

ön

- 1442 1) ... dünyada doğacak olurlar diyerek, yine de
1443 2) Amitābha sūtrada böyle diye buyurmuştur. Herhangi
1444 3) bir kişi bir günden yedi güne kadar
1445 4) **Amitābha Buddha**'nın adını söylese, öleceği zamanda
1446 5) **Amitābha Tanrı Buddha** (ve) soylular topluluğu ile
1447 6) o kişinin huzurunda yüz yüze görünüp ... ..
1448 7) o kişiler yüz yüze Amitābha Tanrı Buddha'yı görecek
1449 8) olup sonra Sukhāvātī denilen daha çok huzurlu
1450 9) dünyada doğacak olurlar diyerek onun için ... ..
1451 10) ... ..

Ankara

13137

1. Yaprak

arka

- 1452 (köşede:) [abitaki] ... ..
1453 1) ... .. (bozulmuş) ... ..
1454 2) gayretlidir. Nasıl diyerek söylese , ...
1455 3) ... .. anımsayıp hatırlayacak, adını söylecek

- 1456 4) değersiz (ve) önemsiz olduğu için, onu öğüt veriyorum. Ey soylu
1457 5) -lar, bu dhyāna gayretli düşüncesini
1458 6) öğrensinler₂. Her kim bu bir hayatı
1459 7) faydasız geçirip sonra yine pişmanlık duymasın-
1460 8) -lar diyerek, budur (ki), açık kapılı öğretiyeye
1461 9) dayalı olması sayesinde **Amitābha Buddha** ülkesinde doğacak
1462 10) öğretiden öğrenmeyi anlatmak, üçüncü gizli

Ankara

13137

2. Yaprak

ön

- 1463 1) öğretiyeye dayalı olması sayesinde **Amitābha Buddha** ülkesinde
1464 2) doğacak iyi öğretiden öğrenmeyi anlatmak ise
1465 3) şimdi bundan sonra **Amitābha Buddha**'yı düşünecek (ve)
1466 4) hatırlayacak dhyānayı, öleceği zamanda yaşamayı
1467 5) bırakacak tarzla₂ söyleyelim. Bu dhyānayı
1468 6) Badişan adlı dağdaki Şig-Çin-Kokşi adlı
1469 7) Bodhisattva (ve) ulus öğreticisi devam ettirmiştir. Herhangi
1470 8) bir kişi bu Dhyānayı yapmaya niyetlendiği zamanda ... ..
1471 9) ... .. bir huzurlu makamda batı taraf ... ..
1472 10) ... ..

Ankara

13137

2. Yaprak

arka

- 1473 (köşede:) [abitaki] ... ..
- 1474 1) ... .. (bozulmuş) ... ..
- 1475 2) ... .. dünyayı küçümseyip ... .. Sukhāvātī
- 1476 3) denilen daha çok huzurlu (olan) temiz₂ ülkeye
- 1477 4) ulaşip doğacak (ve) o ülkedeki daha güzel vücudu
- 1478 5) bulacak, sevecek (ve) isteyecektir. Ondan sonra üç
- 1479 6) mücevhere inanıp Amitābha Buddha ülkesine ulaşip
- 1480 7) doğacak mutluluk (ve) istek yükseltip böyle diyerek
- 1481 8) söyleyecektir. Dileğimdir, ben ölmeye niyetlendiğim zaman-
- 1482 9) -da bütün engellerimin (ve) manilerimin bütün hepsi
- 1483 10) yok olsun₂. O Amitābha Tanrı Buddha'yı yüz

Ankara

13137

3. Yaprak

ön

- 1484 1) yüze görüp sonra Sukhāvātī denilen ziyadesiyle huzurlu
- 1485 2) dünyada doğacak olayım. Ben o ülke-
- 1486 3) -ye gidip doğduktan sonra yüz yüze **Pohen**
- 1487 4) Bodhisattva'nın mutluluk isteğine sahip
- 1488 5) olayım. Bütün hepsini tamamen₂ yapayım. Bütün
- 1489 6) zamanı büsbütün faydalı (ve) huzurlu yapayım. Bütün
- 1490 7) canlılar soyu ile diyerek bunun gibi mutluluğu (ve) isteği
- 1491 8) yükselttikten sonra ayrıca göğsünde bir nilüfer çiçeği
- 1492 9) onun üzerinde ay ... ..

1493 10) ..... (bozulmuş) .....

Ankara

13137

3. Yaprak

arka

1494 (köşede:) [abitaki]

1495 1) ..... (bozulmuş) .....

1496 2) ... .. **tayşiçi bodis(a)t(a)v** ... ..

1497 3) o üç soyluların vücutları ... ..

1498 4) ... .. gölge gibi olup saf altın renkli alametler₂

1499 5) ile süslenmiş donatılmış görkemli (ve)

1500 6) güzel vücutlu, mücevherle süslenmiş nilüfer çiçeği üzerinde

1501 7) oturur (diye) düşünecektir. Bu şekilde düşüncesi üzerine

1502 8) saygı göstermek (ve) hürmet etmekten başka sözleri söyledikten

1503 9) sonra sağ elinde tespih₂ tutup sol

1504 10) elini göbek altından yayıp koyup

Ankara

13137

4. Yaprak

ön

1505 1) *////* ' mudrā yapıp gönlünde işaretlerini

1506 2) (ve) alametlerini algılayıp ağzından **Amitābha Tanrı**

1507 3) **Buddha**'nın adını söyleyecektir. Diğer taraftan ise de

1508 4) **oom amita-aba hiri svaha** diyerek bu dhyānayı söy-

1509 5) leyecektir. Kesin olarak söyler iken daima ... ..

- 1510 6) gönlünden şöyle diyerek yüce mutluluk (ve) istek yükseltecek-
- 1511 7) -tir. Dileğimdir, öğreti esasındaki canlılara **Amitābha**
- 1512 8) **Tanrı Budda**'nın ışığına (ve) parıltısına dokunmak ile ... ..
- 1513 9) ... .. engel(leri) ve manileri ... ..
- 1514 10) ... .. (tahrip olmuş) ... ..

Ankara

13137

4. Yaprak

arka

- 1515 ... .. (sayfa numaralandırması tahrip olmuş) ... ..
- 1516 1) ... .. (tahrip olmuş). ... ..
- 1517 2) ... .. **Amitābha Tanrı Budda** ... ..
- 1518 3) ... .. bitirip göğsündeki heceye (ve) harfe ... ..
- 1519 4) ... .. düşünüp sevabı tevcih edip böylece duracaktır. ... ..
- 1520 5) yaşamayı bırakıp dhyānayı öğreneyim dese ... ..
- 1521 6) dhyānayı gerçekleştirip kendi vücudunun içinde ... ..
- 1522 7) düşünüp bu şekilde göbeğinin altından dört parmak ... ..
- 1523 8) hemen yerde bir nilüfer çiçeği, onun üstünde ... ..
- 1524 9) bir ay tekerleği düşünecektir. Göğsündeki dört yapraklı
- 1525 10) bir nilüfer çiçeği ile ay tekerleği ... ..

Ankara

13137

5. Yaprak

ön

- 1526 1) ... altındaki ay tekerleğinde ... ..

- 1527 2) ... ..-dır. Bu şekilde yirmi bir veyahut da ... ..
- 1528 3) yirmi defa düşüncesine göre yükseltecek (ve) indirecek
- 1529 4) -tir. Eğer günde üçer defa veyahut da ... ..
- 1530 5) defa yapıp ikisi arasında delmese, bırakmasa, davranış ... ..
- 1531 6) ... .. engeli, önemsiz (ve) değersiz kişi ise on ... ..
- 1532 7) ... mezken saf₂ Brahmā gözü deniz ... ..
- 1533 8) ... .. farkına varır, bilir. Onun düşünecek ... ..
- 1534 9) ... .. diye söylese veyahut ... ..
- 1535 10) ... .. (tahrip olmuş) ... ..

Ankara

13137

5. Yaprak

arka

- 1536 ... .. (sayfa numaralandırması tahrip olmuş) ... ..
- 1537 1) ... .. (tahrip olmuş) ... ..
- 1538 2) ... .. [my]ş zamanda ... .. **Amitābha Tanrı**
- 1539 3) **Buddha** adını söyleyecektir. Ondan sonra **Amitābha**
- 1540 4) **Tanrı Buddha Koṅṣi im Bodhisattva Tayşiçi Bodhisattva**
- 1541 5) ... .. gökyüzü çizgisi boyunca nilüfer çiçekli tapınak ... ..
- 1542 6) ... .. o Yogacārane karşı dediğini düşünecektir.
- 1543 7) Bu şekilde düşündükten sonra kendi vücudundaki önde ... ..
- 1544 8) ... .. **Amitābha Tanrı Buddha** Brahmā gözü deniz ... ..
- 1545 9) ... .. nilüfer çiçekli tapınak içine girip ... ..
- 1546 10) ... .. düşünecektir. Ondan sonra o **Amitābha** ... ..

Paris

16b

[261 (Fragmenta, no: 1 ön)]

- 1547 1) ... .. hakanlar, hükümdarlar ... ..
- 1548 2) ... .. anlatıyorlar. Öğretiye sahip oğlumuz ... ..
- 1549 3) ... .. düz sezme Buddha kutsallığına ... ..
- 1550 4) ... .. , onun için biz s... ..

Paris

16a

[262 (Fragmenta , no: 1 arka)]

- 1551 1) ... .. saygı gösterip hürmet edip bütün dhyāna ... ..
- 1552 2) ... .. –ebilirler. Bir küçük *kalpa* ... ..
- 1553 3) ... .. ulaşip yüz yüze ... ..
- 1554 4) ... .. baştakinden ... ..

Paris

15b

[263 (Fragmenta, no: 2 ön)]

- 1555 1) ... .. yetmiş ... .. yine ... ..
- 1556 2) ... .. alametli₂ vücudunu ... ..
- 1557 3) ... .. tarzı nasıl olacak. Ölçülemeyen ... ..
- 1558 4) ... .. Tanrı Buddhanın gönlünce hürmet₂ ... ..

Paris

15a

[264 (Fragmenta, no: 2 arka)]

- 1559 1) ... .. Tayşiçi Bodhisattva nasıl bilecek, anlayacak. ... ..

- 1560 2) ... .. bütün₂ canlıları ... ..
1561 3) ... .. taraf Amitābha Buddha ülkesinde doğacak ... ..
1562 4) ... .. yirmi dolanma ... ..

Paris

14b

[265 (Fragmenta, no: 3 ön)]

- 1563 1) ... .. buyuruyorlardır. ... ..
1564 2) ... .. kendi kendisinin aldığı ... ..
1565 3) ... .. avuç içini kavuşturup över₂. ... ..
1566 4) ... .. davranış bir kısa zamanda ziyadesiyle huzurlu ... ..
1567 5) ... .. mücevherli nehir içindeki ... mücevher ... ..
1568 6) ... ..

Paris

14a

[266 (Fragmenta, no: 3 arka)]

- 1569 1) ... ..
1570 2) ... .. başıyla eğilip sayısız₂ zamanda ... ..
1571 3) ... .. Tanrı Buddha'yı överler, methederler. ... ..
1572 4) ... .. sonra en üstün hakiki₂ sezme Buddha ... ..
1573 5) ... .. dinlenmeksizin (ve) dönmeksizin olurlar. O ... ..
1574 6) ... .. Buddhalar ülkesinde ... ..

Paris

13b

[267 (Fragmenta, no: 4 ön)]

- 1575 1) ... .. nehir ... ..

- 1576 2) ... .. çiçeğimiz ... ..
- 1577 3) ... .. avuç içini kavuşturup ... ..
- 1578 4) ... .. övüp methedip söyleseler. ... ..
- 1579 5) ... .. p kıvanıp sevinip Sundapni kutsallığına ... ..
- 1580 6) ... .. geçtikten sonra *arhat* yakalayıp ... ..
- 1581 7) ... .. doğacak ... ..

Paris

13a

[268 (Fragmenta, no: 4 arka)]

- 1582 1) ... .. dinî talimat ... ..
- 1583 2) ... .. kusursuz sahip olup ... ..
- 1584 3) ... .. davranışını değiştirip ziyadesiyle huzurlu ... ..
- 1585 4) ... .. isteseler ... .. dileseler. Bu kadar ... ..
- 1586 5) ... .. kişiler öleceği zamanda ... ..
- 1587 6) ... .. topluluğu ile ... ..
- 1588 7) ... .. nilüfer çiçeği ... ..

Paris

12b

[269 (Fragmenta, no: 5 ön)]

- 1589 1) ... .. daima gelip ulaşım ... ..
- 1590 2) ... .. ölçülemeyen (ve) mukayese edilemeyen ... ..
- 1591 3) ... .. ile vücutları düşünce içinde ... ..
- 1592 4) ... .. ülkesinde ziyadesiyle huzurlu ... ..
- 1593 5) ... .. erdemli ... ..

1594 6) ... .. *arhata* ... ..

Paris

12a

[270, (Fragmenta, no: 5, arka)]

1595 1) ... .. istemekli ... ..

1596 2) ... .. anımsasa, hatırlasa ... ..

1597 3) ... .. duyu organlarına uygun olarak ... ..

1598 4) ... .. güzelliğini gösterip buyuracak ... ..

1599 5) ... .. göstermeli ... ..

1600 6) ... .. , ölçülemeyen sevap ... ..

Paris

11b

[271 (Fragmenta, no: 6 ön)]

1601 1) ... ..-deki yüce Bodhisattvalar ... ..

1602 2) ... .. tamamen erdemli Tanrı ... ..

1603 3) ... .. saygıdeğer *ānandaya* Vaidehī kraliçenin oğlu ... ..

1604 4) ... .. buyurdu. Herhangi bir canlı ... ..

1605 5) ... .. dünya ... ..

1606 6) ... ..

Paris

11a

[272 (Fragmenta, no: 6 arka)]

1607 1) ... ..

1608 2) ... .. bölüm ... ..

1609 3) ... .. davranışa sahip olacak ... ..

- 1610 4) ... .. denilen büyük araçtaki öğreti ... ..
1611 5) ... .. söyleyecekler. Üçüncü altı ... ..
1612 6) ... .. yaşayıp sevabı tevcih edip ... ..

Paris

10b

[273 (Fragmenta, no: 7 ön)]

- 1613 1) ... .. alametleri₂ ... ..
1614 2) ... ..
1615 3) ... .. Tanrı Buddhanın bütün ... ..
1616 4) ... .. ile de ... .. bir ... ..

Paris

10a

[274 (Fragmenta, no: 7 arka)]

- 1617 1) ... .. ölçülemeyen çok büyük sevap ... ..
1618 2) ... .. sahip olur. Bütün gönlü ... ..
1619 3) ... .. sevabını nasıl ... ..
1620 4) ... .. kimler ... eğer başkaları ... ..

Paris

9b

[275 (Fragmenta, no: 8 ön)]

- 1621 1) ... .. //k ş'n //nk // 'wyz ' ... ..
1622 2) ... .. o mücevherli süs ... ..
1623 3) ... .. dolmuş (ve) taşmış olur ... ..
1624 4) ... .. işler₂ tamamıyla ... ..

Paris

9a

[276 (Fragmenta, no: 8 arka)]

- 1625 1) ... .. ne şekilde yükseltecek ... ..
- 1626 2) ... .. kendileri düşüncelerinden (ve) fikirlerinden ... ..
- 1627 3) ... .. Sukhāvati ülkesinde ziyadesiyle ... ..
- 1628 4) ... .. nilüfer çiçeği içinde doğuracak ... ..

Paris

8b

[277 (Fragmenta, no: 9 ön)]

- 1629 1) ... .. /// ... ..
- 1630 2) ... .. vücut ... ..
- 1631 3) ... .. parıltılı ışıktır. O ışık ... ..
- 1632 4) ... .. iki yüz elli *yojana* yer ... ..
- 1633 5) ... .. esasından ışık inip ... ..
- 1634 6) ... .. parlatıp bütün ... ..

Paris

8a

[278 (Fragmenta, no: 9, arka)]

- 1635 1) ... .. Konşi im Bodhisattva ... ..
- 1636 2) ... .. canlıları olsa, o ... ..
- 1637 3) ... .. tepesindeki uşñīṣa ... ..
- 1638 4) ... .. o , ... ilahi taç ... ..
- 1639 5) ... .. dayalı olması sayesinde ... ..
- 1640 6) ... ..

Paris

7b

[279 (Fragmenta, no: 10 ön)]

- 1641 1) ... .. sayısız (ve) ölçüsüz ... ..
- 1642 2) ... .. iyi öğretiyi ... ..
- 1643 3) ... .. öğüt verip₂, her zaman titretir. Onun düşünce(si) ... ..
- 1644 4) ... .. Buddha'yı Bodhisattvaları görüp ... ..
- 1645 5) ... .. ile sevinç gösterip kendi vücudunu ... ..
- 1646 6) ... .. yükseldiğini görüp ... ..

Paris

7a

[280 (Fragmenta, no: 10 arka)]

- 1647 1) ... .. canlılar Amitābha Tanrı ... ..
- 1648 2) ... .. isteğini yedi günden sonra ... ..
- 1649 3) ... .. ise de bu sevap₃ ... ..
- 1650 4) ... .. [üstat]lar batı tarafındaki ziyadesiyle huzurlu ... ..
- 1651 5) ... .. dünyada ilk önce olanın birincisi ... ..
- 1652 6) ... .. doğacak ... ..

Paris

6b

[281 (Fragmenta, no: 11 ön)]

- 1653 1) ... .. ziyadesiyle huzurlu ... ..
- 1654 2) ... .. olup bütün Buddhaları Bodhisattvaları ... ..
- 1655 3) ... .. düşüncesi bu soylular oğlu ... ..
- 1656 4) ... .. Amitābha Tanrı Buddha'nın kutsallığı

1657 5) ... .. Konşı im Bodhisattva'nın sayısız ... ..

Paris

6a

[282 (Fragmenta, no: 11 arka)]

1658 1) ... .. düşüncektir. Yine nilüfer çiçeği ... ..

1659 2) ... .. içinde Amitābha Tanrı Buddha ... ..

1660 3) ... .. ne şekilde daima₂ düşünüp hatırlayıp ... ..

1661 4) ... .. nilüfer çiçeği açıldığında₂ ... ..

1662 5) ... .. esasını yaratmış ... ..

Paris

5b

[283 (Fragmenta, no: 12 ön)]

1663 1) ... .. on bin ... ..

1664 2) ... .. saygıdeğer ... ..

1665 3) ... .. diye buyurdu. ... ..

1666 4) ... ..lwk ... .. ziyadesiyle huzurlu ... ..

1667 5) ... .. canlılar ise herhangi birisi ... ..

1668 6) ... .. gece sekiz soylu oruç (ve) yemin ... ..

1669 7) ... .. dinî talimat ... ..

Paris

5a

[284 (Fragmenta, no:12, arka)]

1670 1) ... ..

1671 2) ... .. Amitābha Tanrı Buddha'ya saygı göstererek ... ..

1672 3) ... .. onun ikisi arasındadır. ... ..

- 1673 4) ... .. huzurlu dünyasında doğacak olurlar diyerek ... ..
- 1674 5) ... .. zamanda bütün öğreti ... ..
- 1675 6) ... .. gerçekliğince (ve) doğruluğunca ... ..
- 1676 7) ... .. o ... ..

Paris

4b

[285 (Fragmenta, no: 13, ön)]

- 1677 1) ... .. kaybolup parmak ... ..
- 1678 2) ... .. daha çok huzurlu ülkede ... ..
- 1679 3) ... .. kutsallığa erişmiş canlılar bu daha çok huzurlu ... ..
- 1680 4) ... .. sonra Amitābha Tanrı Buddha ... ..
- 1681 5) ... .. vücudundan başka bütün işareti ... ..
- 1682 6) ... ..

Paris

4a

[286 (Fragmenta, no: 13, arka)]

- 1683 1) ... .. /// ... ..
- 1684 2) ... .. bütün Buddhalara ... ..
- 1685 3) ... .. bütün vyākṛtī (ve) kehanet alıp ... ..
- 1686 4) ... .. Buddha ülkesine ulaşırlar ... ..
- 1687 5) ... .. ölçülemeyen yüz bin dhāraṇī kapısı ... ..
- 1688 6) ... .. baştaki bölüme ait doğum ... ..

Paris

3b

[287 (Fragmenta; no: 14 ön)]

- 1689 1) ... .. sıkıştırdılar saf ... ..
- 1690 2) ... .. [Budd]hanın huzurunda yakın ... ..
- 1691 3) ... .. diye buyururlar. Öğretiye sahip oğlum ... ..
- 1692 4) ... .. davranışta bulunup en ilk tefsir ... ..
- 1693 5) ... .. onun için biz şimdi sizi almaya karşı ... ..
- 1694 6) ... .. bin yaratıcı Bodhisattva ... ..

Paris

3a

[288 (fragmenta no: 14 arka)]

- 1695 1) ... .. doğacak canlılar bu ... ..
- 1696 2) ... .. saygıdeğer ānandaya ... ..
- 1697 3) ... .. en baştakinden (ve) ortadaki bölüme ait ... ..
- 1698 4) ... .. herhangi bir canlı büyük araç ... ..
- 16995) ... .. ulaşip tutup öğrenmeden ... ..
- 1700 6) ... .. gitmese de ... ..

Paris

2b

[289 (Fragmenta no: 15 ön)]

- 1701 1) ... .. bölüme ait doğumlar ... ..
- 1702 2) ... .. Buddhalar ülkesinde doğmuş ... ..
- 1703 3) ... .. tamamen erdemli
- 1704 4) ... .. ānandaya ... ..
- 1705 5) ... .. en baştakinden ... ..

Paris

2a

[290 (Fragmenta, no: 15 arka)]

- 1706 1) ... .. anlatıp ay ... ..
- 1707 2) ... .. bütün sıkıntı ... ..
- 1708 3) ... .. övüp methodip anlatıp ... ..
- 1709 4) ... .. sonra ziyadesiyle sevinç₂ ... ..
- 1710 5) ... .. görür. Kendi vücudunu ... ..

Paris

1b

[291 (fragmenta, no: 16 ön)]

- 1711 1) ... .. sebepli₂ ... ..
- 1712 2) ... .. bütün hepsini görecek olur. ... ..
- 1713 3) ... .. birisinden dolayı çeşitli ... ..
- 1714 4) ... .. görecek olan ise ... ..

Paris

1a

[292 (Fragmenta , no: 16 arka)]

- 1715 1) ... .. saf₂ daha ... ..
- 1716 2) ... .. ülkelerinin ... ..
- 1717 3) ... .. böyle açık seçik görünür ... ..
- 1718 4) ... .. öyle ki nilüfer çiçeği

4. AÇIKLAMALAR

- 1 **tižit kṣanti:** Geng 2003a. tižit kṣati; Geng 2003b. tižit kṣanti; Geng 2004. tižit kṣanti

tizit kṣanti şeklinde ikilemedir.

tizit “confesses // günah çıkarma” < Toh A. *deśit* “confessio (peccatorum) // itiraf etme (günahları)” (Poucha, 1955, 138). ~ Toh B. *désam* “confession // günah çıkarma (Adams, 2013, 347). < Skr. *diśati* “confesses // itiraf etme, günah çıkarma” (Edgerton, 1953, 272a).

kṣanti “günah çıkarma, tövbe, pişmanlık” < Toh A. *kṣānti* “patientia, remissio poenae // sabır, günahı bağışlama” (Poucha, 1955, 98). ~ Toh B. *kṣānti* “forgiveness // affetme” (Adams, 2013, 261). < Skr. *kṣānti* (Edgerton, 1953, 199b).

Ayrıca bkz. Geng Com. 1, *tižit* ~ Geng Com. 1, *kṣanti* (Geng, 2003a, 4; Geng, 2003b, 52; Geng, 2004, 110).

- 2 **yänä:** Geng 2003a. yana; Geng 2003b. yana; Geng 2004. yana

- 2 **abita:** *abita* < Çin. 阿米妥 *a mi tuo* [G. 7812 11358]. < Skr. *amitābha* ~ *amitāyus* “Batıdaki Cennet’in Buddha’sının adı” (UW, 37; UWN, 6).

Skr. *amitābha* “name of the Buddha who presides over the western paradise Sukhāvātī (lokadhātu) // Batı Cenneti Sukhāvātī’yi (lokadhātu) yöneten Buddha’nın adı” (Edgerton, 1953, 63b; Monier-Williams, 1899, 81c).

Ayrıca bkz. Geng Com. 2, *Abita* (Geng, 2003a, 4; Geng, 2003b, 52; Geng, 2004, 110).

- 2 **t(ä)ŋri burhan:** Geng 2003a. tŋri burxan; Geng 2003b. tŋri burxan; Geng 2004. tŋri burxan

burhan < Çin. 佛 *fo* [G. 3589]. “Buddha // Buddha” + Türk. *han* = Skr. *buddha* (Monier-Williams, 1899, 733b; Edgerton, 1953, 400b). Dieter Maue tarafından yayımlanan Brāhmī harfli metinde *bur hagan* şeklinde geçmiştir (Maue, 2008, 62-63).

- 2 **+niŋ tavar:** Fragmanda bu kısımda *nynk t'v'r / -niŋ ~ niŋ tavar* şeklinde okumaya uygun bir parça var. Bu şekilde okumaya uygun olan parça bu satıra ait görünmemektedir. Geng Shiming tarafından yapılan yayımlarda da kelimenin bu satıra ait olmadığı belirtilmiştir. (Geng, 2003a, 3; Geng, 2003b, 53; Geng, 2004, 108)

- 3 – 4 **[erinçkâp tsoy]urkap:** Geng 2003a. (irinçkâyü tsuy-)urqap; Geng 2003b. (irinçkâyü tsuy-)urqap; Geng 2004. (irinçkâyü tsuy-)urqap.

Tamamlama için bkz. AYS IV, 229.22-23 ötrü olarnı erinçkâp tsuyurkap buyan bergälir üçün ol (Kaya, 1994, 159; Tokyürek, 2015, 301).

erinçkâ- “to feel compassion with or pity for somebody // birine merhamet etmek, acımak” anlamındadır (OTWF, 460). Clauson kelimeyi *irinçkâ-* (?*erinçkâ-*) “to realize the misery of (someone), to have compassion on (him) // birisine acımak, merhamet etmek” şeklinde vermiştir (ED, 237b). DTS’da *erinçkâ-* “проявлять жалость // şefkat göstermek” anlamıyla verilmiştir (DTS, 178b).

tsoyurka- “to feel pity and compassion for somebody // birine acıma ve merhamet duymak” anlamındadır ve kendisi Türkçeye geçmemiş “compassion(ate) // merhametli” anlamındaki bir Çince sözcükten türetilmiştir (OTWF, 462). Clauson kelimeyi *tsoyurka-* şeklinde vermiş ve muhtemelen Çince *tz'ü* “kind, merciful // merhametli, bağışlayıcı” sözcüğünden türetildiğini söylemektedir (ED, 556a-556b). DTS’da *tsuyurka-* “проявлюсь жалость // şefkat göstermek” anlamıyla verilmiştir (DTS, 538b).

tsoyurka- fiilinin Eski Uygurcadaki kullanımı ve *soyurgal* ile olan ilişkisi için bkz. (Ölmez, 2010, 167–175).

- 4 **sıguru içgärü:** Geng 2003a. ...ıyuru içkärü; Geng 2003b. sıyuru içkärü; Geng 2004. sıyuru içkärü.

sıgur- içgär- şeklinde ikilemedir. *sıgur-* fiili öncelikle somut anlamıyla “to fit something into something else, to introduce // bir şeyi bir şeyin içine koymak, sığdırmak” anlamını taşıyor (OTWF, 719). Clauson sözlüğünde *sıgur-* ve *sıkur-* şeklinde iki ayrı maddeye yer vermiştir. *sıgur-*, *sıg-* “insert // içine koymak, sokmak” fiilinin ettirgen şekli olarak almıştır (ED, 815b). Uygur metinlerinde *sıkur-* fiilinin *sıgur-* ile aynı anlamda olmadığı açıktır ve *sık-* “to cause to squeeze // sıkıntıya neden olmak” anlamındaki fiilin ettirgen şeklidir (ED, 815b). DTS’da *sıgur-* fiili *sıg-* fiilinin ettirgen şekli olduğuna yer verilmektedir (DTS, 503a).

içgär- fiili “to introduce something into something else, to subdue, conquer (metaphorically as well) // bir şeyi bir şeyin içine sokmak, üstün gelmek, yenmek (mecazi olarak)” anlamındadır (OTWF, 743). Clauson sözlüğünde *içgär-* “to bring (something Acc.) into (something Dat.), to subdue (an enemy) // bir şeyi bir şeye getirmek, (düşmanı) yenmek” anlamıyla yer vermiştir (ED, 25a). DTS’da *içkär-* “вводить // girmek” anlamıyla yer verilmiştir (DTS, 202a).

Ayrıca bkz. Geng Com. 4, *sıyur-* (Geng, 2003a, 4; Geng, 2003b, 52; Geng, 2004, 110).

- 4 **biligsiz biliglär:** Geng 2003a. bli-; Geng 2003b. bli-; Geng 2004. bli-

biligsiz bilig “bilgisiz bilgi” = Skr. *nidāna* (Ölmez, 1991, 87). Skr. *nidāna* “reproached, ridiculed // kınama, alay” (Monier-Williams, 1899, 548a).

biligsiz “bilgisiz, akılsız” = Skr. *moha* (Ölmez, 1991, 87). Skr. *moha* “delusion // aldatma” (Edgerton, 1953, 441a). ~ Skr. *moha* “delusion, error, folly // yanlışlık, hata” (Monier-Williams, 1899, 836a).

biligsiz bilig “Unwissenheit // cahillik, bilgisizlik” = Skr. *avidyā* (Wilkins, 2016, 947).

Skr. *avidyā* “ignorance // cahillik, bilgisizlik” (Edgerton, 1953, 77b).

- 5 **nizvani:** Geng 2003a. nizwanilar; Geng 2003b. nizwanilar Geng 2004. nizwanilar.

nizvani < Soğd. *nyzβ'n'k* ~ *nizβānē* “passion, anger // hırs, öfke” (Gharib, 1995, 255b, 6371. madde) ~ *nizvani* < Soğd. *nyzβ'ny(y)* ~ *nizβandē* ? “passion // hırs” (Gharib, 1995, 255b, 6373. madde).

nizvani kelimesinin Sanskritçesi *kleśa*'dır. Toh B. *kleś* “pain, affliction, distress, anguish // acı, sıkıntı, endişe, ızdırıp” (Adams, 2013, 246) ~ Toh A. *kleś* “dolor // ağrı” (Poucha, 1955, 95). < Skr. *kleśa* “impurity, depravity // kirlilik, fesatlık” (Edgerton, 1953, 198a)

Ayrıca bkz. Geng Com. 5, *nizwani* (Geng, 2003a, 4; Geng, 2003b, 52; Geng, 2004, 110).

- 5 **az- yañıl-:** *az- yañıl-* şeklinde ikilemedir.

az- “yanlış yola gitmek, yolunu kaybetmek, şaşırarak, yanılmak (kişi, bilinç)” (UW, 318b-319a; UWV, 124-125). Clauson sözlüğünde *az-* “to go astray, to lose one's way // doğru yoldan çıkmak, yoldan çıkmak” şeklinde yer vermiştir (ED, 279a-279b). DTS'da *az-* “сбивать с пути, заблуждаться, терять дорогу // azdırmak, yanılmak, yolunu kaybetmek” şeklinde verilmiştir (DTS, 72a).

yañıl- “to err, make a mistake, commit a fault // yanılmak, hata yapmak, kabahat etmek” anlamındadır (ED, 951a). Erdal çalışmasında /l/ ile biten bütün çok heceli fiillerin türemiş fiil olması gibi bir durumun söz konusu olmadığını belirttikten sonra *yañıl-* “to err // yanılmak” fiilini örnek verir (OTWF, 689). DTS'da *yañıl-* “ошибаться, заблуждаться // yanılmak” anlamıyla verilmiştir (DTS, 234a).

- 6 **eyin:** Geng 2003a. iyin; Geng 2003b. iyin; Geng 2004. iyin.

- 6 **bolmadım(i)z , s(e)ziks[iz]:** Geng 2003a. bolmadımız ... t(i)zik; Geng 2003b. bolmadımız.. t(i)zik...; Geng 2004. bolmadımız ... t(i)zik.

- 6-7 **umug inag:** *umug inag* şeklinde ikilemedir.

umug “what one hopes for and puts one's trust in // umulan ve güvenilen şey, umut, ümit” anlamındadır ve *inag* kelimesi ile birlikte sıklıkla kullanılır

(OTWF, 213). Clauson sözlüğünde *umug* “an object of desire // bir arzu nesnesi” anlamını vermiş ve *um-* fiilinden geldiğini belirtmiştir (ED, 157b). DTS’da *umug* “надежда // umut” verilmiş ve *umug inag* “надежда, вера // umut, inanç” şeklinde ikileme olarak kullanıldığı belirtilmiştir. (DTS, 611b)

inag kelimesi için bir taban yoktur; ama *inan-* “to believe (in) // (bir şeye) inanmak” iyi bilinen bir akrabasıdır. Çok yaygın olarak *umug inag* şeklinde kullanılır (OTWF, 188). Clauson *ina:g* sözcüğünü **ina-* şeklinde bir fiilden getirir ve *inag* “intimate friend, confident, (royal) favourite // yakın arkadaş, güvenli, (asil) gözdesi” anlamıyla Moğolcada erken bir alıntılama olduğunu belirtir (ED, 182b). DTS’da *inag: umug inag* şeklinde olup *umug* maddesine gönderme yapılmıştır (DTS, 218b). Ölmez AYS III, 169.3’te verdiği dipnotta *inağ ~ inağ (?)* Eski Anadolu Türkçesi döneminde *inağ* (Kadı Burhaneddin), *inağ*, *inağ*, bu şekillerden hepsi *inağ* şekline gider (Ölmez, 1991, 55).

Ayrıca bkz. Geng Com. 7, *umuyinay* (Geng, 2003a, 4); Geng Com. 7, *umuyinay* (Geng, 2003b, 52; Geng, 2004, 110).

7 şakimuni: *şakimuni* < Toh. A *śākyamuni* “monachus e gente Śākya // Śākya ailesinden bir keşiş” (Poucha, 1955, 318) < Skr. *śākyamuni* “ep. of the historic Buddha; as 7th of the ‘seven Buddhas’ // tarihi Buddha’nın mektubu; Yedi Buddha’nın yedincisi” (Edgerton, 1953 525a). Ayrıca bkz. *şakimuni* << Skr. *śākyamuni* (Monier-Williams, 1899, 1062b).

7 t(ä)ŋri t(ä)ŋrisi burhan: Geng 2003a. *tŋri tŋrisi burxan*; Geng 2003b. *tŋri tŋrisi burxan*; Geng 2004. *tŋri tŋrisi burxan*

t(ä)ŋri t(ä)ŋrisi burhan = Skr. *devatādeva* (Zieme, 1996, 201).

7 ul[atı ontın]: Geng 2003a. *ul(atı on)*; Geng 2003b. *ul(atı on)*; Geng 2004. *ul(atı on)*.

8 kamag burhanlar: Geng 2003a. *qamaq burxanlar*; Geng 2003b. *qamaq burxanlar*; Geng 2004. *qamaq burxanlar*.

9 on kata: Geng 2003a. (b)ir qata; Geng 2003b. (b)ir qata; Geng 2004. (b)ir qata

9 **t(ä)ŋri burhan[ni]ŋ:** Geng 2003a. tŋri burxan(ni)ŋ; Geng 2003b. tŋri burxan(ni)ŋ; Geng 2004. tŋri burxan(ni)ŋ

10 **[o]dğurak:** Geng 2003a. (ot)ğuraq; Geng 2003b. (ot)ğuraq; Geng 2004. (ot)ğuraq

odğurak adırtlıg şeklinde ikilemedir. *odğurak* “kesin olarak, tam olarak”. ED. *odğurak* “rousing // uyanık” ve “completely // tamamen, tam olarak” (ED, 49a). DTS. *odğurak* “обстоятельно, ясно, определенно // tam olarak, açık, kesinlikle” (DTS, 362a).

adırtlıg “mutlaka, kesin, kesin olarak” (UWN, 33; UW, 56). ED. *adırtlıg* “distinguishable // fark edilebilir” (ED, 70a). DTS. *adırtlıg* “отчетливый, ясный // açık, net” (DTS, 12b).

BT XXXVII (3)’te *odğurak adırtlayu* “genau // tam olarak, kesin olarak”, *odğurak seziksiz* “unbedingt // kesinlikle, mutlaka” (Wilkens, 2016, 1020) ve *seziksiz odğurak* “zweifellos, unbedingt // şüphesiz, kesinlikle” (Wilkens, 2016, 1048) şeklinde geçmiştir.

10 **sukavati:** Geng 2003a. suhawati; Geng 2003b. suhawati; Geng 2004. suhawati

sukavati << Skr. *sukhāvātī* “sc. lokadhātu, the world of Amitābha or Amitāyus, from which Avalokiteśvara also comes // yani lokadhatu, Amitabha ya da Amitayus’un dünyası, başka Avalokiteśvaradan gelen” (Edgerton, 1953, 597a). ~ *sukavati* << Skr. *sukhāvātī* “noun of the heaven of Buddha Amitābha // Amitabha Buddhanın cennetinin adı” (Monier-Williams, 1899, 1221c).

Ayrıca bkz. Geng Com. 10, *sukhavati* (Geng, 2003a, 4); Geng Com. 10, *suhavati* (Geng, 2003b, 52; Geng, 2004, 111).

10 **teg[mä artokrak mänjilig]:** Geng 2003a. tigmä (artuq mängilig); Geng 2003b. tigmä (artuq mängilig); Geng 2004. tigmä (artuq mängilig).

11 **[yerti]nçüdä tuggalı:** Geng 2003a. (uluş)da toğğalı; Geng 2003b. (uluş)da toğğalı; Geng 2004. (uluş)da toğğalı.

Eski Uygurca metinlerde *yertinçü* kelimesi genel olarak “dünya, yeryüzü” anlamlarıyla kullanılır. Kelimenin Sanskritçe karşılığı *loka*’dır (Ölmez, 1991,

124). Brāhmī harfli metinlerde kelime *yertinçö* ve *yertençö* şeklindedir (Maue, 1996, 262; Maue, 2014, 624).

Skr. *loka* “the wide space or world // geniş alan ya da dünya” (Monier-Williams, 1899, 906b).

11 te[p]: Geng 2003a. t-/// ; Geng 2003b. t-/// ; Geng 2004. t-///.

12 [abi]ta burhanlarnıŋ: Geng 2003a. ....burxanlarnıŋ; Geng 2003b. ....burxanlarnıŋ; Geng 2004. ....burxanlarnıŋ.

: *burhanlarnıŋ* kelimesi satırının üst kısmına yazılmıştır. Yazmada kelimenin değiştirilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Ayrıca bkz. *abita burhan* “Amitābha, Buddha des Westens // Amitabha, Batının Buddhası” (Kasai, 2008, 279).

12 çı[n kertü nomlarka]: Geng 2003a. č(in kirtü nomlarya); Geng 2003b. č(in kirtü nomlarya); Geng 2004. č(in kirtü nomlarya).

çın kertü şeklinde ikilemedir.

çın kelimesi Çince 眞 *zhēn* kelimesinden gelmektedir ve Sanskritçe karşılığı *satya*, *satyatā* şeklindedir (Ölmez, 1991, 91). Clauson sözlüğünde, *çın* “true, genuine; truth // doğru, gerçek; hakikat” anlamına geldiğini ve Çince *chên* kelimesinden ödünçleme olduğuna yer verir (ED, 424a-424b). DTS’da *çın kertü* “истинный и правдивый // gerçek ve doğru” şeklinde ikileme olarak yer almaktadır (DTS, 149a). Erdal çalışmasında *çın* kelimesinin yalnızca “true // doğru” anlamına değil aynı zamanda “truth // doğruluk, hakikat” anlamına da geldiğini, kelimenin Çince den ödünçleme olduğunu belirtir (OTWF, 133). Kelime Tuvacada *şın* “Wahrheit, Richtigkeit // gerçek, doğru” şeklinde yaşamaktadır (Ölmez, 2007, 262b).

Clauson sözlüğünde *kertü* (?*kertö*) “true; truthful; loyal; truth // doğru; içten; sadık; hakikat” anlamıyla verilmiştir (ED, 738b-739a). DTS’da *kertü* “правдивость, верность // gerçeklik, doğruluk” anlamlarıyla verilmiştir (DTS, 302a). Brāhmī harfli metinlerde kelime *kertö* şeklindedir (Maue, 2014, 595).

ShoAbhiStock’de *kertü* kelimesinin Sanskritçe karşılığı olarak *satya* kelimesi verilmektedir (Shōgaito, 2014, 248)

Skr. *satya* “true, real, actual // doğru, gerçek” (Monier-Williams, 1899, 1135c).
~ Skr. *satyaka* “true // doğru” (Edgerton, 1953, 554a).

nom < Soğd. *nwm* “law, canon // din, töre, kanun, öğreti” (Gharib, 1995, 246, 6138. madde). *nom* = Skr. *dharma* “ordinance, law // kanun, ilke, yasa” (Monier-Williams, 1899, 510c; Edgerton, 1953, 276a).

- 13 kertgünm(ä)tim(i)z:** Geng 2003a. kirtgünmätimz; Geng 2003b. kirtgünmätimz; Geng 2004. kirtgünmätimz.

OTWF’de *kertgün-* “inanmak, iman etmek” anlamındadır. ShoAbhiY’de *kertgün- tigin-* ve *kertgün- ayan-* şeklinde ikili kullanımlar vardır (Shōgaito, 2008, 563) Huastuanift’de kelime *kertkün-* “inanmak, iman etmek” şeklinde yazılmıştır (Özbay, 2014, 149).

- 13 eyin:** Geng 2003a. yiwik; Geng 2003b. yiwik; Geng 2004. yiwik.

ShoAbhiStock’de *eyin udu* yapısı “according to // göre, -e bakılırsa” anlamıyla verilmiştir (Shōgaito, 2014, 244).

- 14 äšid<t>ükdä:** : Yazmada -t / -d harfi yazılmamıştır.

- 14 yeniklämāk[lig uçuz]lamak[lig]:** Geng 2003a. yiniklämāk ... -lanmaq; Geng 2003b. yiniklämāk ... -lanmaq; Geng 2004. yiniklämāk ... -lanmaq.

yeniklä- uçuzla- şeklinde ikilemedir.

Erdal sözcüğü, *yenig + lä-* “to consider something to be a light matter // bir şeyi önemsiz saymak, hafifsemek, yeğnisemek” anlamıyla vermiştir (OTWF, 451). DTS’de *yeniklä-* “пренебрегать // ihmal etmek, küçümsemek, hor görmek” anlamıyla verilmiştir (DTS, 256b).

Erdal sözcüğü *uçuz + la-* “to treat someone or something with disrespect // birine veya bir şeye karşı saygısızca davranmak” anlamıyla vermiştir (OTWF, 449). Clauson sözlüğünde *uçuzla-* (*ucuzla-*) “to treat with disrespect // saygısızca davranmak ” anlamıyla verilmiştir (ED, 32b). DTS’da *uçuzla-*

“пренебрегать, презирать, унижать // ihmal etmek, küçümsemek, aşağılamak” anlamıyla verilmiştir (DTS, 604b).

ShoAbhiY’de *yeniklämäk uçuzlamak* şeklinde ikileme olarak kullanılmıştır (Shōgaito, 2008, 697). Ayrıca *uçuzlamak* fiili AYS III’de *uçuzla- asgançula-* ve *uçuzla- toda-* şeklinde ikileme olarak kullanılmıştır (Ölmez, 1991, 119).

15 kültümüz katgurd(u)muz: *kül- katgur-* şeklinde ikilemedir.

kül- “gülmek” fiili Erdal’ın çalışmasında *kül-üş-* “to laugh collectively // birlikte gülmek, gülüşmek” (OTWF, 563) ve *kül-çir-* “to smile // gülümsemek” (OTWF, 538) şeklinde verilmiştir. Clauson sözlüğünde *kül-* “to laugh; to laugh at someone // gülmek, birisine gülmek” anlamıyla vermiştir (ED, 715b-716a). DTS’da *kül-* “смеяться // gülmek” ve *kül- katgur-* “смеяться, заливаться смехом // gülmek, kahkaha atmak” şeklinde ikileme olarak verilmiştir (DTS, 325a).

katgur- “yüksek sesli gülmek” fiili Erdal’ın çalışmasında *katgur-uş-* “of a group, to laugh loudly// bir grup olarak yüksek sesle gülmek” anlamındadır (OTWF, 559). Clauson sözlüğünde *katgur-* “to laugh wildly // çılgınca gülmek” anlamıyla vermiştir (ED, 599b). DTS’da “хохотать, экатываться смехом // gülmek, kahkaha atmak” anlamlarına yer verilmiş ve *katgur- kül-* şeklinde Kutadgu Bilig’de geçen ikilemeye yer verilmiştir (DTS, 433a).

16 burhanniğ: Geng 2003a. burxannīg; Geng 2003b. burxannīg; Geng 2004. burxannīg

17 tıdıg anti[ray]: Geng 2003a. tıdıy ant(ıray); Geng 2003b. tıdıy ant(ıray); Geng 2004. tıdıy ant(ıray)

tıdıg antiray şeklinde ikilemedir.

Erdal çalışmasında *tıd-ıg* “hindrance, obstruction // engelleme, engel” anlamıyla Uygurcada sık sık *antıray, ada, apıg, ürtük* veya *tutug* gibi kelimeler ile ikileme hâlinde yaygın olarak kullanıldığından bahsetmiştir (OTWF, 208). Clauson sözlüğünde *tıdıg* “hindrance, obstruction // engelleme, engel” anlamıyla yer vermiştir (ED, 452b). DTS’da *tıdıg* “препятствие, помеха // engel, sakınca” anlamıyla yer verilmiştir (DTS, 565a-565b).

antiray << Skr. *antarāya*- “Hindernis, Behinderung // engel, engel olma, alıkoyma” (UW, 159; UWN, 194). DTS’da *andiray* [Skr. *antaraya*- ?] “граница (?) // sınır, hudut (?)” anlamıyla verilmiştir (DTS, 44b).

antiray < Toh B. *antarāy* “embarrassment, obstacle, disturbance // engel, rahatsızlık, sıkıntı” (Adams, 2013, 15). < Skr. *āntarāyika* “causing obstacles; obstructive // engellere sebep olan; engelleyici” (Edgerton, 1953, 97a; Monier-Williams, 1899, 141c).

Ayrıca bkz. Geng Com. 17, *tidiyantiray* (Geng, 2003a, 4); Geng Com. 10, *tidiyantiray* (Geng, 2003b, 52; Geng, 2004, 111).

- 18 buztumuz artattım(ı)z:** Geng 2003a. bustumuz artadtımz; Geng 2003b. buztumuz artadtımz; Geng 2004. buztumuz artadtımz.

buz- *artat-* şeklinde ikilemedir.

buz- “bozmak, yıkmak” anlamındadır. Erdal çalışmasında *buz-ul-* “to be spoiled or destroyed // bozulmak ya da yıkılmak” anlamıyla yer vermiş ve *arta-buzul-* ile *buzul- arta-* şeklindeki kullanımların olduğu eserlere örnek vermiştir. Ayrıca *buz- arta-t* şeklinde kullanımının olduğundan bahsetmiştir (OTWF, 657). Clauson sözlüğünde *buz-* “to destroy, damage // bozmak, yıkmak” anlamıyla yer vermiştir (ED, 389b-390a). DTS’da *buz-* “ломать, разрушать, // yıkmak, bozmak” anlamıyla ve *buz- artat-* “разрушать, уничтожать // bozmak, yok etmek” anlamıyla yer verilmiştir (DTS, 130a-130b).

artat- “zerstören, ruinieren, vernichten, abhalten, abschaffen, (be)schädigen, verletzen // yok etmek, yıkmak, ortadan kaldırmak, engel olmak, imha etmek, zarar vermek, yaralamak” (UW, 208-210); (UWV, 80-82). Erdal çalışmasında *artat-* fiilini *buzul-* maddesi içinde yer vermiştir (OTWF, 657). Clauson sözlüğünde *artat-* “to damage, or spoil (something) // yıkmak ya da (bir şeyi) bozmak” anlamıyla verilmiştir (ED, 208b). DTS’da *artat-* fiili için birden fazla anlama yer verilmiştir. *artat-* “уничтожать // yok etmek” anlamıyla verilmiştir (DTS, 56b-57a).

BT XXXVII (3)’te *arta- buzul-* “vergehen // bozulmak” (Wilkens, 2016, 919), *buz- butarla-* “aufreißen // bozmak, parçalamak, sökmek ” (Wilkens, 2016,

959) ve *en- arta-* “degenerieren // bozulmak, yozlaşmak” (Wilkens, 2016, 967) şeklinde kullanımları vardır.

- 18 burhanlarını:** Geng 2003a. burxanlarniŋ; Geng 2003b. burxanlarniŋ; Geng 2004. burxanlarniŋ
- 19 y(a)rılıgı:** Geng 2003a. yrliqin; Geng 2003b. yrliqin; Geng 2004. yrliqin
- 19 täjinqäk(i)yä:** Geng 2003a. t(ä)nginčä ki-ä; Geng 2003b. t(ä)nginčä ki-ä; Geng 2004. t(ä)nginčä ki-ä.
- 19 kertgünsär [biz ymä]:** Geng 2003a. kirtgünsär (biz); Geng 2003b. kirtgünsär (biz); Geng 2004. kirtgünsär (biz).
- 20 oğguraklanmadım(ı)z:** Geng 2003a. otıyuraqlanmadimz; Geng 2003b. otıyuraqlanmadimz; Geng 2004. otıyuraqlanmadimz

Erdal çalışmasında *odgurak+la-* şeklinin olmadığını ve **odguraklan-* fiilinin de tanıklanamadığını belirtir. Ancak –dUr- şeklinde oluşturulan fiiller arasında *odguraklandur-* şeklinin olduğunu, *odgurak* isim şeklinin çok yaygın olduğunu belirtir (OTWF, 514). Ayrıca +lAn- ekiyle olan biçimi sık sık –dUr- ekiyle de genişletilir: *çoglandur-*, *odguraklandur-* (OTWF, 517). ED ve DTS’da kelime yoktur.

BT VIII’de *odgurakladur-* “sicherer (Wissen) entstehen lassen (?) // kesin (bilgi) ortaya koydurmak (?)” ve *odguraklandur-* “sicherer (Wissen) entstehen lassen (?) // kesin (bilgi) ortaya çıkartmak (?)” şeklinde kullanılmıştır (Kara, Zieme, 1977, 135).

ShoAbhiY’de *odgurakla-* “karar vermek; belirlemek”, *odgurakla- üz-* “kesin olarak karar vermek” ve *odguraklan- üz-* “kesin olarak karar vermek” şeklinde yer almaktadır. (Shōgaito, 2008, 593). ShoRossia’da *odguraklan-* “karar vermek”dır (Shōgaito, 2003, 359).

- 20 uçlug [y(a)r]lıkanç[uçı köñüllüg]:** Geng 2003a. uçluğ (köngüllüg); Geng 2003b. uçluğ (köngüllüg); Geng 2004. uçluğ (köngüllüg)

yarlıkançuçı köñüllüg “Mitleid // merhametli, bağışlayıcı, şefkatli” = Skr. *karuṇā* (Wilkens, 2016, 1106).

Toh A. *kāruṇik* “misericors // merhametli” (Poucha, 1955, 59). ~ Toh B. *karuṇike* “sympathetic, compassionate // acıyan, merhametli” ~ “compassionate, merciful one // şefkatli, affedici” (Adams, 2013, 151). < Skr. *kāruṇika* (*kāruṇa*) “compassionate // merhametli” (Edgerton, 1953, 179a). ~ Skr. *karuṇa* “compassionate // merhametli” (Monier-Williams, 1899, 255c).

21 **tiltag basutçı ... larnıñ ...:** Geng 2003a. basutçı(lar)ning; Geng 2003b. basutçı(lar)ning; Geng 2004. basutçı(lar)ning

tiltag basutçı şeklinde ikilemedir.

OTWF. *tilta-g* “motive, cause // sebep, neden” (OTWF, 208). ED. *tildag* ~ *tiltag* “cause, reason // sebep, neden” (ED, 494a). DTS. *tiltag* “причина, повод // neden, sebep” (DTS, 567a).

tiltag = Skr. *hetu* “motive, cause, cause of, reason for // sebep, neden” (Monier-Williams, 1899, 1303c) ~ Skr. *hetu* “cause // neden, sebep” (Edgerton, 1953, 621a).

OTWF. *basutçı* “helper; secondary cause // yardımcı, ikincil sebep” (OTWF, 314). ED. *basutçı* “supporter, helper // destekçi, yardımcı” (ED, 372b). DTS. *basutçı* “помощник // yardımcı” (DTS, 86b).

ShoAbhiStock’de *tiltag basutçı* yapısı için “cause, reason // neden, sebep” = Skr. *kāraṇa* ve “occasion // durum” = Skr. *nidāna-viśeṣa* şeklinde verilmiştir (Shōgaito, 2014, 281).

Skr. *kāraṇa* “cause, reason // sebep, neden” (Monier-Williams, 1899, 274b). ~ Skr. *kāraṇa* “cause // neden” (Edgerton, 1953, 178b).

Ayrıca bkz. Geng Com. 21, *tiltaybasutçı* (Geng, 2003a, 4); Geng Com. 10, *tiltay basutçı* (Geng, 2003b, 53; Geng, 2004, 111).

22 **kalın ağır:** *kalın ağır* şeklinde ikilemedir.

OTWF. *kalın* “thick, massive, dense // kalın, yoğun” (OTWF, 303); ED. *kalın* “massive, dense // kalın, yoğun” (ED, 622a); DTS. *kalın* “многочисленный; толстый // çok; kalın” (DTS, 411b-412a).

agir “ağırlık; çok; önemli; güçlü; saygı, itibar” (UW, 65-67; UWN, 61-64). ED. *agir* “heavy // ağır” (ED, 88b); DTS. *agir* “тяжелый, весомый // ağır” (DTS, 18b).

22 **yertünçü ...:** Geng 2003a. yirtünçü(dä) to(γmişbiz) ...; Geng 2003b. yirtünçü(dä) to(γmişbiz) ...; Geng 2004. yirtünçü(dä) to(γmişbiz) ...

23 **ägrikmäk yörgälmäk:** Geng 2003a. ägrik(län)mäk yörgälänmäk; Geng 2003b. ägrik(län)mäk yörgälänmäk; Geng 2004. ägrik(län)mäk yörgälänmäk.

ägrik- yörgäl- şeklinde ikilemedir.

ägrik- “bedrängt sein, verstrickt sein // sıkıştırılmış olmak, (bir şeye) karıştırılmış olmak” < *ägir-* “belagern // kuşatmak” -(X)k-, **ägir-ik-* şeklinden gelmiştir (UW, 359; UWV, 132). *ägrik-* fiil olarak OTWF, ED ve DTS’da bulunmamaktadır.

Erdal çalışmasında, *yörgä-l-* “to get wrapped around with something, to be wrapped around // bir şeye sarınmak, bir şeyle örtünmek, dolanmak” anlamıyla verir (OTWF, 688). ED’de kelime bulunmamaktadır. ED’de *yörgä-* “to warp (something) // (bir şeyi) sarmak” fiili bulunmaktadır (ED, 965b). *yörgäl-* fiili DTS’da da bulunmaktadır (DTS, 276b).

ShoAbhiY’de *yörgäl-* “tamamen sarılmış olmak; örtülmek” anlamıyla kullanılmıştır (Shögaito, 2008, 740). BT XXXVII (3)’te *yörgäl-* “sich einhüllen // birini örtmek, sarmak” anlamıyla ve *yörgäl- yumzul-* şeklinde ikileme olarak kullanılmıştır (Wilkens, 2016, 1118).

Ayrıca bkz. Geng Com. 23, *ägriklän- yörgälän-* (Geng, 2003a, 4); Geng Com. 10, *ägriklän- yörgälän-* (Geng, 2003b, 53; Geng, 2004, 111).

24 **yyry... ...:** Geng 2003a. yiri(k) ...-ranč; Geng 2003b. yiri(k) ...-ranč; Geng 2004. Geng2003a. yiri(k) ...-ranč

25 **ağkandım(i)z:** Geng 2003a. atqandimz; Geng 2003b. atqandimz; Geng 2004. atqandimz

ağkan- “algılamak; tasavvur etmek” (UW, 263-265; UWV, 13-16). OTWF. *adkan-* “to perceive // algılamak” (OTWF, 585). *atkan-* “to be attached //

bağlı olmak, bağlanmak” (ED, 47b). *atkan-* “привязываться // bağlı olmak” (DTS, 68a).

Ayrıca bkz. Geng Com. 25, *atqan-* (Geng, 2003a, 4); Geng Com. 10, *atqan-* (Geng, 2003b, 53; Geng, 2004, 111).

26 köñülümüztä bo: Geng 2003a. kongülümztä bu; Geng 2003b. kōngülümztä bu; Geng 2004. kōngülümztä bu

26 s(a)b-lok[adatu atl(i)g]: Geng 2003a. sp (lokadatu); Geng 2003b. sp(lokadatu); Geng 2004. sp (lokadatu)

s(a)b-lokadatu << Skr. *sahā-lokadhātu* “name of the world-system in which we live // içinde yaşadığımız dünyanın adı” (Edgerton, 1953, 588a).

BT XX, 0985’de yer alan açıklamaya göre; *s(a)b-lokadatu* “sahā-lokadhātu” Çince 此土 *ci tu* şeklindeki bir yanlış anlatımla açıklanmaktadır; çünkü bu *buddhakṣetra* sanılmaktadır. Krş. Lamotte 346 (quand nous sommes arrivés en ce buddhakṣetra // bu buddhakṣetra geldi), esasında *sahālokadhātu* “name of the world-system in which we live // içinde yaşadığımız dünyanın adı” (BHSD 588a)’dır. Mogolca’da *ene ulus-i* (Kara 93) şeklindedir; ancak bu *sab-logadtu yirtinçü* (Kara 93, 97, 109) kelimesinin önüne gelmektedir (Zieme, 2000, 127, 0985. dipnot). Ayrıca bkz. BT XX, 0985-0986. *siziñ bo s(a)b-lokada[tu] atl(i)g yertinçünüz-ni kördük[tä]* (Zieme, 2000, 126).

Ayrıca bkz. Geng Com. 26, *sp* (Geng, 2003a, 5; Geng, 2003b, 53; Geng, 2004, 111).

27 yertinçükä ök artokrak: Geng 2003a. yirtinçügä ok artuqraq; Geng 2003b. yirtinçügä ök artuqraq; Geng 2004. yirtinçügä ök artuqraq

27 ilin- yapşın-: *ilin- yapşın-* şeklinde ikilemedir.

il-in- “to be or get caught in or with something // bir şeye kapılmak, takılmak” anlamındadır ve *ilin- yapşın-* veya *adkan- ilin-* şeklinde ikileme ile olarak kullanılmaktadır (OTWF, 602). Clauson sözlüğünde, *ilin-* için; *il-* “to catch oneself on (something); to be attached to; to be caught suspend, hung (on it) // (bir şeyi) kendisi yakalamak; bağlanmak; askıya almak; asılmak”

fiilinin dönüşlü şekli diye vermiştir (ED, 148b). DTS’da *ilin-* fiili *il-* “привязываться // bağlı olmak” fiilinin dönüşlü şekli ve *ilin- yapşın-* “приставать, привязываться // yapışmak, bağlı olmak” şeklinde ikileme olarak kullanıldığı belirtilmiştir (DTS, 208a).

yapş-in- “to adhere, be attached to // yapışmak, bağlanmak” şeklindedir; ancak Budist metinlerde *bodul-*, (*y*)*ilin- adkan-* fiilleri ile ikileme hâlinde olduğunda “kadınlara, bedene, mala-mülke, duyu nesnelere, ve genel olarak bu dünya şeylerine bağlanma, bağlılık” anlamında kullanılır (OTWF, 626-627). Clauson sözlüğünde *yapşın-* fiil şeklinin *yapış-* fiil şeklinin eş anlamlısı olduğunu belirtmiştir (ED, 881a). DTS’da *yapşın-* şeklinden *yap-* fiiline gönderme yapılmıştır (DTS, 236b).

28 tänginçäk(i)yä: Geng 2003a. tänginčä ki-ä; Geng 2003b. tänginčä ki-ä; Geng 2004. tänginčä ki-ä

28 burhanıg: Geng 2003a. burxanıy; Geng 2003b. burxanıy; Geng 2004. burxanıy

29 ö- sakın-: *ö- sakın-* şeklinde ikilemedir.

OTWF. *ö-* “to remember, to think // hatırlamak, düşünmek” (OTWF, 325); ED. *ö-* “to think; to remember // düşünmek, hatırlamak” (ED, 2b-3a). DTS. *ö-* “думать, размышлять // düşünmek” (DTS, 375a-375b).

OTWF. *sak-in-* “to think, imagine, plan etc. // düşünmek, tasavvur etmek, planlamak vb.” (OTWF, 612). ED. *sakın-* “to think // düşünmek” (ED, 812b-813b). DTS. *sakın-* “думать, размышлять // düşünmek” (DTS, 486b).

ShoAbhiY’de *ötiglä- ö-* “hatırlamak; aklında tutmak (Skr. *smṛti*)” şeklinde ikileme olarak kullanılmıştır (Shōgatio, 2008, 609). ShoAbhiStock’de *ötiglä- ö-* ve *ö- ötiglä-* “to remember // hatırlamak, düşünmek” şeklinde ikileme olarak kullanılmıştır (Shōgatio, 2014, 262).

29 üdtä köñü[!]: Geng 2003a. ödtä kong(ül); Geng 2003b. ödtä kōng(ül); Geng 2004. ödtä kōng(ül)

30 öküş: Geng 2003a. öküš; Geng 2003b. öküš; Geng 2004. öküš

30 saçılı täpräti: Geng 2003a. saçılı täbräti; Geng 2003b. saçılı täbräti; Geng 2004. saçılı täbräti

Erdal çalışmasında, *saç-il-* “to be scattered or dissipated // saçılmak, yok edilmek” anlamlarıyla yer vermiştir. Clauson sözlüğünde *saçıl-* fiilini, *saç-* fiilinin edilgen şekli olduğu ve “to be scattered, sprinkled // saçılmak, serpilmek” anlamlarıyla yer vermiştir (ED, 797a). DTS’da *saçıl-* “быть разбросанным // dağınık olmak” anlamıyla verilmiştir (DTS, 479b).

ShoAbhiY’de *saçıl- arta-* “çözülüp dağılmak (Skr. *vināśa*)”, *bölül- saçıl-* “dağılmak; dağılıp saçılmak”, *täprätil- saçıl- örlätül-* “karışıklık; istikrarsızlık; kargaşa (Skr. *iñjita*) gibi kullanımları vardır (Shōgatio, 2008, 630). BT XXXVII (3)’te *yadıl- saçıl-* “sich ausbreiten // yayılmak, serilmek” şeklinde ikileme olarak kullanılmıştır (Wilkens, 2016, 1101). ShoAbhiStock’de *saçıl- täprätil-* şeklinde ikili kullanımı vardır (Shōgatio, 2014, 269).

Erdal çalışmasında, *täprä-* “to move, stir, shake // harekete geçmek, kımıldamak, sarsılmak, deprenmek” anlamlarını vermiş ve *täprä-n-* “to stir // harekete geçmek, depreşmek” maddesi içerisinde yer vermiştir (OTWF, 618). Clauson sözlüğünde, *täprä-* “to move // harekete geçmek” anlamıyla yer vermiştir (ED, 444b-445a). DTS’da *täbrä-* “1. двигаться, шевелить // hareket etmek, kırır kırır olmak; 2. трясти, содрогаться // sallamak, ürpermek” anlamlarıyla verilmiştir (DTS, 546b).

ShoAbhiY’de *titrä- täprä-* “titremek; sallamak” ve *ämitmäk täprä-mäk* “devrilmek; yana yatmak” şeklinde ikileme olarak kullanılmıştır (Shōgatio, 2008, 665). BT XXXVII (3)’te *täprä- kamşa-* “erbeben // titremek” şeklinde kullanımı vardır (Wilkens, 2016, 1066).

30 törlüg: Geng 2003a. türlüg; Geng 2003b türlüg; Geng 2004. türlüg

Brāhmī harfli metinler *törlüg ~ törlög* şeklinde ikili biçim görülür (Maue, 1996, 259; Maue 2014, 615). *türlüg* şeklinde okuyuş için bkz. (OTWF, 142).

30 s[üzök]: Geng 2003a. s(üzük); Geng 2003b. s(üzük); Geng 2004. s(üzük).

arıg süzök şeklinde ikilemedir.

arig için bkz. *arig* “temiz, arı; mükemmel, kusursuz vb.” (UW, 182-188; UWN, 232-242). OTWF. *ari-g* “clean, cleant // temiz, temizlik” (OTWF, 179). ED. *arig* “clean, pure // temiz, saf” (ED, 213b). DTS. *arig* “чистый // temiz”, *arig silik* “чистый, праведный // temiz, doğru”, *arig süzük* “прозрачный // temiz, berrak”, *arig turuk* “чистый // temiz” (DTS, 51b-52a).

OTWF. *süz-ök* “pure // saf, temiz” (OTWF, 243). ED. *süzük* “pure, transparent // saf, açık” (ED, 862a). DTS. *süzük* “чистый, ясный // temiz, açık” (DTS, 519b).

31 tänginčä[k(i)yä]: Geng 2003a. tänginčä (ki-ä); Geng 2003b. tänginčä (ki-ä); Geng 2004. tänginčä (ki-ä).

32 [ki]lgalı: Geng 2003a. (qil)ğali; Geng 2003b. (qil)ğali; Geng 2004. (qil)ğali.

32 y(e)g(i)rmi [kolulamak]: Geng 2003a. ygrmi (qolulamaq); Geng 2003b. ygrmi (qolulamaq); Geng 2004. ygrmi (qolulamaq).

altı y(e)girmi kolulamak “die 16 Meditation (über das Paradies des Amitābha) // 16 meditasyon (Amitābha cenneti hakkında)” krş. Çin. *shi liu xin* [G. 9959 7276 6363] (UWN, 114).

y(e)girmi kelimesi Brāhmī harfli metinlerde *y(e)germi* şeklinde yazılmaktadır. (Maue 1996, 262).

33 [üz]ä: Geng 2003a. üzä; Geng 2003b. üzä; Geng 2004. üzä.

34 üdsüz: Geng 2003a. ödsüz; Geng 2003b. ödsüz; Geng 2004. ödsüz

35 iglä- öl-: *iglä- öl-* şeklinde ikilemedir.

OTWF. *ig+lä-* “to fall ill, to be ill // hastalanmak, hastalığa tutulmak” (OTWF, 437), ED. *iglä-* “to be sick, ill // hasta olmak” (ED, 107a), *iglä-* I “болеть // hasta olmak” (DTS, 205a).

OTWF. *öl-* “to die // ölmek” (OTWF, 310), DTS. *öl-* “умирать // ölmek” (DTS, 383a), ED. *öl-* “to die // ölmek” (ED, 125b-126a).

ShoAbhiY’de *iglä-* = *karımak iglämäk* “yaşlılık ve hastalık (Skr. *jarā-vyādhi*)” şeklinde ikileme olarak kullanılmıştır (Shōgaito, 2008, 551).

35 burhanlar: Geng 2003a. burxanlar; Geng 2003b. burxanlar; Geng 2004. burxanlar

36 [igk]ä käm[kä]: Geng 2003a. (ig)kä käm(gä); Geng 2003b. (ig)kä käm(gä); Geng 2004. (ig)kä käm(gä)

ig käm şeklinde ikilemedir.

DTS. *ig* “болезнь // hasta, hastalık” (DTS, 203b), ED. *ig* “illness, disease // hasta, hastalık” (ED, 98b).

DTS. *käm* “болезнь // hasta, hastalık” (DTS, 297a), ED. *käm* “illness // hasta, hastalık” (ED, 720b).

BT XXVI’da *ig agrıg*, *ig käm* ve *ig kegän* “Krankheit // hasta” şeklinde ikileme olarak kullanılmıştır (Kasai, 2008, 297). BT XXXVII (3)’te *ig käm* “Krankheit // hastalık” *ig tapsız* “Krankheit // hastalık” ve *ig toga* “Krankheit // hastalık” şeklinde de ikileme olarak kullanılmıştır (Wilkins, 2016, 973).

37 sıkıl- tañıl-: *sıkıl- tañıl-* şeklinde ikilemedir.

Erdal çalışmasında, *sıkıl-ıl-* “to get squeezed; feel constricted, under pressure or in anguish // sıkılmak, bunalmak; sıkıntıda, baskı altında, endişe içinde olmak ya da hissetmek” anlamlarıyla vermiş ve *sıkıl- tañıl-*, *uyad- sıkıl-* ve *ämğän- sıkıl-* şeklinde ikileme olarak kullanıldığını belirtmiştir (OTWF, 672). DTS’da *sıkıl-* “2.быть притесняемым // sıkıntılı olmak” anlamıyla verilmiştir (DTS, 505a). Clauson sözlüğünde *sıkıl-* fiilinin, *sık-* fiilinin edilgen şekli olduğunu ve “to be squeezed, compressed // sıkılmak, sıkılmış olmak” anlamları olduğunu belirtmiştir (ED, 809b).

Erdal çalışmasında, *tañıl-ıl-* “to be constricted // (boğulacak gibi) sıkılmak, sıkıştırılmak” anlamıyla yer vermiştir (OTWF, 674). Clauson sözlüğünde, *tañ-* fiilinin edilgen şekli olarak *tañıl-* “to be bound, constricted // bağımlı olmak, sıkılmış olmak” anlamındadır (ED, 520b-521a). Ayrıca *sıkıl-* maddesi içerisinde *sıkıl- tañıl-* şeklinde ikili kullanımına da yer vermiştir (ED, 809b). DTS’da *tañ-* “повязывать, обвязывать, заматывать // bağlamak, sarmak, dolamak” anlamlarıyla verilmiş ve *tañıl-* fiili *tañ-* fiilinin edilgen şekli olduğu belirtilmiştir (DTS, 532b).

37 **agtarılı:** Geng 2003a. angd...; Geng 2003b. angd...; Geng 2004. angd...

: Yazmada "nkd'ryl. // *añdarıl-* şeklindedir. Röhrborn *añdarıl-* için *agtarıl-* fiilinin bir varyantı olduğunu belirtmiştir (UW, 163b). *agtarıl-* "ekseni etrafında döndürülmek; devrilmek; döndürülmek (göz); (acı içinde) kıvranmak" (UWV, 29; UW, 75).

38 **orlayu mañrayu:** Geng 2003a. urlayu mangrayu; Geng 2003b. urlayu mangrayu; Geng 2004. urlayu mangrayu

orla- *mañra-* şeklinde ikilemedir.

Erdal çalışmasında *orla-* fiilini, *ori+la-* "to shout // bağırmak, seslenmek" anlamındaki fiilin ünlü düşmesine uğramış şekli olarak değerlendirmiştir (OTWF, 442). Clauson sözlüğünde, *orla-* (*ori:la-*), *ori* isminde türetilmiş olduğunu ve "to make a loud noise, shout // yüksek sesle gürültü yapmak, bağırmak" anlamına geldiğini belirtmiştir (ED, 230a). DTS'da kelime u'lu şekli ile *urla-* "кричать // bağırmak" şeklinde kaydedilmiştir. Ayrıca *urıla-* fiiline gönderme yapılmış ve *urla-* *kıkır-* şeklinde ikileme ile kullanıldığına yer verilmiştir (DTS, 614b).

Erdal çalışmasında *mañra-* "to shout // bağırmak" anlamıyla vermiştir. Bazı eserlerde *müñrä-* "bellow // gürlemek" fiilinin kullanıldığını belirtmiştir (OTWF, 469). Clauson sözlüğünde *mañra-* "to shout // bağırmak" anlamıyla kaydetmiştir (ED, 770b). DTS'da *mañra-* "кричать, орать // bağırmak, çığlık atmak" anlamlarıyla yer verilmiştir ve *mañra-* *ündä-* şeklinde ikileme kullanıldığı belirtilmiştir (DTS, 337b).

Ayrıca bkz. Geng Com. 38, *urla-* (Geng, 2003a, 5; Geng, 2003b, 53; Geng, 2004, 111).

38 **burhanlar:** Geng 2003a. burxanlarıy; Geng 2003b. burxanlarıy; Geng 2004. burxanlarıy

38 **ögül[i sakın]-:** Geng 2003a. ög(äli saqın-); Geng 2003b. ög(äli saqın-); Geng 2004. ög(äli saqın-)

- 39 ölgäyşök üdtä:** Geng 2003a. ölgäysük ödtä; Geng 2003b. ölgäysük ödtä; Geng 2004. ölgäysük ödtä
- ölgäyşök* kelimesi -gAy gelecek zaman ekine +sOk ekinin eklenmesi ile oluşmuştur ve gelecek zaman anlamlı fiilimsiler oluşturur. Bazı metinlerde *ölgäyşök ~ ölgäşök* şeklinde yazılmıştır (OTWF, 157).
- Ayrıca bkz. Geng Com. 39, *ölgäysük* (Geng, 2003a, 5; Geng, 2003b, 53; Geng, 2004, 111).
- 40 kertgünmäk:** Geng 2003a. kirtgünmäk; Geng 2003b. kirtgünmäk; Geng 2004. kirtgünmäk
- Ayrıca bkz. Geng Com. 40, *äriklä-* (Geng, 2003a, 5; Geng, 2003b, 53; Geng, 2004, 111).
- 41 bahşı:** Geng 2003a. başşı; Geng 2003b. başşı; Geng 2004. başşı
- bahşı* “hoca, üstat, öğretmen” < Çin. 博士 *bo shi* [G. 9372 9992].
- 41 öskümüztä:** Geng 2003a. üskümiztä; Geng 2003b. üskümiztä; Geng 2004. üskümiztä
- 42 bo montag:** Geng 2003a. bu muntay; Geng 2003b. bu muntay; Geng 2004. bu muntay
- 42 [ötgürü]:** Tamamlama için krş. AYS III, 160.13, *bolmak-ımız tultagınta ötgürü* (Ölmez, 1991, 48).
- 43 ölgäyşök üdtä:** Geng 2003a. ölgäysük ödtä; Geng 2003b. ölgäysük ödtä; Geng 2004. ölgäysük ödtä
- 43 t(ä)ngri burhan[nı] kutın]:** Geng 2003a. tngri burxan(iy körmät)ümüz...; Geng 2003b. tngri burxan(iy körmät)ümüz...; Geng 2004. tngri burxan(iy körmät)ümüz...
- 44 tuggalı:** Geng 2003a. toyyalı; Geng 2003b. toyyalı; Geng 2004. toyyalı
- 45 bolup ... .. :** Geng 2005. bolur (..) tizh(it) kshanti (bolaly)m; Geng 2006. bolur (..) tizh(it) kshanti (bolaly)m

Ayrıca bkz. Geng Com. 45, *tizhit~* Geng Com. 45, *kshanti* (Geng, 2005, 112; Geng, 2006, 55).

45 suk[av]jati: Geng 2005. sukhawati; Geng 2006. suhawati

Ayrıca bkz. Geng Com. 45, *sukhavati* (Geng, 2005, 112) ; Geng Com. 45, *suhavati* (Geng, 2006, 55).

46 tegmä artokrak mänilig: Geng 2005. tigmä artuqraq mänilig; Geng 2006. tigmä artuqraq mänilig

46 yertünçü[dä baş]tınkıtı: Geng 2005. yirtinchü(tä) ... ; Geng 2006. yirtinchü(tä)...

47 bölöklüg tugumta: Geng 2005. bölüglig toghumta; Geng 2006. bölüglig toghumta

bölük kelimesi Brāhmī harfli metinlerde *bölök* şeklinde yazılmaktadır. (Maue, 2014, 585)

47 oğgurak [adırtlı]g tuggalı: Geng 2005. otghuraq (adırtlygh) toghghaly; Geng 2006.: otghuraq (adırtlygh) toghghaly.

48 samantabadre pohen bodis(a)t(a)vniñ: Geng 2005. samandabadri pukin bodistwning; Geng 2006. samandabadri pukin bodistwning.

samantabadre << Skr. *samantabhadra* “noun of a celebrated Bodhisattva // ünlü bir bodhisattva’nın adı” (Edgerton, 1953, 563a). *samantabhadra* “wholly auspicious Harav.; a Buddha or a Jina L.; N. of a Bodhi-Sattva Kāraṇḍ // tamamen kutsal Harav.; bir Buddha ya da bir Jina; Kāraṇḍ bodhisattva’nın bir adı” (Monier-Williams, 1899, 1155b). BT II’de *samantabhadra* Soğdca *Dhyāni-Bodhisattvas* // *dhyani-bodhisattva*’nın birincisi olarak verilmiştir (Röhrborn, 1971, 51, 1037. dipnot). BT XXV (2)’de *samantab(a)dre* ~ *samantabadre* şeklinde verilmiştir (Wilkens, 2007, 402).

pohen < Çin. 普贤 *pu xian* = Skr. *samantabhadra*. *pohen* kelimesi BT XXV (2)’de *puiken* (Wilkens, 2007, 401), BT XXIII’de *puukin* (Zieme, 2005, 218) ve BT II, 1237’de *samanta badri puokin* (Röhrborn, 1971, 51) şeklinde geçmiştir.

bodis(a)t(a)v < Toh A. *bodhisatvem* “bodhisattvae // Bodhisattva” (Poucha, 1955, 208). ~ Toh B. *bodhisātve* “bodhisattva [i.e., buddha to be] // Bodhisattva [yani, Buddha olma]” (Adams, 2013, 465). < Skr. *bodhisattva* “person destined for enlightenment, Buddha to be // bilgiyi isteyen kişi, Buddha olacak kimse” (Edgerton, 1953, 403a). ~ Skr. *bodhisattva* “one whose essence is perfect knowledge, one who is on the way to the attainment of perfect knowledge // mükemmel bilginin özüne sahip olan, mükemmel bilgiyi elde etme yolunda olan” (Monier-Williams, 1899, 734c).

Ayrıca bkz. Geng Com. 48, *Samandabadri* ~ Geng Com. 48, *Pukin* ~ Geng Com. 48, *bodisatw* (Geng, 2005, 112; Geng, 2006, 55).

48 [yor]ıgıña: Geng 2005. yoryqynga; Geng 2006. yoryqynga

yorig genel olarak “gidiş, yürüme; hayat akışı, hayat serüveni” anlamındadır. Erdal OTWF’de kelimeyi *-k* ile *yorık* şeklinde vermiş ve hem “gait, movement, course, behavior, conduct // yürüyüş, gidiş, tutum, davranış” hem de sıfat olarak “functioning, progressing // yürüyen, işleyen, giden” anlamlarına geldiğini belirtmiştir (OTWF, 173). Ayrıca *yori-k* kelimesi isim ve sıfat şeklinde kullanımlarının birbirinden farklı olduğunu ve bu sebeple kelimenin ötümsüz artdamaksı ile yazılması gerektiğini belirtiyor. Kelimenin DLT ve KB’de düzenli olarak bu şekilde yazıldığını belirtiyor (OTWF, 257). Aydemir HT IX (II)’de *yorık* şeklinde genel okuyuşun aksine kelimeyi *yorig* şeklinde *-g* ile okumuştur (Aydemir, 2013, 250).

49 [üzäl]iksiz: Geng 2005. (üzäli)ksiz; Geng 2006. (üzäli)ksiz

Ayrıca bkz. Geng Com. 49-50, *üzäliksiz köni tüz tuymaq* (Geng, 2005, 112; Geng, 2006, 55).

51 kş[anti kılıp]: Geng 2005. kshan(ti qylu); Geng 2006. kshan(ti qylu).

Ayrıca bkz. Geng Com. 51, *nomlgh tilgänig äwir-* (Geng, 2005, 112; Geng, 2006, 55).

52 tükättim(i)z: Geng 2005. tükädtimz; Geng 2006. tükädtimz

52 a[gırın ayag]: Geng 2005. (ayagh-); Geng 2006. (ayagh-)

Ayrıca bkz. Geng Com. 52, *isig öz* (Geng, 2005, 112; Geng, 2006, 55).

53 töpön: Geng 2005. töpün; Geng 2006. töpün

Ayrıca bkz. Geng Com. 53, *tägin-* (Geng, 2005, 112; Geng, 2006, 55).

53 y(a)r[likançuçı]: Geng 2005. köni; Geng 2006. köni

54 köñüllüg: Geng 2005. köngüllig; Geng 2006. köngüllig

54 [ab]jita [t(ä)ñri]: Geng 2005. (abita); Geng 2006. (abita)

Ayrıca bkz. Geng Com. 54, *umugh ynağh* ~ Geng Com. 54, *Abita* (Geng, 2005, 112; Geng, 2006, 55).

55 tep monta b[asa]: Geng 2005. tip m-; Geng 2006. tip m-

56 -läyü üç ärdinilärkä: Geng 2005. –tin üç ärdinilärgä; Geng 2006. –tin üç ärdinilärgä

ärdini << Skr. *ratna* “jewel, gem // mücevher, taş”; *üç ärdini* “Buddha, dharma, saṃgh” ve “triratna” şeklindedir (Edgerton, 1953, 450b). *ärdini* << Skr. *ratna* “a jewel, gem, treasure // bir mücevher, taş, hazine” (Monier-Williams, 1899, 864b).

Ayrıca bkz. Geng Com. 56, *ärdini* (Geng, 2005, 112; Geng, 2006, 55).

57 käreğäk: Geng 2005.krğäk; Geng 2006. krğäk

57 m(ä)n: Geng 2005. mn; Geng 2006. mn

57 özüñüzñinb[erü inanur biz]: Geng 2005. özüñüz(tin bärü ynanurbiz tü)zün; Geng 2006. özüñüz(tin bärü ynanurbiz tü)zün.

: Geng 2005 ve Geng 2006’da dipnotlarda (tü)zün sözcüğünün bu satıra ait olmadığını belirtmiş (Geng 2005, 111; Geng 2006, 50). Elimizdeki yazmada burada –zün okutacak herhangi bir harf yoktur.

58 kälmişlärkä beş bilgä bilig[lig]: Geng 2005. kälmişlärgä bish bilgä bilig...syng)arqy; Geng 2006. kälmişlärgä bish bilgä bilig...syng)arqy.

: Geng 2005 ve Geng 2006'da dipnotlarda satırının üstteki ile aynı olduğunu belirtmiştir (Geng 2005, 111; Geng 2006, 50). Ancak elimizdeki yazmada burada *-arkı* okutacak herhangi bir harf yoktur.

ançulayu kälmiş “der solchermaßen Gekommenne // bu şekilde gelen, bu şekilde gelmiş” = Skr. *tathāgata* (Wilkens, 2016, 915). Skr. *tathāgata* için bkz. (Edgerton, 1953, 248b; Monier-Williams, 1899, 433c).

bilgä bilig = Skr. *prajñā* (Ölmez, 1991, 87). Skr. *prajñā* “knowledge // bilgi” (Edgerton, 1953, 358b). ~ Skr. *prajñā* “wisdom, intelligence, knowledge // bilgelik, anlama, bilgi” (Monier-Williams, 1899, 659b).

Ayrıca bkz. Geng Com. 58, *anchulayu kälmiş* (Geng, 2005, 112; Geng, 2006, 55).

59 burhanlarka: Geng 2005. burxanlargha; Geng 2006. burxanlargha

60 yeg: Geng 2005. yig; Geng 2006. yig

60 kölüñükä kiri[p]: Geng 2005. kölüngügä kir-; Geng 2006. kölüngügä kir-

61 tuyunmak: *tuyunmak* “anlama, kavrama, duyma” anlamındadır. ShoAbhiStock'de kelimenin Sanskritçe karşılığı olarak *bodhi* verilmiştir (Shōgaito, 2014, 287).

Skr. *bodhi* “perfect knowledge or enlightenment // mükemmel bilgi veya aydınlanma” (Monier-Williams, 1899, 1178a; Edgerton, 1953, 402a).

61 çınzu tägmä ärtüktäg [kertü]: Geng 2005. chinzhu tigmä ar(taqsyz); Geng 2006. chinzhu tigmä ar(taqsyz);

çınzu “gerçek, doğru, gerçeklik” < Çin. 真如 *zhen ru* (G. 589 5668) = Skr. *tathatā* (Ölmez, 1991, 91).

ärtüktäg “olduğu gibi, böylesi” = Skr. *tathatā* (Ölmez, 1991, 93). Skr. *tathatā* “true, truth // doğru, gerçek” (Edgerton, 1953, 248a).

Tamlama için krş. HT VI, 1720–1721. *çınju tägmä ärtüktäg kertü töz* “gerçek yani olduğu gibi gerçek esas” (Ölmez, 1994, 210).

Ayrıca bkz. Geng Com. 61, *chinzhu* (Geng, 2005, 112; Geng, 2006, 55).

62 nomka: Geng 2005. nomgha; Geng 2006. nomgha

62-63 taym[aksız] ävrilmäksiz: Geng 2005. tay(maqsız äwil-)mäksiz; Geng 2006. tay(maqsız äwil-)mäksiz.

taymaksız ävrilmäksiz şeklinde ikilemedir.

tay- “kaymak” anlamındadır. Erdal’ın çalışmasında *tay-* “to slip down // aşağıya doğru kaymak” fiilini *taygan* kelimesi ile ilgili açıklamalara yer verdiği kısımda ele almıştır (OTWF, 88). Clauson sözlüğünde *tay-* “to slip, slide, slip up // kaymak, sürçmek” anlamıyla yer vermiştir (ED, 567a). DTS’da *tay-* “поскользнуться, упасть // kaymak, düşmek” anlamı ile verilmiştir (DTS, 527b).

BT III, 1003’te *taymak törölüg tänrilär* “Götter mit dem Gesetz des Herabgleiten” şeklinde geçen cümlede “herabgleiten // kayıp düşmek, geri düşmek” anlamı kastedilmektedir (Tezcan, 1974, 70). BT IX (I) 123,3’de *tay-tüſ-* şeklinde ikileme olarak kullanılmıştır (Tekin, 1980, 66). HT X 438’de *tay-sürç-* şeklinde kullanılmıştır (Mirsultan, 2010, 113).

Röhrborn sözlüğünde *ävril-* için “döndürülmek; hareket etmek; dolaşmak; geri dönmek; terk etmek; çalışmak; ortaya çıkmak; tercüme edilmek” gibi farklı anlama yer vermiştir (UWV, 208-212). Erdal’ın çalışmasında *ävr-il-* “to turn, revolve, turn back; to develop; to practise // dön(dürül)mek, çevrilmek, geri dönmek; gelişmek; uygulamak” anlamıyla verilmiştir (OTWF, 659). Clauson sözlüğünde *ävril-* “to revolve // dönmek” anlamıyla yer verilmiştir (ED, 14b). DTS’da *ävril-* fiili birden fazla anlamıyla kaydedilmiştir. *ävril-* “вращаться; ходить; отказываться // döndürmek; yürümek; vazgeçmek” anlamına yer verilmiştir (DTS, 190b).

Ayrıca bkz. Geng Com. 62, *äwil-* (Geng, 2005, 112; Geng, 2006, 56).

63 törölüg: Geng 2005. türlüg; Geng 2006. türlüg

Brāhmī harfli metinlerde *törö* şeklindedir (Maue 1996, 259; Maue 2014, 615).

- 63-64 köñüll[üg] bodis(a)t(a)vlarka:** Geng 2005. köngüllüg bodistwlargha; Geng 2006. köngüllüg bodistwlargha
- 64 tep montag:** Geng 2005. tip muntagh; Geng 2006. tip muntagh.
montag okuyuşu için bkz. (Maue, 1996, 259; Maue, 2014, 600)
- 64 kaça:** Geng 2005. qada; Geng 2006. qada.
- 64 [yänä] inçä tep:** Geng 2005. inchä tip; Geng 2006. inchä tip
- 65 sözlägülük:** Geng 2005. sözlägülük; Geng 2006. sözlägülük;
Geng tarafından yapılan yayımların dipnotunda bu kelimenin “sözlägürük” olarak yazıldığı belirtilmiştir. (Geng 2005,111; Geng 2006, 51).
- : Yazmada bu kısım *sözlägülük* şeklinde yazılmıştır.
- 66 bökünki:** Geng 2005. bugünki; Geng 2006. bugünki.
- 66 ulat[ı]:** Geng 2005. ulaty; Geng 2006. ulaty
- 66 bolgınçaka tägi:** Geng 2005. bolghyncha dägi; Geng 2006. bolghyncha dägi
- 67 yänä:** Geng 2005. yana; Geng 2006. yana.
- 67 m(ä)n:** Geng 2005....; Geng 2006....
- 68 küsüşüm:** Geng 2005. kösüşüm; Geng 2006. kösüşüm
- 68 tol[p] ontın:** Geng 2005. t(olp on)tyn; Geng 2006. t(olp on)tyn.
- 69 ögl[i] [y(a)r]tkançuçı:** Geng 2005. ögli (yrly)qanchuchy; Geng 2006. ögli (yrly)qanchuchy
- 70 meni:** Geng 2005. mini; Geng 2006. mini
Ayrıca bkz. Geng Com. 70, *syghur-* (Geng, 2005, 112; Geng, 2006, 56).
- 71 tep monı monçalayu:** Geng 2005.tip muny munchylayu; Geng 2006. tip muny munchylayu
- 71 ä[rd]inilärgä:** Geng 2005. ärdinilärgä; Geng 2006. ärdinilärgä

72 **tükäüttükdä:** Geng 2005. tükädtüktä; Geng 2006. tükädtüktä.

72 **tep:** Geng 2005. tip; Geng 2006. tip

72 **bodi:** *bodi* “aydınlanma” < Soğd. *pwδ’y ~ pwδy* “knowledge, enlightenment // bilgi, aydınlanma” (Gharib, 1995, 328b, 8161. madde) < Skr. *bodhi* “perfect knowledge or enlightenment // mükemmel bilgi veya aydınlanma” (Monier-Williams, 1899, 1178a; Edgerton, 1953, 402a).

Ayrıca bkz. Geng Com. 72, *bodi* (Geng, 2005, 112; Geng, 2006, 56).

72-73 **könül[lüg öritgü]lük:** Geng 2005. köngül(lüg ärgü)lük; Geng 2006. köngül(lüg ärgü)lük

73 **aya- ağırla-:** *aya- ağırla-* şeklinde ikilemedir.

aya- “huldigen, Verehrung erweisen // saygılarını sunmak, saygı göstermek, hürmet etmek” (UW, 290-292; UWV, 110-113). Clauson sözlüğünde *aya-* “to treat with respect, to honour; to preserve (a thing) // saygılı davranmak, saygı göstermek; (bir şeyi) korumak” anlamlarıyla yer vermiştir (ED, 267b). DTS’da *aya- ağırla-* “почитать // hürmet etmek” şeklinde ikileme olarak verilmiştir (DTS, 26a). BT XXXVII (3)’te *aya- çiltä-* “verehren // saygı göstermek” şeklinde de kullanılmaktadır (Wilkens, 2016, 923).

ağırla- “ehren, verehren // saymak, saygı göstermek” (UW, 67-68; UWV, 22-23). Erdal çalışmasında *agir+la-* “to honour, respect // ağırlamak, saygı göstermek” şeklinde vermiştir ve *aya- ağırla-* şeklinde yaygın olarak kullanıldığından bahsetmiştir (OTWF, 430). Clauson sözlüğünde *ağırla-* “to honour, respect, reverence // onurlandırmak, saygı göstermek, hürmet etmek” anlamlarına yer vermiştir ve Uygurcada *aya- ağırla-* şeklinde ikileme olarak kullanıldığından bahsetmiştir (ED, 94a). DTS’da *ağırla-* “ценить; вознаграждать; возвышать; почитать // takdir etmek; ödüllendirmek; yüceltmek; hürmet etmek” şeklinde birden fazla anlama yer verilmiştir (DTS, 19b-20a).

73 **m(ä)n , tolp [ontın]:** Geng 2005. mn .. tolp ...; Geng 2006. mn .. tolp ...

74 **kök kalık:** *kök kalık* şeklinde ikilemedir.

Erdal çalışmasında *kalık* kelimesini *-(O)k* eki içerisinde *kalı-k* hem “upper story, tower, balcony in an upper // üst kat, kule, üst kat balkon” hem de “sky, higher atmosphere // gök, havanın yüksek katmanları” anlamlarıyla kullanıldığını, ikinci anlamın genellikle kök *kalık* ile kullanıldığını belirtiyor. *kalık* kelimesi, büyük olasılıkla *kalı-* “to rise up in the air // havalandırmak, havada yükselmek” fiilinin özne veya yer ismidir (OTWF, 234). Clauson sözlüğünde *kalı-* fiilinden türeyen *kalık* “the air, atmosphere // hava, atmosfer” anlamına geldiğini ve *kök kalık* “the (visible) sky // (görülen) gökyüzü” anlamıyla kullanıldığını belirtmiştir (ED, 620a). DTS’da *kalık* “небо, небеса // gökyüzü, gök, sema” anlamıyla yer verilmiştir (DTS, 412b). Clauson sözlüğünde *kök* “sky // gökyüzü” anlamıyla yer vermiştir (ED, 708b). DTS’da *kök* “небо // gökyüzü, gök, sema” anlamıyla yer verilmiştir (DTS, 312b). BT XXVI’da *kalıg* şeklinde *-g* ile yazılmıştır ve *kök kalıg* için “Himmel // gök, gökyüzü” anlamı verilmiştir (Kasai, 2008, 304).

74 uğuşındaki: Geng 2005. oghushyndaqy; Geng 2006. oghushyndaqy

uğuş = Skr. *dhātu* (Ölmez, 1991, 119). Skr. *dhātu* “element // parça, unsur, öge” (Edgerton, 1953, 282a). ~ Skr. *dhātu* “layer, stratum, constituent part, ingredient // tabaka, sınıf, bileşen, öge” (Monier-Williams, 1899, 513c).

74-75 no[m uğuş]ındaki: Geng 2005. ...yndaqy; Geng 2006. ...yndaqy

Ayrıca bkz. Geng Com. 75, *parmanu* (Geng, 2005, 112; Geng, 2006, 56).

75 el: Geng 2005. il; Geng 2006. il

75 y(a)rıkad[acı alku]: Geng 2005. yrlyqa(mysh); Geng 2006. yrlyqa(mysh).

76 kamag burhanlar: Geng 2005. qamaq burxanlar; Geng 2006. qamaq burxanlar

77 [tunl(i)]g oganlarıña: Geng 2005. //’y/lıgläringä; Geng 2006. //’y/lıgläringä

77 tuso: Geng 2005. tusu; Geng 2006. tusu

asıg tuso şeklinde ikilemedir.

asıg “1) ‘(materieller) Vorteil, Gewinn, Nutzen // (maddi) kazanç, yarar, fayda’ 2) ‘Zinsen // faiz, getiri’ 3) ‘Heil; Gewinn, Nutzen (für den buddh. Heilsweg) // kurtuluş; (Budizm’de kurtuluş yolu için) kazanç, fayda’ 4) ‘Heil, (spiritueller) Nutzen (im Manichäismus) // (Maniheizm’de) hayır, (manevi) fayda” (UWN, 294-299; UW, 227-229). Erdal çalışmasında *asıg* kelimesini –Xg’li şekillerde içerisinde *as-ig* “profit, advantage // yarar, fayda” anlamıyla (OTWF, 179) ve *asıg, as-* “to increase, benefit // arttırmak, yaramak” fiilinin sonuçsal nesnesi şeklinde yer vermiştir (OTWF, 181). Clauson çalışmasında *asıg* “profit, advantage // yarar, fayda, menfaat” anlamıyla Moğolca *aşiğ* kelimesinden alıntılanma olduğuna yer vermiştir (ED, 244b). DTS’da *asıg* “польза, выгода // yarar, fayda” anlamıyla yer verilmiştir (DTS, 60a).

Erdal çalışmasında *tusu* için “benefit, advantage // yarar, fayda” anlamlarını vermiştir ve *tusu* kelimesinin isimleşmiş bir fiilimsi olmayacağına yer vermiştir (OTWF, 334). Clauson çalışmasında *tusu:(?tuso:)* kelimesi için, *tus-* fiilinden türemiş bir isim olduğunu ve “benefit, advantage // yarar, fayda” anlamına geldiğini belirtmiştir (ED, 554b-555a). DTS’da *tusu* “польза // yarar” anlamıyla yer verilmiştir (DTS, 589b).

78 uduzgu yerçilägü: Geng 2005. *udusghu yirchilägü*; Geng 2006. *udusghu yirchilägü*

uduz- yerçilä- şeklinde ikilemedir.

Erdal çalışmasında *ud-uz-* “to lead // önderlik etmek, önde gitmek, başı çekmek” anlamlarıyla yer vermiştir (OTWF, 758). Clauson sözlüğünde *uduz-* “to lead, or conduct (someone) // önderlik etmek, (birisine) kılavuzluk etmek” anlamlarına yer vermiştir (ED, 74b). DTS’da *uduz-* fiilinin *ud-* fiilinde türetildiği ve *yerçilä- uduz-* şeklinde kullanıma sahip olduğu belirtilmiştir (DTS, 606a).

yerçi+lä- “to guide // rehberlik, kılavuzluk etmek” anlamındadır (OTWF, 451). Kelime *yer* “yer” sözcüğünden değil, *yerçi* “kılavuz” sözcüğünden gelmektedir (OTWF, 34). *yolçı yerçi* şeklinde kullanıma sahiptir (OTWF, 113). *yer+çi+lä-* “to guide // kılavuzluk etmek” anlamında Eski Türkçedeki tek fiil türevi gibi görünüyor. Bunun eşanlamlısı olan *yol+çı+la-* fiili Semih Tezcan tarafından

gözden geçirilen Kutadgu Bilig İndeksinde bulundu (OTWF, 117). Clauson sözlüğünde *yerçilä-* fiilinin *yerçi* isminden türediğini ve “to guide // rehberlik etmek” anlamına geldiğini belirtmiştir (ED, 958a). DTS’da *yerçilä-* “вести, быть проводником // yol göstermek, rehberlik etmek” anlamlarıyla verilmiştir (DTS, 257b).

78 s[amançabadrepohen]: Geng 2005. s(amandabadri); Geng 2006. s(amandabadri)

79 tayak/[ıgın]: Geng 2005. tayaq(lyghyn); Geng 2006. tayaq(lyghyn)

80 burhan: Geng 2005. burxan; Geng 2006. burxan

81 tep: Geng 2005. tip; Geng 2006. tip.

81 sözlägülük: Geng yayımlarının dipnotunda *sözlägülük* kelimesinin yazmada “sözlägürük” şeklinde yazıldığını belirtmiştir (Geng 2005, 111; Geng 2006, 51).

: Yazmada *k* ve *l* harflerinin kuyruğu birleşmiştir.

81 uguşu ’wy: Geng 2005. oghushy ü(chün); Geng 2006. oghushy ü(chün)

82 ozgurg[a]l[ı kut]gargalı: Geng 2005. osghur(ghaly) (kut)gharghaly; Geng 2006. osghur(ghaly) (kut)gharghaly

ozgur- kutgar- şeklinde ikilemedir.

Erdal çalışmasında *oz-Kur-* “to save // kurtarmak” anlamıyla vermiştir. Runik ve Arap yazısında tanımlanmadığını, Mani yazılı üç örnekte –*K* ile yazıldığını belirtmiştir. *ozKur- kutgar-* şeklinde ikileme olarak kullanıldığına yer vermiştir (OTWF, 751). Clauson sözlüğünde *ozgur-*, *oz-* fiilinin ettirgen şekli ve “to rescue, save // kurtarmak, korumak” anlamları ile verilmiştir (ED, 283b). DTS’da *ozgur-* fiili, *oz-* fiilinin ettirgen şekli olarak verilmiştir. *ozgur- öñädtür-* ve *ozgur- kutkar-* “спасать, избавлять // kurtarmak” şeklinde ikileme olarak kullanıldığına yer verilmiştir (DTS, 375b).

Erdal çalışmasında *kutgar-* “to save // kurtarmak” anlamıyla yer vermiştir. Kelimenin ikinci artdamaksı sesinin –*k* değil –*g* olması gerektiğini ve Oğuz

Türkçesinde bu sesin kaybolduğundan bahsetmektedir (OTWF, 735). Bu fiilin soydaşı *kutrul-* ~ *kurtul-* “to attain salvation, to be saved // kurtulmak” şeklindedir. İki fiilde, *kutur-* kelimesindeki ikinci ünlünün düşmesiyle oluşmuştur. **kutr-ar-* formu, dünya dillerinde evrensel bir olay olan /r/’nin farklılaşmasıyla (dissimilation) *kutg-ar-* şeklini verecektir (OTWF, 736). Clauson sözlüğünde *kurtgar-* “to rescue // kurtarmak” anlamında yer vermiştir ve *kurtul-* “to be rescued // kurtarılmak” ile soydaş olduğunu belirtmiştir (ED, 649b). DTS’da *kurtgar-* şeklinden *kutkar-* şekline gönderme yapılmıştır. *kutkar-* “спасать, избавлять // kurtarmak” anlamıyla verilmiştir ve *kutar-*, *kutgar-*, *kutkar-*, *kutkur-* şekillerine gönderme yapılmıştır (DTS, 469a).

83 ülg[ü]/änçsiz ol k[ut]: Geng 2005. ülgülänchsüz ol (qut); Geng 2006. ülgülänchsüz ol (qut)

84 toşg[ur]galı: Geng 2005. tosh(qur)ghaly; Geng 2006. tosh(qur)ghaly

tolgur- *toşgur-* şeklinde ikilemedir.

Erdal çalışmasında *tol-Kur-* “to fill, to fulfill // doldurmak” anlamını vermiştir. Fiilin artdamaksı ünsüzünün ne olduğunu söylemenin zor olduğundan bahsediyor ve ED ve DTS’da geçmediğinden bahsediyor (OTWF, 753).

Erdal çalışmasında *toş-gur-* “to fill; to fulfill, accomplish // doldurmak; tamamlamak” anlamıyla yer vermiştir (OTWF, 761). Clauson sözlüğünde *toşgur-*, *toş-* fiilinin ettirgen şekli olduğunu ve “to fill // doldurmak” anlamıyla kullanıldığına yer vermiştir (ED,562b). DTS’da *toşgur-* “наполнять // doldurmak”, *toş-* fiilinin ettirgen şeklini olduğunu ve *toşgur-* *tükät-* şeklinde ikileme olarak kullanıldığına yer verilmiştir (DTS, 578b).

Ayrıca bkz. Geng Com. 84, *tolghur-* *toshqur-* (Geng, 2005, 112; Geng, 2006, 56).

85 nom kapıgı: *nom kapıgı* “öğreti kapısı” = Skr. *dharmaparyāya* “device, means of (teaching) the doctrine // araç, öğreti (öğretme) aracı” (Edgerton, 1953, 279b; Monier-Williams, 1899, 511b).

Ayrıca bkz. Geng Com. 85, *nom qapyghy* (Geng, 2005, 112; Geng, 2006, 56).

86 ögrätngäli: Geng 2005. ögrätgäli; Geng 2006. ögrätgäli

Erdal çalışmasında *ögrät-in-* “to educate oneself, to practice something, to acquire a habit // kendini eğitmek, alıştırma yapmak, bir alışkanlık edinmek” anlamıyla verilmiştir (OTWF, 610). *ögrän-* ve *ögrät-* fiillerinin tanıklanmış bir tabanları yoktur. Bu fiiller olasılıkla *ögür+ä’den geliyor (OTWF, 609). Clauson sözlüğünde *ögrätin-* “to teach oneself // kendi kendine öğrenmek” fiilini, *ögrät-* fiilinin dönüşlü şekli olarak yer vermiştir (ED, 116a). DTS’da *ögrätin-*: *bışrun-* *ögrätin-* şeklinde verilmiş ve *bışrun-* maddesine gönderme yapılmıştır (DTS, 380b).

86 kälmişlärkä: Geng 2005. kälmiş; Geng 2006. kälmiş

87 alku[nı] b[arç]a: Geng 2005. alqu barcha; Geng 2006. alqu barcha

87 tapın- udun-: *tapın-* *udun-* şeklinde ikilemedir.

Erdal çalışmasında *tapın-* fiili için hem “to worship // tapmak” ve “to serve // hizmet, kulluk etmek” anlamını hem de “to nurse (a sick person) // hasta bir kişiye bakmak” anlamını vermiştir. Ayrıca *tapın-* *udun-* ve *yükünmäk tapınmak* şeklinde ikileme olarak kullanıldığını belirtmiştir (OTWF, 616). Clauson sözlüğünde *tapın-* fiilini, *tap-* fiilinin dönüşlü şekli olduğunu ve “to serve, or worship (God) // (Tanrıya) tapmak ya da hizmet etmek” ile “to serve (a human, master) // (bir insana, efendiye) hizmet etmek” anlamına geldiğini belirtmiştir (ED, 441b). DTS’da *tapın-* “служить // hizmet etmek” anlamıyla verilmiştir. Ayrıca *tapın-* *yükün-* ve *tapın-* *udun-* şeklinde ikileme olarak kullanıldığına yer verilmiştir (DTS, 534b).

udun- fiili için Erdal çalışmasında, her zaman *tapın-* *udun-* (ya da *udun-* *tapın-*) şeklinde ikileme olarak kullanıldığını ve bu yüzden kendi başına bir anlam vermenin zor olduğunu belirtiyor (OTWF, 623). Clauson sözlüğünde *udun-* “follow, obey // takip etmek, uymak”, *ud-* fiilinin dönüşlü olarak yer vermiştir (ED, 62a). DTS’da *udun-* : *udun-* *tapın-* “следовать, почитать // izlemek, hürmet etmek, saygı göstermek” şeklinde verilmiştir (DTS, 606a).

88 kuti[n] bulguluk: Geng 2005. quty bolghuluq; Geng 2006. quty bolghuluq

89 kolunu: Geng 2007e. (qo)lunu

89 **tärkk(i)y[ä burhan kutın]:** Geng 2007e. (..) ...

89 **tep:** Geng 2007e. tip

90 **yänä:** Geng 2007e. yana

90 **tep:** Geng 2007e. tip

90 **mäniñ:** Geng 2007e. mining

91 **kamag:** Geng 2007e. qamaq

91 **b(ä)l[gürmiş]:** Geng 2007e. bl-...

92 **üdrülmiş äür:** Geng 2007e. ödrülmiş ärsär

92 **oron uğuşlartakı:** Geng 2007e. otun uğuş ...

93 **tutyaklantaçı tutyaklanguluk:** Geng 2007e. tutuqlantaçı tutuqlanýuluq;

Erdal çalışmasında, *tutyak+lan-* “to get befallen by upādāna // upādāna’dan vaki olmak, baş(ın)a gelmek” anlamıyla verilmiştir. *tutyaklan-* *yapşın-* ve *tutyaklan-* *adkan-* şeklinde ikileme olarak kullanılmaktadır (OWTF, 515). Clauson’un sözlüğünde fiil yer almamaktadır; ancak *tutyak* şekli bulunmaktadır (ED, 462b). DTS’da *tutyaklanmak* “буддизм приверженность, стремление к существованию, // Будизм’e bağlılık, özlem ve mevcudiyet” anlamı verilmiş ve Skr. *upādāna*’ya denk geldiği belirtilmiştir (DTS, 592b).

ShoAbhiY’de *tutyaklan-* “almak; yakalamak” ve *atkan-* *tutyaklan-* “bağlanmak; kavramak; yakalamak (Skr. *upādāna*)” şeklinde geçmiştir (Shōgaito, 2008, 689).

Ayrıca bkz. Geng Com. 93, *tutuqlan-* (Geng, 2007e, 31).

93 **adkak:** Geng 2007e. adraq;

adkak için bkz. (UW, 261-263); (UWN, 37-41); (OTWF, 178); (ED,47a-47b); (DTS, 68a).

94 **m(ä)nsiz äür:** Geng 2007e. mnsiz ..

Ayrıca bkz. Geng Com. 94, *mnsiz* (Geng, 2007e, 31).

- 94 **kök [kalk]**: Geng 2007e. kök qalıq ...
- 96 **tugmaksız ...** : Geng 2007e. toymaqsız ...
- 97 **kamağ burhanlar**: Geng 2007e. qamağ burxanlar
- 97 **bodis(a)t(a)vlar *nütäg***: Geng 2007e. bodistwlarınǵ ...
Ayrıca bkz. Geng Com. 97, *bodistw* (Geng, 2007e, 31).
- 99 **öri[tdilär]**: Geng 2007e. örit- ...
- 100 **kop**: Geng 2007e. q-...
- 101 **ıdok**: Geng 2007e. ıduq- ...
- 102 **tep**: Geng 2007e. tip
Ayrıca bkz. Geng Com. 102, *bodi* (Geng, 2007e, 31).
- 102 **tükäqt[ükdä]**: Geng 2007e. tükäd(tüktä)
- 103 **tep kut küsüş öritgülük**: Geng 2007e. tip qut kösüş öritkülük
- 104 **ugramış üdtä**: Geng 2007e. oğramış ödtä.

: Fragmanda *ugramış* kelimesinin *-r* harfi unutulmuştur. Daha sonradan satırın üzerine ekleme yapılmıştır.

- 104 **kamağ**: Geng 2007e. qamağ
- 104 **tıdığ *antir*[aylar]**: Geng 2007e. tıtiğ (antiraylar-)
Ayrıca bkz. Geng Com. 103, *tytyq (tydyq/tydygh) antiray* (Geng, 2007e, 31).
- 105 **ketzün**: Geng 2007e. kitzün

tarık- ket- şeklinde ikilemedir.

Erdal çalışmasında *tar-ık-* “to disperse (intr.), to be driven away, go away // dağılmak, yerinden atılmak, çekip gitmek” anlamına yer vermiştir. Clauson’un sözlüğünde tamamen ayrı bir anlamda olan *tar+ık-* “to be or become narrow // darlaşmak, daralmak” (DLT) fiili ile karıştırılıyor (OTWF, 648). Clauson

sözlüğünde *tarık-* “to be constricted // daraltılmak” anlamıyla yer vermiştir (ED, 540b).

Clauson sözlüğünde *ket-* “to go; to go away // gitmek; çekip gitmek” anlamını vermiştir (ED, 701a). DTS’da *ket-* “уходить; проходить; исчезать; воздерживаться // ayrılmak; geçmek; kaybolmak; sakınmak” şeklinde birden fazla anlama yer verilmiştir (DTS, 303b).

105 tü[kättükdä]: Geng 2007e. tüz baqş(İMİZ)

106 burhanıg: Geng 2007e. burxanĭy

Ayrıca bkz. Geng Com. 106, *abita* (Geng, 2007e, 31).

107 sukavati: Geng 2007e. sukawati

Ayrıca bkz. Geng Com. 107, *sukawati* (Geng, 2007e, 31).

107 tegmä artokrak: Geng 2007e. tigmä artuqraq

107 el: Geng 2007e. il

108 tuggalı: Geng 2007e. toyyalı

108 ul[uştā] tuga: Geng 2007e. iltā toya

109 tükättüktä: Geng 2007e. tükädtüktä

109 samantabadr[epohen] bodis(a)v(a)t: Geng 2007e. samantabatri bodistw

Ayrıca bkz. Geng Com. 109, *Samantabadri* (Geng, 2007e, 31).

111 taloy ügüzl[är]: Tuguşeva 2008. taluy [ö]güz-l[ä]r

taloy ügüz şeklinde ikilemedir.

taloy “okyanus, deniz” < Çin. 大流 *da liu*. Clauson sözlüğünde *taluy* “the sea // deniz” anlamını vermiş ve Çince denizle ödeşleme olduğuna yer vermiştir (ED, 502a). DTS’da *taluy* “океан, море // okyanus, deniz” anlamı verilmiş ve *taluy* ödeş şeklinde ikileme olarak kullanıldığı belirtilmiştir (DTS, 529b).

Clauson sözlüğünde *ögüz* “river // nehir” anlamında olduğu ve Moğolca *üyer* şeklinden alıntılanmış olduğuna yer vermiştir. *taluy ögüz* şeklinde ikileme ile kullanıldığında “ocean // okyanus” anlamına geldiğini söylemiştir (ED, 119b). DTS’da *ögüz* “peka // nehir” anlamıyla verilmiştir (ED, 382a).

Zieme tarafından yayımlanan kilise metinlerinde *d(ä)ñiz* “Meer // deniz” sözcüğü geçmektedir (Zieme, 2015, 213). Ayrıca bkz. M, 16 *t(ä)ñ täñiztä batılınurča kalıku korka* (Zieme, 2015, 127).

112 yertinçü[dä]ki: Tuguşeva 2008. yirtinçüdaki

113 yertin<ç>üdäki k[a]lyu barın[ç]a: Tuguşeva 2008. yirtinçüdaki qayu [barınça]

: Yazmada –ç sesi yazılmamıştır.

114 sukançığ: Tuguşeva 2008. soyançiy

suk “greed // arzu, hırs” isminin +A türevli *suka-* fiil şekli henüz ortaya çıkmadı. *suk+lan-* ve *suk+sın-* fiillerinin olumsuz yan anlama sahip olmasına rağmen, *suka-* fiilinin (eğer varsa) anlamında olumsuz olması şart değildir. Ötümlü ve ötümsüz art ünlülü artdamaksıları ayırt eden yazmalarda *sukançığ* – *q* ile yazılıyor. *sukançığ* metinlerde genel olarak *ädgü*, *yeg* veya *körklä* ile görülüyor ve etimolojisinin belirttiğinden daha geniş anlam taşıyor. Örneğin *sukançığ* “fine, wonderful, exquisite, subtle // güzel, mükemmel, harika, incelikli” anlamıyla sık sık *nom* “the doctrine // öğreti, dinsel yasa” kelimesini niteliyor (OTWF, 364). Clauson sözlüğünde kelimeyi *sogançığ* “excellent, wonderful, lovely // mükemmel, harika, güzel” şeklinde yer vermiştir (ED, 814a). DTS’da kelime *sogançığ* şeklinde ve “мильй, прелестный // sevimli, güzel” anlamlarıyla verilmiştir (DTS, 506b).

114 çur<n>ılarıg: Tuguşeva 2008. çur(n)i-lariy

çurni << Skr. *cūrṇa* “polished with powder, rubbed down // toz ile cilalanmış, düzeltirilmiş” (Edgerton, 1953, 232a). Clauson sözlüğünde *çurni* için “powder // toz” anlamını vermiştir ve Sanskritçe *cūrṇa* kelimesinden ödünçleme olduğunu belirtmiştir (ED, 430b). DTS’da *çurni* [Skr. *cūrṇa*] “лекарственный порошок // tıbbi toz, ilaç” anlamıyla verilmiştir (DTS, 157a). Maue

kataloğunda kelimeyi *çurni* “pulver // toz” şeklinde okumuştur (Maue 2014, 385; Maue 2014, 58).

çurni kelimesi için bkz. (Sertkaya, 2010, 349-354).

: Yazmada –n sesi unutulmuştur.

114 *bar[in]ça*: Tuguşeva 2008. barinča

115 *yertünçüdäki*: Tuguşeva2008. yirtinçü-däki

115 *yeg sukanç[ıg]*: Tuguşeva2008. yig soyančiy

116 -117 *ar[ıglarıg] sämäkläriḡ*: Tuguşeva 2008. ari[γ] sämək-läriḡ

arıḡ sämək şeklinde ikilemedir.

arıḡ “Wald, Dickicht; Ansammlung, Haufen // orman, çalılık; topluluk, küme” (UW, 188-189), (UWN, 242-244). Clauson sözlüğünde *arıḡ* “copse, wood, forest, jungle // çalılık, ağaç, orman, koruluk” anlamını vermiştir (ED, 214a). DTS’da *arıḡ* “лес // orman” anlamına ve *arıḡ semäk* şeklinde ikileme olarak kullanıldığına yer verilmiştir.

Erdal çalışmasında *simäklä-* fiili altında kelimeye yer verilmiştir (OTWF, 445). Clauson sözlüğünde *simäk* için, *arıḡ simäk* “copse, forest, jungle // çalılık, orman” şeklinde ikileme olarak kullanıldığından bahsetmiştir (ED, 829a). DTS’da *semäk*: *arıḡ semäk* şeklinde verilmiştir (DTS, 495a). Yazmada *sämäk* kelimesi normal *e* ile yazılmıştır. *sämäk* kelimesi BT XXXVII (3)’te hem kapalı *e* ile *semäk* (Wilkens, 2016, 1047) hem de normal *e* ile *sämäk* ~ *s(ä)mäk* (Wilkens, 2016, 1045) şeklinde yazılmıştır.

117 *süzök*: Tuguşeva 2008. süz-ük

118 *amil aglak oronlarıḡ*: Tuguşeva 2008. amil aylay orun-lariḡ

amil aglak şeklinde ikilemedir.

amil “1) ‘Frieden, Harmonie, Friedfertigkeit, Milde; friedlich, mild // barış, huzur, uyum, barışseverlik, yumuşaklık; barışçı, sakin, yumuşak’ 2) ‘ruhig, einsam // sessiz, sakin, yalnız’ 3) ‘Zustand ohne Aktivität, ohne Entstehen und

Vergehen, Ruhe; ruhig (Skr. *śānta*) // hareketin olmadığı durum, (bir şeyin) oluşmadığı ve yok olmadığı durum, sükûnet; sakin (Skr. *śānta*)’ 4) ‘Beruhigung des Körpes und der Sinne, (meditative) Ruhe // bedeninin ve duyuların sakinleşmesi, (meditasyon sırasındaki) sükûnet’ 5) ‘in personennamen // kişi adlarında’’ (UW, 117-118; UWN, 126-128). Erdal çalışmasında *amul* “calm etc. // sakin, durgun vb.” anlamını vermiş ve kökeni **amı-* olabileceğini belirtmiştir (OTWF, 330). Clauson sözlüğünde *amul* (?*amul*) “quiet, mild, equable, peaceable, even-tempered // sakin, sessiz, ılımlı, barışçı, itidal sahibi” anlamıyla yer vermiştir (ED, 160b). DTS’da *amul* “спокойный, тихий // sakin, sessiz” anlamıyla verilmiştir (DTS, 41b).

aglak “ 1) ‘einsamer Ort; einsam, ruhig // تنها ıssız yer; yalnız, sakin, sessiz’ 2) ‘verlassen, desolat // terkedilmiş, تنها, ıssız’ 3) ‘einzigartig, einmalig // eşsiz, benzersiz’’ (UW,71; UWN, 69). Erdal çalışmasında *agla-k* “lonely, uninhabited, desolate, quiet // yalnız, ıssız, sessiz, sakin, çorak” anlamını vermiştir (OTWF, 227). Clauson sözlüğünde *aglak* “uninhabited, remote, lonely // ıssız, uzak, تنها” anlamını vermiştir (ED, 84b). DTS’da *aglak* “1) ‘безлюдный // ıssız’ 2) ‘пустынный // çöl’’ anlamıyla yer verilmiştir (DTS, 21b).

118 bo oronlarta: Tuguşeva 2008. bu orun-larta ...

119 hualıg: Tuguşeva 2008. xua-liŷ

hualıg psaklıg şeklinde ikilemedir.

hualıg “çiçekli” < Çin. 華 *huá* “çiçek” (Ölmez, 1994, 121), [G. 5005] + Türk. *IXg*.

psaklıg “taçlı, çelenkli < *psak* “taç, çelenk” + Türk. *IXg* < Toh A. *pässāk* ~ *psuk* (Poucha, 1955, 179, 205). ~ Toh B. *pässak(w)* “garland // çelenk” (Adams, 2013, 409). < Soğd. *ps’k* “garland, crown // çelenk, taç” (Gharib, 1995, 298b, 7435. madde).

119 söğütläriŷ: Tuguşeva 2008. sögüd-läriŷ ...

120 yemişliŷ: Tuguşeva 2008. yimiş-liŷ

tüşlög yemişlig şeklinde ikilemedir.

tüş “meyve, sonuç” + Türk. IXg. ED. *tüş* “fruit; consequence // meyve; sonuç” (ED, 558). DTS. *tüş* “плод, фрукт // meyve” (DTS, 600a). DTS. *tüşlög* “имеющий плод // meyvesi olan” (DTS, 600b).

yemiş “meyve” + Türk. IXg. ED. *yemiş* “fruit // meyve” (ED, 938b). DTS. *yemiş* “фрукт, плод // meyve” (DTS, 235).

120 [arıglarıg sāmāklārig]: Tuguşeva 2008. [arıg sāmāk-lārig]

121 [t(ä)ŋ]ri yerindäki: Tuguşeva 2008. [tng]ri yiri-ndäki

122 ulatı çint[a]ma[ni]: Tuguşeva 2008. ulatı çintam[ani]

çintamani “ein Juwel // bir mücevher” < Toh B. *cintāmaṇi* “fabulous jewel yielding its possessor all desires // sahibinin bütün isteklerini gerçekleştiren olağanüstü mücevher” (Adams, 2013, 274). ~ Toh A. *cintāmaṇi* (*cindāmaṇi*) “gemma, lapis philosophorum // taş, filozofların taşı” (Poucha, 1955, 104). < Skr. *cintāmaṇi* “thought-gem, a fabulous gem supposed to yield its possessor all desires // düşünce taşı, bütün isteklere sahip olmaya yarayan olağanüstü bir taş” (Monier-Williams, 1899, 398b).

123 swyky/: Tuguşeva 2008. sōkā[n-lārig]

Tuguşeva tarafından *sōkā[n-lārig]* şeklinde okunmuştur; ancak dizinde bu kelimeye yer vermemiştir. Tuguşeva açıklamalar kısmında *sōken* için, “sōkān - чтение предварительное; предпозитительно - ‘корзина, торба’ // ön okuma; muhtemelen - ‘sepet, torba’ (МК 203)” şeklinde bir açıklama yapmıştır (Tuguşeva, 2008, 79).

124 adrok adrok: Tuguşeva 2008. adruq adruq

124 ”ş ...: Tuguşeva 2008. aş[larıg]

125 tapıg udug: *tapıg udug* şeklinde ikilemedir.

Erdal çalışmasında *tap-ıg* “respectful service, worship // saygılı hizmet, tapma” anlamıyla yazıtlardan itibaren çok yaygın olduğunu ve *tapıg udug* şeklinde ikileme olarak kullanıldığını belirtmiştir (OTWF, 205). Clauson sözlüğünde

tapıg “service // hizmet” anlamıyla yer vermiştir (ED, 437a). DTS’da *tapıg* “служба, услуги // hizmet” anlamıyla ve *tapıg udug* “поклонение // ibadet, tapınma” anlamıyla yer almaktadır (DTS, 534a).

ud-ug yalnız *tap-ıg* ile tanımlanıyor ve dolayısıyla anlam bakımından ondan ayırt edilmiyor. *ud-* fiili Eski Türkçede çekimli fiil olarak kullanımdan düşmüş görünüyor (OTWF, 212). Clauson sözlüğünde *udug* “obedience, respectful service // bağlılık, saygılı hizmet” anlamını vermiştir (ED, 47a). DTS’da *udug II: tapıg udug* şeklinde verilmiştir (DTS, 605b).

125 y<a>raglıg alkunı: Tuguşeva 2008. y(a)rağ-lıy alqu

: Yazmada –a sesi unutulmuştur.

125 [tiziglärin]: Tuguşeva 2008. [tişig-läriğ]

126 yeviglärin: Tuguşeva 2008. yivig-lärin (yivig-läriğ?)

tizig yevig şeklinde ikilemedir.

Erdal çalışmasında *tiz-* fiilinin nesnesi olan *tiz-ig* “row, line, string // dizi, sıra” anlamına geldiğini belirtmiştir (OTWF, 209). Clauson sözlüğünde *tizig* “a row, line, string (of pearls) // sıra, dizi (inci) dizisi” anlamıyla yer vermiştir (ED, 574a). DTS’da *yevig* “снаряжение // ekipman, donanım” anlamı verilmiş ve *yevig tizig* “украшение, поделка, // süs” şeklinde ikileme olarak kullanıldığı belirtilmiştir (DTS, 260a).

Erdal çalışmasında *yevig* kelimesini *yeväg* maddesi içerisinde değerlendirmiştir. *yevä-g* “supplies, equipment // teçizat, donanım” anlamıyla yer vermiştir. Kelimenin *yevig*, *yevin-*, *yevit* ve *yevil-* gibi i’li şekillerinin olmasını *y* ve *v*’nin etkisine bağlamıştır. Kelimeyi kapalı *e* ile yazmasını da DLT’deki yazıma dayandırdığını belirtiyor (OTWF, 218). Clauson sözlüğünde *yivig* kelimesini, **yiv-* fiilinden türediğini ve “equipment // donanım” anlamına geldiğini belirtmiştir (ED, 875b). DTS’da *tizig* “1) ожерелье, 2) вереница // 1) kolye, 2) sıra” anlamıyla verilmiştir (DTS, 564b). *yevig* kelimesinin Sanskritçe karşılığı *sambhāra*’dır.

Tuguşeva’nın açıklaması için bkz. (Tuguşeva, 2008, 79)

126 atlıg: Tuguşeva 2008. adliý

atlıg küülüg şeklinde ikilemedir.

atlıg (II) “a) ‘mit ... Ruf, mit gutem Ruf, berühmt // namlı, ünlü; iyi şöhretli, namlı; meşhur, ünlü’ b) ‘vornehm; Edler // kibar, zarif; soylu, asil’ c) ‘mit Glück, glückbringend // talihli, uğurlu’” (UW, 272-273). Clauson sözlüğünde *a:tlıg* kelimesi genel olarak “named // adlı, isimli” anlamıyla, daha çok da “having a (good) name, famous, distinguished // (iyi) adlı olma, ünlü, seçkin” anlamıyla kullanıldığı belirtilmiştir (ED, 54a). DTS’da *atlıg* “называемый; именитый // adlı, isimli; ünlü” anlamıyla verilmiştir (DTS, 67b).

Clauson sözlüğünde *küülüg* “famous // ünlü” anlamıyla verilmiştir. (ED, 717b). DTS’da *küülüg* “славный, знаменитый // ünlü, meşhur” anlamıyla verilmiştir (DTS, 326a).

126 hua çäçäklär[ig]: Tuguşeva 2008. xu-a çäçäk-lär[ig]

127 töltäglig: Tuguşeva 2008. tültäg-lig

Erdal çalışmasında *töltä-glig* şeklinin bulunmasına rağmen, *töltäg* veya *töltäk* diye bir kelimenin olmadığını söylemiştir. Ayrıca *yadıglıg töltäglig* “spread // yayılmış” şeklinde ikileme olarak kullanıldığını belirtmiştir (OTWF, 346). BT XXIII, H216’da kelimenin *töltel-* “bedeckt sein // örtülmek, kaplamak” şekli vardır (Zieme, 2005, 174). Kelime ED ve DTS’da yer almıyor. ShoAbhiY *töltä-* fiili, *orun töltä-* şeklinde ve “(Buddha için) koltuk hazırlamak (Skr. *āsana-prajñāpta, samstarika*)” anlamıyla yer almaktadır (Shōgatio, 2008, 678).

127 kölläriг yuullarıг: *köl yuul* şeklinde ikilemedir.

Erdal çalışmasında *köl* “lake // göl” anlamında olduğunu ve Uygurca tek +*mAn*’lı ismin *kölmän* “pond // küçük göl, su birikintisi” olduğunu belirtiyor (OTWF, 73). Clauson çalışmasında *köl* “pool // havuz” ya da “lake // göl” anlamıyla verilmiştir (ED, 715a). DTS’da *köl* “озеро, водоем // göl, gölet” anlamıyla verilmiştir (DTS, 313b).

Erdal çalışmasında *yul* kelimesini için direk bir anlam vermezken; *yul+ak* “a spring with little water // suyu az bir kaynak” ile birlikte almıştır (OTWF, 40).

Clauson sözlüğünde *yul* “a spring, fountain // su kaynağı, kaynak, pınar” anlamıyla verilmiştir (ED, 971a). DTS’da hem *yul* “источник, ручей // kaynak, dere” hem de *yül* “источник, ручей // kaynak, dere” şeklinde verilmiştir (DTS, 277b).

128 yer: Tuguşeva 2008. yir

129 montada: Tuguşeva 2008. muntada

129 ulatı: Tuguşeva 2008. ulati

129 kalıkta: Tuguşeva 2008. qalīy-ta

130 yevig [tizig]: Tuguşeva 2008. yivig [tişig]

131 ayaguluk ıdok: Tuguşeva 2008. ayaguluı ıduq

131 ärdinilärkä: Tuguşeva 2008. ärdini-lärgä

132 amtı m(ä)n: Tuguşeva 2008. ämti mn

133 küsüşümüz: Tuguşeva 2008. küsüş-ümüz

133 bo: Tuguşeva 2008. bu

133 bo buy[an]: Tuguşeva 2008. bu bu[yan].

135 bölöklüg tugumta tugu[p]: Tuguşeva 2008. bölüg-lüg toıum-ta toıu

136 t(ä)ıgri t(ä)ıgri burhanıg: Tuguşeva 2008. tıgri tıgri burhan-ıy

137 tugmaksız: Tuguşeva 2008. toımaq-sız

tugmaksız = Skr. *asaṃskṛta* (Ölmez, 1991, 117). Skr. *asaṃskṛta* “unconditioned // mutlak, koşulsuz” (Edgerton, 1953, 82b). ~ Skr. *asaṃskṛta* “unconnected, incoherent // bağlantısız” (Monier-Williams, 1899, 117c).

137 t(ä)rk t<a>vrak: Tuguşeva 2008. trk tvraq

: Yazmada *t<a>vrak* kelimesinin *-a* sesi eksik yazılmıştır.

138 t<a>nuklagalı: : Yazmada *-a* sesi eksik yazılmıştır.

138 tep , monta: Tuguşeva 2008. tip : munta

138 açok: Tuguşeva 2008. açuq

138 tayak/ig[in]: Tuguşeva 2008. tayaq-liy

139 burhanıg öyü: Tuguşeva 2008. burxan-iy öü

139 aţın aţaguluk [ol]: Tuguşeva 2008. adin adayuluq [ol];

: Fragmanda *aţaguluk* kelimesinden sonradan *q'm// ~ kam[ag]* okumaya müsait bir kelime bulunmaktadır.

141 saşiu dyanta: Tuguşeva 2008. saşiu dyan-ta

Tuguşeva çalışmasının sözlük kısmında *saşiu* için “один из видов созерцания // bir tefekkür türüdür” şeklinde anlam vermiştir (Tuguşeva, 2008, 107).

dyan < Toh. A *dhyāṃ* “meditatio // meditasyon” (Poucha, 1955, 139) < Skr. *dhyāna* “meditation or contemplation; mystic trance // meditasyon yada düşünceye dalma; mistik trans” (Edgerton, 1953 287a).

dyan < Toh. B *dhyāṃ* “meditation // meditasyon” (Adams, 2013, 349) < Skr. *dhyāna* “meditation, thought, reflection, (esp.) profound and abstract religious meditation // meditasyon, düşünce, tefekkür, (özellikle) derin ve soyut dini meditasyon” (Monier-Williams, 1899, 521a).

142 açok: Tuguşeva 2008. açiy

142 kizläglic: Tuguşeva 2008. kizläg-lig;

Tuguşeva çalışmasının dipnotunda yazmada *-lig* ekindeki *-l* harfinin kuyruğunun yazılmamış olduğunu belirtmiş (Tuguşeva 2008, 24).

: Fragmanda *-g* harfi ile *-l* harfinin kuyrukları birleşmiştir ve *-l* harfinin kuyruğu yazılmıştır.

143 kooşa bışrunguluk: Tuguşeva 2008. tuuşa bışrunyuluq..

UigTot'ta *koş-* “verdoppeln // iki katına çıkarmak, ikiye katlanmak” anlamındadır (Zieme, Kara, 1979, 262). Metin içerisindeki bağlamı için krş. UigTot 1b, 18: *iki türlüg yivig-lär-ig qooş-a bişirunup tanuqlamaq* (Zieme, Kara, 1979, 54); UigTot 2a, 33: *singmiş-tä kin yaruq yaşuq qooş-a bişirunmaq-lïy* (Zieme, Kara, 1979, 56); UigTot 2b, 34: *ät'öz oğyuraq yaruyur qoş-a bişirunmaq-da* (Zieme, Kara, 1979, 56)

Tuğuşeva çalışmasının dizin kısmında *tuuş* “встречаться // karşılaşmak, buluşmak” anlamıyla vermiştir (Tuğuşeva, 2008, 112).

144 bo: Tuğuşeva 2008. bu

144 t[ö]rlüg: Tuğuşeva 2008. t[ö]rlüg?

145 t(ä)ŋri: Tuğuşeva 2008. tŋri

146 burhanniŋ aŋın: Tuğuşeva 2008. burxan-niŋ adin

147 şlok: *şlok* < Toh. A *şlok* (*şylok*) “strophä // kıta, beyit, mısra” (Poucha, 1955, 334) < Skr. *şloka* “sound, noise; a call or voice (of the gods); fame, renown, glory, praise, hymn of praise // ses, gürültü; (Tanrıların) çağrısı veya sesi; şöhret, ün, zafer, övgü, övgü şiiri” (Monier-Williams, 1899, 1104c).

147 sözlägülük: Tuğuşeva 2008. söz-lägülüg

147 synçylwn: Tuğuşeva 2008. sinçilun

147 şlo[kı bo ärür kayu]: Tuğuşeva 2008. şlo[k bu ärür qayu]

148 yertinçülärtäki: Tuğuşeva 2008. yirtinçu-lär-täki

148 ü[ç]: Tuğuşeva 2008. ö...

149 üdki: Tuğuşeva 2008. ödki

149 yalaŋuqlarınıŋ: Tuğuşeva 2008. yalŋuq-lar**-niŋ;

: Fragmanda –lar çokluk eki satırın üst kısmına yazılmıştır.

Tuğuşeva açıklama kısmında *yalŋuq-lar- niŋ arslanları* ifadesinde yer alan *aslan* sözcüğünün ikincil anlamıyla kullanıldığını, sözcüğün “бесстрашный,

отважный, стойкий // korkusuz, cesur, dayanıklı” ve “лучший (среди вождей) // (liderler arasında) en iyi” anlamlarına geldiğini belirtir (Tuguşeva, 2008, 79).

arşlan “Person ohne Furcht, der Beste (von...) // korkusuz kişi, cesur, (...dAn) en iyisi (okşama sözü olarak da)” (UWN, 262). *arşlan* “Furchtloser, Bester von // korkusuz, cesur, (...dAn) en iyi” (Löwe als Metapher für Festigkeit und Furchtlosigkeit von Buddhas oder Königen // Buddha veya kralların gücü ve korkusuzluk için bir metafor olarak arşlan kullanılır.)” (UW, 202-203).

150 süzök: Tuguşeva 2008. süz-ük

150 köñül[ümüz] üzä: Tuguşeva 2008. köngül üz-ä

151 ugrım: Tuguşeva 2008. og(u)rım

151 tüzü: Tuguşeva 2008. töz-ü

151 alkuka: Tuguşeva 2008. alqu-ğın

152 pohen bodis(a)t(a)vniğ: Tuguşeva 2008. pohin bodistv-niğ

153 riđi[ıg kü]çintä: Tuguşeva 2008. riti-[lığ?] küçintä

ridi < Toh B. *raddhi* “(supernatural) power, magic // (doğüstü) güç, sihir (Adams, 2013, 571). < Skr. *şddhi* “supernatural or magic power // doğüstü ya da sihirli güç” (Edgerton, 1953, 151b). ~ Skr. *şddhi* “increase, growth, prosperity, success, good fortune, wealth, abundance; accomplishment, perfection, supernatural power // artış, büyüme, refah, başarı, şans, zenginlik, bolluk; başarı, mükemmellik, doğüstü güç” (Monier-Williams, 1899, 226b).

154 tüzü an{a}çulayu: Tuguşeva 2008. tözü ançulayu

: Yazmada –a sesi fazladan yazılmıştır.

154 ö[skintä]: Tuguşeva 2008. ü[skintä]

154 b(ä)lgürälim: Tuguşeva 2008. bälğürälim (?)

155 yänä parmanular: Tuguşeva 2008. yana parm[an]u-lar

parmanu < Toh B. *paramānu* “atom // zerre, ögecik” (Adams, 2013, 380) < Skr. *paramāṇu* “an infinitesimal particle or atom // sonsuz bir parçacık veya atom” (Monier-Williams, 1899, 588b).

156 b(ä)lgürsün: Tuguşeva 2008. bālgürsün

156 tüzü: Tuguşeva 2008. töz-ü

157 burhanlarka: Tuguşeva 2008. burxanlar-qa

158 burhanlar: Tuguşeva 2008. burxanlar

158 ögin ögin: Tuguşeva 2008. öngin öngin

159 al[kınçsız tükätinçsiz]: Tuguşeva 2008. al[qinçsiz tükädinçsiz]

alkınçsız tükätinçsiz şeklinde ikilemedir.

alkınçsız “ohne Ende, unendlich groß, unerschöpflich // sonu olmayan, sonsuz, çok büyük, bitmez, tükenmez” (UW, 98-99); (UWN, 94-95). Erdal çalışmasında *alkınçsız* “endless(ly) // sonsuzca” anlamı ile yer vermiştir (OTWF, 351). Clauson sözlüğünde *alkınçsız* “inexhaustible, unlimited // tükenmez, bitmez” anlamıyla yer vermiştir (ED, 139b). DTS’da *alkınçsız* “неисчерпывающийся, постоянный // kapsamlı, devamlı, sürekli” ve *alkınçsız tükätinçsiz* “бесконечный, неиссякаемый // sonsuz, tükenmez” anlamlarıyla yer verilmiştir (DTS, 38b).

Erdal çalışmasında *tükätinçsiz*’in *alkınçsız* ile birlikte görüldüğünden bahsediyor (OTWF, 352). Clauson çalışmasında doğrudan kelimeye yer vermemiştir. DTS’da *tükätinçsiz: alınçsız tükätinçsiz* şeklinde verilmiş ve *alkınçsız* kelimesine gönderme yapılmıştır (DTS, 596a).

160 uguşındaki: Tuguşeva 2008. oyuşintaqi

161 burhanlarını: Tuguşeva 2008. burxan-lar-ning

162 täriñinçä: Tuguşeva 2008. täringinçä

162 kertgünür: Tuguşeva 2008. kirtgünür

162 ögin ögin: Tuguşeva 2008. öngin öngin

163 ün ägziglig taloy ügüzümüz: Tuguşeva 2008. ün äksig-lig taluy ögüz-ümüz.

ün ägzig şeklinde ikilemedir.

ED. *ün* “sound // ses” (ED, 167a). DTS. *ün* “голос // ses” (DTS, 625). *ägzig* “Stimme, Ton, Melodie // ses, melodi, ezgi” (UW, 361). *ägziglig* “mit .... stimme, mit .... Melodie, melodisch // sesli, melodili, ezgisel” (UW, 362).

163 tüz ... ..: Tuguşeva 2008. töz [tuymaq]

164 üntürüp: Tuguşeva 2008. öntürüp

164 tükätiñsiz: Tuguşeva 2008. tükädinçsiz

165 [k]ärig: Tuguşeva 2008. [sä]rig

Tuguşeva çalışmasının dizin kısmında *särig (?)* “непреходящий, нетленный // ölümsüz, yok edilemez” anlamıyla yer vermiştir (Tuguşeva, 2008, 107).

ShoAbhiY’nin dizin kısmında *kärik* “geniş; engin” ve *kärik irak* “geniş ve uzak; engin ve uzak” anlamlarıyla verilmiştir (Shögaito, 2008, 560). Ayrıca ShoRossia’da *kärig* “engin; geniş”, *kärig öñ* “hemen göze çarpmayan renk ve şekil” (Shögaito, 2003, 356) ve *ärtä kärig* “çok geniş”, *ärtä kärig öñ* “oldukça güç algılanan şekil ve renkler” (Shögaito, 2003, 352) şeklinde kullanımı vardır. DTS’da *kerik* “растянутый, обширный // gergin, geniş” şeklinde verilmiştir (DTS, 301a).

165 üdki altı ançan: Tuguşeva 2008. ödki ar(?)

ançan “1) ‘ein wenig, etwas (?) // biraz, bir parça (?)’ 2) ‘allmählich, stufenweise // yavaş yavaş, derece derece” (UWN, 153; UW, 134).

166 täriñdä ... .. atı bolur , ... : Tuguşeva 2008. täringindä [täring] ...

: Bu kısımda *atı bolur* şeklinde olan bölüm yazmaya sonradan eklenmiş gibi duruyor.

: Tuguşeva’nın çalışmasının sonunda yer alan yazmada bu ekleme yoktur (Tuguşeva, 2008, 127).

167 ögär ... : Tuguşeva 2008. ögär [küläyür-biz]

: Yazmada *ögär* kelimesinden sonrası yırtılmıştır. Bu kısma sonradan ekleme yapılmış ve bu ekleme *k[äl]m[i]şin*

kolula[guluk] şeklinde okunmaktadır. : Tuguşeva'nın çalışmasının sonunda yer alan yazmada bu ekleme yoktur (Tuguşeva, 2008, 128).

168 adrok yeg: Tuguşeva 2008. adruq yig

168 sukançig hualı[g] ... : Tuguşeva 2008. xu-a-liy

: Yazmada bu kısımda ekleme var.

169 silip: Tuguşeva 2008. silip

Tuguşeva çalışmasının dizin kısmında *sil-* “применять украшения, благовоний // süsleme yapmak, tütsü yakmak” şeklinde vermiştir (Tuguşeva, 2008, 107). Clauson kelimeyi *sil-* şeklinde ve “to rub (something); to wipe // (birşeyi) sürmek; silmek” anlamıyla vermiştir (ED, 824b. Ayrıca kelimenin *sili-* şeklinde olabileceğini belirtmiştir. Kelimenin ön ünlülü olduğunu, U II'de *türtüngü silip* “rubbing on ointment // merhem sürme” şeklinde geçtiğine yer vermiştir (ED, 825a). Eski Uyurca din dışı metinlerde *sili-* “temizlemek” şeklinde geçmektedir (Ayazlı, 2016, 207).

170 osuglug: Tuguşeva 2008. oşuyluy

170 yeg adrok etig tümäg: Tuguşeva 2008. yig adruq itig tümäk;

etig tümäg şeklinde ikilemedir.

Erdal çalışmasında *et-ig* “anything made skilfully and/or artfully // hüner ve ustalıklarla yapılmış şey” anlamıyla *et-* fiilinin nesne ismi, tümäg veya yaratıg ile birlikte “ornament, adornments // süs, süsleme, bezemeler” ikileme olarak kullanıldığını belirtmiştir (OTWF, 187). Clauson sözlüğünde *étig (édig)* “ornament // süs” anlamıyla yer vermiştir (ED, 50a). DTS'da *etig* “1) дело; 2)

приготовление; 3) устройство 4) украшение // 1) iş; 2) hazırlık; 3) donanım; 4) dekorasyon” anlamlarına yer verilmiş ve *etig yaratıg* ile *etig tümeg* şeklinde ikileme olarak kullanıldığı belirtilmiştir (DTS, 187a).

*timä-g'den gelen *tümäg*, *etig* ile ikileme oluşturur. *etig* ile *tümäg* kullanımı gibi *et-* ile *timä-* ve *etin-* ile *timän-* paralel kullanılır (OTWF, 211). Clauson sözlüğünde *timeg* için, *étig* ile ilişkilidir ve *time-* fiilinin nesne ismi olduğunu belirtmiştir (ED, 506a). DTS'da *tümäg*: *etig tümäg* şeklinde verilmiştir (DTS, 596b).

170 yevi[gläri tizig]läri: Tuguşeva 2008. yivig [tişig]läri

171 amtı: Tuguşeva 2008. ämti

171 [alku]ka: Tuguşeva 2008. [alqu]yn

172 yeg: Tuguşeva 2008. yig

173 adrok: Tuguşeva 2008. adruq

173 yeg: Tuguşeva 2008. yig

174 köyürgü: Tuguşeva 2008. küyürgü

174 yänä: Tuguşeva 2008. yana

174 y(a)ruk: Tuguşeva 2008. yaruq

175 pohen bodis(a)t(a)v: Tuguşeva 2008. pohin bodistv

176 çoğlug yalınlg: *çoğlug yalınlg* şeklinde ikilemedir.

Erdal çalışmasında *çoğ yalın* ikilemesinin “splendour // parlaklık, parıltı, ihtişam, gözalıcılık” anlamıyla kullanıldığını belirtmiştir (OTWF, 307). Clauson çalışmasında *çoğlug* “fiery, flaming // ateşli, alevli, parıltılı” anlamıyla yer vermiştir (ED, 407a). DTS'da *çoğlug* “блестящий, сверкающий // parlak, parıltılı” anlamıyla yer verilmiştir (DTS, 152b). Clauson çalışmasında *yalınlg* “flaming // alevli, parıltılı” anlamıyla yer vermiştir (ED, 932). DTS'da *yalınlg*: *çoğlug yalınlg* şeklinde verilmiştir (DTS, 229a).

176 k[ü]çintä: Tuguşeva 2008. [kü]çintä

177 sumer: Tuguşeva 2008. sumir;

sumer < Toh A. *sumer* “nomen proprium montis deorum // dağ tanrısına uygun ad” (Poucha, 1955, 377) < Skr. *sumeru* “a mountain // bir dağ, Sumeru dağı” (Edgerton, 1953, 601b).

sumer < Toh B. *sumer* ~ *smer* “Sumeru (the world-mountain) // Sumeru (aleminin dağı)” (Adams, 2013, 762) < Skr. *sumeru* “a mountain // bir dağ, Sumeru dağı” (Monier-Williams, 1899, 1231c).

178 ülgülüg b(ä)lgürtüp: Tuguşeva 2008. ülüglüg blgürtüp

178 amtı [alku] ançulayu: Tuguşeva 2008. ämti ... ançulayu

180 amtı keñ: Tuguşeva 2008. ämti king

181 üdki: Tuguşeva 2008. ödki

181 burhanlarka täriñ[in]çä: Tuguşeva 2008. burxan-lar-qa täringinčä

181 kertgünür: Tuguşeva 2008. kirtgünür

182 ugurın pohen bodis(a)t(a)vniñ: Tuguşeva 2008. oğur-ın pohin bodistv-niñg

183 [alkı]nçsız tükäñinç[siz]: Tuguşeva 2008. [alqı]nçiz tükädinč[siz] ;

: Yazmada bu kısımda kopukluk meydana gelmiş ve daha sonrasında birleştirilmiş. Yazmada okunabilen kısım *nçsyz twyk'dynç* şeklindedir.

184 kälmişlärkä: Tuguşeva 2008. kälmiş-lärgä

185 bilig[siz bilig]: Tuguşeva 2008. bilig[imz]

Tamamlama için krş. AYS III, 133.18-19. *az övkä biligsiz biligdä ulatı uñun nızvanılarning* (Ölmez, 1991, 27)

188 tsoy erinçü: Tuguşeva 2008. tsuy irinçü

tsoy erinçü şeklinde ikilemedir.

tsuy kelimesi Çince'den [zui // 罪] ödünçlemedir ve Shōgaito kelimeyi *tsoi, soi* şeklinde vermiştir (Ölmez, 1994, 136). Clauson sözlüğünde *tsuy* “sin // günah” anlamında, Çince *tsui* sözcüğünde ödünçleme olduğunu belirtmiştir (ED, 556a). DTS’da kelime *tsuy* kelimesi Çince *dzuai* sözcüğünde ödünçleme olduğu ve “грех, проступок // günah, suç” anlamıyla kullanıldığına yer verilmiştir (DTS, 583). *tsuy/suy, irinçü* ve *mün, yazok* kelimesi ile ikileme oluşturmaktadır (OTWF, 256).

Erdal çalışmasında *erinç* “wretched // zavallı, sefil” ile *erinçü* “sin // günah” sözcükleri bağlantılıymış gibi görünmekle birlikte içerik olarak farklı olduğunu belirtiyor. *erinç*, *er-in-*’den gelirken; *erinçü*, bu fiilin orijinal anlamlarından birini “to find something loathsome // birşeyi iğrenç bulmak” şeklinde almak suretiyle, doğrudan doğruya (*y*)*er-*’den gelmiş olarak açıklanabilir. Çok sık olarak *tsuy* ile ikileme halinde kullanılan *erinçü* kökünde “something loathsome, a thing to be condemned // iğrenç şey, kaçınılacak şey” anlamına gelen bir nesne ismidir (OTWF, 287). *tsuy, erinçü* ve *yazok* benzer anlamlara sahiptir. Clauson sözlüğünde *irinçü* “sin, fault // günah, yanlış” anlamına geldiğini ve yapısının belirsiz olduğunu belirtmiştir (ED, 236b). DTS’da *erinçü* “грех, проступок, прегрешение // günah, suç” anlamıyla verilmiş ve *tsuy erinçü* şeklinde ikileme olarak kullanıldığı belirtilmiştir (DTS, 175b).

188 kılınç ...: Tuguşeva 2008. qilinč[-imz ärsär]

189 amtı: Tuguşeva 2008. ämti

190 sınar: Tuguşeva 2008. singlar

191 kölünüt[ä]: Tuguşeva 2008. kölüngü-tä

192 boşgutsuz: *boşgutsuz* “one who no longer needs religious training // dini eğitime ihtiyacı olmayan biri” = Skr. *asaikṣa* “one who no longer needs religious training // dini eğitime ihtiyacı olmayan biri” (Edgerton, 1953, 80b). ~ Skr. *asaikṣa* “no longer a pupil // öğrenci olmayan” (Monier-Williams, 1899, 113c).

193 bodis(a)t(a)vlarnıq: Tuguşeva 2008. bodistv-lar-ning

193 s[umer tag]: Tuguşeva 2008. s[umir tay]

- 194 tājīnçä:** Tuguşeva 2008. tāngīnçä
- 194 buyan:** *buyan* “sevap, iyilik, iyi davranış” << Skr. *puṇya* “auspicious, propitious, fair, pleasant, good, right, virtuous, meritorious, pure, holy, sacred // uğurlu, hayırlı, adil, hoş, iyi, doğru, erdemli, değerli, saf, kutsal, dini” (Monier-Williams, 1899, 632a).
- 194 al[ku]-:** Tuguşeva 2008. ol[ar]-
- 195 eyin:** Tuguşeva 2008. iyin
- 195 sıṅarkı kay[u]:** Tuguşeva 2008. sīngarqī q[ayu]
- 196 yertīnçüniṅ y(a)ruk:** Tuguşeva 2008. yirtinçü-ning yruq
- 196 yaṅirt[ı]:** Tuguşeva 2008. yangirt[i]
- 197 burhan:** Tuguşeva 2008. burxan
- 197 amtı:** Tuguşeva 2008. ämti
- 198 yeg:** Tuguşeva 2008. yig
- 199 ävirür y(a)rḥkazunlar:** Tuguşeva 2008. ävirü yarḥqaz-un-lar
- 200 burhanlarta:** Tuguşeva 2008. burxan-larta
- 200 nirvan:** *nirvan* < Toh A. *nervāṃ* “nirvāṇa // mutluluk, ebedi huzur” (Poucha, 1955, 155). ~ Toh B. *nervāṃ* “nirvāṇa, extinction // mutluluk, sükût, huzur” (Adams, 2013, 364). < Skr. *nirvāṇa* (Monier-Williams, 1899, 557c).
- 201 amtı:** Tuguşeva 2008. ämti
- 201 alku [b]arça:** Tuguşeva 2008. alqu barça

: Bu kısımda *alku* kelimesinden sonra yazmada kopukluk var.

- 201 ütläyü:** Tuguşeva 2008. ödläyü

Erdal çalışmasında *üt ärig* “advice // tavsiye, öğüt” ve *ütlä- äriglä-* “to give advice // öğüt vermek, tavsiyede bulunmak” anlamıyla kullanıldığı belirtmiştir

(OTWF, 187). *üt+lä-* “to give advice // öğüt vermek, tavsiyede bulunmak” anlamıyla genellikle söz başında *ö* ile yazıldığını ancak Brahmi yazılı örneklerde *ütlä-* şeklinde geçtiği belirtiyor (OTWF, 449). Clauson sözlüğünde kelimeyi *ötlä-* “to advise (someone) to do (something) // birisine bir şey için öğüt vermek” şeklinde vermiştir (ED, 57b). DTS’da *ötlä-* “наставлять, советовать // öğüt vermek, nasihat etmek, tavsiye etmek” anlamıyla verilmiş ve *ötlä- äriglä-* şeklinde ikileme olarak kullanıldığına yer verilmiştir (DTS, 392b).

äriglä- “(doğru) davranışı göstermek, uyarmak, bilgi vermek, öğüt vermek” (UW, 428-429); (UWV, 176) Erdal *äriglä-* için, yalnız *ütlä-* ile ikileme olarak tanıklandığını ve “to give advice // öğüt, fikir vermek” anlamına geldiğini belirtmiştir (OTWF, 437). Clauson’un sözlüğünde *äriglä-*, *ötlä- äriglä-* şeklinde ikileme olarak kullanıldığı ve “to advise // öğüt vermek” anlamına geldiği belirtilmiştir (ED, 228b). DTS’da *eriglä II: ötlä- eriglä* şeklinde verilmiştir (DTS, 177b).

202 burhanlar: Tuguşeva 2008. burxan-lar

203 k(a)lp: *k(a)lp* “çağ, devir, dönem” < Toh A. *kalp* “kalpa, dies Brahmae // kalpa, Brahma’nın günü” (Poucha, 1955, 54). < Skr. *kalpa* “world-age // dünya çağı, devri, dönemi” (Edgerton, 1953, 172b; Monier-Williams, 1899, 262c).

203 keç: Tuguşeva 2008. kiç

ür keç şeklinde ikilemedir.

Clauson çalışmasında *ür* “a long time, a period extending far into the past // uzun süre, geçmişe kadar uzanan bir süre” anlamıyla yer vermiştir (ED, 193a). DTS’da *ür* “давно, долго // uzun süre” anlamıyla verilmiş ve *ür keç* ile ikileme olarak kullanıldığına yer verilmiştir (DTS, 626b).

Clauson sözlüğünde *keç* “late, lateness // geç, geç olma” anlamıyla vermiştir (ED, 692). DTS’da *keç* “долго // uzun süre” anlamıyla verilmiştir (DTS, 290b).

203 üdün: Tuguşeva 2008. ödün

204 yertinçütä: Tuguşeva 2008. yirtinçütä

- 204 y(a)rlikap:** Tuguşeva 2008. yrliqap
- 205 y(a)rlikazunlar:** Tuguşeva 2008. yrliqaz-un-lar
- 205 tınl(i)glarig:** Tuguşeva 2008. tınlıy-larıy
- 206 bo:** Tuguşeva 2008. bu
- 206 uğunmakta:** Tuguşeva 2008. uğunmakta
- 207 kılınçlar(i)m(i)znı:** Tuguşeva 2008. qılınç-larımz-nı
- 207 burhan:** Tuguşeva 2008. burxan
- 208 yertinçütâ:** Tuguşeva 2008. yirtinçü-tâ
- 208 keç üdün:** Tuguşeva 2008. kiç ödün
- 209 ey<i>n:** Tuguşeva 2008. iyin
- : Yazmada 'yyn şeklinde –i sesi eksik olarak yazılmıştır.
- 210 çamhuy:** Tuguşeva 2008. çamıuy
- çamhuy* “pişmanlık” < Çin. 懺悔 *chan hui*
- BT XVIII, *çamqui* “Reue, Bekennits // pişmanlık” = Skr. *pāpadeśanā* (Zieme, 1996, 217); AYS III. *ç(a)mıuy* “pişmanlık, nedamet” (Ölmez, 1991, 91).
- Skr. *pāpadeśanā* için bkz. (Monier-Williams, 1899, 618c).
- 210 yiltızım(i)znı ävirür:** Tuguşeva 2008. y...imz-ni iyin ...
- : Yazmada bu kısımda kopukluk var.
- 211 tınl(i)glarka:** Tuguşeva 2008. tınlı-larqa (tınly-larta ?)
- 211 burhan:** Tuguşeva 2008. burxan...
- 212 tükâtdükd[ä]:** Tuguşeva 2008. tükädükdä
- 213 ärdinilärkä:** Tuguşeva 2008. ärdini-lärgä
- 213 [kut] küsüş örit[gülük]:** Tuguşeva 2008. ... küsüş örit[mäk?]

- 214 **bo:** Tuguşeva 2008. bu
- 214 **amti:** Tuguşeva 2008. ämti
- 214 **man[u]:** Tuguşeva 2008. inanu
- 215 **sınarkı:** Tuguşeva 2008. singlarqı
- 216 **tükätinçsiz:** Tuguşeva 2008. tükädinçsiz
- 217 **uğuşintakı:** Tuguşeva 2008. oğuş-ıntaqı
- 218 **tegmä artokrak:** Tuguşeva 2008. tigmä artuıraq
- 219 **yertinçüdä:** Tuguşeva 2008. yirtinçüdä
- 219 **bölökl[ü]g tugum:** Tuguşeva 2008. bölüklüg toıum
- 220 **tuggalı:** Tuguşeva 2008. toııalı
- 220 **y(e)g(i)rmi:** Tuguşeva 2008. ygrmi
- 221 **y(a)rlık(a)nçuçı köñüllüg:** Tuguşeva 2008. yrliqançuçı köngül-lüg
- 222 **t(ä)ıri burh[an]:** Tuguşeva 2008. tngri burxan
- 223 **uğuşintakı t[ınl(ı)g]lar:** Tuguşeva 2008. oğuş-ıntaqı [tinly]-lar
- 224 **tegmä artokrak:** Tuguşeva 2008. tigmä artuıraq
- 224 **yertinçüd[ä]:** Tuguşeva 2008. yirtinçüdä
- 225 **bölökl[ü]g tugumta tuggalı:** Tuguşeva 2008. bölüklüg toıum-ta toııalı
- 227 **y(a)rlık(a)nçuçı köñüllüg:** Tuguşeva 2008. yrliqançuçı köngül-lüg
- 228 **t(ä)ıri burhan:** Tuguşeva 2008. tngri burxan
- 228 **ugu[ş]:** Tuguşeva 2008. oğuş
- 229 **tegmä artokrak mänj[i]-:** Tuguşeva 2008. tigmä artuıraq mängi
- 230 **yertinçütä:** Tuguşeva 2008. yirtinçütä
- 230 **bölöklüg:** Tuguşeva 2008. bölüglüg

- 231 **tugum tuggalı:** Tuguşeva 2008. toym toyyalı
- 231 **su[mer]:** Tuguşeva 2008. su[mir]
- 232 **oron:** Tuguşeva 2008. orun
- 232 **ulug ädgü ögli y(a)rlıkançu[çı]:** Tuguşeva 2008. uluy [ädgü] ögli yrliqanču[çı]
- 233 **abi[ta t(ä)ri burhan:** Tuguşeva 2008. abi[ta tng]ri burhan
- 234 **tolp [nom uguş]ındaki [tınl(i)g]-:** Tuguşeva 2008. tolp [nom oyuş]ındaqı [tınly]

: Tuguşeva çalışmasında yer alan fragmanda bu kısım bu şekildedir (Tuguşeva, 2008, 134).

: Elimizdeki fragmanda bu kısımda *pw "nt'q ~ bo antag* şeklinde okunabilen bir parça bulunmaktadır.

- 235 **sukav<a>ti tegmä artokrak:** Tuguşeva 2008. sukavati tigmä artuyraq

: Yazmada –a sesi eksik yazılmıştır.

- 235 **yert[inçü]:** Tuguşeva 2008. yir[tinçü]

- 236 **baştinkita baştinki:** Tuguşeva 2008. baştinqi-ta baştinqi.

: Bu satırda yer alan *baştinkita* sözcüğündeki –ta eki sonradan eklenmiş.

- 236 **bölöklüg tugumta tuggalı:** Tuguşeva 2008. bölüglüg toym-ta toyyalı

- 237 **asanke:** Tuguşeva 2008. asangi

asanke << Skr. *asaṃkhyeya-* ~ Toh A. *asaṃkhe* ~ Toh B. *asaṃkhyai* “1) ‘Asaṃkhyeya-Weltperiode, unzählbar lange Weltperiode; Asaṃkhyeya-Weltperioden daurend // Asaṃkhyeya çağı, sayılmayacak kadar uzun bir devir; Asaṃkhyeya çağları boyunca devam eden’ 2) ‘unzählbar lange Bemühungen

auf dem Heilsweg, Asaṃkhyeya-Wandel // kurtuluş yolunda sayılamayacak kadar uzun bir süre zahmet çekme, Asaṃkhyeya yolunda ilerleme’ 3) ‘unzählig, unendlich viel // sayısız, çok sayıda, pek çok’’ (UWN, 290-292; UW, 224-225).

asanke < Toh A. *asaṃkhe* “magnus numerus // çok sayıda” (Poucha, 1955, 12). < Skr. *asaṃkhyeya* “innumerable // sayısız, çok” (Edgerton, 1953, 82b).

asanke < Toh B. *asaṃkhyai* “an in calculably long time // bir sonsuz uzun zaman” (Adams, 2013, 35). < Skr. *asaṃkhyeya* “innumerable, exceedingly numerous // sayısız, oldukça çok sayıda” (Monier-Williams, 1899, 118a).

237 özlüg [yaş]līg: Tuguşeva 2008. öz-lüg ...

Tamamlama için krş. SuvKaya, 474.21-22; AYS VII, 372-373 satır: *uzun özlüg yaşlīg kutlug ülüglüg kılı tägingäy m(ä)n* (Kaya, 1994, 264; Çetin, 2012, 132-133).

238 y(a)rlikançuçı: Tuguşeva 2008. yrliqančüči

239 t(ä)ṅri burhan: Tuguşeva 2008. tngri burxan

239 küs[üş]: Tuguşeva 2008. küsüş

240 uguşintakı tınl(i)glar: Tuguşeva 2008. oyuş-ıntaqi tınlı-lar;

: Bu satırda yer alan *tınl(i)glar* kelimesindeki *-lar* eki sonradan eklenmiş.

241 tegmä artokrak: Tuguşeva 2008. tigmä artuyraq

241 yertinçüdä: Tuguşeva 2008. yirtinçüdä

242 bölöklüg tugumta tuggalı: Tuguşeva 2008. bölüglüg toym-ta toyyalı

243 bodis(a)t(a)vlar kut[ıṅa]: Tuguşeva 2008. bodistv-lar qutinga

244 uguşintakı tınl(i)g[lar]: Tuguşeva 2008. oyuş-ıntaqi tınlı-[lar]

245 tegmä artokrak: Tuguşeva 2008. tigmä artuyraq

- 245 yertinçü[dä]:** Tuguşeva 2008. yirtinçü
- 246 bölöklüg tugumta tuggalı:** Tuguşeva 2008. bölüglüg toyum-ta toyyalı
- 247 süzök lenhuata:** süz-ük linxu-a-ta
lenhua “nilüfer çiçeği” < Çin. 莲花 *lian hua*
- 248 bodis(a)t(a)vlar m(a)has(a)t(a)vlar:** Tuguşeva 2008. bodistv-lar myastv-lar
mahasatav < Toh B. *mahāsatve* “having a great or noble essence // büyük ya da soylu özü olan” (Adams, 2013, 477). < Skr. *mahāsattva* “ ‘great being’, standard ep. of Bodhisattvas // ‘büyük varlık’, Bodhisattva; en üstün derece erişmiş Bodhisattva” (Edgerton, 1953, 426b). ~ < Skr. *mahāsattva* “m. a great creature, large animal // (mitolojik olarak) büyük bir yaratık, büyük hayvan” (Monier-Williams, 1899, 801b).
- 249 idoklar:** Tuguşeva 2008. iduq-lar
- 250 uguşintakı:** oyuş-intaqi
- 250 tegmä artokra[k]:** Tuguşeva 2008. tigmä artuyraq
- 251 yerținçüdü:** Tuguşeva 2008. yirdinçüdä
- 251 bölöklüg tugum[ta]:** Tuguşeva 2008. bölüglüg toyum-[ta]
- 252 tuggalı:** Tuguşeva 2008. toyyalı
- 252 tep monta:** Tuguşeva 2008. tip munta
- 252 ävirgölük:** Tuguşeva 2008. ävirgölüg
- 252 [biz]-:** Tuguşeva 2008. [män-]
- 253 amtı bo:** Tuguşeva 2008. ämti bu
- 253 ’äñitmäktä:** Tuguşeva 2008. ängitmäktä
- 253 yeg [üstünki]:** Tuguşeva 2008. yig
- 254 adrok:** Tuguşeva 2008. adruq

- 254 **tugmiş:** Tuguşeva 2008. toymış
- 254 **yeg adro[k]:** Tuguşeva 2008. yig adruq
- 256 **baţ-:** Tuguşeva 2008. bad-
- 257 **t(ä)ŋri burhanniŋ:** Tuguşeva 2008. tngri burxan-ning
- 257 **tegmä artokr[ak]:** Tuguşeva 2008. tigmä artuyraq
- 258 **yertinçüsintä tuggalı:** Tuguşeva 2008. yirtinçü-sintä toŋğalı
- 258 **tep:** Tuguşeva 2008. tip
- 259 **burhan:** Tuguşeva 2008. burxan
- 259 **tugga[lı]:** Tuguşeva 2008. toŋğalı
- 261 **yükünçüg:** Tuguşeva 2008. yüküçüg
- 262 **yüküngülük yükünç bo:** Tuguşeva 2008. yüküngülüg yükünç bu
- 263 **amtı:** Tuguşeva 2008. ämti
- 265 **tegmä artokrak:** Tuguşeva 2008. tigmä artuyraq
- 265 **yertinçütä y(a)rlıkadaçı:** Tuguşeva 2008. yirtinçü-tä yrliqadaçı
- 266 **törlüg:** Tuguşeva 2008. türlüg
- 267 **y(a)rlıkançuçı:** Tuguşeva 2008. yrliqançuçı
- 267 **t(ä)ŋri burhan:** Tuguşeva 2008. tngri burxan
- 268 **beş çöpik yavız üdtäki:** Tuguşeva 2008. biş çöpik ödtäki

çöpik “kirlilik, pislik, bulanıklık” anlamındadır. Budist terminolojide *beş çöpik* “beş pislik” anlamındadır (OTWF, 43). *çöptik* “impurity // pislik, kirlilik” kelimesi gerçek anlamdaki “kirlilik” için kullanılırken *çöpik* soyut anlamdaki “kirlilik” için kullanılmaktadır (OTWF, 44).

BT IX (I), 9v7’de *beş çöpik bulganyuk* “fünf schlechte Perioden // beş kötü dönem” = Skr. *pañca-kaşāya* şeklindedir. Bu dönemler: 1. *āyuh-kaşāya*

“Trübung des Lebens // yaşam kirliliği”. 2. *dr̥ṣṭi-kaṣāya* “Trübung der Einsicht // anlayış kirliliği”. 3. *kleśa-kaṣāya* “Trübungen der Leidenschaften // tutku kirliliği”. 4. *sattva-kaṣāya* “Trübung der Existenz // varoluş kirliliği”. 5. *kalpa-kaṣāya* “Trübung der Periode // zaman kirliliği”. (Tekin, 1980, 46).

Skr. *kaṣāya* “sediment, and so impurity, degradation, etc.: five such; āyuh-, dr̥ṣṭi-, kleśa-, sattva-, kalpa-k° // tortu, ve böylece kirlilik, bozulma, vb.: beş tür; āyuh-, dr̥ṣṭi-, kleśa-, sattva-, kalpa-k°” (Edgerton, 1953, 174b).

Skr. *kaṣāya* “defect, decay, degeneracy (of which, according to Buddhists, there are five marks, viz. āyus-k-, dr̥ṣṭi-k-, kleśa-k-, sattva-k-, kalpa-k-) // kusur, çürüme, yozlaşma (Budistler göre, beş işaretleri vardır, bunlardan yani. āyus-k-, dr̥ṣṭi-k-, kleśa-k-, sattva-k-, kalpa-k-)” (Monier-Williams, 1899, 265c).

268 ütläyü: Tuguşeva 2008. ödläyü

269 aṭ{ak}ın: Tuguşeva 2008. adaqın

Tuguşeva çalışmasının dizin kısmında *adaq I* “имя, звание, прозвание // isim, ad, ünvan” şeklinde anlam vermiştir (Tuguşeva, 2008, 89).

: Yazmada –a ve –k sesleri fazladan yazılmıştır.

270 aṭataçı: Tuguşeva 2008. adataçı

270 oḍgurak: Tuguşeva 2008. otgurak

271 baṭurt: Tuguşeva 2008. badurt;

: Fragmanda *p'dwrt* // *baṭurt* şeklinde okunabilmektedir. Fragmanda *baṭurt* kelimesi sonrası gelen ek *-lign* şeklinde dar ünlülüdür.

Eski Uygurca metinlerde *bat-* “suya gömülmek, batmak” ve *batur-* “batırmak, gizlemek, saklamak” anlamlarıyla sıkça kullanılır. Ayrıca *batut* “gizli, saklı” ve *batutlug* “gizli, saklı” kelimeleri de yaygın olarak kullanılır.

baṭurt şeklindeki yapı; *bat-* fiil kökü –*ur* fiilden fiil yapım eki (Gabain, 1988, 60 § 16; Eraslan, 2012, 111) ve +*t* fiilden isim yapım eki (Gabain, 1988, 55 §

131; Eraslan 2012, 108) olarak da düşünebiliriz. Ancak *kizlāgig batutlug* yerine yazım hatası da olabilir (OTWF, 315).

272 öyü: Tuguşeva 2008. öü

272 küzätü: Tuguşeva 2008. küzätü

272 kağır: Tuguşeva 2008. qatır

Erdal çalışmasında *kadır* “harsh // sert, acımasız” anlamını vermiştir (OTWF, 77). Genel olarak *kadır* “gazaba gelmiş, kızgın; katı, acımasız, zalim; korkunç, dehşetli” anlamlarına kullanılır. Bu kelimenin Sanskritçe karşılığı *ghora*’dır. Skr. *ghora* “terrific, frightful, terrible, dreadful // korkunç, dehşetli” (Monier-Williams, 1899, 379c).

273 v(a)çrapan: Tuguşeva 2008. vçrapan

vaçrapan < Toh B. *vajrapāni* “vajrapāni (PN of a bodhisattva) // vajrapāni (Bodhisattva’nın özel ismi)” (Adams, 2013, 618). < Skr. *vajrapāni* “thunderbolt-handed, wielding a thunderbolt // vajra elli, vajrayı kullanma” (Monier-Williams, 1899, 913c).

273 b(ä)lgürt-: Tuguşeva 2008. bālgürt-

274 t(ä)rs azag: Tuguşeva 2008. trs azag

t(ä)rs azag şeklinde ikilemedir.

Clauson sözlüğünde *tārs* “false // yanlış” ve dahası “hostile, adverse, awkward, uncomfortable // düşmanca, kötü, uygunsuz” anlamlarıyla yer vermiştir (ED, 553a). DTS’da *ters* “превратный, неправильный // sapık, yanlış” anlamlarıyla yer verilmiştir (DTS, 555a).

azag “häretisch, Häretiker- // inanışa ters düşmüş, kâfir, imansız” < az- (I) “fehlgehen // yanılmak, yoldan çıkmak” (UW, 319). Erdal çalışmasında *azag nom* “wrong teaching // yanlış öğreti” ve *azag nomlug* “heretic // sapkın” şekillerinin kullanıldığı metinlere örnek vermiştir. Kelimenin bazı metinlerde *azag* bazı metinlerde ise *azak* şeklinde yazıldığını belirtmiştir (OTWF, 174). Kelimenin ikinci hecesindeki ünlü yüzünden, bu sıfat az- “to go to astray, to

deviate // sapmak, yoldan çıkmak” fiilinden $-(X)g$ ile yapılmış bir türev olmayacağını ve tanıklanamamış bir $*az+a-$ kökünden türemiş olmasının mümkün olduğunu belirtmiştir (OTWF, 175). Clauson sözlüğünde *azak* şeklinde madde başına almış ve *azag nomlaglar* “false preachers // sahte vaizler” şeklinde anlamına yer vermiştir (ED, 282b). DTS’da kelime *azag* şeklinde alınmış ve *azak* “заблудившийся // başıboş” şekline gönderme yapılmıştır (DTS, 72a).

274 t(ä)ñrilig: Tuguşeva 2008. tñri-lig

274 ş(i)mnu: *şimnu* < Soğd. *šmñw* ~ *šmanu* “Ahriman, demon // Ahriman, şeytan” (Gharib, 1995, 375a, 9293. madde). = Skr. *māra* “the Evil One, the adversary and tempter // şeytan, hasım ve öfke” (Edgerton, 1953, 430b). ~ Skr. *māra* “(with Buddhists) the Destroyer, Evil One // (Budistler ile) yok edici kimse, şeytan” (Monier-Williams, 1899, 811c).

275 turuldur- yavaltur-: *turuldur- yavaltur* şeklinde ikilemedir.

Erdal çalışmasında *turul-tur-* “to tame, calm down, suppress, subdue // durultmak, durgunlaştırmak, yatıştırmak, sakinleştirmek, ehlileştirmek” anlamlarını vermiş ve semantik olarak *tur-ul-* “to be calm, calm down // sakinleşmek, durulmak” şeklinden geldiğini belirtmiştir (OTWF, 826). Clauson sözlüğünde *turuldur-* için “be tired of (or disgusted by) // yorulmak, (bıkmak)” anlamlarını vermiştir (ED, 548). DTS’da *turultur-* “останавливать; успокаивать // durdurmak, yatıştırmak” ve *turultur- yavaltur-* “успокаивать // yatıştırmak” şeklinde verilmiştir (DTS, 589a).

Erdal çalışmasında $//$ ile biten bütün çok heceli fiillerin $-(X)l-$ ekiyle türemiş fiiller olmasının söz konusu olmadığını söyleyip *yaval-* “to be tamed, subdued (related to yavaş) // uslanmak, boyun eğmek (yavaşla ilişkili)” anlamıyla sonu $-l$ ile biten yalın fiil olarak değerlendirmiştir (OTWF, 689). *yaval-tur-* “to subdue, make docile, tame // itaate almak, yumuşatmak, ehlileştirmek, sakinleştirmek” anlamlarını vermiştir (OTWF, 814). ED. *yavaltur-* “to tame, pacify, subdue // durultmak, sakinleştirmek, yatıştırmak” (ED, 878). DTS’da *yavaltur-* “успокаиваться // sakinleştirmek” anlamıyla verilmiştir (DTS, 248).

275 tüzü: Tuguşeva 2008. töz-ü

- 275 **uğuş[ıŋa]:** Tuguşeva 2008. oŋ[uşıŋa]
- 276 **tuso:** Tuguşeva 2008. tusu
- 276 **ençgü:** Tuguşeva 2008. inçkü
- 276 **berdäçikä:** Tuguşeva 2008. birdäçi-kä
- 276 **amti:** Tuguşeva 2008. ämti
- 277 **bo montag:** Tuguşeva 2008. bu muntag
- 277 **riđi bögülänmäklig:** Tuguşeva 2008. riti bögülänmäklig
- 278 **b[iz küs]üşümüz[t[ä]:** Tuguşeva 2008. biz [küs]üş-ümüz-t[ä]
- 279 **t(ä)ŋrim:** Tuguşeva 2008. tŋrim
- 279 **y(a)rlıkançuçı köŋülünü[z]:** Tuguşeva 2008. yrliqançuçı köngül-üngüz
- 280 **bo:** Tuguşeva 2008. bu
- 280 **oronka kälü[r] ...:** Tuguşeva 2008. orun-qa t[ägirü]
- 281 **berü:** Tuguşeva 2008. birü
- 281 **y(a)rlıkazun t[ep]:** Tuguşeva 2008.
- 282 **monta:** Tuguşeva 2008. munta
- 282 **sözlägülük:** Tuguşeva 2008. sözlägülüg
- 282 **şlok[ı]:** Tuguşeva 2008. şloki
- 283 **bo:** Tuguşeva 2008. bu
- 283 **y(a)rlıkançuçı:** Tuguşeva 2008. yrliqançuçı
- 283 **t(ä)ŋ[rım]:** Tuguşeva 2008. täŋ[rım]
- 284 **t(ä)ŋridäm:** Tuguşeva 2008. tŋridäm
- 284 **şopag:** *şopag* “saf, hakiki; altın rengini niteleyen sıfat” < ???

DTS’da *subak* “полированный (?) cilalı, parlak (?)” şeklinde verilmiş ve herhangi bir köken belirtilmemiştir (DTS, 512b). Zieme bir çalışmasında (BT XIII, 1.55) *şopag* kelimesini Skr. *śobhana* “prächtig, herrlich, schön // görkemli, muhteşem, güzel” veya Skr. *śubhra* “glänzend, makellos // parlak, kusursuz” şekinden gelmiş olabileceğine yer verir (Zieme, 1985, 35). Elmalı çalışmasında (1793. not) *şobak* < Skr. *śobhaka* (?) “pırlanta, parlak, göz alıcı; güzel” şeklinde yer vermiştir (Elmalı, 2016, 309). BT XXXVII (3)’te kelime *şobag* “(Gold) pur // (Altın) saf” şeklinde geçmiştir (Wilkens, 2016, 1056).

284 okşatı: Tuguşeva 2008. oşatı

284 önlüg kırtışlıg: *önlüg kırtışlıg* şeklinde ikilemedir.

önlüg “renkli, görünüşlü, şekilli” anlamındadır. Clauson sözlüğünde *önlüg* “coloured // renkli” şeklinde yer vermiştir (ED, 185b). DTS’da *önlüg* “окраску // renk, renkli” anlamıyla ve *önlüg kırtışlıg* şeklinde ikileme olarak verilmiştir (DTS, 387a).

kırtışlıg “dış görünüşlü, yüzlü; renkli” anlamındadır. Clauson sözlüğünde *kırtışlıg* kelimesi için *kırtış* kökünden türediğine yer vermiştir (ED, 651a). DTS’da *kırtışlıg* “имеющий поверхность // bir yüzeye sahip olan; yüzeyi olan” anlamıyla verilmiştir (DTS, 447a). Genel olarak *önlüg kırtışlıg* ve *önlüg mänizlig* şeklinde ikileme olarak kullanılır.

285 tängärgülüksüz tüzgärgülüksüz: Tuguşeva 2008. tängärgülüg-süz töz-kärgülüg-süz

tängär- “to equate, to balance // eşit olmak, denk olmak” anlamıyla, *täng* isminden türetilen geçişli bir fiildir ve *tenger-* şeklinde de yazılabilir (ED, 520a). Ernte I.112’de *tängär-* fiili “abwägen (?) // ölçmek, tartmak” anlamıyla kullanılmıştır (Zieme, 1975a, 135). Lobpreis 42’de *tängärgülüksüz* “unvergleichlich // eşsiz” anlamıyla kullanılmıştır (Laut, Zieme, 1990, 23).

Erdal çalışmasında *täng+ä-* şeklinde madde başı alıp *tängä-* şeklinin geçişsiz, *täng+lä-* şeklinin ise geçişli olduğunu belirtiyor (OTWF, 424). Yine *täng+lä-* “to equate, compare // karşılaştırmak, denkleştirmek, değer biçmek, tahmin etmek” anlamındadır ve *ülgülä- tänglä-* şeklinde ikileme ile kullanılır (OTWF, 447).

Ayrıca Erdal çalışmasında *tüzKärinçsiz* ve *tüzKärgülüksüz*'ün ikisinin de “something which can not be equalled // eş bulunmaz” anlamına geldiğini belirtmiştir (OTWF, 355). DTS’da *teñär*- “быть равным, соответствовать // eşit olmak, uygun olmak” anlamıyla verilmiştir (DTS, 551b). *teñär*- fiili ise *teñä*- fiilinin ettirgen şekli olarak yer verilmiştir (DTS, 552a).

286 tetirsiz: Tuguşeva 2008. titir-siz

287 beş sumer: Tuguşeva 2008. biš sumir

287 ülgülüg: Tuguşeva 2008. ülgürüg (ülgülüg)

: Tuguşeva bu kısım ile ilgili dipnotta, yazmada *-l* harfinin kuyruğunun unutulmuş olduğunu belirtiyor (Tuguşeva, 2008, 29). Ancak yazmada *-k* harfinin kuyruğu ile *-l* harfinin kuyruğu birleşmiştir.

287 oņaru: Tuguşeva 2008. ongaru

288 oron: Tuguşeva 2008. orun

288 [tör]t: Tuguşeva 2008. [tö]rt

288 taloy ügüz: Tuguşeva 2008. taluy ögüz

289 täñlig: Tuguşeva 2008. tnglig

289 yaltrıklıg: Tuguşeva 2008. yaltriy-liy

289 ärkligligniz:

Röhrborn sözlüğünde *ärkliglig* için, “mit ... (Sinnes)organ, (Sinnes)fähigkeit, mit ... Sinn // (duyu) organı, duygu organı, duyuları olan, anlayışlı” anlamlarını vermiştir (UW, 440-441). Erdal çalışmasında *ärkliglig* “having (dull or bright) senses // (keskin veya körelmiş) duyulu, duyuları olan” şeklinde anlamı Abitaki İstanbul’da geçen bağlama göre vermiştir (OTWF, 152). DTS’da *erkliklig* “власть, могущество // güç, güçlü, kuvvetli” anlamıyla verilmiştir (DTS, 180a).

Tuguşeva çalışmasının dizin kısmında *ärkligligniz* kelimesini *ärklig I* “могущественный // güçlü” şeklinde vermiştir (Tuguşeva, 2008, 92).

- 290 y(a)rukluğ:** Tuguşeva 2008. yruq-luy
- 290 prab:** *prab* “Glanz // parıltı, parlaklık, pırıltı” << Skr. *prabhā* “to shine forth, begin to become light, shine, gleam; to appear, seem, look like; to illuminate, enlighten // parlamak, aydınlanmaya başlamak, ışık saçmak, parıldamak; görünmek, gibi görünmek; aydınlatmak” (Monier-Williams, 1899, 683c).
- Ayrıca krş. BT XXVI, 39a.111, *praba tegli y(a)ruk yaltrık-lar üzä* (Kasai, 2008, 105). BT XXVI, *praba* << Skr. *prabhā* “Glanz // parıltı, parlaklık, aydınlık” (Kasai, 2008, 315).
- 290 tüm[än]:** Tuguşeva 2008. tümän
- 290 kolti:** *kolti* << Skr. *koṭi* “the highest number in the older system of numbers // eski sayı sistemlerinde en yüksek sayı” (Monier-Williams, 1899, 312c). ~ Skr. *koṭi* “end, limit // son, sınır” (Edgerton, 1953, 194a).
- 290 burhan:** Tuguşeva 2008. burxan
- 291 b(ä)lgürtdäçi:** Tuguşeva 2008. bälgürtdäçi
- 291 bodis(a)[t](a)vlar kuvr<a>g:** Tuguşeva 2008. bodistv-lar quvray;
- : Yazmada *kuvrag* kelimesinin son hecedeki –a sesi yazılmamış.
- 292 körkitdäçi:** Tuguşeva 2008. körgitdäçi
- 292 törlüg:** Tuguşeva 2008. türlüğ
- 293 ozgurdaçi kutgardaçi:** Tuguşeva 2008. osgurdaçi qutqardaçi ;
- : *kutgardaçi* yazmada satırın üstüne sonradan eklenmiştir.
- 294 bölök tugumlar:** Tuguşeva 2008. bölük toyum-lar
- 294 içg[ä]rip:** Tuguşeva 2008. içkärip
- 295 kıdıgka:** Tuguşeva 2008. qitiy-qa
- 295 tep:** Tuguşeva 2008. tip
- 296 tükättükdä montag tep:** Tuguşeva 2008. tükädtükdä muntay tip;

: Yazmada *tep* kelimesi sonradan eklenmiş.

- 297 burhan:** Tuguşeva 2008. burxan-niing
- 297 süz[ök]:** Tuguşeva 2008. süz[ük]
- 298 t(ä)ri burhan:** Tuguşeva 2008. tngri burxan
- 300 t(ä)ri burhanni:** Tuguşeva 2008. tngri burxan-niing
- 300 törlüg idok b(ä)lgürtmä ät[öz]:** Tuguşeva 2008. törlüg iduq blgürtmä
- 301 burhanni:** Tuguşeva 2008. burxan-niing
- 302 bodis(a)t(a)vlari:** Tuguşeva 2008. bodistv-lariy
- 302 içgäri:** Tuguşeva 2008. içkäri
- 302 y(a)rlıkadaçi:** Tuguşeva 2008. yrliqadaçi
- 302 adın[lar]:** Tuguşeva 2008. adin

Tamamlama için bkz. AYS III, 174.10-11 *bo üç üdlärtä adınlar tägingülük tüş ätözli* (Ölmez, 1991, 60).

- 303 tägingülük:** Tuguşeva 2008. tägingülüg
- 303 t[(ä)ri burhan]:** Tuguşeva 2008. t[ngri burxan]
- 304 oronlartın:** Tuguşeva 2008. orun-lar-tin
- 304 asanke:** Tuguşeva 2008. asanki
- 305 t(ä)ri[ri]:** Tuguşeva 2008. tngri
- 306 burhanni töpösintäki:** Tuguşeva 2008. burxan-niing töpüsintäki
- 306 uşnir:** *uşnir* “Buddhanın (saç) yelesi, (Buddhanın) belirtisi” < Toh A. *uşnīr* “excrecence (on the head of the Buddha) // şişlik (Buddhanın başında)” (Carling, Pinault, Winter, 2009, 69). < Skr. *uşnīṣa* “anything wound round the head, turban, fillet; a kind of excrecence on the head of Buddha // başın

etrafında sarılı birşey, sarık; Buddhanın başındaki bir çeşit şişlik” (Monier-Williams, 1899, 220b).

uṣṇir < Toh A. *uṣṇīr* “(turban, diadema) characteristicum Buddhae // (türban, taç) Buddhanın karakteristiği” (Poucha, 1955, 37). ~ Toh B. *uṣṇīr* “top-knot // saçın topuzu” (Adams, 2013, 77). < Skr. *uṣṇīṣa* “only turban; having a head the size and shape of which makes it seem turbanned; a top-knot of hair, or a growth in the skull // sadece türban; boyu ve şekli türban gibi görünen bir başlığa sahip olma; saçın bir düğümü, topuzu, ya da kafatasında bir büyüme” (Edgerton, 1953, 149b).

307 t(ä)ṅri burhanniḡ: Tuguşeva 2008. tṅri burxan-niṅ

308 oron: Tuguşeva 2008. orun

309 t(ä)ṅri burhanniḡ: Tuguşeva 2008. tṅri burxan-niṅ

309 köküzindäki: Tuguşeva 2008. kökuz-intäki

310 aṭ maṅgal tegüci: Tuguşeva 2008. ad maṅgal tigüci

aṭ maṅgal şeklinde ikilemedir.

at “Glück, Glückwunsch // mutluluk, şans, talih, kismet” (UW, 251). DTS’da *at maṅal* ~ *at maṅgal* şeklinde ve “счастье // mutluluk, şans, talih” anlamları ile yer verilmiştir (DTS, 65a).

maṅgal < Toh A. *maṅkal* (*maṅgal*) “bona fortuna // iyi şanslar” (Poucha, 1955, 211). < Skr. *maṅgala* “happiness, felicity, welfare, bliss // mutluluk, saadet, iyilik, neşe” (Monier-Williams, 1899, 772c).

maṅgal < Toh B. *maṅkāl* “good fortune, bliss, health; good omen // iyi şans, mutluluk, sağlık; iyi niyet” (Adams, 2013, 469). < Skr. *maṅgala* “greeting festively, honoring // neşeli bir şekilde kutlama, şerefendirme” (Edgerton, 1953, 414a).

310 yk ’wyr / k’: Tuguşeva 2008. y(ä)g örtüg(?) -kä

311 miṅ kigäylyḡ çakir lakṣaṅña: Tuguşeva 2008. ming kigäy-liy tägir lakṣaṅ-ṅga

kigäy “tekerlek parmağı, tekerlek parmağı olan”. Eski Uygurca metinlerde genel olarak *kigäy* ve *kigälig* şeklinde geçer. *Uigurische Āgama-Fragmente* (2)’de 17. satırda *yingaktın kalgülük çakirning bolguluk ming kig[äy]...* ve 35. satırda *ming kigäyläri kayu ol ulaldaçı no[m]...* şeklinde geçmektedir (Kudara, Zieme, 1990, 132). Eski Türkçe *kigäy* kelimesinin Çince şekli *fu* “Speiche // tekerlek parmağı” kelimesidir. Kelime Maitrisimit’te *kigä* şeklindedir. Ayrıca diğer örnekler; a) Maitrisimit Hami II, 5a9-11: *ming kigälig tilgänin yarataglag tamga ayasınta izängülükintä bäkiz bälgülüg közünür* b) Suv 450₁₆₋₁₈ *adakiñızniñ uulınta , çak(ı)r lakşan etigi ol , miñ kigäykä tükällig oñıra koollug ulduñlug* (AYS VI, 152: 1144-1445) şeklindedir. Kelime günümüzde *kägäy* şeklinde Kazakça, Karaçay Balkarça ve Kırgızcada, *gägäy* şeklinde Kumukçada ve aynı zamanda *gügä* ve *gügüsün* şeklinde Yeni Uygurcada yaşamaktadır (Kudara, Zieme, 1990, 135).

kigäy kelimesi yerine Anadolu ağızlarında *isbit* veya *ispit* kelimesi kullanılır. Anadolu ağızlarında *isbit* “araba tekerleğinin ağaç kısmı” (DS VII, 2554) ve *ispit* (I) “1. tekerleğin merkezinden çemberine kadar uzanan tel çubukların her biri.” (DS VII, 2559) şeklinde geçmektedir. Tietze çalışmasında *ispit* “tekerleğin merkezinden çemberine uzanan çubukların her biri” < Yun. *αψίδα* şeklinde yer vermiştir (Tietze, 2009, 415)

çakir “tekerlek, daire” < Toh A. *cākkār* “wheel // çark, tekerlek” (Carling, Pinault, Winter, 2009, 194). ~ Toh B. *cākkār* “wheel; cakra, wheel as mystical symbol // çark; cakra, mistik sembol olarak tekerlek” (Adams, 2013, 270). < Skr. *cakra* “the wheel // tekerlek” (Monier-Williams, 1899, 380c).

çakir “tekerlek, daire” < Toh A. *cākkār* (*cākrä*) “rota // tekerlek” (Poucha, 1955, 102). < Skr. *cakra* “circle // çember, halka, daire” (Edgerton, 1953, 221a).

lakşan < Toh B. *lakşane* ~ *lakşām* “characteristic, sign of excellence // özellik, mükemmellik belirtisi” (Adams, 2013, 590). < Skr. *lakşana* “a mark, sign, symbol, token, characteristic, attribute, quality // bir işaret, belirti, sembol, işaret, karakteristik, özellik, kalite” (Monier-Williams, 1899, 892a). ~ Toh A. *lakşam* “signum // işaret” (Poucha, 1955, 263) < Skr. *lakşana* “mark // işaret, iz” (Edgerton, 1953, 458a).

Tuğuşeva *tägir* olarak okuduğu kelimeyi çalışmasının dizin kısmında “круглый(?) // yuvarlak” anlamıyla vermiştir (Tuğuşeva, 2008, 110). Çalışmasının açıklama kısmında “tägir “колесо // tekerlek, çark”; tägirmä “круглый/ yuvarlak” ve tägirmä “круглый/ yuvarlak” köküyle ilişkili olabilir” şeklinde vermiştir (Tuğuşeva, 2008, 81).

313 y(a)rukıña: Tuğuşeva 2008. yruq-ınga

314 t(ä)ņri burhannıñ: Tuğuşeva 2008. tngri burxan-nıng

314 törlüg: Tuğuşeva 2008. türlüg

314 kamaglıgsız: Tuğuşeva 2008. qamay liv-siz

Erdal çalışmasında *kamaglıgsız* “distinctive; extraordinary // sıradışı, olağanüstü, farklı” anlamını vermiştir ve *kamaglıg* “common, not special // sıradan, özelliksiz” kelimesinin karşıtı olarak kullanıldığını belirtmiştir (OTWF, 136).

315 adroklarıña: Tuğuşeva 2008. adruq-larınga

316 t(ä)ņri burhannıñ: Tuğuşeva 2008. tngri burxan-nıng

316 kü[süş]-: Tuğuşeva 2008. küsüş-

317 t(ä)ņri burhannıñ: Tuğuşeva 2008. tngri burxan-nıng

318 yeg sukançıg: Tuğuşeva 2008. yig soyançıy

319 t(ä)ņri burhannıñ: Tuğuşeva 2008. tngri burxan-nıng

319 terini: Tuğuşeva 2008. tirini

319 kuvragı a[gır]: Tuğuşeva 2008. quvray-ı[nga]

320 bodis(a)t(a)vlarka: Tuğuşeva 2008. bodistv-lar-qa

320 bodis[(a)t(a)v]: Tuğuşeva 2008. bodistv

321 tayş<i>çi: Tuğuşeva 2008. tayşiçi

Guanwu açıklamalar kısmında, *tayşiçi* < Çin. 大勢至 (*da shi zhi*) [SH p. 85b] = Skr. *Mahāsthāma (prāpta)* [BHSD p. 427a] şeklinde verilmiştir (Zieme, Kudara, 1985, 146). Abitaki Ankara açıklamalar kısmında, *tayşiçi* < Çin. *tai-shih-chih* (G. 2688 9991 1817), Skr. *Mahāsthāmaprāpta* şeklinde verilmiştir (Temir, Kudara, Röhrborn, 1984, 28).

: Yazmada –i sesi unutulmuştur.

321 bodis(a)t(a)v: Tuguşeva 2008. bodistv

321 başlag[lıg]: Tuguşeva 2008. başlay-[liry]

Erdal çalışmasında *başlag* hem “leader // lider, önder” anlamında *baş+la-* fiilinin öznesini, hem de taban fiilinin daha az farklı bir anlamına sahip “the beginning // başlangıç” anlamında fiilinin kendisini de gösterdiğini belirtmiştir. Ayrıca *başlag* “introduction (to a book) // (bir kitaba) giriş” anlamıyla da kullanılır (OTWF, 183).

322 [a]/ku: Tuguşeva 2008. alqu

322 bodis(a)t(a)vlar m(a)has(a)t(a)vlar: Tuguşeva 2008. bodistv-lar myastv-lar

322 töz[ün]lär t[dok]: Tuguşeva 2008. töz-ün-lär [adruq]

323 t(ä)ñri burhanniñ: Tuguşeva 2008. tngri burxan-niñg

324 uguş: Tuguşeva 2008. oyuş

324 tegmä: Tuguşeva 2008. tigmä

324 tep: Tuguşeva 2008. tip

325 monçulayu: Tuguşeva 2008. munçulayu

325 tükättükdä inçä tep sözlä[yü yükünmiş]: Tuguşeva 2008. tükädtükdä inça tip söz-lä[miş?]

326 kargäk: Tuguşeva 2008. krgäk

326 t(ä)ñri burhanniñ: Tuguşeva 2008. tngri burxan-niñg

326 uguş agılık[ı]: Tuguşeva 2008. oyuş ayiliq

- 327 **tegmä:** Tuguşeva 2008. tigma
- 328 **tep:** Tuguşeva 2008. tip
- 329 **tesär:** Tuguşeva 2008. tiser
- 329 **burhanta:** Tuguşeva 2008. burxan-ta
- 329 **burhan:** Tuguşeva 2008. burxan
- 330 **köñül ök:** Tuguşeva 2008. köngül-nüng;
- 330 **burhan:** Tuguşeva 2008. burxan
- 331 **burhan:** Tuguşeva 2008. burxan
- 331 **burhanıg ös[är]:** Tuguşeva 2008. burxan-ıy ösä
- 332 **burhanlar:** Tuguşeva 2008. burxan-lar
- 333 **[a]mtı:** Tuguşeva 2008. [a]m[t]ı
- 334 **kulutlar:** Tuguşeva 2008. qolul-lar
- 334 **ölgäyşök üdkä:** Tuguşeva 2008. ölgäysük öd-kä
- 335 **yeti:** Tuguşeva 2008. yiti
- 336 **tärsikmäksiz tätrülmäksiz:** *tärsik- tätrül-* şeklinde ikilemedir.

Erdal çalışmasında +(X)k-’lı yapılar içerisinde *tärs+ik-* şeklinde vermiştir ve *tärsikmäk tätrülmäk* şeklinde ikileme olarak “perversion, confusion // (kötü yola) sapmak, (kafası) karışmak” anlamıyla Altun Yaruk’ta tek örnek (hapax) olarak kullanıldığını belirtmiştir (OTWF, 496). DTS’da *tersikmäk: tersikmäk tetrülmäk* “сворачивание, заблуждение // baştan çıkarmak, yanıltmak” şeklinde verilmiştir (DTS, 555b).

tätrül- için Erdal çalışmasında “to be perverted // aksileşmek, terslenmek, ters dönmek” veya “to be pathologically obstinate // hastalık derecesinde inatçı olmak” anlamlarını vermiştir. Ayrıca Clauson’un çalışmasında sözcüğün yanlışlıkla kapalı *e* ile yazıldığını belirtmiştir (OTWF, 676). Clauson sözlüğünde *tétrül-* için “to be turned round, reversed, perverted // çevirmek, ters dönmek”

anlamlarını vermiştir (ED, 460a). DTS’da *tätrülmäk* “совращение, заблуждение // baştan çıkarmak, yanıltmak” anlamıyla ve *tersikmäk tetrülmäk* şeklinde ikileme olarak kullanıldığına yer verilmiştir (DTS, 556b).

338 ämgäksiz sıkışsız: *ämgäksiz sıkışsız* şeklinde ikilemedir.

OTWF. *ämgäksiz* “sıkıntısız, zahmetsiz, eziyetsiz” (OTWF, 232). ED. *emgeksiz* “without pain, effort // sıkıntısız, zahmetsiz” (ED, 160b). DTS’da *emgeksiz tolgaksız* şeklinde ikileme olarak kullanıldığına yer verilmiştir (DTS, 172b).

340 bol[u]p: Tuguşeva 2008. bolup

340 terini kuvragı b[odis(a)t(a)v]-: Tuguşeva 2008. tirini quvray-ï t[özün]-

Tamamlama için bkz. Pekin III 46, 9 *ärsär, abita t(ä)ñri burhanı[g] terini kuvragı bodis(a)t(a)v-*

341 b(ä)lgülüg: Tuguşeva 2008. bälgülüg

341 tegmä a[rto Krak]: Tuguşeva 2008. tigmä

342 yertinçüdä oğgurak: Tuguşeva 2008. yirtinçüdä otçuraq

342 tuggalı: Tuguşeva 2008. toççalı

343 [o]l: Tuguşeva 2008. ol

343 tuga tükätt[ükdä]: Tuguşeva 2008. toya tükädtükdä

343 [t(ä)ñri]: Tuguşeva 2008. [tngri]

344 [bur]hanıg: Tuguşeva 2008. burxan-ıy

345 tugmaksız: Tuguşeva 2008. toçmaq-sız

345 tanuklaga/[ı]: aruçlaga/[ı]

Tuguşeva çalışmasının dizin kısmında *aruçla-* için “выбирать, избирать // seçmek” anlamını vermiştir (Tuguşeva, 2008, 91).

346 ödäçi: Tuguşeva 2008. ödçi

- 347 törlüg riđi bögülänmäklärkä:** Tuguşeva 2008. türlüg riti bögülänmäk-lär-kä
- 348 sıñarkı burhanlar:** Tuguşeva 2008. sıngarqı burxan-lar
- 349 burhanlarka:** Tuguşeva 2008. burxan-lar-qa
- 349 k[ı]l[ıp]:** Tuguşeva 2008. qıl[ıp]
- 350 bo yertinçükä:** Tuguşeva 2008. bu yirtinçükä
- 350 ütläp:** Tuguşeva 2008. ödläp
- 351 tegmä:** Tuguşeva 2008. tigmä
- 352 artokrak:** Tuguşeva 2008. artuyraq
- 352 yertinçükä:** Tuguşeva 2008. yirtinçü-kä
- 353 or[nanı]p:** Tuguşeva 2008. or[nanı]p
- 354 ävirmäksiz:** Tuguşeva 2008. irilmäksiz
- 354 üdnüñ:** Tuguşeva 2008. öd-nüng
- 354 kıdı-:** Tuguşeva 2008. qiti[γi]
- 355 -gı tükäginçäkätägi bodis(a)t(a)vla[r]:** Tuguşeva 2008. ti tükäginçä-kädäki bodistv-lar;
- : Yazmada *twykk'ynç'* şeklinde yazılmış ve *-k* ile *-a* sesinin yazmada yerleri yanlış yazılmıştır.
- 356 tüz:** Tuguşeva 2008. töz
- 356 burhan:** Tuguşeva 2008. burxan
- 356 tüzü:** Tuguşeva 2008. töz-ü
- 357 uguşıntakı:** Tuguşeva 2008. oyuş-ıntaqı
- 358 bo:** Tuguşeva 2008. bu
- 358 tüzü:** Tuguşeva 2008. töz-ü

359 uğuşıntakı tı[nl(i)g]-: Tuguşeva 2008. oğuş-ıntaqı t[ınly]

360 -larnığ birtäg: Tuguşeva 2008. lar-nığ birtag;

: Yazmada –nığ satır üstüne yazılmış.

360 tüzü: Tuguşeva 2008. töz-ü

360 küs[üş]: Tuguşeva 2008. küsüş

361 uğuşıntakı tınl(i)glarn[ıę]: Tuguşeva 2008. oğuş-ıntaqı tınly-lar-[nığ]

362 bo: Tuguşeva 2008. bu

362 tep monta: Tuguşeva 2008. tip munta

363 amita aba hiri svaha: Tuguşeva 2008. amita-apa hiri svaxa

amita aba << Skr. *amitābha*- “Name des Buddhas des, Westlichen Paradieses (Skr. *sukhāvati*), auch genannt Amitābha // Batıdaki cennetin (Skr. *sukhāvati*) Buddha’sının adı, Amitābha olarak da adlandırılır” (UWN, 128), (UW, 118).

hiri “bir *dhāraṇī* sözcüğü” << Skr. *hrīḥ*

svaha << Skr. *svāhā* “hail!, hail to!, may a blessing rest on! // selamlama!, selamlamak!, bir duaya dayanabilir!” (Monier-Williams, 1899, 1284c).

363 bo: Tuguşeva 2008. bu

363 darnig: Tuguşeva 2008. d(a)rniğ

darni “büyü formülü” << Skr. *dhāraṇī* “a mystical verse or charm used as a kind of prayer to assuage pain // bir gizemli dua veya ağrıyı azaltmak için bir çeşit dua olarak kullanılan büyü” (Monier-Williams, 1899, 515b). ~ Skr. *dhāraṇī* “magic formula // büyü formülü” (Edgerton, 1953, 284b).

364 sözlägülük: Tuguşeva 2008. söz-lägülüg

364 monta: Tuguşeva 2008. munta

364 yänä inča sözlä[gülük]: Tuguřeva 2008. yana inča söz-lägü[lüg]

- 365 yertinçüdü:** Tuguşeva 2008. yirtinçüdü
- 365 yertinçüdü] ilinmäksi[z]:** Tuguşeva 2008. yirtinçüdü ilinmäsi
- 366 inča k(a)ltı kök kalık:** Tuguşeva 2008. inča qltı kök qalıy
- 366 [inča] k(a)ltı le[nhu]-:** Tuguşeva 2008. ... qltı l[in-xu]-
- 367 yuklunmamış:** Tuguşeva 2008. yoqlunmamış

Erdal çalışmasında *yuk-lun-* “to be polluted; of filth, to adhere // kirlenmek; (pislik, kir) bulaşmak” anlamıyla sadece olumsuz yapılar ile kullanıldığını belirtmiştir (OTWF, 640). DTS’da *yuklun-* şeklinde alınmış ve *yuk-* fiiline gönderme yapmıştır (DTS, 281b). BT XXVIII, C081’de *nizvanita turup nizvanika yuklunmasar* şeklinde (Yakup, 2010, 126) ve *yuklun-* “to be polluted // kirlenmek, kirli olmak” anlamıyla geçmiştir (Yakup, 2010, 304). BT XXVI’da *yuklunmaksız* “unzerstörbar // bozulmaz, yıkılmaz, yok edilemez” şeklinde verilmiştir (Kasai, 2008, 338).

- 367 köñülüñüzñü[ŋ]:** Tuguşeva 2008. köñül-üngüz-n[üng]
- 368 süzöki anta takı a[dr]ok:** Tuguşeva 2008. süz-üki anta taqı a[dr]uq(?)
- 368 yintmiş y[egädmiş]:** Tuguşeva 2008. yintmiş y...

yintmiş yegädmiş yapısı, BT VIII, B 154’de *törü-tä yintmiş yigädmiş ärür* şeklinde geçmektedir. BT VIII, B 154 dipnotunda “*yintmiş* kelimesinin muhtemelen *utmış* yerine yanlışlıkla yazıldığını ve metinde çoğu kez *utmış yigädmiş* şeklinde ikili kullanımın olduğuna yer verilmiştir (Kara, Zieme, 1977, 105). BT VIII, *yigäd-* “siegreich sein // gâlip gelmek, üstün olmak” (Kara, Zieme, 1977, 147).

OTWF. *yeg+äd-* “to be better than or surpass someone; to succeed, improve // -den daha iyi, -e üstün olmak; başarmak, daha iyiye gitmek” (OTWF, 490). ED. *yegäd-* “to get better, to succeed; make better, to improve // daha iyiye gitmek, başarmak; iyileştirmek, başarmak” (ED, 911b). DTS. *yegäd-* “улучшаться // iyileştirmek” (DTS, 252b).

Tuğuşeva çalışmasının dizin kısmında *yint-* için “искать // aramak” anlamını vermiştir (Tuğuşeva, 2008, 117)

369 amtı: Tuğuşeva 2008. ämti

370 osuglug ädgülär[kä]: Tuğuşeva 2008. oşuy-luy ädgü-lärgä

371 tep , monta: Tuğuşeva 2008. tip : munta

372 yänä ina tep sözlägülük: Tuğuşeva 2008. yana ina tip söz-lägülüg

372 törlüg: Tuğuşeva 2008. türlüg

373 tüzü buşı berip: Tuğuşeva 2008. töz-ü buşı birip

373 paramitlarta:

paramit “erdem, fazilet, mükemmellik” < Toh A. *pāramit* (Poucha, 1955, 167)
< Skr. *pāramitā* “mastery, supremacy, perfection // üstünlük, mükemmellik”
(Edgerton, 1953, 341b).

paramit “erdem, fazilet, mükemmellik” < Toh B. *pāramit* “supremacy, mastery
// üstünlük, ustalık” (Adams, 2013, 392) < Skr. *pāramitā* “transcendent (as
spiritual knowledge) // yüce (manevi bilgi olarak)” (Monier-Williams, 1899,
619c).

375 burhan: Tuğuşeva 2008. burxan

375 tep monta: Tuğuşeva 2008. tip munta

376 ärdinilärkä yumtaru: Tuğuşeva 2008. ärdini-lärgä yumtaru

376 yüküngül[ük] ol yumtaru yüküngülük: Tuğuşeva 2008. yüküngülüg [ol]
[köng]ül yumtaru yüküngülüg [ol]

377 bo: Tuğuşeva 2008. bu

377 yı[gi]nm[ı]ř: Tuğuşeva 2008. yiyinmiş

377 süzök: Tuğuşeva 2008. süz-ük

378 kertgünç: Tuğuşeva 2008. kirtgünç

378 sınıarkı: Tuguşeva 2008. sınıgarqı

379 uğuşındaki mängün: Tuguşeva 2008. oyuş-ındaqı mängün

379 y(a)rılıkadaçı: Tuguşeva 2008. yrılıqadaçı

379 oom s(a)rva budaya namo şute: Tuguşeva 2008. oom şrin budy-a namosduti

Apokryphen Sutra 118. satırda [*sivara işv*]ar-a rača buday-a namostudi (Kara, Zieme, 1986, 328) ve 151. satırda *rača buday-a namostudi atly tngri burxan* (Kara, Zieme, 1986, 329) şeklinde geçmektedir. BT XXIII, C01-C02’de *namo buday-a : namo d(a)rmay-a namo saŋgaya-a:* şeklinde geçmektedir (Zieme, 2005, 63).

oom << Skr. *om* “a word of solemn affirmation and respectful assent // dinsel bir yemin sözü” (Monier-Williams, 1899, 235c).

s(a)rva << Skr. *sarva* “whole, entire, all, every // bütün, hep, hepsi, her şey” (Monier-Williams, 1899, 1184c). ~ Skr. *sarva* “all, altogether // hepsi, hep beraber” (Edgerton, 1953, 583a).

budaya << Skr. (*namo*) *buddhāya* (Zieme, 2005, 200).

namo << Skr. *namo* (Monier-Williams, 1899, 528b) ~ *namas* “saygı” (Monier-Williams, 1899, 528a).

stute << Skr. *stuti* “praise, eulogy, panegyric, commendation, adulation // övgü, methiye, takdir” (Monier-Williams, 1899, 1259b). ~ Skr. *stuti* “praises // övme, övgü” (Edgerton, 1953, 608b).

380 tegmä: Tuguşeva 2008. tigma

380 burhan: Tuguşeva 2008. burxan

381 süzök: Tuguşeva 2008. süz-ük;

382 ke{n}rtgünç: Tuguşeva 2008. kirtgünç

: Fragmanda kynrtkwnç şeklinde arada bir –n sesi fazladan yazılmış.

- 382 sıṅarkı:** Tuguşeva 2008. sīngarqī
- 382 ugu[ş]-:** Tuguşeva 2008. oyuş-
- 383 mäṅgün:** Tuguşeva 2008. mäṅgün
- 383 y(a)rḥkadaçı:** Tuguşeva 2008. yrliqadaçı
- 383 oom s(a)rva darm[aya] namosṭute:** Tuguşeva 2008. oom šrin darm[y-a] namosduti
- darmaya* << Skr. *dharmāya* (Monier-Williams, 1899, 512c). ~ Skr. *dharmāya* → *dharma* “characteristic, quality // karakteristik, özellik” (Edgerton, 1953, 276a).
- darmaya* << Skr. (*namo*) *dharmāya* (Zieme, 2005, 201).
- 384 tegmä:** Tuguşeva 2008. tige
- 385 süzök k[ertgünç]:** Tuguşeva 2008. süz-ük [kirtgünç]
- 386 sıṅarkı:** Tuguşeva 2008. sīngarqī
- 386 uguşındaki māj[gün]:** Tuguşeva 2008. oyuşındaqī mäṅg[ün]
- 387 y(a)rḥkadaçı:** Tuguşeva 2008. yrliqadaçı
- 387 oom s(a)rva saṅgaya namosduti teg[mä]:** Tuguşeva 2008. oom šrin sangh-ya namosduti ti[gmä]
- saṅgaya* << Skr. *saṃghāya* “der Gemeinschaft // topluluk, cemaat” (Zieme, 1985, 219).
- Skr. *saṃghā* “a society, association, company, community // bir topluluk, dernek, şirket, toplum” (Monier-Williams, 1899, 1129c).
- 388 bursaj:** *bursaj* “rahipler topluluğu” < Soğd. *pwrsnk* “monk, community of monks // rship, rahipler topluluğu” = Skr. *bhikṣu-saṃgha* (Gharib, 1995, 331a, 8218. madde).
- Skr. *bhikṣusaṃgha* “the association of Buddhist monks // Budist rahipler birliğı” (Monier-Williams, 1899, 756c).

- 388 yinçür[ü] töpün yükü[nü]:** Tuguşeva 2008. yinçürü töpün yükün[ü]
- 389 monta:** Tuguşeva 2008. munta
- 389 t(ä)ŋri burh[an]:** Tuguşeva 2008. tŋri burx[an]
- 390 aŋın aŋaguluk:** Tuguşeva 2008. adın adayuluy
- 390 aŋayu tükättükdä bo [şlok]-:** Tuguşeva 2008. adayu tükädtükdä bu [şlok]
- 391 –ıg sözlägülük:** Tuguşeva 2008. –uy söz-lägülüg
- 391 şlokı bo:** Tuguşeva 2008. şlok-i bu
- 391 amtı m(ä)n isi[g]:** Tuguşeva 2008. ämti m(ä)n isig
- 393 sansarlıg:** *sansar* “varlık döngüsü, hayat döngüsü” + Türk. *lıg*

sansar “varlık döngüsü, hayat döngüsü” < Toh A. *samsār* “animarum peregrination // ruhların yolculuğu” (Poucha, 1955, 357). ~ Toh B. *samsār* “cycle of rebirth // yeniden doğuş döngüsü” (Adams, 2013, 734). < Skr. *samsāra* “going or wandering through, undergoing transmigration; transmigration, metempsychosis // gitme ve gezinme, devam eden göç; ruhun göçü, ruh göçü” (Monier-Williams, 1899, 1119c).

- 393 taloy ügüz içintä:** Tuguşeva 2008. taluy ögüz içintä
- 394 batmış erinç:** Tuguşeva 2008. badmiš irinç

çomrul- bat- şeklinde ikilemedir.

Erdal çalışmasında *çomr-ul-* “to be made to submerge // batırılmak” anlamıyla verilmiş ve kelimenin tek örnek (hapaks) olduğunu belirtmiştir (OTWF, 657). ED ve DTS’da kelime bulunmamaktadır.

OTWF. *bat-* “to go under // batmak” (OTWF, 183). ED. *bat-* “to descend and disappear // alçalmak, kaybolmak” DTS. *bat-* “погружаться // dalmak, batırmak” (DTS, 89).

- 395 özguru y(a)rılıkadaçı:** Tuguşeva 2008. oşyuru yrliqadaçï
- 395 tegmä:** Tuguşeva 2008. tigmä

- 396 artokrak:** Tuguşeva 2008. artuyraq
- 396 yertinçüdä:** Tuguşeva 2008. yirtinçüdä
- 396 y(a)rlıkançuçı:** Tuguşeva 2008. yrliqançuçı
- 397 t(ä)ŋri burhan:** Tuguşeva 2008. tngri burxan
- 398 etilmiş y[ara]tılmış:** Tuguşeva 2008. itilmiş yaratılmış
- 399 törlüg nayragla[rk]a:** Tuguşeva 2008. türlüg nayray-larqa

nayrag “belirti, işaret, özellik” < Moğ. *nairag* “The (80) minor distinguishing marks of the body of Buddha // Buddha’nın vücudundaki ayırt edici 80 küçük işareti.” (Lessing, 1960, 1177a). = Skr. *anuvyañjana* “a secondary mark or token Buddha // ikincil bir işaret ya da Buddha işareti” (Monier-Williams, 1899, 39b). ~ Skr. *anuvyañjana* “minor or secondary characteristic, of things in general; one of the 80 minor marks or characteristics of Buddha // genel olarak bir şeylerin, küçük veya ikincil özelliği; Buddha’nın 80 küçük işaretinden veya özelliğinden biri” (Edgerton, 1953, 34a).

- 401 kılm[ı]ş beş anantraş:** Tuguşeva 2008. qılmış biş an(a)ntraş;

anantraş << Skr. *ānantarya-* ‘unmittelbar; Todsünde // doğrudan doğruya; ölümcül günah’, “Bezeichnung für 5 bestimmte schwere, unentschuldbare Sünden im Buddh. // Budizm’de bağışlanamaz belirli beş ağır günahın adı” (UWN, 145; UW, 130).

anantraş < Toh B. *anantārs* “sin whose penalty is death // cezası ölüm olan günah” (Adams, 2013, 11). < Skr. *ānantarya* “deadly sin // ölümcül günah” (Edgerton, 1953, 95b).

- 402 karmap(a)tta:** Tuguşeva 2008. karmapt-ta

karmap(a)t “iyi ya da kötü işler, davranış veya işin yönü, yolu, vasfı” < Toh B. *karmapath** “the way of [good] works; course of action // [iyi] çalışmaların yolu, hareket tarzı” (Adams, 2013, 152). < Skr. *karmapatha* “the way or direction or character of an action // bir eylemin yolu veya yönü veya

karakteri” (Monier-Williams, 1899, 259a). ~ Skr. *karmapatha* “course of action // davranış biçimi” (Edgerton, 1953, 170b).

402 açını yadını: *açın-* *yadın-* şeklinde ikilemedir.

OTWF. *aç-in-* “to open one’s clothes, baring the bosom; to disclose one’s sins // giysilerini açmak, göğsünü-bağrını açmak; açınmak” (OTWF, 584). ED. *açın-* (29a). DTS. *açın-* “раскрыться // açığa vurmak” (DTS, 5b).

OTWF. *yad-in-* “to open oneself up (to view and to criticism) // kendini (görüş ve eleştiriye) açmak” (OTWF, 625). ED. *yadın-* “to spread // yayılmak” (ED, 892b). DTS. *yadın-* “подробно излагать // ayrıntılı olarak açıklamak” (DTS, 223a).

403 bir aṭamak: Tuguşeva 2008. bir adamay

: Fragmanda *bir* kelimesi sonradan eklenmiş.

404 kılınçlarımız: Tuguşeva 2008. qilinç-lar-îmz

405 ketzün: Tuguşeva 2008. kitsün

405 ölgäyşök üd[tä]: Tuguşeva 2008. ölgaysüg öd-tä

406 t(ä)ṅri burhan: Tuguşeva 2008. tngri burxan

406 içgärip: Tuguşeva 2008. içkärîp

407 y(a)rĥkazun: Tuguşeva 2008. yrĥqaz-un

407 üdtä: Tuguşeva 2008 . ödtä

407 böl[öklüg]: Tuguşeva 2008. böl[ük?]

408 lenhua içintä oḡgurak: Tuguşeva 2008. linxu-a içintä otγuraq

408 adırthg tuggalı: Tuguşeva 2008. adirtliγ toγγalı

: Fragmanda *adirtliγ* kelimesi ”*dyltryq* şeklinde yazılmıştır.

409 lenhua: Tuguşeva 2008. linxu-a

- 409 abita [burh]annıñ şop[ag]:** Tuguşeva 2008. abita tigmä*** [burxa]n-nıñ şo[paγ]

: Tuguşeva'nın çalışmasında yer alan fragmanda bu kısım, *abita tigmä* şeklinde okumaya elverişlidir (Tuguşeva, 2008, 149). Ancak Tuguşeva çalışmanın metin kısmında *tigmä* kelimesinin yerine *tngrı* kelimesinin yazılması gerektiğini dipnotta belirtmiştir (Tuguşeva, 2008, 33).

: Elimizdeki fragmanda bu kısım, *abita [burh]annıñ şop[ag]* şeklinde okumaya elverişlidir.

- 410 idok:** Tuguşeva 2008. iduq
- 410 kö[r]üp yüz yüg[ärü]:** Tuguşeva 2008. körüp yüz yüg[ärü]
- 411 oron:** Tuguşeva 2008. orun
- 412 kulutlarınıñ:** Tuguşeva 2008. qolut-lar-nıñ
- 412 üz[ä]:** Tuguşeva 2008. üz-ä
- 413 kşanta ärtip aşıp:** Tuguşeva 2008. kşan-ti ärtip aşıp
- kşan* “an, hâlihazır, kısa zaman; belirsiz bir zaman aralığı” < Toh A. *kşana* (*kşam*) “momentum (punctum) temporis // an (nokta) zamanı” (Poucha, 1955, 97). < Skr. *kşana* “any instantaneous point of time, instant, twinkling of an eye, moment // anlık herhangi bir zaman, an, göz açıp kapayınca kadar (geçen süre)” (Monier-Williams, 1899, 325a).
- 413 oronka:** Tuguşeva 2008. orun-qa
- 414 burhannıñ:** Tuguşeva 2008. burxan-nıñ
- 414 tegmä:** Tuguşeva 2008. tigmä
- 415 artokrak:** Tuguşeva 2008. artuyraq
- 415 yertinçüsintä tuggalı:** Tuguşeva 2008. yirtinçü-sintä toyğalı

416 **t(ä)ŋri burhanıg:** Tuguşeva 2008. tngri burxan-ıy

416 **yeg:** Tuguşeva 2008. yig

417 **sukançıg:** Tuguşeva 2008. soyançiy

417 **y(a)rhıgn:** Tuguşeva 2008. yrliqin

417 **tıql<a>lm:** Tuguşeva 2008. tınglalim

: Yazmada –a sesi eksik yazılmıştır.

418 **huata:** Tuguşeva 2008. xua-ta

419 **sıŋarkı:** Tuguşeva 2008. sıngarqı

419 **burhan[la]rka:** Tuguşeva 2008. burxanlarqa

420 **bodis(a)t(a)vlarka:** Tuguşeva 2008. bodistv-larqa

420 **bo yeg adro[k]:** Tuguşeva 2008. bu yig adruq

421 **[bu]yan:** Tuguşeva 2008. buyan

421 **çınzu tegmä:** Tuguşeva 2008. çinsu tigmä

422 **kertü:** Tuguşeva 2008. kirtü

422 **burhan:** Tuguşeva 2008. burxan

422 **yänä:** Tuguşeva 2008. yana

423 **bo:** Tuguşeva 2008. bu

423 **uguşındaki:** Tuguşeva 2008. oyuş-ındaqı

424 **tüzükä:** Tuguşeva 2008. töz-ü-kä

424 **täŋik-:** *täŋik-* “eşit olmak, dengeli olmak” anlamındadır. Erdal çalışmasında fiili +(X)k-’lı yapılar içerisinde *täŋ+ik-* şeklinde yer verip tek örnek (hapax) olduğunu belirtmiş ve Warkne 275’den *b(ä)k katıg kertgünç köŋülümüz alko burxanlarınıŋ könüli birlä taŋikip...* şeklinde örneğe yer vermiştir (OTWF, 496). Kelimenin geçtiği diğer örnekler için bkz. RaschLobpreis (B) Z.4 *alkısı*

tāņikmiš aşayı adurum (Raschmann, 1995, 188); BT XXV (1), 0367 *alku burhanlarnıñ köñüli birlä tāņikip...* (Wilkens, 2007, 74); BT XXV (2)'deki diğەر örnekler için bkz. (Wilkens, 2007, 413). ShoAbhiY'de *tāņgik-* “eşit olmak; hazırlanmak, düzenlenmek” (Shōgaito, 2008, 663) ve ShoAbhiStock'te *tāņgik-* “to become equal // eşitlemek, eşit olmak” (Shōgaito, 2014, 278) anlamıyla verilmiştir.

425 tegmä artokrak: Tuguşeva 2008. tigmä artuyraq

426 el: Tuguşeva 2008. il

426 tuggalı: Tuguşeva 2008. toğyalı

426 samantabadrepohen: Tuguşeva 2008. samandabatri böğü

427 bodis(a)t(a)vniñ: Tuguşeva 2008. bodistv-niñg

428 üdtä: Tuguşeva 2008. ödtä

428 tüz: Tuguşeva 2008. töz;

: Yazmada *tüz* kelimesinin yanına sonradan ekleme *-nyk* şeklinde okunan harfler var.

429 burhan: Tuguşeva 2008. burxan

429 kay[u]: Tuguşeva 2008. qa[yu]

430 burhan: Tuguşeva 2008. burxan

430 tuggalı: Tuguşeva 2008. toğyalı

430 tınl(i)gl[ar]: Tuguşeva 2008. tınlı-lar

431 bo: Tuguşeva 2008. bu

431 'āñ[it]mäktä: Tuguşeva 2008. āngitmäk-tä

432 [in]çip amti mon[ı]: Tuguşeva 2008. i[nč]ip ämti munu[ng?]

433 tegmä artokrak: Tuguşeva 2008. tigmä artuyraq

433 yertinçütä tug[urdaç]-: Tuguşeva 2008. yirtinçütä toğγ[u?]-

- 434 **öritgülük:** Tuguşeva 2008. öritgölüg
- 435 **şlokı bo:** Tuguşeva 2008. şloki bu
- 435 **amtı:** Tuguşeva 2008. ämti
- 435 **özümüztin [bärü]:** Tuguşeva 2008. özümüz-tin [bärü]

: Fragmanda *özümüztin* kelimesinden sonra *twyz ~ töz/tüz* şeklinde okumaya uygun bir kelime bulunmaktadır.

- 437 **keğin:** Tuguşeva 2008. kitin
- 437 **tegmä artokrak:** Tuguşeva 2008. tigmä artuıraq
- 438 **süzök:** Tuguşeva 2008. süz-ük
- 438 **y(a)rlıkadaçı:** Tuguşeva 2008. yrliqadaçı
- 438 **beş:** Tuguşeva 2008. biş
- 438 **beş ađun:** HamiZus 90. dipnota göre; *biş ađun* ~ Skr. *pañca gatayaḥ* „fünf Existenzformen // beş varoluş şekli“ beş *gatis* (beş varoluş hali): der Götter “Tanrılar” (*deva*), Menschen “insanlar” (*manuṣya*), Tiere “hayvanlar” (*tiryāñc*), Hungergeister “açlık çeken” (*preta*), Wesen der Hölle “cehennem varlıkları” (*nakara*). (Eimer, Laut, Geng, Klimkeit, 1988, 51).
- beş ađun* “die fünf Existenzen // beş varoluş” = < Toh A. *pāñ-cmolu* < Skr. *pañcagati* (Wilkens, 2016, 945)
- ađun* “dünya” < Sođd. ”*žwn* ~ ’zw’n(h) (Gharib, 1995, 16a, 403. madde).
- 439 **y(a)rlıkançuçı:** Tuguşeva 2008. yrliqančuçı
- 440 **y(a)rlıkamış:** Tuguşeva 2008. yrliqamiş
- 441 **t(ä)ğri:** Tuguşeva 2008. tngri
- 442 **[b]urhan:** Tuguşeva 2008. burxan
- 442 **kim [kay]u:** Tuguşeva 2008. kim [qa]yu
- 442 **t(ä)ğri:** Tuguşeva 2008. tngri

- 443 [bu]rhanıñ:** Tuguşeva 2008. burxan-nıng
- 443 añın añasar söz[läsär]:** Tuguşeva 2008. adın adasar söz-läsär
- 443 ölgäyşök üdtä:** Tuguşeva 2008. ölgäysüg ödtä
- 444 añlıg mañgallıg:** Tuguşeva 2008. ad-liy mangal- liy
- 444 iru b(ä)lgüläri:** Tuguşeva 2008. niru bälgü-läri

iru b(ä)lgü şeklinde ikilemedir. Genel olarak *irü* şeklinde okunan kelime, BT XXXVII (3)'te *iru* şeklinde okunmuştur (Wilkens, 2016, 972). BT XXXVII (1), 00041'de geçen *üç törlüg irulug* cümlesinde, kelimeye gelen ekin kalın sırada olması sebebiyle kelime *iru* şeklinde okunmuştur (Wilkens, 2016, 204).

iru “belirti, işaret, gösterge”. ED. *irü* “omen, sign // belirti, işaret” (ED, 197a). DTS. *irü* “знак, примета // işaret”, *irü belgü* “признак, знак, примета // işaret” (DTS, 212b). *irü* kelimesinin Sankritçe karşılığı *lakṣaṇa*'dır (Ölmez, 1991, 96). Skr. *lakṣaṇa* “mark // işaret” (Edgerton, 1953, 458a). ~ Skr. *lakṣaṇa* “a mark, sign, symbol // işaret, belirti, sembol” (Monier-Williams, 1899, 892a).

b(ä)lgü “belirti, işaret, gösterge”. ED. *belgü* “sign, mark // işaret, belirti” (ED, 340a). DTS. *belgü* “примета // işaret” (DTS, 93b). *bälgü* kelimesinin Sankritçe karşılığı *lakṣana* ve *nimitta*'dır (Ölmez, 1991, 86). Skr. *nimitta* “mark, target // işaret, hedef” (Monier-Williams, 1899, 551a). ~ Skr. *nimitta* “(sign, mark, and so) external aspect or feature, appearance // (işareti, belirti vb.) Dış görünüş veya özellik, görünüm” (Edgerton, 1953, 297b).

- 446 sukavati ulušta:** Tuguşeva 2008. sukavati ulušt-ta

: Fragmanda bu kısım sukavati-ta ulušt şeklinde yazılmış.

- 447 ođgurak:** Tuguşeva 2008. otýuraq
- 447 tuggalı:** Tuguşeva 2008. toyğalı
- 448 süzök:** Tuguşeva 2008. süz-ük
- 450 riđi bögülänmäklig:** Tuguşeva 2008. riti böğülänmäk-lig

- 450 **üz[ä]**: Tuguşeva 2008. üz-ä
- 451 **lenh[ua]**: Tuguşeva 2008. lin-[xu-a]
- 452 **pohen**: Tuguşeva 2008. pohin
- 452 **tugarlar**: Tuguşeva 2008. toyar-lar
- 452 **[içgü ton]**: Tuguşeva 2008. [i]çku t[on]
- 453 **çurni karaža**: Tuguşeva 2008. čurni kārāšā

karaža < Toh B. *kašār* “saffron-colored monk’s garb // safran renkli keşiş kıyafeti (Adams, 2013, 157). < Skr. *kāṣāya* “the wearing of the yellow // sarı giysi” (Edgerton, 1953, 182a). ~ Skr. *kāṣāya* “brown-red, dyed of a reddish colour; brown-red cloth or garment // kahverengi-kırmızı, kızılımsı renkle boyanmış; kızılımsı kumaş veya giysi” (Monier-Williams, 1899, 281a).

- 454 **sukançig**: Tuguşeva 2008. soyančiy
- 454 **yevig tižigtä**: Tuguşeva 2008. yivig tişig-tä
- 454 **l[akşanların nayragların]**: Tuguşeva 2008. l[akşanlarıy?]

Ayrıca krş. Ankara Yaprak 4, 2: *köñülintä lakşanların nayragların adkanıp*

- 455 **eyin**: Tuguşeva 2008. iyin
- 455 **ägsüksü[z kargäk]siz**: Tuguşeva 2008. äksüzsüz kr[gäk]siz
- 456 **b(ä)lgürär köžünür**: Tuguşeva 2008. bälgürär kösünür

b(ä)lgür- köžün- şeklinde ikilemedir.

OTWF. *bälgü+r-* “to become apparent, to appear // ortaya çıkmak, belirlemek” (OTWF, 500). ED. *bälgür-* “to appear, become manifest // belirlemek, ortaya çıkmak” (ED, 341). DTS. *belgür-* “показываться // görünmek” (DTS, 93b).

OTWF. *közün-* “to be visible, to appear // gözükmek, ortaya çıkmak” (OTWF, 607). ED. *közün-* “to be visible, to appear // gözükmek, ortaya çıkmak” (ED, 762a). DTS. *közün-* “казаться, показываться // görünmek, gözükmek” (DTS, 321b).

456 sığar yertinçülärtäki: Tuguşeva 2008. sığar yirtinçü-lär tä

457 burhan açı: Tuguşeva 2008. burxan adı

458 artokrak: Tuguşeva 2008. artuyraq

458 burhanlar: Tuguşeva 2008. burxan-lar

459 riğılıg: Tuguşeva 2008. riti-liy

459 bögüngülü<k>süz: Tuguşeva 2008. bögüngülüksüz

sakınguluksuz bögüngülüksüz şeklinde ikilemedir.

OTWF. *sak-in-* “to think, imagine, plan // düşünmek, tasavvur etmek, planlamak” (OTWF, 612). ED. *sakin-* “to think // düşünmek” (ED, 812b-813b).

DTS. *sakin-* “думать, размышлять // düşünmek” (DTS, 486b).

OTWF. *bög-ün-* “to comprehend, perceive, recognize // anlamak, algılamak, idrak etmek, tanımak” (OTWF, 595). ED. *bögün-* (ED, 328a). DTS. “уразумевать; познавать // aydınlatmak, tanımak, bilmek”, *bögün- sakın-* (DTS, 116b).

Brāhmī harfli metinlerde *bögün-* şeklinde –ü ile yazılmıştır (Maue, 2014, 586).

: Yazmada *bögüngülüksüz* kelimesinde –k sesi yazılmamıştır.

459 köni n[om]: Tuguşeva 2008. köni n[om?]-

460 adrokı: Tuguşeva 2008. adruqı

460 bögüngülüksüz: Tuguşeva 2008. bögüngülüksüz

460 aya[g]-: Tuguşeva 2008. ay[ay]-

462 bögüngülüksüz: Tuguşeva 2008. bögüngülüksüz;

: Fragmanda *bögüngülüksüz* kelimesinin ilk hecesi *bwyk* şeklinde olması gerekirken *byk* şeklinde eksik ünlülü yazılmıştır.

463 bögüngülüksüz: Tuguşeva 2008. bögüngülüksüz

463 ädgülg-lärk[ä]: Tuguşeva 2008. ädgülg-lärkä

464 kertgüngäli: Tuguşeva 2008. kirtgüngäli

süzül- kertgün- şeklinde ikilemedir.

OTWF. *süz-ül-* “to be strained or rinsed; to be pure and pious; to have faith in // süzülme, durulanmak; temiz yürekli ve dindar olmak, inançlı olmak” (OTWF, 674). ED. *süzül-* “to be strained, clarified; to be purified // süzülme, aydınlanmak; arınmak” (ED, 863a). DTS. *süzül-* “освободиться, очищаться // boşaltmak, temizlemek” (DTS, 519b).

OTWF. *kertgün-* “to believe (in) something // bir şeye inanmak, doğru bulmak” (OTWF, 605). ED. *kertgün-* “to believe (something), to believe in (something) // inanmak” (ED, 739b). DTS. *kertgün-* “верить, иметь веру // inanmak” (DTS, 301b).

464 öñi: Tuguşeva 2008. öngü

464 b[ursañ]: Tuguşeva 2008. b[...]

465 [sa]kingulaksuz bögüngülüksüz: Tuguşeva 2008. [saq]inyulaksuz bögüngülüksüz

466 tugup: Tuguşeva 2008. toyp

466 [ul]ušta: Tuguşeva 2008. uluş-ta

467 ş(i)mnular: Tuguşeva 2008. şmnu-lar

467 t[urul]durayın: Tuguşeva 2008. t[uru]ldurayın

468 toyın: *toyın* “Budist rahip, Budist kimse, rahip, keşiş” = Çin. 道人 *dao ren* = Skr. *bhikṣu* “a beggar, mendicant, religious mendicant; a Buddhist mendicant or monk Kathās // bir dilenci, din görevlisi, rahip; bir Budist rahip ya da rahip Kathās” (Monier-Williams, 1899, 756c).

468 b(ä)kl<ä>yin: Tuguşeva 2008. bkläyin

: Yazmada –ä sesi eksik yazılmıştır.

469 burhanlarnıñ: Tuguşeva 2008. burxan-lar-nıñg

469 agılıkn: Tuguşeva 2008. ayılıyın

469 birtäml[äti]: Tuguşeva 2008. [bädü]r[äyin]

470 üklitäyin keñüräyin tep: Tuguşeva 2008. öklitäyin kingürtäyin tip

üklit- keñür- şeklinde ikilemedir.

OTWF. *ükli-t-* “to increase (tr.) // çoğaltmak, artmak” (OTWF, 791). ED. *üklit-* “to increase // çoğaltmak, artmak” (ED, 107a). DTS. *üklit-* “расширять // genişletmek, açmak” (DTS, 624a). Ayrıca *üklit- as-* şeklinde ikileme olarak kullanılır.

OTWF. *keñü-r-* “to enlarge; to spread open; i.e explain // genişletmek, yaymak; açıklamak” (OTWF, 716). ED. *keñür-* “to widen, broaden // genişletmek” (ED, 733a). DTS. *keñür-* “распространяться // yayılmak” (DTS, 299b).

471 uguşintakı: Tuguşeva 2008. oğuş-ıntaqı

471 [ençgülüg]: Tuguşeva 2008. [inçkülüg]

ençgülüg äsängülüg “huzurlu, sakin, rahat” şeklinde ikilemedir.

OTWF’de *enç+gü* “peace, tranquillity // huzur, sükûnet, sakinlik” anlamıyla verilmiştir (OTWF, 164). ED. *ençgülüg* “peaceful, tranquil // huzurlu, durgun, sakin” (ED, 175a). DTS. *inçkülüg* “спокойный // sakin, huzurlu, durgun” (DTS, 210a).

OTWF. *äsängü* “well-being // iyilik” (OTWF, 164). ED. *äsängülüg* “security // güvenli” (ED, 249b). DTS. *esänjülüg: inçkülüg esänjülüg* (DTS, 183b).

472 burhan [kutıña]: Tuguşeva 2008. burxan [yoriyınta?]

473 bodis(a)t(a)vlarnıñ: Tuguşeva 2008. bodistv-lar-nıñg

473 [küsüş]: Tuguşeva 2008. [küsüş]

474 eyin: Tuguşeva 2008. iyin

474 bütz[ün]: Tuguşeva 2008. büt[zün]

475 kılınçlarımız: Tuguşeva 2008. qılınç-lar-ïmïn

476 eliglär hanlar: Tuguşeva 2008. ilig-lär xan-lar

477 buşı idiläri: Tuguşeva 2008. buşı iti-läri

buşı “sadaka” < Çin. 布施 *bu shi* = Skr. *dāna* “distribution of food or of a sacrificial meal // Yemek dağıtımı veya kurban yemeği” (Monier-Williams, 1899, 474c).

BT XVIII’de *buşı idizi* “Spenderherr // bağış sahibi” = Skr. *dānapati* şeklindedir (Zieme, 1996, 203). BT XVIII, S 612, *qang-nïng buşı idizi başlap nom* (Zieme, 1996, 114). Ayrıca krş. BT XXVI *buşı idisi* “Spenderherr // bağış sahibi (Yasai, 2008, 292), BT XXVI, 39b.5 *yänä y(e)mä buşı idi-läri ärsär* (Yasai, 2008, 106).

Skr. *dānapati* “liberality-lord, munificent man // cömert efendi, eli açık kişi” (Monier-Williams, 1899, 474b).

478 uguşıntakı: Tuguşeva 2008. oyuş-ïntaqı

478 [barça küsüş]-: Tuguşeva 2008. ...(?) [küşüş]

479 kkir tap[çalartın]: Tuguşeva 2008. kkir tap[çalarıntın]

480 üdrülüp: Tuguşeva 2008. ödrülüp

480 tegmä: Tuguşeva 2008. tigmä

481 idalamadın: Tuguşeva 2008. italamadın

tit- idala- “bırakmak, vazgeçmek” şeklinde ikilemedir.

ED. *tit-* “to give up, renounce // bırakmak, vazgeçmek” (ED, 450b). DTS. *tit-* “отвергать, отстранять, отказываться // reddetmek, uzaklaştırmak, uzaklaştırmak”, *tit- idala-* (DTS, 563b).

ED. *idala-* “to give up, renounce // bırakmak, vazgeçmek” (ED, 59b). DTS. *idala-* “отказываться, отвергать // vazgeçmek, reddetmek”, *tit- idala-* (DTS, 217a).

ShoAbhiY’de *tit-* “bırakmak; terk etmek (Skr. *upekṣā*)”, *boşu- tit-* “istediğini yapmak, bir şeyi kendi istediği gibi yapmak”, *kod- tit-* “terk etmek” ve *ir- tit-* “tiksinmek, nefret etmek; dünyevî zevkleri bırakmak (Skr. *vairāgya*)” şeklinde kullanılmıştır (Shōgaito, 2008, 675). BT XXXVII (3)’te *tit- idala-* “aufgeben // vazgeçmek, bırakmak” şeklinde ikileme olarak kullanılmıştır (Wilkens, 2016, 1077).

- 481 b[ir]täg:** Tuguşeva 2008. birtäg
- 482 tegmä artokrak:** Tuguşeva 2008. tigmä artuıraq
- 482 yertinçüdä tuggalı:** Tuguşeva 2008. mängilig yirtinçü-dä toıyalı
- 483 tep:** Tuguşeva 2008. tip
- 484 tegmä [arto]krak:** Tuguşeva 2008. tigmä [artu]ıraq
- 485 yertinçüdä tuggalı:** Tuguşeva 2008. yirtinçü-dä toıyalı
- 485 tiläs[är]lär:** Tuguşeva 2008. tiläsär-lär
- 485 igid [ya]ılok:** Tuguşeva 2008. igit [ya]ıgluq

igid yaılok “yanlış, hata, yalan” şeklinde ikilemedir.

ED. *igid* “false, lying // yanlış, yalan” (ED, 102a). DTS’da *igid* “ложь, обман; ложный // yalan, hile; yanlış” anlamlarına ve *igid ezük, igid yaıluk, yalğan igid* şeklinde ikili kullanımlarına yer verilmiştir (DTS, 204b).

OTWF. *yaıl-ok* “error, fault, sin, wrong, wrongly // yanlış, hata, yanlışlık, günah” (OTWF, 254). ED. *yaıluk* “error, mistake, fault // hata, yanlış, kusur” (ED, 950b). DTS. *yaıluk* “ошибочный // yanlış” (DTS, 234b). Ayrıca *üzüg igid ~ igid üzüg* şeklinde de ikileme olarak kullanılır.

- 486 kodup [kämışip]:** Tuguşeva 2008. qodup [ıdalap?]

kod- kämiş- şeklinde ikilemedir.

OTWF. *kod-* “to abandon, to leave // bırakmak, terk etmek” (OTWF, 326-327). ED. *kod-* “to put down, abandon, give up // bırakmak, terk etmek (ED, 595b). DTS. *kod-* “класть; оставлять // koymak; bırakmak” (DTS, 451b).

OTWF. *kämiş-* “to throw down // atmak, bırakmak” (OTWF, 32). ED. *kämiş-* “to throw away, abandon // atmak, bırakmak” (ED, 724a). DTS. *kämiş* “бросать // atmak” (DTS, 297b).

BT XXXVII (3)’te *kod- kämiş-* “verwerfen // atmak, bırakmak, terk etmek” şeklinde ikileme olarak geçmiştir (Wilkens, 2016, 993). ShoAbhiY’de *tit- kod-* “bırakmak; terk etmek” ve *kod- tit-* “bırakmak; terk etmek” şeklinde ikileme olarak geçmiştir (Shōgaito, 2008, 625).

487 [bur]hanıg: Tuguşeva 2008. burxan-iy

487 küntüz [tünlä]: Tuguşeva 2008. küntün ...

Tamamlama için bkz. AYS III, 3a.12-13, *tünle küntüz altı üdde birtin singlar* (Ölmez, 1991, 25).

487 üdtä: Tuguşeva 2008. ödtä

488 üdtä: Tuguşeva 2008. ödtä

488 eyin bo: Tuguşeva 2008. iyin bu

489 suk[av]jati: Tuguşeva 2008. sukavati

490 tuggalı: Tuguşeva 2008. toyyalı

490 montag: Tuguşeva 2008. muntay

491 inçip: Tuguşeva 2008. incip

491 küyü küzätü: Tuguşeva 2008. küü küz-ädü

492 öçüp alkınıp: Tuguşeva 2008. öçüp aytinip

öç- *alkın-* şeklinde ikilemedir.

öç- “sönmek, yok olmak, ortadan kalkmak”. ED. *öç-* “to go out, be extinguished // sönmek, yok olmak” (ED, 19b). DTS. *öç-* “гаснуть // sönmek”, *öç- alkın-* “исчезать // yok olmak, kaybolmak”, *öç- amrıł-* “гаснуть, исчезать // sönmek, yok olmak” (DTS, 376a).

OTWF. *alk-in-* “to consume or exhaust oneself, perish, be or get used up // tüketmek veya bitirmek, mahvolmak, bitkin düşmek”. UWV. *alkın-* “azalmak, kaybolmak, bitmek, sönmek” (UWV, 50-51).

BT XXXVII (3)’te *alkın- yok bol-* “schwinden // azalmak, yok olmak”, *alkın-yokad-* “schwinden // azalmak, yok olmak” (Wilkens, 2016, 910) ve *öç- amrıl-* “verlöschen // sönmek” (Wilkens, 2016, 1028) şeklinde ikileme olarak geçmiştir. ShoAbhiY’de *ärt- öç-* “kaybolmak; yok olmak (Skr. *nivṛtti*)” ve *öç- amrıl-* “huzura/sükûnete ermek; aydınlanmak (Skr. *nirvāṇa; śānti*)” şeklinde geçmiştir (Shōgaito, 2008, 601). ShoAbhiStock’de ise *tüpük- alkın-* “exhaust (oneself) // tüketmek, bitirmek (Skr. *parikṣaya*)” şeklinde verilmiştir (Shōgatio, 2014, 288).

492 ağır: Bu kısımda Tuguşeva *agır* kelimesini okumamıştır.

493 ölgä[yşök üdtä]: Tuguşeva 2008. ülkä[miş bädümiş]

Tuguşeva çalışmasının dizin kısmında *ülkä-* fiili için “увеличиваться // artmak, çoğalmak” anlamlarını vermiştir (Tuguşeva, 2008, 114).

: Elimizdeki fragmanlarda bu kısım şu şekildedir: *'wylk... qwtynk* ' Ancak *kutıña* şeklinde okunan kelime bu kısma ait değildir.

494 tegmä [artokrak mäñi]-: Tuguşeva 2008. tigmä artuyraq mangi

495 yertinçüdä: Tuguşeva 2008. yirtinçüdä

495 süzök: Tuguşeva 2008. süz-ük

495 el uluş[ta] küsämi[ş lenhua]: Tuguşeva 2008. il [uluş-ta xu-a];

: Bu kısımda *el* kelimesinden sonra *uluş* kelimesi parça halinde fragmana eklenmiş. Sonrasında da *küsemiş* kelimesi yer alıyor.

496 oğgurak: Tuguşeva 2008. otıyuraq

497 tuggalı: Tuguşeva 2008. toıyğalı

497 t(ä)ñri b[urhan]: Tuguşeva 2008. tñri b[urhan-niñg]

498 idok ätözi[n körüp adrok yeg]: Tuguşeva 2008. İduq ätöz-i ... yig

499 sukançig: Tuguşeva 2008. soyançiy

499 äşidip [abita t(ä)nri burhan]: Tuguşeva 2008. äşidip irkäk tişi ...;

Tuguşeva çalışmasının metin kısmında *irkäk tişi* kelimesine yer vermiştir (Tuguşeva, 2008, 36).

: Tuguşevanın çalışmasındaki fragmanda bu kelimeler yer almıyor (Tuguşeva, 2008, 158).

: Elimizdeki fragmanda *aşidip* kelimesinden sonra herhangi bir kelime yer almıyor.

500 alır[la]r , ülgül[änçsiz täjläñsiz]: Tuguşeva 2008. alir ...

501 adroklarka: Tuguşeva 2008. adruq-larqa

501 tükällig [bolurlar üz]-: tükäl-lig [bolup]

Tuguşeva çalışmasının metin kısmında *tükäl-lig [bolup]* şeklinde vermiştir (Tuguşeva, 2008, 36).

: Çalışmasının sonunda yer alan fragmanda *bolup* kelimesi, bu satırdan ayrı şekilde yer almaktadır (Tuguşeva, 2008, 158).

: Elimizdeki fragmanda *bolup* kelimesi bir alt satırda yer almaktadır.

502 -äliksiz: Tuguşeva 2008. [üz]äliksiz

502 burhan kutın bulup [birtämläti]: Tuguşeva 2008. burxan qutin uluy küsämış

Tuguşeva çalışmasının metin kısmında *qutin uluy küsämış* şeklinde okumuştur (Tuguşeva, 2008, 36).

: Çalışmasının sonunda yer alan fragmanda *kutin* kelimesinden sonra *uluy küsämış* şeklinde okumaya uygun herhangi parça yer almamaktadır (Tuguşeva 2008, 158).

: Elimizde fragmanda bu kısım *kutin bulup* şeklinde okunmaktadır.

503 tep , bo tetir: Tuguşeva 2008. tip : bu titir

: Fragmanda tep kelimesi satır üstüne sonradan eklenmiş.

503 'äjilki yükünmä[k]: Tuguşeva 2008. angilki yükün[mäk]

504 bışru[nu]: bışrunu

505 burhan: Tuguşeva 2008. burxan

505 tugguluk: Tuguşeva 2008. toyyuluq

506 açok: Tuguşeva 2008. açuq

506 burhan: Tuguşeva 2008. burxan

507 uluşinta tugguluk: Tuguşeva 2008. uluş-inta toyyuluq

507 nom art[ok]: Tuguşeva 2008. nom-larqa

508 [y]orımak: Tuguşeva 2008. yorımaq

508 tep tesär ... : Tuguşeva 2008. tip tisär ... m[un]i(?)

509 [kav]ırasınça o[kıt]u körkitü: Tuguşeva 2008. ...ra-sınca adıru körgitü

Tamamlama için bkz. AYS IV, 1214.21 *osugin okıtdaçi körkitdäçi* (Tokyürek, 2015, 330)

kavıra “kısaca, özet olarak”. ShoAbhiStock’te *kavırasınça* “briefly // kısaca” (Shōgaito, 2014, 265). BT XXXVII (3)’te *kavıra terä* “summarisch, kurzgefasst // kısaca, özet olarak” şeklinde ikileme olarak geçmiştir (Wilkins, 2016, 983).

Tuğuşeva çalışmasının dizin kısmında *adir-* “разделять, отделять; группировать // bölmek, ayırmak; gruplamak” anlamlarını vermiştir (Tuğuşeva 2008, 89).

509 [sö]zläyü berälim: Tuğuşeva 2008. [arïy]-layu birälim

510 süzök kertgünç: Tuğuşeva 2008. süz-ük kirtgünč

510 äş[i]dzünlär: Tuğuşeva äşidz-ün-lär

511 inçip bo açok: Tuğuşeva 2008. inçip bu açuq

511 yoriguluk: Tuğuşeva 2008. yoriyuluq

512 kep tegli: Tuğuşeva 2008. kip tigli

512 burhan ulu[ş]-: Tuğuşeva 2008. burxan uluş-

513 tugurdaçı: Tuğuşeva 2008. togurdaçı

513 ärür: Tuğuşeva 2008. ärur

514 tüz: Tuğuşeva 2008. töz

514 burhan: Tuğuşeva 2008. burxan

514 buld[açıka]: Tuğuşeva 2008. bul[maq-niing?]

515 yokı asıgsız tetir: Tuğuşeva 2008. yïyi asïy-i titir

: Fragmanda ”*syq syz // asıgsız* şeklinde yazılmış ve -s ve -z harfleri satır üstüne eklenmiştir. Tuğuşeva çalışmasında *yïy* şeklinde okumuş ve “способ // tarz, usul, yöntem” anlamını vermiştir (Tuğuşeva 2008, 117).

515 inçä kal[tı] ... ... : Tuğuşeva 2008. inča qaltı birär ...

Tuğuşeva çalışmasının metin kısmında *inča qaltı birär ...* şeklinde okumuştur (Tuğuşeva, 2008, 37).

: Çalışmasının sonundaki fragmanda *birär* kelimesi yer almıyor (Tuğuşeva 2008, 159).

: Elimizdeki fragmanda bu kısım *inçä kal[tı]* ... .. şeklinde okunmaktadır.

516 yikintin: Tuguşeva 2008. yigintin

Metnimizde *tünlük yikintin* şeklinde “pencere deliğinden, pencere aralığından” anlamlarıyla yer almaktadır. BT XXV (2)’de dizin kısmında *yik* için “Spalte // sütun, kolon; yarık, delik, aralık” anlamları verilmiştir (Wilkens, 2007, 445). BT XXV (1), 0073-0074, *ymä ök yok antag yik yarma tolp ätözümün sıgurguça açmaklıg ämgäkin* (Wilkens, 2007, 58). Räsänän sözlüğünde *yik* “Naht // dikiş”, ‘Spalte, Fuge // yarık, delik, dikiş’” şeklinde yer vermiştir (Räsänän, 1969, 202b).

Eski Uygurca metinlerde *tünlük üt* şeklinde kullanımı da vardır. OTWF’de *tügün-ük, tügl-ük* ve *tünlük* kelimelerinin hepsinin “çadırın pencere ya da duman deliklerine” gönderme yaptığına yer veriliyor (OTWF, 250-251). YüenZeit 123’de *tünlük üd* “Rauchlock // duman deliği” anlamıyla verilmiştir (Tekin, 1980, 81; Yiğitoğlu, 2011, 102). BT IX (II)’de *üt* “öffnung // açıklık, açık” anlamıyla verilmiştir (Tekin, 1980, 42). Kelimenin *yüt* şekli ise BT VIII’de (Kara, Zieme, 1977, 148) ve UigTot’da (Zieme, Kara, 1979, 277) geçmektedir.

Tuguşeva çalışmasının sözlük kısmında *yig II* “цель, отверстие (?) // yarık, aralık, delik” anlamlarını vermiştir (Tuguşeva 2008, 116)

516 uç[suz kıdıgsız alku]: Tuguşeva 2008. uç[suz qıdıγ-sız]

517 kalığı: Tuguşeva 2008. kalıγ-ıγ

517 [anç]ula[yu kälmişlärkä]: Tuguşeva 2008. ...ul ....

518 t[özünlär kıızı]: Tuguşeva 2008. töz-ün[-lär qızı] ...

519 kızıgdä: Tuguşeva 2008. kızıgdä

520 tayaklıg[ın] ... .. : Tuguşeva 2008. tayaq-liyin ...;

: Fragmanda bu kısımda ekleme yapılmış ve *qdyqsy// kıdıǵsı[z]* şeklinde bir kelime yer alıyor. Ancak *kıdıǵsız* kelimesi bu kısma ait olmayabilir.

521 t(ä)ŋri burhan ... .. [uluş]-: Tuguşeva 2008. tŋri burxan-niŋ [uluş]-

Tuguşevanın çalışmasında metin kısmında *tŋri burxan-niŋ [uluş]-* şeklinde yer almaktadır (Tuguşeva, 2008, 37).

: Çalışmasında yer alan fragmanda *tŋri burxan-niŋ* şeklinde okunmaktadır (Tuguşeva, 2008, 160).

: Elimizdeki fragmanda *t(ä)ŋri burhan ... ..* şeklindedir.

522 oğgurak: Tuguşeva 2008. otŋuraq

522 tugup: Tuguşeva 2008. toŋup

522 t(ä)ŋri b[urhan]-: Tuguşeva 2008. tŋri bu[rxan]-

523 adrokıŋa: Tuguşeva 2008. adruŋiŋa;

: *adrokıŋa* kelimesi yazmada satır üstüne yazılmıştır.

523 uyur[lar birök]: Tuguşeva 2008. uyur-lar : a...

524 tuggalı: Tuguşeva 2008. toŋyalı

524 küşädäçi tözünlär]: Tuguşeva 2008. küz-ädäçi [tözünlär]

Tuguşeva çalışmasının dizin kısmında *küzä-* “хотеть // istemek” krş. *küsä-* şeklinde yer vermiştir (Tuguşeva 2008, 101).

525 bölöktä: Tuguşeva 2008. bölük-tä

526 kărgăk bo bölöktä: Tuguşeva 2008. krgăk bu bölük-tä

527 yänä: Tuguşeva 2008. yana

527 törlüg: Tuguşeva 2008. türlüg

527 bo: Tuguşeva 2008. bu

528 törlüg: Tuguşeva 2008. türlüg

528 odgurak: Tuguşeva 2008. otýuraq

529 seziksiz: Tuguşeva 2008. siz-iksiz

odgurak adırtlıg seziksiz şeklinde üçleme olarak geçmiştir. Genel olarak *odgurak adırtlıg* şeklinde kullanılır. ED. *odgurak* “rousing // uyanık” ve “completely // tamamen, tam olarak” (ED, 49a). DTS. *odgurak* “обстоятельно, ясно // iyice, tamamen” (DTS, 362a).

adırtlıg “mutlaka, kesin, kesin olarak” (UWN, 33; UW, 56). ED. *adırtlıg* “distinguishable // fark edilebilir” (ED, 70a). DTS. *adırtlıg* “отчетливый, ясный // açık, net” (DTS, 12).

BT XXXVII (3)’te *odgurak adırtlayu* “genau // tam olarak, kesin olarak”, *odgurak seziksiz* “unbedingt // kesinlikle, mutlaka” (Wilkens, 2016, 1020) ve *seziksiz odgurak* “zweifellos, unbedingt // şüphesiz, kesinlikle” (Wilkens, 2016, 1048) şeklinde geçmiştir.

529 tuggalı: Tuguşeva 2008. toýýalı

530 törlüg: Tuguşeva 2008. türlüg

530 tep tesär: Tuguşeva 2008. tip tisär

530 ’añil-: Tuguşeva 2008. angil[ki]

531 -[ki] erip: Tuguşeva 2008. ... irip

er- “nefret etmek, tiksinmek”. Eski Uygurca metinlerde *er- münä-* ve *er- akla-* şeklinde ikileme olarak kullanılır.

Tuguşeva çalışmasının dizin kısmında *ir-* için, “отстранять, отторгать; отвергать // uzaklaştırmak, reddetmek” anlamını vermiştir (Tuguşeva, 2008, 97).

531 üdrülmäkl[ig yorı]g: Tuguşeva 2008. ödrülmäk-lig [yorı]g;

üdrül- “ayrılmak seçilmek”. OTWF. *üdrül-* “to be set apart etc. // seçilip ayrılmak, ayrı tutulmak, kenara konmak vb.” (OTWF, 682). ED. *üdrül-* “to be picked out, chosen, set apart // toplanmak, seçmek, ayırmak” (ED, 69a). DTS. *ödrül-* “выделять, выбрать // seçmek” (DTS, 377b).

ShoAbhiStock’de *irip öñi üdrül-* “to renounce by hating // nefretten feragat etmek, nefretten vazgeçmek” = Skr. *saṃvega* şeklinde verilmiştir (Shōgatio, 2014, 246)

532 ’äjilki erip: Tuguşeva 2008. angilki irip

532 üdrülmäk-: Tuguşeva 2008. ödrülmäk

533 tep tesär: Tuguşeva 2008. tip tisär

533 k(a)ltı [al]ku miğik: Tuguşeva 2008. qltı ...[b]u mitik

midik “rahip olmayan kimse, ruhban sınıfından olmayan kimse” < Soğd. *myd’kk* “lay // ruhban sınıfından olmayan” (Gharib, 1995, 223b, 5589. madde).

534 partağçan: Tuguşeva 2008. prtkčan

partağçan “ruhban olmayan, sıradan kişi” << Skr. *prthagjana* “a good kind of ordinary man // Sıradan bir adamın iyi bir türü” (Edgerton, 1953, 353a). ~ Skr. *prthagjana* “an ordinary professing Buddhist // sıradan bir Budist öğretici” (Monier-Williams, 1899, 646a).

534 üdtinbärü beş törlüg: Tuguşeva 2008. öd-tinbärü biş törlüg

535 mänjilärkä: Tuguşeva 2008. mäñgi-lärgä

535 ägrikgülük balguluk: Tuguşeva 2008. ägrikgülüg bolıyuluq;

Tuguşeva tarafından *ägrik- bol-* şeklinde okunan kısım, Röhrborn tarafından *ägrik- bal-* şeklinde düzeltilmiştir (UWV, 132). *ägrik-* için bkz. 23. not.

bal- “bağlanmak”. OTWF. *ba-l-* “to be attached, tied down // bağlanmak” (OTWF, 655). DTS. *bal-* “взаимосвязь // ilişkili, bağlı olmak” (DTS, 81a). *bal-* fiili ShoAbhiY’de *koşul- bal-* ve *bal- yapşin-* “bağlanmak (Skr.

anubandha)” (Shōgaito, 2008, 509) şeklinde ve ShoRossia’da *yörgül- bal-* “sıkıca bağlanmak; şeytani istekler tarafından bağlanmak (Skr. *klesha*)” (Shōgaito, 2003, 369) şeklindedir.

535 altı yol: AYS I’de *altı yol* “sechs Wege // altı yol” = Skr. *ṣaḍgati* (krş. naraka, preta, triyagyonı, manuşa, asura, deva) şeklinde verilmiştir (Zieme,1996, 213).

536 ävrilip tægzinip: Tuguşeva 2008. irilip tägsinip

ävril- tægzin- şeklinde ikilemedir.

ävril- “dönmek, geri dönmek, karşı yönde gitmek” (UWV, 210). OTWF. *ävril-* “to turn, revolve, turn back; to develop; to practise // dön(dürül)mek, çevrilmek, geri dönmek; gelişmek; uygulamak” (OTWF, 659). ED. *ävril-* “to revolve, turn away from // döndürmek, geri dönmek” (ED, 14b). DTS. *ävril-* “вращаться // döndürmek” (DTS, 190b).

ShoAbhiY’de *ävril- tægzin-* “dönmek (belki dönüşmek)”, *ävril- akıl-* “(hayat döngüsü içinde) akmak (Skr. *samsāra*)” (Shōgaito, 2008, 508) ve *tægzin- tulın-* “çember şeklinde dönmek”, *tægzin- katna-* “dönmek; dönüp durmak (Skr. *samsāra*)”, *tægzin- ulal-* “akarak devam etmek (?)”, *ävril- tægzin-* “dönmek (Skr. *vyāvartana*)”, *kalangula- tægzin-* “amaçsız bir şekilde süzülme; süzülüp dönmek (Skr. *bhramayati*)” (Shōgaito, 2008, 662) şeklinde ikileme olarak kullanılır.

OTWF. *tægzin-* “revolve, rotate // dönmek, döndürmek” (OTWF, 617). *tægzin-* “revolve, rotate // dönmek, döndürmek” (ED, 488b). DTS. *tægzin-* “вращаться, кружиться // döndürmek, dönmek” (DTS, 549b).

Tuguşeva *iril-* şeklinde okuduğu kelimeyi çalışmasının dizin kısmında “следовать // takip etmek, izlemek” anlamıyla vermiştir (Tuguşeva, 2008, 97).

537 erip: Tuguşeva 2008. irip

537 üdrül[mäk]: Tuguşeva 2008. ödrül[mäk]

538 bo montag os[ug]: Tuguşeva 2008. bu muntay oşuy

539 üngäli: Tuguşeva 2008. öngäli

- 540 bo montag osu[glug]:** Tuguşeva 2008. bu muntay oşuylyuy
- 540 ü[nüp]:** Tuguşeva 2008. önüp
- 541 tegmä artokrak mäñil[ig el]:** Tuguşeva 2008. tigmä artuyraq mängilig [il]
- 542 tuggalı:** Tuguşeva 2008. toγγalı
- 543 kkirlig [tap]çalıg:** Tuguşeva 2008. kkir-lig [ta]pça-lıy
- 543 yıdıg s[asıg]:** yidiγ-[lıγ]
- 544 [yok] ök ärür:** Tuguşeva 2008. [yi]nük ärür
- Tuguşeva [yi]nük şeklinde okuduğu kelimeyi çalışmasının dizin kısmında yer vermemiştir.
- 545 tep:** Tuguşeva 2008. tip
- 545 uzatı mon[tag]:** uz-adı mu[nça]
- 546 artokrak erip:** Tuguşeva 2008. artuyraq irip
- 546 üdrülmäklig:** Tuguşeva 2008. ödrülmäk-lig
- 547 kargäk:** Tuguşeva 2008. krgäk
- 547 ogul-:** Tuguşeva 2008. [oγu]l
- 548 öñi:** Tuguşeva 2008. öng[i]
- 549 üdrülgäli:** Tuguşeva 2008. ödrülgäli
- 549 ermäk aklamaklıg:** Tuguşeva 2008. irmäk aylamaq-lıy;
- Tuguşeva *irmäk aylamaq-lıy* şeklinde okumuş ve çalışmasının dizin kısmında *ir- ayla-* “отдалять, отстранять // uzaklaştırmak, görevden almak” şeklinde vermiştir (Tuguşeva, 2008, 97). *er- akla-* şeklinde okuma düzeltisi Röhrborn tarafından yapılmıştır (UWV, 35).
- 550 bo:** Tuguşeva 2008. bu
- 550 yeti [tö]rlüg:** Tuguşeva 2008. yiti [tü]rlüg

- 551 kǎrgāk:** Tuguşeva 2008. krgāk
- 551 kayu[la]r:** Tuguşeva 2008. qayu[q?]i
- 551 yeti tep:** Tuguşeva 2008. yiti tip
- 552 [te]sǎr , ’ǎñilki:** Tuguşeva 2008. [ti]sǎr : angilki
- 552 bo ǎt[ǒ]zniŋ:** Tuguşeva 2008. bu ǎtǒz ...
- 553 [tǎlta]gǎnta tugmıŋ:** Tuguşeva 2008. [tǎltay]-ǎnta toymıŋ
- 553 montag:** Tuguşeva 2008. muntay
- 554 aŋı:** Tuguşeva 2008. adi
- 554 tugum [tǎ]gǎndǎçi:** Tuguşeva 2008. toym tǎgǎndǎçi
- 555 tep:** Tuguşeva 2008. tip
- 555 bo:** Tuguşeva 2008. bu
- 556 kızıl:** Tuguşeva 2008. kısıl
- 558 montag:** Tuguşeva 2008. muntay
- 558 aŋı:** Tuguşeva 2008. adi
- 558 [tugum]:** Tuguşeva 2008. [toym]
- 560 tep:** Tuguşeva 2008. tip
- 560 bo:** Tuguşeva 2008. bu
- 561 agılıkı ikin arasǎnta turmıŋ[in] ... ...:** Tuguşeva 2008. ayılıŋ-ı ikin arasǎnta turmıŋ[in]...
- 562 montag:** Tuguşeva 2008. muntay
- 562 [aŋı]:** Tuguşeva 2008. [adi]
- 563 oronıñ:** Tuguşeva 2008. orun-ı-niñ
- 563 [tep]:** Tuguşeva 2008. [tip]

- 564 bo:** Tuguşeva 2008. bu
- 564 tur[mışınta]:** Tuguşeva 2008. tur[mışınta?]
- 564 sormış ... :** Tuguşeva 2008. sormış[in qolulayuluq]
- 566 montag:** Tuguşeva 2008. muntay
- 566 atı:** Tuguşeva 2008. adi
- 567 tep:** Tuguşeva 2008. tip
- 568 yetip tugm[ış]:** Tuguşeva 2008. yitip toymı[ř]
- 569 tug[mışın]:** Tuguşeva 2008. toy[mışın]
- 570 montag:** Tuguşeva 2008. muntay
- 570 atı:** Tuguşeva 2008. adi
- 570 yañ[ır]-:** Tuguşeva 2008. yangır(?)-;
- 571 tugmış:** Tuguşeva 2008. toymış
- 572 tep:** Tuguşeva 2008. tip
- 572 ätöz[in]täki:** Tuguşeva 2008. ätöz[i]n-täki
- 573 [süñö]kiniñ:** Tuguşeva 2008. [söngü]ki-ning
- 574 ürtül[mışın]:** Tuguşeva 2008. ördül[mış-in]

Erdal çalışmasında *ürt-ül-* “to be or get covered; to cover, to be made to cover // örtülmek, kapanmak, örtmek” anlamlarıyla vermiştir. Brahmi harfli üç örnekte kelimenin (*ürt-*, *ürtül-*, *yürtül-*) –*ü* ile yazıldığını, Halaçça *irt-* “bedecken // örtmek” şeklinin de kelimenin orijinalinin –*ü* ile olduğunu desteklediğini söylüyor (OTWF, 628). Brāhmī harfli metinlerde de –*ü* ile *ürtülmış* şeklinde geçiyor (Maue, 2014, 620).

- 574 montag:** Tuguşeva 2008. muntag
- 575 atı:** Tuguşeva 2008. adi

576 tep , yetinç bo: Tuğuşeva 2008. tip : yitinç bu

576 ken: Tuğuşeva 2008. kin

577 sışıp kepärip: Tuğuşeva 2008. şışip kibärip

sış- kepär- şeklinde ikilemedir.

Erdal çalışmasında *sış-* kelimesinin /s/ ve /ş/ sesini için ayrı harflerin kullanıldığı metinlerde kelimenin *sış-* şeklinde yazıldığını belirtiyor (OTWF, 614). ED. *sış-* “to swell // şişmek, kabarmak” (ED, 857a). DTS *şış-* “пухнуть, опухать // şişmek, kabarmak” (DTS, 524a). BT XXV (2)’de *sış-* “anschwellen // kabarmak, şişmek” şeklindedir (Wilkens, 2007, 405) .

Erdal’ın çalışmasında *kebä+r-* “to swell, to be inflated (of one’s belly) // kabarmak, şişmek” şeklinde vermiştir (OTWF, 501). ED. *kebär-* “swell // kabarmak, şişmek” (ED, 691a). DTS. *kibär-* “трескаться, разрываться // çatlamak, yırtılmak” (DTS, 306a).

BT XXXVII (3)’te *kebär-* “schwellen, anschwellen // şişmek, kabarmak” (Wilkens, 2016, 987) anlamıyla ve *üriş- kebär-* “anschwellen // şişmek, kabarmak” (Wilkens, 2016, 1098) şeklinde ikileme olarak yer almıştır.

577 kökärıp tatarıp: Tuğuşeva 2008. kögärip tatarıp

Erdal çalışmasında *kök+är-* “to be or become blue/grey/green // göğermek, mavi, yeşil, gri olmak” şeklindedir (OTWF, 501). ED. *kökär-* “to be, or become sky-coloured, blue, grey // mavi, yeşil olmak” (ED, 713a). DTS. *kögär-* “становиться синим, голубым // mavi olmak” (DTS, 312a). OTWF’de verilen ETŞ’deki örnek dışında ShoAbhiY’de *kökär- tatar-* “(ölünün) çürük mavi renk(te) olmak (Skr. *vinīlaka*)” (Shōgaito, 2008, 569) ve ShoAbhiStock’te *kökär- tatar-* “to turn blue // mavi olmak” (Shōgaito, 2014, 276) şeklinde ikilime olarak geçmektedir.

tatar- “paslanmak, pas tutmak”. DLT III’te *tat* “rust (on sword) // (kılıçta) pas” ve *tatıq-* şeklinde yer verilmiştir (Dankoff, Kelly, 1985, 181). DLT II.407’de *tat* “Rust that appears on a sword, or other // kılıç vb. şeylerin üzerinde görülen pas” şeklinde geçmektedir (Dankoff, Kelly, 1984, 103). DLT II.327’de *tatıq-*

fiili, *qılıç tatiqtı* “kılıç paslandı” örneği ile verilmiştir (Dankoff, Kelly, 1984, 22).

577 y[unçıp] artap: Tuğuşeva 2008. y[unçı]p artap

Tuğuşeva tarafından *yunçıp* şeklinde tamamlanmıştır. Erdal’ın çalışmasında *arta-* *buzul-*, *buzul- arta-* (OTWF, 657), *arta- tığşil-* (OTWF, 676) şeklindedir. Ancak *yokad- arta-*, *yunçı- arta-* (Suv 599.1), *yavri- arta-* (ETŞ, 84:19.5) ve *yirü- arta-* (OTWF, 490; Suv 612.1) şeklinde kullanımları vardır. ED. *yunçı-* “to be or become weak or emaciated // güçsüz veya zayıf olmak” (ED, 945b). DTS. *yunçı-* “ухудшаться // bozulmak, kötüleşmek” (DTS, 280b).

arta- “bozulmak, yıkılmak, zayıflamak” (UWV, 77-80). ED. *arta-* “to putrefy, ferment, go bad // bozulmak, ekşimek, kötüye gitmek” (ED, 208b). DTS. *arta-* “портиться, ухудшаться // bozulmak, kötüleşmek” (DTS, 56a).

578 süñökläri: Tuğuşeva 2008. söngük-läri

578 yağılıp: Tuğuşeva 2008. yatilip

yadıł- *saçıl-* şeklinde ikilemedir.

OTWF. *yadıł-* “to spread, to be spread or widespread // yayılmak, serilmek”. *açıl-* *yadıł-* şeklinde ikileme olarak kullanılır (OTWF, 683). ED. *yadıł-* “be spread out // yayılmak” (ED, 890a). DTS. *yadıł-* “распространять // yayılmak” (DTS, 223a).

OTWF. *saçıl-* “to be scattered or dissipated // saçılmak, dağılmak” (OTWF, 669). ED. *saçıl-* “to be scattered, sprinkled // dağılmak, yayılmak, serilmek” (ED, 797a). DTS. *saçıl-* “разбросанным // dağınık olmak” (DTS, 479b).

579 montag: Tuğuşeva 2008. muntay

580 ağı: Tuğuşeva 2008. adı

580 birtämlik: Tuğuşeva 2008. birtämlig

BT XXV (2)’de birtämlik “gänzlich, vollständig // bütün, tüm; büsbütün, tümüyle” anlamıyla verilmiştir (Wilkens, 2007, 351).

581 tep: Tuguşeva 2008. tip

581 monı monçulayu: Tuguşeva 2008. munı munçulayu

582 tükättükdä: Tuguşeva 2008. tükädtükdä

583 ök: : Yazmada 'wk şeklinde yazılmıştır. Yazmada <y> harfi yazılmamıştır.

583 [ol ...]: Tuguşeva 2008. [ol : muntay]

584 niz[vanilar]: Tuguşeva 2008. niz[vani-lar?]

585 kävilür küçsiräyür: *kävil- küçsirä-* şeklinde ikilemedir.

OTWF. *käv-il-* “to get weak // zayıflamak”. *arta-* ve *alkın-* fiilleri ile ikileme olarak da kullanılır (OTWF, 663). ED. *kävil-* “zayıflamak” (ED, 689b). DTS. *kävil-* “ослабевать // zayıflamak” (DTS, 304b).

küçsirä- “to lack or lose strength // gücü kuvveti yetmemek, güçsüz olmak” (OTWF, 507). ED. *küçsirä-* “to be weak, lack strength // zayıflamak, gücü eksilmek” (ED, 699b). DTS. *küçsirä-* “лишаться сил // güç kaybetmek” (DTS, 323b).

ShoAbhiY’de *kurul- kävil-* “boğulmak” (Shögaito, 2008, 628), *küçsirä- kävil-* “azalmak, eksilmek”, *küçsirä- kıyıl-* “azalmak, eksilmek” (Shögaito, 2008, 557) şeklinde ikileme olarak yer almaktadır.

586 beş törlüg küsänçi[g]: Tuguşeva 2008. biş törlüg küsänçig

587 bol[mışın]: Tuguşeva 2008. bolm[aq?]

588 üdrülüp: Tuguşeva 2008. ödrülüp

588 [tegmä artokrak]: Tuguşeva 2008. tigmä artuyraq]

589 yertinçüdä: Tuguşeva 2008. yirtinçüdä

589 süzök el: Tuguşeva 2008. süz-ük i[l]

590 tugup: Tuguşeva 2008. toγup

- 590 tugmış:** Tuguşeva 2008. toymış
- 591 bo tetir ’añilki:** Tuguşeva 2008. bu titir angilki
- 591 erip:** Tuguşeva 2008. irip
- 591 [üdrülmäk]-:** Tuguşeva 2008. [ödrülmäk]
- 593 tep tesär:** Tuguşeva 2008. tip tisär
- 593 tegmä artokrak:** Tuguşeva 2008. tigma artuyraq
- 594 yertinçüdä tuggalı küşäd[äçi]:** Tuguşeva 2008. yirtinçüdä toyyalı küz-ädü
- 595 inçä tep:** Tuguşeva 2008. inça tip
- 595 kâr[gäk]:** Tuguşeva 2008. krgäk
- 596 twr... :** Tuguşeva 2008. turq[aru uz-atı?]
- 597 [yag]ı yavlak y[uu]lta:** Tuguşeva 2008. ...y.l...l-ta
- 597 tınmaksız[ın] sönmäksizin:** tuymaq-süz [bil]mäk-siz-in

OTWF. *tınmaksızın sönmäksizin* “without resting and incessantly // dinlenmeden ve durmadan, durup dinlenmeden” (OTWF, 397). BT XXV (2)’de *tınmaksızın sönmäksizin* “unablässig // sürekli olarak, devamlı” anlamıyla verilmiştir (Wilkens, 2007, 418).

- 598 baqtım(ı)z:** Tuguşeva 2008. badfimiz
- 598 näçä amtı:** Tuguşeva 2008. ança ämti
- 599 tägzinip tulnıp:** Tuguşeva 2008. tägz-inip tolünip;

OTWF. *tägzin-* “revolve, rotate // dönmek, döndürmek” (OTWF, 617). *tägzin-* “revolve, rotate // dönmek, döndürmek” (ED, 488b). DTS. *tägzin-* “вращаться, кружиться // döndürmek, dönmek” (DTS, 549b).

Clauson’un sözlüğünde *toli* kelimesini, *tegre toli* “all around // çepeçevre” şeklinde vermiştir (ED, 491b). DTS’da *toli* “полностью, сполна // tamamen, tam olarak” anlamıyla verilmiştir (DTS, 573a). ShoAbhiY’de *tulin-* şeklinde ve

tägzin- tulın- “çember şeklinde dönmek (?)” olarak ikileme olarak geçiyor (Shōgaito, 2008, 684). BT XXV (2)’de *tägzin-* “sich drehen “sich drehen // dönmek”, *tägzin- tilin-* (Wilkens, 2007, 413), *tilin-* “sich drehen, kreisen // dönmek, dolaşmak”, *tilinmäk* “sich drehen, kreisen // dönme, dönüş, dolaşma”, *tilinmäk tägzinmäk / tägzinmäk* (Wilkens, 2007, 418) şeklinde geçmiştir. BT XXV (1). 0680: *yolta tilinip tägzinip tümän törlüg ämgäklär üzä* (Wilkens, 2007, 96). Haustuanift 48-49’da *tägrä toli tägzinür* şeklinde (Özbay, 2014, 80) geçmiştir ve *tohi* “çevre, etraf” anlamıyla verilmiştir (Özbay, 2014, 154).

601 ünüslüg: Tuguşeva 2008. önüş-lüg

602 üklimiş asılımış: Tuguşeva 2008. öklimiş aşılmış

ükli- asıl- şeklinde ikilemedir.

ükli- “artmak, çoğalmak”. OTWF. *ükli-* “to increase // artmak” . *asıl-, üstäl-* ve *bädü-* ile ikileme olarak kullanılır (OTWF, 481). ED. *ükli-* “to become larger, more plentiful; to increase // genişlemek, çoğaltmak; artmak” (ED, 107a). DTS. *ükli-* “увеличиваться // art(tır)mak” (DTS, 624). BT XXXVII (3)’de *üdirä- ükli-* “zunehmen, anwaschen // artmak, çoğaltmak” şeklinde de geçmektedir (Wilkens, 2016, 1096).

asıl- “artmak, çoğaltmak”. UWV. *asıl-* “artmak, çoğalmak, büyüme” (UWV, 86-88). OTWF. *asıl-* “to be increased, show gains, flourish, prosper // artmak, çoğalmak, kazanç sağlamak, gelişmek, zenginleşmek”. *asıl-* sık olarak *ükli-, küçäd-* ve *üstäl* gibi fiillerle ikileme olarak kullanılıyor (OTWF, 654). ED. *aşıl-* “to increase // artmak” (ED, 262a). DTS. *aşıl-* “увеличиваться // artırmak” (DTS, 63a).

602 üdtä: Tuguşeva 2008. ödtä

604 [tugar]: Tuguşeva 2008. [toyar]

604 ymä asıgl[ıg]: Tuguşeva 2008. ymä;

: Fragmanda bu kısımda *asıgl[ıg]* kelimesi var. Tuguşeva bu kelimeyi çalışmasında yer vermemiştir.

605 **tep:** Tuguşeva 2008. tip

605 **ü[çü]n:** Tuguşeva 2008. üçün

606 **tugup:** Tuguşeva 2008. toypup

606 **abita burhan [kutın] ... ..:** Tuguşeva 2008. abita burxan [qutın] ...

: Fragmanın bu kısmının devamında bir parça bulunmaktadır.

607 **kärgäk:** Tuguşeva 2008. krgäk

608 **tugup:** Tuguşeva 2008. toypup

608 **t(ä)ñri burhan ... ..:** Tuguşeva 2008. tñgri burxan [qutı]n qolula[γalı?]

:Tuguşeva'nın çalışmasının sonunda yer alan fragman resminde *-n kolula-* şeklinde bir parça var (Tuguşeva, 2008, 168).

: Elimizde bulunan fragman resminde bu kısım yoktur. Bunun yerine *burhan* kelimesinden sonra *-sta / -şta* şeklinde harfler vardır

609 **inçip tugmaksız:** Tuguşeva 2008. inçip toypmaq-siz

609 **tap[lagın]:** Tuguşeva 2008. tapla[γın] ...

: Elimizdeki fragmanda bu kısımdan sonra *y'qyn yyk / yakın yeg* kelimesi bulunmaktadır. Ancak bu kısma ait olmadığını düşündüğümüz için metne dahil etmedik.

610 **tugmaksız:** Tuguşeva 2008. toypmaq-siz

610 **yantu[ru]:** Tuguşeva 2008. yaruq ...

611 **bo sab-lokadatu yertinçükä:** Tuguşeva 2008. bu sap lokadatu yirtinçükä

- 611 çöpik:** Tuguşeva 2008. çöpig
- 611 üdtäki:** Tuguşeva 2008. ödtäki
- 612 umug mag [bol]-:** Tuguşeva 2008. umuy inay [bul]-
- 613 sävmäk taplamaklıg [yorıg]:** Tuguşeva 2008. sävmäk taplamaq-liy [nom?];
- 614 t(ä)ñri burhanıg:** Tuguşeva 2008. tngri burxan-iy
- 614 süzök:** Tuguşeva 2008. süz-ük
- 615 etiglig:** Tuguşeva 2008. itiglig

etiglig yaratıglıg şeklinde ikilemedir.

Erdal OTWF’de *et-ig* “anything made skilfully and/or artfully // hüner ve ustalıkla yapılmış şey” ve *et-* fiilinin nesne ismi olarak vermiştir. *etig* kelimesinin sıklıkla *tümäg* veya *yaratıg* ile birlikte “ornaments, adornments // süsleme, bezek” anlamına geldiğine yer vermiştir. (OTWF, 187-188). ED. *yaratıglıg* (ED, 961b). DTS. *etiglig* “украшенный // süslü, süslenmiş” (DTS, 187). ED. *etiglig* (ED, 53b). DTS. *yaratıglıg* = *etiglig yaratıglıg* “украшенный // süslü, süslenmiş” (DTS, 240).

- 615 elin:** Tuguşeva 2008. il-in
- 615 adkanguluk:** Tuguşeva 2008. adqanıyuluy
- 616 sakınguluk:** Tuguşeva 2008. saqınyuluy
- 617 ögrätinip:** Tuguşeva 2008. ögrädinip
- 617 bo ädgü [yı]ltızın beş:** Tuguşeva 2008. bu ädgü[larımz-]in biş
- 618 tınl(ı)glarka ä[viri]p:** Tuguşeva 2008. tınlı-[larıng]a

Tamamlama için bkz. AYS III, 170.2-3, *olar-nı y(e)me biş ajun tınl(ı)g oylan-ınga evire teginür m(e)n* (Ölmez, 1991, 56).

- 618 tegmä artokrak:** Tuguşeva 2008. tigmä artuyraq

619 k[ü]ş öritg[ülük]: Geng 2007a. kösüş öritkül(ük); Geng 2008b. k[ü]ş öritkülük

Ayrıca bkz. Geng Com. 111, *k[ü]ş örit-* (Geng, 2008b, 173)

620 [a]tı: Geng 2007a. atı; Geng 2008b. atı

620 ikinti s[ä]vmäk k[ü]sämäklig: Geng 2007a. iki(nt)i ... k[ü]sämäklig; Geng 2008b. iki[n]i ... k[ü]sämäklig

621 yorıq tep: Geng 2007a. yoryq tip; Geng 2008b. yoryq tip

621 yänä: Geng 2007a. yana; Geng 2008b. yana

621 s[u]durnıŋ upadeş: Geng 2007a. sudur öng bodush; Geng 2008. sudur öng boduş

sudur “öğreti kitabı, sūtra” < Toh A. *sūtār* “opus litterarum, // edebi eser” (Poucha, 1955, 376). ~ Toh B. *sūtār* “sūtra // sūtra” (Adams, 2013, 761). ~ Soğd. *swtr, swtr* “Sutra // vecize” (Gharib, 1995, 336b, 9080. ve 9081. madde). < Skr. *sūtra* (Monier-Williams, 1899, 1241c; Edgerton, 1953, 604b).

upadeş “talimat, açıklama” < Toh A. *upades* “instructio, praeceptum, consilium // talimat, emir, öğüt” (Poucha, 1955, 36). ~ Toh B. *upades* “instruction; a type of buddhist literature // öğretim, açıklama; bir tür budist edebiyatı” (Adams, 2013, 75). < Skr. *upadīś* “to indicate, specify, explain, inform, instruct, teach // göstermek, belirtmek, açıklamak, bilgilendirmek, öğretmek” (Monier-Williams, 1899, 199a).

Ayrıca bkz. Geng Com. 113, *abita ~ sudur* (Geng, 2007a, 5)

622 keŋ: Geng 2007a. king; Geng 2008. king

622 yörüg şastar: *yörüg* “açıklama, yorum, izah, anlam”. AYS VI’da *yörüg* kelimesinin Sanskritçe karşılığı *artha* olarak verilmiştir (Ayazlı, 2012, 365). Skr. *artha* “sense, meaning, notion // anlam, mana” (Monier-Williams, 1899, 90c).

şastar “yorum metni, dinsel metin; Budizme ait risale” < Toh A. *śāstār* “liber (sanctus) // kutsal kitap” (Poucha, 1955, 320). ~ Toh B. *śāstār* “(sacred) book;

teaching treatise; regulation, ordinance // kutsal kitap, öğreti metni; yasa, kural” (Adams, 2013, 686). < Skr. *śāstra* (Monier-Williams, 1899, 1069a).

BT XXXVII (3)’te yer alan *ş(a)st(a)r*, *şast(a)r* ve *şastir* için bkz. (Wilkins, 2016, 1055).

Ayrıca bkz. Geng Com. 114, *shastar* (Geng, 2007a, 5).

622 sözlügüçi beş törlüg ömäk: Geng 2007a. sözlügünçä bish törlüg ö(mäk); Geng 2008. sözläg[ü]nçä biş törlüg ö[mäk]

Ayrıca bkz. Geng Com. 114-115, *ömäk saqynmaqlıgh qapygh* ~ Geng Com. 115, *ömäk saqınmaqlıq qapıy* (Geng, 2007a, 5; Geng, 2008b, 173).

623 kapıglarka: Geng 2007a. qapyghlargha; Geng 2008b. qapıylarğa

623 bışransar: Geng 2007a. byshranu; Geng 2008b. bışranu

623 ögr[ä]tinsär: Geng 2007a. ögrädinsär; Geng 2008b. ögrädinsär

Ayrıca bkz. Geng Com. 115, *byshran-ögrätin* (Geng, 2007a, 5).

624 sukavati: Geng 2007a. suxawati; Geng 2008b. suhawati

Ayrıca bkz. Geng Com. 116, *suxawati* ~ Geng Com. 116, *suhawati* (Geng, 2007a, 5; Geng, 2008b, 173).

624 tugg[a]lı: Geng 2007a. toghghaly; Geng 2008b. toyyalı

625 burhanıg: Geng 2007a. burxanygh; Geng 2008b. burxhanıy

625 y(a)rhıg[ın] [äşidgäli]: Geng 2007a. yrlyqyn (ishidgäli); Geng 2008b. yrıqın [ışidgäli]

626 beş törlüg: Geng 2007a. bish törlüg; Geng 2008b. biş törlüg

627 tep: Geng 2007a. tip; Geng 2008b. tip

627 ’äjüt[mäklig]: Geng 2007a. ängitmäk(lig); Geng 2008b. ängitmäk[lig]

628 bo yükünmäk ’äjitmäk[lig]: Geng 2007a. bu yükünmäk(lig); Geng 2008b. bu yükünmäk[lig]

- 629 abita t(ä)ŋr[i burhannıŋ aŋın aŋap]:** Geng 2007a. (abita tngri burxannyng adyn adap); Geng 2008b. [abitaki tngri burxanning adın adap]
- Ayrıca bkz. Geng Com. 125, (*burxan*)*atynata* ~ Geng Com. 121/125, *burxan atın atamaq (ömək saqınmaq)* (Geng, 2007a, 6; Geng, 2008b, 173).
- 630 'äŋitmäk:** Geng 2007a. ämgitmäk; Geng 2008b. ängitmäk
- 630 [ögmäk]:** Geng 2007a. (ömək); Geng 2008b. [ömək]
- 631 bo:** Geng 2007a. bu; Geng 2008b. bu
- 632 t(ä)ŋri bu[rhannıŋ]:** Geng 2007a. tngri bu(rxannyng); Geng 2008b. tngri bu[rxanning]
- 633 aŋın aŋap:** Geng 2007a. adyn adap; Geng 2008b. adın adap
- 633 ögmäk:** Geng 2007a. ömək; Geng 2008b. ömək
- 634 küsüŋ:** Geng 2007a. kösüş; Geng 2008b. kösüş
- 634 bo:** Geng2007a. bu; Geng2008b. bu
- 635 el:** Geng 2007a. il; Geng 2008b. il
- 636 tuggalı:** Geng 2007a. toghghaly; Geng 2008b. toŋŋalı
- 636 küsüŋ:** Geng 2007a. kösüş; Geng 2008b. kösüş
- 637 bo:** Geng 2007a. bu; Geng 2008b. bu
- 638 t(ä)ŋri burhanı[g]:** Geng 2007a. tngri burxanygh; Geng 2008b. tngri burxanŋ
- 638 terini:** Geng 2007a. tirini; Geng 2008b. tirini
- 638 bodis(a)t(a)v:** Geng 2007a. bodistw; Geng 2008b. bodistw
- Ayrıca bkz. Geng Com. 130, *bodistw* (Geng, 2007a, 6).
- 640 [beŋi]nç:** Geng 2007a. (bishin)c; Geng 2008b. [biŋin]č
- 640 ävirmäklig k[apıg]:** Geng 2007a. äwirmäk(lig) qa(pygh); Geng 2008b. äwirmäk[lig] qa[pyŋ]

: Yazmada –*lig* eki satır üzerine yazılmıştır.

Ayrıca bkz. Geng Com. 132, *buyan äwir-* ~ Geng Com. 132, *buyan äwir-* (Geng, 2007a, 6; Geng, 2008b, 173).

640 bo: Geng 2007a. bu; Geng 2008b. bu

641 y(a)rlıkançuçı köñülkä: Geng 2007b. yrly(qancucı köng)ülgä; Geng 2007c. yrly(qancucı köng)ülgä; Geng 2007d. yrly(qancucı köng)ülgä

642 uğuşınıtaki tınl(ı)glarka: Geng 2007b. oghushyntaqy tynlghlargha; Geng 2007c. oghushyntaqy tynlghlargha; Geng 2007d. oghushyntaqy tynlghlargha

Ayrıca bkz. Geng Com. 134, *nom oghushy* ~ Geng Com. 134, *nom oghushy* ~ Geng Com. 134, *nom oghushy* (Geng, 2007b, 235; Geng, 2007c, 182; Geng, 2007d, 19).

643 yänä: Geng 2007b. yna; Geng 2007c. yna; Geng 2007d. yana

Ayrıca bkz. Geng Com. 135, *buyan äwir-* ~ Geng Com. 135, *buyan äwir-* ~ Geng Com. 135, *buyan äwir-* (Geng, 2007b, 235; Geng, 2007c, 182; Geng, 2007d, 19).

643 y(e)g(i)rmi: Geng 2007b. ygrmi; Geng 2007c. ygrmi; Geng 2007d. ygrmi

Ayrıca bkz. Geng Com. 135, *alty ygrmi qolulamaq sudur* ~ Geng Com. 135, *alty ygrmi qolulamaq sudur* ~ Geng Com. 135, *alty ygrmi qolulamaq sudur* (Geng, 2007b, 235; Geng, 2007c, 182; Geng, 2007d, 19).

644 kamlosü tegmä keñ: Geng 2007b. qan lu su tigmä king; Geng 2007c. qan lu su tigmä king; Geng 2007d. qan lu su tigmä king

kamlo < Çin. 甘露 *gan lu*. Çin.甘 *gan* “sweet // tatlı”; Çin. 露 *lu* “nectar // nektar”

sü “önsöz” < Çin. 序 *xu*.

Geng Com. 135’e göre; *qam lu su* kelimesi, “gan lu shui” şeklindeki üç Çince karakterin transkripsiyonu olabilir. Çincenin tarihsel fonetiği açısından “kam

lu”, Çince “ganlu (nectar // nektar, meyve özü)” sözcüğünün transkripsiyonudur. Ancak kelimenin anlamı “king yoryq (widely explained // geniş açıklama)” ve sonrasında gelen “tigmä (so-called // adlı, denilen)” sözcükleri ile uygunluk göstermemektedir. “su/sü” kısmı Çince “xu (preface // önsöz)” ya da “shu (book // kitap)” sözcüklerinin transkripsiyonu gibi görünüyor (Geng, 2007b, 235).

Çince *kamlo* yapısının Sanskritçe karşılığı *amṛta*’dır. Skr. *amṛta* “the nectar (conferring immortality, produced at the churning of the ocean), nectar - like food // nektar (ölümsüzlük kazandırır, okyanusun titremesinde üretilir), nektar benzeri yiyecekler” (Monier-Williams, 1899, 82b; Edgerton, 1953, 64b).

644 yörüg süsintä: Geng 2007b. yoryr susynta; Geng 2007c. yoryr susynta; Geng 2007d. yörir susynta

sü “ön söz” < Çin. 序 *xu*. BT I, A₂ 41 *süü yörügi* “Vorwort // ön söz” (Hazai, Zieme, 1971, 64). *süü* için ayrıca bkz. HT X, Kom. 372. (Mirsultan, 2010, 225).

Ayrıca bkz. Geng Com. 136 *su/sü* Çin. *xu* “preface // önsöz” ya da *shu* “book // kitap” (Geng, 2007b, 235; Geng, 2007c, 182).

645 tınl(ı)glar sukavati: Geng 2007b. tynlyghlar suxawati; Geng 2007c. tynlyghlar suxawati; Geng 2007d. tynlyghlar suxawati

646 tegmä artokrak: Geng 2007b. tigmä ärtuqraq; Geng 2007c. tigmä ärtuqraq; Geng 2007d. tigmä ärtuqraq

646 yertinçüde tuggalı kūsäsär: Geng 2007b. yirtincüdä toghghaly kösäsär; Geng 2007c. yirtincüdä toghghaly kösäsär; Geng 2007d. yirtincüdä toghghaly kösäsär

647 sukavati: Geng 2007b. suxawati; Geng 2007c. suxawati; Geng 2007d. suxawati

647 tugurdaçı: Geng 2007b. toghurdacy; Geng 2007c. toghurdacy; Geng 2007d. toghurdacy

- 647 yoriglarig:** Geng 2007b. yoryqlargha; Geng 2007c. yoryqlargha; Geng 2007d. yoryqlargha
- 648 kargäk , bo:** Geng 2007b. krgäk .. bu; Geng 2007c. krgäk .. bu; Geng 2007d. krgäk .. bu
- 649 bışrunu:** Geng 2007b. (bysh)runu; Geng 2007c. (bysh)runu; Geng 2007d. (bysh)runu
- 649 yorig kavirasınça:** Geng 2007b. yoryq qawyrasynca; Geng 2007c. yoryq qawyrasynca; Geng 2007d. yoryq qawyrasynca
- Ayrıca bkz. Geng Com. 141, *qawyrasyncha* ~ Geng Com. 141, *qawyrasyncha* ~ Geng Com. 141, *qawyrasyncha* (Geng, 2007b, 235; Geng, 2007c, 182; Geng, 2007d, 19).
- 650 törlüg:** Geng 2007b. törlüg; Geng 2007c. törlüg; Geng 2007d. törlüg
- 650 törl[üg tep tesär]:** Geng 2007b. törl(üg tisär) ; Geng 2007c. törl(üg tisär); Geng 2007d. törl(üg tisär)
- 651 yorig ugrın:** Geng 2007b. yoryq oghuryn; Geng 2007b. yoryq oghuryn; Geng 2007b. yoryq oghuryn
- 653 başlayu:** Geng 2007b. ...-layu; Geng 2007c. ...-layu; Geng 2007d. ...-layu
- 653 yorig ugrın:** Geng 2007b. yoryq oghuryn; Geng 2007b. yoryq oghuryn; Geng 2007b. yoryq oghuryn
- 654 törlüg:** Geng 2007b. törlüg; Geng 2007c. törlüg; Geng 2007d. törlüg
- 654 tep te[sär]:** Geng 2007b. tip ti(sär); Geng 2007c. tip ti(sär); Geng 2007d. tip ti(sär)
- 655 yorig:** Geng 2007b. yoryq; Geng 2007c. yoryq; Geng 2007d. yoryq
- 656 yorig üçünç yeg:** Geng 2007b. yoryq üçün yig; Geng 2007c. yoryq üçün yig; Geng 2007d. yoryq üçün yig
- 657 yorig:** Geng 2007b. yoryq; Geng 2007c. yoryq; Geng 2007d. yoryq

657 burhanıg: Geng 2007b. burxanygh; Geng 2007c. burxanygh; Geng 2007d. burxanygh

658 yorıg yänä: Geng 2007b. yoryq yana; Geng 2007c. yoryq yana; Geng 2007d. yoryq yana

658 törlüg: Geng 2007b. türlüg; Geng 2007c. türlüg; Geng 2008d. türlüg

659 törlüg tep tesär: Geng 2007b. türlüg tip tisär; Geng 2007c. türlüg tip tisär; Geng 2008d. türlüg tip tisär

659 burhanlar: Geng 2007b. burxanlar; Geng 2007c. burxanlar; Geng 2007d. burxanlar

660 aṭın aṭap: Geng 2007b. adyn adap; Geng 2007c. adyn adap; Geng 2007d. adyn adap

Ayrıca bkz. Geng Com. 151, *burxan atyn atamaq ömäk saqynmaq* ~ Geng Com. 151, *burxan atyn atamaq ömäk saqynmaq* ~ Geng Com. 151, (*burxan*) *atyn ata-* (Geng, 2007b, 235; Geng, 2007c, 182; Geng, 2007d, 19).

660 bo burhanlar: Geng 2007b. bu burxanlar; Geng 2007c. bu burxanlar; Geng 2007d. bu burxanlar

660 aṭın: Geng 2007b. adyn; Geng 2007c. adyn; Geng 2007d. adyn

661 aṭamak: Geng 2007b. adamaq; Geng 2007c. adamaq; Geng 2007d. adamaq

661 yumtaru: Geng 2007b. yügäri; Geng 2007c. yügäri; Geng 2007d. yügäri.

Clauson'da *yomdar-* şeklinde verilir (ED, 935b). Erdal'a göre, *yumd-ar-* "to bring together // toplamak, bir araya getirmek" anlamındadır ve Uygurca'da sadece *yumdaru* şeklindeki örnekleri görülür (OTWF, 738). Aydemir' göre; (HT IX (II), Kom. 278) kelimenin okunuşunu <d> ile değil <t> ile *yumtar-* <yum-tt-ar- şeklinde olmalıdır. DLT, KB, BT II'deki <d>'li şekiller ikincildir. <d>'li yazım şekilleri m'nin etkisiyle açıklanabilir (Aydemir, 2013, 292).

662 -[ä] bü[tü]r[gü]lük ä[rür]: Geng 2007c. ä bö(lünmäk)lig ärür; Geng 2007c. ä bö(lünmäk)lig ärür; Geng 2007d. ä bö(lünmäk)lig ärür

663 [at]ın atayu: Geng 2011. (a)dyn adayu

Ayrıca bkz. Geng Com 155, *adyn ada-* (Geng, 2011, 65).

663 namo yük[ünür] m(ä)n: Geng 2011. ... ymä

Tamamlama için bkz. ShoRossia, ABd25 [*namo bud yükünürmn tep*]/// [*bolup*]
birlä atayali namo yükünürmn tep (Shōgaito, 2003, 252).

663 burhan: Geng 2011. burxan

664 tep sözlämäk: Geng 2011. tip sözlämish

664 y(e)g(i)rmi: Geng 2011. ygrmi

Ayrıca bkz. Geng Com 156, *alty ygrmi qolulamaq sudur* (Geng, 2011, 65).

665 burhanıg: Geng 2011. burxanygh

666 t<ä>gimlig: Geng 2011. timin-ök

: Yazmada –a sesi yazılmamıştır.

666 burhan-: Geng 2011. burxan-

667 atın atagalı tep: Geng 2011. adyn adaghaly tip

668 sakı[nmak]: Geng 2001. sa(qynmaq)

669 tep tesär: Geng 2011. tip tisär

669 t(ä)ŋri burhannıg: Geng 2011. tngri burxannyng

670 körkdäs: Geng 2011. körkin

670 b(ä)kiz: Geng 2011. b(ä)giz

671 taişeŋ vaibaş: Geng 2011. taishing waibash

taişeŋ “Büyük araba, Budizmin bir mezhebi” < Çin. 大乘 *da cheng* [G. 770] =
Skr. *mahāyāna* “great vehicle // büyük araç” (Monier-Williams, 1899, 799b;
Edgerton, 1953, 425a).

Ayrıca bkz. Geng Com 163. *taishing* (Geng, 2011, 65).

vaibaş “bir budist mezhep adı” << Skr. *vaibhāṣā* “an adherent of the Buddhist school of vaibhāṣika // Vaibhāṣika Budist okulunun destekçisi olan” (Edgerton, 1953, 511a). ~ Skr. *vaibhāṣā* “a follower of the Vibhāṣhā // Vibhāṣhā'nın takipçisi” (Monier-Williams, 1899, 1024a).

672 burhan bul[ga]lı k[ärgäk]: Geng 2011. burxan bulghaly (kösüsär)

673 [a]bita t(ä)ŋri burhanıg: Geng 2011. (abita) tngri burxanygh

673 sakı[nmiş] ...: Geng 2011. saqynmish (krgäk)

674 [t(ä)k] til: Geng 2011. ...til

674 burhanlar aŋın aŋa[mak]: Geng 2011. burxanlar adyn ada(sar)

675 burhanlarıg: Geng 2011. burxanlarygh

675 tegli: Geng 2011. tigli

676 tep: Geng 2011. tip

676 käreğäk: Geng 2011. krgäk

677 tep tesär: Geng 2011. tip tisär

678 aŋın aŋap: Geng 2011. adyn adap

678 burhanlarıg: Geng 2011. burxanlarygh

680 aŋın aŋamamak: Geng 2011. adyn adamamaq

681 aŋın aŋamak: Geng 2011. adyn adamaq

683 [aŋ]ın aŋamamak: Geng 2011. adyn adamamaq

683 bo tetir: Geng 2011. bu titr

684 b[o t]ört [bädük]: Geng 2011. bu bädük (tört)

684 öŋdün: Geng 2011. öngdü(n)

692 b(ä)lgüsüz ärür:

: Fragmanda *plkwszw 'wyz ' // b(ä)lgüsüz üzä* şeklinde yazılmış. Daha sonra değişiklik işareti ile *plkwszw 'rwr // b(ä)lgüsüz ärür* şeklinde yazılmıştır.

- 693 budanisimirti:** ShoRossia'da *butanu-simirti dyan* şeklindedir (Shōgaito, 2003, 354). Ayrıca bkz. Rossia Kaa 2. *[bu ažun]ta burxanîy ömāk atly butanu-simirti dyan* (Shōgaito, 2003, 181).

butanu-simirti << Skr. *buddhānusmṛti* “(prose) as name of a dharmaparyāya, ‘recollection of Buddha(s)’ // Bir dharmaparyāya adı olarak (nesir), ‘Buddha(lar)ın hatırlanması’” (Edgerton, 1953, 401a). ~ Skr. *buddhānusmṛti* “continual meditation on Buddha Lalit, N. of a Buddhist Sūtra // Buddha Lalit’in sürekli meditasyon hali, Budist Sūtra'nın adı” (Monier-Williams, 1899, 733c).

- 698 aralaştır-:** UWV. *aralaştır-* “çeşitlendirmek” (UWV, 67).

- 704 il<i>nçsiz:**

: Fragmanda *-i* sesi satır üzerine sonradan eklenmiş.

- 707 t(ä)ŋri b[urha]n öskintä:** Tuguşeva 2008. tngri burxan üskintä

- 708 üdtä:** Tuguşeva 2008. ödtä

- 708 tao[ç]ag bah[şı]:** Tuguşeva 2008. taoçay ...;

taoçag: Çin. 道綽 *dao chuo* Pure Land Okulu'nun yedi kurucusundan birisidir. “The seven founders of the 淨土 Pure Land school, i.e. *Nāgārjuna* 龍樹, *Vasubandhu* 世親, *Tanluan* 曇鸞, *Daochuo* 道綽, *Shandao* 善導, *Yuanxin* 源信 and *Yuankong* 源空 (or *Faran* 法然)” (Shoothill, Hodous, 1937, 13b).

Daocho 562–645 yılları arasında yaşamış, JINGTU (Pure Land) geleneğinin ikinci kişisi ve Çin keşişi kabul edilen kişidir (Buswell, Lopez, 2014, 213).

Çince 道 *dao* Eski Uygurca metinlerde *tao* şeklinde geçmektedir. HT VIII, 523, *tao-an taiši*; HT VIII, 1776, *tauši* (Ölmez, 1996, 139).

Tuguşeva çalışmasının sözlük kısmında *tao II: tao čay* – “имя собств. // özel isim” şeklinde yer vermiştir (Tuguşeva, 2008, 109).

709 bo montag: Tuguşeva 2008. bu muntay

709 bilmişin u[kmişin]: Tuguşeva 2008. bilmiş-in uq[mışin]

709 [ögüp] külöp: Tuguşeva 2008. [ül]gülöp

Tuguşeva çalışmasında [ül]gülöp şeklinde okumuş ancak dizin kısmında bu kelimeye yer vermemiştir.

710 tañlap muñadıp: *tañlap muñadıp* şeklinde ikilemedir.

OTWF. *tañla-* “to wonder, be surprised (at something), find (something) wonderful // (bir şeye) şaşmak, hayret etmek, (bir şeyi) harika, şaşılma bulmak”. *tañırka-* ve *muñad-* ile kullanılır (OTWF, 447). *adın-* *muñad-* “to be impressed; surprised; shocked // bunalma; şaşırmak; şoka uğramak” anlamlarıyla ikileme olarak kullanılır (OTWF, 364). ED. *tañla-* “to wonder, be surprised // şaşırmak, hayret etmek” (ED, 521a). DTS. *tañla-* “удивляться, поражаться // şaşmak, hayret etmek” (DTS, 533a). DTS. *muñad-* “удивляться, изумляться // hayret etmek, şaşırmak” (DTS, 350b).

710 bo tiltag[ı]n s... : Tuguşeva 2008. bu tiltay-ın ...

711 inča tep: Tuguşeva 2008. inča tip

712 inçip: Tuguşeva 2008. inçip

712 burhan: Tuguşeva 2008. burhan

712 tu[gğalı bolur]: Tuguşeva 2008. toy ...

713 tep: Tuguşeva 2008. tip

713 üdtä: Tuguşeva 2008. ödtä

713 sintao bahşı: Tuguşeva 2008. sin tao baxşı

Eski Uygurca metinlerde görülen *sin*, Çincede 薦 *jian* şeklindedir. HT VIII, 1276'da *tiägsin* kelimesinde görülür (Ölmez, 1996, 144). *tao* ise Çincede 道 *dao* şeklindedir (Ölmez, 1996, 136).

Çince 善導 *shan dao*. Pure Land Okulu'nun yedi kurucusundan birisidir. “The seven founders of the 淨土 Pure Land school, i.e. *Nāgārjuna* 龍樹, *Vasubandhu* 世親, *Tanluan* 曇鸞, *Daochuo* 道綽, *Shandao* 善導, *Yuanxin* 源信 and *Yuankong* 源空 (or *Faran* 法然)” (Shoothill, Hodous, 1937, 13b).

Çince 善導 *shan dao*. Pure Land mezhebinin beş saygın kişisinden birisidir. *Tanluan* 曇鸞; *Daochuo* 道綽; *Shandao* 善導; *Huaigan* 懷感 and *Shaokang* 少康 (Shoothill, Hodous, 1937, 123a).

Shandao 613-681 yılları arasında yaşamıştır. Çince'de “Fazilet Rehberi” anlamındadır. Çince Pure Land geleneğinin üçüncü önemli kişidir (Buswell, Lopez, 2014, 797).

Tuguşeva çalışmasının sözlük kısmında *sin*: *sin tao* – “имя собств. // özel isim” şeklinde yer vermiştir (Tuguşeva, 2008, 107).

- 714 kikinç:** Tuguşeva 2008. kiginč
- 715 inçip:** Tuguşeva 2008. inčip
- 715 tö[r]lüg:** Tuguşeva 2008. tü[r]lüg (?)
- 716 kıl[nç]:** qī[linč]
- 717 temin ö[k]:** Tuguşeva 2008. timin ök
- 718 'āñilki bahşı:** Tuguşeva 2008. angilki baxši
- 718 öñ[r]ä t(ä)ñri:** Tuguşeva 2008. ongrä(?) tñgri
- 719 idok:** Tuguşeva 2008. iduq
- 720 ornanıtıp:**

ornan- “to stay (physically or spiritually), settle, establish oneself // (fiziki veya ruhsal anlamda) bir konumda bulunmak, bir yerde durmak, yerleşmek, yer tutmak”. *töşän-* *ornan-* ve *ornan-* *tur-* şeklinde ikileme olarak kullanılır (OTWF, 609).

ornanit- “yerleştirmek, oturtmak, düzeltmek”

720 beri[p]: Tuguşeva 2008. bir...

721 ünmiş: Tuguşeva 2008. önmiş

722 tañıp: Tuguşeva 2008. trkip

sık- *tañ-* “sıkmak” şeklinde ikilemedir (OTWF, 202). ED. *sık-* “to distress, depress (someone) // üzme, sıkmak” (ED, 804b). DTS. *sık-* “давить, жать // sıkıştırmak, sıkmak” (DTS, 504b).

Clauson sözlüğünde *tañ-* kelimesini gerçek anlamıyla “to wrap up, tie up tightly // sarmak, sıkıca bağlamak” anlamıyla vermiştir (ED, 514a). DTS’da *sık-* *tañ-* şeklinde ikileme olarak verilmiş ve *sık-* maddesine gönderme yapılmıştır (DTS, 532b).

Tuguşeva dizinde *trk-* “спешить, торопить // acele etmek” anlamıyla yer vermiştir (Tuguşeva, 2008, 112).

723 pıryan etdürmāk: Tuguşeva 2008. pıryan itdürmāk

pıryan “hücre, oda” < Toh. *A paryām* “circuit // daire” (Adams, 2013, 383). < Skr. *pariyāṇa* (Monier-Williams, 1899, 599c). ~ Skr. *paryāṇa* “a circuit // çevre; daire” (Monier-Williams, 1899, 608a).

724 bārt baş kıl-: bārt baş kıl- “yaralamak”.

bārt baş kıl- “yaralamak, bozmak” şeklinde geçmektedir. DTS’da *bert II:* *bert baş bolmaq* şeklinde kapalı e ile isim şekli ve *bert-* “увечить, наносить вред, портить // sakatlamak, zarar vermek, bozmak” anlamlarıyla fiil şekli geçer (DTS, 96b). Clauson’un sözlüğünde *bārt* ismi geçmez. *bert-* “to injure, hurt (someone) // yaralamak, zedelemek” şeklinde fiil şekli vardır (ED, 358b). OTWF’de “*bārt-ök* “injured // yaralı, yaralanmış” (OTWF, 230).

baş balıg “a wound // yara” (ED, 376a). DTS’de *baş III* “рана // yara” şeklinde geçmiştir (DTS, 87a). Ayrıca DTS’de *balıy I* “раненый // yaralı” şeklinde geçmektedir (DTS, 80a). BUi II’de *baş* “yara” (Barutçu, 1987, 308), *balıg* “yara” (Barutçu, 1987, 306) ve *baş balıg bol-* (Barutçu, 1987, 107, 306) şeklinde geçmektedir. AYS X’da *bärt baş bol-* “yara bere olmak, yaralanmak” şeklinde ikileme olarak kullanılmıştır (Gulcalı, 2015, 276). Huastuanift’te (Huast. satır, 91) *baş kılmak* “yaralamak” şeklinde geçmiştir (Özbay, 2014, 147).

724 bahşı: Tuguşeva 2008. baxši

725 o<n>tın sıjarkı: Tuguşeva 2008. o(n)tın sıngarqi

: Yazmada –n sesi eksik yazılmıştır.

725 burhanlar: Tuguşeva 2008. burxan-lar-ni (?)

728 tep: Tuguşeva 2008. tip

729 bahşıka: Tuguşeva 2008. baxši-qa

729 amt[ı]: Tuguşeva 2008. ämti

730 tep: Tuguşeva 2008. tip

730 taoçag: Tuguşeva 2008. tao çay

731 bo: Tuguşeva 2008. bu

732 äzüg igid: Tuguşeva 2008. äz-ük igit

äzüg igid şeklinde ikilemedir. ED. *äzüg* “false, flying; falsehood // yanlış, yalan, hata” (ED, 285a). DTS. *äzüg* “лживый // yanlış” (DTS, 192b).

igid için bkz. not 485.

732 tep: Tuguşeva 2008. tip

732 üdtä: Tuguşeva 2008. ödtä

733 arıtıp ökünüp kakınp:

arut- “temizlemek, (*kleša* v.s.’den) kurtarmak” (UWV, 73).

ökün- *kakın-* *kşanti kıl-* şeklinde üçlemedir.

OTWF. *ökün-* “to repent // pişman olmak, tövbe etmek”. (OTWF, 610). Clauson’un sözlüğünde *ökün-* “to repent, regret (something) // pişman olmak, pişmanlık duymak” (ED, 111a). DTS’de *ökün-* “каяться, сожалеть // tövbe etmek, pişman olmak” anlamıyla verilmiştir. Ayrıca *ökün-* *bilin-* “раскаиваться // tövbe etmek”, *ökün-* *bilin-* *kşanti qıl-* “каяться // tövbe etmek”, *ökün-* *boşun-* “каяться, сожалеть // tövbe etmek, pişman olmak” ve *ökün-* *tuyun-* “каяться // tövbe etmek” şeklinde ikileme örneklerine yer verilmiştir (DTS, 382b-383a). ShoAbhiY’de *ökünmāk kınanmak* “pişmanlık” şeklinde geçmiştir (Shōgaito, 2008, 605).

kakın- “to repent // pişman olmak, nedamet getirmek”. *ökün-* fiiliyle ikileme şeklinde görülüyor (OTWF, 603). Clauson’un sözlüğünde *kakın-* için “to strike oneself // kendisine vurmak” anlamını verdikten sonra Eski Uygurca için *ökünüp kakınıp* “repenting // pişman olmak” anlamını vermiştir (ED, 611b). DTS’de *qaqin-* : *ökün-* *qaqin-* şeklinde verilmiştir (DTS, 422a).

733 kş[anti kılıp]: Tuguşeva 2008. kşanti [qilip]

734 inçip: Tuguşeva 2008. inçip

734 bahşıka: Tuguşeva 2008. baxşı-qa

735 bahşınıq: Tuguşeva 2008. baxşı-niŋg

735 amti inçä: Tuguşeva 2008. ämti inča

736 o[ron]: Tuguşeva 2008. o...

737 bo: Tuguşeva 2008. bu

737 bahşı: Tuguşeva 2008. baxşı

738 tep: Tuguşeva 2008. tip

738 ken: Tuguşeva 2008. kin

738 bo: Tuguşeva 2008. bu

739 b(ä)lgülüg: Tuguşeva 2008. blgölüg

739 taoçag bahşı: Tuguşeva 2008. tao çay baxşı

739 ärü ärü: Tuguşeva 2008. aru aru

Tuguşeva çalışmasının dizin kısmında *aru: aru aru* “чистый; невинный; праведный // temiz; masum; doğru” anlamıyla vermiştir (Tuguşeva, 2008, 91).

740 sintao bahşı: Tuguşeva 2008. sin tao baxşı

740 ord[o]: Tuguşeva 2008. ordu bal[ïq] ...

741 han y(a)rlığı: Tuguşeva 2008. xan yrliqi

741 b[ahşı]: Tuguşeva 2008. b[axşı]

742 fugsi atl(i)g: Tuguşeva 2008. vuy-si atly

hunfugtsi 弘福寺 kelimesinde yer alan *fugsi* 福寺 olmalıdır. Eski Uygurca *huñ* Çince *hong* 弘 şeklinde (Ölmez, 1994, 120). Eski Uygurca *fug* Çince *fu* 福 şeklindedir (Ölmez, 1994, 118). Ayrıca bkz. HT VII, 172 ve 833, *huñ-fugtsi atl(i)g säñrämdä* (Röhrborn, 1991, 29, 80).

hunfugtsi: Çince transkripsiyonu *hong fu si* (G. 5282 3707 10295), Chang-an’da bir manastırın adıdır. (Röhrborn, 1991, 215, 833. not).

Tuguşevanın çalışmasının metin kısmında *vuy-si* olarak yer verdiği sözcüğü, sözlük kısmında yer vermemiştir.

742 säñrämtä: Tuguşeva 2008. sangram-ta

säñrä “Manastır” < Toh A. *sañkrām* (*sañkrām*, *sañgrām*) “monasterium, coenobium // manastır” (Poucha, 1955, 358). ~ Toh B. *sañkrām* “cloister, monastery // manastır” (Adams, 2013, 735). < Skr. *sañghārāma* “resting - place for a company (of monks); a Buddhist convent or monastery // keşişler topluluğu için dinlenme yeri; bir Budist manastır veya manastır” (Monier-Williams, 1899, 1130a).

742 ked[in]: Tuguşeva 2008. kid[in?]

743 keñürti bo: Tuguşeva 2008. kingürti bu

743 ordo: Tuguşeva 2008. ordu

744 eltäki tegit ügä bäg eşi: Tuguşeva 2008. il-täki tigit ögä bäg işi;

BT XIII, *ügä* “Ratgeber // danışman, müşavir” (Zieme, 1985, 261). BT XIII, 16.6 dipnotta “Burada insan varlığının önemli temsilcilerinin bir özeti ortaya çıkmaktadır. *ügä (ögä ?) tigit* ve *bäg işi*. .....” (Zieme, 1985, 109). KuanP 136’da *birök adın adın ügä bilgä atl(i)g* (Özcan, 2014, 37) şeklinde ve *ügä* “meşhur” (Özcan, 2014, 159) anlamıyla verilmiştir. BT XXXIII’de *iş* “comrade // dost”, *iş tuş* “associates // dostlar” ve *bäg işi* “officials // görevliler” anlamıyla verilmiştir (Oda, 2015, 257).

745 in{n}ag: Tuguşeva 2008. inay

: Fragmanda –n sesi fazladan yazılmış.

746 kertü: Tuguşeva 2008. kirtü

746 tayanp: Tuguşeva 2008. taylip (?)

Tuguşeva çalışmasının dizin kısmında *taylip* için “девиз правления // saltanat sloganı” anlamını vermiştir.

746 han vuu: Tuguşeva 2008. xan yuu (?)

vuu şeklinde okunan kısım için *fuu* veya *fu* şekli de olabilir. Eski Uygurca Xuanzang biyografisinde *fuu* veya *fu* için Çince 府 karakteri kullanılmıştır (Ölmez, 1996, 142). Xuanzang biyografisindeki kullanımı için krş. HT VIII, 1439, *li baglıg gifuu* (Röhrborn, 1996, 128; Ölmez, 1996, 142), HT VIII, 1505, *çe-lüin taifu atl(i)g bäg* (Röhrborn, 1996, 134; Ölmez, 1996, 142), HT VIII, 1566, *giifu atl(i)g bäg* (Röhrborn, 1996, 138; Ölmez, 1996, 142).

Tuguşeva çalışmasının dizin kısmında *yuu* (?) şeklinde yer vermiştir (Tuguşeva, 2008, 118).

747 üdtä: Tuguşeva 2008. ödtä

747 ganḍahast yaṅa: Tuguşeva 2008. gantaxast vrka (?)

ganḍahast << Skr. *gandhahastin* “n. of a Bodhisattva // Bir Bodhisatvanın ismi” ~ Skr. *gandhahasta* “a list of epithets of the dharmacakra, having perfumed lines on the hand // Dharmachakra'nın birer cümlecik listesi, kokulu çizgileri olan el” (Edgerton, 1953, 210a).

BT XXV (2) *ganḍahast* “Gandhahastin = Buddhaname // Gandhahastin = Buddha adı” ~ *ganḍahast yaṅa* “Elefant Gandhahastin // Fil Gandhahastin” (Wilkens, 2007, 364). BT XXV (2) *yaṅa* “Teil eines Stifternamens; Elefant // kurucu adının bir parçası; fil” (Wilkens, 2007, 439). BT XXV (1) 1539. *ganḍahast yaṅa atl(i)g t(ä)ṅri burhan* (Wilkens, 2007, 154). *ganḍahasta* için krş. BT XXVI 39a.77 *adrulmuş kükülmüş ganḍahasta atl(i)g yaṅa-sı tetmiş* (Yasai, 2008, 104), BT XXVI *ganḍahasta* “Name eines Elefanten // bir fil adı” (Kasai, 2008, 296). *ganda-ḥastı* için bkz. ETŞ 9₇₁ *ardın gandahasti başlap bodisatavlıg* (Arat, 1965, 76, 356).

Tuguşeva çalışmasının dizin kısmında *vrka(?)* şeklinde yer vermiştir (Tuguşeva, 2008, 115).

748 atl(i)g eltäki niṅ vasita: Tuguşeva 2008. atly il-täki ning vaşi-ta

niṅ kelimesi için doğrudan bir köken ve anlamlandırma yapılamamıştır. Tuguşeva çalışmasının dizin kısmında *ning* (Çince *neng-tuan-kin-kang-jo-po-lo-mi-to-king-lun* = Skr. *Vajracchēdika-prajñāpāramitā-sūtra*) “название сочинения // yazma adı” olarak vermiştir (Tuguşeva, 2008, 102). Açıklamalar kısmında ise Çince *neng-tuan-kin-kang-jo-po-lo-mi-to-king-lun* = Skr. *Vajracchēdika-prajñāpāramitā-sūtra* şeklinde vermiştir (Tuguşeva, 2008, 84).

Çalışmamızda *vasi* şeklinde aldığımız kelimeyi BT III’de geçen *vasi* “residenz // hükümet merkezi” (Tezcan, 1974, 105). << Skr. *vāsa* “staying, remaining; residence // oturma, kalma; ikamet” (Monier-Williams, 1899, 947c) ile ilgili olabileceğini düşünüyoruz. Ayrıca krş. BT III, 744, *pīravriki būdār yarayur vasi varsakari* (Tezcan, 1974, 57).

Tuguşeva çalışmasının dizin kısmında *vaşi* “название сочинения // yazma adı” olarak vermiş ve kelimenin Çince *fa-shi-lun* ve Sanskritçe

Abhidharmajñāna-prasthāna-śāstra dengi olarak vermiştir (Tuguşeva, 2008, 115). Açıklamalar kısmında ise Çince *fa-chi-lun* = Sanskritçe *Abhidharma jñāna-prasthāna-śāstra* şeklinde vermiştir (Tuguşeva, 2008, 84).

749 bo: Tuguşeva 2008. bu

750 huun: Tuguşeva 2008. huun

Tuguşeva çalışmasının dizin kısmında *huun* (Çin.) – “имя собств. // özel isim” olarak yer vermiştir (Tuguşeva, 2008, 97).

750 tetsisi: Tuguşeva 2008. tetsisi

tetsi “öğrenci, mürit” < Çin. 弟子 *di zi*

te: 弟 *di* (Ölmez, 1996, 140); *tsi:* 子 *zi* (Ölmez, 1996, 158).

750 kimliq: Tuguşeva 2008. kim-ling

kim: 金 *jīn* (Ölmez, 1996, 144). Ayrıca krş. HT VIII, 1671, 1811, *žünkim* (Röhrborn, 1996, 147, 158; Ölmez, 1996, 144);

liq: 齡 *ling* (Ölmez, 1996, 146). Ayrıca krş. HT VIII, 1500, *küen liq* (Röhrborn, 1996, 133; Ölmez, 1996, 146).

jinling 金陵: Günümüzde Çin'deki *Nanjing* 南京 için eski bir isim olabilir.

Tuguşeva çalışmasının dizin kısmında *kim:* *kim-ling* (Çin. Chih-ling) “название местности (перевала ?) // yer adı (dağ geçidi ?)” şeklinde yer vermiştir (Tuguşeva, 2008, 99). Çalışmasının açıklamalar kısmında *kim-ling* (Çin. Chih-ling) “название перевала // dağ geçidi adı” şeklinde yer vermiştir (Tuguşeva, 2008, 84).

751 eltäki haşansi: Tuguşeva 2008. il-täki qasan-si

haşansi Çince 霞山寺 *xia-shān-si* olabilir.

xia 霞 173:9 Pulleyblank, Late. *xhja*., Early. *γai* / *γe* (Pulleyblank, 1991, 333).
Sesçe krş. *xia* 夏 35:7 Pulleyblank, Late. *xhjai*, Early. *γat^h* / *γe^h* “summer // yaz”
(Pulleyblank, 1991, 334).

šan: 山 *shān* (Ölmez, 1996, 149). Ayrıca krş. HT VIII, 81, *sün šan atl(i)g tagda*
(Röhrborn, 1996, 22; Ölmez, 1996, 149).

si: 寺 *sí* (Ölmez, 1996, 151). Ayrıca krş. HT VIII, 329, *tai-tsi-nsi atl(i)g ulug*
säñrämtä (Röhrborn, 1996, 42; Ölmez, 1996, 151).

Tuğuşeva çalışmasının metin kısmında *qasan-si* (Tuğuşeva, 2008, 43) şeklinde okuduğu kelimeyi, dizin kısmında *qašansī* (Çin.) “название монастыря // manastır adı” şeklinde yer vermiştir (Tuğuşeva, 2008, 105).

751 s[äñräm]: Tuğuşeva 2008. s[angram]

752 pañçü: Tuğuşeva 2008. pañčiu

pan: 班 *bān* (Ölmez, 1994, 114). Ayrıca krş. HT VII, 394, *pan-šui-tsau atl(i)g*
igačči (Röhrborn, 1991, 46; Ölmez, 1994, 114); HT X, 1212, *ban-çao fabši*
barıp (Mirsultan, 2010, 186).

pan: 幡 *fan* (Ölmez, 1996, 141). Ayrıca krş. HT VIII, 1842, *küwüz täg panlar*
(Röhrborn, 1996, 160; Ölmez, 1996, 141).

çei: 州 *zhōu* (Ölmez, 1996, 157). Ayrıca krş. HT VIII, 1494, *tšiçei löçei*
çeiçei süiçei atl(i)g bo tört balıklarda (Röhrborn, 1996, 133; Ölmez, 1996,
157).

Tuğuşeva çalışmasının dizin kısmında *pañčiu* (Çin.) “название строения в монастыре // manastırdaki yapının adı” şeklinde yer vermiştir (Tuğuşeva, 2008, 104).

753 keñürti: Tuğuşeva 2008. kingürti

aç-keñür- şeklinde ikilemedir.

aç- “açmak; ortaya çıkarmak; yaymak” (UWV, 1-3). ED. *aç-* “to open // açmak” (ED, 18b). DTS. *aç-* “открывать, отворять // açmak, açılmak” (DTS, 3b).

keñür- için bkz. 470. not

753 huñtoŋ: Tuguşeva 2008. xung-tung;

huñ: 弘 *hóng* (Ölmez, 1994, 120). Ayrıca bkz. HT VII, 172, *huñ-fugtsi atl(i)g säñrämdä* (Röhrborn, 1991, 29; Ölmez, 1994, 120)

tun: 統 *tóng* (Ölmez, 1996, 152). Ayrıca bkz. HT VIII, 2147, *šijko šäli tutun* (Röhrborn, 1996, 185; Ölmez, 1996, 152).

Tuguşeva çalışmasının dizin kısmında *xung:* *xung tung* (Çin.) “название горы // dağ adı” şeklinde yer vermiştir (Tuguşeva, 2008, 115).

755 oronta: Tuguşeva 2008. orun-ta

755 teriltilär: Tuguşeva 2008. tirilti-lär

yıgil- *teril-* şeklinde ikilemedir.

OTWF. *yıgil-* “to be accumulated // yığılmak” (OTWF, 687). ED. *yıgil-* “be heaped up // yığılmak” (ED, 901b). DTS’de *yıgil-* “собираться // toplanmak, bir araya gelmek” (DTS, 265b). ShoAbhiY’de *kizläl-* *yıgil-* “saklayıp biriktirmek // gizleyip yığmak” şeklinde geçiyor (Shögaito, 2008, 568).

teril- “to assemble // toplanmak, derilmek” . *yıgil-* fiili ile ikileme olarak kullanılıyor (OTWF, 677). ED. *teril-* “to be collected, assembled // toplanmak” (ED, 547). DTS’de *teril-* ve *teril- quvran-* “собираться // toplanmak, bir araya gelmek” (DTS, 554a)

756 nayvaziki: *nayvaziki* “ruh, kötü ruh, şeytan” < Toh A. *naivāsik* (Pouche, 1955, 156). < Skr. *naivāsika* “some sort of monster // bir çeşit canavar” (Edgerton, 1953, 313a; Monier-Williams, 1899, 570a).

757 ç(a)hşap(a)tın: Tuguşeva 2008. çşapt-în

çahşapat “emir, buyruk, yasa, kanun, hüküm, dini talimat” < Toh. A *śikṣāpat* “disciplinam accipit // talimat alan” (Poucha, 1955, 323). ~ Toh. B *śikṣāpat* “moral precept, moral commandment // ahlaki kural, ahlaki emir” (Adams, 2013, 688). < Skr. *śikṣāpada* “moral commandment // manevi emir” (Edgerton, 1953, 527b). ~ Skr. *śikṣāpada* “moral precept Buddha // Buddha’nın ahlak öğretisi” (Monier-Williams, 1899, 1070a).

758 bahşika: Tuguşeva 2008. baxşı-qa

759 oronum: Tuguşeva 2008. orun-um

760 azk(ı)ya: Tuguşeva 2008. az-qy-a

760 bahşika: Tuguşeva 2008. baxşı-qa

761 bodis(a)t(a)vlar: Tuguşeva 2008. bodistv-lar

761 ç(a)hşap(a)tın: Tuguşeva 2008. çşapt-în

762 burhan: Tuguşeva 2008. burxan

762 tugguka: Tuguşeva 2008. toğyu-qa

763 montakı: Tuguşeva 2008. muntaqı

763 anılayu ok: Tuguşeva 2008. aıılayu oq;

Tuguşeva çalışmasında *aıılayu* şeklinde okumuş ve dizin kısmında *aııla-* “считать щедрым // cömert saymak” anlamıyla vermiştir (Tuguşeva, 2008, 89). Kelimenin *anılayu* şeklinde okunması gerektiği Röhrborn tarafından belirtilmiştir (UWN, 166).

764 yagış: Tuguşeva 2008. yaqış;

yagış saçığ ikilemesinde ikilemedir.

OTWF. *yagış* < *yag+a-* (OTWF, 262) “meat sacrifice // et sunusu, kurban” (OTWF, 265). ED. *yagış* “a libation to a deity // Tanrı için sunu “ (ED, 908a)

OTWF. *saç-ig* “scattered offering, offering for scattered // saçılarak yapılan sunu, saçı”. *yagış* ile birlikte de kullanılıyor (OTWF, 199). ED. *saçig* “offerings to the gods; offerings so scattered // Tanrıya sunular, kurban dağıtma” (ED, 796a). DTS’da *saçig* ve *saçig tökük* şeklinde yer almaktadır (DTS, 479b).

Ayrıca *saçig töküğ* şeklinde de ikileme olarak kullanılıyor (OTWF, 209).

765 yagış: Tuguşeva 2008. yaqış

766 te[p]: Tuguşeva 2008. tip

768 şinlim elkä: Tuguşeva 2008. šin-lim il-kä

šin: 神 *shén* (Ölmez, 1996, 146). Ayrıca krş. HT VIII, 1613, *šingeu hodi atl(i)g apa t(ä)ñri* (Röhrborn, 1996, 142; Ölmez, 1996, 146).

lim: 林 *lin* (Ölmez, 1996, 146). Ayrıca krş. HT VIII, 1640, *haglim-si atl(i)g vrhar* (Röhrborn, 1996, 144; Ölmez, 1996, 146).

Tuguşeva çalışmasının dizin kısmında *šin-lim* (Çin. *shing-lin* = Skr. *jētavana*) “название роши // koru, orman adı” şeklinde yer vermiştir (Tuguşeva, 2008, 108). Açıklama kısmında ise, *šin-lim* “название роши близ города Śrāvastī, где будда впервые провозгласил свою доктрину // Śrāvastī kenti yakınlarındaki korunun adı, Buddha’nın öğretisini ilk olarak ilan ettiği yer” şeklinde vermiştir (Tuguşeva, 2008, 84).

769 artokrak: Tuguşeva 2008. artuqr(a)q

769 keñürdi yağdı: Tuguşeva 2008. kingürdi yatdī

770 kertgünmädin: Tuguşeva 2008. kirtgünmädin

771 ermäk münämäklig: Tuguşeva 2008. irmäk mürmäk-lig;

ermäk münämäk şeklinde ikilemedir.

OTWF. *yer-* ~ *er-* “to loathe, criticise, despise, oppose // iğrenmek, kınamak, aşağılamak” (OTWF, 366). *mün+ä-* “to chastise or find fault with a person or with oneself //” (OTWF, 418). ED. *münä-* “to find fault or to correct a fault //

kusur bulmak ya da hatayı gidermek” (ED, 767a). BT XXXVII (3)’te *yer-münä-* “tadeln und verachten // kınamak ve ayıplamak”, *yer- münä- karga-* “schämen // utanmak” ve *yer- yarsı-* “schämen, abgestoßen sein // utanmak, öğrenmiş olmak” şeklinde ikileme olarak geçmiştir (Wilkens, 2016, 1112).

772 ermäk münämäklig: Tuguşeva 2008. irmäk mürmäk-lig

773 üdtä: Tuguşeva 2008. ödtä

773 yer bälinqtä[g]: Tuguşeva 2008. yir bälinqd[äg?]

774 täprädi: Tuguşeva 2008. täbrädi

täprä- kamşa- şeklinde ikilemedir.

täprä- “to move, stir, shake // harekete geçmek, kımıldamak, sarsılmak, deprenmek” (OTWF, 618). ED. *täprä-* “to move, stir, shake // kımıldamak, hareket geçmek, sallanmak” (ED, 443). DTS. *tebrä-* “двигаться, шевелить // hareket etmek, oynatmak” (DTS, 546a).

ED. *kamşa-* “to move or sway // hareket etmek, sallanmak” (ED, 529a). DTS. *kamşa-* “сдвигаться, смещается // oynamak, hareket etmek” (DTS, 416a)

BT XXVIII (3)’te *titrä- böz-* “erbeben // titremek” (Wilkens, 2016, 1077), *töt-titrä-* “erbeben // titremek” (Wilkens, 2016, 1081) ve *täprä- kamşa-* “erbeben // titremek” (Wilkens, 2016, 1066) şeklinde ikileme olarak geçer.

774 bo: Tuguşeva 2008. bu

775 artokrak kertglündilär]: Tuguşeva 2008. artuqraq kirüki ...

776 üdtä: Tuguşeva 2008. ödtä

777 lagyañ: Tuguşeva 2008. laγ yang

lag: 洛 *luo* (Ölmez, 1994, 125). Ayrıca krş. HT VII, 366, *lagki balık içintä* (Röhrborn, 1991, 44; Ölmez, 1994, 125).

yañ: 陽 *yang* (Ölmez, 1994, 132). Ayrıca krş. HT VII, 1780, *yin yañ birlä* (Röhrborn, 1991, 153; Ölmez, 1994, 132).

Luoyang 洛陽 “the ancient capital of China // Çin’in eski başkenti” (Shoothill, Hodous, 1937, 308a).

777 han: Tuguşeva 2008. xan

778 ord[osi]ŋa: Tuguşeva 2008. ordusınga;

Fragmanda bu kısımdan sonra tw şeklinde okunabilecek iki harf yer almakta ancak

779 üdtä: Tuguşeva 2008. ödtä

780 luŋmunşan: Tuguşeva 2008. ling-mun-şan

龍門山 *lóng mén shān* adlı dağ olmalıdır.

luŋ: 龍 *long* (Ölmez, 1994, 124). Ayrıca krş. HT VII, 1785, *luŋtsita luŋçuin* (Röhrborn, 1991, 153; Ölmez, 1994, 124).

mun: 門 <*muən I*> /*mun* / *mwn* (Shōgaito ve diğ., 2015, 186).

şan: 山 *shān* (Ölmez, 1994, 127). Ayrıca krş. HT VII, 109, *sun hua şan tagııı* (Röhrborn, 1991, 24; Ölmez, 1994, 127).

Tuguşeva çalışmasının dizin kısmında *ling I: ling mun şan* “название горы // dağ adı” anlamıyla vermiştir (Tuguşeva, 2008, 101). Açıklamalar kısmında ise, *ling mun şan* “гора и долина // dağ ve vadi” şeklinde yer vermiştir (Tuguşeva, 2008, 84).

781 ııg: *ııg* “kadem, 30-35 santimetrelik uzunluk ölçüsü” < Çin. 尺 *chi* [G. 991]. ED. *ııg* “a Chinese foot, about 35 cm. // Çin adımı, yaklaşık 35 cm.” (ED, 404).

781 ediz: Tuguşeva 2008. idiz

781 luşy(a)nta t(ä)ııri burhan: Tuguşeva 2008. loşinta tııri burhan

Uzunkaya, TT V’in yeniden yayımını yaptığı çalışmanın açıklamalar kısmında, Bang ve Gabain’in, *luşanta burhan* için Müller’in *locana*’yı düşündüğünü, ancak yine de ş’nin bu eşleşmeyle çelişiyor gibi durduğunu belirtmiştir.

(Uzunkaya, 2017, 130). *luşyanta burhan özi* tabiri için, Zieme tarafından “das Wesen des Buddha Vairocana // Buddha Vairocana'nın esası” anlamı verilmiş ve sözcüğün kökünün Çince olduğu soru işareti ile belirtilmiştir (Zieme, 1981, 242, 46. dipnot).

TT V, A 23'te *y(a)ltr(ik)l(i)g luşanta burhan at'özin* şeklinde geçmektedir. (Uzunkaya, 2017, 65). Uzunkaya, TT V'in yeni yayımında *luşanta burhan* için “Locana Buddha” anlamı vermiştir (Uzunkaya, 2017, 130).

782 bodis(a)t(a)v: Tuguşeva 2008. bodistv

783 etd{t}ürüp: Tuguşeva 2008. itdürüp (?)

: Yazmada –t sesi fazladan yazılmıştır.

783 suyin-si: Tuguşeva 2008. su-van-si

su: 昭 *zhāo* 72:5 Pulleyblank, Late. *tşiaw*, Early. *teiaw* (Pulleyblank, 1991, 399).

zin: 仁 *rén* (Ölmez, 1994, 126). Ayrıca krş. HT VII, 311, *hoizin* (Röhrborn, 1991, 39; Ölmez, 1994, 126).

yin: 人 *rén* (Ölmez, 1994, 126; Ölmez, 1996, 149). Ayrıca krş. HT VII, 311, *toyin* (Röhrborn, 1991, 39; Ölmez, 1994, 126, Ölmez, 1996, 149).

si: 寺 *sí* (Ölmez, 1994, 128; Ölmez, 1996, 151). Ayrıca krş. HT VII, 304, sānrāmdaki siyü (siçü) (Röhrborn, 1991, 39; Ölmez, 1994, 128); HT VIII, 329 tai-tsi-ınsi (Röhrborn, 1996, 42; Ölmez, 1996, 151).

Jizhou'daki (邕州) *Zhaoren* Tapınağı (昭仁寺) olmalıdır.

Tuguşeva çalışmasının dizin kısmında *su-van- si* (Çin.) “название монастыря // manastır adı” şeklinde yer vermiştir (Tuguşeva, 2008, 108).

784 yılaŋ atl(i)g: Tuguşeva 2008. yilang atly

yü: 永 *yong* (Ölmez, 1994, 133). Ayrıca krş. HT VII, 10, *yöküi atl(i)g yılınŋ* (Röhrborn, 1991, 16).

lüj: 隆 *long* (Ölmez, 1996, 146). Ayrıca krş. HT VIII, 1716, *lüj kugsi* (Röhrborn, 1996, 150; Ölmez, 1996, 146).

Burada bahsedilen *yong long* (永隆 *Yönglóng*) 680–681(?) yılları olabilir.

Tuguşeva çalışmasının dizin kısmında *yilang* (Çin.) “девиз правления // saltanat sloganı” anlamıyla yer vermiştir (Tuguşeva, 2008, 117).

785 säñräminiñ: Tuguşeva 2008. sangram-ï-nïng

786 burhan ul[uşınta]: Tuguşeva 2008. burxan ol...

787 tep: Tuguşeva 2008. tip

787 siz: Tuguşeva 2008. siz

788 -lärkä inçä tep: Tuguşeva 2008. -larqa inça tip

790 yeti: Tuguşeva 2008. yiti

791 olorup: Tuguşeva 2008. olurup

792 oğlagu yım[şak kını kır]tışı: Tuguşeva 2008. oğlayu yım[şaq qını qır]dışı

Tuguşeva tarafından *oğlayu yım[şaq qını qır]dışı* şeklinde tamamlanmış.

yımşa-k “soft // yumuşak” (OTWF, 256). KT GY 5 *tavgaç bodun savı süçig agısı yémşak ermiş* (Ölmez, 2015, 82). Genel olarak Eski Uygurca *yumşak* ve *oğlayu yumşak* şeklinde kullanılır. BT XXXVII (3)’de *yılın yumşak oğlayu* “sanft, weich // yumuşak” (Wilkens, 2016, 1114) ve *yumşak oğlayu* “sanft, weich // yumuşak” (Wilkens, 2016, 1119) şeklinde verilmiştir.

Tuguşeva tarafından *kını kırtışı* şeklinde tamamlanmış. *kını kırtışı* HT V, 0895’de *körklüg kını kırtışı kadir* şeklinde geçiyor (Dietz, Ölmez, Röhrborn, 2015, 116). Bunun dışında genel olarak *öñ kırtış* şeklinde geçmektedir. BT XXXVII (3)’te *öñ kırtış* “gesichtsfarbe // beniz, yüz rengi” (Wilkens, 2016, 1031) ve ShoAbhiStock’de *öñ kırtış* “looks // görünüş” (Shōgaito, 2014, 261) şeklinde verilmiştir. Ayrıca HT VII, 1301’de *kırı kırdışı* şeklinde geçmektedir (Röhrborn, 1991, 116, 234).

793 üdtäki: Tuguşeva 2008. ödtäki

- 794 bahşınıq:** Tuguşeva 2008. baxşı-nıng
- 794 üd:** Tuguşeva 2008. öd
- 795 keğürmäki:** Tuguşeva 2008. kingürmäki
- 795 ütlämäk:** Tuguşeva 2008. ödlämäk
- 796 tükätmäkintin:** Tuguşeva 2008. tükädmäk-intin
- 796 tetsi[si]:** Tuguşeva 2008. tıtsi[sı]
- 797 burhan:** Tuguşeva 2008. burxan
- 797 [ülgülä]-:** Tuguşeva 2008. .... ;

ülgülä- sana- şeklinde tamamlama için krş. AYS III, 167.14-15 *sanın sakışın lim ülgülegeli sanagalı ugay tip yarlıkadı* (Ölmez, 1991, 54; Şen, 2002, 327).

OTWF’de *ülgü+lä-* “to measure, estimate, weigh // ölçmek, tartmak, tahmin etmek” anlamıyla verilmiştir. *kolola- ülgülä-* ve *sakin- ülgülä-* şeklinde kullanımlarının olduğuna yer verilmiştir (OTWF, 449). ED. *ülgülä-* “to measure, estimate // ölçmek, tahmin etmek” (ED, 145a). DTS. *ülgülä-* “измерять, взвешивать // ölçmek, tartmak”; *ülgülä- teñlä-* (DTS, 624b).

OTWF. *san+a-* “to count // saymak, hesaplamak” (OTWF, 423). ED. *sana-* “to count // saymak, hesaplamak” (ED, 835a). DTS. *sana-* “считать // hesaplamak, saymak” (DTS, 483b).

- 799 üdtä:** Tuguşeva 2008. ödtä
- 799 egil artokrak:** Tuguşeva 2008. igil artuıraq
- 800 busantılar:** Tuguşeva 2008. buşanti-lar
- 800 t(ä)ıgri burhan:** Tuguşeva 2008. tngri burxan
- 801 nirvan:** Tuguşeva 2008. irig
- 801 üdtäki:** Tuguşeva 2008. ödtäki
- 802 taitaı:** Tuguşeva 2008. tay tang;

tai: 大 *da* (Ölmez, 1994, 116). Ayrıca krş. HT VII, 2, *taito samsto açari* (Röhrborn, 1991, 16; Ölmez, 1994, 116).

taŋ ~ to: 唐 *táng* (Ölmez, 1996, 152). Ayrıca krş. HT VIII, 331, *sunkilig taito samsto açarig* (Ölmez, 1996, 42; Ölmez, 1996, 152).

taitaŋ: 大唐 *Da-táng* ‘Büyük Tang’ olan bir Çin Hanedanı olabilir ya da 618–907 yılları arasında hüküm süren Tang hanedanlığı olabilir.

Tuğuşeva çalışmasının dizin kısmında *tay III: tay tang* (Çin. Tai-T’ang) “название династии // hanedan adı” şeklinde yer vermiştir (Tuğuşeva, 2008, 109). Açıklamalar kısmında ise, *tay tang* (Çin. Tai-T’ang ‘великая тан // Büyük Tang’) “династия правившая в Китае с 618 по 907 г // 618-907 arasında Çin’i yöneten hanedan” şeklinde vermiştir (Tuğuşeva, 2008, 84).

802 tavga{a}ç han üd[intä]: Tuğuşeva 2008. tavγaaç xan ö[d]...

: Yazmada –a sesi fazladan yazılmıştır.

803 vihan atl(i)g bahşı: Tuğuşeva 2008. fixan atly baxši;

Tuğuşeva özel adı *fixan* olarak okumuş ancak dizinde yer vermemiştir. Bu satır sonunda aynı kelimeyi *vixan* olarak okumuştur. *vixan* (Çin.) şeklinde okuduğu kelimeyi “имя собств. // özel isim” şeklinde vermiştir (Tuğuşeva, 2008, 115).

804 eldäki: Tuğuşeva 2008. ildäki

804 vihan ... ..: Tuğuşeva 2008. vixan [atly baxši] ...

805 inçä: Tuğuşeva 2008. inča

806 tep: Tuğuşeva 2008. tip

806 istäm tutçı erip: Tuğuşeva 2008. isdäm (?) tutçi irip

istäm tutçı “daima, sürekli” şeklinde ikilemedir.

BT XXV (2)’de *isdäm* “dauernd, ständig // sürekli, daima” şeklinde verilmiştir (Wilkens, 2007, 367). BT XXV (1)’de 2116. dipnotta Wilkens, “Röhrborn’un hala *istäm* için “Wunsch // istek, arzu” anlamını kabul ettiğini, OTWF 69.

sayfada yer alan 87. dipnotta bakılması gerektiğini” belirtir. BT XIII, 13.135’de yer alan dipnottaki bilgileri verir. *isdäm / istäm* için muhtemelen Partça ‘*stym*, ‘*stym /istem/* “lastly, at last // son olarak, son” (Durkin-Meisterernst, 2004, 91a) şeklinde verir (Wilkins, 2007, 193).

BT XIII, 13.135’te *istim* “ständig, immer // devamlı, sürekli”, ETŞ s. 348 (9₃₄. not)’deki listeye bkz., 9₃₄’deki beş örnekten birisi *y-* ile *yisdim* şeklinde, dört tanesi *tutçi* ile ikileme olarak görünür. Juyongguan 114. satırdaki *yisdam tutçi* şeklinde olması gereken kısmı, Röhrborn-Sertkaya ZDGM 130 [1980]’da YYŞD’M *yeşdam* “gemeinsam (?) // birlikte, beraber” (Röhrborn, Sertkaya, 1980, 325) şeklinde okurlar. Tekin SDB 556.: *amru istim* şeklindedir (Zieme, 1985, 100, 135. dipnot).

BT XXXVII (3)’te *istimi* “stets, ohne Unterlass // her zaman, sürekli, daima” (Wilkins, 2016, 977) ve *tutçı* “stets // hep, daima” (Wilkins, 2016, 1085) şeklinde geçer. BT XXXIII’te *isdim* “constantly // sürekli, daima” ve *usadi isdim* “lengthily and constantly // uzun uzadıya ve sürekli olarak” şeklinde verilmiştir (Oda, 2015, 257). ShoAbhiY’de *tutçı üzüksüz* “daima, sürekli olarak” şeklinde geçmiştir (Shōgaito, 2008, 668).

Tuguşeva çalışmasında *isdäm (?)* “название лекарства // ilaç ismi” (Tuguşeva, 2008, 97) ve *tutçi* “всегда, постоянно // her zaman, daima, sürekli” (Tuguşeva, 2008, 112) şeklinde anlam vermiştir.

807 [altı] y(e)g(i)rm[i]: Tuguşeva 2008. altı ygrmi;

: Tuguşeva’nın çalışmasında yer alan fragmanda *altı* kelimesi bulunmaktadır (Tuguşeva, 2008, 181).

808 taita[ŋ]: Tuguşeva 2008. tay tan[g]

809 sukaŋ: Tuguşeva 2008. su kang

Sesçe denklığı çok zor olmak ile birlikte 垂拱 *chui-gōng* olabilir. *chui-gōng* 685-688 yılları arası olabilir.

垂 *chuí* (Ölmez, 1994, 116). Ayrıca karşı. HT VII, 394, *pan-šui-tsau* (Röhrborn, 1991, 46; Ölmez, 1994, 116).

拱 *gǒng* 64:6 Pulleyblank, Late. *kywŋ'*, Early. *kuawŋ'* (Pulleyblank, 1991, 108).

810 yeti: Tuguşeva 2008. *yiti*

810 vihan bahşı: Tuguşeva 2008. *vixan baxşı*

812 bodis(a)t(a)vlarnıŋ: Tuguşeva 2008. *bodistv-lar-nıng*

812 kör[üp]: Tuguşeva 2008. *kö.....[ür?]*

813 keç: Tuguşeva 2008. *kiç*

814 vihan bahşı: Tuguşeva 2008. *vixan baxşı*

816 aka tökülü ilänü: Tuguşeva 2008. *ara tügülü ilänü*

ak- “akmak”. UWV. *ak-* “akmak, (su vb.) akın etmek” (UWV, 32). ED. *ak-* “to flow // akmak” (ED, 77b); DTS. *ak-* “течь, истекать // akmak, dolmak”, *ak-tökül-* “изливаться, истекать // akmak, dökülmek” (DTS, 48a). Tuguşeva çalışmasında bu kısmı *ara* şeklinde okumuş; ancak çalışmasının dizin kısmında yer vermemiştir.

tökül- “dökülmek, akmak”. OTWF. *tök-ül-* “to pour out, spill // dökülmek” (OTWF, 679). ED. *tökül-* “to be poured out // dökülmek” (ED, 481a). DTS. *tökül-* “пролить // dökülmek” (DTS, 579b). Tuguşeva çalışmasında kelimeyi *tügül-* okumuş ve dizin kısmında “быть сумрачным; хмуриться, сердиться // hüzünlü olmak; kaşlarını çatmak, kızmak” anlamıyla vermiştir (Tuguşeva, 2008, 112).

ilän- “hüküm sürmek, hükmetmek, hâkim olmak”. OTWF. *elän-* “to rule, be a ruler // hüküm sürmek, yönetmek” (OTWF, 599). ED. *ellän-* “to rule // yönetmek” (ED, 148a). DTS. *ilän-* “господствовать, управлять // hâkim olmak, yönetmek” (DTS, 207b). Tuguşeva çalışmasının dizin kısmında *ilän-* “браниться, ссориться // küfretmek, kavga etmek” anlamıyla vermiştir (Tuguşeva, 2008, 97).

- 816 kânt[ü]:** Tuguşeva 2008. kân[tü?]
- 818 artok:** Tuguşeva 2008. artuq
- 819 lakşanlıg nayraglıg:** *lakşanlıg nayraglıg* şeklinde ikilemedir.
lakşan <<Skr. *lakşana* + Türk. +*lıg. lakşan* için bkz. 331. not
nayrag << Moğ. *nairag* + Türk. +*lıg. nayrag* için bkz. 399. not

- 819 idok:** Tuguşeva 2008. iduq
- 820 kişilärkä:** Tuguşeva 2008. kişilärgä
- 821 m(ä)n bo monça:** Tuguşeva 2008. män bu munča
- 821 tükätü:** Tuguşeva 2008. tükädü
- 823 tep:** Tuguşeva 2008. tip
- 824 idok k[örkünüz]:** Tuguşeva 2008. iduq kö[rki]
- 825 tükätü:** Tuguşeva 2008. tükädü
- 826 ... ..lynyyp:** Tuguşeva 2008. oq yavalinip(?);

: Tuguşeva'nın çalışmasında yer alan fragmanda 'wq // ok kelimesi yer alıyor (Tuguşeva, 2008, 182). *yavalinip(?)* şeklinde okuduğu kelimeyi ise dizinde yer vermemiştir.

- 826 tets[i]:** Tuguşeva 2008. tİts[i]
- 827 maņa keğin:** Tuguşeva 2008. manga kitin;

: Tuguşeva çalışmasında yer alan fragmanda *maņa* kelimesi bulunmaktadır (Tuguşeva, 2008, 183).

: Elimizdeki fragmanda ise "şnw // aşnu kelimesi parça olarak yer almaktadır.

- 828 tetsilarımta:** Tuguşeva 2008. tİtsi-larİm-ta

829 inçip b(ä)kiz b(ä)lgülüg: Tuguşeva 2008. inçip b(ä)kin (?) bilgülüg (?)

830 üdtä: Tuguşeva 2008. ödtä

831 vihan bahşıka: Tuguşeva 2008. vixan baxşı-qa

831 inçä tep sözl[ädi]: Tuguşeva 2008. inça tip söz-lä[di]

832 tetingäy: Tuguşeva 2008. titingäy

832 tıdg[a]lı: Tuguşeva 2008. titgäli ...

Tuguşeva çalışmasının dizin kısmında *tit-* “сопротивляться; отвергать; отказаться // direnmek, karşı koymak; reddetmek; geri çevirmek” şeklinde vermiştir (Tuguşeva, 2008, 110).

834 meni: Tuguşeva 2008. mini

834 eđärip: Tuguşeva 2008. itärip

eđär- “takip etmek, peşinden gitmek”. Tuguşeva çalışmasının dizin kısmında *itär-* “отталкивать, отвергать // itmek, reddetmek” anlamıyla vermiştir (Tuguşeva, 2008, 98).

834 oğgurak tep: Tuguşeva 2008. otğuraq tip

835 amtı: Tuguşeva 2008. ämti

836 ötün- taplat-: *ötün- taplat-* şeklinde ikilemedir.

OTWF. *öt-ün-* “to present something to a superior (a king, a master) // bir şeyi bir üst makama (hakan, üstat) arzetmek, takdim etmek, sunmak” (OTWF, 611). ED. *ötün-* “to submit a statement or request to a superior; to request, pray // bir üstte istek ya da arz sunmak, rica etmek” (ED, 62a). DTS. *ötün-* “обращаться, просить // seslenmek, rica etmek” (DTS, 393b).

tapla-t- “to make somebody content with (a matter) // (birini bir konuda) memnun etmek, tatmin etmek” (OTWF, 787). *sävit- taplat-* “sevdirmek, beğendirmek” şeklinde ikileme olarak kullanılır (OTWF, 784). Clauson sözlüğünde *taplat-* için *tapla-* fiilinin ettirgen şekli olarak vermiştir (ED, 440b). DTS’da da *tapla-* fiilinin ettirgen şekli olarak verilmiştir (DTS, 535a).

836 tep: Tuguşeva 2008. ti[p]

837 k[anına]: Tuguşeva 2008. qa[nginga]

838 ogulk(i)yanı: Tuguşeva 2008. oyl qy-a-nıng;

: Fragmanda -nı eki satırın üstüne yazılmış.

839 tutadılar: Tuguşeva 2008. turdılar (?)

tuta- sök- şeklinde ikilemedir.

OTWF. *tuta-* “disparage // yermek, kötülemek, küçük düşürmek” (OTWF, 425). Clauson’un sözlüğünde *tota-* “to disparage // küçümsemek” şeklinde verilmiştir (ED, 452a). DTS’da *toda-* şeklinde ve *toda- uçuzla-* “унижать, пренебрегать // küçültmek, alçaltmak, hor görmek” anlamıyla verilmiştir (DTS, 570a).

tuta- için ayrıca bkz. BT VIII, A 146 *todamaq sik’mäk üzä* (Kara, Zieme, 1977, 39), *toğamaq* “Verachten // küçümsemek” (Kara, Zieme, 1977,142), *sik’mäk* “Verachten, geringgeschätzt werden // küçümsemek” (Kara, Zieme, 1977,139). AYS III, 136.10 *todap uçuzlap* (Ölmez, 1991, 30) *toda-* “kötü saymak, alçak saymak, değersiz saymak” (Ölmez, 1991, 115), *uçuzla-* “küçümsemek, aşağılamak” (Ölmez, 1991, 119).

sök- “sövmek, küfretmek”. ED. *sög-* “to curse, revile // küfretmek, sövmek” (ED, 818b). DTS’da *sök-* “бранить, порицать // azarlamak, kınamak” ve *sök-sarsı-* “бранить // azarlamak” şeklinde verilmiştir (DTS, 510a).

sök- için ayrıca bkz. BT XXV (2), *sög-* “verfluchen // beddua etmek, lanetlemek” ve *sög- tuta-* “verfluchen und verächtlich machen küfür ve beddua etmek” (Wilkens, 2007, 406). BT XXXVII (3) *sök-* “fluchen // küfretmek”, *sök- karga-* “fluchen, verfluchen // sövmek, beddua etmek” *sök- sars-* “fluchen // küfretmek”, *sök- sars- karga-* “fluchen // küfretmek” (Wilkens, 2016, 1050).

839 ogulk(i)y[a]: Tuguşeva 2008. oyl qy-a

840 yunup arı[ıp]: Tuguşeva 2008. yunup arıl[ıp];

Tamamlama için bkz. HT IX (I) 1062. *yunmak arıtmak tözlüg* (Aydemir, 2013, 153). Ayrıca *yun-* fiili *yun- arıtın-* şeklinde de ikileme olarak kullanılıyor ve burası *yun- arıtın-* şeklinde de tamamlanabilir. *yun- arıtın-* için bkz. AYS V, 0405. *kirip arıtı yunup arıtınıp* (Uçar, 2009, 187), AYS IX, 0138. *yunup arıtınıp*, *kereje tonın* (Uçar, 2013, 59).

yun- arıt- şeklinde ikilemedir.

OTWF. *yun-* “to wash, wash oneself // yıkanmak, temizlenmek” (OTWF, 631). ED. *yun-* “to wash oneself // yıkanmak, temizlenmek” (ED, 942b). DTS’da *yun- arıtın-* “очищаться // temizlemek, temizlenmek” şeklinde verilmiştir (DTS, 280b).

arıt- “temizlemek arındırmak” (UWV, 72) “temizlenmek (?)” (UWV, 74). *arıtın-* “temizlenmek, yıkanmak” (UWV, 74). OTWF. *arıt-* “to clean, purify // temizlemek, arıtmak” (OTWF, 763). ED. *arıt-* “to clean, or purify (something); to cleanse (something of dirt); to clean (dirt) off (something) // (bir şeyi temizlemek arıtmak; (bir şeyin kirini) temizlemek; (bir şeyin yüzeyindeki kiri) temizlemek” (ED, 207b). DTS. *arıt-* “чистить, очищать // temizlemek, arıtmak” (DTS, 53a).

841 burhanıq: Tuguşeva 2008. burxan-nıng

841 öskintä: Tuguşeva 2008. üskintä

841 b(ä)k[iz]: Tuguşeva 2008. bk

842 bo: Tuguşeva 2008. bu

843 bahşısı: Tuguşeva 2008. baxşî-sî

843 bo: Tuguşeva 2008. bu

844 yapışınıp ’wqş’ny: Tuguşeva 2008. yapışınıp oğşanı[p?]

846 [aşnu] : Tuguşeva 2008. ašnu

: Tuguşevanın çalışmasında yer alan fragmanda burada ”šnw // ašnu kelimesi bulunmaktadır (Tuguşeva, 2008, 184)

: Elimizdeki fragmanda bu kısımda *m'nk'* // *maņa* kelimesi bulunmaktadır.

846 tep: Tuguşeva 2008. tip

846 üd[tä]: Tuguşeva 2008. öd[tä]

847 ... .. : Tuguşeva 2008. ş[ok];

: Tuguşevanın çalışmasında yer alan fragmanda bu kısma ait olabilecek belirsiz *şl* harfi görünmektedir (Tuguşeva, 2008, 185).

: Elimizdeki fragmanda bu kısım kayıptır.

848 art basut: *art basut* “yardım, destek” şeklinde ikilemedir.

UWN. *art* “yardım, destek” (UWN, 266). Clauson’un sözlüğünde *art basut bol-* “to back, support // desteklemek, yardım etmek” şeklinde ikincil anlam olarak yer almaktadır (ED, 201a). DTS’da *art basut* “опора, поддержка // destek, yardım” şeklinde verilmiştir (DTS, 55b).

basut “yardım, destek”. OTWF. *basut* “help // yardım” (OTWF, 314). ED. *basut* “support, help // destek, yardım” (ED, 372a). DTS. *basut* “помощь, покровительство // yardım” (DTS, 86). ShoAbhiY’de *yeviş basut* “yardım; ilave” şeklinde geçmektedir (Shōgaito, 2008, 732).

: *art* kelimesi tek elif ile *'rt* şeklinde yazılmış.

849 bodis(a)t(a)v: Tuguşeva 2008. bodistv

850 yerçiläp eltdäçi: Tuguşeva 2008. yirçiläp iltdäçi

yerçilä- elt- şeklinde ikilemedir.

OTWF. *yerçi+lä-* “to guide // rehberlik etmek, kılavuz olmak, yol göstermek” (OTWF, 451). ED. *yerçilä-* “to guide // rehberlik etmek” (ED, 958a). DTS’da *yerçilä-* “вести, быть проводником // yönetmek, rehber olmak” anlamıyla ve *yerçilä- uduz-* şeklinde ikileme olarak yer almaktadır (DTS, 257b).

elt- “götürmek, iletmek, yol göstermek”. OTWF. *elt-* “to bring // götürmek” (OTWF, 556). ED. *elt-* ~ *elät-* “to carry // iletmek, taşımak” (ED, 132a). DTS. *elt-* “нести, тащить // götürmek” (DTS, 171b).

850 diğimnta: Tuguşeva 2008. ditim-intä

didim “taç” < Soğd. *dyđm* ~ *dyđmh* “diadem // taç” (Gharib, 1995, 148a, 3739. madde).

851 köžünür: Tuguşeva 2008. Tuguşeva 2008. kösünür

851 töpösint[ä]: Tuguşeva 2008. töpüsintä

852 sıy[arkı burhanlar]: Tuguşeva 2008. sı[ngarqı hurxanlar]

853 eligi[ntä]: Tuguşeva 2008. iligi[ntä?]

854 tugumta tugdaçılarig: Tuguşeva 2008. toyum-ta toйдаçı-larıy

855 y(a)rlıkançuçı: Tuguşeva 2008. yrliqançuçı

856 udužup: Tuguşeva 2008. udusup

tart- uduz- şeklinde ikilemedir.

OTWF. *tart-* “to pull, draw, drag // çekmek, sürüklemek” (OTWF, 616). ED. *tart-* “to pull, drag // çekmek, sürüklemek” (ED, 534b). DTS. *tart-* “тянуть, тащить // çekmek, sürüklemek” (DTS, 538b).

ud-uz- “to lead // sürüklemek, götürmek” (OTWF, 759). ED. *uduz-* “to lead, or conduct // götürmek ya da liderlik etmek” (ED, 74b). DTS. *uduz-* “следовать, присоединиться // izlemek, takip etmek; katılmak” (DTS, 605a).

857 uluşka tep: Tuguşeva 2008. uluş-ta tep

858 tükäştüktä: Tuguşeva 2008. tükädtüktä

858 tetsil[ar]: Tuguşeva 2008. titsi-l ...

859 burhan atın: Tuguşeva 2008. burxan adın

859 ünin ättü[rü]: Tuguşeva 2008. ünin adayı (?)

ättür- “çınlatmak, ses çıkartmak, takırdatmak” (UWV, 202). Tuguşeva çalışmasında bu kısmı *ada-* şeklinde okumuş ve çalışmasının dizin kısmında “называть, именовать; обращаться // adlandırmak, isim vermek; seslenmek” anlamlarıyla vermiştir (Tuguşeva, 2008, 89).

860 tetsilarınta: Tuguşeva 2008. tıtsi-lär-intä

860 tägmädäçi: Tuguşeva 2008. tägmädaçi

861 yänä olarnı küdälim: Tuguşeva 2008. yana ularnı kütälim ...

862 kedin: Tuguşeva 2008. kidin

862 tetrü: Tuguşeva 2008. titrü

863 taitaŋ: Tuguşeva 2008. tay-tang;

863 han: Tuguşeva 2008. xan

: Yazmada *tavga{a}ç* şeklinde *-a* sesi fazladan yazılmıştır.

863 üdintä: Tuguşeva 2008. ödintä

864 eltä: Tuguşeva 2008. iltä

864 siyuhu: Tuguşeva 2008. siyu-xu

Tuguşeva çalışmasının dizin kısmında *siyu-xu* “имя собств. // özel isim” şeklinde yer vermiştir (Tuguşeva, 2008, 107).

864 bahş[i]: Tuguşeva 2008. baxşı

865 siyuhu: Tuguşeva 2008. siyu-xu

865 bahşı: Tuguşeva 2008. baxşı

866 [bah]şınıŋ anası tw...: Tuguşeva 2008. [bax?]şı-niŋ anası tül...

: Fragmanda ”n’sy // *anası* kelimesinde *-n* harfinin noktası yanlış konulmuştur.

867 tep: Tuguşeva 2008. tip

- 867 **bo**: Tuguşeva 2008. bu
- 867 **[aṭḡig]**: Tuguşeva 2008. [ad-liy]
- 868 **maṅgallig**: Tuguşeva 2008. mangal-liy
- 868 **hua**: Tuguşeva 2008. xu-a
- 869 **aṭḡig maṅgallig ayaguluk**: Tuguşeva 2008. ad-liy mangal-liy ayayuluy
- 870 **siyuhu bahşimij**: Tuguşeva 2008. siyu-xu baxşı-niing;
- 871 **lenhua**: Tuguşeva 2008. linxu-a
- 871 **içlig**: Tuguşeva 2008. içlinü
- 872 **siyuhu bahşimij tuggu**: Tuguşeva 2008. siyu-xu baxşı-niing toyyu
- 873 **y(a)ruk**: Tuguşeva 2008. yruq
- 874 **-'ydynk' okşati**: Tuguşeva 2008. -rid-inga oşati
- 875 **köṭiti**: Tuguşeva 2008. köditi
- 875 **näçätä**: Tuguşeva 2008. ançata
- 875 **beş y(e)g(i)r[mi]**: Tuguşeva 2008. biş ygr[mi]
- 876 **vaphuaki liij vimake**: Tuguşeva 2008. vapxuaki ling vimaki;

vaphuaki < Çin. 法华经 *fahua jing* [G. 3366 5006 2122]. *fahua jing*'ın Eski Uygurca yazı çevirimidir. *vaphuaki* (Lotus Sutra)'nın Sanskritçe karşılığı *saddharmapuṇḍarīka-sūtra*'dır. Ayrıca krş. UW, *faphwaki atl(i)g nom çäçäki sudur* (UW, 278a); BT XXV (I), 0824-0825, *vaphwaki tegmä s(a)d(a)rmapuṇḍarik sudurta ślokta sözläyür* (Wilkens, 2007, 104); BT XXVI, 130.9, *üç agılık taypa(n)şaki kayimki vaphu-aki* (Kasai, 2008, 245); BT XXVIII, D176, *ymä tugmaz tep vaphuake nom bitigdä* (Yakup, 2010, 204).

vimake < Çin. 維摩經 *weimojing* "bir sūtra adı". Ayrıca krş. BT XXVIII, D179, *bo bodis(a)t(a)v ärmäz vimake no[mda inčä]* (Yakup, 2010, 204).

- 877 **boşgunti t[üpkärd]i**: Tuguşeva 2008. boşyuntü ...

boşgun- tüpkär- şeklinde ikilemedir.

OTWF. *boşgun-* “to get instruction, to learn // öğrenmek, öğrenim görmek, almak” (OTWF, 595). ED. *boşgun-* “to learn, receive instruction // öğrenmek” (ED, 379b). DTS. *boşgun-* “учиться, обучаться // öğrenmek, eğitmek” (DTS, 113b).

OTWF. *tüp+Kär-* “to fathom, get at the roots of a matter // anlamak, (olayın, konunun) köküne inmek, idrak etmek” (OTWF, 283). Clauson sözlüğünde *tübgär-* şeklinde yer vermiş (ED, 439a). DTS. *tüpkär-* “постигать, исследовать // kavramak, irdelemek” (598b).

878 tüpk[äri]p: Tuguşeva 2008. tüpkä[rd]i

878 ulatı hua: Tuguşeva 2008. altı xu-a

879 bahşı: Tuguşeva 2008. baxşı

880 lagyaŋ: Tuguşeva 2008. laŋ yang

881 säŋrämkä: Tuguşeva 2008. sangram-kä

881 özin içi[n]: Tuguşeva 2008. ösün (ösin?) içi...

882 y(a)ruk: Tuguşeva 2008. yruq

882 ünmişin: Tuguşeva 2008. önmiş

883 bahşı: Tuguşeva 2008. baxşı

883 bo: Tuguşeva 2008. bu

884 sin [tao bahşı] ... ..: Tuguşeva 2008. sin tao [baxşı];

: Tuguşeva'nın çalışmasında yer alan fragmanda *syn t'w / sin tao* şeklindedir.

: Elimizdeki fragmanda *t'w / tao* kısmı mevcut değildir.

885 keğin: Tuguşeva 2008. kidin

885 sukav[ati]: Tuguşeva 2008. suka[vati] ...

886 koğmış: Tuguşeva 2008. qotmış

887 üdtä huingsun bahş[ı]: Tuguşeva 2008. ödtä huingsun baxşı

Sesçe zor bir denklik olmakla birlikte 弘宣 *hóng-xuān* (?) veya 宏宣 *hóng-xuān* (?) olabilir.

弘 *hóng* 57:2 Pulleyblank, Late. xhuəŋ, Early. ɣwəŋ (Pulleyblank, 1991, 124; Ölmez, 1994, 120).

宏 *hóng* 40:4 Pulleyblank, Late. xhwaɪŋ, Early. ɣwəɪŋ / ɣwɛɪŋ (Pulleyblank, 1991, 124).

宣 *xuān* 40:6 Pulleyblank, Late. syan, Early. swian (Pulleyblank, 1991, 350).

Tuguşeva çalışmasının dizin kısmında *huingsun* (Çin.) “имя собств. // özel isim” şeklinde yer vermiştir (Tuguşeva, 2008, 97).

887 [burhan]: Tuguşeva 2008. [burxan]

888 aţın aţasar inçip: Tuguşeva 2008. adin adasar inçip

890 tep: Tuguşeva 2008. tip

890 y(a)rĥkamıř: Tuguşeva 2008. yrĥqamıř

890 äř[idip artok]: Tuguşeva 2008. äř[idip] ... [artuq]-

891 inçä tep: Tuguşeva 2008. inça tip

892 tayaklıg: Tuguşeva 2008. tayay-liy

892 savbar s[udur]ta: Tuguşeva 2008. sav bar s[udur]-ta(?) ...

Tuguşeva çalışmasının dizin kısmında *sav* “слово; дело // söz; anlaşma” (Tuguşeva, 2008, 107) ve *bar* “есть, имеется // var” (Tuguşeva, 2008, 93) şeklinde anlam vermiştir.

893 yaŋlok: Tuguşeva 2008. yangluq

894 inçip: Tuguşeva 2008. inçip

894 b[urhan]: Tuguşeva 2008. [burxan]

895 ”tr’n: Tuguşeva 2008. oylan

896 han: Tuguşeva 2008. xan-ni[ng]

897 huŋsonug: Tuguşeva 2008. huingsun-uŋ

huŋ: 弘 *hóng* (Ölmez, 1994, 120). Ayrıca krş. HT VII, 172 ve 833, *huŋ-fugtsi atl(i)g säñrämdä* (Röhrborn, 1991, 29, 80).

sun: 孫 *sūn* (Ölmez, 1996, 151). Ayrıca krş. HT VIII, 1719, *sunwiki* (Röhrborn, 1996, 151; Ölmez, 1996, 151).

Tuguşeva çalışmasının dizin kısmında *huingsun* (Çin.) “имя собств. // özel isim” şeklinde yer vermiştir (Tuguşeva, 2008, 97). Ancak yazmada

huŋsonug şeklindedir.

897 ök: Tuguşeva 2008. är

898 tep tedi: Tuguşeva 2008. tip tidi

898 üdtä: Tuguşeva 2008. ödtä

898 han: Tuguşeva 2008. xan

899 huŋsonug eltip: Tuguşeva 2008. huingsun-uŋ iltip

900 huŋson: Tuguşeva 2008. huingsun

901 orlayu: Tuguşeva 2008. urlayu

901 inçä tep: Tuguşeva 2008. inça tip

902 burhan aŋın aŋasar inçip: Tuguşeva 2008. burxan adıın adasar inçip

903 tägziŋü[lük]: Tuguşeva 2008. tägziŋü[lüg]

904 öç- alkın-: öç- *alkın-* şeklinde ikilemedir.

Açıklama için bkz. 492. not

905 kertü umunguluk t[aplaguluk]: Tuguşeva 2008. kirtü umunyuluŷ t[ayanŷuluŷ] ...

umun- “ümit etmek, ummak, beklemek”. OTWF. *um-un-* “to desire something; to expect, to imagine // bir şeyi arzulamak; beklemek, tahayyül etmek, ummak”. *umunguluk taplaguluk*, *umun- inan-* ve *umun- küsä-* şeklinde de kullanılıyor (OTWF, 623-624). ED. *umun-* “to desire, request, or pray for // istemek, arzulamak” (ED, 162a). DTS. *umun-* “надеяться, ожидать // ümit etmek, ummak” (DTS, 612a).

tapla- “hoş karşılamak, onaylamak, uygun bulmak”. OTWF. *tap+la-* “to consent to, or be pleased with something // bir şeye razı olmak ya da bir şeyden memnun kalmak” (OTWF, 447). ED. *tapla-* “to be pleased, satisfied // memnun kalmak” (ED; 440a). DTS. *tapla-* “одобрять // onaylamak, hoş karşılamak” (DTS, 535a).

ShoAbhiStock’de *säv- tapla-* (Shögaito, 2014, 271) ve ShoAbhY’de *tapla-tapırkan-* ve *säv- tapla-* (Shögaito, 2008, 650), BT XXXVIII (3)’te *säv- tapla-* (Wilkins, 2016, 1046) şeklinde geçer.

906 oronta tüşgäy: Tuguşeva 2008. orun-ta tüşkäy

907 lenhualı[g kurekar]: Tuguşeva 2008. linxu-a-l[iŷ kurikar]

kurekar “Obergeschoss, Söller, Kuppelgebäude // balkon, üst kat, kubbe” < Toh A. *kurekār* ~ Toh B. *kwrakar* ~ *k_utakar* ~ Soğd. *kwn’k’r(h)* < Skr. *kūṭāgāra* (Wilkins, 2016, 1004).

kurekar < Toh A. *kurekār* “locus in summa porte domus (?) // evin ana kapısı üzerinde bulunan yer (?)” (Poucha, 1955, 79). ~ Toh A. *kurekār* “house (or pavilion) with a vaulted roof // kubbeli çatıya sahip ev (ya da köşk)” (Carling, Pinault, Winter, 2009, 152). ~ Toh B. *kwrakar* “upper room, apartment on top of the house // üst oda, evin en üst dairesi” (Adams, 2013, 258). < Skr. *kūṭāgāra* “upper room, apartment on top of the house // üst oda, evin en üst dairesi” (Monier-Williams, 1899, 299c; Edgerton, 1953, 190a).

kurekar < Soğd. *kwn’k’r(h) kunākār* (Gharib, 1995, 200a, 5022. madde).

907 [ös]kintä: Tuguşeva 2008. [üs]kintä

908 b(ä)lgürti: Tuguşeva 2008. bälgürti

közün- b(ä)lgür- şeklinde ikilemedir. Açıklama için bkz. 456. not

908 inçip: Tuguşeva 2008. inçip

908 huiŋson: Tuguşeva 2008. küngsä

908 [lenhu]alıg: Tuguşeva 2008. [xu]-alıg

909 kurekarka agtımp: Tuguşeva 2008. kurikar-qa aydın-ıp

909 abi[ta burhan]: Tuguşeva 2008. abita [burxan]

910 tuggalı: Tuguşeva 2008. toğyalı

910 bo: Tuguşeva 2008. bu

910 yanıp kuu[toğ bahşıka]: Tuguşeva 2008. ynıp kü ...

tuy: 統 *tóng* (Ölmez, 1996, 152). Ayrıca krş. HT VIII, *şinško šäli tutuy* (Röhrborn, 1996, 185; Ölmez, 1996, 152).

tuy: 同 *tóng* 30:3 Pulleyblank, Late. *thəwŋ*, Early. *dəwŋ* (Pulleyblank, 1991, 310). Ayrıca krş. HT X, 59, *tuy tai-si* (同泰寺) *atl(i)g v(i)rhar* (Mirsultan, 2010, 78).

911 yänä: Tuguşeva 2008. yana

911 hançuy: Tuguşeva 2008. xan-çung

çuy: 幢 *chuáng* 50:12 Pulleyblank, Late. *trhəwəwŋ*, Early. *draiwŋ* (Pulleyblank, 1991, 61). Ayrıca krş. HT III, 382, *çoŋ-san toglar* (Ölmez, Röhrborn, 2001, 72).

912 kuutoğ atl(i)g bahşı: Tuguşeva 2008. kuu-tong atly baxşı ...

Tuguşeva çalışmasının dizin kısmında *kuu:* *kuu tong* (Çin.) “имя собств. // özel isim” şeklinde yer vermiştir (Tuguşeva, 2008, 100).

913 bahşı: Tuguşeva 2008. baxşı

913 ärkä[n]: Tuguşeva 2008. ärk[än]

914 taihuusi: Tuguşeva 2008. tay-xuu-si

taihuusi (太后寺 *tài hòu sì*) *Chang-an*'da (長安) bir tapınağın adı olmalıdır.

tai: 太 *tài* (Ölmez, 1996, 152). Ayrıca krş. HT VIII, 523, *tao-an taiši* (Röhrborn, 1996, 56; Ölmez, 1996, 152).

huu: Xuanzang'da *hav:* 后 *hòu* (Ölmez, 1994, 120). Ayrıca krş. HT VII, 525-526, *dsiun (dsien) hav* (Röhrborn, 1991, 56; Ölmez, 1994, 120).

si: 寺 *sì* (Ölmez, 1994, 128; Ölmez, 1996, 151). Ayrıca krş. HT VII, 304, *siyü* (siçü) *vente* (Röhrborn, 1991, 39; Ölmez, 1994, 128); HT VIII, 329, *tai-tsi-insi atl(i)g ulug säñrämtä* (Röhrborn, 1996, 42; Ölmez, 1996, 151).

Tuguşeva çalışmasının dizin kısmında *tay IV: tay xuu si* (Çin.) “название монастыря // manastır, tapınak adı” şeklinde yer vermiştir (Tuguşeva, 2008, 109).

914 säñ[räm]: Tuguşeva 2008. sang[ram]

915 yep: Tuguşeva 2008. yip

916 'äñbaşlayu luçeu: Tuguşeva 2008. ang başlayu luçiu

luçeu: 魯州 / 鲁州 *lǔ-zhōu*

lu: 魯 *lǔ* 195:4 Pulleyblank, Late. luǎ', Early. lǔ' (Pulleyblank, 1991, 200).

çeu: 州 *zhōu* (Ölmez, 1996, 157). Ayrıca bkz. HT VIII, 1494, *tšiçeu löçeu çeuçeu süiçeu atl(i)g bo tört balıklarda* (Röhrborn, 1996, 133). Ayrıca krş. *löçeu:* Geçici Orta Çince transkripsiyonu *zhou* [G. 2450], “Name der Nördlichen Zhou-Dynastie (556-580) // Kuzey Zhou Hanedanlığının Adı” ve dahası *zhou* [G. 2444] “Präfektur // makam, idari yapı” (Röhrborn, 1996, 242-243, Kom. 1494).

916 balıktaki: Tuguşeva 2008. barıq (baliq?)-taqı

917 dyanalabi: Tuguşeva 2008. dyanalapi

BT XXV (1), 0101'de *çikoŋ atl(i)g dyanlabi şinşi açari* cümlesinde *dyanlabi* şeklinde geçmektedir (Wilkens, 2007, 60). *dyanlabi* kelimesi, Sanskritçe *dhyānalābhin* şeklinden gelmiş olmalıdır. Daha önce Zieme (Zieme, 1900, 135) *labi* kısmının Sanskritçe *lābha* ya da *labha* şeklinden geldiğini belirtmiştir (Wilkens, 2007, 61, 0101. not).

dyanalapi “einer, der die Meditation erlangt hat // Meditasyona ulaşmış birisi”
<< Skr. *dhyānalābhin* (Wilkens, 2007, 362).

dyan < Toh. A *dhyām* “meditatio // meditasyon” (Poucha, 1955, 139) < Skr. *dhyāna* “meditation or contemplation; mystic trance // meditasyon yada düşünceye dalma; mistik trans” (Edgerton, 1953, 287a).

dyan < Toh. B *dhyām* “meditation // meditasyon” (Adams, 2013, 349) < Skr. *dhyāna* “meditation, thought, reflection, (esp.) profound and abstract religious meditation // meditasyon, düşünce, tefekkür, (özellikle) derin ve soyut dini meditasyon” (Monier-Williams, 1899, 521a).

labi << Skr. *lābhin* “acquiring, getting, with gen., // bir isimle, edinme, alma” (Edgerton, 1953, 462a). ~ Skr. *lābhin* “obtaining, meeting with, finding // edinme, buluşma, bulma” (Monier-Williams, 1899, 897a).

917 iş küç[ök]: Tuguşeva 2008. iş köt[üg]

918 kapıglarınt[a]: Tuguşeva 2008. qapıy-larınta

919 y(e)ti: Tuguşeva 2008. yti

920 uzaı: Tuguşeva 2008. usadı

921 tuggalı: Tuguşeva 2008. toyyalı

922 kuutoŋ bahşı: Tuguşeva 2008. kuu-tong baxşı

923 t(ä)ŋri burhanıg: Tuguşeva 2008. [abita] tngri burxan-ıy

923 y(a)ruklug: Tuguşeva 2008. yruq-luy

- 924 bo:** Tuguşeva 2008. bu
- 925 bahşı:** Tuguşeva 2008. baxşı
- 926 tüzü:** Tuguşeva 2008. töz-ü
- 926 sö[zlädi]:** Tuguşeva 2008. söz[lädi]
- 927 monça:** Tuguşeva 2008. munča
- 927 ök:** Tuguşeva 2008. ön(?)
- 928 künkä tğ[i]:** Tuguşeva 2008. kün-kädäki
- 929 t’v I//:** Tuguşeva 2008. täv(?)
- 930 ketmäti:** Tuguşeva 2008. kitmäti
- 930 yänä:** Tuguşeva 2008. yana
- 930 taihuusi:** Tuguşeva 2008. tay-xuu-si
- 931 vapçeü:** Tuguşeva 2008. vapčiu

vap: 法 *fă* (Ölmez, 1994, 118; Ölmez, 1996, 141). Ayrıca krş. HT VII, 274, *fabşı* (Röhrborn, 1991, 36; Ölmez, 1994, 118).

çeü: 周 *zhōu* (Ölmez, 1996, 158). Ayrıca krş. HT VIII, 2003, *çeü waŋ han üdintäki* (Röhrborn, 1996, 174).

Tuguşeva çalışmasının dizin kısmında *vapčiu* (Çin.) “имя собств. // özel isim” şeklinde yer vermiştir (Tuguşeva, 2008, 115).

- 932 säŋrämkä:** Tuguşeva 2008. sangram-ka
- 933 bodis(a)t(a)vni[ŋ]:** Tuguşeva 2008. bodistv-[ning]
- 934 pohen bodis(a)t(a)vniŋ:** Tuguşeva 2008. pohin bodistv-ning
- 935 oronta olor[up]:** Tuguşeva 2008. orunta olur[up]
- 936 yänä:** Tuguşeva 2008. yana
- 937 oronlarınŋ:** Tuguşeva 2008. orun-lari-ning

- 938 mançuşiri:** *mançuşiri* “bir Bodhisattva” << Skr. *mañjuśrī* “Name of one of the most celebrated Bodhisattvas among the northern Buddhists // Kuzey Budistler arasındaki en ünlü Bodhisattvalardan birisinin adı” (Monier-Williams, 1899, 774a) ~ Skr. *mañjuśrī* “name of a celebrated Bodhisattva // ünlü bir Bodhisattva’nın adı” (Edgerton, 1953, 414b).
- 938 bodis(a)t(a)vniq:** Tuguşeva 2008. bodistv-niň
- 939 bodis(a)t(a)vlar:** Tuguşeva 2008. bodistv-lar
- 941 t(ä)ŋri t(ä)ŋrisi burhan:** Tuguşeva 2008. tŋri tŋrisi burxan
- 942 keç:** Tuguşeva 2008. kič
- 942 özlü[g]:** Tuguşeva 2008. üz-lü
- 943 partağcan:** Tuguşeva 2008. partakčan
- 943 biliglär[i]:** Tuguşeva 2008. bilig-lär-i
- 944 tıdıgları artokrak:** Tuguşeva 2008. tütŋ-larŋ artuŋraq
- 945 ürtüglär:** Tuguşeva 2008. örtüg-lär
- 945 ürtülmış:** Tuguşeva 2008. örtül[miş]
- 946 burhan:** Tuguşeva 2008. burxan
- 946 bulmaz uguru yıkı:** Tuguşeva 2008. bolmaz oŋur-ŋ yŋŋ-ŋ
- 947 b(ä)lgülüg közüngülüg:** Tuguşeva 2008. blgülüg kösüngülüg
- 947 burhan:** Tuguşeva 2008. burxan
- 947 ’rt.. ... ..:** Tuguşeva 2008. är[tingü king]
- 950 bulturdaçı:** Tuguşeva 2008. bolturdači
- 950 yori...:** Tuguşeva 2008. yor[ŋ]...
- 951 idok tözünlärä bo:** Tuguşeva 2008. iduŋ töz-ün-lär-ä bu(?)
- 952 turumın:** Tuguşeva 2008. tör-ümin

- 952 **y(a)rlikazunlar:** Tuguşeva 2008. yrliqaz-un-[la]r
- 953 **üdün:** Tuguşeva 2008. ödün
- 953 **bodis(a)t(a)v vapçeu baş[ıka inçä]:** Tuguşeva 2008. bodistv vapçiu bax[şiq-
qa inça]
- 954 **tep y(a)rlikadı:** Tuguşeva 2008. tip yrliqadi
- 954 **amti burhanla[r aştın]:** Tuguşeva 2008. ämti burxan-l[ar adin]
- 955 **aşaguluk:** adayuluq
- 955 **üd:** Tuguşeva 2008. öd
- 957 **aştın aşamak:** Tuguşeva 2008. adin adamaq-tin
- 957 **yänä:** Tuguşeva 2008. yana
- 958 **buy[an]:** Tuguşeva 2008. buyan
- 959 **burhanlar:** Tuguşeva 2008. burxan-lar
- 959 **aştın atamak:** Tuguşeva 2008. adin adamaq
- 960 **amti:** Tuguşeva 2008. ämti
- 962 **pramit:** *pramit* “fazilet” < Toh A. *pāramit* “transgressus, transcendens // çapraz; asma” (Poucha, 1955, 167). < Skr. *pāramita* “crossed; transcendent (as spiritual knowledge) // çapraz; yüce (ruhsal bilgi gibi)” (Monier-Williams, 1899, 619c).
- 964 **burhanlar:** Tuguşeva 2008. burxan-lar
- 964 **aştın aşamak:** Tuguşeva 2008. adin adamaq
- 965 **tugar , bo:** Tuguşeva 2008. toyar : bu
- 965 **bilgölük:** Tuguşeva 2008. bilgü-lüg
- 965 **burhan[lar aştın]:** Tuguşeva 2008. burxan- [lar adin]
- 966 **aşamak:** Tuguşeva 2008. adamaq
- 966 **eligi:** Tuguşeva 2008. iligi

- 967 amtı:** Tuguşeva 2008. ämti
- 967 tägi[mlig]:** Tuguşeva 2008. tägim[lig]
- 969 aṭagalı:** Tuguşeva 2008. adayalı
- 969 tep:** Tuguşeva 2008. tip
- 970 yänä:** Tuguşeva 2008. yana
- 970 bodis(a)t(a)vka in[çä tep]:** Tuguşeva 2008. bodistv-qa in[çä tip]
- 971 burhanlar aṭın:** Tuguşeva 2008. burxan-lar adın
- 972 tep:** Tuguşeva 2008. tip
- 972 bodis(a)t(a)v inçä tep:** Tuguşeva 2008. bodistv inçä tip
- 973 yertinçütä:** Tuguşeva 2008. yirtinçü-tä
- 973 kedin:** Tuguşeva 2008. kidin
- 973 [t(ä)ṅri]:** Tuguşeva 2008. [tṅri]
- 974 burhan:** Tuguşeva 2008. burxan
- 974 t(ä)ṅri burhannıṅ:** Tuguşeva 2008. tṅri burxan-[nıng]
- 975 bulmaz:** Tuguşeva 2008. bolmaz

krş. AYS III, 131.21 *küçin küsün-in bulu teginmiş* (Ölmez, 1991, 24).

- 975 sakıngalr:** Tuguşeva 2008. saqın[yalı]
- 976 ög köñül:** *ög köñül* “akıl, düşünce” şeklinde ikilemedir.

ög = Skr. *smṛti* “mindfulness, consciousness or awareness // düşünceli olma, bilinç ya da farkındalık” (Edgerton, 1953, 614a). ~ Skr. *smṛti* “remembrance, reminiscence, thinking of or upon // hatırlama, anımsama, düşünme ya da düşünce” (Monier-Williams, 1899, 1272c).

köñül = Skr. *manas* “mind, intellect, intelligence, understanding, perception, sense, conscience // akıl, zihin, anlama, anlayış, algılama, algı, bilinç” (Monier-

Williams, 1899, 784a). ~ Skr. *citta* “thought // düşünce” (Edgerton, 1953, 229b).

- 977 burhan:** Tuguşeva 2008. burxan
- 977 tep:** Tuguşeva 2008. tip
- 978 tükättüktä:** Tuguşeva 2008. tükädtüktä
- 980 vapçeu bahşınıñ töpösın:** Tuguşeva 2008. vapçiu baxşı-nıñ töpü-sın
- 981 bertilär s(ä)n amtı:** Tuguşeva 2008. birti-lär-sä ämti
- 982 burhan aţın aţamıř:** Tuguşeva 2008. burxan adın adamış
- 982 keçmäd[in]:** Tuguşeva 2008. kiçmäd[in]
- 983 tüz:** Tuguşeva 2008. töz
- 983 burhan:** Tuguşeva 2008. burxan
- 983 tanu[klagalı]:** Tuguşeva 2008. tanıım
- 985 burhan:** Tuguşeva 2008. burxan
- 986 öy[ü sakınu]:** Tuguşeva 2008. öü [saqınu]
- 987 bur[han]:** Tuguşeva 2008. [burxan]
- 988 bo:** Tuguşeva 2008. bu
- 988 [oğgu]rak:** Tuguşeva 2008. [otɣu?]rak
- 989 taloy ügüz[üg]:** Tuguşeva 2008. taluy ögüz-[üg]
- 990 tep yänä ymä yinçü[rü]:** Tuguşeva 2008. tip yana ymä y ...çin ...
- 991 eliñä:** Tuguşeva 2008. il-ingä
- 991 pyyyw atl(i)g:** Tuguşeva 2008. PYYYYW(?) atly

Sesçe denkliği zor olmakla birlikte 肥邑 *fěi yì* olabilir.

肥 *fěi* 130:4 Pulleybank, Late. *fhjyj* / *fhji*, Early. *buj* (Pulleyblank, 1991, 92).

𐰽 yi 163:0 Pulleybank, Late. ?ip, Early. ?ip (Pulleyblank, 1991, 371).

Tuğuşeva çalışmasının dizin kısmında PYYW (?) “название города // şehir adı” şeklinde yer vermiştir (Tuğuşeva, 2008, 104).

992 sänrämtä: Tuğuşeva 2008. sangram-ta

992 taymihur: Tuğuşeva 2008. tay-mi-hur

992 şamnan{n}ç: Tuğuşeva 2008. şamananč

şamnanç “rahibe” < Soğd. *šmn'nch* “nun // rahibe” (Gharib, 1995, 375a, 9289. madde). = Skr. *bhikṣuṇī* “nun // rahibe” (Edgerton, 1953, 409a). ~ Skr. *bhikṣuṇī* “a Buddhist female mendicant or nun Lalit // Budist bir rahibe veya rahibe Lalit” (Monier-Williams, 1899, 756c).

: Yazmada –n sesi fazladan yazılmış.

993 sänrämtä: Tuğuşeva 2008. sangram-ta

994 burhan: Tuğuşeva 2008. burxan

996 küü[lüg]: Tuğuşeva 2008. kü[lüg]

997 piryanınta: Tuğuşeva 2008. pıryanınta

998 burhan aṭın aṭayur: Tuğuşeva 2008. burxan adın adayur

998 bo yañça: Tuğuşeva 2008. bu yangın (?)

999 burhan aṭı[n]: Tuğuşeva 2008. burxan adı

1000 ü[d]: Tuğuşeva 2008. ö[d]

1001 s(ä)nrämtäki: Tuğuşeva 2008. sangram-täki

: Eksik yazım ile yazılmıştır.

1001 kuvrag[ı]nt[a]: Tuğuşeva 2008. quvray

1002 burhan: Tuğuşeva 2008. burxan

1003 tañl<a>nçıg: Tuguşeva 2008. tanglančiy

tañlançıg muñadınçıg “hayret verici, şaşırtıcı; mükemmel” şeklinde ikilemedir.

OTWF. *tañlançıg muñadınçıg* “wonder and admiration // şaşkınlık ve hayranlık, beğenme”; *tañlançıg, muñadınçıg* ve *adınçıg* sıfatları şaşkınlık ve hayranlık uyandıran şeyler için kullanılır (OTWF, 366). ED. *tañlançıg* “wonderful, marvellous // harika, mükemmel” (ED, 522b). DTS. *tañlançıg* “удивительный, необычный // harika, olağanüstü” (533a).

ED. *muñadçıg* “marvellous // müthiş, fevkale” (ED, 768b). DTS. *muñadınçıg* “удивительный // harika, şaşırtıcı” (DTS, 350b).

: Yazmada –a sesi eksik yazılmıştır.

1003 y(a)r[uk] yal[trık]: Tuguşeva 2008. y[aruq] y[a]l[trıq]

1004 şamnan{n}çnıñ öşkintä: Tuguşeva 2008. şamananç-ning üz-kintä

: Yazmada –n sesi fazladan yazılmış. –nıñ eki satır üstüne sonradan yazılmış.

1005 y(a)ruk: Tuguşeva 2008. yruq

1006 bura kötiyü yıdıtı: Tuguşeva 2008. bora ködiyü yiditi

krş. HT X, 562 *bura ködiyü yıdıtı turdı* (Mirsultan, 2010, 133)

bur- “buhar çıkarmak, koku yaymak”. OTWF. *bu+r-* “to turn into steam // buğulaşmak” dolayısıyla “to steam, give odour // buğu çıkarmak, koku salmak” (OTWF, 500). ED. *bur-* “to steam; to be fragrant // buğu çıkarmak; kokulu olmak” (ED, 355a). DTS. *bur-* “пахнуть, благоухать // kokmak, kokulu olmak” (DTS, 125b).

BT XXXVII (3)’te *bur- bürkir-* “dampfen // buhar, buğu çıkarmak” şeklinde ikileme olarak kullanılmıştır (Wilkens, 2016, 956).

köti- “kokmak, koku salmak, (koku) çıkmak, (koku) yükselmek”. ED. *köti-* “rise fragrantly // koku yükselmek” (ED, 702a). DTS. *köti-* “подниматься // yükselmek” (DTS, 319b).

yıdı- “kokmak, güzel koku saçmak”. OTWF. *yıd+ı-* “to smell with a bad or a good smell // (hoş veya kötü) kokmak (geçissiz)” (OTWF, 484). ED. *yıdı-* “to have an unpleasant smell, to stink // hoş olmayan şekilde kokmak, kötü kokmak” (ED, 886a). DTS. *yıdı-* “пахнуть, испускать запах // koku yaymak” (DTS, 264b).

BT XXXVII (3)’te *yıdı- sası-* “stinken // kötü kokmak, pis kokmak” şeklinde ikileme olarak geçmiştir (Wilkens, 2006, 1113).

1006 bo montag: Tuguşeva 2008. bu muntay

1007 üdtä: Tuguşeva 2008. ödtä

1007 taymihur: Tuguşeva 2008. tay-mi-hur

1007 bardı: Tuguşeva 2008. bar...

1008 tuşin atl(i)g: Tuguşeva 2008. tong-şin atly

東晉 / 东晋 *Dōng-Jìn* “The Eastern Jin dynasty (317–420) // Doğu Jin hanedanı (317-420)” olabilir.

tuş: 東 *dōng* (Ölmez, 1996, 140). Ayrıca krş. HT VIII, 1633, *hatuş balıkdaki* (Röhrborn, 1996, 144).

tsin: 晉 *jìn* 72:6 Pulleybank, Late. *tsin*`, Early. *tsin*^h (Pulleyblank, 1991, 157).

tuş: 东 *dōng* krş. 東 *dōng* (Ölmez, 1996, 140).

tsin: 晉 *jìn* (Ölmez, 1994, 122). HT VII, 385, *tsin-çoli atl(i)g* (Röhrborn, 1991, 45; Ölmez, 1994, 122).

Tuguşeva çalışmasının dizin kısmında *tong:* *tong-şin* (Çin.) “девиз правления // saltanat, hükümdar sloganı” şeklinde yer vermiştir (Tuguşeva, 2008, 111).

1008 han üdintä: Tuguşeva 2008. xan ödintä “

1008 li[uçıçi atl(i)g]: Tuguşeva 2008. l[iu çiči atly]

Tuğuşeva çalışmasının dizin kısmında *liu: liu çiçi* (Çin.) “имя собств. // özel isim” şeklinde yer vermiştir (Tuğuşeva, 2008, 101).

1009 upase: Tuğuşeva 2008. upasi

upase “rahibe olmayan budist erkek” < Soğd. *’wp’s’k* “monk, layman // ruhban sınıfından olmayan kimse” (Gharib, 1995, 75b, 1915. madde). ~ Soğd. *wp’s’k* “lay brother // keşiş olmayıp, manastırda çalışan kimse” (Gharib, 1995, 410a, 10120. madde). < Skr. *upāsaka* “lay-disciple (of the Buddha) // Buddha’nın rahip olmayan öğrencisi” (Edgerton, 1953, 147a).

1009 upasenıñ toyı[n]: Tuğuşeva 2008. upasi-nıñ töz-[i];

1010 han uğuşlug: Tuğuşeva 2008. xan oğuş-luy

1010 yänä y(i)ti sikiz bilgä: Tuğuşeva 2008. yana yti sikiz bilgä

y(i)ti sikiz “kesin, net, sağlam” şeklinde ikilemedir. krş. BT IX (I), 153v12 *yti sikiz bilgä biligin* (Tekin, 1980, 126).

Tuğuşeva çalışmasının dizin kısmında *yti* için “семь // yedi” anlamını vermiştir (Tuğuşeva, 2008, 118). Metin kısmında *sikiz* (Tuğuşeva, 2008, 52) olarak aldığı kelimeyi dizin kısmında *säkiz* “восемь // sekiz” içerisinde (Tuğuşeva, 2008, 107) yer vermiştir.

1011 üdtäki: Tuğuşeva 2008. ödtäki

1011 han öşkintä: Tuğuşeva 2008. xan üz-kintä

1012 liuçiçi: Tuğuşeva 2008. liu çiçi

1012 upaseka: Tuğuşeva 2008. upasi-qa

1013 oronıña: Tuğuşeva 2008. orun-ınga

1013 te[p]: Tuğuşeva 2008. ti[p]

1014 upase: Tuğuşeva 2008. upasi

1014 inçä: Tuğuşeva 2008. inča

1015 kuutin atl(i)g bahşıka: Tuğuşeva 2008. kuu-tin atly baxşı-qa

Tuğuşeva çalışmasının metin kısmında *kuu-tin* şeklinde okuduğu kelimeyi dizin kısmında yer vermemiştir.

1016 burhan: Tuğuşeva 2008. burxan

1017 yaŋ keŋ: Tuğuşeva 2008. yang kip

1017 ärü ärü: Tuğuşeva 2008. aru aru

1017 tavr(ā)nu: Tuğuşeva 2008. tavr(a)nu

katıglan- *tavran-* “çabalamak, gayret etmek” şeklinde ikilemedir.

OTWF. *katıg+lan-* “to exert someone // gayret etmek, çaba sarfetmek, çok uğraşmak” (OTWF, 512). ED. *katıglan-* “to harden oneself; to exert oneself, strive // katılaştırmak; uğraştırmak, çabalamak” (ED, 600b). DTS. *katıglan-* ~ *kataglan-* “стараться // gayret etmek” (DTS, 433a, 433b).

OTWF. *tavran-* “to hurry, strive, be zealous // ivedi, şiddetli davranmak, çabalamak, gayretkeşlik etmek” (OTWF, 616). ED. *tavran-* “to hurry, be quick // acele etmek” (ED, 444b). DTS. *tavran-* “торопиться // acele etmek” (DTS, 542b).

BT XXXVII (3)’te *tavranmak* ~ *t(a)vranmak* “Streben, Gestaltung // çabalamak, gayret göstermek” ve Sanskritçesi *saṃkāra* olarak verilmiştir (Wilkens, 2016, 1061).

1018 moni monçulayu: Tuğuşeva 2008. munī munçulayu

1018 y(e)g(i)rmi[kā]: Tuğuşeva 2008. ygrmikā

1019 t(ä)ŋri b[urhannıŋ]: Tuğuşeva 2008. tngri [burxan-nıng]

1020 ’wyz ... ..: Tuğuşeva 2008. uuz-ap y[aqin]

: Tuğuşeva’nın çalışmasında yer alan fragmanda *’wyz p y...* şeklinde okunabilen bir parça bulunmaktadır (Tuğuşeva, 2008, 203). Tuğuşeva çalışmasının metin kısmında *uuz-ap y[aqin]* şeklinde okumuştur (Tuğuşeva, 2008, 53).

: Elimizdeki fragmanda 'wyz şeklindedir. Tuguşeva'da bu kısımda yer alan 'p y... parçası fragmanda alt kısımda yer almaktadır.

1021 liuçi[çi upase]: Tuguşeva 2008. liu çi[çi upasi]

1022 süzök kertgünç: Tuguşeva 2008. süz-ük kirtgünç

1025 töpömin: Tuguşeva 2008. töpüm-in

1025 sıkaguluk: *sıka-* “okşamak, sürmek” anlamındadır. OTWF. *sıka-* “to stroke // okşamak, sıvazlamak” (OTWF, 613). ED. *sıka-* “to stroke, fondle // okşamak” (ED, 806a). DTS. *sıka-* “гладить // окşamak” (DTS, 505a).

BT XXV (2)'de *suvi-* *sıka-* “baden und massieren // yıkamak ve ovmak” şeklinde geçmiştir (Wilkens, 2007, 407). BT XXXVII (3)'te *suva-* *sıka-* “streiche // sıvazlamak, sürmek” şeklinde geçmiştir (Wilkens, 2016, 1054). HT IX (I), 1603-1604'de *eligläri üzä töpösin sıkazun* (Aydemir, 2013, 195) şeklindeki cümlede *sıka-* fiili geçmektedir. DPKAM'in Murat Elmalı tarafından yapılan yayınında *sür-* *sıka-* “sürmek, okşamak” anlamıyla verilmiştir (Elmalı, 2016, 430).

1026 ürtgülük tep: Tuguşeva 2008. örtgölüg tip

ürt- “örtmek, sarmak”. OTWF. *ürt-* “to cover, to cover up // örtmek, kapamak” (OTWF, 328). ED. *ört-* “to cover, conceal // örtmek, kapamak” (ED, 202). DTS. *ört-* “покрывать, закрывать // örtmek, kapamak”, *ört-* *kizlä-* “скрывать // gizlemek”, *ört-* *köşit-* “покрывать // örtmek” (DTS, 389b).

BT XXXVII (3)'te *ürt-* *köşit-* “verhüllen // örtmek, kaplamak” şeklinde ikileme olarak geçmiştir (Wilkens, 2016, 1098). Brāhmī harfli metinlerde kelime /ü/ ile geçmektedir (Maue, 2014, 620).

1027 monça: Tuguşeva 2008. munča

1027 üdtä ab[ita t(ä)ŋri burhannıŋ]: Tuguşeva 2008. ödtä abita [tngri burxan]

1028 eligi: Tuguşeva 2008. iligi

1028 töpös[intä]: Tuguşeva 2008. töpüs-[in]

1029 ürtä y(a)rhl[kadı]: Tuguşeva 2008. örtä yrli[qadı?]

1030 ken üdtä: Tuguşeva 2008. kin ödtä

1031 lenhualıg: Tuguşeva 2008. linxu-a-lig

1034 çiläyü: *çilä-* “ıslamak, nemlemek”. Clauson sözlüğünde *çila-* “to moisten // nemlendirmek, ıslatmak” şeklinde verilmiştir (ED, 418a). DTS’da *čilä-* (čila-?) “мочить, замачивать // nemlendirmek, ıslatmak” şeklinde verilmiştir (DTS, 146).

čilät- fiili BT XIII, 24.8’de, *indin qidiy-qa täggülük yol čilädgäy* (Zieme, 1985, 133) şeklinde ve *čiläd-* “befeuchtet werden // nemlendirmek, nemlendirmiş olmak, ıslatmak” anlamıyla verilmiştir (Zieme, 1985, 210).

1035 bo: Tuguşeva 2008. bu

1035 törlüg: Tuguşeva 2008. türlüg

1036 inçip içgil tep: Tuguşeva 2008. inçip içkil tip

1037 upase: Tuguşeva 2008. upasi

1038 boltı: Tuguşeva 2008. bolıu

1039 oduntukta: Tuguşeva 2008. oduntuy-ta

1040 yıd: Tuguşeva 2008. vidis

Tuguşeva *vidis* şeklinde okuduğu kelimeyi dizin kısmına almamıştır. Ancak dizinde yer alan *yıd* sözcüğünde bu kısma gönderme var (Tuguşeva, 2008, 117).

1041 ünär: Tuguşeva 2008. önär

Tuguşeva çalışmasında *önär* olarak okuduğu kelimeyi dizin kısmına almamıştır.

1042 bo: Tuguşeva 2008. bu

1042 [bas]utçılarım: Tuguşeva 2008. –utçi-larım

1044 bolz[un]lar: Tuguşeva 2008. bolz-un-lar ...

1045 bo: Tuguşeva 2008. bu

1045 tep montag: Tuguşeva 2008. tip munta

1046 barça [k]älip: Tuguşeva 2008. barça ...läyü...

1047 üdtä: Tuguşeva 2008. ödtä

1047 liučiči upase: Tuguşeva 2008. liu čiči upasi

1047 t(ä)ŋri burhan[niŋ körkdäş]: Tuguşeva 2008. tngri burxan [körk]

1048 öskintä: Tuguşeva 2008. üskintä

1048 köyürüp: Tuguşeva 2008. küyürüp

köyür- “yakmak”. OTWF. *köyür-* “to burn (tr.) // yakmak” (OTWF, 551). ED. *küyür-* ~ *küñür-* “to burn // yakmak” (ED, 756a; ED, 733b). DTS. *köyür-* “гореть // yanmak”, *köyür- örtä-* ~ *örtä- köyür-* (DTS, 312b)

1048 yükü[nüp]: Tuguşeva 2008. yükün[üp]

1050 burhannıŋ: Tuguşeva 2008. burxan-niŋ

1051 sudur: : Fragmana parça olarak eklenmiş. Bu satıra ait olmayabilir.

1057 çëü: *çëü* (周 *zhōu*) “Northern Zhou Dynasty (北周) (557–581) // Kuzey Zhou Hanedanlığı (北周) (557–581)”. Çin tarihinde birkaç 周 *zhōu* hanedanı olduğu için ayırt edilsin diye sonrakiler bu hanedana *Kuzey Zhou* demişlerdir.

çëü 周 *zhōu* 30:5 Pulleyblank, Late. tşiw, Early. təuw (Pulleyblank, 1991, 411).

1057 tavga{a}ç: : Fragmanda –a sesi fazladan yazılmış.

1059 çarit: *çarit* “(dini) davranış, hâl, tavır” < Toh B. *carit* “motion; behavior; proper observance // hareket, davranış; uygun tavır” (Adams, 2013, 270). < Skr. *carita* “acting, doing, practice, behaviour, acts, deeds, adventures // hareket, faaliyet, uygulama, davranış” (Monier-Williams, 1899, 389c; Edgerton, 1953, 226a).

1059 boş taş: BT XIII *boş taş* “ganz und gar (?) // tamamıyla, büsbütün” (Zieme, 1985, 208). Ayrıca krş. BT XIII 3.54, *boş taş* [ ]d/ *yinglär tip ~ boş taş kongül-in buşi birm[äk]*. “gänzlich // büsbütün, tamamen (?)” (Zieme, 1985, 47).

1060 katı<g>lanur: : Fragmanda –g sesi unutulmuştur.

1062 k(ä)şi: *k(ä)şi* “usta, öğretmen” < Toh A. *käşşi* “teacher, master // öğretmen, usta” (Adams, 2013, 187). < Skr. ???.

k(ä)şi açari ~ açari k(ä)şi şeklinde ikileme olarak kullanılır. Ayrıca bkz. BT XXVI, 48.15 *açari k(ä)şi karunadaz sidu üzä ağıtarılmış-ı* (Yasai, 2008, 130). *açari* için bkz. UWN, 8-10.

1064 çav: *çav* “şan, şöhret, ün, ad”. *küü çav* şeklinde ikileme olarak kullanılır (Zieme, 1985, 210). HT VIII’de (1619) *küü çav* şeklinde ikileme olarak geçmiştir. (Röhrborn, 1996, 143).

1068 sınılg: *sınılg* “bedenli, vücutlu; boylu, poslu”. DTS’da *sınlıy* “телесный // bedenli, vücutlu” anlamıyla verilmiş ve *bodluy sınlıy* şeklinde kullanıldığı belirtilmiş (DTS, 504a). Manihaist metinlerde *sınılg* “boylu, endamlı; vücutlu, gövdeli” anlamlarıyla geçmiştir (Özertural, 1996, 195; Özertural, 2005, 284). Metnimizde *sınılg körklüg mähizlig* şeklinde üçleme olarak geçmiştir.

1068 üç: : ’wyç / üç şeklinde olan kelime fragmanda parça hâindedir.

1072 aşantur-: *aşantur-* “yemek yedirtmek, yemeğe davet etmek, yemek yedirmek” (UWV, 94).

1074 pañir: *pañir* “sadaka kâsesi, dinlenci kâsesi” << Skr. *pātra* “a drinking - vessel, goblet, bowl, cup // içecek – kabı, kadehi, kâsesi, fincanı” (Monier-Williams, 1899, 613a). ~ Skr. *pātra* “bowl // kâse” (Edgerton, 1953, 340b).

1079 künkä t<ä>gi: : Fragmanda –a sesi eksik yazılmıştır.

1080 suu: *suu* 隋 *suí* “Sui dynasty. Chinese dynastic title (581–618) // Sui hanedanı. Çin hanedan ünvanı (581-618)”

suu 隋 *suí* 170:9 Pulleyblank, Late. *shyj*, Early. *zwiǎ* / *zwi* (Pulleyblank, 1991, 296).

1080 tavg{a}ç: Fragmanda –a sesi fazladan yazılmıştır.

1082 çaritlık: *çarit* ““(dini) davranış, hal, tavır” + Türk. *lig*.

çarit için bkz. 1059. not

1083 şık: *şık* “hububat ölçüsü” < Çin. 石 *shi* ED. *şık* “a stone; ten pecks // bir taş; onluk ölçü” (ED, 867b).

1084 tankar: *tankar-* “bilinmek, tanınmak”. OTWF’de *tank+ar-* şeklinde verilmiş ve *tanu-k* “witness // tanık” kökünden geldiği belirtilmiş (OTWF, 502).

ShoAbhiStock’de *tankar-* ve *işlâş-* *tankar-* “make a vow // yemin etmek, adak adamak” şeklinde verilmiştir (Shōgaito, 2014, 274). ShoAbhiY’de *işlâş-* *tankar-* şeklinde geçmektedir (Shōgaito, 2008, 648).

1088 pinvat: *pinvat* “sadaka yemeği” < Toh B. *pintwāt* “alms // sadaka” (Adams, 2013, 413). < Skr. *piṇḍapāta* “alms-food // sadaka yemeği” (Edgerton, 1953, 344b). ~ Skr. *piṇḍapāta* “giving alms // sadaka verme” (Monier-Williams, 1899, 625c).

1097 konşi im: *konşi im* “ünlü bir bodhisattva” < Çin. 觀世音 *guan shi yin* = Skr. *avalokitêsvara*

1106 yığılmış te[rilmiş]: *yığıl-* *teril-* şeklinde ikilemedir. Açıklama için bkz. 755. not.

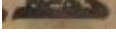
1107 bura kötiyü: *bur-* *köti-* şeklinde ikilemedir. Açıklama için bkz. 1006. not

1111 kañçeuüfuu: *kañçeuüfuu* Çince 康州府 *kāng-zhōu-fū* olabilir.

kañ: 康 *kāng* 53:8 Pulleyblank, Late. *k^haŋ*, Early. *k^haŋ* (Pulleyblank, 1991, 171).

çei: 州 *zhōu* (Ölmez, 1996, 157). Ayrıca karşı. HT VIII, 1494, *tšičei löçei*
çeiçei süiçei atl(i)g bo dört balıklarda (Röhrborn, 1996, 133; Ölmez, 1996,
157).

fu: 府 *fǔ* (Ölmez, 1996, 142). Ayrıca karşı. HT VIII, 1439, *li gifuu* (Röhrborn,
1996, 128; Ölmez, 1996, 142).

1112 yuçu upase: Çince özel isim olabilir. Yazmada şeklinde yazılmıştır.
Öncesindeki bağlam kopuktur. *yuçu* veya *vuçu* şeklinde okunabilir.

1113 küün: *küün* “bölüm, tomar, kitap tomarı” < Çin. 卷 *juàn* (Ölmez, 1996, 145).

1115 tapıg udug: *tapıg udug* şeklinde ikilemedir. Açıklama için bkz. 125. not

1117 ütläp ärikläp: *ütlä- äriklä-* şeklinde ikilemedir. Açıklama için bkz. 201. not

1119 [yalañuz ayagka]: Tamamlama için karşı. AYS V, 0118 *yalañuz ayagka*
teyimlig erür siz (Uçar, 2009, 116).

1123 taotañ: : Yazmada bağlam açık değildir.

tao: 道 *dao* (Ölmez, 1996, 139). Ayrıca karşı. HT VIII, 523, *tao-an taiši*
(Röhrborn, 1996, 56; Ölmez, 1996, 139).

tañ: 等 *děng* (Ölmez, 1996, 139).

1124 tuñçei: Çince bir şehir adı olmalıdır. (?)

tuñ: 統 *tóng* (Ölmez, 1996, 152). Ayrıca bkz. HT VIII, 2147, *šingko šäli tutuñ*
(Röhrborn, 1996, 185; Ölmez, 1996, 152).

tuñ: 同 *tóng* 30:3 Pulleyblank, Late. *tšəwŋ*, Early. *dəwŋ* (Pulleybank, 1991,
310). Ayrıca karşı. HT X, 59, *tuñ tai-si* (同泰寺) *atl(i)g v(i)rhar* (Mirsultan, 2010,
78).

çei: 州 *zhōu* (Ölmez, 1996, 157). Ayrıca krş. HT VIII, 1494, *tšiçei löçei*
çeiçei süiçei atl(t)g bo tört balıklarda (Röhrborn, 1996, 133; Ölmez, 1996,
157).

1128 iru b(ä)lgü: *iru b(ä)lgü* şeklinde ikilemedir. Açıklama için bkz. 444. not

1130 üküş tälim: *üküş tälim* şeklinde ikilemedir.

OTWF. *üküş* “many // çok” (OTWF, 267). ED. *üküş* “many // çok” (ED, 118a).
DTS. *üküş* “многo // çok”, *üküş tälim*, *kalın üküş* (DTS, 624a).

tälim “çok”. OTWF. *tälim taşım* “to be abundant// pek bol olmak” (OTWF,
293). ED. *tälim* “many // çok” (ED, 499b). DTS. *tälim* “многo // çok” *tälim*
üküş, *üküş tälim* (DTS, 550b).

1134 sok-: *sok-* “gagalamak”. OTWF. *suk-* “to thrust in // sokmak, batırmak” ya da
sok- “to hit, beat // vurmak, dövmek” (OTWF, 381) ve *suk-* ya da *sok-* “to
thrust into // saplamak, hücum etmek” (OTWF, 614). ED. *sok-* “to beat, crush //
vurmak, ezmek, dövmek” (ED, 805a). DTS. *sok-* “бить, ударять // dövmek,
vurmak” (DTS, 508b).

BT IX’da *suk-* şeklinde ve “stecken; picken; stechen // sokmak;agalamak;
batırmak” anlamlarıyla verilmiştir (Tekin, 1980, 111). BT XXXVII (3)’de *sok-*
“picken //agalamak” ve *sok- sokçı-* “picken //agalamak” şeklinde geçmiştir
(Wilkens, 2016, 1050).

1135 uç- kalı-: *uç- kalı-* şeklinde ikilemedir. OTWF. *uç-* “fly // uçmak” (OTWF,
324). ED. *uç-* “to fly // uçmak” (ED, 19b). DTS. *uç-* “летать, парить // uçmak”
(DTS, 603b), *uç- kalı-* “летать // uçmak” (DTS, 604a).

kalı- “to rise up in the air // havalanmak, havada yükselmek” (OTWF, 234).
ED. *kalı-* “to rise in the air // havalanmak” (ED, 617b). DTS. *kalı-*
“подниматься, взлетать // yükselmek, havalanmak” (DTS, 411b).

BT XXXVII (3)’te *uç-* “fliegen // uçmak” ve *uç- kalı-* “fliegen // uçmak”
şeklinde verilmiştir (Wilkens, 2016, 1088).

1136 yar(i)şmalaşu: *yar(i)şmalaş-* “birbiriyle yarışmak”. BT XXV (2)’de *yar(i)şmalaş-* “miteinander wetteifern // birbiriyle yarışmak” şeklinde geçmiştir (Wilkens, 2007, 440).

1138 yukdı: *yuk-* “bağlanmak, bağlı kalmak, yapışmak”.

yuk- “sich heften an // bağlanmak, bağlı kalmak”. BT XIII, *yuk-* “sich heften an // yapışmak, bağlanmak” (Zieme, 1985, 247). AYS X, *yuk-* “yapışmak, ilişmek” (Gulcalı, 2015, 469).

1140 yola-: *yola-* “yola çıkmak”. *yola-* “to pass through; to advance in a certain direction // geçip gitmek, bir yönde ilerlemek, yol almak” (OTWF, 427). ED. *yola-* “to set out, or go on a journey // yola çıkmak, yolculuğa çıkmak” (ED, 919a). DTS. *yola-* “вести выполнить // yol yapmak (?)” (DTS, 271a).

1143 urdurup: *urdur-* “koydurmak”. ED. *urtur-* ~ *urdur-* “to order to put // koydurmak” (ED, 210b).

1143 ütlädi [äriğlädi]: *ütlä- äriğlä-* şeklinde ikilemedir. Açıklama için bkz. 201. not

1145 kör<k>däşin: : Yazmada –k sesi unutulmuş.

1151 tavga{a}ç: : Yazmada –a sesi fazladan yazılmıştır.

1151 hançeu: *Hanzhou* 漢州 olabilir.

han: 漢 *hàn* (Ölmez, 1994, 120). Ayrıca krş. HT VII, 519, *hanme atl(i)g elig han* (Röhrborn, 1991, 56; Ölmez, 1994, 120).

çeu: 州 *zhōu* (Ölmez, 1996, 157). Ayrıca krş. HT VIII, 1494, *tšiçeu löçeu çeuçeu süiçeu atl(i)g bo tört balıklarda* (Röhrborn, 1996, 133; Ölmez, 1996, 157).

: Yazmada *q'qçyw* veya *q'nçyw* şeklinde de okumaya elverişlidir.

1152 upasanç: *upasanç* “mümine; rahibe olmayan kadın” < Soğd. *'wp's'nch* “nun // rahibe” (Gharib, 1995, 75, 1916. madde). < Skr. *upāsaka* “lay-disciple (of the Buddha) // Buddha’nın rahip olmayan öğrencisi” (Edgerton, 1953, 147a). ~

Skr. *upāsaka* “Buddhist lay worshipper // Budist olmayan inanan” (Monier-Williams, 1899, 215a).

1159 yıl: : Fragmanda *yyl q' / yılka* şeklinde yazılıp *-q' / -ka* eki silinmiştir.

1160 özi yaşı: *öz yaş* “hayat, yaşam” şeklinde ikilemedir.

ED. *öz* “spirit // can” ~ *öz yaş* “life // yaşam, hayat” (ED, 278a). DTS. *öz* “жизнь // hayat” ~ *öz yaş* “жизнь // hayat, yaşam” (DTS, 394).

ED. *öz yaş* “life // yaşam, hayat” (ED, 975b). DTS. *yaş* “жизнь // hayat” (DTS, 245b).

1163 birle pra tu[ug kötü]-: Tamamlama için bkz. HT VII, 1146, *bolarta ken toog pra kötürüp* (Röhrborn, 1991, 104); HT VII, 1128-1129, *ol uzun ıgaçta pralar salınturup* (Röhrborn, 1991, 102).

pra “bayrak, şemsiye; küçük gölgelik” < Soğd. *pr'kh* ~ *pr'()* “banner // bayrak” (Gharib, 1995, 279a, 6966. madde) < Skr. *patāka* “a flag or banner // bir bayrak ya da sembol” (Edgerton, 1953, 581a). BT XXXVII (3)'te *pra kuşatare* “Schirm // şemsiye” şeklinde ikileme olarak kullanılmıştır (Wilkins, 2016, 1038).

tuug “bayrak” < Çin. 幢 *chuang*

1167 çaṅan: *çaṅan* (長安) “Shanxi eyaletindeki, bugünkü Xi'an'ın (西安) bulunduğu yerdeki Çin şehri”.

çaṅ: 長 *cháng* 168:0 Pulleyblank, Late. trfiāṅ, Early. driāṅ (Pulleyblank, 1991, 50).

an: 安 *ān* 40:3 Pulleyblank, Late. ?an, Early. ?an (Pulleyblank, 1991, 24).

Ayrıca krş. *çoo an* 長安. HT X, 8, *çoo anka barmışdın* (Mirsultan, 2010, 73; 203, 8. not).

1169 turulmak yaval[mak]: *turul-* *yaval-* şeklinde ikilemedir.

OTWF. *tur-ul-* “to calm down, be calm, stable // durulmak, sakinleşmek, yatışmak” (OTWF, 679). ED. *turul-* “be brought to stop // durdurmak; durulmak” (ED, 548a). DTS. *turul-* “останавливаться // durulmak” (DTS, 588b).

OTWF. *yaval-* “to be tamed, subdued // uslanmak, boyun eğmek” (OTWF, 689). ED. *yaval-* “to be tamed, calmed, quietened // durulmak, sakinleşmek” (ED, 877a). DTS. *yaval-* “успокаиваться // sakinleşmek, yatışmak” (DTS, 248b).

ShoAbhiY’de *turul-* *yaval-* şeklinde ikileme olarak geçmektedir (Shōgaito, 2008, 685).

1170 üzüksüz tutçı: *tutçı üzüksüz* şeklinde ikilemedir.

üzüksüz “daima, her zaman”. *üzüksüz* genellikle *tutçı*, *amru*, *uzatı*, *turkaru* ya da *kün küniñä* ile birlikte kullanılır (OTWF, 259). ETŞ 13A 562’da *ook-suz tutçı* şeklinde ikileme olarak kullanılır (Arat, 1965, 136).

tutçı için bkz. not 806

1171 bağağ sanvar:

bağağ “oruç” < Soğd. *pc’ pač* “cook // yemek” (Gharib, 1995, 263a, 6568. madde). ~ *pcg /pažag/* “cook // yemek” (Durkin-Meisterernst, 2004, 260). = Skr. *upavasatha* “a fast-day // oruç günü” (Monier-Williams, 1899, 206c).

sanvar “affetme, bağışlama” < Toh B. *saṃvar* ~ *saṃwar* “discipline // kontrol etme, disiplin” (Adams, 2013, 773). < Skr. *saṃvara* “restraint, control, obligation, vow // sınırlama, kontrol, zorunluluk, yemin” (Edgerton, 539b) ~ Skr. *saṃvara* “restraint, forbearance // kısıtlama, kaçınma” (Monier-Williams, 1899, 1116a).

Huastuanift’te kelime *-k* ile *baçak* şeklinde yazılmıştır (Özbay, 2014, 147).

1172 yaratın-: *yarat-in-* “yaratılmak, donanmak, süslenmek”.

yarat-in- “to organise oneself; to adorn and furnish oneself with something; to work hard on something for oneself // kendine çeki düzen vermek; kendini bir

şeyle donatmak; bir konuda kendi yararına çaba göstermek” (OTWF, 627). ED. *yaratın-* “to organize oneself // düzenlemek” (ED, 962). DTS. *yaratın-* “совершенствоваться // iyileştirmek” ~ *etin- yaratın-* (DTS, 240b).

1176 bintävir: *bintävir* “perde”. BT XXV (1), 1071 *biligsiz biliglig bagıg bintävir*. (Wilkens, 2007, 120). BT XXV (2)’de *bag bintävir* “Vorhang // perde” şeklinde ikileme olarak kullanılır (Wilkens, 2007, 343, 349).

1178 yaltr(i)yu yaşuyu: *yaltri- yaşu-* şeklinde ikilemedir.

OTWF. *yaltri-* “to glimmer // parlamak, ışıldamak” (OTWF, 481). ED. *yaltri-* “shine, gleam // parlamak, ışıldamak” (ED, 923b). DTS. *yaltri-* “сверкать, блестеть // parlamak, parıldamak” (DTS, 230a).

yaşı- ~ *yaşo-* “to flash // parlamak” (OTWF, 256, 302). ED. *yaşu-* “to flash, shine // parlamak, ışıldamak” (ED, 977a). DTS. *yaru-* “светиться, сиять // parlamak, ışık saçmak” (DTS, 243b).

Erdal, Brāhmī harfli metinde ikinci hecenin /o/ ile yazıldığını bu sebepten kelimenin *yaşo-* olması gerektiğini belirtir (OTWF, 255).

1180 öñädü köñtülü: *öñäd- köñtül-* şeklinde ikilemedir.

öñäd- “şifa bulmak, şifa vermek”. OTWF. *öñ+äd-* “to recover one’s health // iyileşmek, sağlığına kavuşmak”. ED. *öñäd-* “to recover one’s health // sağlığını iyileştirmek” (ED, 179b). DTS. *öñät-* “исцелять, излечивать // iyileşmek” (DTS, 386a). Kelime Suv 598, 17’de *öñäddilär bınıktılar* (AYS IX, 0759 satır. bkz. Uçar, 2013, 134) şeklinde ikileme olarak kullanılmıştır (OTWF, 493). *bınık-* için bkz. (Uçar, 2013, 211, 759. not).

köñtül- “daha iyi olmak”. OTWF. *könt-ül-* “to be straightened, to be put right; to be healed // doğrultmak, düzeltilmek, iyileşmek” (OTWF, 665). ED. *köntül-* “to be straightened // düzeltilmek, doğrultulmak” (ED, 730b). DTS. *köntül-* “исправляются // düzeltilmek” (DTS, 315b). Suv 98, 20’de *köntülüp ongarılıp* şeklinde ikileme olarak geçer (Kaya, 1991, 106).

1189 mudur: *mudur* “el hareketleri, pozisyonları” << Skr. *mudrā* “lines or marks in the hands, pal-mistry // ellerdeki çizgiler ve işaretler, el falı” (Edgerton, 1953, 435a; Monier-Williams, 1899, 822c).

Eski Uygurcadaki bazı *mudrā*lar için bkz. (Uzunkaya, Ölmez, 2016, 293-305).

1201 birtāmlāti: bütün, büsbütün, tamamıyla

1203 unsi: Çince bir kişi adı (?) olabilir.

1212 hiri üžik: *hiri üžik* “harf, hece”

hiri “hece, harf” << Skr. *hr̥h* “harf, hece”

üžik “harf, hece” < Soğd. *’wj’k* “letter of alphabet // Alfabe harfi” (Gharib, 1995, 74, 1893. madde)

1212 agtarguluk entürgülük: UWV. *agtar-* “tercüme etmek, başka bir dile çevirmek” (UWV, 27). OTWF. *agt-ar-* “to throw, turn or roll something over; to translate // aktarmak, döndürmek, çevirmek; tercüme etmek” (OTWF, 734). ED. *agtar-* “to translate // tercüme etmek” (ED, 81b). DTS. *agtar-* “переводить // çevirmek, tercüme etmek” (DTS, 23b).

entür- “nazma çekmek, ölçülü uyaklı yazmak”. *qoşuyqa intür-* “in Verse setzen // nazma koymak, nazma çekmek” (Zieme, 1975b, 203, 9. satır, not. 74). Guanwu 4, *taqšut-qa intürü tögindim* “have put (them) into verses” (Zieme, Kudara, 1985, 78, 79). OTWF. *en-tür-* “to bring somebody or something down // indirmek” (OTWF, 803).

1213 şanıg b(ä)lgü: şanıg b(ä)lgü “şanı (ve) işareti”.

ETŞ 10₁₁ *şanlıg belgülig tapdular körşi* “şanı ve işaret tapduları körşi” (Arat, 1965, 84, 85; Şen, 2002, 260).

1214 isiş-: *isiş-* “yakınlık göstermek, sevmek”. OTWF. *isi-ş-* “to have warm feelings towards someone // birine ısınmak, sıcak duygular beslemek” (OTWF, 602) anlamında olup *isin-* *amran-* ve *isişmāk amranmak* şeklinde ikileme olarak kullanılır (OTWF, 557). ED. *isiş-* “become hot // sıcak olmak” (ED, 253a). DTS. *isiş-* “согрелось // ısınmak” (DTS, 214a).

1215 sokuş-: *sokuş-* “rastlamak, karşılaşmak”. OTWF. *sok-uş-* “to hit upon something or somene // birine/birşeye vurmak, döğmek”, “in a fighting spirit; to find oneself in a certain situation; to meet // dövüş ruhuyla; kendini bir durumda bulmak, bir şeyle karşılaşmak” (OTWF, 556). ED. *sokuş-* “to beat, crush one another; to meet, encounter one another // vurmak; karşılaşmak, birisine raslamak” (ED, 817a). DTS. *sokuş-* “встречаться // karşılaşmak” (DTS, 509b).

1225 äzrua: *äzrua* “Brahma (Budizm), Zurvan (Manihaizm)” (Özbay, 2014, 147) < Soğd. 'zrw' “Zurvan (M), Brahma (B)” (Gharib, 1995, 93).

äzrua täñri tabiri için bkz. (Özbay, 2014, 132, 22. not)

1236 oksuz arasız: *oksuz arasız* şeklinde ikilemedir. *oksuz* “devamlı, sürekli, daima”. *arasız* “kesintisiz, aralıksız devam eden; doğrudan, kesintisiz”. *arasız oksuz* şeklinde verilmiştir (UWN, 225). OTWF. *ogsuz* “without occasion or chance // firsatsız yada vesilesiz” (OTWF, 136). Ayrıca *ogsuz täğinçsiz* “vesilesiz, fırsat bulmadan” şeklinde de kullanımı var (OTWF, 350).

1240 tük<ä>ttüktä: : Yazmada –ä sesi eksik yazılmıştır.

1241 öç- amrıl-: *öç- amrıl-* şeklinde ikilemedir.

öç- “sönmek, yok olmak, ortadan kalkmak”. ED. *öç-* “to go out, be extinguished // sönmek, yok olmak” (ED, 19b). DTS. *öç-* “гаснуть // sönmek”, *öç- alkın-* “исчезать // yok olmak, kaybolmak”, *öç- amrıl-* “гаснуть, исчезать // sönmek, yok olmak” (DTS, 376a).

UWV. *amrıl-* “sakinleşmek, rahat olmak, huzur bulmak; azalmak, kaybolmak” (UWV, 58-60). OTWF. *amrıl-* “to quiet down, be at peace // sakinleşmek, huzura kavuşmak, içi rahatlamak”. *amrıl-* fiili *turul-* ve *öç-* ile ikileme olarak kullanılıyor (OTWF, 653). ED. *amrıl-* “to quieten, calm // sakinleşmek” (ED, 163b). DTS. *amrıl-* “успокаиваться // sakinleşmek”, *amrıl- turul-* (DTS, 42a).

1248 asıg tuso: *asıg tuso* şeklinde ikilemedir. Açıklama için bkz. 77. not

1255 namo: *namo* << Skr. *namo* (Monier-Williams, 1899, 528b) ~ *namas* “saygı” (Monier-Williams, 1899, 528a).

1256 asıg tuso: *asıg tuso* şeklinde ikilemedir. Açıklama için bkz. 77. not

1268 samaya mudur: Uyg. *samaya mudur* tabiri Skr. *samaya-mudrā* karşılığındadır. Skr. *samaya*'nın kelime anlamı “coming together, meeting or a

Samaya-mudrā

place of meeting; coming to a mutual understanding, agreement, compact, covenant, treaty, contract // bir araya gelme, toplanma veya toplanma yeri; uzlaşma, mutabakat, yoğunlaşma, muahede, akit, mukavele”dir (Monier-Williams, 1899, 1164a; sözcüğün diğer anlamları için krş. Edgerton, 1953, 565b). Bir Budizm terimi olarak ise Skr. *samaya* ‘Buddha ve Bodhisattvalar tarafından aydınlanmayı ilk arzuladıklarında edilen temel yeminler’dir (JEBD, 1979, 116b). Skr. *mudrā* ise ‘a seal or any

instrument used for sealing or stamping, a seal-ring, signet-ring // mühür veya mühürleme veya damgalama için kullanılan herhangi bir araç, mühür yüzüğü’ anlamlarına gelmektedir (Monier-Williams, 1899, 822c) ve Uygurca metinlerde *mudur* (krş. *lenhua mudur* ‘lotus *mudrā*’ BT VII 601. ve 673. satırlar, UigTot. 1381., 1394., 1428. satırlar; *labay mudur* ‘deniz kabuğu *mudrā*’ BT VII 736. satır vd.) ve *tamga* (krş. *ätöz küzädgü tamga tutmuş k(ä)rgäk* TT V A 53) ile karşılanmaktadır. Budist terminolojide ise *mudrā* meditasyon esnasında yoğunlaşmayı sağlayan, eller ve çeşitli parmaklarla yapılan hareketler olarak bilinmektedir. Skr. *samaya-mudrā* ‘the pledge seal // yemin mührü, *mudrā*’ anlamındadır ve Tantra Budizminde coşkun bir zihni meydana getirmede rol oynar (Lopez, 1988, 176; yandaki *samaya-mudrā* görseli için bkz. Chandra, Rani, 1978, 126).

1275 utpal: *utpal* “lotus resmi” < Toh B. *up(p)āl ~ oppāl ~ utpāl* “blue lotus (Nelumbo nucifera) // mavi lotus, mavi nilüfer (Hint lotusu)” (Adams, 2013,76) < Skr. *utpala* “the blossom of the blue lotus // mavi lotusun çiçeği” (Monier-Williams, 1899, 180c).

1277 arıg süzök: *arıg süzök* şeklinde ikilemedir. Açıklama için bkz. 30. not

1278 ton kädım: *ton kädım* “giysi, kıyafet, elbise” şeklinde ikilemedir.

ED. *ton* “garment, clothing // giysi, elbise, kıyafet” (ED, 512b). DTS. *ton* “платье, одежда // elbise, giyim” (DTS, 574b).

ED. *kādim* “garment // giysi” (ED, 704a). DTS. *kādim* “одежда, одяние // giysi, giyim” (DTS, 293a).

1278 y<e>vig tizig: *yevig tizig* şeklinde ikilemedir. Açıklama için bkz. not 60.

: Fragmanda –e sesi yazılmamıştır.

1278 etiglig tümäglig: *etiglig tümäglig* şeklinde ikilemedir.

OTWF. *et-iglig* ve *tümä-glig* şekli *et- tümä-* fiili ile *-(I)glXg* ekinin birleşmesinden meydana gelmiştir (OTWF, 347). ED. *etiglig* “ornamented // süslü” (ED, 53b). DTS. *etiglig* “украшенный // süslü”, *etiglig yaratıglıg* (DTS, 187b).

1284 y<a>ñın: : Yazmada –a sesi unutulmuştur.

1285 keñşu: *keñşu* 國師 *guó shī* “ulusal öğretmen, ulusal öğretici”.

keñ: 國 *guó* 31:8 Pulleyblank, Late. *kuǎk*, Early. *kwək* (Pulleyblank, 1991, 116).

şu: 師 *shī* 50:7 Pulleyblank, Late. *şr*, Early. *şi* (Pulleyblank, 1991, 281).

1299 etilmiş yaratılmış: *etil- yaratıl-* şeklinde ikilemedir.

OTWF. *et-il-* “to be made, arranged // edilmek, yapılmak, düzenlenmek” (OTWF, 660). ED. *etil-* “be built // yapılmak” (ED, 56b). DTS. *etil-* “совершаться; устраиваться // уармак, etmek; düzenlemek” (DTS, 187b).

OTWF. *yarat-il-* “be adorned // süslenmek, bezenmek”, “to be created // yaratılmak” (OTWF, 684). ED. *yaratıl-* “to be created // yaratılmak” (ED, 962a). DTS. *yaratıl-* “создать, творить; устраивать // oluşturmak, yaratmak; düzenlemek” (DTS, 240b).

1305 oğgurak adırt[ılg]: *oğgurak adırtılg* şeklinde ikilemedir. Açıklama için bkz. 10. not

1307 artaṭ- sım-:

artaṭ- için bkz. 18. not.

OTWF. *si-n-* “to break // kırılmak” (OTWF, 613). ED. *sin-* “to break, to be broken // kırılmak” (ED, 833b). DTS. *sin-* “ломаться, переламываться // kırmak, parçalamak” (DTS, 503b).

1311 noş rasyanlık: *noş rasyan* şeklinde ikilemedir. BT XXXVII (3)’te *noş rasayan* “Elixir // iksir” şeklinde geçmiştir (Wilkins, 2016, 1020).

noş “tatlı, sevimli” < Soğd. *nwš* “ambrosia // leziz, güzel, tatlı” (Gharib, 1995, 246b, 6153. madde).

rasyanlık “iksirli” << Skr. *rasāyana* “an elixir, elixir vitae // bir iksir, hayat iksiri” (Monier-Williams, 1899, 870c). + Türk. *+lık*

Genel olarak *rasayan*, *rasiyan* ve *rasiyanlık* şeklinde metinlerde geçer. BT XIII, 58.4’de *rasyan* (Zieme, 1985, 187) ve BT XIII, 25.21’de *rasyanlık* (Zieme, 1985, 136) şeklinde geçer.

1312 ögirmişin sävinmişin: *ögir- sävin-* şeklinde ikilemedir.

ögir- “sevinmek, kıvanmak”. OTWF. *ögir-* “to rejoice // sevinmek” (OTWF, 612). ED. *ögir-* “to be joyful, to rejoice // sevinçli olmak, sevinmek” (ED, 113b). DTS. *ögir-* “радоваться // sevinmek” (DTS, 379b).

sävin- “sevinmek, mutlu olmak”. OTWF. *säv-in-* “to rejoice // sevinmek”. (OTWF, 612). ED. *sävin-* “to rejoice, be joyful, glad // sevinmek, memnun, sevinçli olmak” (ED, 790b). DTS. *sävin-* “радоваться // sevinmek”, *ögir-sävin-* (DTS, 479b).

1313 siḍi: *siḍi* “sihir, sihir gücü” << Skr. *siddhi* “the acquisition of supernatural powers by magical means // Sihirli araçlarla doğüstü güçlerin kazanımı” (Monier-Williams, 1899, 1216c).

1315 taplap tapırkampa: *tapla- tapırkan-* şeklinde ikilemedir.

tapla- “sevmek, kabul etmek, hoşnut olmak”. *tapla-* “to consent to, or be pleased with, something // bir şeye razı olmak veya ondan memnun kalmak”

(OTWF, 447).). ED. *tapla-* “to be pleased, satisfied // memnun kalmak” (ED; 440a). DTS. *tapla-* “одобрять // onaylamak, hoş karşılamak” (DTS, 535a).

tapırkan- “memnun olmak, hoşnut olmak”. ShoAbhiY’de *taplatıl- tapırkan-* “bağışlanmak; bahşedilmek” ve *tapla- tapırkan-* “hoşnut olmak, memnun olmak” şeklinde kullanılmıştır (Shōgaito, 2008, 650).

1315 siḍilīg: *siḍilīg* “sihirli, sihir gücü olan” <<Skr. *siddhi* + Türk. +*līg*

siḍi için bkz. 1313. not.

1316 vyakrit: *vyakrit* “gelecek bilgisi” < Toh A. *vyākṛti* “analysi perscrutandus // derinlemesine analiz” (Poucha, 1955, 284). < Skr. *vyākṛta* “separated, divided, developed, unfolded; analyzed, expounded, explained // ayrılmış, bölünmüş, gelişmiş, açılmış; analiz, açıklama, açıklama” (Monier-Williams, 1899, 1035c). ~ Skr. *vyākṛtī* “prediction of future enlightenment for a Bodhisattva // bir Bodhisattva için gelecekteki aydınlanmanın tahmini” (Edgerton, 1953, 517b).

1320 darni: *darni* için bkz. 361. not

1325 arīg silīg: *arīg silīg* şeklinde ikilemedir.

arīg için bkz. 30. not

silīg “temiz, pak, saf”. OTWF. *sili-g* “clean, pure // temiz, saf”. *arīg silīg* ile ikileme olarak kullanılır (OTWF, 203). ED. *silīg/silīk* (?) “clean, pure, smooth // temiz, saf, düz” (ED, 826b). DTS. *silīk* “чистый // temiz”, *arīg silīk* (DTS, 500a).

1326 oom hung:

oom << Skr. *om* “a word of solemn affirmation and respectful assent // dinsel bir yemin sözü” (Monier-Williams, 1899, 235c).

hung << Skr. *hūṃ* “bir hece, bir dhāraṇī sözcüğü” (Yakup, 2010, 266; Zieme, Kara, 1978, 218).

1327 noṣ rasyan: *noṣ rasyan* şeklinde ikilemedir. Açıklama için bkz. 1311. not

1329 tatyada oom amṛta: *tatyada oom amṛta* << Skr. *tadyathā om amṛta*

tatyada << Skr. *tadyathā* (Edgerton, 1953, 249a). = Çin. 但你也他 “this is as follows, namely // şu sekildedir, yani” (Heinemann, 1985, 34, 199).

oom << Skr. *om* “a word of solemn affirmation and respectful assent // dinsel bir yemin sözü” (Monier-Williams, 1899, 235c). = Çin. 唵 “the sacred syllable *om* // kutsal harf, hece *om*” (Heinemann, 1985, 78, 188).

amṛta << Skr. *amṛta* “not dead, immortal // ölümlü değil, ölümsüz” (Monier-Williams, 1899, 82b). ~ Skr. *amṛta* (Edgerton, 1953, 64a). = Çin. 阿蜜多 “not having died; immortal // ölümlü olmayan; ölümsüz” (Heinemann, 1985, 42). ~ Çin. 阿密哩多 “not having died; immortal // ölümlü olmayan; ölümsüz” (Heinemann, 1985, 43, 184).

1329 amṛta utpati: *amṛta utpati* << Skr. *amṛta-utpatti*

utpati << Skr. *utpatti* “birth, production, origin; occurrence // doğum, üretim, kaynak; oluşum” (Monier-Williams, 1899, 180c). ~ Skr. *utpatti* “occurrence, occasion // oluşum, durum” (Edgerton, 1953, 125a).

1330 sanbavi: *sanbavi* << Skr. *sambhava* “birth, production, origin, source // doğum, üretim, köken, kaynak” (Monier-Williams, 1899, 1179a).

Ayrıca krş. *amṛta-sambhave* = Çin. 阿蜜多三婆吠 (Heinemann, 1985, 184).

Çin. 阿蜜多三婆吠 = Skr. *amṛta-sambhave*; - *sambhave* ~ *sambhavā* “birth, appearance; existence // doğum, görünüm; varlık” (Heinemann, 1985, 42).

1330 amṛta karpi: *amṛta karpi* << Skr. *amṛta-garbha*

karpi << Skr. *garbha* “the womb; the inside, middle, interior of anything, calyx (as of a lotus) // rahim; iç, orta, herhangi bir şeyin içi, (lotus olarak) kaliks çiçeği” (Monier-Williams, 1899, 349c).

Ayrıca krş. Skr. *amṛta-garbha* = Çin. 阿蜜多蘊陞 (Heinemann, 1985, 184). ~ Çin. 阿蜜多蘊陞 = Skr. *amṛta-garbhe*; -*garbhe*, “voc. sing. of *garbhā*, personif. of womb, *garbha*; (the one) containing, filled with // *garbhā*’nın tekil şekli, rahmin kişileştirilmesi, *garbha*; (birini) kapsama, ile dolu olmak” (Heinemann, 1985, 43).

1330 amṛta sitdam: *amṛta sitdam* << Skr. *amṛta-siddhi* ~ *amṛta-siddha*

sitdam << Skr. *siddhi* “accomplishment, performance, fulfilment, complete attainment (of any object), success // başarı, performans, yerine getirme, (herhangi bir nesnenin) tam başarısı, başarı” (Monier-Williams, 1899, 1216c).

sitdam << Skr. *siddha* “accomplished, fulfilled, effected, gained, acquired // Başarılmış, yerine getirilmiş, etkilenmiş, kazanılmış, edinilmiş” (Monier-Williams, 1899, 1215c).

Ayrıca krş. Skr. *amṛta-siddhe* = Çin. 阿蜜多悉第(Heinemann, 1985, 184). ~ Çin. 阿蜜多悉第 = Skr. *amṛta-siddhe*, *-siddhe*, “voc. sing. of *siddhi*, (personif. of) accomplishment, complete attainment, *siddhi* // *siddhi*’nin tekil şekli, başarının (kişileştirilmesi), tam başarı, *siddhi*” (Heinemann, 1985, 43).

1331 viçi: *viçi* << Skr. *viśa* (Monier-Williams, 1899, 989b).

1331 amṛta vikranta: *amṛta vikranta* << Skr. *amṛta-vikrānta*

vikranta << Skr. *vikrānta* “courageous, bold, strong, mighty, victorious // cesur, korkusuz, güçlü, kudretli, galip” (Monier-Williams, 1899, 955c).

Ayrıca krş. Skr. *amṛta-vikrānte* = Çin. 阿蜜多尾訖磷帝 (Heinemann, 1985, 184). ~ Çin. 阿蜜多尾訖磷帝 = Skr. *amṛta-vikrānte*, *-vikrānte*, “voc. sing. of *vikrāntā*; taking great strides, courageous, victorious // *vikrāntā*’nın tekil şekli; büyük ilerleme sağlamak, cesur, galip” (Heinemann, 1985, 42).

1332 amṛta gagana kirtakare: *amṛta gagana kirtakare* << Skr. *amṛta-gagana-kṛttikā*

gagana << Skr. *gagana* “the atmosphere, sky, firmament // atmosfer, gökyüzü, gökkubbe” (Monier-Williams, 1899, 341b).

kirtakare << Skr. *kṛttikā* “N. of a constellation // takım yıldızının adı” (Monier-Williams, 1899, 304c).

Ayrıca krş. Skr. *amṛta-gagana-kīrti-kare* = Çin. 阿蜜多服我曩吉底迦身 (Heinemann, 1985, 184). ~ Çin. 阿蜜多服我曩吉底迦身 = Skr. *amṛta-gagana-kīrti-kare*; *-gagana* “sky // gökyüzü”; + *kīrti* “fame, renown, glory //

ün, şan, şöret”; +*kare* “voc. sing. of *karā*, doing, making; doer, maker // *karā*’nın tekil şekli, yapma, etme; yapan, eden” (Heinemann, 1985, 43).

1332 amırta dūṇḍubhi: amırta dūṇḍubhi << Skr. *amṛta dundubhi*

dūṇḍubhi << Skr. *dundubhi* “a sort of large kettledrum // büyük bir davul çeşidi” (Monier-Williams, 1899, 484b).

Ayrıca bkz. Skr. *amṛta-dundubhi-svare* = Çin. 阿蜜多嫩努批娑嚩嘯 (Heinemann, 1985, 184). ~ Çin. 阿蜜多嫩努批娑嚩嘯 = Skr. *amṛta-dundubhi-svare*; -*dundubhi* “kettledrum // büyük davul”, +*svare* “voc. sing. of *svarā*; sound, noise // *svarā*’nın tekil şekli; ses, gürültü” (Heinemann, 1985, 43).

1337 [monta]g: Abiİst. [monta]g

1338 dya[n]: Abiİst. dy[an]

dyantın ün-: *dyantın ün-* tabiri için Çince 出定 *chu ding* (bkz. Nakamura 672b) şeklinden ödünçlemedir (Sertkaya, Röhrborn, 1984, 110, 2-3. not). Çince 出定 *chu din* tabirinin Sankritçe karşılığı *vyutthāna* ~ *vyutthita* şeklindedir (Hirakawa, 1997, 180b).

1339 yänä: Abiİst. yana

1342 tümgä ärklig[lig]: Abiİst. tümgä ärklig-[lig]

tümgä ärkliglig: *tümgä ärkliglig* yapısı Saṃyuktāgama-sūtra’nın Eski Türkçe versiyonundaki Çince 鈍根 *dun gen* “mit stumpfen Sinnen // körelmiş duyulu” ifadesine denk gelmektedir (Sertkaya, Röhrborn, 1984, 110, 6. not).

OTWF. *ärkliglig* “having (dull or bright) senses // körelmiş duyulu, körelmiş duyuları olan” (OTWF, 152).

1343 mont[a basa tümgä]: Abiİst. mont[a basa tümgä]

1345 täñinçä: Abiİst. täginçä

bir tsun täginçä “ein Zoll entfernt (?) // bir inç uzakta (?)” şeklinde anlam vermişler. (Sertkaya, Röhrborn, 1984, 108).

1346 Sertkaya-Röhrborn yayınında 10. satır olarak gösterilmiş ve “zerstört // hasar görmüş” olarak verilmiştir. Bu satır Sertkaya Röhrborn yayına göre verilmiştir (Sertkaya, Röhrborn, 1984, 105).

1347 Sertkaya-Röhrborn yayınında 11. satır olarak “(Paginierung zerstört // sayfa numarası hasar görmüş)” şeklinde verilmiştir. Bu satır Sertkaya Röhrborn yayına göre verilmiştir (Sertkaya, Röhrborn, 1984, 105).

1348 Sertkaya-Röhrborn yayınında 12. satır (1. Yaprak, verso, 2. satır) olarak gösterilmiş ve “zerstört // hasar görmüş” olarak verilmiştir. Bu satır Sertkaya-Röhrborn yayına göre verilmiştir (Sertkaya, Röhrborn, 1984, 105).

1349 [ätöz] *bolmışın*: Abiİst. bolmiş-in.

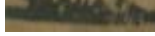
Tamamlama için bkz. 1352, [är]dini *täg ätöz bolmışın sakingu ol*

1350 [yal]ηok: Abiİst. yalηuk

1351 y(a)rukluḡ: Abiİst. y(a)roklug

1352 [är]dini: Abiİst. [är]dini

1352 [bo montag]: Abiİst. [bo montag]

1353 yürüḡ: Yazmada *ywrwnk* şeklinde yazılmıştır.

1354 y(a)ruklar: Abiİst. y(a)rok-lar

1354 y(a)ruk: Abiİst. y(a)rok

1354 ät[öz]-: Abiİst. ät[’öz]-

1356 çambudvip: *çambudvip* “dünya, yeryüzü” < Toh A. *jambudvip* “India // Hindistan” (Carling, 2009, 202; Poucha, 1955, 107). ~ Toh B. *jambudvīp* “jambudvīpa (India // Hindistan)” (Adams, 2013, 279). < Skr. *jambudvīpa* “(people) of Jambudvīpa // Jambudvīpanın insanları” (Edgerton, 1953, 238b).

1356 yertinçüdä {tä}: Abiİst. yertinçüdä {tä}

 : Yazmada *-tä* eki fazladan yazılmış.

1357 [ä]dlär: Abiİst. [ä]d-lär

äd-lär: *ädilər* tabiri için “Dinge, Gegenstände // şey, nesne” anlamındadır ve Suv 370₂ ve 530₂ tanıklanmıştır (Sertkaya, Röhrborn, 1984, 110, 21. not).

1357 y(a)ruk: Abiİst. y(a)rok

1357 közün[miş]-: Abiİst. közü[nmiş-]

: Yazmada *kwswn* şeklinde yazılmıştır.

1358 yänä: Abiİst. yana

1358 y(a)ruk: Abiİst. y(a)rok

1357 y(a)rtlıklar: : *yrtlyq l'r* // y(a)rtlıklar şeklinde yazılmıştır. *y(a)rtlıklar*, *yaltrıklar*'ın hatalı biçimidir (Sertkaya, Röhrborn, 1984, 110, 22. not).

1360 y(a)ruk: Abiİst. y(a)rok

1361 ätözintin: Kelimenin transliterasyonu *'t'wyz 'yntyn* şeklindedir. (Sertkaya, Röhrborn, 1984, 110, 25. not).

1362 y(a)ruk: Abiİst. y(a)rok

1363 muḡ[a]dın[çığ]: Abiİst. muḡadın[çığ]

taḡlançığ muḡadınçığ şeklinde ikilemedir. Açıklama için bkz. 1003. not

1364 [ä]tözlüg: Abiİst. [ät]'özlüg

1364 yüüz yügärü: Sertkaya-Röhrborn *yüüz yügärü* için, Skr. *abhimukhī* “zum Gesicht, vor dem Gesicht // yüze, yüzün önünde” yapısının bir kopya şekli olduğunu belirtmişlerdir. (Sertkaya, Röhrborn, 1984, 110, 28. not).

1364 utru [kälmişin]: Abiİst. utru [kälmişin]

utru käl-: Sertkaya-Röhrborn *utru käl-* için, Rahmeti Arat'ın (ETŞ, s. 193) burayı *kälmişin* yerine *turmuşın* şeklinde doldurmak istediğini, bunu da M III 22 u. 9'da yer alan *yüzün utru tur-* “mit dem Angesicht gegenüberstehen //

bakış ile karşı karşıya gelmek” şeklindeki yapıya dayanarak düşündüğünü belirtir. Sertkaya ve Röhrborn’a göre; *utru käl-* tabiri TT I, 96, 112, 175, TT IX, 86 ve AbiAnk. 101’de tanıklandığı için daha doğru olmalıdır (Sertkaya, Röhrborn, 1984, 111, 28. not).

1367 Sertkaya-Röhrborn yayınında 31. satır (2. yaprak, recto, 10. satır) olarak gösterilmiş ve “zerstört // bozulmuş” olarak verilmiştir. Bu satır Sertkaya Röhrborn yayına göre verilmiştir (Sertkaya, Röhrborn, 1984, 105).

1368 Sertkaya-Röhrborn yayınında 32. satır “(am Rand:) ab[itaki] / / / // (köşede) ab[itaki]” şeklinde verilmiştir (Sertkaya, Röhrbon, 1984, 106). Bu satır Sertkaya-Röhrborn yayına göre verilmiştir.

1369 Sertkaya-Röhrborn yayınında 33. satır (2. yaprak, verso, 1. satır) olarak gösterilmiş ve “zerstört // hasar görmüş” olarak verilmiştir (Sertkaya, Röhrborn, 1984, 106). Bu satır Sertkaya Röhrborn yayına göre verilmiştir.

1370 [yü]gär[ü] körgäl[i bolur]: Abiİst. y[ü]gär[ü] körg[ä]l[i bulur]

1371 [bo dyan]ıg: Abiİst. [bo dyan]ıg

bo dyanıg kılmış üdtä: Sertkaya ve Röhrborn buradaki tamamlamayı AbiAnk 29. satıra göre yapmışlardır (Sertkaya, Röhrborn, 1984, 111, 35. not).

1376 y(a)ruk yaşuk: Abiİst. y(a)rok yaşok

y(a)ruk yaşuk şeklinde ikilemedir.

OTWF. *yaro-k* “light, bright, brightness, gleam // ışık, parlaklık, parlak, ışıklı”. Erdal OTWF’de kelimenin Tibet ve Brāhmī yazılarında ikinci hecede /o/ ile tanıklandığını ve fiil şeklinin de *yaro-* “to be or become bright // parlamak” şeklinde olduğunu belirtiyor (OTWF, 255). ED. *yaruk* “light, gleam; bright, shining // ışık, parıltı; parlak, parlama” (ED, 962b). DTS. *yaruk* “свет, сияние, блеск // ışık, parlaklık” (DTS, 244a).

yašo-k için Erdal OTWF’de Brahmi yazılı metinde ikinci hecede /o/ ile yazıldığını ve fiilin ünüsünün de /o/ ile *yašo-* şeklinde olması gerektiğini belirtir (OTWF, 255-256). ED. *yaşuk* “bright, gleaming; brightness, gleam //

parlaklık, parıltı; aydınlık” (ED, 977a). DTS. *yaşuk*: *yaruk yaşuk* krş. *yaruk* “свет, сияние, блеск // ışık, parlaklık” (DTS, 247a).

1377 y(a)ruk yaşuk: Abiİst. y(a)rok yaşok

1378 bol[ur]: Abiİst. bul[ur]

1380 b[o]: Abiİst. bo

1384 bolmaz: Abiİst. bulmaz

1387 k[i]şilärniç: Abiİst. kişi-lär-niç

1387 [k]olti: Abiİst. kolti

1388 [sansarta tägingülük ağır ayıg kılınçları]: Sertkaya-Röhrborn yayında 52. satır (3. yaprak, recto, 10. satır) göre tamamlanmıştır (Sertkaya, Röhrborn, 1984, 106).

1389 Sertkaya-Röhrborn yayınında 53. satır olarak “(Paginierung zerstört // sayfa numarası hasar görmüş)” şeklinde verilmiştir. Bu satır Sertkaya Röhrborn yayına göre verilmiştir (Sertkaya, Röhrborn, 1984, 106).

1390 Sertkaya-Röhrborn yayınında 54. satır (3. yaprak, verso, 1. satır) olarak gösterilmiş ve “zerstört // hasar görmüş” olarak verilmiştir (Sertkaya, Röhrborn, 1984, 106). Bu satır Sertkaya Röhrborn yayına göre verilmiştir.

1391 ärs[är]: Abiİst. ärsär

1396 kşan kşan sayu ikin ara: Bu yapı Çince 於念念中 *yü nien nien chung* çevirisidir ve bu da Shan-toaya göre yorumlanabilir: “bei jeder Wiederholung (der Anrufung des Buddha Amitābha) // (Amitabha Buddhanın çağrılışının) her bir tekrarında”. Eski Türkçe çevirmen burada “Moment, Augenblick // kısa bir an, lâhza, an” manasıyla düşünmüştür (Sertkaya, Röhrborn, 1984, 111, 60. not)

**1397 sansarta{kı}: **: Yazmada –kı eki fazladan yazılmıştır.

1398 köz[ünüp]: Abiİst. közün[üp]

1400 k[edin]: Abiİst. ked[in]

1402 burh[an]: Abiİst. burha[n]

1405 [suka]vati: Abiİst. [su]k[a]vati

1406 bol[ur]: Abiİst. bul[ur]

1407 [bo tet]ir: Abiİst. [bo tet]ir

1408 [tayaklığın abita burh]an ulu[ınta tugguluk]: Sertkaya-Röhborn yayınındaki 72. satıra (4. yaprak, recto, 9. satır) göre tamamlanmıştır (Sertkaya, Röhborn, 1984, 107).

1409 [ädgü nomta bışrunmakıg ukıtmak]: Sertkaya-Röhborn yayınındaki 73. satıra (4. yaprak, recto, 10. satır) göre tamamlanmıştır (Sertkaya, Röhborn, 1984, 107).

1410 Sertkaya-Röhborn yayınında 74. satır olarak “(Paginierung zerstört // sayfa numarası hasar görmüş)” şeklinde verilmiştir. Bu satır Sertkaya Röhborn yayına göre verilmiştir (Sertkaya, Röhborn, 1984, 107).

1411 Sertkaya-Röhborn yayınında 75. satır (4. yaprak, verso, 1. satır) olarak gösterilmiş ve “zerstört // hasar görmüş” olarak verilmiştir (Sertkaya, Röhborn, 1984, 107). Bu satır Sertkaya Röhborn yayına göre verilmiştir.

1413 be[rä]li[m]: Abiİst. berälim

1414 bahş[ısı]: Abiİst. [bahşısı]

1420 Sertkaya-Röhborn yayınında 84. satır (4. yaprak, verso, 10. satır) olarak gösterilmiş ve “zerstört // hasar görmüş” olarak verilmiştir (Sertkaya, Röhborn, 1984, 107). Bu satır Sertkaya Röhborn yayına göre verilmiştir.

1421 [köñ]üllüg: Abiİst. [kø]ñül-lüg

1424 y(a)rlıkançuçı: yarlıkançuçı “merhametli”.

1425 körgäli ärklig: “fähig zu sehen // görmeye yetenekli, görebilme yetisine sahip” köken itibariyle Skr. *avolokiteśvara*’nın Eski Türkçe rekonstrüksiyonu olmalıdır (Sertkaya, Röhborn, 1984, 112, 89. not).

1429 ulug ärksinmäkkä tägmiş: Bu yapı Çince 大勢至 *ta shih chih*'in çevirisidir. Çince kavram Sanskritçe *Mahāsthāmaprāpta* (bkz. Nakamura 923a, 1277c) karşılığındadır (Sertkaya, Röhrborn, 1984, 112, 93. not).

1430 [tayşiçi bodis(a)t(a)v kutıŋ]a t[ep üç kata aŋaguluk ol]: Sertkaya-Röhrborn yayınındaki 94. satıra (5. yaprak, recto, 10. satır) göre tamamlanmıştır (Sertkaya, Röhrborn, 1984, 107).

1431 Sertkaya-Röhrborn yayınında 95. satır (5. yaprak, verso) “(am Rand:) abitaki // (köşede:) abitaki” şeklinde verilmiştir (Sertkaya, Röhrborn, 1984, 108). Bu satır Sertkaya-Röhrborn yayına göre verilmiştir.

1432 Sertkaya-Röhrborn yayınında 96. satır (5. yaprak, verso, 1. satır) “[yükünür m(ā)n]” şeklinde verilmiştir (Sertkaya, Röhrborn, 1984, 108). Bu satır Sertkaya-Röhrborn yayına göre verilmiştir.

1433 [ü]güzkä: Abiİst. ögüzkä

1435 yük<ün>täçi: : Yazmada –ün sesleri yazılmamıştır.

1435 pra: Abiİst. bra

pra “bayrak, şemsiye; küçük gölgelik” < Soğd. *pr'kh ~ pr'()* “banner // bayrak” (Gharib, 1995, 279a, 6966. madde) < Skr. *patāka* “a flag or banner // bir bayrak ya da sembol” (Edgerton, 1953, 581a). BT XXXVII (3)'te *pra kuşatāre* “Schirm // şemsiye” şeklinde ikileme olarak kullanılmıştır (Wilkens, 2016, 1038).

1437 lenhua: Abiİst. lenhw-a

1437 olorup: Abiİst. olurup

1438 eyin yeđär-: Bu yapı gereksiz görünüyor, çoğunlukla basit şekli olan *edär-* görülüyor. Bu Çince 隨從 *sui ts'ung* “begleiten, folgen // eşlik etmek, takip etmek” anlamındaki yapının karşılığıdır (Sertkaya, Röhrborn, 1984, 112, 102. not).

1439 barıp tug-: Çince 往生 *wang shêng* alıntı yapısının karşılığıdır, Amitābha saygı gösterme ekölünde “wiedergeboren werden // yeniden doğurulmuş olmak”

anlamındadır. Ancak özel olarak ise “im Land des Amitābha wiedergeboren werden // Amitābha ülkesinde yeniden doğmuş olmak” anlamındadır (Sertkaya, Röhrborn, 1984, 112, 103. not).

1440 taştın: Abiİst. taştı[n]

1441 adkangularıg: Abiİst. atkangularıg

1441 adk[a]nmaguluk: Abiİst. atk[a]nmaguluk

1442 [lıg]: AbiAnk. [lıg]

1442 bolurlar: AbiAnk. bulurlar

1442 yänä ym[ä]: AbiAnk. yana ymä

1443 abitaki: Çince *a-mi-t'o-ching*'nin [G. 1 7812 11358 2122] transkripsiyonlu yazımıdır. Daha sonrada bunu “Kleinen Sukhāvātīvyūha-sūtra // Küçük Sukhāvātīvyūha-sūtra”nın Çince versiyonu takip ediyor (Temir, Kudara, Röhrborn, 1984, 24, 2. not).

1443 <,>: AbiAnk. <,>

1445 ölgäyşök: AbiAnk. ölgäysük

1448 k[örgäli]: AbiAnk. k[ör///]

Tamamlama için bkz. Pekin III 17v7. *abita t(ä)ŋri burhanıg yüz yügärü körgäli bolup*

1449 [bolup] ötrü: AbiAnk. /// ötrü

1449 artokrak mäjilig [uluştaj]: Kumārajīva'nın (s.o S. 17) Çince versiyonuna göre tamamlanır. Bu da Çince *chi lo kuo t'u* (G. 859 7331 6609 12099) “Land des Extremen Glücks // daha çok mutluluk ülkesi” anlamındadır. Xuanzang çevirisinde Çince *kuo t'u* “Land // ülke” yerine Çince *shi chieh* “Welt // dünya” geçiyor (Temir, Kudara, Röhrborn, 1984, 25, 8-9. not).

1450 bolurlar: AbiAnk. bulurlar

bulurlar: Kumārajīva'nın (Taisho, Tripiṭaka Bd. 12, S. 347 b 14) Çince metninde *tê* (G. 10842) “erlangen // bulmak” işaretine denk gelir. Gabain'in Alttürkische Grammatik'te *-galı bol-* okuyuşuna karşılık biz *-galı bul-* şeklinde okuyoruz (Temir, Kudara, Röhrborn, 1984, 25, 9. not).

-galı bul- yerine *-galı bol-* okunması gerektiğiyle ilgili bkz. (Aydemir, 2014, 55-61).

1450 [a]nr: AbiAnk. *anı*

1451 Temir-Kudara-Röhrborn yayınında 10. satır (1. yaprak, recto, 10. satır) olarak gösterilmiş ve “zerstört // hasar görmüş” olarak verilmiştir (Temir, Kudara, Röhrborn, 1984, 19). Bu satır Temir-Kudara-Röhrborn yayına göre verilmiştir.

1452 Temir-Kudara-Röhrborn yayınında 11. satır (1. yaprak, verso), “(am Rand:) abita[ki] // (köşede:) abita[ki]” şeklinde verilmiştir (Temir, Kudara, Röhrborn, 1984, 19). Bu satır Temir-Kudara-Röhrborn yayına göre verilmiştir.

1453 Temir-Kudara-Röhrborn yayınında 12. satır (1. yaprak, recto, 10. satır) olarak gösterilmiş ve “zerstört // hasar görmüş” olarak verilmiştir (Temir, Kudara, Röhrborn, 1984, 19). Bu satır Temir-Kudara-Röhrborn yayına göre verilmiştir.

1454 [sımtag]s[ız]: AbiAnk. [sımta]g-sız

1454 te[p te]s[ä]r: AbiAnk. tep tesär

1455 öti<ä>gäli: AbiAnk. üdikl(ä)gäli.

Erdal OTWF'de *ötiK+lä-* “to record, mention, remember one by one // kaydetme, zikretme, birer birer sayma, hatırlama” gibi anlamlara geldiğini belirtmiştir (OTWF, 543).

: Yazmada *-ä* sesi unutulmuştur.

1456 uçuz oñay: *uçuz oñay* şeklinde ikilemedir.

OTWF. *uçuz* “easy // kolay”. Sıkla *oñay* ile ikileme olarak kullanılır (OTWF, 324). ED. *uçuz* “easy // kolay” (ED, 32a). DTS. *uçuz* “ничтожный // değersiz”, *uçuz yenik, tod uçuz* “DTS, 604b).

ED. *oňay* “easy; cheap // kolay; ucuz” (ED, 191b). DTS. *oňay* “легкий // kolay” (DTS, 367b).

1456 ütläyür: AbiAnk. ödläyür

1456 [tözün]: AbiAnk. [tözün]

1458 ažun[ıg]: AbiAnk. ažunıg

1459 bitadı: *bitadı* “yararsız, faydasız”

bitadı (PYT'DY): Etimolojisinin belirsiz olması sebebiyle transkripsiyonun doğru olup olmadığı açık değildir ve çeşitli grafik varyantları vardır. *yoksuz bitadı*'nın Çince dengi ise *t'u* (G. 12126) şeklinde olup, “leer, nur, vergeblich // boş, manasız, geçici” anlamındadır (Temir, Kudara, Röhrborn, 1984, 25, 18. not).

BT XIII'te *bitadı* ~ *bıdatı* “nutzlos // faydasız, yararsız” anlamıyla verilmiştir (Zieme, 1985, 205). BT XIII'te *asıgsız bitadı* (Zieme, 1985, 200) ve *kırı bitadı* (Zieme, 1985, 226) şeklinde ikileme olarak kullanılmıştır.

1459 yänä: AbiAnk. yana

1459 ök{r}ünçlüg: : Yazmada –r sesi fazladan yazılmıştır.

1463 [nom]ka: AbiAnk. [no]m-ka

1464 bı<ş>runmakın: : Yazmada –ş sesi unutulmuştur.

1466 ölgäyşök: AbiAnk. ölgäysük

1466 yaşamakıg: Yazmada son ses –a satır üstüne eklenmiştir.

Ayrıca bkz. (Temir, Kudara, Röhrborn, 1984, 25, 25. not).

1467 kepi: AbiAnk. kibi

1468 badişan: Tamamen Çince'dir. *şan* (< Çin. shan [G. 4138] “Berg // dağ”) kısmı hariç olmak üzere belirli değildir (Temir, Kudara, Röhrborn, 1984, 25, 27. not).

1468 ŧigçin kokŧi: Açık olan kısmı sadece *kokŧi*'dir ve Çince *hou shih*'in (G. 6609 9909) "Reichslehrer // danışman" transkripsiyonudur. Bu ünvanın Eski Türkçe çevirisi *el bahŧısı* şeklindedir (Temir, Kudara, Röhrborn, 1984, 26, 27. not).

1469 bahŧısı: AbiAnk. pahŧı-sı

1469 birök k[im]: AbiAnk. birök ///

1470 [kayu ki]ŧilär: AbiAnk. /// [ki]ŧi-lär

1471 [bir a]glak oronta: AbiAnk. [b]ir aglak *orun*-ta

1472 Temir-Kudara-Röhrborn yayınında 31. satır (2. yaprak, recto, 10. satır) olarak gösterilmiş ve "zerstört // hasar görmüş" olarak verilmiştir (Temir, Kudara, Röhrborn, 1984, 20). Bu satır Temir-Kudara-Röhrborn yayına göre verilmiştir.

1473 Temir-Kudara-Röhrborn yayınında 32. satır (2. yaprak, verso), "(am Rand:) abitak[i] // (köŧede:) abitak[i]" şeklinde verilmiştir (Temir, Kudara, Röhrborn, 1984, 20). Bu satır Temir-Kudara-Röhrborn yayına göre verilmiştir.

1474 Temir-Kudara-Röhrborn yayınında 33. satır (2. yaprak, verso, 1. satır) olarak gösterilmiş ve "zerstört // hasar görmüş" olarak verilmiştir (Temir, Kudara, Röhrborn, 1984, 20). Bu satır Temir-Kudara-Röhrborn yayına göre verilmiştir.

1475 ... yertinçü[g]: AbiAnk. TW yertinçüg

yertinçüg kelimesinden önce olumsuz bir unvan (schmutzig // kirli" gibi) bekliyoruz (Temir, Kudara, Röhrborn, 1984, 26, 34. not).

1475 ... s[ukavati]: AbiAnk. P s[ukavati]

1477 [bar]ıp: AbiAnk. b[ar]ıp

1480 s[öz]lägülük: AbiAnk. sözlägürük

: Yazmada *-gülük* ekinin *-k* harfinin kuyruğu ile *-l* harfinin kuyruğu birleşmiştir.

sözlägürük: *sözlägülük* için bir hatadır (Temir, Kudara, Röhrborn, 1984, 26, 39-40. not).

1481 ugramış: Çince paralel metinde iki kere ifade edilmiş *lin yü*'nün (G. 7165 13642) “im Begriff sein zu ... // -mek üzere olmak” karşılığında bir dengi vardır (Temir, Kudara, Röhrborn, 1984, 26, 40. not).

1481 ü[d]-: AbiAnk. üd-

1482 tıdıg anıraylarım: Çince paralel metinde *chang ai* (G. 404 38) şeklinde bir dengi vardır ve Sankritçe *āvaraṇa* karşılığındadır (Temir, Kudara, Röhrborn, 1984, 26, 41. not).

1483 [tarı]kzun: AbiAnk. /// QZWN

Tamamlama için bkz. Üçlüksüz 112b, 4 *turmuş üdte emgek-ig birgerü tarıkur alkınur* (Barutçu Özönder, 1998, 48; Şen, 2002, 267).

1483 alkınızun: Çince paralel metinde *chin ch'u* (G. 2055 2638) şeklinde karşılığa sahiptir. Bunun manası da “sich erschöpfen und vergehen // tükenmek ve yok olmak” şeklindedir. Eski Türkçe ile tam olarak uyum sağlamıyor. Çünkü bu noktada Çince *chin* (G. 2055) vardır (Temir, Kudara, Röhrborn, 1984, 26, 42. not).

1483 y[üüz]: AbiAnk. yu[uz]

1484 [yügärü]: AbiAnk. [yugär]ü

yüüz yügärü: Bu tamamlama Çince paralel metinde *mien chien* (G. 7886 1671) “ins Gesicht sehen // yüzüne bakmak, yüze bakmak ” yapısı aracılığıyla yapılmıştır. 45. satırda *yüüz yügärü* yapısı geçiyor; ancak bunun Çince dengi başkadır: *hsien ch'ien* (G. 4539 1737) “jetzt, gegenwärtig, manifest, vor Augen // şimdi, mevcut, gözünün önünde” anlamları vardır (Temir, Kudara, Röhrborn, 1984, 26, 42-43. not).

1484 suka[vat]i: AbiAnk. sukavati

1484 mä[ŋi]-: AbiAnk. män[i-]

1485 bolayın: AbiAnk. bulayın

1488 [b]olayın: AbiAnk. bolayın

1488 [alku]: AbiAnk. al[ku]

al[ku u]gurın: Burada metin Çinceye tamamen paralel gitmiyor. Çince *hsi* (G. 4138) “alles, zusammen, vollständig, gründlich // bütün, birlikte, tam” (Temir, Kudara, Röhrborn, 1984, 26-27, 47-48. not).

1489 [alku]: AbiAnk. [alku]

1491 [öritü t]ükäüttüktä: AbiAnk. [öritü t]ükäüttüktä

1491 köküzintä: AbiAnk. kögüzintä

1491 le[nhua]: AbiAnk. len[hw-a]

1493 Temir-Kudara-Röhrborn yayınında 52. satır (3. yaprak, recto, 10. satır) olarak gösterilmiş ve “zerstört // hasar görmüş” olarak verilmiştir (Temir, Kudara, Röhrborn, 1984, 20). Bu satır Temir-Kudara-Röhrborn yayına göre verilmiştir.

1494 Bu kısım Temir-Kudara-Röhrborn yayınında 53. satır (3. yaprak, verso), “(am Rand:) abit[aki] // (köşede:) abit[aki]” şeklinde verilmiştir (Temir, Kudara, Röhrborn, 1984, 20). Bu satır Temir-Kudara-Röhrborn yayına göre verilmiştir.

1495 Temir-Kudara-Röhrborn yayınında 54. satır (3. yaprak, verso, 1. satır) olarak gösterilmiş ve “zerstört // hasar görmüş” olarak verilmiştir (Temir, Kudara, Röhrborn, 1984, 20). Bu satır Temir-Kudara-Röhrborn yayına göre verilmiştir.

1496 ta[y]ş[iç]i b[odis(a)t(a)]v: AbiAnk. tayşıçi bod[is(a)t(a)]v

1499 tok[ılıg]: AbiAnk. togıl[ıg]

1500 [k]örklä: AbiAnk. körklä

1500 lenhua üzäsi[ntä]: AbiAnk. lenhw-a üzäsintä

1501 oluru: AbiAnk. oluru

1503 şı monçuk: AbiAnk. ši mončuk

şı monçuk: tespih

1504 [elig]in kinđik: AbiAnk. [eli]gin kintik

1504 yağıp: AbiAnk. yağıp

AbiÇeviri kısmında “legen (?) // koymak” anlamıyla yer verilmiştir.

1505 lakşanla[rın]: AbiAnk. lakşanları[n]

1506 adkanıp: AbiAnk. atkanıp

1508 oom amita aba hiri svaha: *amita* ve *aba* ön seste iki dişli elifle yazılmıştır. Sanskritçe *svaha* (Skr. *svāhā*), “Keim-Silbe // tohum sözcük” içerisindedir ve bunun Sanskritçe karşılığı *bīja* şeklindedir (Temir, Kudara, Röhrborn, 1984, 27, 67. not).

Ayrıca bkz. *svaha* << Skr. *svāhā* (Monier-Williams, 1899, 1284c); Skr. *bīja* (Monier-Williams, 1899, 732b).

1509 soka: AbiAnk. suka

suka: Zieme’ye göre Çince *chih* yapısının (G 1846) “geradeswegs, genau, direkt // doğrudan doğruya, doğru, direkt” rekonstrüksiyonudur (Temir, Kudara, Röhrborn, 1984, 27, 68. not).

1512 y(a)ruk: AbiAnk. y(a)rok

1513 tıdılg ant[iraly][ları]: AbiAnk. tıdıg antirayları

1514 Temir-Kudara-Röhrborn yayınında 73. satır (4. yaprak, recto, 10. satır) olarak gösterilmiş ve “zerstört // hasar görmüş” olarak verilmiştir (Temir, Kudara, Röhrborn, 1984, 21). Bu satır Temir-Kudara-Röhrborn yayına göre verilmiştir.

1515 Temir-Kudara-Röhrborn yayınında 74. satır (4. yaprak, verso) olarak gösterilmiş ve “Paginierung zerstört // numaralandırma tahrip olmuş” olarak verilmiştir (Temir, Kudara, Röhrborn, 1984, 21). Bu satır Temir-Kudara-Röhrborn yayına göre verilmiştir.

1516 Temir-Kudara-Röhrborn yayınında 75. satır (4. yaprak, verso, 1. satır) olarak gösterilmiş ve “zerstört // hasar görmüş” olarak verilmiştir (Temir, Kudara, Röhrborn, 1984, 21). Bu satır Temir-Kudara-Röhrborn yayına göre verilmiştir.

1518 köküzindäki: AbiAnk. kögüzindäki

1517 h[ir]i üžikkä: AbiAnk. hiri üšik-kä

1521 için[ä]: AbiAnk. için-tä

1522 kinđik: AbiAnk. kintik

1523 lenhua: AbiAnk. lenhw-a

1524 köküzintä: AbiAnk. kögüzintä

1525 [yal]ırgaklıg len[h]ua: AbiAnk. [yal]ırgak-lıg lenhw-a

1527 y[mä]: AbiAnk. ym[ä]

1528 y(e)g(i)rmi: AbiAnk. ygrmi

1530 [kat]a: AbiAnk. [ka]ta

1530 kıl[inç]: AbiAnk. kılınç

kılınçlıg tuğıg: Tamamen Çince *yeh chang* (G 12991 404) yapısının alıntı bir biçimidir. Sankritçe *karmāvaraṇa*'nın “Karma, das [die Erlangug der Bodhi] verhindert // aydınlanmayı erişmeyi engelleyen Karma” çevirisidir. Alternatif Eski Türkçe çevirisi *kılınç adartmakı* şeklindedir (Temir, Kudara, Röhrborn, 1984, 28, 89-90. not).

1532 äzrua: AbiAnk. äzrw-a

1534 [tep]: AbiAnk. [te]p

1535 Temir-Kudara-Röhrborn yayınında 94. satır (5. yaprak, recto, 10. satır) olarak gösterilmiş ve “zerstört // hasar görmüş” olarak verilmiştir (Temir, Kudara, Röhrborn, 1984, 22). Bu satır Temir-Kudara-Röhrborn yayına göre verilmiştir.

1536 Temir-Kudara-Röhrborn yayınında 95. satır (5. yaprak, verso) olarak gösterilmiş ve “Paginierung zerstört // numaralandırma tahrip olmuş” olarak verilmiştir (Temir, Kudara, Röhrborn, 1984, 22). Bu satır Temir-Kudara-Röhrborn yayına göre verilmiştir.

1537 Temir-Kudara-Röhrborn yayınında 96. satır (5. yaprak, verso, 1. satır) olarak gösterilmiş ve “zerstört // hasar görmüş” olarak verilmiştir (Temir, Kudara, Röhrborn, 1984, 22). Bu satır Temir-Kudara-Röhrborn yayına göre verilmiştir.

1538 [my]ş: AbiAnk. MYŠ

1539 [burhan]: AbiAnk. [burh]an

1539 [anta basa abita]: AbiAnk. anda [basa abita]

1540 konşi im: *qwnšy 'ym* şeklinde yazım Hazai'de de belgelenmiştir (Temir, Kudara, Röhrborn, 1984, 28, 99. not).

1540 tayşiçi: Çince *tai-shih-chih* (G 2688 9991 1817) yapısının transkripsiyonlu şeklidir. Sanskritçe karşılığı *mahāsthāmaprāpta* şeklindedir (Temir, Kudara, Röhrborn, 1984, 28, 99. not).

1541 lenhualıg kur[ekar]: AbiAnk. lenhw-a-lıg kure[kar]

kurekar: G. Kara 1981'de Hamburg'da yapılan Orta Asya Sempozyumunda bunu “Lusthaus // mutluluk evi, genelev” olarak yorumlamıştır ama dini bağlamda daha çok “Tempelchen // tapınak” olarak düşünülmelidir (Temir, Kudara, Röhrborn, 1984, 28, 100. not).

1542 yogaçare: AbiAnk. yogaçari

yogaçare “Yoga yapan kimse” < Toh A. *yogācāre* “discipulus yogae // yoga öğrencisi” (Poucha, 1955, 247). ~ Toh B. *yogācāre* “one practicing yoga, a yogi // bir yoga uygulaması, yoga yapan” (Adams, 2013, 553). < Skr. *yogācāra* “practice of spiritual discipline // ruhsal disiplin uygulaması” (Edgerton, 1953, 448b).

1544 [abita]: AbiAnk. abita

1544 äzrua: AbiAnk. äzrwa

1545 lenhualıg: AbiAnk. lenhw-a-lıg

1546 ol , anta: AbiAnk. [ol ,, anta]

1551 tapınıp udunup: *tapın- udun-* şeklinde ikilemedir. Açıklama için bkz. 87-88. not

1556 [lakşan]lıg naryaglıg: *lakşanlıg naryaglıg* şeklinde ikilemedir. Genel olarak *nayraglıg* şeklindedir.

: Yazmada *naryaglıg* şeklinde yazılmıştır.

lakşan <<Skr. *lakşana* + Türk. +*lıg*. *lakşan* için bkz. 331. not

nayrag << Moğ. *nairag* + Türk. +*lıg*. *nayrag* için bkz. 399. not

1557 [kep]in nätägin: Tamamlama için bkz. HT VIII, 1449-1450, *yaşın kibin nätägin tep ötüntilär* (Röhrborn, 1996, 130).

1558 tapıg udug: *tapıg udug* şeklinde ikilemedir. Açıklama için bkz. 125. not

1559 bilgäli ukgalı: *bil- uk-* şeklinde ikileme olarak kullanılır.

1565 ögär küläyür: *ög- külä-* şeklinde ikilemedir.

ög- “övmek, methetmek”. OTWF. *ög-* “praise // övmek” (OTWF, 210). ED. *ög-* “to praise // övmek” (ED, 100a). DTS. *ög-* “хвалить, перевозносить // övmek”, *ög- külä-* “восхвалять, прославлять // övmek” (DTS, 379a).

külä- “övmek”. OTWF. *kü+lä-* “to praise // övmek” (OTWF, 441). ED. *külä-* “to praise // övmek” (ED, 716a). DTS. *külä-* “хвалить // övmek” (DTS, 325a).

1570 s[an]sız sa[kış]sız: *sansız sakışsız* şeklinde ikilemedir.

OTWF. *sansız* “countless // sayısız” (OTWF, 131). ED. *sansız* “innumerable // sayısız” (ED, 842b). DTS. *sansız* “бесчисленный // sayısız”, *sansız sakışsız* “бесчисленные // sayısız” (DTS, 485a).

OTWF. *sakışsız* “innumerable // sayısız” (OTWF, 273). ED. *sakışsız* “incalculable, innumerable // sayısız” (ED, 817b). DTS. *sakışsız:* *sansız sakışsız* krş. *sansız* (DTS, 487b).

1571 ögärlär küläyür[lär]: *ög- külä-* şeklinde ikilemedir. Açıklama için bkz. 1565. not

1573 [tun]maksız yanmaksız:

1578 ögä [küläyü]: *ög- külä-* şeklinde ikilemedir. Açıklama için bkz. 1565. not

1579 ögirip sävinip: *ögir- sävin-* şeklinde ikilemedir. Açıklama için bkz. 1312. not

1580 arhant: *arhant* “Arhat (kurtuluş yolunun dördüncü aşamasında olan budist rahip); Arhat (Hīnayā’nın ideal azizi)” (UWN, 228-231). < Toh B. *arhānte* “arhat, the ideal personage of Hinayana Buddhism // arhat, Hīnayāna Budizminin ideal kişiliği” (Adams, 2013, 27). < Skr. *arhant* “the ideal personage in Hīnayāna Buddhism, fourth and last stage in religious development // Hīnayāna Budizminde ideal kişi, dini gelişmede dördüncü ve son aşama” (Edgerton, 1953, 67b).

1582 ç(a)hşap(a)t: *ç(a)hşap(a)t* için bkz. 757. not

1589 kälip tägi[p]: *käl- täg-* şeklinde ikilemedir.

1590 ülgülänçsiz täñlänçs[iz]: *ülgülänçsiz täñlänçsiz* şeklinde ikilemedir.

OTWF. *ülgülänçsiz* “uncountable // sayılamaz” (OTWF, 355). ED. *ülgülänçsiz* “immeasurable, inestimable // ölçülemez, hesapsız” (ED, 144a). DTS. *ülgülänçsiz täñlänçsiz* “неизмеримый и несравнимый // ölçülemez ve kıyaslanmaz” (DTS, 624b).

OTWF. *täñlänçsiz* “beyond measure // ölçüsüz” (OTWF, 355). ED. *täñlänçsiz* “immeasurable, incomparable // ölçülemez, kıyaslanamaz” (ED, 522b). DTS. *täñlänçsiz: ülgülänçsiz täñlänçsiz* krş. *ülgülänçsiz* (DTS, 552b)

1596 ötikläsar s[akınsar]: *ötiklä- sakın-* şeklinde ikilemedir.

OTWF. *ötiK+lä-* “to record, mention, remember one by one // kaydetmek, zikretmek, hatırlamak” (OTWF, 443).

OTWF. *sak-in-* “to think, imagine, plan etc. // düşünmek, tasavvur etmek, planlamak vb.” (OTWF, 612). ED. *sakın-* “to think // düşünmek” (ED, 812b-813b). DTS. *sakın-* “думать, размышлять // düşünmek” (DTS, 486b).

1602 bil<i>glig: : Yazmada –i sesi yazılmamıştır.

1603 anant: *anant* “Buddha’nın en sevdiği öğrencisi” < Toh A. *ānand* (ānant, ānānd-) “nomen proprium // özel isim” (Poucha, 1955, 20). ~ Toh B. *ānande* “ānanda” (Adams, 2013, 45). ~ Soğd. ”n’t “Ananda” (Gharib, 1995, 7b, 184. madde). < Skr. *ānanda* “n. of a well-known disciple of the Buddha // Buddha’nın iyi bilinen öğrencisi” (Edgerton, 1953, 96a).

1603 vaitih katun oğlu: *vaitih katun oğlu* “Vaidehī kraliçe’nin oğlu”.

Agam 2, J.2 *vaitih katun oğlu* şeklinde geçmektedir. Zieme çalışmasının 2. dipnotunda “Sohn der Vaidehī // Vaidehī’nin oğlu” ve *katun* “Königin // kraliçe” şeklinde vermiştir (Kudara, Zieme, 1990, 143).

vaitih << Skr. *Vaidehī* “a princess of the VVidehas // VVidehas’ın bir prensesi” (Monier-Williams, 1899, 1022c); Skr. *Vaidehī* “noun of Bimbisāra’s queen // Bimbisāra’nın kraliçesinin adı” (Edgerton, 1953, 510a).

1613 l[a]kṣ[an]ları naryagları: *lakṣan naryag* şeklinde ikilemedir.

lakṣan <<Skr. *lakṣaṇa lakṣan* için bkz. 331. not

naryag << Moğ. *nairag naryag* için bkz. 399. not

1623 tolmuş toşmuş: *tol- toş-* şeklinde ikilemedir.

OTWF. *to-l-* “to be filled, crammed, to fill (intr.); to fill (tr. of the filling substance as subject), to be made to block a passage; to be fulfilled // dolmak; (sıvı özne olmak üzere) bir kabı doldurmak/bir kaba dolmak (geçişli); bir geçidi tıkamak; doymak, tatmin olmak” (OTWF, 678). ED. *tol-* “to be filled, or full // dolmak, ya da dolu olmak” (ED, 491a). DTS. *tol- toş-* “наполняться // doldurmak” (DTS, 572b).

OTWF. *to-ş-* “to fill with many things // birçok şeyle doldurmak” (OTWF, 569-570). ED. *toş-* “to fill // doldurmak” (ED, 560a). DTS. *toş-* “наполнять // doldurmak” (DTS, 578b).

1624 iş küdöklär: *iş küdök* şeklinde ikilemedir.

iş “iş, görev, çalışma”. ED. *iş* “work, labour // iş, görev” (ED, 254a). DTS. *iş* “дело, работа // iş, görev”, *iş yumuş* “дело // iş”, *iş ködük* “труды, дело // iş, görev, çalışma” (DTS, 214b).

OTWF. *küd-üg* ~ *iş küdüg* “business, undertaking, task, work // iş, girişim, görev, çalışma” (OTWF, 196). ED. *iş küdük* “affairs, undertakings // işler, girişimler” (ED, 702b). DTS. *ködük*: *iş ködük* krş. *iş* I (DTS, 311b).

1626 köjüllärin[tä] [sakinçlarinta]: *köjül sakınç* şeklinde ikilemedir.

1628 [lenhu]a çäçäk: *lenhua çäçäk* şeklinde ikilemedir.

1631 pirap: *pirap* “ışık” << Skr. *prabha* ~ *prabhā* “light // ışık” (Edgerton, 1953, 382a)

1632 yoçan: *yoçan* “ein Längenmaß // bir uzunluk ölçüsü” < Soğd. *ywcn* / Toh A. *yojam* < Skr. *yojana* (Wilkens, 2007,446).

yoçan < Soğd. *ywcn* “a unit of length // bir uzunluk birimi” (Gharib, 1995, 449b, 11040. madde). ~ Toh A. *yojam* “mille passūs // bir mil” (Poucha, 1955, 247). < Skr. *yojana* “measure of distance, sometimes regarded as equal to 4 or 5 English miles // mesafe ölçüsü, bazen 4 veya 5 İngiliz mil eşit olarak kabul edilir” (Monier-Williams, 1899, 858a).

1640 [sansı]z sakış[sız]: *sansız sakışsız* şeklinde ikilemedir. Açıklama için bkz. 1570. not

1643 [üt]läp äriğläp: *ütlä- äriğlä-* şeklinde ikilemedir. Açıklama için bkz. 201. not

1643 idäng: *idäng* “daima, hep, her zaman”. BT III, 921’de *idän tuğçi nom ünlüg* şeklinde geçiyor. *idän* “ewig // devamlı, sürekli” anlamındadır ve *tutçi* ile eş anlamlıdır (Tezcan, 1974, 65, 921. not). Guanwu 30’da *idäng qararmaq-i bolmasar* şeklinde geçiyor (Zieme, Kudara, 1985, 82). Açıklamalar kısmında *idäng* [? idi + näng] şeklinde verilmiştir (Zieme, Kudara, 1985, 145). BT XIII, 24.9’da *idäng tuğçi qorqinčsüz kəngül ülädgäy* şeklinde geçiyor ve *idäng* “ewig // devamlı, sürekli” anlamında olup kökeni hâlâ belirsizdir (Zieme, 1985, 133, 24.9. not).

1660 ürüg uzatı: *ürüg uzatı* şeklinde ikilemedir.

1660 öyü sakın[u]: *ö- sakın-* şeklinde ikilemedir.

1661 [lenhu]a çäçäk: *lenhua çäçäk* şeklinde ikilemedir.

1661 açiltukda yarıldukta: *açıl- yarıl-* şeklinde ikilemedir.

OTWF. *açıl-* “to open // açılmak”, “to open up, to become evident, to become public // gizlisi kalmamak, apaçık aşikar olmak” (OTWF, 651). ED. *açıl-* “to be opened // açılmak” (ED, 26b). DTS. *açıl-* “распуститься // çiçek aç(ıl)mak” (DTS, 5b).

OTWF. *yarıl-* “to split (intr.), to be split // yarılmak”, “bursting of flowers // çiçeklerin açılması” (OTWF, 684). ED. *yarıl-* “to be split; to split // yarılmak” (ED, 967b). DTS. *yadıl-* “распространяться // yayılmak” (DTS, 223a).

1668 bağag sanvar: Açıklama için bkz. 1177. not

1669 ç(a)hş(a)pat: Açıklama için bkz. 757. not

1675 [çınıñ]a kertüs[inçä]: *çın kertü* şeklinde ikilemedir. Açıklama için bkz. 12. not

1678 eltä uluşta: *el uluş* şeklinde ikilemedir.

1685 vyakirit alkış: *vyakirit alkış* şeklinde ikilemedir.

UWN. *alkış* “kehanet (Buddha tarafından bir kişinin gelecekte Buddha olacağıının önceden söylenmesi, Skr. *vyākṛti*, *vyākaraṇa*)” (UWN, 97). ED. *alkış* “praise; blessing // övme; kutsama” (ED, 137b). DTS. *alkış* “хвала; моление // övgü, dua” (DTS, 38b).

vyakirit için bkz. 1316. not

1709 ögrünç säv[inç]: *ögrünç sävinç* şeklinde ikilemedir.

OTWF. *ögrünç* “joy // sevinç, mutluluk” (OTWF, 276). ED. *ögrünç* “joy, joyful // eğlenceli” (ED, 113b). DTS. *ögrünç* “радость // sevinç”, *ögrünç sevinç* “радость // sevinç, mutluluk” (DTS, 380b).

OTWF. *sävinç* “joy // sevinç, mutluluk” (OTWF, 280). ED. *sävinç* “joy, pleasure, delight // eğlence, sevinç, memnuniyet” (ED, 790b). DTS. *sevinç* “радость, веселье // sevinç, neşe” (DTS, 497b).

1711 avantlıg tıtaglıg: *avantlıg tıtaglıg* şeklinde ikilemedir. *avantlıg* “sebepli, nedenli” < *avant* < Soğd. *'nβ'nt* “cause, because of // sebep, neden” (Gharib, 1995, 36a, 928. madde). Türk. +*lıg*.

tıtaglıg “sebepli, nedenli” < *tıta-g* “motive, cause // sebep, neden” (OTWF, 208). + Türk. +*lıg*.

tıtag kelimesinin Sanskrit karşılığı *hetu*'dur. Skr. *hetu* “motive, cause, cause of, reason for // sebep, neden” (Monier-Williams, 1899, 1303c; Edgerton, 1953, 621a).

1715 arıg süzök: *arıg süzök* şeklinde ikilemedir. Açıklama için bkz. not 30

1718 padum: *padum* “nilüfer, lotus” < Toh B. *padum* “blue or sacred lotus // mavi veya kutsal lotus” (Adams, 2013, 379). < Skr. *padma* “a lotus // bir lotus, nilüfer” (Monier-Williams, 1899, 584b).

5. DİZİNLER

5.1. Uygurca Dizin

abita < Çin. 阿米妥 *a mi tuo* < Skr. *amitābha* Batıdaki cennetinin (Skr. *sukhāvati*)

Buddhasının adı

a. 135, 1070, 1117, 1156, 1546

a. burhan 12, 15, 28, 139, 259, 297, 301, 409, 414, 430, 456, 486, 505, 506, 512, 606, 625, 663, 665, 666, 712, 786, 797, 887, 894, 902, 909, 994, 999, 1002, 1016, 1082, 1085, 1109, 1144, 1147, 1158, 1162, 1174, 1189, 1190, 1226, 1229, 1249, 1302, 1305, 1337, 1339, 1341, 1381, 1395, 1402, 1406, 1408, 1437, 1445, 1461, 1463, 1465, 1479, 1561

a. sudur 1443

a. t(ä)ñri 1647

a. t(ä)ñri burhan 2, 9, 43, 54, 106, 145, 222, 227, 233, 239, 257, 267, 298, 299, 303, 305, 307, 309, 314, 315, 317, 318, 323, 326, 340, 343, 389, 397, 406, 416, 441, 442, 497, 499, 521, 522, 608, 614, 629, 632, 638, 669, 673, 973, 1019, 1027, 1238, 1240, 1252, 1253, 1266, 1267, 1270, 1293, 1313, 1321, 1364, 1365, 1374, 1377, 1379, 1386, 1421, 1435, 1446, 1448, 1483, 1506, 1511, 1517, 1538, 1539, 1544, 1656, 1659, 1671, 1680

abitaki < Çin. 阿米妥 *a mi tuo* < Skr. *amitābha* sūtra adı

a. sudurnıñ upadıñ keñ yörüğ şastarında 621

aç- açmak

a.-tı keñürti 753

açıg acı; eziyet, skıntı

a. tarka ämgäk 599

a. tarka ämgäklärig 536

açıl- açılmak

a.-tukda 409

a.-tukda yarıldukta 1661

açın- açıkça ortaya koymak

a.-u yadını 402

açok açık; anlaşılabilir

a. kizlâgliğ nomlarka 142

a. kapıgıgıg nomka 1460

a. nomta 138, 506, 511

adak ayak; alt taraf

a. uulındakı 311

pranıg a. +ınta 1436

adartmak engel, zorluk (~ Skr. *āvaraṇa*)

kılınç a. +ı 42

adın başka

a. 1441

a. +lar 302

adırtlamak ayırma, farkı tespit etme, tanıma

kolulamak a. 639

adırtlamaklıg ayırmalı, ayırt etmeli, farkını ayırmalı; tanımalı

kolulamaklıg a. kapıg 637

adırtlıg kesin olarak, tam olarak, açık, anlaşılır

a. seziksiz 529

oğgurak a. 10, 47, 270, 342, 408, 447, 496, 522, 989, 1305, 1405

adkak düşünce

tutyaklanguluk a. +lartın 93

adkan- algılamak, tasavvur etmek, kavranmak

a. -dımız 25

a. -ıp 799, 1506

a. -guluk sakınguluk ol 615

adkangularıg a. -maguluk ol 1441

adkangu duyu objesi, duyu alanı, duyu organları

nizvanılär a. +lar 601

adın a. +larıg 1441

adrok farklı; daha mükemmel; mükemmellik

a. 368

a. adrok 124, 124

a. yeg 168, 420, 498
kamag ädgi a. +larka 501
ädgüsi a. +ı 460
ädgüsin a. +ın 1166
ädgüsiñä a. +ıña 523
ädgüleriñä a. +larıña 315
yeg a. 170, 172, 173, 254, 656
yeg üstünki a. 254

agılık hazine (~ Skr. *garbha, pitaka*)

a. +ı 324, 326, 561
a. +ın 469
a. +ka 1407

agir güçlük, zorluk; çok; saygın; saygı, hürmet; büyük

kalın a. 22
a. igkä kämkä 36
a. ulug bodisatavlarka 319
a. ayıg kılınç 188
a. ayıg kılınçları 492, 492, 1388, 1392, 1397
a. ulug asıgka 603
a. ulug buyan 1617
a. +ın ayagın 52, 263, 369, 392, 436, 1288

agırla- saymak, saygı göstermek, hürmet etmek

a. -madın 770
ayayu a. -yu 73, 100, 815

agız ağız

a. +ımızta 25
a. +ınta 894, 1038, 1506

aglak sakin, huzurlu

amil a. oronlarıg 118
bir a. oronta 1471

agtar- tercüme etmek

a. -guluk entürgülük 1212

agtarıl- (acı içinde) kıvrılmak

a. -u 37

agın- yükselmek

a.-ip 909

a.-mışın 1646

agtur- yükseltmek

a.-guluk entürgülük 1528

ak- akmak, dökülmek

a.-ip 1023, 1137

a.-a tökülü 816

akıgsız āsrava'sız, akıntısız (~ Skr. āsrava)

a.+sız tüşnüñ tıltagı 374

aklamaklıg nefret etme, iğrenme

ermäk a.+lıg köñülüg 549

al- almak; kabul etmek

a.-galı 1110, 1164, 1693

ç(a)hşap(a)tın a.-ip 757

itip tartıp a.-ip 884

költäki suvug a.+ip 1037

lenhua a.-ır 871

ol pañır a.+ip 1075

vyakirit alkış a.-ip 1685

vyakirit alkış a.-ırlar 500

käntü öziniñ a.-mışın 1564

alkıg geniş

a. ärür 948

alkın- bitmek, yok olmak, tükenmek, sona ermek, ortadan kalkmak

öçär a.-ur 889, 904

öçüp a.-ip 492, 1398

özümüz a.-dukta 425

tarıkzun a.-zun 1483

alkınçsız sonsuz

a. tükätiñsiz 159, 164, 183, 216

alkınçu ölüm

a. üdtä 1394

alkış kehanet

viyakrit alkış a.-ırlar 500

vyakirit alkış a.-ip 1685

alku bütün, tamamı, büsbütün

a. 58, 69, 93, 94, 114, 116, 130, 161, 171, 178, 182, 184, 192, 200, 207, 210, 211, 453, 458, 468, 469, 471, 473, 485, 516, 533, 543, 763, 879, 955, 966, 1054, 1163, 1392, 1446, 1488, 1489, 1551, 1615, 1634, 1654, 1684

a. barça 161, 201, 457, 478, 481, 731, 964, 1046, 1482

a. kamağ 8, 75, 91, 97, 104, 149, 151, 175, 181, 187, 205, 248, 256, 322, 349, 404, 419, 444, 445, 466, 479, 962, 963, 1482, 1560, 1681

a.+ka barça 151, 171, 179, 194, 197, 399

a.+nı 110, 125

a.+nı barça 82, 84, 85, 87, 177, 189, 255, 467, 1078, 1488, 1712

altı altı

a. y(e)g(i)rmi ‘on altı’ 32, 643, 664, 807, 1384

a. ançan 165

a. asanke 237

a. törlüg riđi bögülänmäklärkä 347

a. paramutlarta 373

a. üdtä 487

a. yollarta 535 (~ Skr. *şadgati*)

üçünç a. 1611

altın alt, aşağı taraf

a. 1222

a.+inta 1522

a.+ıntın 1504

a.+takı 1216

altınç altıncı

a. 572

altun altın

a. öñlüg idok ätözin 410

şopag altun 695

a. öñlüg ätözi 699, 1020

a. öñlüg eligi 1028

a. öñlüg 1269, 1270, 1279

şopag a. öñlüg 1498

şopag a.+ka okşatı 284

altunlug altınlı

a.+lug lenhua çäçäk 1398

a.+lug lenhua çäçäktä 1437

amıl sakin, huzurlu

a. aglak oronlarıg 118

amita-aba < Skr. *amitābha* batıdaki cennetin (Skr. *sukhāvati*) Buddhasının adı

a. hiri svaha 363

oom a. hiri svaha 1508

amırta << Skr. *amṛta* ölümsüz

tatyada oom a. 1329

a. utpati 1329

a. 1329, 1331

a. karpi 1330

a. sitdam 1330

a. vikranta 1331

a. gagana kirtakare 1332

a. ðunðubhi 1332

amrak arzulanan

a. y(a)rlıgın äşidip 1294

amranmak hırs, tutku (~ Skr. *tṛṣṇā, kāma*)

a. nizvani 552

a. nizvanılar 584

amrıl- sakinleşmek

a.-ıp turmuşın 1177

öçmiş a.-miş 1241

amtı şimdi

a. 51, 57, 65, 90, 100, 132, 171, 178, 180, 189, 197, 201, 214, 253, 263, 276, 333, 369, 377, 391, 432, 435, 598, 729, 735, 835, 954, 960, 967, 981, 1180, 1210, 1228, 1295, 1465, 1693

anant < Toh A. *ānand* ~ Toh B. *ānande* ~ Soğd. "n't < Skr. *ānanda* Buddha'nın iyi bilinen öğrencisi

tägilig a.+ka 1603

ayagka tägilig a.+ka 1696

a.+ka 1704

anantraş < Toh B. *anantārś* < < Skr. *ānantarya* ağır günah, ölümcül günah

beş a. 401

ana anne

bahşınıñ a.+sı 866, 870

a.+sınıñ kanın sormış 565

ançan parça (?); yavaş yavaş

altı a. 165

a. ançan 549, 549, 1355

a. 871, 893

ançata bundan sonra

a. 1060

ançola- sunmak

a.-masar 1324

ançulayu bu şekilde

a. 1324

a. kälmişlärkä 58, 86, 171, 178, 184, 517

a. kälmişlärniñ 192, 154

a. kälmiş 441, 700, 702 (~Skr. *tathāgata*)

a. ok 701, 703

anı onu, onun

a. üçün 605, 613, 1119, 1450, 1550, 1693

a. körüp 883, 1021, 1041,

anılayu bu şekilde

a. ok 763

anın onu, onun

a. 333, 369, 664, 671, 960, 1295, 1456

anıñ onun

a. 1205, 1533, 1643,

a. üzäsintä 1220, 1492, 1523,

a. ikin arasınta 1672

anta ondan

a. 368, 1142, 1379

a. basa 783, 1140, 1144, 1256, 1313, 1317, 1318, 1365, 1478, 1539,
1546

antag bunun gibi

a. 160, 370, 1127

a. ok 292, 583

antak(ı)ya ok aniden

a. 1149, 1165

antiray < Toh B. *antarāy* < Skr. *antarāya*- engel, mâni

tıdıg a. kılıp 17

tıdıg a. +ları 1513

tıdıg a. +larım 1482

tıdıg a. +larımız 104

anuk hazır

a. suv kutı 1308

anut- hazırlatmak

aş buşı a. -up 1323

añıt ördek

a. +ta 128

ara ara; zaman

ikin a. 1396, 1530

turum a. +sı 449

ikin a. +sınta 561, 714, 801, 1672

a. +sınta 1187

ikin a. +sıntakı 308

aralaştır- çeşitlendirmek

a. -u 698

arasız devamlı, daima

oksuz a. 1236

arhant < Toh B. *arhānte* < Skr. *arhant* Arhat

a. tutup 1580

a. +ka 1594

arığ I temiz

a. süzök 30, 117, 150, 247, 297, 438, 447, 495, 589, 614, 1277, 1351,
1403, 1476, 1532, 1715

a. yeg sukançığ 115

a. yaltrıklıg küvöz 289

a. yaltrıklıg yürün oron 308

a. idiştä 1325

a. silig 1325

a.+ı süzöki 368

arıg II orman, koru

a.+larıg sämäklärig 116, 120

a.+takı sögüt 754

arıgsız kirlilik

a.+lar üzä 544, 550, 582

a.+ın kolulamak 555, 559, 563, 567, 571, 575, 580

arıt- temizlenmek

könülin a.-ıp 733

yunup a.-ıp 840

arıtı asla

küçin a. bulmaz 975

arkuru enine

a. turkaru 578

arслан cesur

yalañuklarını a.+larıña 149

arсланlıg arslanlı

a. oronta olorup 935

art yardım

a. basut 848

art- artmak

a.-daçı 957

arta- bozulmak

yunçıp a.-p 577

artaç- bozmak, mahvetmek

a.-maduk sınmaduk 1307

buztumuz a.-tim(i)z 18

artok fazlasıyla, daha fazla

ädgü nom artok katıglanu bışrunu 507

artok ögrünç 818

artokrak daha çok, daha fazla, ziyadesiyle

artokrak mänilig 10, 46, 107, 218, 224, 229, 235, 241, 245, 250, 257, 265, 341, 352, 396, 415, 425, 433, 437, 482, 484, 494, 541, 618, 646, 1283, 1399, 1423, 1427, 1438, 1449, 1476, 1484, 1566, 1584, 1592, 1650, 1653, 1666, 1678, 1679

ök artokrak 27

artokrak 458, 546, 588, 593, 769, 775, 799, 890, 944, 1188, 1627,1709

asanke < Toh A. *asaṃkhe* ~ Toh B. *asaṃkhyai* < Skr. *asaṃkhyeya-* Asaṃkhyeya

çağı

altı a. 237

üç a.+lar 304

asıg fayda

a. tuso 77, 276, 1248, 1256

agır ulug a.+ka täggäli 603

asıglıg faydalı, yararlı

a. mänilig 204, 604, 949, 1489

asıgsız faydasız

yokı a. tetir 515,

tan a. yatıp 1206

asıl- çoğalmak

üklimiş a.-miş 602

aş yiyecek, yemek

a. içgü 452, 1311,

bışıg a. agıllıkı 561,

a. üzä yagış saçıg kılzun 765,

a. yep 915,

pinvat a. kolguluk1088,

a. buşı bergäy 1089,

pinvat a. kolmak üzä 1091,

a. buşı beräyin 1306,

a. buşı anutup 1323,
a. buşı 1324,
a. kuğup 1325,
a. tğşilip 1327
a. +nıñ arıgsızın kolulamak 567

aş- aşmak

ärtip a. -ip 413

aşa- acı çekmek

tğinürlär a. -yurlar 537

aşan- yemek yemek

a. -ip 1079

aşantur- yemek yedirmek

bursañ kuvragıg a. -mış 1073

bursañ kuvragıg a. -ur ärti 1072

aşnu önceden

a. bartıñ 846

aşnuça ilk olarak

a. 1179

at I ad, isim

a. -ı bolur 166

burhan a. -ı kötrülmişlär 457

munuñ a. -ı bolur 554, 558, 562, 566, 570, 575, 580, 620

a. +ın ațasar 9, 25, 443, 888, 902, 1395

a. +ın ațataçı 16

a. +ın ataguluk ol 139, 390, 1174, 1338, 1374, 1380, 1507, 1539

burhannıñ a. +ın 146, 1190, 1386, 1445

a. +ın ațap 629, 633, 660, 678

a. +ın ațamak 660, 674, 681, 688, 959, 964, 965, 1109

a. +ın ațayu 663

a. +ın ațagalı 667, 1455

a. +ın ațamamak 680, 683

burhan a. +ın 859, 971, 999

a. +ın ataguluk 954, 1321

a. +ın ațamaktın 957

burhan a. +ın açamış 982
a. +ın açayur 998, 1209
a. +ın açaguka 1084
a. +ın açagıl 1144
burhanlar a. +ın ärsär 1207
a. +ın 1207
a. kılgu için 1062

at II şans, mutluluk

a. maᅇal tegüci 310

aça- söylemek

açın a. -galı 667, 1455
sakınu a. -galı sözlägäli 969
açın a. -gıl 1144
açın a. -guluk ol 139, 390, 1338, 1375, 1380, 1507, 1539
açın a. -guluk 955, 1174, 1321
yüz säkiz kata a. -guluk ol 1422
üç kata açaguluk ol 1426, 1430, 1434
burhan açın a. -mış 982
yüz säkiz kata a. -p 146,
açın a. -p 629, 633, 660, 678
açın a. -sar 9, 26, 443, 888, 902, 1395, 1445
açın bir kata a. -sar 1387
açın a. -taçı 16, 269, 270
a. -yu tükättükdä 390, 1434
açın a. -yu 663
açın a. -yur ärti 998,
burhannıñ açın a. -yur 1209
açın a. +ka 1084
açın a. -mamak 680
açın a. -mamak ärür 683

açamak söylemek

bir a. bir yükünmäk 403
açın a. 661, 674, 681, 688, 959, 964, 966, 1109

ömäk a. ärsär 689
a. +nıñ b(ä)lgüsü 690
añın a. +tın artdaçı 957

atan- denmek, söylenmek

burhan tep a. -taçı 699

athg I adlı

s(a)b-lok adatu a. 26
iki y(e)g(i)rmi a. 221
fıgsı a. 742
a. 748, 804, 880, 932, 993, 1058, 1069, 1151, 1152, 1156, 1415
huun a. tetsi 750
haşansi a. säñräm 751
huñtoñ a. 753
lagyañ a. han balık 777
luñmunşan a. tagtakı 780
suyin-si a. 783
yılañ a. yılñıñ 784
taitañ a. tavga{a}ç han 802
vihan a. bahşı 803
sukañ a. yılñıñ 809
taitañ a. tavga{a}ç han 863
siyuhu a. bahşı 864, 865
baş a. säñrämkä 881
hançuñ a. 911
kuutoñ a. bahşı 912
taihuusi a. säñräm 914
luçeü a. balıktakı 916
şakilg vapçeü a. 931
pyyyw a. balıktakı 991
taymihur a. şamnan{n}ç 992
tunşin a. tavga{a}ç han 1008
liuçiçi a. bir upase 1008
kuutin a. bahşıka 1015
çeü a. tavga{a}ç elintä 1057

suu a. tavga{a}ç han 1080
kañçeüfüu a. 1111
yuçu a. bir upase 1112
tunçeü a. balıkta 1124
hançeü a. 1151
çañan a. 1167
hanliu a. 1193
unsi a. ärniñ başı 1203
keñşu a. han bahşısı 1286
çayananti a. 1287
şig çin kokşı a. bodis(a)t(a)v el bahşısı 1414, 1468
badişan a. tagtakı 1468

añlg II ünlü, şöretli; şanslı, talihli

a. küülüg 126, 996
a. manğallıg 444, 867, 869

avantlıg < Soğd. 'nβ'nt + Türk. lıg sebepli

a. tiltalıg 1711

ay ay

a. yeti yanıka 810
ätözniñ a. +ı küini 568
a. +niñ yeti otuzka 790

ay- söylemek

anta kirip a.-ıp 1143
a.-u berälim 1284, 1340, 1413, 1467

aya- saygı göstermek, hürmet etmek

a.-guluk ıdok 101, 131, 719
a.-guluk ogul 869
üzäliksiz a.-gulukka 371
a.-yu ağırlayu 73, 100

aya avuç içi, avuç

a. +sın kavşurup 1565, 1577

ayag saygı, hürmet; saygıdeğer

agırın a. +ın 52, 264, 369, 392, 436, 1288

a. +ka tögimlig ‘saygıdeğer’ 441, 460, 1099, 1119, 1154, 1155, 1664,
1696

ayıg kötü

a. aźunnuŋ yolın toyın 468

a. aźunka tüşgäli 1393

ayıg kılınç suç, günah (~ Skr. *duşkrta-*)

agır a. k. 188

a. k. +larımız 404

agır a. k. +ları 492, 1388, 1397

bahşınıŋ a. k. +ı 735

a. k. +ınıŋ küçintä 1127, 1153

agır a. k. +larıg 1392

ayıg kılınçlıg suçlu, günahkâr

a. k. 21

ayınçsız korkusuz (~ Skr. *abhaya*)

korkınçsız a. bolzun 339

ayıt- söylemek

inçä tep a. -dı 1093

tep a. -dılar 1100

ay t(ä)ŋri ay

a. t. tilgänintin 1217, 1223

a. t. tilgäniñä 1231, 1235

a. t. tilgäni 1258, 1258, 1265, 1525

a. t. tilgän 1265

a. t. 1492, 1524, 1706

a. t. tilgänintä 1526

az I az

a. täñinçäk(i)yä 19, 28, 31

a. täñinçä 508

az II < Soğd. ’z hırs, öfke (~ Skr. *rāga*)

a. övkä 185

a. amranmak nizvanılar 584

az- yoldan çıkmak, yanılmak

a. -guluk yañılguluk 587

a.-ip yañılıp 5

azag, aʒag yanlış, hatalı

t(ä)rs a. nomluglarka 68

t(ä)rs a. nomluglarıg 274

azk(i)ya azıcık

a. 760, 922, 1308

azrua < Soğd. 'zrw' Brahma

a. közi 1219

azuça diğer taraftan, veyahut

a. ymä 15, 27, 34, 36, 140, 141, 445, 487, 1214, 1214, 1215, 1269,

1334, 1527, 1529

a. 39, 616, 1507, 1534

ažun < Soğd. 'žwn ~ 'zw'n(h) hayat, dünya

beş a. 438, 617

bir a.+da 1125

bir a.+ıg 1458

ayıg a.+ka tüşgäli 1393

ayıg a.+nuñ yolın toyın 468

öñrä a.+ta 346

äd şey

ä.+lär közünmädin 1357

ädgü iyi, iyilik; üstünlük; mükemmellik

ä. ögli bahşı 41

ä. ögli 69, 221, 226, 232, 238, 279, 417, 855, 1424, 1428

ä. kılınçım(i)z 134

buyan ä. 194, 207, 421, 423, 475, 493, 1649

ä. yiltızım(i)znı 210

ä. adroklarka 501

ä. nomlarka 504

ä. nom 507

ä. yorıglarıg 616, 647

ä. yiltızın 617

ä. kılınçlıg yorıg 656

ä. 874

ä. yld 929
ä. atl(i)g küülüg 996
öñisig ä. yldlar 1178
ä. kılınçın 1383, 1619
ä. nomta 1409, 1464
ä. nomug 1642
ä. +läriñä adroklarına 315
antag osuglug ä. +lärkä 370
sakingulaksuz bügüngülüksüz ä. +lärkä 463
ä. +si adrokı 460
bursañ kuvragıñ ä. +si ädrämi 461
ä. +sin adrokın 1166
tolgurmuş ä. +siñä 305
ä. +siñä adrokına 523

ädgölüg iyilik, iyiye ait

ä. işiñä 17

ädräm erdem

ädgüsi ä. +i 462

ägrik- karıştırılmış olmak, sıkıştırılmak

ä.-gülik balguluk 535

ä.-miş ürtülmiş 945

ägrikmäk sıkıştırma

ä. yörgälmäk 23

ägsüksüz eksiksiz

ä. käreğäksiz 455

ägziglig ezgili

ün ä. 163

älig elli

säkiz ä. ‘kırk sekiz’ 226, 266, 292

iki yüz ä. ‘iki yüz elli’ 1632

ämğäk sıkıntı (~ Skr. *duḥkha*); keder

ä. täginmişim(i)zni 600,

tarka ä. ämgänmişin 1142,

kamağ ä. 1707

tunl(i)glarnıñ ä.+intä sıkışınta 612

açıg tarka ä.+läriğ 536

osuglug ä.+lärtin 539, 540

ä.+tä umug inag boltaçı 1425

ämğäklig eziyetli, sıkıntılı; acı çekme

ä. sıkışlıg tunl(i)glarığ 604

ä. oronta 906,

ä. taloy ügüzüg 989

ämğäksiz sıkıntısız

ä. sıkışsız 338

ämğän- acı çekmek

tarka ämgäk ä.-mişin 1142

'äğbaşlayu ilk

'ä. luçeu atl(i)g balıktaki 916

'äjilki en ilki, birincisi

'ä. yükünmä[k] 'äjitmäktä 503

'ä. erip öñi üdrülmäklig yoriğ 530, 532, 591

'ä. bo ätözniğ amranmak nizvani 552

'ä. yükünmäk 'äjitmäklig kapıg 627

'ä. yoriğuluk yoriğ 651

'ä. burhanıg ömäklig yoriğ 654, 657

'ä. burhanlar atın atap 659

'äjilki til üzä 677

'äjilki bahşı öñ[r]ä t(ä)ñri 718

'äjilki tümğä ärklilig 1342

'äjit- eğilmek

'ä.-ip kayıp 280

'äjitmäk eğilme, saygı gösterme

yükünmäk 'ä.-mäk 630, 1171

yükünmäk 'ä.-mäktä 253, 431, 504

'äjitmäklig eğilmeli

yükünmäk 'ä.-mäklig kapıg 627, 628

'äjräk parmak

'ä. 1677

tört 'ä. 1522

'ä.+i üzä çiläyü 1034

är kişi

unsi atl(i)g ä.+niñ başı 1203

är- olmak, imek, yardımcı fiil

yertinçüdä ä.-däçi 396

sänrämtä ä.-däçi 993

ä.-di 797, 1195

bolmaguluk ä.-di 798

bar ä.-di 830

bir upase ä.-di 1112

äşidmäz ä.-di 1180

ärgäli umaz ä.-di 1205

y(a)rlıkamış ä.-ip 4

öñlüg kırtışlıg ä.-ip 285

yürün oron lakşanlıg ä.-ip 288

b(ä)lgürtdäçi ä.-ip 291

ozgurdaçı kutgardaçı ä.-ip 294

arıg süzök ä.-ip 448

kişilig ogullug ä.-ip 548

ävlig barklıg ä.-ip 548

ä.-ip 849,

közünür ä.-ip 851

öçär alkınur ä.-ip 904

uguşlug ä.-ip 1010

çaritlıg ä.-ip 1082

yertinçütä turur ä.-ip 1103

nom uguşı ä.-ip 1418

köligä täg ä.-ip 1498

öñi ä.-müz 329, 330

kälmiş ä.-müz 700

kälmiş bolur ä.-müz 702

üzüg igiđ ä.-müz 732

ançan ä.-müz 893

bodi könjülüm ä.-sär 91
köñül öritdilär ä.-sär 98
buyan ädgü kılınçları ä.-sär 194
burhan kutın bultaçılar ä.-sär 197
nirvan bulu ugradaçılar ä.-sär 200
ätözi ä.-sär 327
yañ kep tegli nomlar ä.-sär 512
kayu ä.-sär 520
küşädäçi tözünlär ä.-sär 525
yoriguça ä.-sär 528
azuça ä.-sär 616, 1507
yükünmäk 'añitmäkl ig kapıg ä.-sär 628
ögmäk külämäklig kapıg ä.-sär 631
kut küsüş öritmäklig kapıg ä.-sär 635
kolulamak adırtlamaklıg kapıg ä.-sär 638
buyan ävirmäklig kapıg ä.-sär 641
til üzä ä.-sär 662
ömäk ațamak ä.-sär 689
urugsuz kişilär ä.-sär 770
ä.-sär 805, 1061, 1322, 1325, 1373, 1649
bar ä.-sär 829
bahşı ä.-sär 865
bo ä.-sär 1035, 1042
tiltagın ä.-sär 1108
burhanlar ațın ä.-sär 1207
bolguça ä.-sär 1216, 1714
ärkliglig tınl(ı)glar ä.-sär 1344, 1375
tugdaçı tınl(ı)glar ä.-sär 1391
tägimlig ä.-sär 1394
abita burhan ä.-sär 1403
ukıtmak ä.-sär 1464
yenik yuka kişi ä.-sär 1531
tınl(ı)glar ä.-sär 1667
yorig ä.-ti 686

kangay ä.-ti 766
bar ä.-ti 803, 974, 1009, 1058, 1152, 1168
kişi ä.-ti 804
ä.-ti 895, 1125, 1131, 1193
açayur ä.-ti 998
bilgä biliglig ä.-ti 1011
ünär ä.-ti 1041
katıglanur ä.-ti 1060
nom okışur ä.-ti 1064
könül öritür ä.-ti 1071
aşanturur ä.-ti 1072
paşır ä.-ti 1076
upase ä.-ti 1081
közsüz ä.-ti 1154
yaraşı ä.-ti 1170
upasañ ä.-ti 1183
üdrülmiş ä.-ür 92
m(ä)nsiz ä.-ür 94
täñ tüz tözlüg ä.-ür 95
şlokı bo ä.-ür 147, 391
bo ä.-ür 214, 263, 283, 377, 435, 737, 1243, 1335
öři bolmadaçı ä.-ür 328
könül ök ä.-ür 330
burhan ol ok ä.-ür 331
yintmiş yegädmıř ä.-ür 369
yok ä.-ür 448, 450, 545, 956
sakingulaksuz bügüngülüksüz ä.-ür 459, 460, 462
soka tıtağı ä.-ür 513
yoriğ ä.-ür 530, 687
yok ök ä.-ür 544
tolmiş toşmiş ä.-ür 544
yükünmäk 'añitmäk ä.-ür 630
ögmäk külämäk ä.-ür 633
kut küsüş öritmäk ä.-ür 636

kolulamak adırtlamak ä.-ür 639
buyan ävirmäk ä.-ür 643
yorıg ä.-ür 657
bütürgülük ä.-ür 662
sözlämäk ä.-ür 664
aşın aşamamak ä.-ür 683
kuruğ ä.-ür 690
ukmak ä.-ür 691
b(ä)lgüsüz ä.-ür 691
bar ä.-ür 716
ä.-ür 738, 806, 1111, 1255
yarağlıg ä.-ür 835
yerçiläp eltdäçi ä.-ür 850
alkıg ä.-ür 948
soka yarağlıg üd ä.-ür 955
bolmış ä.-ür m(ä)n 961
yakın tägmiş ärür 1043
ulamış ä.-ür 1288, 1469
yiti ärklıgıg ä.-ür 1343
arıg süzök köñülü ä.-ür 1403
yıgıp bermiş ä.-ür 1415
tolmuş toşmuş ä.-ür 1623
ikin arasınta ä.-ür 1672

ärdini << Skr. *ratna* mücevher

çintamani ä. 122
*üç ä. 216 (~ Skr. *triratna*)*
burhan ä. kutıña 380
nom ä. kutıña 384
bursañ kuvrag ä. kutıña 388
ä. täg ätöz 1352
ä. täg ätözintin 1353
ä. 1567
üç ä.+kä 1479
üç ä.+lär 215

üç ä.+lärkä 56, 65, 71, 131, 213, 376, 491

nom ä.+siṅä 318

ärdinilig << Skr. *ratna* +Türk. *lig* mücevherli

ä. taglarıg 116

ä. torlarıg 123

ä. lenhua çäçäk 451, 1200

ä. lenhualıg köl 1031

ä. diḍim 1263, 1276

ätözlüg ä. lenhua 1500

ä. yuul 1567

ä. eṭig 1622

ärdüktäg böylesi

ä. kertü tözkä 422

ärig öğüt

ä.+ig artokrak keṅürdi yaḍdı 769

äriḡlä- nasihat etmek

ütlädi ä.-di 1143

ütläp ä.-p 40, 351, 1117, 1643

ütläyü ä.-yü 269

ärk güç, kuvvet

ä.+i 948

ä.+i küçi 1373

ärkän iken

koolın sunmaz ä. 824

kiçig ä. 913

sözläyü turur ä. 1509

tirig ä.+ki 793

ärki acaba

ä. 730

ärklig güçlü

ä. koṅši im bodis(a)t(a)v 320, 1425

ä. han 896, 898

ä. hannıḡ 1115

ä. hanka 1122

ärkliglig duyu, duyusu olan

tümgä ä. 1342, 1344

yiti ä. 1343, 1375

ärkligligsiz duygusu olmayan

küvaz ä. 289

ärksinmäk egemenlik, hakimiyet

ulug ä.+kä tægmiş 321, 1429

ärmägü üşengeç

ä. tözünlärkä 1197

ärt- geçmek

sözlöp ä.-ä 907, 927

ä.-düktä 734, 1580

taloy ügüzüg ä.-gäli 989

üç yıl ä.-ginçä 999

kşanta ä.-ip 413

ärü ärü ä.-ip 739

külçirä olorup ä.-ip 791

ä.-ip bardı 842, 928, 1007, 1150, 1181, 1191

körüp ä.-ip 862

ä.-ip üç künkä 928

ä.-ip 1165

ä.-miş kaçmış 304

ä.-miş 1062

yıl ä.-miştä 1159

ärtüktäg böylesine

çinsu tægmä ä. 61

ärü yavaş

ä. ä. ärtip 739, 739,

ä. ä. katıglanu tavrano 1017, 1017

äsängülüg sıhhatli

ençgülüg ä. 472

äşid- işitmek

ä.-älim tırlalım 417

y(a)rlıgın ä.-gäli bolurlar 625

nomlarıg ä.-ip 345
y(a)rlıgın ä.-ip 499, 1294
savın ä.-ip 838
bo savıg ä.-ip 843
y(a)rlıgıg ä.-ip 890
ä.-ip 1066
ämğanmişin ä.-ip 1142
ä.-dmüz ärdi 1180
nom ä.-ti 779
ä.- tükdä yeniklämäklig uçuzlamaklıg 14
ä.-zünlär tıylazunlar 510

äşidil- işitilmek

ün ä.-ti 1065

ät, ät et

yürüñ ä. kan 557
ä. üzä basmış täg 1215
ä.+i yini 792
ätözintäki ä.+iniñ kanınıñ 572
sünökläri ä.+läri 578

ätöz vücut, beden (~ Skr. *kāya*)

ä. 186, 564, 576, 590, 607, 756, 763, 1418, 1630
ä. bolmışın 1349, 1352
ä.+i 327
altun öñlüg ä.+i 699, 706, 1020
burhan ä.+i 701
yalıok ä.+i 1350
öz ä.+i 1645
ä.+in 401, 1029, 1204, 1681
ıdok ä.+in 410, 498
öz ä.+in 581, 1710
körkdäş ä.+in 670, 719
burhannıñ ä.+in 1252, 1267
bodis(a)t(a)vnuñ ä.+in 1260
lakşanlıg naryaglıg ä.+in 1556

ä. +indäki 792, 1039, 1543
ä. +iniñ yakınında 1354
ä. +iniñ içintä 1521
öz ä. +intä 1402
ä. +intäki 572
burhannıñ ä. +intin 1271,
ärdini täg ä. +intin 1353,
ä. +intin 1361
nomlug ä. +iñä 298
tüş ä. +iñä 299, 303
ä. +iñä 324
öz ä. +kä 1359, 1360
tüş ä. +lär 988
üç tözünlärniñ ä. +läri 1497
ä. +läri 1591
ä. +läriñä 300
ä. +niñ amranmak nizvani 552
ä. +niñ ayı küni 568
ä. +nüñ 555, 559, 560
ä. +täki kılınç 629
ä. +üg 550, 1477
öz ä. +ümin 1026
ä. +ümüz 37, 150, 155, 156, 338
kulutlarnıñ ä. +ümüzni 412
ä. +ümüztä 155, 336

ätözlüg vücutlu, vücuda sahip

ä. 59, 398, 1364,
körklä ä. 1500

ättür- çınlatmak

ünin ä. -ü 859

äv ev, bark

ä. yazısında 1129, 1131
ä. +din barktın 721
kök öñlüg y(a)ruk ä. +i 873

ögi kañı ä. +intä 1185

ävür- çevirmek, yöneltmek; tevcih etmek

nomlug tilgänig ä.-älim 51

alkunı barça ä.-är 255

nomlug tilgän ä.-gäli 209

ädgü kılınçım(ı)znı ä.-gäy biz 421

buyan ä.-gülük ol 252

tınl(ı)glarka ä.-ip 618

buyan ä.-ip 1242, 1318, 1338, 1519, 1612

kılınçın ä.-ip 1584

nomlug tilgän ävirür 199

ädgü yıltızım(ı)znı ävirür 210

ävirmäk sevap tevcih etmek

buyan ä. 643

ävirmäklig sevabın tevcihine sahip

buyan ä. kapıg 640, 640

ävlig evi olan, ev

ä. barklıg 548

ävriil- dönmek; vazgeçmek; yönelmek

oñaru ä.-ip 287

ä.-ip tögzinip 536

işlartä ä.-ür 1098, 1172

ävriilmäksiz çevrilmeyen

taymaksız ä. 62, 354

äzrua < Soğd. 'zrw' Brahma

ä. közi 1225, 1532, 1544

äzüg yanlış, kötü

ä. igiđ ärmäz 732

baçag < Soğd. *pc* 'paç' oruç (~ Skr. *upavasatha*)

b. sanvar tutmak 1171

b. sanvar 1668

badişan < (?) dağ adı (?)

b. atl(ı)g tagtakı 1468

bağdaşın- bağdaş ile oturmak, yarım oturmak

yarım b.-u olurur 1259, 1267

bahşı < Çin. 博士 *bo shih* üstat; öğretici

ädgü ögli b. 41

taoçag b. 708, 739

sintao b. 713, 740, 741, 758, 768, 884

b. 718, 724, 737, 879, 883, 925, 970

vihan atl(i)g b. 803

vihan b. 810, 814

siyuhu atl(i)g b. 864, 865

huiñson b. 887

kuutoñ atl(i)g b. 912, 913

kuutoñ b. 922

vapçeü b. 980

b.tutup 1070

b.+ka 729, 760

sintao b.+ka 734

vihan b.+ka 831

kuutoñ b.+ka 910

vapçiu b.+ka 953

kuutin atl(i)g b.+ka 1015

b.+lar 1090, 1650

sintao b.+niñ 735, 794

b.+niñ anası 866, 870

siyuhu b.+niñ 872

b.+sı 843

han b.+sı 1286

el b.+sı 1414, 1469

b.+sinta 1287

dyanalabi b.+tın 917

bak- bakmak

tüñlük yikintin b.-ıp 516

bal- karıştırılmış olmak

ägrikgülük b.-guluk 535

balık şehir; saray

ordo b. 743
lagyaŋ atl(i)g han b. 777
tunçeü atl(i)g b.+ta 1124
luçeü atl(i)g b.+taki 916
pyyyw atl(i)g b.+taki 991

bar var

b. ärür 716
b. ärti 803, 974, 1009, 1058, 1152, 1168
b. ärsär 829,
b. ärdi 830,
b. bolup 1033
b. 1069

bar- ulaşmak, gitmek

ärtip b.-dı 842, 928, 1007, 1150, 1181, 1191
bodis(a)t(a)vlar b.-dı 1282
b.-dılar 826
meni eđärip b.-galı 834
b.-ıp 108, 751, 840, 896
uluşka b.-ıp 451
b.-ıp tugup 466, 1293, 1477
şinlim elkä b.-ıp 768
irayu b.-ıp 1355
mäñilig yertinçüdä b.-ıp 1439
abita burhan uluşinta b.-ıp 1479
el uluşta b.-ıp 1486
b.-tı 1061
aşnu b.-tıŋ 846

barça hepsi; tamamen

b. 501, 745, 1162, 1685
alkuni b. 161, 201, 457, 478, 481, 731, 964, 1046, 1482
alkuka b. 151, 172, 179, 195, 198, 399
alkuni b. 82, 84, 86, 87, 177, 189, 255, 467, 1078, 1488, 1712
alku b. 94,
kalısız b. 105, 405

alku burhanlarka b.+ka 349

barınça (varolan) bütün her şey, bütün hepsi

kayu b. 112, 113, 114, 115, 121, 148, 193, 196, 206, 254, 316, 319,
472

bark ev, bark

pançeü b. turgurup 752

b.+ta turup 752

ävdiñ b.+tin 721

barklıg evi olan, mülkü olan

ävlig b. 548

bas- basmak

ät üzä b.-miş täg 1215

basa sonra; başka

monta b. 55, 138, 252, 282, 362, 364, 372, 375, 389, 1339, 1343, 1465

b. b. 882

a. basa 783, 1140, 1144, 1257, 1313, 1317, 1318, 1365, 1478, 1539,
1546

basut destek

art b. bolup 848

basutçı sebep, neden; yardımcı

tiltag b. 21 (~Skr. *kāraṇa*)

b.+larım 1042

baş I baş, organ adı; başlangıç, baş

ärniñ b.+ı 1203

b.+inta 1276

yılñıñ b.+inta 880

baş II yara

bärt b. kılıp ‘yaralamak’ 724

baş III < (?) bir tapınak adı (?)

b. atl(i)g säñrämkä 881

başla- idare etmek

tutup uduzup b.-p 351

abita burhan b.-p 1002

başlaglıg başlıklı

tayşıçi bodis(a)t(a)v b. 321

başlagsız başlangıçsız, ezelden

b. üdtinbärü 534

b. +tınbärü nizvani 595, 598

b. +tınbärüki az övkä 185

başlayu ilk olarak

b. yoriguluk yorig 653

baştınkı baştaki, ilk, birinci

baştınkıta b. 47, 135, 219, 225, 230, 236, 242, 246, 251, 1651

b. d[yan]takı 301

yılını b. 809

b. 1688

b. yörüg 1692

b. +ta baştınkı 46, 134, 219, 224, 230, 236, 241, 245, 251, 1651

b. +ta 1554, 1697, 1705

bağ-, bat- batmak

yitlinmädin b.-madın 813

çomrulmuş b.-miş 256, 394

çomruldumuz b.-tımız 598

bağurtlıg saklı, saklılık

kizläglin b.+lıgın 271

bädiz resim, süs

b. türtgü yıd 169

b. bädizätgäli 823

bädizät- süsletmek

bädiz b.-gäli 823

bädük büyük

b. bolur 676, 677,

tört b. köni nomlar 683

tört b. nomlarta 684

b. nomlar 685

bir b. nom 686

bäg bey, görevli

b. eşi ‘görevli’ 744

b. oronıya 1013
ıglıg kışisi b. +ınä 1208

b(ä)k sağlam, sıkı

b. katıg 1084

bäkiz, b(ä)kiz açık, açık seçik

b. b(ä)lgülüg 341, 670, 829, 1159, 1221, 1239, 1717

b. 841

b(ä)klä- korumak

b.-p 1222

yolın toyın b.-yin 468

b(ä)lgü işaret, alamet (~ Skr. *lakṣaṇa, nimitta*)

şanıg b. bolmaz 1213

yavız ıru b.+lär 1128

ıru b.+läriğ 444

aşamaknıy b.+si 690

b(ä)lgülüg açık, açık seçik, belirli

bäkiz b. 341, 670, 829, 1160, 1221, 1240, 1717

b. 739

b. közüngülüg 947,

üç b. 1092

b(ä)lgür- ortaya çıkmak, görünmek

öskintä b.-älim 154

b.-är közünür 456

töztin b.-miş 91

ätözümüz b.-sün 156

közünti b.-ti 908

b.-üp 1201, 1273

yüüz yügärü b.-üp 1447

b(ä)lgürt- göstermek; gözetmek

b.-däçi körkitdäçikä 273

burhanlarıg b.-däçi 291

ülgülüg b.-üp 178

b(ä)lgürtmä yaratıcı

ülgülänçsiz b. 1247, 1272, 1282

b. bodis(a)t(a)v 1694

b(ä)lgüsüz işaretsiz

b. 687, 689, 691

bäliqtäg, bäliqtäg ansızın

b. 773, 811, 1126, 1150

bärt yara

b. baş kılıp ‘yaralamak’ 724

ber- vermek

sözlüyü b.-älim 509

ayu b.-älim 1284, 1341, 1413, 1467

aş buşı b.-äyin 1306

ençgü mäñi b.+däçikä 276

aş buşı b.-gäy 1089

buşı b.-ip 373

käntü özi iç b.-ip 720

çav b.-ip 1064

yığıp b.-miş äriür 1415

vyakrit b.-tilär 981

ögrünç sävinç b.-ü 281

kikinç b.-ü sözlädi 714, 1102

vyakrit b.-ü turur 1316

tüşün b.-ür 1244

beş beş

b. bilgä biliglig 58, 1286

b. çöpik 268

b. sumer tagça 287

b. anantraş 401

b. aźun 438, 617

b. törlüg 534, 586, 622, 626

b. y(e)g(i)rmi ‘on beş’ 875

b. küri 1086

oñ eligin b. 1261

beşinç beşinci

b. buyan ävirmäklig kapıg 640

bışıg pişmiş

b. aş ağılıkđ 561

bışrun- öğrenmek, ulaşmaya çalışmak

tayaklıgđn b.-galđ 145

kooşa b.-guluk 143

b.-sar ögrätinsär 623, 1404

dyanta b.-tılar 749

katıglanu b.-u 504, 507, 526, 648, 649

tayaklıgđn b.-u 511

bo bölöktä b.-u 526

bädük nomlar b.-u 685

b.-u 950

b.-u yorıp 1018

täñ tüz b.-up 374

b.-up ögrätinip 617

b.-zunlar ögrätinzünlär 1457

bışrunmak öğrenme

nomlug b. 652

ädgü nomta b.+ıg 1409

nomta b.+ıg ukıtmak 1462

ädgü nomta b.+ın 1464

bıladı faydasız

ažunıg b. kächürüp 1459

bil- bilmek; bilinmek

ögrätینگäli b.-gäli 86

b.-gäli umadı 883

b.-gäli ukgalđ 1559

b.-gülük ol 965

b.-ip ukup 336

b.-ir mü s(ä)n 1101

tuyar b.-ir 1533

b.-miş käreäk 676

b.-mişin ukmuŝın 709

b.-ti ukdı 1160

bilgä bilge, bilgelik; erdem

b. biliglig ‘bilgelik’ 58 (~ Skr. *vijñāna*)

b. biliglig ‘erdemli’ 346, 961, 1010, 1286, 1593, 1602, 1703 (~ Skr. *vijñāna*)

buyanlı b. biliglig 83

b. bilig ‘erdem’ 639, 962 (~Skr. *prajñā*)

b. biligläri 943

bilig erdem; bilgi (~ Skr. *vijñāna*)

bilgä b. ‘erdem’ 639, 962

soka b. 1246

biligsiz b.+lär 4

bilgä b.+läri 943

buyanlı bilgä b.+li 83

biligsiz b.+tä 185

biliglig erdemli; bilgili (~ Skr. *vijñāna*)

bilgä b. ‘erdemli’ 58, 346, 961, 1010, 1286, 1593, 1602, 1703

biligsiz cahillik (~ Skr. *moha*)

b. biliglär 4 (~Skr. *avidyā*)

b. biligtä 185

bilin- anlamak, kavramak; bilinmek

ätözin b.-mädin 1204

b.-sär tuyunsar 600

bintävir perde

b. tartıp 1176

bir bir, tek

b. kata 8, 1386

b. uçlug 20, 377, 381, 385, 697, 1251, 1303, 1371, 1440

b. 115, 189, 753, 1067, 1081, 1616

b. bir ätözümüz 156, 156, 157

b. ațamak 403

b. ațamak 403

b. üdtä 428, 887

b. kăzigdä 519,

b. kapıg 519

- b. bölöktä* 525
- b. bädük nom* 686
- b. kiçigk(i)yä* 830
- b. ünin ättürü* 859
- b. tüş ätözlär* 988
- b. upase* 1009, 1058, 1069, 1112
- b. y(e)girmikä* ‘on bir’ 1018
- b. kişi* 1033
- b. kişig* 1117
- b. aźunda* 1125
- b. küin* 1126, 1205, 1444
- b. ayagka tägimlig* 1154
- b. upasañ* 1183
- b. hiri üžik* 1220
- b. yүүzliğ* 1260, 1268
- b. ay t(ä)ñri tilgäni* 1265
- b. yetinçsiz* 1297
- b. yultuzliğ* 1299
- b. lenhua* 1300, 1491, 1523
- b. tsun* 1345
- b. kşanta* 1399
- b. aźunıg* 1458
- b. aglak oronta* 1471
- b. ay tilgän* 1524
- b. tört* 1524
- b. otuz* ‘yirmi bir’ 1527
- b. kiçig* 1552
- b. kşan üdtä* 1566
- b. eyin* 1713
- b. +in b. +in* 177, 177
- b. +iñä tayaklıgın* 520

birgärü birlikte

- b.* 375, 428, 1054
- b. katılıp* 569,

b. turur 852

birlä ile

köyürgü tütsüg b. 174

tınl(i)glar b. 218, 223, 229, 235, 240, 244, 250, 353

bodis(a)t(a)vlar b. 341, 1163

nomdaşlarım(i)z b. 418

ög kañ b. 556

kan yiriñ b. 569

ikigü b. 690

tetsi b. 750

b. ol üdtä 773

tükäti b. 821, 825, 1181

körü b. 897

ärtä b. 907, 927

b. 1016, 1105, 1288, 1616

sakınu b. 1027

burhanlar b. 1417

kıvrığı b. 1446, 1587

yañı kebi b. 1467

birök eğer, ki

b. alku 199

b. kim kayu 259, 429, 442, 483, 523, 645, 1385, 1469, 1604, 1667, 1698

kimlär b. ‘kimseler’ 462, 547

b. montag 490, 704, 1216, 1404

b. s(ä)n 665, 1100

b. 706, 716, 1620

b. yürüñ 736

b. beş y(e)g(i)rmi 875

b. yaşamakı 1000

b. töpösintä 1213

b. aş buşı 1306

b. kim 1372

b. tınl(i)glar 1380

b. kayu kişilär 1443

b. küniñä 1529

birtäg aynı şekilde

b. kanzun 358, 360, 362

b. tägzün täñikzün 424

b. tuggalı bolup 426

b. umuğı inağı 439

alku barça b. 481

b. bo dyanta 749

birtämläti tamamıyla

b. köni tüz tuymakıg 440

b. üklitäyin keñüräyin 469

b. tanuklagalı 502

b(ä)lgürüp b. 1201

birtämlik tümüyle

b. arıgsızın kolulamak 580

biz biz

b. 4, 19, 26, 29, 39, 51, 53, 57, 60, 62, 103, 108, 112, 133, 151, 162, 171, 172, 178, 179, 179, 182, 184, 190, 195, 197, 198, 201, 202, 215, 220, 226, 231, 231, 237, 243, 247, 263, 264, 276, 278, 297, 298, 299, 301, 303, 305, 307, 309, 310, 313, 315, 317, 318, 323, 334, 357, 359, 361, 370, 377, 381, 385, 389, 393, 403, 407, 415, 421, 437, 465, 466, 600, 603, 605, 1088, 1550, 1693

b.+iñ başlagsızınbärüki 185

b.+iñ amtı bo yükünmäk 252

b.+iñä tayaklıgın 145

b.+iñä ymä aş buşı 1089

b.+ni erinçkärp tsoyurkap 3

bo bu

b. 26, 42, 118, 133, 133, 144, 147, 206, 214, 253, 261, 262, 277, 280, 283, 350, 358, 360, 362, 363, 377, 390, 391, 420, 423, 431, 435, 488, 503, 511, 526, 527, 538, 540, 550, 552, 555, 560, 564, 576, 591, 611, 617, 628, 631, 634, 637, 640, 648, 660, 683, 684, 689, 709, 710, 731, 737, 738, 743, 749, 774, 821, 842, 843, 867, 883, 910, 924, 951, 965,

988, 998, 1006, 1035, 1042, 1045, 1055, 1063, 1098, 1116, 1118,
1119, 1157, 1243, 1285, 1295, 1335, 1352, 1371, 1380, 1384, 1407,
1457, 1458, 1460, 1467, 1470, 1490, 1508, 1585, 1649, 1655, 1679,
1695

bodi < Soğd. *pwδ'y* ~ *pwδy* < Skr. *bodhi* aydınlanma

b. köñülüg 72

b. köñülüm 91

b. köñül öritü 102

b. tegmä 480

bodis(a)t(a)v < Toh A. *bodhisatvem* ~ Toh B. *bodhisätve* < Skr. *bodhisattva* Buddha

olacak kişi

b. +larka 63, 320

tayşiçi b. 321, 849, 1314, 1430, 1540, 1559

b. +larıg 638

tapıgçı b. 782

mançuşiri b. 953, 972

konşi im b. 1259, 1314, 1426, 1540, 1635

şig çin kokşi atl(i)g b. 1414, 1469

bälgürtmä b. 1694

mançuşiri b. +ka 970

burhanlar .+lar 69, 76, 97

öñin öñin b. +lar 159

ulug b. +lar 243

b. +lar m(a)has(a)t(a)vlar 248, 322

sansız sakışsız b. +lar 291

b. +lar 340, 355, 761, 939, 1163

b(ä)lgürtmä b. +lar 1282

dyantaki b. +larıg 302

burhanıg b. +larıg 1644

ulug b. +larka 320

burhanlarka b. +larka 420

b. +larnıñ 193, 812, 814

b. +larnıñ alku küsüşläri 473

b. +larnıñ öskintä 1250

samanabadrepoen b.+nı yorııa 48, 79
poen b.+nı 152, 175, 182, 934, 1487
samanabadrepoen b.+nı 109, 427
manuıı b.+nı 933, 938
konı im b.+nı tzın 1260,
tayıı b.+nı skintın 1280,
konı im b.+nı 1657
konı im b. 1097
ulu b.+lar 1601
burhanları b.+ları 1654

bol- olmak, yardımcı fiil

b.- 1024
tolu tkllig b.-alım 49, 110
tuggalı b.-alım 108, 220, 225, 231, 237, 242, 246, 252, 342, 408
tanuklagalı b.-alım 138, 346
taymaksız vrilmksiz b.-alım 354
ykngli b.-alım 411
tggli b.-alım 414
tuggalı b.-ayın 1485
tkllig b.-ayın 1488
b.-dılar 1106
b.-galı uyurlar 523, 612
b.-gay siz 718
kebin ntgin b.-gay 1557
b.-gıaka tgi 66
i b.-madaı rr 328
eyin udu b.-madım(i)z 6, 13
y(a)rlıkanuı kllg b.-madım(i)z 21
b.-maguluk rdi 798
yz ygr b.-masar 41
b.-matı 708
kiilrk ulagalı b.-mayukka 820
anı b()lg b.-maz 1213
tktgli b.-maz 1384

ök{r}ünçlög b.-mazunlar 1459
ötügçi b.-mış 209
bilgä biliglig b.-mış 961
ütlägülık b.-mış kişi 1118
noş rasyan b.-mış 1327
azguluk yañılguluk b.-mışın 587
ätöz b.-mışın 1349, 1352
y(a)ruk yaşuk b.-mışın 1376
kök kalıkıg körgäli b.-mışta 517
tuggalı b.-sar 415
b.-sar 609, 737, 787, 1636
umug inag b.-taçı 1425
tükällig b.-taçı 1609
kolu b.-tı 828
tuggalı b.-tı 910, 1119
tolu b.-tı 1038
b.-tı 1157
b.-tum 1092
ötügçi b.-u täginür biz 198
b.-u turur 1351
ögsüz b.-up 38, 1114
yüüz yügäri b.-up 45, 340
tuggalı b.-up 48, 426
körgäli b.-up 106, 1449
burhanlar b.-up 158
saçılmaksız yañılmaksız b.-up 337
bilgä biliglig b.-up 347
tükällig b.-up 348, 1583
umug inag b.-up 395
küyü küzätü tutguluk b.-up 492
öglög köñüllög b.-up 494
ägrikgülık balguluk b.-up 535
b(ä)lgülog b.-up 739
b.-up 761, 822, 1654

art basut b.-up 848
lenhua alır b.-up 871
bar b.-up 1033
tanuk b.-up 1044
tolu b.-up 1356
köñüllüg b.-up 1440
tuggalı b.-ur 11, 44, 529, 712, 1306
atı b.-ur 166, 554, 558, 562, 566, 570, 575, 580, 620
ymä b.-ur 262, 435, 1270, 1280
ömiş b.-ur 332
yorımış b.-ur 333
sakinguluksuz bügüngülüksüz b.-ur 465
iki törlüg b.-ur 527, 650, 1342
üç törlüg b.-ur 654, 658
bädük b.-ur 676, 677
sakinmak b.-ur 693
kälmiş b.-ur ärmäz 702
kolulamış b.-ur 705
sözläyür b.-ur 867
bulgalı b.-ur 988
ölgäli b.-ur 1126
basmış täg b.-ur 1216
ymä ök b.-ur 1324
körgäli b.-ur 1370, 1378, 1406, 1712
uçuz oñay b.-ur 1456
tükällig b.-ur 1618
körgäli b.-urlar 445
tuggalı b.-urlar 447, 497, 624, 1442, 1450, 1673
tükällig b.-urlar 501
tanuklagalı b.-urlar 503
b.-urlar 591
äşidgäli b.-urlar 626
yanmaksız b.-urlar 1573
tizit kşanti b.-zun 1, 339

korkunçsuz ayınçsuz b.-zunlar 258
ençgülig üsängülig b.-zunlar 472
tuggalı b.-zunlar 483
tanuk bolup b.-zunlar 1044
b.-guça ärsär 1216, 1714
b.-gu üçün 642

bolmak olma, olmak

körgäli b.+ım 818
kalın ağır b.+ıntın 22
yakın b.+ıntın 760
ür keç b.+ıntın 942
tükällig b.+ıntın 1393

boş tamamıyla, büsbütün

çariti b. taş 1059

boşgun- öğrenmek

b.-tı tüpkärdi 877
b.-up tüpkärip 878

boşgutçı öğrenci

b.+lar 754

boşgutsuz eğitimsiz (~ Skr. *asaiḱṣa*)

b. tözünlärniḱ 192

bökünki bugünkü

b. küntin 66

bölök bölüm, kısım

tokuz b. 294
bir b.+tä 525
bo b.+tä 526
altın b.+täki 1222

bölöklüg bölümlü, bölüme ait

b. tugumta 47, 135, 219, 225, 230, 236, 242, 246, 251, 1688
tokuz b. 407
orḱonki b. 1697
b. tugumlar 1701

bölün- bölünmek

yorıg yänä b.-üp 658

börklüg başlı

kara b. kişi 1132

budanisimirti << Skr. *buddhānusmṛti* Buddha(lar)ın hatırlanması

b. tegmä 693

budaya << Skr. *buddhāya*

oom s(a)rva b. namoštute 380

bul- bulmak, erişmek

tärk tavrak b.-alım 50

burhan kutın b.-alım 356, 375, 429

t(ä)rk tavrak b.-daçıka 514

burhan kutın b.-galı 89, 672, 987

b.-galı 607

ätözüg b.-galı 1478

burhan kutın b.-guluk ol 88

burhannıñ kutın b.-madın 44

burhan töziniñ b.-maz 946

küçin arıtı b.-maz 975

nirvan b.-muş üdtäki 801

kayu b.-muş buyan 1382

burhan kutın b.-taçılar 197

nirvan b.-u 200

köni tüz tuymakıg b.-u 440

burhan kutın b.-up 502

burhan kutın b.-ur 977

buyan ädgü kılınçıg b.-urlar 493

bulmak bulma

nom taplagın b.+mak 610

bultur- buldurmak

b.-daçı 950

bur- koku çıkarmak

b.-a kötiyü yıdıtı 1006

b.-a kötiyü 1107

b.-a kötiyü turmuşın 1179

burçak fasulye

kara b. 1083

burhan < Çin. 佛 *fo* + Türk. *han* Buddha (~ Skr. *buddha*)

abita t(ä)ñri b. 2, 406, 497, 521, 608, 994, 1238, 1240, 1266, 1293, 1314, 1364, 1365, 1446, 1517, 1540, 1544, 1659, 1680

t(ä)ñri t(ä)ñrisi b. 7, 941

b. kutın 50, 88, 89, 197, 356, 375, 429, 502, 514, 606, 672, 977, 983, 985, 987

abita t(ä)ñri b. kutıña 55, 222, 228, 233, 239, 267, 397, 499, 1421

b. kutıña 80, 97, 99, 422, 472, 1549

abita b. kutıña 663

b. 211, 329, 330, 331, 699, 700, 1572

abita b. uluşınta 259, 430, 505, 506, 512, 712, 786, 909, 1016, 1082, 1305, 1408, 1461, 1463, 1479, 1561

b. uluşınta 762, 1702

abita b. 297, 887, 894, 1002, 1147, 1158, 1162, 1402

b. ärdini kutıña 380

b.+larka bodis(a)t(a)vlarka 419

b. atı kötrülmişlär 457

b. ätözi 701

t(ä)ñri b. öskintä 707

luşy(a)nta t(ä)ñri b. 781

abita b. uluş 797

t(ä)ñri b. 800

b. atın 859, 902, 982, 998, 999, 1109, 1174, 1395, 1539

b. töziniñ bulmaz ugurı yıkı 946

b. nomı 947

t(ä)ñri b.+nıñ 974

b. körki 1087

b. uluşıña 1686

abita b.+ıg 28, 139, 487, 625, 665, 1340, 1341, 1381, 1438, 1465

abita t(ä)ñri b.+ıg 106, 340, 344, 416, 614, 638, 673, 1378, 1406, 1448, 1483

t(ä)ñri t(ä)ñrisi b.+ıg 136

b. +ıg 331, 655, 657, 693
t(ä)ηri b. +ıg 923, 1245, 1571
b. +ıg bodis(a)t(a)vlarıg 1644
b. +ıη körkdäşi 841
abita t(ä)ηri b. +ka 1671
t(ä)ηri b. +ka yükünmäk 1170
b. +lar 8, 35, 158, 659, 660, 674, 677, 725, 852, 954, 959, 964, 965, 971, 1207, 1417, 1419
b. +lar bodis(a)t(a)vlar 69, 76, 97
b. +lar uluşınıg 202
b. +lar yorigınta 332
b. +lar uluşınta 348, 1574
b. +larnıg riğilig küçi 458
b. +lar kuvragına 1052
b. +larıg 38, 207, 290, 675, 678, 688, 691, 692, 986, 1654
ätözlüg b. +larka 59
parmanular sanınça b. +larka 157
alku kamağ b. +larka 181
alku b. +larka 349, 1684
abita b. +larnıg 12
b. +larnıg y(a)rlikamiş yarlıgın 18
alku b. +larnıg 161, 469
b. +larnıg şopag altun 695
b. +larta nirvan bulu 200
abita b. +nıg aştın 9, 16, 1445
abita t(ä)ηri b. +nıg kutın 43
abita t(ä)ηri b. +nıg aştın 146, 389, 443, 629, 632, 666, 1144, 1190, 1321, 1337, 1374, 1379, 1386, 1507
abita t(ä)ηri b. +nıg ... yertinçüsintä 257, 414
abita t(ä)ηri b. +nıg ... ätöziñä 298, 301
abita t(ä)ηri b. +nıg ... ätözläriñä 300
abita t(ä)ηri b. +nıg ... lakşanıña 306
abita t(ä)ηri b. +nıg kaş kavışıgınıg 307
abita t(ä)ηri b. +nıg köküzindäki 309, 1229

abita t(ä)ηri b.+nuη ... ädgüläriηä adroklarıηa 314
abita t(ä)ηri b.+nuη ... yorıgıηa 316
abita t(ä)ηri b.+nuη ... ärdinisiηä 317
abita t(ä)ηri b.+nuη ... terini kuvragı 319
abita t(ä)ηri b.+nuη ... agılıkı 323, 326
abita t(ä)ηri b.+nuη ädgüsüηä adrokıηa 522
abita t(ä)ηri b.+nuη ... ätözin 409, 669, 1252
abita t(ä)ηri b.+nuη ... ätözi 1019
abita t(ä)ηri b.+nuη ... eligi 1027
abita t(ä)ηri b.+nuη 1085, 1189, 1226, 1253, 1512
abita t(ä)ηri b.+nuη ätözin 1267
abita t(ä)ηri b.+nuη ätözintin 1271
abita t(ä)ηri b.+nuη eligintä 1435
abita t(ä)ηri b.+nuη kutı 1656
abita t(ä)ηri b.+nuη ... ädgüsüηä 303
abita t(ä)ηri b.+nuη ... köküziηtäki 1302
t(ä)ηri b.+nuη 974, 1615
t(ä)ηri b.+nuη körkdäşi 1047
t(ä)ηri b.+nuη körkdäşin 1145
t(ä)ηri b.+nuη köñülçä 1558
b.+nuη 1050
b.+nuη yanınta 1175
b.+nuη atın 1209
b.+nuη öskintä 1690
b.+ta öñi ärmäz 329

burnaç testi

arıg süzök b. etigi 1277

bursaη < Soğd. *pwrnsk* rahipler topluluğı (~ Skr. *bhikṣusaṃgha*)

b. kuvrag 388, 1044, 1046

b. kuvragı 445, 1072, 1072, 1094

b. kuvragıηı ädgüsü ädrämi 461

b. tüşi 464

b. kuvragınta 1001

b. kuvraglıg 1433

busan- üzölmek

b.-tölar 800

buşı < Çin. 布施 *bu shi* sadaka (~ Skr. *dāna*)

b. berip ‘bağışlamak’ 373

b. idiläri 477 (~Skr. *dānapati*)

aş b. bergäy 1089

aş b. beräyin 1306

aş b. anutup 1323

aş b. 1324

üç törlüg b. +larıg 373

buyan << Skr. *punya* sevap, iyilik

b. ädgü kılınçım(i)z 133, 423

b. ädgü kılınçları 194

b. ädgü kılınçlar(i)m(i)znu 207, 421

b. ävirgölük ol 252

b. ädgü kılınçlarımız 475

b. ädgü kılınçıg 493

b. ävirmäklig kapıg 640, 640

b. ävirmäk 643

b. 958, 1600

b. ävirip 1242, 1318, 1338, 1519, 1612

b. ädgü kılınçın 1382

agır ulug b. 1617

b. ädgü kılınç 1649

b. +lı bilgä biligli 83

buyruk vezir

b. +lar 1012

buz- bozmak, mahvetmek

b.-tumuz artattım(i)z 18

bügölänmäk bilgelik, gizemli güç

altı törlüg riđi b. +lärkä 347

bügölänmäklig büyülü, gizemli güç

riği b. küçimizni 277

riği b. küç 450

büğünlüksüz farkına varılmayacak

sakingulüksuz b. 459, 460, 462, 463, 465

bürülmäk dokunmak

y(a)ruk yaltrık b. üzä 1512

büt- tamam olmak, tamamlamak, bitmek

b.-ä tükätü 825

b.-di 825

b.-miş burhanlar 1419

b.-mişin kolulaguluk ol 557

aş buşı anutup b.-üp 1323

kanzun b.-zün 474

b.-zün 1316

bütür- tamamlamak, bitirmek

tutgalı b.-gäli umasar 261, 432

b.-gülük ärür 662

b.-üp köküzindäki 1518

ç(a)hş(a)pat, ç(a)hşap(a)t < Toh. A *sikşāpat* ~ Toh. B *sikşāpat* < Skr. *sikşāpada*
manevi emir, buyruk

ç. 1582, 1669

ç. +ın alıp 757

bodis(a)t(a)vlar ç. +ın 761

çakir < Toh A. *cākkār* ~ Toh B. *cākkār* < Skr. *cakra* tekerlek

miñ kigäylyg ç. lakşaniña 311

çambudvip < Toh A. *jambudvip* ~ Toh B. *jambudvīp* < Skr. *jambudvīpa* dünya

ç. yertinçüdä 1356

çamhuy < Çin. 懺悔 *chan hui* pişmanlık (~Skr. *pāpadeśanā*)

ç. kılmış 210

çağan < Çin. 長安 *chang an* (?) Shanxi eyaleti (?)

yänä ç. atl(ı)g 1167

çañçuñvu < (?) özel isim (?)

ç. 1124, 1139, 1146

ç. +nıñ äv yazısında 1129

ç. +nıñ iki közintä 1136

çarit < Toh B. *carit* < Skr. *carita* davranış

ç. +i boş taş 1059

çarithg < Toh B. *carit* < Skr. *carita* + Türk. *lg* (dini) davranışa sahip

ç. *ärip* 1082

çav ses

ç. *berip* 1064

çayananti < (?) özel isim (?)

ç. *atl(i)g ol bahşısinta* 1287

çaytayçuŋ < (?)

ç. *kılıp* 1094

çäçäk çiçek

lenhua ç. 367, 409, 452, 496, 1200, 1398, 1628, 1661

ç. +*imiz* 1576

hua ç. +*lärig* 126

lenhua ç. +*tä olorup* 1437

çeü < Çin. 周 *zhōu* Kuzey Zhou Hanedanlığı (?)

çeü *atl(i)g tavga{a}ç elintä* 1057

çig < Çin. 尺 *chi* uzunluk ölçüsü, adım

yüz ç. 781

çın < Çin. 真 *zhen* hakiki

ç. *kertü nomlarka* 5, 12

ç. *kertü burhanlarig* 692

ç. *kertü tayanıp* 746

ç. *kertü umunguluk* 905

ç. *kertü tınmaksızın* 1198

ç. +*ınça kertüsinçä kolulamiş* 705

ç. +*ınça kertüsinçä* 1675

çınzu < Çin. 真如 *zhen ru* böylesi, böylelik (~ Skr. *tathatā*)

ç. *tägmä ärtüktäg* 61, 421

çilä- ıslatmak

'*äŋräki üzä* ç. -*yü* 1034

çintamani < Toh B. *cintāmaṇi* ~ Toh A. *cintāmaṇi* < Skr. *cintāmaṇi* düşünce taşı

ç. *yertinçüdüki* 114

- ç. ärdini* 122
- çoğlug** parıltılı, ışıltılı
- ç. yalınlig* 153, 176
- çomrul-** batmak; batırılmak
- ç.-dumuz battımız* 597
- ç.-muş batmış* 256, 394
- çökiş-** diz çökmek
- ç.-ü olorup* 1056
- çöpik** pis, pislik, kirlilik (~ Skr. *kaşāya*)
- beş ç. yavız üdtäki* 268 (~ Skr. *pañca-kaşāya*)
- ç. yavız üdtä* 602
- ç. yavız üdtäki* 611
- çurni** << Skr. *cūrṇa* toz
- ç. karaja ton* 453
- sukançig ot ç.+larig* 114
- darmaya** << Skr. *dharmāya* özellik, karakteristik
- oom s(a)rva d. namoştute* 383
- darni** << Skr. *dhāraṇī* büyü söz, büyü sözü
- d. sözlöp* 915
- yüz miñ d. kapig* 1687
- bo özän d.+g* 363
- d.+g sözlögülük ol* 1320
- özän d.+g* 1334
- d.+si* 1254
- d.+si bo ärür* 1335
- d.+sin sözlögülük ol* 1254
- diğim** < Soğd. *dyđm* ~ *dyđmh* taç
- ärdinilig d.* 1263, 1276
- d.* 1263, 1638
- d.+ınta* 850
- dyan** < Toh. B *dhyām* < Skr. *dhyāna* meditasyon, düşünce
- d.* 713, 757, 1551
- d. içintä* 1019, 1030
- d. yañın* 1284, 1285, 1340

d. yanına 1381
bo d. 1457
bo d.+ıg 1467
d.+ıg kılguluk ol 1246
bo d.+ıg kılmış üdtä 1371
d.+ıg ölgäyşök üdtä 1466
d.+ıg kılğalı ugramış üdtä 1470
d.+ıg sözlägülük ol 1508
d.+ıg ögrätinäyin tesär 1520
d.+ıg kılıp 1521
d.+ıntın odunup 925
d.+ka kirip 711
täriñ d.+lar 963
uladı d.+larta 141
saşiu d.+ta 141
bo d.+ta bışruntılar 749
yaşamakıg titmäklig d.+ta 1243
bo d.+ta 1295
baştınkı d.+takı bodis(a)t(a)vlarıg 301
d.+tın üngülük ol 1338

dyanalabi << Skr. *dhyānalābhin* medistasyona erişmiş birisi

d. bahşıtın 917

dyanlıg < Toh. B *dhyām* < Skr. *dhyāna* + Türk. *lıg* dhyānalı, meditasyona ait

d. iş küdök 917

eđär- takip etmek

meni e.-ip bargalı 834

ediz yüce

yüz çıg e. 781

egil rahip olmayan

toyın e. artokrak adkanıp 799

el ülke, devlet, ulus

e. uluşlarta 75

e. uluşta 107, 426, 495, 541, 589, 619, 635, 1449, 1485

e.+in uluşın 615

e. bahşısı 1414, 1469
atl(i)g e.+däki kişi ärti 804
çeü atl(i)g tavga{a}ç e.+intä 1057
e.+inä körür 991
şinlim e.+kä barıp 768
e.+tä şakilig siyuhu 864
e.+tä uluşta 1678
e.+täki tegit ügä 744
ol e.+täki haşansi atl(i)g säñräm 751
atl(i)g e.+täki niñ vasita 748

elig I hükümdar, han

alku nomlarnıñ e.+i 966
uluglar e.+lär hanlar 476
hanlar e.+lär 1547

elig II el

altun öñlüg e.+i 1028
oñ e.+in beşi 1261
iki kollug oñ el.+in 1274
sol e.+in kindik altınıntın yağıp 1504
käzä yapa yorıp e.+intä 853
sol e.+intä lenhua tutup 1262
sol e.+intä utpal hua 1275
e.+intä tutmuş pranıñ adakınta 1436
oñ e.+intä şı monçuk tutup 1503

elt- yol göstermek, liderlik etmek; götürmek, iletmek

yerçiläp e.-däçi ärür 850
huñsonug e.-ip 899
uduzup e.-mişin sakıngu ol 1401

ençgü mutluluk, huzur

ençgü mäñi berdäçikä 276

ençgülüg sağlıklı

e. äsängülüg bolzunlar 471

entür- I nazma çekmek

hiri üzikig ağıtarguluk e.-gülük 1212

enür- II indirmek

könül eyin agturguluk e.-gülik 1528

er- nefret etmek, tiksirmek, küçümsemek

e.-ip öñi üdrülmäklig 531, 532, 537, 546, 591

iştäm tutçı e.-ip 806

yertinçüg e.-ip 1475

erinç zavallı

çomrulmuş batmış e. 394

erinçkä- acımak, merhamet etmek

e.-p tsoyurkap 3

erinçü suç

tsoy e. 188

ermäk nefret etme; kınanacak

e. aklamaklıg könülüg 549

e. münämäklig savlarıg 771

e. münämäklig yavız savlarıg 772

eşi görevli

eltäki tegit ügä bäg e. 744

etdür- yaptırmak

e.-üp anta basa 783

etdürmäk yaptırmak

piryan e. üzä 723

etig süs (~ Skr. *saṃskṛta*)

e. tümäg 170

ärdinilig e. 1622

burnaç e.+i 1277

etiglig süslenmiş (~ Skr. *saṃskṛta*)

e. yaratıglıg 615

e. tümäglig 1278

etil- donatılmak

e.-miş yaratılmış 398, 1299, 1499

burnaç etigi üzä e.-miş 1277

eyin için, ötürü, -den başka

e. udu bolmadım(i)z 6, 13

e. ögirür biz 195
e. ögirmiş 209
könül e. ägsüksüz kargäksiz 455
könül e. kanzun bützün 474
käntü küçi e. 488
kolulap küçi e. 1253
könül e. sözlägülük 1322, 1335
abita burhanıg e. yeđärip 1438
könül e. agturguluk enčürgülük 1528
kaçıglarıña e. yaraşı 1597
bir e. tüü 1713

fugsi < 福寺 *fu si* Chang-an'daki bir manastırın adı

f. atl(i)g säñrämtä 742

gagana << Skr. *gagana* gökyüzü

amurta g. kirtakare 1332

gandahast << Skr. *gandahastin* Buddha adı

g. yaña 747

han han

h. y(a)rlıgı üzä 741

h. vuu 746

lagyan atl(i)g h. balık 777

taitaŋ atl(i)g tavga{a}ç h. üdintä 802

taitaŋ atl(i)g tavga{a}ç h. üdintä 863

ärklig h. 896, 898

tunşin atl(i)g tavga{a}ç h. 1008

h. uguşlug ärip 1010

h. öşkintä turdaçı 1011

suu atl(i)g tavga{a}ç h. üdintä 1080

h. 1080

atl(i)g tavga{a}ç h. üdintä 1151

tavgaç h. üdintä 1182

atl(i)g h. bahşısı 1286

ärklig h. +ka 1122

h. +ka yığıp bermiş ärür 1415
uluglar eliglär h. +lar 476
h. +lar eliglär 1547
ärklig h. +nuñ tapıg udug kılıp 1115

hançü < Çin. 漢州 *Hanzhou* (?) yer adı (?)

h. atl(i)g 1151

hançuñ < (?)

h. atl(i)g 911

hanliu < (?)

ol h. atl(i)g 1193

haşansi < Çin. 霞山寺 *xia shān si* bir tapınak ismi (?)

eltäki h. atl(i)g säñräñ 751

hayşinsi < (?) özel isim (?)

h. upase 1090

hiri << Skr. *hrīḥ* bir dhāraṇī sözcüğü; hece, harf

amita-aba h. svaha 363

h. üzikig 1212, 1218

h. üzik 1220, 1224, 1229

h. üzikkä kirgäli 1227

h. užikkä 1301, 1518

h. užikkä siñürüp 1303

oom amita-aba h. svaha 1508

hua < Çin. 華 *huá* çiçek

h. çäçäkläriğ 126

aṭlığ maṅgallığ h. ol 868

h. 878

utpal h. 1275

tütsüg h. +ta 418

hualıg < Çin. 華 *huá* + Türk. *IXg* çiçekli

h. psaklıg söğütläriğ 119

adrok yeg sukançığ h. 168

hugşäg < (?) özel isim (?)

h. upase ärtmiş 1062

huiṣon < Çin. 弘宣 *hóng-xuān* (?) özel isim

h. lenhualıg kurekarka agtınp 908

bir üdtä h. bahşı 887

hung << Skr. *hūṃ* bir hece, bir dhāraṇī sözcüğü

oom h. 1326

huṣson < (?) özel isim (?)

h. körü birlä 897

h. eltip 899

h. tamu kapıṣa kirgäli 900

huṣtoṅ < Çin. (?)

h. atl(i)g 753

huun < Çin. (?) özel isim

h. atl(i)g tetsi 750

ıḍala- bırakmak, terk etmek

titmädin ı.-madın 481

ıdok kutsal; soylu, asil

ayaguluk ı. 101, 131

ı. ätözläriṣä 300

altun öṅlüg ı. ätözin 410

lakṣanlıg nayraglıg ı. ätözin 498

ı. körkdäṣ ätözin 669

ayaguluk ı. körkdäṣ ätözin 719

lakṣanlıg nayraglıg ı. 819

ı. körkünüz 824

ulug ı. tözünlärä 951

tözün ı. tuyenmiş 1285

tözünlär ı. +lar kutlarıṣa 249, 322

ımag güvence, umut

umug ı. 278, 279, 283, 395, 612, 745, 1425

umugı ı. +ı 439

umugumuz ı. +ımız 7, 54, 222, 227, 233, 239

ıman- inanmak

ısiḡ özümüztinbärü ı.-ıp 52, 392, 436

üç ärdinilärkä ı.-ıp 56, 1479

isig özümüzdinbärü ı.-ıp 263
ikiläyü yänä ı.-maz m(ä)n 67
üç ärdinilärkä ı.-tim 65
üç ärdinilärkä ı.-u 72
isig özümüztinbärü ı.-u 214
isig özümüztinberü ı.-ur 57, 59, 62

maru sonra

yertinçütä ı. kedin yınak 973

ıntın karşı taraftaki

ı. kıdıgka tögürdäçi 295

ira- uzaklaşmak

ançan ançan ı.+yu barıp 1355

irak uzak

ı. öñi üdrülüp 480, 588

ı. öñi üdrülgülük 686

ı.k tetir 1197

ı.+tın 848, 849

iru işaret, alamet (~ Skr. *lakṣaṇa*)

ı. b(ä)lgüläriğ 444

yavız ı. b(ä)lgülär 1128

iç iç, içeri

käntü özi i. berip 720

i.+i kurug 1310

özün i.+in 881

taloy ügüz i.+intä 393

lenhua i.+intä 408

lenhua çäçäk i.+intä 452, 496, 1628

y(a)ruk ävi i.+intä 873

i.+intä öñisig ädgü yıd 929

y(a)ruk yaltrık i.+intä 1005

dyan i.+intä 1019, 1030

köl i.+intä 1031, 1032

kölniğ i.+intä 1298

idiş i.+intä 1307

i.+intä 1311, 1659
y(a)ruk yaltrıklar i.+intä 1363
y(a)ruk yaşuk i.+intä 1377
öz ätöziniḡ i.+intä 1521
köñül i.+intä 1591
i.+intäki bir kâzigdä 519
ärdinilig yuul i.+intäki 1567
lenhualıḡ kurekar i.+inḡ kirip 1545
i.+tin taştın 1350

iç- içmek

s(ä)n inçip i.-gil tep 1036

içgär- içermek, almak

tartıp i.-ip 294
yakın yaguk kälip i.-ip 406
sıguru i.-ü 4, 70
tarta i.-ü 302
i.-ü tutup 351

içgü içecek

aş i. 452, 1311
tatıḡlıḡ ol i. 1077

içlig hamile

ançan i. 871

idäng her zaman

i. titrätür 1643

idi sahip

buşı i.+läri 477 (~ Skr. *dānapati*)

idiş kap

i. içintä 1307
arıḡ i.+tä 1325

ig hasta, hastalık

i.+kä kämkä 36
i.+kä täḡip 1126, 1187

igid yanlış, kötü

i. yaḡlok sakınçlarıḡ 485

üzüg i. ärmäz 732

iglä- hasta olmak

i.-p ölüp 35

iglig hastalıklı

i. kişisi 1208

iki iki

i. kölüñütä 191

i. törlüg 527, 527, 530, 649, 650, 1342

i. yanıntakı 782

i. kün 789

i. bodis(a)t(a)vlar 814

i. kişilär 822

i. közintä 1137

i. 1153

i. kollug 1261, 1268, 1274

i. kırk ‘otuz iki’ 397

i. y(e)g(i)rmi ‘on iki’ 220

i. yüz älig ‘iki yüz elli’ 1632

ikigü her ikisi

i. birlä 690

ikiläyü tekrar

i. yänä inanmaz m(ä)n 67

i. 1184

ikin iki

i. arasıntakı 308

i. arasınta 561, 714, 801

i. 815

i. ara 1396, 1530

i. arasınta 1672

ikinti ikinci

i. açok nomka 506

i. sävmäk 531, 592, 620

i. bo ätöznüñ 555

i. ögmäk 630

i. 655
i. köjülintä 679
i. b(ä)lgüsüz 687
i. ävdin barktın 721
i. yılın 784
i. yiti ärkliglig 1343, 1375
i. açok kapıglıg nomka 1460

ilän- hakim olmak

aka tökülü i.-ü 816

ilin- bağlanmak

i.-tim(i)z yapşıntım(i)z 27

ilinçsiz bağlantısız

i. köjül 704

ililmäksiz bağlanmasız

yertinçüdä i. 365

ilki başlangıç

i.+sintä nätäg ätöz 1418

ilkitinbärü başlangıçtan beri

i. tugmaksız nom 96

inçä böyle, şöyle

i. tep 64, 72, 81, 90, 103, 325, 595, 698, 711, 788, 831, 889, 891, 901, 953, 970, 972, 1056, 1068, 1093, 1116, 1122, 1133, 1385, 1443, 1480, 1510

i. kaltı 94, 515

i. k(a)ltı 96, 366, 366, 805

yänä i. 364, 372

i. 735, 833, 1014, 1194

inçip böylelikle, ayrıca

i. 201, 432, 491, 511, 609, 692, 712, 715, 734, 829, 888, 894, 902, 908, 1036, 1075, 1150, 1191, 1242, 1318, 1341, 1343, 1383, 1394, 1491, 1501, 1519, 1522

in- inmek

tözintin y(a)ruk i.-ip 1633

isig can, yaşam; sıcak

i. özümüztinbärü 52, 57, 62, 214, 391, 435

i. özümñinbärü 59

i. özümüzdinbärü 263

i. özümüz 424

i. yaşı akıp 1023

i. özin 1161

isiş- yakınlık göstermek, sevmek

ymä i.-ür 1214

istäm daima

i. tutçı erip 806

iş iş, görev

i. yumış 722

i. küdök 917

i. küdöklärtin 1186

i. küdöklär 1624

siğilig i.+iñ 1315

ädgülig i.+iñä 17

yanlok i.+lärig 893

i.+lärtä ävrilür 1098, 1172

it- itmek

i.-ip tartıp 884

kaçan ne zaman

k. kan yiriñ 585

kaçıg duyu organı (~ Skr. *indriya*)

k.+larıña eyin yaraşı 1597

kadır korkunç (~ Skr. *ghora*)

k. yavlak v(a)çrapan körkin 272

kakın- tövbe etmek

ökünüp k.-ip kşanti kılıp 733

kalañur- sevinç göstermek

k.-up öz ätözi 1645

kalı- havalanmak

uça k.-yu kälip 1135

kalık gök, gökyüzü

kök k. 74, 94, 366, 1541

kök k. +ıg körgäli 517

kök k. +ta 129, 1065

kök k. +tın 1074

kalın güçlük, zorluk

kalın a. 22

kalınçu miras

burhannıy k. 1050

kalısız tamamen

k. barça 105, 405

barça k. 152

ugurın k. 1489

k(a)lp < Toh A. *kalp* < Skr. *kalpa* çağ, devir, dönem

bir kiçig k. 1552

parmanuları sanınça k. +larta 203

säkiz on kolti k. +lartaki 888, 903

ülgülänçsiz k. +lartınbärü 400

säkiz on kolti k. +takı 1387, 1396

kaltı, k(a)ltı ki, dahası

inçä k. 94, 97, 366, 366, 515, 805

k. alku 533

k. 593, 669, 754, 793, 800, 1245, 1718

kamag hepsi, tamamı

alku k. 8, 76, 91, 97, 104, 149, 175, 181, 187, 205, 248, 256, 322, 404,

419, 466, 479, 962, 963, 1482, 1560, 1681

k. 99, 352, 451, 501, 536, 616, 996, 1001, 1674, 1707

k. +ta yeg 60, 170, 172, 173, 1289

kamaglıgsız çeşit; farklı

k. ädgüläriñä adroklarıña 314

kamagun hepsi

k. barça körtilär 1162

kamlosü < Çin. 甘露序 *gan lu xu* önsöz metni, açıklama metni (?)

k. tegmä keñ yörüg süsintä 644

kamşa- sarsılmak, titremek

täprädi k.-dı 774

kan kan

k. yiriŋ 543, 585

yürüŋ ät k. 557

k. yiriŋ birlä 569

közintä k. akıp 1137

anasınıŋ k.+ın 565

k.+ınıŋ yagınıŋ süŋökiniŋ täri 573

kan- tatmin olmak; yerine gelmek

küsüüm k.-gay ärti 766

birtäg k.-zun 358, 360, 362

k.-zun bützün 474

kaŋ baba

ög k. 556

ögi k.+ı 838, 1185

ögiŋä k.+ıŋa 837

ögüŋkä k.+ıŋka 835

ög k.+ka 477

kaŋçeüfüu < Çin. 康州府 *kāng-zhōu-fǔ* (?) özel isim (?)

k. atl(i)g 1111

kapıg kapı

bir k. 519

yükünmāk 'äŋitmäklig k. 628, 628

ögmāk külämäklig k. 631, 631

küsüŋ öritmäklig k. 634, 635

kolulamaklıg adırtlamaklıg k. 637

kolulamak adırtlamaklıg k. 637

buyan ävirmäklig k. 640, 641

altı y(e)g(i)rmi kolulamış k. 807

yüz miŋ darni k. 1687

nom k.+ı 85, 948 (~ Skr. *dharmaparyāya*)

tamu k.+ıŋa 899, 900

ömāk sakınmaklıg k.+lar 627

nom k.+larında 918, 956

ömäk sakınmaklıg k. +larka 623

kapılg kapılı

açok k. nomka 1460

kara siyah, kara

otuz şık k. burçak 1083

şık beş küri k. 1086

k. börklüg kişi 1132

karaža < Toh B. *kaşār* < Skr. *kāṣāya* rahip kaftanı, rahip giysisi

yag çurni k. ton 453

karın karın

ög k. 560

ög k. +ta 449, 564

ög k. +tın 571

karmap(a)t < Toh B. *karmapath** < Skr. *karmapatha* davranış biçimi

on k. +ta 402

karpi << Skr. *garbha* iç, orta; kaliks çiçeği

amırta k. 1330

kaş kaş

k. kavışığınıñ ikin arasındaki 307

kata kere, defa

bir k. 8, 1386

on k. 9, 269, 389, 1337, 1395

üç k. 64, 71, 363, 1309, 1326, 1426, 1430, 1434

yüz säkiz k. 146, 1422

y(e)g(i)rmi k. 1528

üçär k. 1529

k. 1530

katgur- kahkaha atmak

kültümüz k. -dumuz 15

katıg sağlam, sıkı

b(ä)k k. 1084

k. igkä tägip 1187

katıglan- ulaşmaya çalışmak, çabalamak, gayret etmek

burhan kutıña k. -daçı 473

k.-sar tavransar 1199

k.-tı tavrantı 808, 1188

k.-u bışrunu 504, 507, 526, 648, 648, 1017, 1158

köñülin k.-u 1108

iş küđöklärtin k.-u 1186

y(e)ti säkiz k.-ur 919

k.-ur ärti 1060

katıgılanmaklıg çabalayan

k.+larka 1196

katıl- karışmak, karışmak

birlä birgärü k.-ıp 569

katılış- karışmak

k.-ıp kavışıp 556

katun kraliçe

vaitih k. 1603

kavıra kısaca

k.-sınça 509, 649

kaviş- birleşmek

katılışıp k.-ıp 556

kavişig (kaşın) ortası

kaş k.+ınıñ ikin arasındaki 307

kavişmak birleşme

yürüñ ät kan k. üzä 557

kavşur- kavuşturmak

ayasın k.-ıp 1565, 1577

kay- dönmek

'äñitip k.-ıp 280

kayu bütün, (varolan) bütün her şey, bütün hepsi, ne kadar, nasıl

k. barınça 112, 113, 114, 115, 121, 147, 193, 195, 205, 254, 316, 319, 472

birök kim k. 259, 429, 442, 483, 645, 1385, 1604, 1667, 1698

k. 90, 187, 317, 508, 520, 530, 533, 593, 668, 672, 769, 785, 925, 948, 1093, 1382, 1444, 1470

kim k. 518, 524, 540, 984

k. +lar 551, 626, 650, 654, 658, 676

kaz kaz

k. ödräk 127

käç- geçmek

k. -mäzkän öñisiğ 1148

ärtmiş *k.-miş* 304

yolayu *k.-tükdin* 1140

käçür- geçirmek

bitadı k.-üp 1459

käd- giymek

k.-ip 996

ärdinilig diğim k.-miş 1263, 1276

kädim giysi, elbise

ton k. 173, 453, 1278

käl- gelmek

yanturu k.-ip 350

yakın yaguk k.-ip 406

tetsilarınta k.-ip 860

yaguk k.-ip 1021

bursañ kuvrag alku barça k.-ip 1046

k.-ip 1091

uça kalıyu k.-ip 1135

yanturu yığılıp k.-ip 1359

k.-ip täğip 1589

k.-mädük üdki 165

k.-mädük üdnüñ uçı kızığı 354

ançulayu k.-miş 441, 700, 702 (Skr. *tathāgata*)

k.-mişin kolulaguluk 167

utru k.-mişin 1164, 1364

uțuru k.-mişin 1542

ançulayu k.-mişlärkä 58, 86, 171, 178, 184, 517 (Skr. *tathāgata*)

ançulayu k.-mişlärniñ öskintä 154, 192

utru k.-miştäki 1110

bädiz bädizätgäli k.-timiz 823

nomlug oronka k.-ür 280

kälig geliş, gelme

pohen k.-in tugarlar 452

käm hasta

igkä k.-kä 36

kämiş- atmak

koğup k.-ip 486

käntü kendi

k. köñül 95

k. küçi 488

k. özümüz 603

k. özi 720, 779, 1030, 1435

k. 816

k. özläri 822

k. töpömin 1025

k. öziniñ öskintä 1297

k. ätöziniñ yakınunta 1354

k. öziniñ arıg süzök köñüli 1403

k. öziniñ almışın 1564

kärgäk gerek

k. 57

sözläyü yükünmiş k. 297, 326

küsämiş tilämiş k. 490

yorımış k. 526, 648

turgurmiş k. 547

kolulamış k. 551

sakinmiş k. 595

kut küsüş öritmiş k. 607

sözlämiş k. 671

bulgalı k. 672

bilmış k. 676

kärgäksiz kusursuz

ägsüksüz k. 455

k. tükällig bolup 1583

käriğ geniş; uzak

k. kälmädük üdki 165

kävil- zayıflamak

k.-ür küçsiräyür 585

käz- gezmek

burhanlar uluşınta k.-ip yorıp 348

k.-ä yapa yorıp 853

k. y(a)rlikazunlar 952

käzig aşama

bir k.+dä 519

käztä hemen

k. titip 548

k. bir yetinçsiz 1297

k. tolᵑ yertinçü 1376

keç uzun süre, uzun zaman

ür k. üdüñ 203

ür k. üdtä 208

k. yitlinmädin batmadın 813

ür k. bolmakıntın 942

keç- geçmek

k.-mädin 982, 1370

keᵑin batı

k. yınak 437, 827, 862, 885, 973, 1195, 1304, 1400, 1422, 1427, 1471,
1650

k. 742

ken sonra

öçmiştä k. 576

ärür k. 738

k. üdtä 1030

tükätmiştä k. 1361

anta k. 1379

käçürüp k. 1459

yıl ärᵑmiştä k. 1159

kenki daha sonra, sonraki

k. bir bädük nom 686

keñ çok; açık, geniş

k. ulug 180

k. yörüg şastarında 622

k. yörüg süsintä 644

keñşu < Çin. 國師 *guó shī* ulusal öğretici, öğretmen

k. atl(i)g han bahşısı 1285

keñür- genişletmek

üklitäyin k.-äyin 470

k.-di yağdı 769

k.-ti 743

açtı k.-ti 753

keñürmäk genişletme

k. +i ütlämäk uduzmakı 795

kep tarz, şekil

yaŋ k. 512, 1017

yaŋı k. +i 1467

k. +in nätägin 1557

kepär- kabarmak

sışıp k.-ip 577

kertgün- inanmak, doğru bulmak

k.-dilär süzüldilär 775

süzülgäli k.-gäli usarlar 464

k.-mädimiz täginmätim(i)z 5

k.-mädin ağırlamadın 770

k.-mätimiz täginmädim(i)z 13

k.-sär biz 19

k.-ür biz 162, 181

kertgünç imanlı

k. köñülin 378, 382, 385, 510

k. köñüli 1022

k. köñül 1071

k. köñüllüg 1197

kertgünmäk iman, imanlı

k. süzülmäklig köñül 40

kertü hakiki (~Skr. *satya*)

çın k. nomlarka 5, 12

k. nomka 61

k. tözkä 422

çın k. burhanlarıg 692

çın k. tayanıp 746

çın k. umunguluk taplaguluk 905

köni k. 1081

çın k. 1198

k. kurug öçmiş amrılmış 1241

çınınça k. +sinçä 705, 1675

k(e)şi < Toh A. *käşi* < Skr. (?) usta, öğretmen

k. -sinta aţ kılgu için 1062

ket- ortadan kalkmak

turup k. -mäti 930

tarıkzun k. -zün 105, 405

kıdıg kıyı, uç

uçı k. +ı 354

ıntın k. +ka tögürdäçi 295

kıdıgsız sınırsız, uçsuz, bucaksız

uçsuz k. 130, 516

kıl- yapmak, işlemek, etmek, gerçekleştirmek; göstermek

asıglıg mänilig k. - 949

tolu tükäl k. -ayın 1488

asıglıg mänilig k. -ayın 1489

k. -dılar 1167

k. -galı umatım(i)z 32

tapıg udug k. -galı 125

asıglıg mänilig k. -galı 605

kşanti k. -galı 726, 728

bo dyanıg k. -galı 1470

ömäk sakınmak k. -guluk ol 668

öñdüñki dyanıg k. -guluk ol 1246

tidıg antiray k.-ıp 17
kşanti k.-ıp 51, 733, 1159
tapıg udug k.-ıp 349, 1115
tolu tükällig k.-ıp 428
bärt baş k.-ıp 724
üçün k.-ıp koğmış 886
ülgü k.-ıp 1085
çaytayçunı k.-ıp 1094
kurug k.-ıp 1241
bir uçlug k.-ıp 1372
agır ayıg kılınçlarıg k.-ıp 1392
muğur k.-ıp 1505
dyanıg k.-ıp 1521
kata k.-ıp 1530
köñül üzä kayu k.-mış 187
sumer tag täñinçä k.-mış 194
çamhuy k.-mış 210
ätözin tilin köñülin k.-mış 401
sadukar k.-mış 1065
dyanıg k.-mış 1371
birök montag k.-sar 490
k.-tı mu ärki tep 730
öküntilär kşanti k.-tılar 775
k.-u täginür biz 112
k.-u y(a)rıkazunlar 205
asıg tuso k.-u turur 1248, 1256
savlarıg k.-u tükäştükdä 1502
tapıg udug k.-ur biz 172, 179, 184
k.-ur biz 190
kşanti k.-ur biz 403
tapıg udug k.-ur 1053
yagış saçıg k.-urlar 764
yagış saçıg k.-zun 765
k.-gu üçün 1063

siği k.-gu ol 1313

kılınç davranış (~ Skr. *karma*, *saṃskāra*)

k. adartmakı 42

agır ayıg k. 188

nizvani k. 599

ätöztäki k. 629

tiltäki k. 632

üç törlüg k. 715

birök ol k. 716

k. tüşi 1141

k. 1530

buyan ädgü k. 1649

bahşınıñ ayıg k.+ı 735

buyan ädgü k.+ıg 493

buyan ädgü k.+ım(i)z 134, 423

buyan ädgü k.+ımıznı 421

k.+ın kşanti kılğalı 726

buyan ädgü k.+ın 1383

k.+ın ävirip 1584

ädgü k.+ın 1619

ayıg k.+ınıñ küçintä 1127, 1153

tägingülük k.+lar 889

tägzingülük k.+lar 903

buyan ädgü k.+ları 194

agır ayıg k.+ları 492

yumşak üç k.+ları 1169

agır ayıg k.+ları 1388, 1397

agır ayıg k.+larıg 1392

ayıg k.+larımız 404

buyan ädgü k.+larımız 475

buyan ädgü k.+lar(i)m(i)znı 207

yeg adrok k.+larım(i)znı 254

k.+larımıznı açını yadını 402

arıg süzök k.+larta 31

kılınçlıg davranışa sahip olan

ayıg k. 21

alku kamağ k. 479

ädgü k. 656

kılmak yapma

k. üzä 596

kılmaklıg yapmalı

k. işlärtä 1172

kıltur- yaptırmak

iş yumış k.-dı 722

kın çehre, görünüş

yımşak k.+ı kırtışı 792

kırk kırk

yüz k. törlüg 314

iki k. lakşanlar ‘otuz iki alametler’ 397

kırtış, kırtış yüz, görünüş

k. üzä 574

yımşak kını k.+ı 792

kırtışlıg görünüşlü

önlüg k. 284

kıs- sıkıştırmak

k.-dılar şopag 1689

kız kız

tözünlär k.+ı 484, 518, 984 (~ Skr. kulaputra)

kızıl kızıl, kırmızı

k. yürüñ ät kan 556

kiçig küçük

k. ärkän 913

ol k. 1064

bir k. k(a)lp 1552

kiçigk(i)yä küçücük

bir k. 830

k. ogulk(t)yaka 833

k. 1183

kiğäylyg parmakly

miñ k. çakir lakşanıña 311

kikiñç cevap

k. berü sözlädi 714, 1102

upase k. 1095

kim kim, kimse

birök k. kayu 259, 429, 442, 483, 645, 1385, 1469, 1604, 1667, 1698

k. kayu 518, 524, 540, 984

k. 832, 858, 1054, 1372,

birök k. 1372

näñ k. 1458

k. +läär birök ‘kimseler’ 462, 547, 1620

kimliñ < Çin. 金陵 *jin ling* Çin'deki Nanjing'in eski adı (?)

huun atl(i)g tetsi birlä k. 750

kinđik göbek

k. altıntakı 1216

k. altınıntın 1504

k. altınınta 1522

kir- girmek

tamu kapıgıña k.-gäli 900

hiri üžikkä k.-gäli 1227

kölünükä k.-ip 60

dyanka k.-ip 711

säñrämkä k.-ip 932

anta k.-ip 1143

lenhualıg kurekar içiñä k.-ip 1545

k.-miş köl içintä 1032

tını k.-miş üdtä 1233

tını k.-miştä 1230

kirtakare << Skr. *kṛttikā* takım yıldızının adı

amırta gagana k. 1332

kişi kişi; insan

ünmiş k. 721

k. ärti 804

bir k. bar 1033
bo k. yalañuk 1116
ütlägülik bolmış k. 1118
kara börklüg k. 1132
yenik yuka k. 1531
bir k.+g 1117
bo k.+kä 1119
tişi k.+lär ‘kadınlar’ 448, 448
kayu k.+lär 672
alku k.+lär 763
urugsuz k.+lär 770
iki k.+lär 822
k.+lär 842, 1162, 1586
sänrämtäki k.+lär 1066
kim kayu k.+lär 1386, 1470
birök kayu k.+lär 1444
ol k.+lär 1448
burhannıñ atın atataçı k.+lärig 16
k.+lärkä 820
k.+lärnıñ ... ağır ayıg kılınçları 1387
k.+niñ öz ätözintä 1401
k.+niñ öskintä 1447
iglig k.+si 1208

kişilig insanlı

k. ogullug 547

kizläglic, kızläglic gizlilik, gizli

k. nomka 140, 1462
açok k. nomlarka 142
k. nom agılıkka 1407
k.+in bañurtlıgın 271

kkir pislik, kir

k. tapçalartın 479
k.+läri tıdıgları 944

kkrlig kirli

k. tapçalığı 543

kod-, koç- bırakmak

oymasar k.-masar 1530

kılıp k.-mış 886

k.-up kâmişip 486

sav söz k.-up 1113

kol- istemek

pinvat aş k.-guluk 1088

k.-u boltı 828

kollug kollu

iki k. 1261, 1268, 1274

kolmak isteme

pinvat aş k. 1091

kolti < Soğd. *kwrtı* < Skr. *koği* sayısız

miş tımân k. 290

säkiz on k. 888, 902, 1387

kolu zaman

çöpik yavız üdtâ k.+ta 602

kolula- düşünmek, anımsamak

k.-daçı tınl(i)glar 1341

k.-galı usar 584, 574

kälmiřin k.-guluk 167

k.-guluk ol 553, 557, 562, 570, 579, 583, 698, 701, 703

k.-guluk 704

sakinguluk k.-guluk 1340

k.-mış kârgäk 551

k.-mış bolur 705

altı y(e)g(i)rmi k.-mış kapıg 807

montag k.-p 546

k.-p 714, 1253

sakınıp k.-p 1404

montag k.-sar 554, 558, 562, 566, 570, 575, 579

burhanıg k.-sar 1378

öyü sakınıu k.-sar 1382

k.-yu tükättükdä 582

kolulamak düşünme, meditasyon; düşünmeli

altı y(e)g(i)rmi k. 32, 643, 664, 1384

tiltagıñ arıgsızın k. 555

ätöznüñ arıgsızın k. 559

oronıñ arıgsızın k. 563

aşınıñ arıgsızın k. 567

arıgsızın k. 572, 576, 580

k. adırtlamaklıg kapıg 637

k. adırtlamak 639

k. +ıg 33

k. +ka kälip 1090

kolulamaklıg düşünmeli, düşünme

k. adırtlamaklıg kapıg 636

k. yorıg 657

kolun- dilemek

kut k.-u täginür m(ä)n 82, 84, 85, 87, 89

kolunmak isteme; talih

kut k. +ın 427

bodis(a)t(a)vnıñ ... k. +ıña 49

bodis(a)t(a)vnıñ kut k. +ıña 110, 1487

säkiz älig törlüg kut k. +ka 266

kolunmaklıg isteyen, istemekli

kut k. küçi 3, 183

kut k. ... küçintä 153, 176

säkiz älig kut k. 226

kut k. küçünüz 293

k. 1595

konşi im << Çin. 觀世音 *guan shi yin* ünlü bir bodhisattva (~ Skr. *avalokitêśvara*)

k. im bodis(a)t(a)v 320, 1097, 1259, 1260, 1314, 1425, 1540, 1635,

1657

kool kol

k. +ın sunmaz ärkän 824

koş- iki katına çıkarmak, ikiye katlanmak

k.-a bışrunguluk nomta 143

kop tamamen, bütünüyle

k. 100, 201, 277, 509, 1022, 1108, 1228, 1618

korkınçsız korkusuz (~ Skr. *abhaya*)

k. ayınçsız 338

kov- kovmak

k.-up sıkıp tañıp 722

kök gökyüzü; mavi

k. kalık 74, 94, 366, 1541

k. kalıkta 129, 1064

k. kalığı 517

k. öñlüg y(a)ruk 873

k. kalıktın 1074

kökär- gövermek

k.-ip tatarıp 577

köküz göğüs

k.+indäki ať manğal 309

k.+indäki hiri užık 1229, 1518

öz k.+indäki ay t(ä)ñri tilgäniñä 1231

k.+intä bir lenhua 1491

k.+intä bir tört yalpurğaklıg lenhua 1524

k.+intäki hiri üžikig 1218

k.+intäki hiri užikkä 1303

öz k.+iñä yanıp 1234

köl göl

ärdinilig lenhualıg k. 1031

kirmiş k. içintä 1032

töltäglig k.+lärig yuullarıg 127

k.+niñ içintä 1298

k.+täki suvug 1037

köligä gölge

k. täg ärip 1498

kölünü taşıt

ulug k. 344, 353, 1698

k. +k̄ä kirip 60

iki k. +tä 191

ulug k. +täki nom 1610

köni doğru, gerçek, hakiki

k. tüz tuymak 50, 79, 356, 428, 502, 514, 983, 987, 1572

k. ögümüz 339

k. tüz tuymakıg 440

k. nomnuñ ädgüsü adrokı 459

k. nomlug agılıkın 469

k. nomlar 684

k. yorıg 685

k. kertü 1081

könül- düzeltmek

öñädü k.-ü 1180

könül gönül; düşünce (~ Skr. *manas, citta*)

k. örit- ‘karar vermek’

k. öritip 17, 40

ömiş sakınmış üdtä k. 29

k. öritür m(ä)n 80

käntü k. 95

k. öritdilär 98, 99

bodi k. öritü 102

k. üzä 187, 661, 667, 668, 678, 704

tñl(ı)g k. +intä 330

k. 331, 762, 1618, 1643

k. tözintä 332

k. eyin 455, 474, 1322, 1335, 1528

y(a)rlıkançuçı k. 855

kertgünç k. 1071

k. içintä 1591

burhannıg k. +çä 1558

tñl(ı)g k. +i 329

süzök kertgünç k. +i 1022

arıg süzök k. +i 1403

k. +i üzä 1501
kop k. +in 201, 278, 1108, 1228
kertgünç k. +in 378, 382, 386, 510
ätözin tilin k. +in 401
k. +in arıtıp 733
k. +in 1252
bir uçlug k. +in 1304
k. +in yığıp 1344
ögin k. +in 1371
sımtagsız k. +in 1457
k. +intä 330, 455, 635, 679, 680, 682, 1505, 1510
k. +iñä yaraşı 525
ulug y(a)rlıkançuçı k. +kä 641
ädgü ögli y(a)rlıkançuçı k. +läri 70
tınl(i)glarınıñ k. +lärintä 327
k. +lärintä sakınçlarınta 1626
bodi k. +üg 72
k. +üg ögirdürtäçi 117
k. +üg ömiş bolur 331
öñi üdrülmäklig k. +üg 538, 546
ermäk aklamaklıg k. +üg 550
ögüg k. +üg 976
bodi k. +üm 91
ätözümüz k. +ümüz 37, 338
ätözümüz tilim(i)z k. +ümüz 150
ulug taplaglıg k. +üm(ü)z 180
k. +ümüz 337
k. +ümüztä 20, 24, 26
ädgü ögli y(a)rlıkançuçı k. +üñüz 279
k. +üñüznüñ arığı süzöki 367

könüllüg gönüllü; düşünceli

y(a)rlıkançuçı k. 20, 54, 63, 221, 227, 233, 238, 267, 283, 397, 440,
1424, 1429
öglüg k. 494

k. 921, 1421
süzök kertgünç k. 1198
ädgü ögli k. 1424, 1428
bir uçlug k. 1440

köp çok

k. yigi 116, 120

kör- görmek

k.-gäli bolup 106, 1448
ulug bodis(a)t(a)vlarka k.-gäli 320
k.-gäli bolurlar 444
k.-gäli bolmuşta 517
k.-gäli bolmakım 818
k.-gäli bolur 1378, 1406, 1712
umug inag boltaçı k.-gäli ärklig 1425
k.-gäli bolguça ärsär 1714
kayu k.-miş 925
bakıp k.-sär 516
alıp k.-sär 884
k.-sär s(ä)n bilir mü 1101
alıp k.-sün 1075
bäliñtäg k.-ti 811
turmuşın k.-ti 924
tägip k.-ti 933
yänä ymä k.-ti 936
dyan içintä k.-ti 1019
bursañ kuvragınta k.-tilär 1002
kamagun barça k.-tilär 1162
kişilärig k.-tükdä 16
yänä k.-tüm 1177
sintao bahşıka k.-ü 734
huñsonug k.-ü 897
burhanıg bodis(a)t(a)vlarıg k.-ü 1644
yüüz yügärü k.-üp 136, 344, 416, 812, 1022, 1484
bäkiz b(ä)lgülüg k.-üp 341

ıdok  t zin k.- p 410, 498
abita burhanıg k.- p 625
k.- p  rtip 862
anı k.- p bilg li 883
anı k.- p 1021, 1041
k z  z  k.- p 1104
k.- p b li t g 1150
ag ınmıŐın k.- p 1646
eli a k.- r 991
k.- r  z  t zin 1710
bursa  kuvragıg k.- rl r 446

k rk g r n Ő

burhan k.+i 1087
v(a) rapan k.+in 273, 1598

k rkd Ő g r n Ől ; yansıma, suret

ıdok k.  t zin 670, 719
burhanıg k.+i 841, 1047
burhannıg k.+in 1145
ıdok k.+ n z 819, 824

k rkit-, k rki - g stermek

k.-d  i siz 292
b( )lg rtd  i k.-d  ik  273
y(a)rlıgı k.-ti 1146
okıtu k.-  s zlay  509
k.-  s zl dil r 1087
k rkin k.-  1598

k rkitm klig g stermeli

k. 1599

k rkl  g zel

tokılg k. lakşan 286
tokılg k.  t zlg 1500

k rkl g g zel

sınlıg k. m nizlig 1067

k rm k g rme

biz amtı k. 276

köti- koku salmak, koku çıkarmak

bura k.-yü yıdıtı 1006

bura k.-yü 1107, 1179

kötit- kokutmak

k.-i năçätä 875

kötrül- yüceltmek

burhan atı k.-mişlär 457

kötür- taşımak

pra tuug k.-üp 1163

hiri üžik k.-üp 1225

hiri üžikig k.-üp 1219

köyür- yakmak

tütsüg k.-üp 1048

köyürgü yanan

k. tütsüg 174

köz göz

k. üzä körüp 1104

k.+i 1157, 1302

azrua k.+i 1219, 1225, 1532, 1544

k.+intä isig yaşı 1022

k.+üm üzä 817

iki k.+intä kan akıp 1137

közsüz gözsüz

k. ärti 1154

közün-, köžün- görünmek

ädlär k.-mädin 1357

y(a)ruk yaltrıklar ok k.-mişin 1357

k.-ti b(ä)lgürti 908

lenhua çäçäk k.-üp 1398

b(ä)lgürär k.-ür 456

k.-ür ärip 851

bäkiz b(ä)lgülüg k.ür 1717

közüngülüg görünür

b(ä)lgülüg k. 947

kşan < Toh A. *kşana* (*kşam*) < Skr. *kşana* an, hâlihazır

k. k. sayu 1396, 1396

bir k. üdtä 1566

k. +ta ärtip aşıp 413

bir k. +ta ötrü 1399

kşanti < Toh A. *kşānti* ~ Toh B. *kşānti* < Skr. *kşānti* bağışlama, af etme; pişman

tižit k. 1

k. kılıp 51

k. kılur biz 403

k. kılğalı 726

k. kılğalı 728

ökünüp kakınıp k. kılıp 733

öküntilär k. kıltilar 775

k. kılıp 1159

kuğ- dökmek

arıg silig aş k.-up 1325

kulut kul, köle

k. 1102

k. +lar 334

k. +larnıñ ätözümüzni 412

k. +nıñ turguluk oronum 759

kurekar < Toh A. *kurekār* ~ Toh B. *kwrakar* < Skr. *kūṭāgāra* tapınak

lenhualıg k. +ka 909

lenhualıg k. 907, 1541, 1545

kurug boş

yok k. tözlüg 96

k. äriür 690

k. üçün 691

k. kılıp 1241

kertü k. 1241

içi k. 1310

kurultur- zarar vermek, bozmak

bärt baş kılıp k.-dı 724

kut mutluluk, kutsallık, saadet, talih

k. kolunmahlıg küçi 3, 183

k. kolunmahıña 49, 110, 1487

k. kolunu 82, 83, 85, 87, 88

k. küsüş 103, 213, 333, 357, 359, 360, 434, 465, 607, 619, 633, 634, 636, 1049, 1055, 1296, 1480, 1510

k. kolunmahlıg ... küçintä 152, 176

säkiz älig k. kolunmahlıg 226

säkiz älig törlüg k. kolunmakka 266

k. kolunmahlıg küçünüz 293

k. küsüşinä 316

k. kolunmahın 427

k. küsüşin 1490

anuk suv k. +ı 1308

burhannıñ k. +ı 1656

burhannıñ k. +ın 43

burhan k. +ın 50, 88, 89, 197, 356, 375, 429, 502, 514, 606, 672, 977, 983, 985, 987

burhan k. +ıña 55, 80, 98, 99, 222, 228, 234, 239, 267, 397, 422, 442, 472, 500, 663, 1421, 1549

k. +ıña 132, 1290

bodis(a)t(a)vlar k. +ıña 243

burhan ärdini k. +ıña 380

nom ärdini k. +ıña 384

bursañ kuvrag ärdini k. +ıña 388

konşi im bodis(a)t(a)v k. +ıña 1426

tayşiçi bodis(a)t(a)v k. +ıña 1430

sundapni k. +ıña 1579

k. +larıña 217

ıdoklar k. +larıña 249, 323

kutgar- kurtarmak

ozgurdaçı k. -daçı 294

ozgurgalı k. -galı 82

isig özin k. -galı 1161

kutlug kutsallığa erişmiş

k. tnl(i)g 1679

kuutin < (?) özel isim (?)

k. atl(i)g bahşıka 1015

kuutoŋ < (?) özel isim (?)

k. bahşıka 910

k. atl(i)g bahşı 912

k. bahşı 913, 922

kuvrag topluluk (~ Skr. *saṃgha*)

bursaŋ k. 388, 1044, 1046

t(ä)rs nomlug k. 774

terini k. +ı 319, 340, 638

tözünlär k. +ı 1446

k. +ı birlä 1587

bursaŋ k. +ıg 445, 1072, 1072, 1094

bodis(a)t(a)vlar k. +ın 291

ş(i)mnular k. +ın 467

bodis(a)t(a)vlar k. +ınta 76, 159

bursaŋ k. +ınta 1001

k. +ıŋa 1052, 1053

bursaŋ k. +nıŋ ädgüsi ädrämi 461

kuvraglıg topluluğa ait

bursaŋ k. 1433

kü- gözetmek, korumak

k.-yü küzätü 272, 491

küç güç, kuvvet; saye (~ Skr. *bala*)

riđi bögülänmäklig k. 450

kut kolunmaklıg k. +i 3, 183,

burhanlar nıŋ riğilig k. +i 459

käntü k. +i 488

k. +i eyin 1253

ärki k. +i 1374

ken k. +i 1379

riđi bögülänmäklig k. +imizni 277

k. +in arıtı bulmaz 975
ädgü kılınçım(i)z k. +intä 134
riğilig k. +intä 153
çoğlug yalınlig k. +intä 176
ayıg kılınçınıñ k. +intä 1128, 1153
kut kolunmaklıg k. +üñüz 293

küçsirä- güçsüzleşmek

kävilür k. -yür 585

küç- beklemek

olarnı k. -älim 861

küdök, küğök iş, görev

iş k. 917

iş k. +lär 1624

iş k. +lärtin 1186

kül- gülmek

k. -tümüz katgurdumuz 15

külä- övmek, methetmek

ögüp k. -p 710

ögä k. -yü 296, 847, 1578, 1708

k. -yü 858

ögär k. -yür 1565

ögärlär k. -yürlär 458, 1571

külämäk methetme, övme

ögmäk k. 633

külämäklig övmeli, mehtmeli

ögmäk k. kapıg 630, 631

külçir- gülümsemek

k. -ä olorup 791

kün gün

iki k. 789

üç k. 789

bir k. 1126, 1205, 1444

k. üdintä 1138

yeti k. 1648

ätözniñ ayı k. +i 568
başınıñ tuggu k. +i 872
birök k. +iñä 1529
üç k. +kä tägi 928
yeti k. +kä tägi 1079, 1444
yeti k. +tä 335
bökünki k. +tin 66

küntüz gündüz

k. tünlä 487

küri ölçek, hacim ölçüsü

beş küri kara 1086

küsä- istemek, dilemek, arzu etmek

k.-däçi tnl(i)glar 260, 430
k.-däçi tözünlär 524
k.-däçi tözün tnl(i)glar 594
sävgülük k.-gülük ol 1478
k.-miş tilämiş kargäk 490
k.-miş lenhua çäçäk 495
sukavati uluşug k.-p 920
k.-p 1083
tuggalı k.-sär 646
k.-särlär tiläsärlär 485, 542, 1585

küsämäklig isteme

sävämäk k. yorıg 532, 592, 620

küsänçig arzu edilen, istenilen

beş törlüg k. mänjilärkä 535, 586

küsüş dilek, istek, arzu

kut k. öritgülük 103, 213, 434, 619, 1510
kut k. öritür 333, 465
kut k. öritü 357, 359, 360, 1049, 1055, 1296
k. öritür 470
kut k. öritmiş 607
kut k. öritmäklig kapıg 634, 634
kut k. öritmäk ärür 636

k. 1025

kut k. öritip 1480

kut k. +in öritü 1490

k. +in 1648

burhannıñ ... kut k. +iñä 316

bo k. +läri 358, 360, 362

alku k. +läri 473

k. +üm 68, 478, 764, 766, 1481, 1511

k. +ümüz 133, 202, 217, 222, 228, 234, 239, 243, 249, 404

k. +ümüztä 278

kүүлüg ünlü, şöretli

aılg küülüg 126, 996

küün < Çin. 卷 *juàn* bölüm

k.sav söz koğup 1113

küvüz kibir

küvüz ärkligligniz 289

küzät-, küzät- gözetmek, kollamak

küyü k.-ü 272, 491

lagyañ < Çin. 洛陽 *luo yang* Çin'in eski başkenti

l. atl(i)g han balık 777

yılın başında l. 880

lakşan < Toh A. *lakşam* ~ Toh B. *lakşane* < Skr. *lakşana* alamet, işaret

l. nayraglarka 286

l. 1681

yürün oron l. +intakı 411

uşnir l. +ıña 306

yürün oron l. +ıña 308

miñ kigäylig çakir l. +ıña 311

iki kırk l. +lar 398

şopag altun öñlüg l. +lar nayraglar 1498

l. +ları naryagları 1613

l. +ların nayragların 454, 1505

l. +larıña nayraglarıña 312

lakşanlıg < Toh A. *lakşam* ~ Toh B. *lakşane* < Skr. *lakṣaṇa* + Türk. *lıg* işaretli,
alametli

oron l. 232, 288

l. nayraglıg 498, 819, 1556

lenhua < Çin. 蓮花 *lian hua* nilüfer çiçeği

l. çäçäk 366, 409, 1661

tokuz bölöklüg l. içintä 408

ärdinilig l. çäçäk 451, 1200

küsämış l. çäçäk içintä 495

l. alır 871

l. yapırğakınta 1194

l. üzäsintä 1257

l. tutup 1262

bir l. 1300, 1491, 1523

udgakı l. 1300

altunlug l. çäçäk 1398

altunlug l. çäçäktä 1437

ärdinilig l. 1500

yalpırğaklıg l. 1525

l. 1588, 1658,

l. çäçäk içintä 1628

arıg süzök l.+ta 247

lenhualıg < Çin. 蓮花 *lian hua* + Türk. *lıg* nilüfer çiçekli

l. kurekar 907

l. kurekarka 908

ärdinilig l. köl 1031

lenhualıg kurekar 1541, 1545

liñ sūtra adının parçası

vaphuaki l. vimake 876

liuçıci < (?) özel isim (?)

l. atl(i)g bir upase 1008

l. upase 1036, 1021, 1047

l. upaseka 1012

luçeu < Çin. 魯州 *lǔ-zhōu* şehir adı

l. atl(i)g balıktaki 916

luñmunşan < Çin. 龍門山 *lóng mén shān* dağ adı

l. atl(i)g tagta[kı] 780

luşyanta < Çin. (?) Vairocana

l. t(ä)ñri burhan 781

m(a)has(a)t(a)v < Toh B. *mahāsattve* < Skr. *mahāsattva* büyük canlı

bodis(a)t(a)vlar m. +lar 248, 322

mañçuşiri << Skr. *mañjuśrī* bir Bodhisattva

m. bodis(a)t(a)v 933, 953, 972

m. bodis(a)t(a)vniñ tägräsintä 938

m. bodis(a)t(a)vka 970

maña bana

m. 764, 818, 827

mañgal < Toh A. *mañkal* ~ Toh B. *mañkāl* < Skr. *mañgala* şans, mutluluk

ağ m. tegüçi 310

mañgallıg < Toh A. *mañkal* ~ Toh B. *mañkāl* < Skr. *mañgala* + Türk. *lıg* şanslı, talihli

ağ m. 444, 868, 869

mañra- çağırmaq

orlayu m. -yu 38

m(ä)n ben (1. tekil kişi zamiri)

m. 57, 65, 67, 73, 80, 82, 84, 85, 87, 89, 98, 100, 101, 132, 150, 214, 369, 391, 435, 471, 663, 821, 906, 961, 1295, 1416, 1422, 1427, 1432, 1439, 1456, 1481, 1485

mäniñ benim

m. +iñ ... bodi köñülüm 90

m. +iñ tapıççı 845

m. +iñ savım 1042

m(ä)nsiz bensiz (~ Skr. *nirātmaka*)

m. ärür 94

mäñgün ebedi

m. turu y(a)rlıkadaçı 379, 383, 386

mäni mutluluk, huzur

ençgü m. berdäçikä 276

beş törlüg küsänçig m. +lär 586

beş törlüg küsänçig m. +lärkä 535

yok ärür m. +si tep 545

mäjilig huzurlu, mutlu; yararlı, faydalı

artokrak m. 10, 46, 107, 218, 224, 229, 235, 241, 245, 250, 258, 265,
342, 352, 396, 415, 425, 433, 437, 482, 484, 494, 541, 589, 594, 619,
646, 1283, 1399, 1423, 1428, 1439, 1449, 1476, 1484, 1584, 1592,
1650, 1653, 1666, 1678, 1679

asıgılg m. 204, 605, 949, 1489, 1566,
m. 1673

mäjizlig görünüşlü

sınlıg körklüg m. 1067

meni beni

m. 70, 834

miğik < Soğd. *myd'kk* ruhban sınıfından olmayan

m. partagçan tınlıglar 533

minçü < (?)

tavgaç han üdintä m. 1182

miñ bin

m. tümän kolti 290

m. kiğäylig çakir lakşanıñ 311

tümän tört m. lakşanlarıña 312

yüz m. darni kapıg 1687

m. bälgürtmä bodis(a)t(a)v 1694

monça böyle

bo monça 821, 1585

monça 927, 1027, 1134, 1181

monçuk tespah

şı m. tutup 1503

monçulayu bu şekilde

monı m. 71,102, 581, 1018, 1141

m. 325

monı bunu

m. monçulayu 71, 102, 581, 1018, 1141

m. 432

monta bundan, bunda

m. basa 55, 138, 252, 282, 362, 364, 371, 375, 389, 1339, 1343, 1465

m. 1341, 1717

montada burada

montada ulatı 129

montag bu şekilde

m. 42, 64, 277, 296, 490, 538, 540, 545, 553, 558, 562, 566, 570, 574,
579, 704, 709, 1006, 1045, 1055, 1098, 1114, 1157, 1216, 1221, 1239,
1296, 1304, 1337, 1352, 1404, 1434, 1490, 1527, 1543

montakı bundaki

m. alku kişilər 763

mu soru eki

kıltı m. 730

turgay m. 789

mudur << Skr. *mudrā* el hareketleri, pozisyonları

abita burhannuŋ m. 1189

samaya m. 1268

m. kılıp 1505

munuŋ bunun

m. aŋı 554, 558, 562, 566, 570, 575, 580, 620

m. ikin arasında 714

muŋad- hayret etmek, şaşırmak

taŋlap m. -ıp 710

muŋadınçığ şaşırtan, hayran bırakan

taŋlançığ m. 1003, 1363

mü soru eki

bergäy m. sän 1089

bilir m. s(ä)n 1101

münämäklig kınanacak, ayıplanacak

ermäk m. savlarıg 771

ermäk m. yavız savlarıg 772

- namo** << Skr. *namo* saygı
n. yükünür m(ä)n 663
n. 1255
- namo stute** << Skr. *namo stuti* saygı, övgü
oom s(a)rva budaya n. 380
oom s(a)rva darmaya n. 384
oom s(a)rva saṅgaya n. 387
- naryag** < Moğ. *nairag* işaret, alamet (~ Skr. *anuvyañjana*)
lakşanları n.+ları 1613
- naryaglıg** < Moğ. *nairag* + Türk. *lıg* alametli, işaretli
lakşanlıg n. ätözin 1556
- nayrag** < Moğ. *nairag* işaret, alamet (~ Skr. *anuvyañjana*)
lakşanlar n.+lar 1499
lakşanların n.+ların 454, 1506
lakşanlarıña n.+larıña 313
lakşan n.+larka 286
säkiz on törlüg n.+larka 399
- nayraglıg** < Moğ. *nairag* + Türk. *lıg* alametli, işaretli
lakşanlıg n. 498, 819
- nayvaziki** < Toh A. *naivāsik* < Skr. *naivāsika* canavar, şeytan
tag n.+si 756, 758
- nä ne**
n. üçün 328, 705
n. monça 1134
- näçä ne kadar**
n. 19, 598
- näçätä eğer**
n. birök 875, 1000
- näçök nasıl**
n. 1024
- näᅇ büsbütün; asla**
n. 861, 1228, 1372, 1383, 1458
- nätäg nasıl**
n. 97

nätäg öyü s[akınu] 971,
nätäg ätöz 1418
nätäg yañın öritgölük 1625

nätägin nasıl

n. tep tesär 1454
n. bolgay 1557
n. bilgäli ukgalı 1559
n. 1619

niñ < Çin. (?) bir yer adı

eltäki n. vasita 748

nirvan < Toh A. *nervām* ~ Toh B. *nervām* < Skr. *nirvāṇa* mutluluk, huzur

n. bulu 200
n. bulmuş 801

nizvani < Soğd. *nyzβ'n'k* hırs, tutku (~ Skr. *kleśa*)

amranmak n. 552
başlagsızınbärü n. 596, 598
täriñ n. 944
n.+lar üzä 5
n.+lar tıtagınta 186
amranmak n.+lar 584
n.+lar adkangular 601

nom < Soğd. *nwm* öğreti (~ Skr. *dharma*)

n. uguşındaki 74, 160, 228, 234, 361, 378, 386, 423, 642, 1511
n. kapıgı 84, 948 (~ Skr. *dharmaparyāya*)
tuğmaksız n. 96, 137, 345, 609, 610
n. uguşintakı 217, 223, 240, 244, 249, 357, 359, 382, 471, 478
n. ärdinişiñä 318
n. uguş agılıkı 324, 326
n. ärdini kutıña 384
ädgü n. 507
n. tözintin 590
bädük n. 686
n. 745, 779, 1610, 1674
n. kapıglarında 918, 956

n. okıtur 1064
n. agılıkka 1407
n. uguşı 1418
burhan n.+ı 947
kertü n.+ka 62
kizläglic n.+ka 140, 1463
açok n.+ka 506, 511
açok kapıglic n.+ka 1460
n.+lar 93, 512, 962
bädük n.+larta 684, 685
n.+larig äşidip 345
n.+larig bütürgäli 432
çın kertü n.+larka 5, 12
açok kizläglic n.+larka 142
ädgü n.+larka 504
n.+larnıñ eligi 966
açok n.+ta 138
kooşa bışrunguluk n.+ta 143
ädgü n.+ta 1409, 1464
tugguluk n.+ta 1462
köni n.+nıñ ädgüsi adrokı 459
ädgü n.+ug 1642

nomdaş aynı öğretiyeye inananlar

ädgü öglilärim(i)z n.+larımız 418
n.+larıña 926

nomla- anlatmak

n.-mışların 936
sudurug n.-mıšta 1051
n.-p 1706
savıg n.-yu 978
ögä küläyü n.-yu 1708
n.-yurlar 1548

nomlagu ögüt verme

kayu n. 317

nomlug < Soğd. *nwm* + Türk. *lug* öğretiyeye ait

ulug n. tilgänig 51

n. tilgän 199, 208

n. oronka 280

n. ätöziñä 298

n. y(a)rlıgın 417, 499, 625

köni n. agılıkın 469

n. bışrunmak 652

n. 768

t(ä)rs n. kuvrag 774

n. üd 794

n. oglumuz 1548

n. oglum 1691

t(ä)rs azağ n. +larıg 274

t(ä)rs azağ n. +larka 68

noş < Soğd. *nwš* iksir, hayat iksiri

n. rasyanlıg aş içgü 1311

n. rasyan bolmış 1327

oğgurak kesin olarak

o. adırtlıg 10, 47, 270, 342, 408, 447, 496, 522, 528, 988, 1305, 1405

o. 834

oğguraklan- şüphe etmek

köñülümüztä o.-madımız 20

odun- uyanmak

o.-tukta 1039

dyanıntın o.-up 925

oglagu yumuşak, narin

o. yımşak 792

oglan çocuk, evlat

o.-larınıñ birtäg umuğı inagı 439

tınl(ı)g oğlanlarıña 77, 394

ogul oğul

tözünlär o.+ı 483, 518, 984, 1655 (~ Skr. *kuladuhitr*)

nomlug o.+um 1691

nomlug o.+umuz 1548
ayaguluk o. 869
o.+kiya 837, 839
kiçigk(i)yä o.+k(i)yaka 833
o.+k(i)yaniş savın 838

ogullug evlatlı

kişilig o. 547

ok pekiştirme edatı

o. ağkandım(i)z 25
antag o. 292, 583
ol o. 331, 331, 413
ançulayu o. 701, 703
anılayu o. 763
antak(i)ya o. 1149, 1165
y(a)ruk yaltrıklar o. 1357

okı- okumak; çağırmaq; öğrenmek

o.-madın 1699
şlokug o.-p sözlöp 489
o.-yu 1133

okıt-, okıt- anlatmaq

o.-u körkitü sözläyü 509
nom o.-ur ärti 1064

oksuz devamlı, daima

o. arasız 1236

okşatı benzeyen

şopag altunka o. 284
o. ädgü 874

ol o

o. 65, 68, 73, 81, 82, 83, 85, 87, 88, 90, 103, 108, 115, 139, 147, 202,
217, 223, 228, 234, 240, 244, 249, 252, 256, 282, 331, 331, 337, 343,
352, 364, 365, 370, 372, 376, 390, 391, 404, 407, 413, 447, 451, 457,
462, 479, 508, 530, 533, 551, 553, 558, 562, 566, 570, 574, 579, 583,
593, 616, 620, 626, 645, 650, 659, 665, 666, 668, 668, 695, 698, 701,
703, 708, 713, 716, 725, 727, 732, 747, 751, 752, 755, 758, 773, 776,

779, 803, 804, 814, 830, 833, 846, 855, 868, 870, 870, 898, 920, 951, 953, 965, 972, 974, 978, 1001, 1004, 1005, 1009, 1011, 1012, 1024, 1027, 1032, 1036, 1036, 1037, 1047, 1054, 1058, 1061, 1064, 1066, 1071, 1075, 1076, 1077, 1081, 1092, 1099, 1100, 1106, 1112, 1115, 1118, 1120, 1129, 1135, 1136, 1139, 1152, 1155, 1159, 1168, 1177, 1193, 1210, 1221, 1228, 1230, 1230, 1232, 1233, 1234, 1235, 1239, 1239, 1246, 1251, 1254, 1256, 1258, 1258, 1260, 1263, 1265, 1265, 1267, 1269, 1279, 1280, 1281, 1287, 1298, 1300, 1313, 1320, 1335, 1338, 1339, 1349, 1352, 1354, 1358, 1358, 1360, 1360, 1362, 1365, 1372, 1373, 1375, 1377, 1377, 1380, 1382, 1385, 1387, 1394, 1401, 1401, 1416, 1422, 1426, 1430, 1434, 1440, 1441, 1443, 1447, 1448, 1477, 1478, 1481, 1481, 1483, 1485, 1497, 1501, 1507, 1509, 1511, 1511, 1519, 1524, 1527, 1529, 1539, 1542, 1542, 1546, 1546, 1563, 1573, 1622, 1631, 1631, 1636, 1638, 1658, 1676

olar onlar

o. +nı küdälim 861

olor- oturmak

burhanıg töpösintä o. sakınıp 1245

ärdinilig lenhua üzäsintä o. -u 1501

külçirä o. -up 791

arslanlıg oronta o. -up 935

çökiü o. -up 1056

altunlug lenhua çäçäktä o. -up 1437

yarım bagdaşını o. -ur 1260, 1267

samaya muður tügüp o. -ur 1269

on on (~ Skr. *dasa*)

o. kata 9, 269, 389, 1337, 1395

o. oronlartın 304

o. törlüg nayraglarka 399

o. karmap(a)tta 402

säkiz o. kolti k(a)lplartakı 888, 902, 1387

o. k(a)lptakı 1396

o. 1531

ontın on

o. sıyarkı 7, 68, 73, 148, 195, 215, 348, 378, 382, 386, 419, 725, 852,
1052

o. sıyar 190, 456, 1229

oŋ sağ

o. eligin 1261, 1274

o. eligintä 1503

oŋaru sağ, sağ taraf

o. ävrilip turur 287

oŋay önemsiz, değersiz

uçuz o. 1456

oom << Skr. *om* dinsel bir yemin sözü

o. s(a)rva budaya namoštute 379

o. s(a)rva darmaya namoštute 383

o. s(a)rva saŋgaya namoštute 387

tatyada o. amırta 1329

o. amita-aba hiri svaha 1508

o. hung 1326

ootlug ateşli

o. 805

ordo saray

o. 740

o. balık 743

öz o. +sıya 778

orla- bağırarak, seslenmek

o.-yu maŋrayu 38

tavranu o.-yu 901

ornan- yerleşmek

ulug kölünü yolta o.-ıp 353

ornanıt- yerleştirmek

o.-ıp urup 720

oron makam, yer, mevki (~ Skr. *bhūmi*, *āyatana*)

ögmäk o. 92

sumer tagça o. 232

yürün o. 288, 308, 411, 736

o. 707
o.+ınıñ arıgsızın 563
bäg o.+ıña 1013
nomlug o.+ka 280
taymaksız o.+ka 413
amıl aglak o.+larıg 118
o.+larınıñ yüzär 937
bo o.+larta 118
on o.+lartın 304
o.+ta yığultılar teriltilär 755
ämgänglig o.+ta 906
arslanlıg o.+ta 935
o.+ta yıgılmış terilmiş 1106
o.+ta tıdıp särgürüp 1121
o.+ta 1204
aglak o.+ta 1471
turguluk o.+um 759

orñon orta

baştınkıta o.+kı 1697

osuglug gibi

o. 170, 370, 538, 540

ot ot

sukançıg o. çurnılarıg 114

otuz otuz

o. şık kara burçak 1083
bir o. ‘yirmi bir’ 1527
yeti o.+ka ‘yirmi yedisine’ 790

oy- oymak, delmek

o.-masar koğmasar 1530

oz-, ož- kurtulmak

ämgänglärtin üngäli o.-galı umazlar 539
ämgänglärtin ünüp o.-up 541

oğgur- kurtarmak

o.-daçı kutgardaçı 293

o.-galı kutgargalı 82

o.-u y(a)rlıkadaçı 395

ö- düşünmek (~Skr. *smṛti*)

ö.-däçi bilgä biliglig 346

ö.-gäli sakingalı 38, 666

ö.-gülik sakinguluk 1465

ö.-mädin sakinmadın 682

ö.-mämäk sakinmamak 678

ö.-miş sakinmiş üdtä 29

ö.-miş bolur 332

ö.-miş sakinmiş 673

ö.-p sakinıp 679, 681

ö.-sär sakınsar 28, 455

burhanıg ö.-sär 331

ö.-yü sakınu 139, 272, 487, 971, 981, 986, 1382, 1660

ädgü ö.-gli bahşı 41

ädgü ö.-gli 69, 221, 227, 232, 238, 279, 855, 1424, 1428

ädgü ö.-glilärimiz 417

ö.-glilärkä 1173

öç- ortadan kalkmak, yok olmak

ö.-är alkınur 889, 904

ö.-miş amrılmış 1241

bo ätöz ö.-miştä 576

ö.-üp alkınıp 492, 1398

ödräk ördek

kaz ö. 127

ög I

anne

ö. karınta turmakta 449

ö. kañka 477

ö. kañ 556

ö. karın 560

ö. karınta turmışınta 564

ö. karıntın tugmış 571

ö.+i kañı 838, 1185

- ö. +iñä kañıña* 837
ö. +üñkä kañıñka 835
- ög II** akıl, düşünce (~ Skr. *smṛti*)
ö. +i tæg yürüñ öñlüg 1224
ö. +in köñülin 1371
ö. +üg köñülüg 976
köni ö. +ümüz 339
- ög-** övmek, methetmek
ö. -ä küläyü 296, 847, 1578, 1708
ö. -är 167
ö. -är küläyür 1565
ö. -ärlär küläyürlär 458, 1571
ö. -üp küläp 709
- ögdi** övgü
ö. şlok 282
- ögir-** sevinmek
ö. -ip sävinip 1579
eyin ö. -miş 209
ö. -mişin sävinmişin 1312
ö. -ü sävinü 891
eyin ö. -ür 195
- ögirdür-** sevindirmek
köñülüg ö. -täçi 117
- öglüg** akıllı
ö. köñüllüg 494
- ögmäk** övme. methetme
ö. oron 92
yükünmäk ö. 206
ö. külämäklig kapıg 630, 631
ö. külämäk 633
tört ö. 700
- ögrätin-** öğretmek, öğrenmek
dyanıg ö. -äyin 1520
ö. -gäli bilgäli 86

bışrunup ö.-ip 617

bışrunsar ö.-sär 623, 1404

bışrunzunlar ö.-zünlär 1458

ögrünç sevinç, mutluluk

ö. sävinç 281, 1709

ö. 818

ögsüz akılsız

ö. bolup 38, 1114

ök da, de, pekiştirme edatı

ö. artokrak 27

ö. antag 160

ö. 330, 545

ymä ö. 464, 583, 624, 680, 683, 940, 1324

temin ö. 717

birlä ö. 897, 907, 927, 1616

ökün- pişman olmak

ö.-tilär kşanti kılular 775

ö.-üp kakınıp kşanti kılıp 733

ökünçlüg pişmanlık

ö. bolmazunlar 1459

öl- ölmek

ö.-gäli ugramış üdtä 104, 1127, 1481

igkä tägip ö.-gäli 1126

igläp ö.-üp 35

ö. üdtä 39, 43, 405, 443, 493, 1188, 1445, 1466, 1586

ö. üdkä 334

ö. üdtä 1000

ölüm ölüm

üdsüz ö. 34

ömäk düşünme, düşünmeli, düşünmek

ö. sakınmaklıg kapıglarka 622

ö. sakınmaklıg kapıglar 626

ö. sakınmak 660, 661, 667, 670, 675, 688

ö. atamak 689

ö. *aşamaknıñ b(ä)lgüsü* 689

ö. *sakınmak* 692

ö. *tegli sudurta* 694

ömäklig düşünme

ö. *yorıg* 655, 657

öñäd- iyileşmek

ö. *-ü köñtülü* 1180

öñdün önceden, önceki

ö. *sözläğüçi* 260, 431

ö. *ülügümüzni* 335

bädük nomlarta ö. 684

pohen bodis(a)t(a)vnuñ ö. 934

öz ätözindäki ö. 1543

ö. *+ki şlokug* 489

ö. *+ki yança* 1233

ö. *+ki dyanıg* 1246

öñi başka

ö. *üdrülmiş* 91

ö. *bolmadaçı ärür* 328

ö. *ärmöz* 329, 330

ö. *bursañ tüşi* 464

ö. *üdrülüp* 480, 588

erip ö. *üdrülmäklig yorıg* 531, 532, 591

erip ö. *üdrülmäklig köñülüg* 537, 546

ö. *üdrülgäli umasar* 548

ö. *üdrülgülük* 686

burhan ätözi ö. 702

ö. *ädlär közünmädin* 1356

ö. *+ntä kök kalıktın* 1074

öñin başka başka, farklı farklı

ö. ö. 158, 158, 162, 162, 935, 935, 979, 979

öñisig olağanüstü

ö. *ädgü yıd* 929

tañlançıg ö. *yıd* 1040

ö. 1148

ö. *ädgü yıdlar* 1178

öñlüg renkli

ö. *kırtıslıg* 284

altun ö. *ıdok ätözin* 410

altun ö. *ätözi* 699, 1020

ö. *ätözi* 706

kök ö. *y(a)ruk ävi* 873

altun ö. *eligi* 1028

yürüñ ö. *y(a)ruk* 1224, 1362

altun ö. 1269, 1270, 1279

yipün ö. 1279

arıg süzök y(a)rukluğ ö. 1351

yürüñ ö. *y(a)ruklar* 1353

şopag altun ö. 1498

öñrä önceki

ö. *ažunta* 346

ö. *t(ä)ñri* 718

öñräkän daha önce

ö. *bilip ukup* 335

öñit- yükseltmek, yüceltmek

köñül ö. *-dilär* 98, 99

bodi köñülüğ ö. *-gülük ol* 72

kut küsüş ö. *-gülük* 103, 213, 434, 619, 1510

nätäg yañın ö. *-gülük* 1625

köñül ö. *-ip* 17, 40

kut küsüş ö. *-ip* 1480

kayu ö. *-miş* 90

kut küsüş ö. *-miş* 607

bodi köñül ö. *-ü* 102

kut küsüş ö. *-ü* 357, 359, 361, 1049, 1055, 1296

kut küsüşin ö. *-ü* 1491

köñül ö. *-ür m(ä)n* 80

kut küsüş ö. *-ür biz* 333, 466

küsüş ö.-ür m(ä)n 470

kertgünç köñül ö.-ür ärti 1071

öritmāk yükseltme

kut küsüş ö. ärür 636

öritmäklig yükseltmeli

kut küsüş ö. kapıg 634, 634

örü yukarı

ö. turup ‘ayağa kalkıp’ 1066

ösk, öşk huzur

ö.+intä 154, 707, 841, 907, 1004, 1011, 1048, 1250, 1297, 1447, 1690

ö.+intin 1280

ö.+ümüztä 41

ötgürü (-DEn)dolayı

kılınç adartmakı tıltagınta ö. 42

ötklä- anımsamak

ö.-gäli sakıngalı 1455

ö.-sär sakınsar 1596

ötrü sonra

ö. 107, 728, 740, 838, 1039, 1142, 1378, 1399, 1449, 1484

ötüg istek, rica

ö.+dä 696

ötügçi ricacı

ö. bolu täginür biz 198

ö. bolmış 209

ötün-, öñün- arz etmek

ö.-di 711, 759, 970

bahşıka ö.-di 729

upase ö.-di 1090

ö.-dilär 843, 1116

ö.-gäli taplatgalı 836

tep ö.-täçilär bolsar 787

ö.-ü täginür biz 202

tapıngalı ö.-üp 778

ö.-üp täginti 918

övkä öfke, hırs

az ö. biligsiz biligtä 185

öz, öz I kendi

ö. ätözin 581, 1710

ö. ordosıña 778

ö. ätözümin 1026

ö. köküzindäki 1231

ö. köküziñä 1234

ö. ätözkä 1359, 1360

ö. ätözintä 1402

ö. ätöziniñ içintä 1521

ö. ätözindäki 1543

ö. ätözi 1645

käntü ö. +i 720, 779, 1030, 1435

ö. +i yanıp 910

ö. ätözin 581, 1710

ö. ordosıña 778

ö. ätözümin 1026

ö. köküzindäki 1231

ö. köküziñä 1234

ö. ätözkä 1359, 1360

ö. ätözintä 1402

ö. ätöziniñ içintä 1521

ö. ätözindäki 1543

ö. ätözi 1645

käntü ö. +i 720, 779, 1030, 1435

ö. +i yanıp 910

ö. +in törümiş 124

ö. +in için 881

ö. +iniñ 1237

käntü ö. +iniñ öskintä 1297

käntü ö. +iniñ arıg süzök köñüli 1403

käntü ö. +iniñ almuşın 1564

käntü ö. +läri 822

ö. +läri köñüllärintä sakinçlarında 1626

ö. +üm 1239

käntü ö. +ümüz 603

öz II can; hayat, yaşam (~ Skr. *āyus*)

ö. +i yaşı 1160

isig ö. +in 1161

isig ö. +ümñinbärü 59

isig ö. +ümüz 425

isig ö. +ümüzdinbärü 263

isig ö. +ümüztinbärü 52, 57, 62, 214, 392, 435

özän derin, en derin

ö. darnig 363, 1334

özlüg yaşayan, hayatta olan

altı asanke ö. yaşlıg 237

ür keç bolmakıntın ö. 942

padum < Toh B. *padum* < Skr. *padma* nilüfer, lotus

p. lenhua 1718

pañeü < (?)

p. bark turgurup 752

paramit < Toh A. *pāramit* ~ Toh B. *pāramit* < Skr. *pāramitā* mükemmellik

altı p. +larta 373

parmanu << Toh B. *paramānu* < Skr. *paramānu* toz, küçük parça

p. +lar sanınça 75, 155, 157, 158

p. +ları sanınça 203

p. +larta 160

p. +ta parmanular sanınça 157

partagçan << Skr. *prthagjana* ruhban sınıfından olmayan, sıradan bir Budist öğretici

miğik p. tınlıglar 534

p. tınl(i)glarınñ bilgä biligläri 943

pañir << Skr. *pātra* kâse

p. p. 1074, 1074

p. alıp 1075

p. ärti 1076

ol p. 1076

- pinvat** < Toh B. *pintwāt* < Skr. *piṇḍapāta* sadaka yemeği
p. aş kolguluk 1088
p. aş kolmak 1091
- pirap** << Skr. *prabha* ~ *prabhā* ışık
y(a)rukluğ p. 1631
ol p. 1631
- pirapasi** < (?) tapınak adı (?)
p. sāṅrāmtāki 1063
- piryan** < Toh A. *paryāṃ* < Skr. *pariyāṇa* oda, hücre
p. etdürmāk 723
p. +inta tütsüg urup 997
- pohen** < Çin. 普贤 *pu xian* özel isim (~Skr. *samantabhadra*)
p. bodis(a)t(a)v 152, 175, 182, 934, 1486
p. käligin tugarlar 452
- pra** < Soğd. *pr'kh* ~ *pr'()* < Skr. *patāka* bayrak
p. tuug kötürüp 1163
p. +niṅ adakıta 1436
- prab** << Skr. *prabhā* parlaklık, parıltı
y(a)rukluğ p. +ıñızta 290
- pramit** < Toh A. *pāramit* < Skr. *pāramita* fazilet
bilgä bilig p. 962
- psaklıg** < Toh A. *pässāk* ~ *psuk* ~ Toh B. *pässak(w)* < Soğd. *ps'k* + Türk. *lXg*
çelenkli
hualıg p. söğütläriğ 119
- pyyyw** < 肥邑 *fēi yì* (?) şehir adı (?)
p. atl(ı)g balıktakı 991
- rasyan** << Skr. *rasāyana* iksir
noş rasyan bolmuş 1327
- rasyanlıg** << Skr. *rasāyana* + Türk. *lıg* iksirli
noş r. aş içgü 1311
- ridi** sihirli güç, büyülü güç
r. bögülänmäklig küçimizni 277
altı törlüg r. bögülänmäklärkä 347

r. bglnmklig k 450

riilg < Toh B. *raddhi* < Skr. *ddhi* + Trk. *lg* sihirli

oglug yalnlug r. kint 153

burhanlarn r. ki 459

s(a)blokadatu << Skr. *sah-lokadhtu* içinde yaadgmz dnya

s. atl(i)g yertnk 26

s. yertnk 611

sa- dağıtmak

klin s.-madn 1304

s.-maguluk ol 1372

saıg sunu, kurban

yag s. 764, 765

saıl- dağılmak, saçılmak

yadlıp s.-ıp 579

s.-tı tprti 30

saçılmaksız dağılmasız

s. yanılmaksız 337

sadukar imek

s. klm 1065

sakn- hatırlamak

s.-d 1024

gli s.-gal 38, 666, 975

tiklgli s.-gal 1455

s.-gu 1230, 1232, 1235, 1239, 1248, 1256, 1258, 1260, 1265, 1267, 1269, 1279, 1298, 1300, 1312, 1349, 1352, 1358, 1359, 1365, 1376, 1401, 1501, 1524, 1542, 1546, 1658

s.-guluk 616, 1220, 1227, 1316, 1340, 1439, 1466, 1533

p s.-ıp 679, 681

s.-ıp 727, 1245, 1377, 1519, 1522

s.-ıp kolulap 1404

mdin s.-madn 682

mmk s.-mamak 679

mi saknm 29, 673

s.-m krgk 595

ösär s.-sar 29, 455

s.-sar 1270, 1280

ötikläsär s.-sar 1596

s.-tukta 1543

öyü s.-u 139, 272, 487, 971, 981, 986, 1382, 1660

s.-u 697, 969, 1027, 1221, 1240, 1249, 1337

s.-zun 729

sakınç düşünce (~ Skr. *saṃjñā*)

s. 1655

igid yanlok s.+larıg 486

köñüllärintä s.+larınta 328, 1626

täginmäk s.+ta 703

sakınçuçı düşünceli

öz ätözintä s. 1402

sakıngulaksuz düşünölmeyecek

s. bügüngülüksüz 459, 460, 462, 463, 465

sakınmak hatırlamak, düşünmek

ömäk s. 660, 661, 667, 668, 670, 675, 688, 693

sakınmaklıg hatıra, hatırlamalı

ömäk s. kapıglarka 623

ömäk s. kapıglar 626

sakışsız sayısız

sansız s. 291, 940, 1570, 1641

samantabadrephen << Skr. *samantabhadra* + Çin. 普贤 *pu xian* ünlü bir

bodhisattva'nın adı

s. bodis(a)t(a)vniḡ yorıgıña 48, 78

s. bodis(a)v(a)tniḡ kut kolunmakıña 109

s. bodis(a)t(a)vniḡ yorıg kut kolunmakın 426

samaya < Skr. *samaya* toplanma yeri; yoğunlaşma

s. muḡdur tügüp 1268

sana- hesaplamak, saymak

ülgülägäli s.-galı 798

sanbavi << Skr. *sambhava* doğum; kaynak

s. 1330

san sayı

parmanular s.+ınça 75, 155, 157, 158

parmanuları s.+ınça 203

sansar < Toh A. *samsār* ~ Toh B. *samsār* < Skr. *samsāra* (ölmümlülerin) yaşadığı

dünya, acı çekilen dünya

s.+ta tægzinip tulınp 599

s.+ta tægingülük kılınçlar 889

s.+ta tægzingülük kılınçlar 903

s.+ta tægingülük ağır ayıg kılınçları 1388, 1397

sansarlıg < Toh A. *samsār* ~ Toh B. *samsār* < Skr. *samsāra* + Türk. *lıg* varlık

döngüsü, hayat döngüsü; Samsāra'ya ait

s. taloy ügüz 393

sansız sayısız

s. sakışsız 291, 940, 1570, 1641

s. 1657

sanvar < Toh B. *saṃvar* < Skr. *saṃvara* yemin

baçag s. tutmak 1171

baçag s. 1668

saṅa sana

s. 868

saṅgaya << Skr. *saṅghāya* topluluk, cemaat

oom s(a)rva s. namoştute 387

s(a)rva << Skr. *sarva* bütün, hepsi

oom s. budaya namoştute 379

oom s. darmaya namoştute 383

oom s. saṅgaya namoştute 387

s. 1333

sasıg çürümüş

yıdıg s. arıgsızlar 543

saşiu < (?)

s. dyanta 141

sat- satmak

takıgu s.-ıp 1125

sav söz

s. söz kodup 1113
s. +ıg tañılıp 842
bo s. +ıg äşidip 843
bo s. +ıg özi yanıp 910
s. +ıg nomlayu 978
kayu s. +ıg 1093
mäniñ s. +ım 1042
bo s. +ımın 1045
sözlämiş s. +ın 767
s. +ın äşidip 838
s. +larıg ok ağkandı(ı)z 25
bo s. +larıg 731
ermäk münämäklig s. +larıg 771
ermäk münämäklig yavız s. +larıg 772
s. +larıg kılı 1502

savbar < (?) bir sūtra adı (?)

s. sudurta 892

sayu her

kşan kşan s. 1396

säkiz sekiz

yüz s. ‘yüz sekiz’ 146
s. älig ‘kırk sekiz’ 226
s. ulug bodis(a)t(a)vlar 243
s. älig törlüg 266, 292
s. tümän ‘sekiz bin’ 312
s. on ‘seksen’ 399
s. on kolti 888, 902, 1387
y(e)ti s. katıglanur 919
s. törlüg 1035
s. on k(a)lptakı 1396
yüz s. kata 1421
s. tözün 1668

sämäk kuru, orman

arıglarıg s. +lärig 117, 120

s(ä)n sen

s. 665, 666, 845, 981, 1036, 1089, 1093, 1100, 1101, 1101

sähräm < Toh A. *sañkrām* ~ Toh B. *sañkrām* < Skr. *saṃghārāma* tapınak

haşansi atl(i)g s. 751

taihuusi atl(i)g s. 914

s. + *iniñ* 785

baş atl(i)g s. +kä 881

s. + *kä kirip* 932

fugsi atl(i)g s. +tä 742

s. + *tä* 992, 993

s. + *täki* 1001

pirapasi s. +täki 1063

s. + *täki kişilär* 1066

särgür- tutmak

ür keç üdtä s. -gäli 208

oronta tıdıp s. -üp 1121

säv- sevmek

s. - *gülük küsägülük* 1478

sävigliğ sevimli

s. *yer* 128

sävin- sevinmek

ögirip s. -ip 1579

ögirmişin s. -mişin 1312

ögirü s. -inü 891

sävinç sevinç, mutluluk

ögrünç s. 281, 1709

sävämäk sevme

s. *küsämäkliğ yorıg* 531, 592, 620

s. *taplamaklığ yorıg* 613

s(e)ziksiz, seziksiz şüphesiz, kesin olarak

s. *umugumuz inagım(i)z* 6

oğgurak adırtılıg s. 529

sıgur- sığdırmak

s. - *u içgärü* 4, 70

sık- sıkmak

s.-ıp tañıp 722

sıka- okşamak

töpömin s.-guluk 1025

sıkıl- sıkılmak

s.-ıp tañılıp 37

sıkış sıkıntı

ämgakintä s.+ınta 612

sıkışlıg sıkıntılı, eziyetli

ämgaklig s. 604

sıkışsız zahmetsiz

ämgaksiz s. 338

sımtagsız gayretli (~ Skr. *apramāda*)

s. tetir 1454

s. köjülin 1457

sın- kırmak

artañmaduk s.-maduk 1307

sınlıg boylu poslu

s. körklüg mänizlig 1067

sınar taraf

ontın s. 190, 456, 1230

ontın s.+kı 8, 68, 74, 148, 195, 215, 348, 378, 382, 386, 419, 725, 852, 1052

soldın s.+kı 1257

taştın s.+kı 1441

sış- şişmek

s.-ıp kepärip 577

siği << Skr. *siddhi* sihir

siği kılgu ol 1313

siğilıg <<Skr. *siddhi* + Türk. *+lıg* sihirli

siğilıg işiñ 1315

sigçilin < (?)

s. 1250

s. taşımki 1317

sikiz sağlam

y(i)ti s. bilgä biliglig 1010

sili- temizlemek

bädiz türtgü yid ulatı s.-p 169

silig temiz

arıg s. 1325

sintao < Çin. 善導 *shan dao* Pure Land Okulu'nun yedi kurucusundan birisidir; Pure

Land mezhebinin beş saygın kişisinden birisidir

s. bahşıka 734

s. 779

s. bahşı 713, 740, 741, 758, 767, 884

s. bahşınıy 794

s. bahşınıy ayıg kılınçı 735

siñ- sinmek

öz ätözkä s.-ä 1360

öz ätözkä s.-mişin 1359

siñür- yutmak

hiri užikkä s.-üp 1303

sitdam << Skr. *siddhi* başarı

amırta s. 1330

siyuhu < (?) özel isim (?)

s. atl(i)g bahşı 864, 865

s. bahşınıy anası 870

s. bahşınıy tuggu küni 872

siz siz (2. çokluk kişi zamiri)

körkitdäçi s. 292

yarlıkar s. 295

usar s. 717

bolgay s. 718

bolsar s. 787

s. +lärkä 954, 967

s. +ni 1693

siziñ sizin

s. üç törlüg kılınç 715

sok- gagalamak

yar(i)şmalaşu s.-dılar 1136

s.-uñlar s.-uñlar 1134, 1134

soka mutlak, kesin; özellikle

s. tultagı 513

s. yaraglıg üd 955

s. yaşamakıg 1244

s. bilig 1246

s. sözläyü turur 1509

sokuş- karşılaşmak

azuça ymä s.-ur 1215

sol sol

s. eligintä 1262, 1275

s. eligin 1503

s.+dın sınarkı 1257

sor- emmek

anasınıñ kanın s.-mış 565

s.-mış 566

sögüt, sögüt ağaç

arıgtakı s. 754

hualıg psaklıg s.+läriğ 119

s.+täki takıgular 1132, 1135

sök- azarlamak

tutadılar s.-dilär 839

sönmäksizin sürekli olarak

tinmaksızın s. 597

s. 968

söz söz

b(ä)kiz b(ä)lgülüğ s. 829

sav s. koğup 1113

sözlä- söylemek; okumak

s.-däçilär 1611

kikiñ berü s.-di 714, 1102

s.-di 731, 844, 861, 1035, 1206, 1208
inçä tep s.-di 788, 831, 891, 901, 1133
kuutoŋ bahşıka s.-di 911, 1068
tüzü tükäl s.-di 926
körkitü s.-dilär 1087
aŋagalı s.-gäli 969
inçä tep s.-gülük ol 65, 81, 90, 372, 1480
şlok s.-gülük ol 147, 282
üç kata s.-gülük ol 364
yänä inçä s.-gülük ol 364
şlokug s.-gülük ol 391
s.-gülük ol 1251
darnisin s.-gülük ol 1254
üç kata s.-gülük 1309
s.-gülük 1319
darnig s.-gülük ol 1320
könjül eyin s.-gülük 1322, 1335
dyanıg s.-gülük ol 1508
süsintä s.-miş ol 645
sudurta s.-miş ol 665
şastarta s.-miş käreğäk 671
s.-miş savın 767
üç kata s.-miş 1326
üç kaŋa s.-p 64, 71
şlokug okıp s.-p 489
monça s.-p 821, 927, 1134
s.-p 907, 1318, 1323
darni s.-p 915
tüzü tükäl s.-p 1383
şlokug s.-sär 434
aŋasar s.-sär 443
kavırasınça s.-sär 649
ögä küläyü s.-särlär 1578
kut küsüş öritü s.-ti 1049

tankaru s.-ti 1184
inçä tep s.-yü 72
şlokug s.-yü 212
yükünçüg s.-yü 261
s.-yü 262, 1251
s.-yü yükünmiş 296, 325
s.-yü berälim 509
montag s.-yü 1045
monça s.-yü 1181
soka s.-yü turur 1509
s.-yür bolur 867

sözläğüçi söylenen

öñdün s. 260, 431
şastarında s. 622

sözlämäk söylemek

s. ärür 664

sudur < Toh A. *sütär* ~ Toh B. *sütär* ~ Soğd. *swtr, swtrr* < Skr. *sūtra* öğreti kitabı,

sūtra

s.+nıñ ... şastarında 621

s.+nıñ ... süsintä 644

s.+ta sözlämiş ol 665

ömäk tegli s.+ta 694

s.+ta y(a)rlıkamış y(a)rlığıg 890

savbar s.+ta 892

altı y(e)g(i)rmi kolulamak s.+ta 1385

abitaki s.+ta 1443

s.+takı 786

s.+ug nomlamışta 1051

sukançığ güzel

s. ot 114

arıg yeg s. 115

adrok yeg s. 168, 499

yeg s. 318, 417, 1477

s. yevig tizigtä 454

sukaŋ < Çin. 垂拱 *chuí gǒng* 685-688 yılları arası (?)

s. atl(i)g yılın başındaki 809

sukavati << Skr. *sukhāvātī* Amitābha Buddha'nın cennetinin adı

s. tegmä 10, 45, 107, 218, 223, 229, 235, 240, 244, 250, 257, 264, 341, 351, 395, 414, 425, 433, 437, 482, 484, 494, 541, 588, 593, 618, 645, 1283, 1399, 1422, 1438, 1449, 1475, 1484

s. 25, 827, 885, 1290, 1427

s. ulušta 108, 134, 270, 343, 446, 466, 489, 524, 529, 605, 624, 647, 920, 1055, 1096, 1118, 1120, 1405

s. uluštaki 247

s. uluş 447, 1195

s. uluşka 451, 857

s. uluşug 457, 920

s. el ulušta 635

s. uluşinta 1627

s. +ta tuggalı bolur 44

sumer < Toh A. *sumer* < Skr. *sumeru* Sumeru dağı

s. tagça 177, 231, 287

s. tag 193

sun- uzanmak

koolın s.-maz 824

s.-up 980

sundapni < (?)

s. kutıŋa 1579

suu < Çin. 隋 *sui* Sui hanedanı (581-618)

s. atl(i)g tavga{a}ç han üdintä 1080

suv su

yıdlıg s. 840

anuk s. kutı 1308

yuul s. +ı 1036

taloy ügüz s. +ınça 289

s. +ka yuklunmamış 367

költäki s. +ug alıp 1037

suyin-si < Çin. 昭仁寺 *Zhao ren sı* Zhaoren Tapınağı (?)

s. atl(i)g 783

sü < Çin. 序 *xu* önsöz

keñ yörüg s. +sintä 644

süçüg hoş

s. tatıglar 1038

süñök kemik

s. +iniñtäri 573

s. +läri ätläri 578

süzök temiz

arıg s. 30, 117, 150, 247, 297, 438, 448, 495, 589, 614, 1277, 1351, 1403, 1476, 1532, 1715

s. kertgünç köñülin 377, 381, 385, 510

s. kertgünç köñüli 1022

s. kertgünç köñüllüg 1197

arıgı s. +i 368

süzül- inanmak, inançlı olmak

kertgündilär s. -dilär 776

s. -gäli kertgüngäli 463

süzülmäklig inançlı

kertgünmäk s. köñül 40

svaha << Skr. *svāhā* bir dhāraṇī sözcüğü

amita-aba hiri s. 363

oom amita-aba hiri s. 1508

synçylwn < (?)

synçylwn şlokı bo ärür 147

şakilg << Skr. *śākya* + Türk. lıg śākyalı

ş. siyuhu atl(i)g bahşı 864

ş. kuutoñ atl(i)g bahşı 912

ş. vapçeü atl(i)g 931

şakimuni < Toh. A *śākyamuni* < Skr. *śākyamuni* bir Buddha adı

ş. t(ä)ñri t(ä)ñrisi burhan 7

şamnanç < Soğd. *šmn 'nch* rahibe (~ Skr. *bhikṣuṇī*)

taymihur ş. 1007
ş. +nıñ öşkintä 1004
taymihur atl(i)g ş. 992

şan şan

ş. +ıg b(ä)lgü bolmaz 1213

şastar < Toh A. *śāstār* ~ Toh B. *śāstār* < Skr. *śāstra* tefsir kitabı, Budizm'e ait tefsir

keñ yörüg ş. +*inta* 622

alku ş. +*larıg* 879

taişeñ vaibaş ş. +*ta* 671

şı tespih

ş. monçuk tutup 1503

şık < Çin. 石 *shi* hububat ölçüsü

otuz ş. *kara burçak* 1083

ş. beş küri kara 1086

ş(i)mnu < Soğd. *šmnw* şeytan (~ Skr. *māra*)

ş. +lar kuvragın 467

t(ä)ñrilig ş. +*larıg* 274

şinlim < Çin. (?) bir ülke adı (?)

ş. elkä barıp 768

şig-çin-kokşi < (?) danışman ismi (?)

ş. atl(i)g bodis(a)t(a)v el bahşısı 1414, 1468

şlok < Toh. A *ślok* (*şylok*) < Skr. *śloka* manzume

ş. sözlägülük ol 147, 282

ömäk tegli sudurta ş. 694

ş. ol 695

synçylwn ş. +*ı bo ärür* 147

ş. +ı bo ärür 282, 391, 435

ş. +ug sözläyü 212

ş. +ug sözlägülük ol 390

ş. +ug sözläsär 434

ş. +ug okıp sözläp 489

şopag saf

ş. altunka 284

ş. altun öñlüg 409, 1498

ş. *altun* 695

ş. 1689

tag dağ

sumer t. 193

t. nayvazikisi 756, 758

t. tæg ulug törlügtä 1366

sumer t.+ça 177, 232, 287

ärdinilig t.+larıg 116

luñmunşan atl(i)g t.+takı 780

badişan atl(i)g t.+takı 1468

taihuusi <太后寺 *tài hòu sì* tapınak adı

t. atl(i)g säñräm 914

t. 930

taişen < Çin. 大乘 *da cheng* büyük araç (~ Skr. *mahāyāna*)

taişen vaibaş şastarta 671

taitaŋ < Çin. 大唐 *Da-táng* Büyük Tang, Tang hanedanlığı (?)

t. atl(i)g tavga{a}ç han 802, 863

t. 808

takı sonra

anta takı adrok 368

takıgu tavuk

t. satıp 1125

üküş tälim t.+lar 1130

sögüttäki t.+lar 1135

sögüttäki t.+larıg 1132

taloy < Çin. 大流 *da liu* deniz

t. ügüzlär 111

t. ügüzümüz 163

t. ügüz 288

sansarlıg t. ügüz 393

ämgaklıg t. ügüzüg 989

ulug t. ügüzkä 1433

t. 1532, 1544

tanıturmak tutuşturmak

yula t. 1171

tamu < Soğd. *tm-* cehennem

t. kapıgııa 899, 900

tan vücut

t. asıgsız yatıp 1206

tankar- tanıklık etmek

t.-dı 1084

t.-tı 1185

t.-u sözläti 1184

tanuk şahit

t. bolup 1044

tanukla- şahitlik etmek, tanıklamak

t.-galı bolalım 137, 345

t.-galı bolurlar 503

burhan kutın t.-galı 983

tañ- sıkıştırmak

sıkıp t.-ıp 722

tañıl- bunalmak, sıkılmak

sıkılıp t.-ıp 37

bo savıg t.-ıp 842

tañla- şaşırmak, hayretmek etmek

t.-p muñadıp 710

tañlançıg hayran bırakan, şaşırtan, mucizevi, şaşırtıcı

t. muñadıncıg 1003, 1363

t. öñisig yıd 1040

t. yıdtınlar 1107

taoçag < Çin. 道綽 *dao chuo* Pure Land Okulu'nun yedi kurucusundan birisidir

t. 730

t. bahşı 708, 739

taotañ < (?)

t. 1123

tapça kir, pislik

kkir t. +lartın 479

tapçalıg lekeli

kkrlig t. 543

tapıg saygı, hürmet

t. udug 125, 130, 172, 179, 184, 349, 419, 1053, 1115, 1558

t. uduqlarıg 175

tapıgçı hizmetçi

t. bodis(a)t(a)v 782

sän mäniş t. 845

tapın- saygı göstermek

t.-alım udunalım 420

t.-galı udungalı 87

t.-galı ötünüp 778

t.-ıp udunup 1551

t.-u udunu turmuş 939

tapınmak saygı gösterme

t. uğunmakta 206

t. udunmak 958

yükünmāk t. +ta 1502

tapırkan- hoşlanmak

taplap t.-ıp 1315

tapla- beklenmek; sevmek

umunguluk t.-guluk 905

t.-p tapırkanıp 1315

taplag hoşnutluk

nom t.+ın 137, 345, 609, 610

taplaglıg istekli

ulug t. köjülüm(ü)z 180

taplamaklıg hoşlanmalı

sävçük t. yorıg 613

taplat- onaylatmak

ötüngäli t.-galı 836

tarık- yok olmak

t.-zun ketzün 105, 405

t.-zun alkinzun 1483

tarka eziyet

açığı t. ämgäklärig 536

açığı t. ämgäk 600

t. ämgäk ämgänmişin 1142

tart- (kendine doğru) çekmek

t.-a içgärü 302

tinin t.-guluk 1222

t.-ıp içgärip 294

t.-ıp uduzup 856

itip t.-ıp 884

bintävir t.-ıp 1176

tinin t.-miş üdtä 1223

taş I tamamıyla, büsbütün

çariti boş t. 1059

taş II dış, dışarı

içtin t.+tin 1350

t.+tin sıjarkı 1440

taşımki < (?)

sigçilin t. yüz uzıklıg 1317

tatar- paslanmak

kökärip t.-ıp 577

tatıg tatlı

süçüg t.+lar 1038

tatıghıg tatlı olan

t. ol içgü 1077

tatyada << Skr. *tadyathā* yani

t. oom amırta 1329

tavgaç Çin

taitaŋ atl(ı)g t. han 802, 863

tuŋşin atl(ı)g t. han üdintä 1008

çeü atl(ı)g t. elintä 1057

suu atl(ı)g t. han üdintä 1080

tavga{a}ç han üdintä 1151, 1182

tavrak çarçabuk

t(ä)rk t. 50, 137, 514, 1294, 1315

t. burhan kutın 985

tavran- gayret etmek, çabalamak; telaş etmek

katıglansar t.-sar 1199

katıglantı t.-tı 808, 1188

t.-u orlayu 901

katıglanu t.-u 1017, 1158

tavrati çarçabuk

tärkin t. 740, 780

tayaklıg dayalı, destekli

umuglug t. 892

t.+ın 79, 138, 145, 506, 511, 520, 623, 1381, 1408, 1461, 1463, 1639

tayan- dayanmak

çın kertü t.-ıp 746

taymaksız dönmeyen

t. ävrilmäksiz 62, 353

t. oronka 413

taymihur < (?) özel isim (?)

t. atl(i)g şamnan{n}ç 992

t. şamananç 1007

tayşiçi < Çin. 大勢至 *da shi zhi* bir Bodhisattva (~ Skr. *Mahāsthāmaprāpta*)

t. bodis(a)t(a)v 321, 849, 1280, 1314, 1430, 1496, 1540, 1559

täg gibi

t. 366, 367, 1200, 1215, 1224, 1352, 1353, 1366, 1498

täg- ulaşmak; yakalanmak

ay t(ä)ñri tilgäniñä yänä t.-ä turur 1232

yakın t.-düktä 334

t.-düktä 785

yeti otuzka t.-düktä 790

bir y(e)girmikä t.-düktä 1019

taymaksız oronka t.-gäli bolalım 414

agır ulug asıgka t.-gäli umadın 603

baş atl(i)g säñrämkä t.-ıp 881

t.-ıp körti 933

kuutin atl(i)g bahşıka t.-ip 1015
igkä t.-ip ölgäli bolur 1126
igkä t.-ip 1187
t.-ip 1553
kälip t.-ip 1589
ay t(ä)ñri tilgäniñä t.-ir tägmäz 1235
burhan uluşıña t.-irlär 1686
kälip t.-mä däçi 860
t.-mä sär 36
ay t(ä)ñri tilgäniñä tägir t.-mäz 1235
ulug ärksinmäkkä t.-miş 321
yakın t.-miş 1043
ulug ärksinmäkkä t.-miş 1429
t.-zün täñikzün 424

tägi, tägi kadar

bolgınçaka t. 66
üç künkä t. 928
yeti künkä t. 1079

tägimlig saygıdeğer; uygun

ayagka t. 441, 461, 1099, 1120, 1154, 1155, 1664, 1696
t. ol 666, 727, 1210
t. 967, 1603
t. ärsär 1394

tägin- yerine getirmek, ulaşmak; kabullenmek

tugum t.-däçi 54
t.-gülik tüş 303
t.-gülik kılınçlar 889
t.-gülik ağır ayıg kılınçları 1388, 1397
yañ kep t.-ip 1017
t.-ip tutup 1699
kertgünm(ä)tim(i)z t.-mädim(i)z 13
kertgünm(ä)tim(i)z t.-mätimiz 6
ämğäk t.-mişim(i)zni 600
tugum t.-mişintäki 559

ötünüp t.-ti 918

yükünü t.-ür 53, 73

kut kolunu t.-ür m(ä)n 82, 84, 85, 87, 89

yükünü t.-ür m(ä)n 101

kılu t.-ür biz 112

t.-ür biz 133

t.-ür 133

bolu t.-ür biz 198

ötünü t.-ür biz 202

yükünü t.-ür biz 215, 220, 226, 231, 237, 243, 246, 264, 370, 381, 385,
389, 393, 437

tuta t.-ür biz 278

öritü t.-ür biz 357, 359, 361

t.-ürlär aşayurlar 537

täginmäk ulaşma

t. sakınça 702

tägrä çevre

mançuşiri bodis(a)t(a)vniñ t.+sintä 938

tägşil- değışmek

aş t.-ip 1327

yalıok ätözi t.-ip 1350

tägür- ulaştırmak

ıntın kıdıgka t.-däçi 295

yertinçükä t.-üp 352

tägzin-, tägzin- dönmek, dolaşmak

sansarta t.-gülık 903

altı yollarta ävrilip t.-ip 536

t.-ip tulıñıp 599

tägzingü dolanma

y(e)g(i)rmi t. 1562

t(ä)k, täk sadece

t. til üzä 662, 674

t. uzatı 1440

tälim çok, pek çok

üküş t. 1130

tälük delik

t. +tin üntürüp 1219, 1225, 1302

täj eşit, denk; ölçü, miktar

t. tüz tözlüg 95

t. tüz bışrunup 374

t. +inçä 194, 508, 1345

az t. +inçäk(i)yä 19, 28, 31

täjärgülüksüz eşsiz

t. tüzgärgülüksüz 285

täjik- eşit olmak

tägün t.-zün 424

täjläñsiz mukayese edilemez

ülgülänçsiz t. 500, 1590

täjlig ölçülü

taloy ügüz suvinça t. 289

t(ä)ñri Tanrı (~ Skr. *deva*)

abita t. 1647, 1249, 1647

abita t. burhan 2, 9, 43, 54, 106, 145, 222, 228, 233, 239, 257, 267, 298, 300, 303, 305, 307, 309, 314, 316, 317, 319, 323, 326, 340, 343, 389, 397, 406, 416, 441, 442, 497, 499, 521, 522, 608, 614, 629, 632, 638, 669, 673, 973, 1019, 1027, 1238, 1240, 1252, 1253, 1266, 1267, 1270, 1293, 1313, 1321, 1364, 1365, 1374, 1377, 1379, 1386, 1421, 1435, 1446, 1448, 1483, 1506, 1512, 1517, 1538, 1540, 1544, 1656, 1659, 1671, 1680

t. t(ä)ñrisi burhan 7, 941(~ Skr. devadeva)

t. yerindäki 121

t. t(ä)ñrisi burhanıg 136

t. burhan 707, 800

öñrä t. 718

luşy(a)nta t. burhan 781

t. burhanıg 923, 1245, 1571

t. burhannıg 974, 1558, 1615

abita burhan t. 994

t. burhannuŋ körkdäŋi 1047
t. burhannuŋ körkdäŋin 1145
t. burhanka 1170
ay t. tilgänintin 1217, 1223
ay t. tilgäniŋä 1231, 1235
ay t. tilgäni 1258, 1258, 1265, 1525
ay t. tilgän 1266
ay t. 1492, 1706
ay t. tilgänintä 1526
bilgä biliglig t. 1602
umug inag t.+m 279, 283
t(ä)ŋri t.+si burhan 7, 941
t(ä)ŋri t.+si burhanıg 136

t(ä)ŋridäm ilahi

t. ŧopag altunka 284
t. diğim 1638

täŋrilig tanrıya sahip

t. ŧ(i)mnularıg 274

täprä- sarsılmak, titremek

t.-di kamşadı 774
saçıldı t.-ti 30

tär ter

süŋökinin t.+i 573

täriŋ derin, yoğun

t. nizvani 944
t. dyanlar 963
t.+dä 166
t.+inčä 162, 181, 709

tärk, t(ä)rk çarçabuk

t. tavrak 50, 137, 514, 1294, 1315

tärkin çarçabuk

tärkin tavrata 740, 780

tärkk(i)yä çarçabuk

t. burhan kutın bulgalı 89

t(ä)rs hatalı, ters

t. azag nomluglarka 67

t. azag nomluglarıg 274

t. yorig ärür 687

t. nomlug kuvrag 774

tärsikmäksiz yanılmasız

t. tätrülmäksiz 336

tätrülmäksiz aldanmasız

tärsikmäksiz t. 336

tävlig hilekar

t. 895

te- demek

tep t.-di 898, 1092

t.-p 11, 55, 64, 71, 89, 102, 138, 252, 258, 281, 295, 296, 324, 362, 371, 375, 429, 470, 483, 503, 545, 555, 560, 563, 567, 572, 576, 581, 605, 621, 664, 667, 676, 699, 704, 713, 728, 730, 732, 738, 766, 787, 806, 823, 834, 836, 846, 857, 867, 969, 972, 977, 990, 1013, 1026, 1036, 1045, 1055, 1095, 1100, 1101, 1134, 1202, 1206, 1239, 1296, 1316, 1326, 1421, 1426, 1430, 1433, 1442, 1450, 1460, 1490, 1508, 1665, 1673, 1691

inçä t.-p 64, 72, 81, 90, 103, 325, 372, 595, 698, 711, 788, 831, 890, 891, 901, 954, 970, 972, 1056, 1068, 1093, 1116, 1122, 1133, 1385, 1443, 1480, 1510

t.-p tesär 328, 508, 530, 533, 551, 593, 627, 650, 654, 659, 669, 677, 706, 1454, 1534

t.-p tedi 898, 1092

tep t.-sär 329, 508, 530, 533, 552, 593, 627, 650, 654, 659, 669, 677, 706, 1454, 1534

t.-sär 1306, 1520

tegit prens

t. ügä 744

tegli denen

yaŋ kep t. nomlar 512

ömäk sakınmak t. 675

burhanıg ömāk t. sudurta 694

tegmä denilen

sukavati t. 10, 46, 107, 128, 218, 224, 229, 235, 241, 245, 250, 257, 265, 341, 351, 395, 414, 425, 433, 437, 480, 482, 484, 494, 541, 588, 593, 618, 646, 1283, 1399, 1423, 1438, 1449, 1476, 1484

tözi çinsu t. 61

nom uguş agılıkı t. 324, 327

oom s(a)rva budaya namoştute , t. 380

oom s(a)rva darm[aya] namoştute t. 384

oom s(a)rva saŋgaya namoştute t. 387

çinsu t. 421

kamlosü t. 644

budanisimirti t. 693

t. 1610

teğüçi denecek

aţ maŋgal t. 310

temin hemen

t. 717, 1338

teril- toplanmak, yığılmak

yığılmış t.-miş 1106

yığıltılar t.-tilär 755

terin topluluk (~ Skr. *saŋgha*)

t.+i kuvragı 319, 340, 638

tet- -Ir ekiyle beraber tetir {-Dİr} bildirme, kopula

t.-ir 503, 515, 591, 683, 1197, 1407, 1454, 1460

tetin- karşı koymak

t.-gäy tıdgalı 832

tetirsiz değildir

tükällig tetirsiz 286

tetrü tam

t. körüp ärtip 862

tetsi < Çin. 弟子 *di zi* öğrenci

huun atl(i)g t. 750

t. 796, 826

t.+lar 858

t.+larımta 828

t.+larınta 860

tıd-, tıd- engellemek, engel olmak

tetingäy t.-galı 832

oronta t.-ıp 1121

tıdıg engel, mâni

t. antiray kılıp 17

t. antiraylarım(i)z 104

t. anıraylarım 1482

t. antirayları 1513

t.+ı 1531

kkirläri t.+ları 944

tıtag sebep, neden (~ Skr. *hetu*)

t. basutçı 21 (~ Skr. *kāraṇa*)

tugguluk t. 506

bo t. 924

akıgsız tüşnüj t.+ı 374

soka t.+ı 513

t.+ın 710, 743, 774, 883, 965, 1108, 1118, 1173, 1384

kılınç adartmakı t.+ınta 42

nizvanılar t.+ınta 186

turgurmamak t.+ınta 538

amranmak nizvani t.+ınta 553

nizvani kılınç t.+ınta 599

t.+ınta 811

udunmak t.+ınta 960

tuşmak t.+ınta 1155

t.+ınıj arıgsızın 554

tıtaglıg sebepli

avantlıg t. 1711

tın nefes

t.+ı kirmiştä 1230

t.+ı ünmiş 1232

t. +ı kirmiş 1233
t. +ın tartguluk 1222
t. +ın tartmış 1223
t. +ın ünmiş 1242

tınl(i)g canlı

t. oğlanlarıña 77, 394
t. köñüli 329
t. köñülintä 330
t. oğlanlarıñıñ 438
t. 1273
kutlug t. 1679
t. +lar 81, 218, 223, 229, 234, 240, 244, 250, 256, 260, 275, 352, 430, 442, 471, 534, 540, 553, 595, 645, 723, 1054, 1341, 1344, 1375, 1380, 1391, 1394, 1416, 1490, 1604, 1647, 1667, 1695, 1698
t. +ları 1636
t. +larıg 205, 268, 270, 271, 293, 350, 604, 885, 1560
t. +larka 211, 423, 618, 642, 1248, 1256, 1511
t. +larıñ 191
t. +larıñ köñüllärintä 327
t. +larıñ ... küsüşläri 358, 359, 361
t. +larıñ ämgäkintä sıkışınta 612
t. +larıñ bilgä biligläri 943
t. +larıñ ... kılınçın 1382
t. +ta 1104

tınmaksız dinlenmeksiz

t. yanmaksız bolurlar 1573

tınmaksızın sürekli olarak

t. sönmäksizin 597
t. yanmaksızın 1198

tıñla- dinlemek

äşidälim t. -lum 417
äşidzünlär t. -zunlar 510

til dil

t. 187, 661, 662, 662, 674, 677, 679, 681, 682

t.+imiz 150

t.+in 401

t.+täki kılınç 632

tilä- dilemek, istemek, arzu etmek

ünüşlüg yolug t.-mädin 601

küsämiş t.-miş 490

küsäsärlär t.-särlär 485, 542, 1585

tilgän tekerlek (~ Skr. *cakra*)

nomlug t. 199, 209

ay t(ä)ñri t. 1266

ay t. 1524

ay t(ä)ñri t.+i 1258, 1259, 1265, 1525

nomlug t.+ig 51

ay t(ä)ñri t.+intä 1526

ay t(ä)ñri t.+intin 1217, 1223

ay t(ä)ñri t.+iñä 1231, 1235

tirig sağ, canlı

t. ärkänki üdtäki 793

tişi kadın

t. kişilär ‘kadın’ 448, 448

tit- bırakmak, terk etmek

yaşamakın t.-düktä 446

yaşamakıg t.-gäli 1244

yaşamakıg t.-gü 1520

yaşamakıg t.-gülük 1467

käztä t.-ip 548

t.-mädin ıdalamadın 481

yaşamakın t.-sär 1304

titmäklig terk etme, terk etmeli

yaşamakıg t. dyanta 1243

titräṭ- titretmek

idäng t.-ür 1643

tizig sıra, dizi

yevig t. 130, 1278

yevigläri t.+läri 170

tiziglärin t.+lärin 125

yevig t.+tä 454

tižit < Toh A. *dešit* ~ Toh B. *désam* < Skr. *disati* af etme, bağışlama

t. kşanti 1

tokılıg görkemli

t. körklä 285, 1499

tokuz dokuz

t. bölök 294

t. bölöklüg 407

t. tugumta 854

tol- dolmak

t.-miş toşmış 544, 586, 1623

tolgur- doldurmak, tamamlamak

t.-galı toşguralı 84

t.-miş ädgüsiñä 305

tolp bütün

t. 68, 73, 74, 74, 215, 217, 223, 228, 234, 240, 244, 249, 357, 359,
361, 378, 382, 386, 423, 478, 572, 642, 1356, 1376

tolu tam olarak, tamamıyla; dolu

t. 49, 95, 110, 161, 299, 400, 427, 872, 1038, 1356, 1488

ton elbise, giysi; kaftan

t. kädim 173, 452, 1278

karaža t. 453

t.+ı 1029

toŋ < (?) özel isim (?)

toŋ bahşı 913

tor ağ

ärdinilig t.+larıg 123

torku ipek

torku yip 1217

toş- taşmak

tolmuş t.-miş 544, 586, 1623

toşgur- dolduracak

tolguralı t.-galı 84

toyn < Çin. 道人 *dao ren* Budist rahip, rahip (~ Skr. *bhikṣu*)

ažunnuŋ yolın t. 468

t. egil 799

upasenıŋ t. 1009

t. 1139

tökül- dökülmek

aka t.-ü 816

töltäglig örtülmüş

t. köllärig yuullarıg 127

töpö baş

t.+min 1025

t.+n 53, 264, 370, 381, 384, 388, 393, 436, 815, 1570

vapçeü bahşınıŋ t.+sin 980

t.+sintä 851, 1028, 1213, 1226, 1245

t.+sintäki 306, 1637

t.+täki 1225

törlüg tür, türlü

üç t. 30, 144, 300, 372, 654, 658, 659, 715

säkiz älig t. 266, 292

yüz kırk t. 314

altı t. 347

säkiz on t. 399

iki t. 527, 528, 530, 1342

beş t. 534, 586, 622, 626, 650, 650

yeti t. 550

säkiz t. 1035

ulug t.+tä 1366

törö öğreti

yertinçülüg t. 1192

törölüg öğretili

t. ulug y(a)rhkançuçı köñüllüg 63

tört dört (~Skr. *catur*)

t. ulug taloy ügüz 288

t. miñ lakşanlarıña 312
t. bädük 683, 684
t. ögmäk 700
t. 'äñräk 1522
t. yalpırgaklıg lenhua 1524

törtünç dördüncü

t. 563, 636, 681, 738

törü- oluşmak, türemek

özin t.-miş 124
arıg süzök lenhuata t.-miş 248

töz esas, yaratılış

üstünki tuyenmak t.+i 61
t.+in yaratmış 1662
burhan t.+iniñ bulmaz uguri yıkı 946
köñül t.+intä yorisar 332
nom t.+intin tugmış ätöz 590
t.+intin y(a)ruk inip 1633
kertü t.+kä 422
t.+tin b(ä)lgürmiş 91
tüz t.+ümüz 1417

tözlüg esaslı

täñ tüz t. 95
yok kurug t. 96
t. kılınç tüşi 1141

tözün soylu, asil (~ Skr. *ārya*)

t. bursañ kuvragıg 445
t. bursañ kuvragnıñ ädgüsi 461
küşädäçi t. tnl(i)glar 594
t. 1002, 1176
t. idok 1285
säkiz t. 1668
t.+lär idoklar 248, 322
t.+lär oghı 483, 518, 984 (~ Skr. *kuladuhitr*)
t.+lär kıztı 484, 518, 984 (~ Skr. *kulaputra*)

küşädäçi t.+lär 524
t.+lär 817, 979
t.+lär kuvragı 1446
t.+lär oğlu 1655
t.+lärä 951, 1456
ärmägü t.+lärkä 1197
boşgutsuz t.+lärniñ 192
üç t.+lärniñ ätözläri 1497

tsoy < Çin. 罪 *zui* suç, günah

t. erinçü 188

tsoyurka- merhamet etmek, acımak

erinçkäp t.-p 3

tsun inç

bir t. 1345

tug- doğmak

t.-a 108, 343, 1486

t.-ar 602, 965, 1439

t.-arlar 452

t.-daçı tnl(t)glar 1391, 1695

tokuz tugumta t.-daçılarıg 854

t.-dı 1123

t.-galı 11, 44, 47, 108, 220, 225, 231, 236, 242, 246, 252, 258, 259, 342, 408, 415, 426, 430, 447, 482, 485, 490, 497, 524, 529, 542, 594, 619, 624, 636, 646, 712, 910, 921, 1119, 1120, 1306, 1405, 1442, 1450, 1485, 1561, 1581, 1652, 1673

t.-guluk 505, 507, 1186, 1408, 1461, 1464, 1480

t.-mış 254, 553, 568, 571, 590, 1702

t.-mışın 569

t.-up 135, 466, 522, 590, 606, 608, 1293, 1477

siyuhu bahşınıñ t.-gu küni 872

burhan uluşınta t.-guka köñül 762

tugmaksız doğmasız, doğumsuz (~ Skr. *asaṃskṛta*)

t. nom 96, 137, 345, 609, 610

tugum doğum (~ Skr. *āya*)

t. tögindäçi 554

t. töginişintäki 558

baştıñkı bölöklüg t. 1688

tokuz bölök t.+lar 294

bölöklüg t.+lar 1701

bölöklüg t.+ta 47, 135, 219, 225, 231, 236, 242, 246, 251

tokuz t.+ta tugdaçılarıg 854

t.+ta tugdaçı tınl(i)glar 1391

tugur- doğurtmak, yaratmak

t.-daçı 513, 647, 1628

t.-daçıka 271, 433

tulın- dolaşmak, dönmek

tägzinip t.-ıp 599

tuñçeü < (?) şehir adı (?)

t. atl(i)g balıkta 1124

tuñşin < Çin. 东晋 *Dōng-Jin* Doğu Jin hanedanı (317-420)

t. atl(i)g tavga{a}ç han üdintä 1008

tur- olmak, kalmak, bulunmak

han öşkintä t.-daçı 1011

üç kün t.-gay mu 789

buyan ävirip inçip t.-gil 1318

buyan ävirip inçip t.-gu ol 1519

kulutnıñ t.-guluk oronum 759

buyan ävirip inçip turguluk 1242

t.-mış 207, 785, 813, 939

t.-mışın 561, 924, 1021, 1177, 1179

t.-mışınta 564

t.-sar 24, 365

t.-u 204, 379, 383, 387

t.-up 353, 697, 752, 930, 934, 1066, 1068, 1191

t.-ur 287, 851, 852, 1103, 1196, 1227, 1232, 1248, 1256, 1316, 1351,

1501, 1509

turgınça hemen, derhal

t.-gınça yertä 1523

turgur- durdurmak; yerleştirmek

t.-alım 1013

särgürüp t.-galı 1121

t.-mamak tıtagınta 538

t.-mış 547

t.-up 550, 742, 752

turkaru daima; boyuna

t. 480, 486, 515, 578, 1509

turmak bulunma, turmak

kıvragınta t.+ın 159

ög karınta t.+ta 449

turuldu- sakinleştirmek

t.-ayın yavaldurayın 467

t.-daçı yavalturdaçıka 275

turulmak sakinleşmek

t. yavalmak 1169

turum zaman; sıra

t. arası 449

t.+ın 952

tuso fayda

asıg t. 77, 276, 1248, 1256

tuş zaman

t. ulatı tolp nom 478

t.+ta 337

t.+takı 571

tuşmak karşılaşma, buluşma

t. tıtagınta 1155

t. tıtagın 1173

tut- yerine getirmek; tutmak

umug inag t.-a 278

t.-a y(a)rılıkazun 407

küyü küzätü t.-daçıka 272

umug inag t.-dılar 745

t.-galı bütürgäli 261, 432
küyü küzäü t.-guluk 491
yığıp t.-guluk ol 1373
eligintä t.-miş praniñ adakınta 1436
içgärü t.-up 351
tapıg udug t.-up 419
t.-up 854, 1070, 1262, 1580, 1699
sı monçuk t.-up 1503

tuta- aşağılamak

t.-dılar , sökdilär 839

tutçı daima

iştäm t. 806

üzüksüz t. 1170

tutmak tutma

baçag sanvar t. 1171

tutyaklan- sadık olunmak, bağlı kalınmak (~ Skr. *upādāna*)

tutyaklantaçı t.-guluk 93

t.-taçı tutyaklanguluk 93

tuug < Çin. 幢 *chuang* bayrak

pra tuug kötürüp 1163

tuy- farkına varmak

t.-ar bilir 1533

tuymak sezme

köni tüz t. 50, 80, 356, 429, 502, 514, 983, 987, 1549, 1572

köni tüz t.+ıg 440

tuyun- kavramak, anlamak, bilinmek

ıdok t.-miş 1285

bilinsär t.-sar 600

tuyunmak anlama

üstünki t. tözi 61

tüg- toplamak; bağlamak

özi yaşı t.-üp 1160

t.-üp 1262, 1275

samaya muḍur t.-üp 1268

tükä- bitmek

uçı kıdıǵı t.-ginçäkä täǵı 355

yaşamakı t.-p 1000

tükäl tamamıyla

tolu t. 95, 161, 299, 1488

t. 767, 1395, 1602, 1703

tüzü t. 926, 1383

tükällig sahip

tolu t. 49, 110, 427

t. 266, 286, 347, 371, 501, 523, 641, 1393, 1487, 1583, 1609, 1618

tolu t.+kä 400

tükät-, tükät- tamamlamak, bitirmek

t.-düktä 1434

t.-gäli bolmaz 1384

t.-miştä 1361

kşanti kılıp t.-timiz 52

t.-tükdä 72, 102, 105, 212, 296, 325, 343, 390, 582, 1264, 1296, 1308,
1337, 1502, 1572, 1709

t.-tüktä 109, 858, 978, 1056, 1221, 1240, 1249, 1251, 1323, 1486,
1491, 1680

t.-ü 821, 825, 1181

tükätinçsiz sonsuz

alkınçsız t. 159, 164, 183, 216

tükätmäk tamamlama

t.+intin tetsi 796

tümäg süs

etig t. 170

tümäglig bezenmiş

etiglig t. 1278

tümän on bin

miñ t. 290

säkiz t. 312

t. 1663

tümgä körelmiş

t. ärkliglig 1342, 1343

tün gece

t. 1668

tünlä geceleyn

küntüz t. 487

tünlük pencere

t. yikintin 516

t. 719

tüp dümdüz

tüz t. 1254

tüpkär- anlamak

boşguntı t.-di 877

boşgunup t.-ip 878

tüpük- tamamlanmak

t.-kinçä 216

türtgü krem (~ Skr. *lepa*)

bädiz t. yid 169

tüş ödül, karşılık, mükafat; meyve

t. ätöziñä 299, 303 (~ Skr. saṃbhogakāya)

t. ätözlär 988 (~ Skr. saṃbhogakāya)

t.+i 464, 1141

t.+lärig 113

t.+nüñ tıtagı 374

t.+ün berür 1243

tüş- düşmek

ayıg aźunka t.-gäli 1394

ämğäklig oronta t.-gäy m(ä)n 906

tüşlög meyveli

t. yemişlig 120

tütsüg tütsü

köyürgü t. 174

t. huata 418

t. urup 997

t. köyürüp 1048

t. urdurup 1143

tüü çeşitli

bir eyin t. 1713

tüz doğru, düz, dümdüz

t. tuymak 50, 80, 356, 428, 440, 502, 514, 983, 987, 1549, 1572

täñ t. tözlüg 95

t. 163

täñ t. bışrunup 374

t. tüp 1254

t. tözüümüz 1417

tüzgär- uyum sağlamak

t.-sär m(ä)n 1416

tüzgärgülüksüz olağanüstü

täñärgülüksüz t. 285

tüzü tamamıyla

t. 151, 153, 156, 275, 356, 358, 360, 373, 926, 1138, 1383, 1624

t.+kä 424

u- yapabilmek, muktedir olmak, -A bilmek

bilgäli u.-madı 883

täggäli u.-madın 604

kılgalı u.-magay 605

ögäli sakıngalı u.-masar 39, 666

tutgalı bütürgäli u.-masar 261, 432

üdrülgäli u.-masar 549

kılgalı u.-matımız 32

ärgäli u.-maz ärdi 1205

üngäli ozgalı u.-mazlar 539

kolulagalı u.-sar 584

u.-sar siz 717

kertgüngäli u.-sarlar 464

bolgalı u.-yurlar 523, 613

ärtgäli u.-yurlar 990

u.-yurlar 1552

u u, kıyı

u. +ı kıldığı 354

u. +larında 1272

u- uçmak

u. -a kalıyu kälip 1135

ua arka

u. +sında 844

ulug taraf, taraflı,

bir u. y(a)rlıkançuçı köñüllüğü 20

bir u. süzök kertgünç köñülin 377, 381, 385

bir u. 697, 1251

bir u. köñülin 1303

bir u. kılıp 1372

bir u. köñüllüğü 1440

usuz uçsuz, sınırsız, bucaksız

u. kıldığısız 130, 516

uuz değersiz, önemsiz

u. oñay 1456

uuzlamaklığı aşığılıyıcı

yeniklämäklig u. 14

ud- itaat etmek

u. -u bolmadım(i)z 6, 13

udgakı altaki

u. lenhua 1300

udug saygı, hürmet

tapıg u. 125, 130, 172, 179, 184, 349, 419, 1053, 1115, 1558

tapıg u. +larıg 175

udun- hürmet etmek

tapınalım u. -alım 420

tapıngalı u. -galı 88

tapını u. -u 939

tapınıp u. -up 1551

udunmak, udunmak hürmet etme, saygı gösterme

tapınmak u. 958

u. tiltagınta 960

tapınmak u. +ta 206

uçuz-, uduz- götürmek, iletmek

u.-up başlap 351

tartıp u.-up 856

u.-up eltmışin 1401

uduzgu liderlik etme, önderlik etme

u. yerçiläğü 78

uduzmak götürme

keyürmäki ütlämäk u. +ı 795

ugra- niyetlenmek; tasavvur etmek

nirvan bulu u.-daçılar 200

u.-miş üdtä 104, 1127, 1161, 1244, 1301, 1470, 1481

u.-miş 995

u.-yu turur 1227

ugur zaman; sebep

u. +ı yıkı 946

u. +ın 151, 182, 651, 652, 653, 1489

uguş bölge; esas (~ Skr. *dhātu*); soy

nom u. 324, 326

tınl(ı)glar u. +ı 81, 1054

nom u. +ı 1418

tınl(ı)glar u. +ın 1490

kök kalık u. +ındakı 74

nom u. +ındakı 74, 160, 228, 234, 361, 379, 386, 423, 642, 1511

nom u. +ıntakı 217, 223, 240, 244, 250, 357, 359, 382, 471, 478

tınl(ı)glar u. +ıña 275

ögmäk oron u. +ıartakı 92

uguşlug soy

han u. 1010

uk- anlamak

bilti u.-dı 1160

bilgäli u.-galı 1559

bilmişin u.-mişin 709

bilip u.-up 336,
ugurın u.-up 651, 652, 653

ukıtmak anlatmak

*ädgü nomta bışrunmakıg u.*1409
*tugguluk nomta bışrunmakıg u.*1462
ädgü nomta bışrunmakın u. 1464

ukmak anlamak

u. ärür 691

ula- bağlamak; devam ettirmek

u.-galı bolmayukka 820
u.-mış ärür 1288, 1469

uladı ve, dahası; başka

u. 5, 7, 66, 92, 116, 122, 129, 141, 169, 175, 186, 193, 211, 253, 274,
312, 402, 418, 431, 449, 454, 476, 478, 504, 748, 878, 879, 937, 963,
1052, 1097, 1287, 1444, 1502, 1620, 1648, 1681
u.+larıg 703
u.+larnıg 128

ulug yüce, büyük, ulu

u. atın 25
u. öskümüztä 41
u. nomlug 51
u. y(a)rlıkançuçı köñüllüg 53, 63, 267, 283, 353, 396, 439, 1429
u. taloy ügüzlär 111
u. taplaglıg köñülüim(ü)z 180
u. ädgü ögli 221, 226, 232, 238, 1423, 1424, 1428, 1429
u. bodis(a)t(a)vlar 243
u. taloy ügüz 288
u. bodis(a)t(a)vlarka 320
u. ärksinmäkkä 321
u. kölüñü 344, 1698
agır u. asıgka 603
u. y(a)rlıkançuçı köñülkä 641
u. yagız yer 773
u. idok tözünlärä 951

u. y(a)ruk yaltrık 1003
u. dyan 1284
u. yaltrıklıg 1363
u. törlügtä 1366
u. 1366
u. taloy ügüzkä 1433
u. kut küsüş 1510
u. bodis(a)v(a)tlar 1601
u. kölüñütäki nom 1610
agır u. buyan 1617
u. +lar eliglär hanlar 476

ulus ülke, devlet

sukavati u. 447, 1195
abita burhan u. 797
elin u. +ın 615
burhanlar u. +ınıñ parmanuları 202
burhan u. +ınta 259, 430, 505, 507, 512, 712, 762, 786, 909, 1016,
1082, 1305, 1408, 1461, 1463, 1479, 1561, 1702
burhanlar u. +ınta 348, 853, 1574
u. +ınta 521, 1592
sukavati u. +ınta 1627
burhan u. +ıña 1686
sukavati u. +ka 451, 857
u. +larınıñ 1716
el u. +larta 75
el u. +ta 107, 426, 495, 542, 589, 619, 635, 1450, 1485
sukavati u. +ta 108, 134, 270, 343, 446, 466, 489, 524, 529, 606, 624,
647, 921, 1055, 1096, 1118, 1120, 1405
arıg süzök u. +ta 438, 1476,
u. +ta 608
eltä u. +ta 1678
sukavati u. +takı 247
u. +takı 1477
sukavati u. +ug 457, 920

umug umut, güvence

u. inag 278, 279, 283, 395, 612, 745, 1425

u. +ı inagı 439

u. +umuz inagımız 6, 54, 221, 227, 233, 238

umuglug umutlu

u. tayaklıg 892

umugsuz çaresiz, zavallı

u. tnl(i)g 394

umun- umulmak

u.-guluk taplaguluk 905

unsi < (?) kişi adı (?)

u. atl(i)g ärniñ başı 1203

upadeş < Toh A. *upadeś* ~ Toh B. *upadeś* < Skr. *upadiś* talimat, emir

abitaki sudurnıñ u. keñ yöriüg şastarınta 621

upasanç < Soğd. 'wp's'nch < Skr. *upāsaka* mümine

u. 1152, 1152, 1168, 1183

u. +ıg 1156

u. +lar 1198

u. +nıñ 1168

upase < Soğd. 'wp's'k < Skr. *upāsaka* mümin

u. 1009, 1014, 1058, 1069, 1072, 1081, 1081, 1095, 1105, 1112, 1112, 1159, 1198

liuçiçi u. 1021, 1037

hugşäg u. 1062

yimtüksig u. 1073

hayşinsi u. 1090

liuçiçi u. +ka 1012

u. +nıñ toyın 1009

ur- koymak

ornanıtıp u. -up 720

tütsüg u. -up 997

yadıp u. -up 1504

urdur- koydurmak

tütsüg u. -up 1143

urugsuz soyu olmayan, soysuz

u. kişilər 770

uşnir < Toh A. *uṣṇīr* ~ Toh B. *uṣṇīr* < Skr. *uṣṇīṣa* Buddha'nın belirtisi

u. lakṣaṇiṇa 306

töpösintäki u. 1637

utpal < Toh B. *up(p)āl* ~ *oppāl* ~ *utpāl* < Skr. *utpala* mavi nilüfer

u. hua 1275

utpati << Skr. *utpatti* oluşum

tatyada oom amirtim amirta u. 1329

utru karşı

u. 1110, 1164, 1364, 1693

uṭuru karşı

yogaçarika u. kälmişin 1542

uul alt

adak u.+ındaki 311

uzatı, uzaṭı, uzaṭı daima

ürüg u. 545, 1660

u. 635, 920, 1276, 1440, 1589

użik < Soğd. 'wj'k harf, hece

hiri u. 1229

u. 1232, 1234

u.+ıg 1230

hiri u.+kä 1301, 1303, 1518

użikıg < Soğd. 'wj'k + Türk. +ıg harfli

yüz u. 1317

üç üç (~ Skr. *tri*)

ü. törlüg 30, 144, 300, 372, 654, 658, 659, 715

ü. ärdinilärkä 56, 65, 71, 131, 213, 375, 491 (~ Skr. triratna)

ü. kaṭa 64, 71, 363, 1309, 1326, 1426, 1430, 1434

ü. üdki 148, 180, 1416 (~ Skr. traiyadhvika)

ü. ärdinilär 215

ü. ärdini 216 (~ Skr. triratna)

ü. asankelar 304

ü. üdtä 488

ü. 654, 1068, 1109
ü. *kün* 789
ü. *künkä tãgi* 928
ü. *yıl* 999
ü. *b(ä)lgülüg* 1092
ü. *ayagka tãgimlig* 1099
ü. *kılınçları* 1169
ü. *ärdinikä* 1478 (~ Skr. *triratna*)
ü. *tözünlärniñ ätözläri* 1497

üçär üçer

ü. *kata* 1529

üçün için

ü. 78, 96, 449, 642, 691, 886, 982, 1063, 1295, 1456
nä ü. 328, 705
anı ü. 605, 613, 1119, 1450, 1550, 1693

üçünç üçüncü

ü. 560, 633, 656, 680, 1407, 1462, 1611

üid zaman

nomlug ü. 794
yaraglıg ü. 955
ölgäyşök ü.+tä 1188, 1586
ü.+dä 1047, 1115
tavgaç han ü.+intä 802, 863, 1008, 1080, 1151, 1182
ärklig han ü.+intä 898
kün ü.+intä 1138
ölgäyşök ü.+kä 334
ü.+nüñ uçı kıdığı 354
sakınmış ü.+tä 29
ölgäyşök ü.+tä 39, 43, 405, 443, 493, 1445, 1466
ölgäli ugramış ü.+tä 104, 1127, 1481
ür keç ü.+tä 208
ü.+tä 407, 428
altı ü.+tä 487
üç ü.+tä 488

çöpik yavız ü.+tä 602

ü.+tä 708, 713, 732, 747, 773, 776, 779, 799, 830, 846, 887, 898,
1007, 1027, 1030, 1061, 1071, 1073, 1136, 1214, 1223, 1232, 1234,
1242, 1301, 1371, 1395, 1538

ölgü ü.+tä 1000, 1674

kutgargalı ugramış ü.+tä 1161

titgäli ugramış ü.+tä 1244

kılgalı ugramış ü.+tä 1470

bir kşan ü.+tä 1566

sansız sakışsız ü.+tä 1570

çöpik yavız ü.+täki 268, 611

tirig ärkänki ü.+täki 793

nirvan bulmış ü.+täki 801

ü.+täki 1011

başlagsız ü.+tinbärü 534

üdkı zamana ait

üç ü.+ki 149, 181, 1416 (~ Skr. *traiyadhvika*)

kälmädük ü.+ki 165

üdrül- seçilmek; ayrılmak

öñi ü.-gäli 549

öñi ü.-gülük 687

öñi ü.-miş 92

öñi ü.-üp 480, 588

üdrülmäklig ayrılma, seçilme

erip öñi ü. yorıg 531, 532, 591

erip öñi ü. köñülüg 537, 546

üdsüz zamansız

ü. ölüm 34

üdüñ zaman

ür keç ü. 203

ü. 953

ügä danışman

tegit ü. 744

ügüz deniz

taloy ü. 288, 393
taloy ü.+kä 1433
taloy ü.+lär 111
taloy ü.+üg 989
taloy ü.+ümüz 163

ükli- artmak

ü.-miş asılmış 602

üklit- çoğaltmak

ü.-äyin keñüräyin 470

üküş çok, daha çok, pek çok

ü. 30, 919

ü. tälim 1130

ülä- paylaştırmak

ü.-p 1078

ülgü pay

ü. kılıp 1085

ülgülä- saymak, hesaplamak

ü.-gäli sanagalı 797

ülgülänçsiz ölçülemeyen, ölçülemez, mukayese edilemez

ü. 83, 85, 86, 400, 1557, 1600, 1617, 1687

ü. täñläñçsiz 500, 1590

ü. b(ä)lgürtmä 1247, 1272, 1282

ülgülüg ölçülü; belirli

sumer tagça ü. 178, 287

ü. 1218

öñdün ü.+ümüzni 335

ülüg pay

öñdün ü.+ümüzni 335

ülüş bölüm

ü. 1608

ün ses; ezgili

ü. ägziglig 163

ü. äşidilti 1065

ü.+in ättürü 859

ü. +läriğ 129

ün- çıkmak, ortaya çıkmak

ü.-är ärti 1041

ü.-gäli ozğalı umazlar 539

dyantın ü.-gülük ol 1339

ävdiñ barktın ü.-miş kişi 721

tını ü.-miş üdtä 1232

tının ü.-miş üdtä 1242

y(a)ruk yaltrık ü.-mişin 882

ü.-üp ozup 540

y(a)ruk ü.-üp 1218, 1224

y(a)ruk yaltrıklıg ü.-üp 1281

y(a)ruklar yaltrıklar ü.-üp ol 1354

y(a)ruk yaltrıklar ü.-üp 1362

üntür- çıkarmak

ü.-gü ol 1233

ü.-üp 164, 1226, 1302

ü.-üp yanturup 1236

ünüşlüg çıkış

ü. yolug 601

ür uzun zaman, uzun süre

ü. keç 203, 208, 942

ürt- örtmek

ätözin ü.-ä 1029

öz ätözümün ü.-gülük 1026

ürtüg örtü

ü. +lär 945

ürtü-, ürtül- örtülmek

ägrikmiş ü.-miş 945

ü.-mişin kolulaguluk ol 574

ürüg daima

ü. uzatı 545, 1660

üstünki üstün, daha üstün, en üstün

yeg ü. 60, 199, 253, 1289

ü. 61, 144

ütlä- öğüt vermek

ü.-lädi äriklädi 1143

ü.-lägülük bolmuş kişi 1118

ü.-läp ärikläp 39, 350, 1117, 1643

ü.-läyü 201

ü.-läyü ärikläyü 268

ü.-läyür m(ä)n 1456

ütlämäk öğüt verme

keñürmäki ü. uduzmakı 795

üzä ile; üzerine

ü. 3, 5, 15, 23, 33, 70, 150, 156, 163, 171, 180, 183, 186, 187, 187, 280, 293, 294, 305, 374, 398, 403, 412, 450, 505, 544, 551, 557, 574, 582, 587, 596, 610, 614, 629, 632, 639, 661, 661, 662, 662, 667, 668, 674, 677, 678, 679, 681, 682, 687, 689, 699, 704, 723, 741, 765, 817, 840, 855, 945, 952, 1020, 1028, 1029, 1034, 1083, 1087, 1091, 1098, 1104, 1109, 1141, 1178, 1192, 1215, 1277, 1278, 1299, 1499, 1501, 1512, 1525, 1591, 1624, 1645

ü.+sintä 1220, 1257, 1259, 1266, 1492, 1500, 1523

üzäliksiz en üstün, dahası

ü. 49, 79, 88, 198, 355, 371, 428, 501, 513, 987, 1125, 1572

üzüksüz daima

ü. tutçı 1170

üžik < Soğd. 'wj'k harf, hece

hiri ü. 1220, 1224

hiri ü.+ig 1212, 1218

hiri ü.+kä 1227

v(a)çrapan < Toh B. vajrapāṇi < Skr. vajrapāṇi Bodhisattva'nın özel ismi

v. körkin 273

vaibaş << Skr. vaibhāṣā Vibhāṣā'nın takipçisi

taişeṅ v. şastarta 671

vaitih << Skr. Vaidehī VVidehas'ın bir prensesi

v. katun oğlu 1603

vapçeü < (?) özel isim (?)

şakilg v. atl(i)g 931

v.ü bahşika 953

v. bahşınıñ töpösın 980

vaphuaki < Çin. 法华经 *fahua jing* Lotus Sūtra (~ Skr. *saddharmapuṇḍarīka-sūtra*)

vaphuaki liñ vimake 876

vasi << Skr. *vāsa* hükümet merkezi (?)

eltäki niñ v.+ta 748

viçi < (?)

v. 1331

vihan < Çin. (?) özel isim

v. atl(i)g bahşı 803

v. 803, 804

v. bahşı 810, 814

v. bahşika 831

vikranta << Skr. *vikrānta* cesur, korkusuz

amirta v. 1331

vimake < Çin. 維摩經 *weimojing* bir Sūtra adı

vaphuaki liñ v. 876

viyakrit < Toh A. *vyākṛti* < Skr. *vyākṛta* kehanet

v. alkış 500

vuu < Çin. 府 *fu* (?)

han v. 746

vyakirit < Toh A. *vyākṛti* < Skr. *vyākṛta* kehanet

v. alkış 1685

vyakrit < Toh A. *vyākṛti* < Skr. *vyākṛta* kehanet

v. bertilär 981

v. berü turur 1316

v. 1400

yad- yaymak

kenürdi y.-dı 769

y.-ıp urup 1504

yadııl- yayılmak

y.-ıp saçılıp 578

yadın- (kendini) açmak

açını y.-u 403

yag I parlak

y. çurni 453

yag II yağ

y.+ınıñ süñökininñ tãri 573

yagı tehlikeli

y. yavlak yuulta 597

yagış kurban, sunu

y. saçıg 764, 765

yagız yağız (yer), kara toprak

ulug y. yer 773

yaguk yakın

yakın y. 406

y. kãlip 1021

yakın yakın

y. tãgdüktã 334

y. yaguk 406

y. bolmakıntın 760

y. tãgmiş 1043

y. 1690

ãtöziniñ y.+ınta 1355

yalañuk insan, kişi

kişi y. 1116

y.+larnıñ arslanlarıña 149

yalañuz yalnız

y. ayagka tãgimlig 1119

yalınlıg ışıltılı, parıltılı

çoglug y. 153, 176

yalñok insan

y. ätözi 1350

yalpırgaklıg yapraklı

tört y. lenhua 1525

yaltırt- parlatmak

y.-ip 1634

yaltrı-, yaltr(ı)- parlamak

y.-yu *turur* 851

y.-yu *yaşuyu* 1178

yaltrık parıltı, ışıltı, ışık

y(a)ruk y. 882, 1003, 1005, 1354, 1512

y(a)rukıña y.+ıña 313

y(a)ruk y.+lar 1271, 1357, 1360, 1362, 1362

y(a)ruklar y.+lar 1354

y(a)ruk y.+lar 1358

yaltrıklıg parıltılı

arıg y. 289, 308

y(a)ruk y. 1281

ulug y. 1363

yan yan

burhannıñ y.+ınta 1175

iki y.+ıntakı 782

yan- dönmek

özi y.-ip 910

öz köküziñä y.-ip 1234

y.-tı 741

yanmaksız dönmeksiz

tınmaksız yanmaksız 1573

yanmaksızın sürekli olarak

tınmaksızın yanmaksızın 1199

yantur- döndürmek

üntürüp y.-up 1236

yanturu yeniden

y. 350, 610, 1358, 1373

yañ < Çin. 樣 *yang* şekil, tarz

y. *kep* 512, 1017

y.+ça 998, 1233

y.+ı *kebi* 1467

y.+ıg *ayu berälim* 1413

- dyan y. +ın* 1284, 1285, 1340
y. +ın öritgölük 1625
dyan y. +ıña 1381
- yaña** kurucu adının bir parçası; fil
ganđahast y. 747
- yağı yeni**
yeti y. +ka 810
- yağıl-** yanılmak, yoldan çıkmak
ažguluk y. -guluk 587
ažíp y. -ıp 5
- yağılmaksız** yanılmasız
saçılmaksız y. 337
- yağırtı** yeniden
y. 196, 570
- yağılok** yanlış
igid y. sakınçlarıg 486
y. işlärig 893
- yapa** bütünüyle
y. yorıp 853
- yapırgak** yaprak
lenhua y. +ınta 1194
- yapışın-** yapışmak
uçasınta y. -ıp 844
- yapşın-** tutunmak
ilintim(i)z. y. -tim(i)z 27
- yaraglıg, y(a)raglıg** faydalı, yararlı
y. 125, 835, 955
- yaraşı** uygun
y. 525, 1170, 1597
- yarat-** yaratmak
y. -ıp 847
y. -miş 1662
- yaratıgılg** süslenmiş
etiglig y. 615

yaratıl- yaratılmak

etilmiş y.-miş 398, 1299, 1499

yaratın- yaratılmak

ävrilür y.-ur 1172

yarıl- açılmak, yarılmak

açılıtkda y.-dukta 1661

yarım yarım

y. bagdaşını 1259, 1266

yar(ı)şmalaş- yarışmak

y.-u sokdılar 1136

y(a)rlıg buyruk, emir

han y.+ı 741

y(a)rlıkamış y.+ıg 890

y(a)rlıkamış y.+ın 19

nomlug y.+ın 417, 499, 625

y.+ın 832

burhannıg ... y.+ın 1145

amrak y.+ın 1294

y(a)rlıka-, yarlıka- buyurmak

el uluşılarta y.-daçı 75

yertinçütä y.-daçı 265

tarta içgärü y.-daçı 302

mängün turu y.-daçı 379, 383, 387

ozguru y.-daçı 395

arıg süzök ulušta y.-daçı 438

yertinçüdä y.-daçı 1423, 1428

körkin körkitü y.-daçı 1598

ütläyü ärigläyü y.-daçıka 269

inçä tep y.-dı 954

ürtä y.-dı 1029

y.-dı 1604, 1665

sıguru içgärü y.-miş 4

y.-miş çın kertü nomlarka 12

burhanlarnıg y.-miş y(a)rlıgın 18

köni tüz tuymakıg bulu y.-miş 440

sudurta y.-miş y(a)rlığıg 890

inçä tep y.-miş ol 1385, 1443

yertinçütä turu y.-p 204

y.-p 281

ıntın kıdıgka tögürdäçi y.-r 295

y.-yurlar 1563, 1691

ögrünç sävinç berü y.-zun 281

içgärip tuta y.-zun 407

sıguru içgärü y.-zunlar 70

nomlug tilgän ävirür y.-zunlar 199

asıglıg mänilig kılı y.-zunlar 205

turumın üzä kązä y.-zunlar 952

y(a)rlıkançuçı merhametli

bir uçlug y. köñüllüg 20

ulug y. köñüllüg 53, 63, 267, 283, 396, 439, 1424, 1429

ädgü ögli y. köñülläri 69

ulug ädgü ögli y. köñüllüg 221, 227, 232, 238

ädgü ögli y. köñülünüz 279

ulug y. köñülkä 641

ädgü ögli y. köñül 855

y(a)ruk parlak, parıltı, ıfık, aydınlık

y. yula 174

y. yulalarınta 196

kök öñlüg y. ävi 873

y. yaltrık 882, 1003, 1005, 1354, 1512

y(a)rukluğ y. 1178

ülgülüg y. 1218

yürünj öñlüg y. 1224

y. yaltrıklar 1271, 1357, 1358, 1360, 1362, 1362

y. yaltrıklıg 1281

y. yaşuk 1376, 1377

y. inip 1633

y. +ıña yaltrıkıña 313

y. +lar 1281

y. +lar yaltrıklar 1354

y(a)rukluğ parıltılı, ışıklı

y. *prabıñızta* 290

y. 923

y. *y(a)ruk* 1177

y. *öñlüğ* 1351

y. *pirap* 1631

yarutmak aydınlatmak

kulutlarnıñ ätözümüzni y. 412

yaş I insanın yaşı; ömür, yaşam, hayat (~ Skr. *āyus*)

özi y. +ı *tügüp* 1160

y. +ınta *külçirä olorup* 791

yaş II gözyaşı

isig y. +ı *akıp* 1023

yaşamak yaşam, yaşama

y. +ı *tükäp* 1000

y. +ıg *titmäklig dyanta* 1243

soka y. +ıg *titgäli* 1244

ölgäyşök üdtä y. +ıg *titgülik* 1466

y. +ıg *titgü dyanıg* 1520

y. +ın *titdüktä* 446

y. +ın *titsär* 1304

yaşlıg yaşayan, hayatta olan

özlüg y. 237

yaşu- parlamak

y. -yu *turmışın* 924

yaltr(i)yu y. -yu 1178

yaşuk aydınlık, parlaklık

y(a)ruk y. 1376, 1377

yat- yatmak

tan asıgsız y. -ıp 1206

y. -mışın *kolulaguluk ol* 579

yavaldur- sakinleştirmek, durgunlaştırmak

turuldurayın y.-ayın 467

yavalmak sakinleşmek

turulmak y. 1169

yavaltur- sakinleştirmek, durgunlaştırmak

turuldurdaçı y.-daçık 275

yavız kötü

beş çöpik y. üdtäki 268

çöpik y. üdtä koluta 602

çöpik y. üdtäki 611

y. savlarıg 772

y. ıru b(ä)lgülär 1128

yavlak kötü

kağır y. v(a)çrapan körkin 273

yagı y. yuulta 597

yazı düzlük

çañçuñvuniñ äv y. +sınta 1129

äv y. +sınta 1131

yänä yine, tekrar

y. ymä 2, 422, 621, 643, 700, 911, 930, 936, 990, 1057, 1105, 1111, 1123, 1202, 1283, 1339, 1442

y. inçä 64, 90, 364, 372

y. 67, 155, 174, 527, 658, 861, 957, 970, 1010, 1092, 1099, 1167, 1177, 1231, 1233, 1358, 1361, 1459, 1555,1658

ye- yemek yemek

aş y.-p 915

yedär- takip etmek

eyin y.-ip 1438

yeg daha iyi, iyi, üstün

y. üstünki 60, 253

y. sukançıg 115, 168, 318, 416, 1477

y. adrok 170, 254, 420, 656

kamağta y. 172, 173, 1289

üzäliksiz y. 198, 1125

adrok y. 498

üstünki y. 1289

y. baştınkı 1692

arıg süzök y. 1715

yegäd- üstün gelmek, yenmek

yıntmış y. -miş 368

y(e)g(i)rmi yirmi

altı y. ‘on altı’ 32, 643, 664, 807, 1384

iki y. ‘on iki’ 220

beş y. ‘on beş’ 875

y. 1528, 1562

bir y. +kä ‘on bir’ 1018

yemişlig meyveli

tüşlüg y. 120

yenik önemsiz

y. yuka 1531

yeniklämäklig küçümseyici

y. uçuzlamaklıg 14

yer yer

sävıgıg y. 128

ulug yagız y. 773

yoçan y. 1632

t(ä)ñri y. +indäki 121

turgınça y. +tä 1523

yerçilä- liderlik etmek

y. -p eltdäçi ärür 850

yerçilägü önderlik etme, liderlik etme

uğuzgu yerçilägü 78

yertinçü dünya (~ Skr. *loka*)

y. 22, 190, 1376, 1605

artokrak mänjilig y. +dä 11, 46, 219, 224, 241, 245, 251, 342, 396, 482, 485, 495, 589, 594, 646, 1423, 1428, 1439, 1485

y. +dä 365, 365, 1291, 1442

çambudvip y. +dä 1356, 1651

y. +däki 112, 113, 115

y. +üg 1475
s(a)blokadatu atl(i)g y. +kä 27
bo y. +kä 350
artokrak mänilig y. +kä 352
sablokadatu y. +kä 611
y. +lärtäki 148, 456
y. +niñ y(a)ruk yulalarında 196
artokrak mänilig y. +sintä 258, 415, 1673
artokrak mänilig ye. +tä 230, 235, 265, 433
ür keç üdün y. +tä 204
y. +tä 208, 973, 1103

yertinçülüg dünyaya ait

y. törö 1192

yet- yetmek, ulaşmak

ätözniñ ayı küni y. -ip 568

ärki küçi y. -mişinçä 1374

ken küçi y. -mişinçä 1379

yeti, y(e)ti yedi (~ Skr. *sapta*)

y. küntä 335

y. törlüg 550

y. 551

y. o. +ka ‘yirmi yedi’ 790

y. yañka 810

y. säkiz 919

y. künkä tägi 1079, 1444

y. kün 1648

yetinç yedinci

y. 576

yetinçsiz ulaşılamaz

y. yetizlig 1297

yetizlig genişliğe sahip

yetinçsiz y. 1297

yetmiş yetmiş

y. 1555

yevig sıra, dizi (~ Skr. *sambhāra*)

y. tizig 130, 1278

y. tizigtä 454

y. +läri tizigläri 170

tiziglärin y. +lärin 126

yıd güzel, güzel koku

y. yıparlarıg 122

bädiz türtgü y. 169

y. yıpar 173

öñisig ädgü y. 929

tañlançıg öñisig y. 1040

öñisig ädgü y. +lar 1178

tañlançıg y. +tınlar 1107

yıdı-, yıdı- koku yaymak

bura kötiyü y.-tı 1006,

y.-tı 1149

yıdıg kokmuş

y. sasıg 543

yıdıg güzel kokulu

y. suv 840

yıg- toplamak

ögüg köñülüg y.-ıp 976

köñülin y.-ıp 1344

y.-ıp tutguluk ol 1373

hanka y.-ıp bermiş 1415

yıgıl- yığılmak, toplanmak

y.-ıp kälip 1359

nomlamışta y.-muş 1051

y.-muş terilmiş 1106

y.-tılar teriltilər 755

yıgın- toplanmak

y.-muş bir uçlug 377, 381, 385, 697

yık fırsat

uguri y. +ı 946

yıl yıl

üç y. ärtginçä 999

y. ärtmištä 1159

törtünç y. +ın 738

ikinti y. +ın 784

yılın ikinti y. +ın 784

sukañ atl(i)g y. +nıñ baştınkı 809

y. +nıñ başınta 880

yılañ < Çin. 永隆 *yöng lóng* 680–681 yılları (?)

y. atl(i)g yılın ikinti yılın 784

yıltız esas (~ Skr. *indraya*)

ädgü y. +ım(i)znı 210

ädgü y. +ın 617

yıltızlıg esaslı

bir y. 1299

yımşak yumuşak, narin

oglagu y. 792

yıñak taraf

keñin y. 437, 827, 862, 885, 973, 1195, 1305, 1400, 1422, 1427, 1471,
1650

y. 1096, 1561

yıpar koku, güzel koku

yıd y. 173

yıd y. +larıg 122

yigi sık, gür

y. arıglarıg sāmāklarıg 116, 120

yik delik

tünlük y. +ıntın bakıp 516

yimtüksig < (?) özel isim (?)

y. upase 1073

y. 1075

yin deri

ätözindäki äti y. +i 792

yinçür- secde etmek

y.-ü töpön yükünü 53, 264, 369, 380, 384, 388, 392, 436, 815,

y.-ü 990

yint- yenmek, üstün gelmek

y.-miş yegädmış 368

yintäm sadece

y. 544, 1357

yip ip

torku yip 1217

yipün kırmızı

y. önlüg 1279

yiriñ irin

kan y. 543, 569, 585

yiti, y(i)ti sağlam

y. sikiz 1010

y. ärkliglig 1343, 1375

yitin- kaybolmak

y.-ip 1677

yitlin- kaybolmak

y.-mädin batmadın 813

ymä de / da, dahası

yänä y. 2, 422, 621, 643, 701, 911, 930, 936, 990, 1057, 1105, 1111,
1123, 1202, 1283, 1339, 1442

y. 8, 14, 19, 24, 26, 29, 31, 33, 93, 144, 262, 292, 365, 366, 434, 450,
600, 604, 616, 682, 702, 802, 892, 1089, 1207, 1211, 1258, 1270,
1280, 1290, 1507, 1649, 1700

azuça y. 15, 28, 34, 36, 140, 142, 445, 488, 1214, 1214, 1215, 1269,
1334, 1527, 1529,

y. ök 160, 464, 583, 624, 680, 683, 940, 1324,

yoçan < Soğd. *ywen* ~ Toh A. *yojam* < Skr. *yojana* uzunluk ölçüsü

iki yüz älig y. yer 1632

yogaçare < Toh A. *yogācāre* ~ Toh B. *yogācāre* < Skr. *yogācāra* yoga yapan

y.+ka uçuru kälmişin 1542

yok yok, boş, yokluk

y. kurug tözlüg 95

y. *ärür* 448, 450, 545, 956

y. *üçün* 449

y. *ök ärür* 544

y. +ı *asıgsız* 515

yol yol (~ Skr. *ayatana*); çizgi

ayıg aźunnuŋ y. +ın toyın 468

kök kalık y. +ınça 1541

altı y. +larta 536 (~ Skr. *şadgati*)

uluŋ kölüŋü y. +ta 353

ünüşlüg y. +ug 601

yola- yola çıkmak

y. -yu *käçtükdin* 1140

yorı- devam etmek, yürümek, davranmak, hareket etmek, yapılmak

y. - 950

katıglanu tavrınu y. -dı 1018

y. -*masar* 1700

yorıgıta y. -miş bolur 333

katıglanu bışrunu y. -miş kärgäk 526, 648

käzip y. -p 349

yorıgıta y. -p 355

käzä yapa y. -p 853

bışrunu y. -p 1018

y. -p 1612

yorıgıta y. -p 1692

köŋül tözintä y. -sar 332

iki törlüg yorıglarta y. -guça 528

bışrunu y. -guluk 511, 527, 649, 651, 653, 685,

y. -*guluk nom* 956

yorıg tutum, yol, davranış, eylem

bodis(a)t(a)vnuŋ y. kut kolunmakın 427

yorıguluk y. 527, 649, 651, 653

iki törlüg y. 530

erip öŋi üdrülmäklig y. 531, 532, 533, 592

sävämäk küsämäklig y. 592, 621

sävmäk taplamaklıg y. 613
burhanıg ömäklig y. 655, 658
ädgü kılınçlıg y. 656
kolulamaklıg y. 657
yoriguluk köni y. 686
öñi üdrülgülik t(ä)rs y. 687
y. 1566
burhanlar y. +ınta 333
bodis(a)t(a)vlar y. +ınta 355
samanıtabadrepohen bodis(a)t(a)vnuñ y. +ıña 48, 79
burhannıñ kayu barınça y. +ıña 316
ädgü y. +larıg 616, 647
iki törlüg y. +larta yoriguça 528
y. +larta 919
adrok y. +lartin tugmıñ 254
y. +ka 1609
y. +ta yorıp 1692

yoriglıg yaşam şekli, yaşam şekline has

pohen bodis(a)t(a)vnuñ y. ... küçintä 152

pohen bodis(a)t(a)vnuñ y. ... küçi 182

yorımak yaşama

katıglanu bışrunu y. 505, 508

yörgälmäk sarılma

ägrikmäk y. 23

yörüg yorum; tefsir (~ Skr. *artha*)

keñ y. 622, 644

baştıñkı y. 1692

yuçu < (?) özel isim (?)

y. atl(i)g bir upase 1112

yuk- bağlanmak

tüzü y. -dı 1138

yuka kolay

yenik y. 1531

yuklun- (pislik) bulaşmak

- suvka y.-mamış tæg* 367
- yula** meşale
- y(a)ruk y.* 174
- y. tamturmak* 1171
- y(a)ruk y.+larınta* 196
- yumış** iş
- iş y. kulturdı* 722
- yumşak** yumuşak
- y. üç kılınçları* 1169
- yumtaru** birlikte
- y. yüküngülük* 376, 376
- ömäk sakınmak y.* 661
- yun-** yıkanmak
- y.-up arıtıp* 840
- yunçı-** çürüme
- y.-p artap* 577
- yuul** dere
- y. suvı* 1036
- yetinçsiz yetizlig y.* 1298
- ärdinilig y.* 1567
- y.* 1575
- köllärig y.+larıg* 127
- yagı yavlak y.+ta* 597
- yügärü** yüz yüze, yüzüne karşı; karşı karşıya
- yüüz y.* 41, 45, 106, 109, 136, 339, 344, 410, 416, 812, 852, 1022, 1364, 1370, 1378, 1406, 1447, 1448, 1484, 1486, 1553
- y.* 1196
- yükün-** secde etmek, eğilmek, saygı göstermek
- tüzü y.-älim* 156
- y.-gäli bolalım* 411
- y.-gülük yükünç* 262, 376
- y.-gülük ol* 376
- y.-miş käreğäk* 296, 325
- sözläyü y.-sär* 262

y.-täçi kántü özi 1435

y.-ti 1290

y.-ü täginür biz 53, 215, 220, 225, 231, 237, 242, 246, 264, 370, 381, 385, 388, 393, 436

y.-ü täginür m(ä)n 73, 101

y.-ü tükättükdä 325

y.-ü 1671

üç ärdinilärkä y.-üp 213

töpön y.-üp 815, 1570

tütsüg köyürüp y.-üp 1048

y.-ür biz 151, 297, 298, 299, 301, 303, 305, 307, 309, 310, 313, 315, 317, 318, 323

y.-ür m(ä)n 663, 1422, 1427, 1432

yükünç saygı, hürmet

yüküngülük y. 262, 377

öñdün sözläğüçi y.+lärig 260

bo y.+üg sözläyü 261

yükünmäk eğilme, saygı gösterme

y. ögmäk 206

y. 'äñitmäktä 253, 431, 503

bir atamak bir y. 403

y. 'äñitmäklig kapıg 627, 628

y. 'äñitmäk 630, 1170

y. tapınmakta 1502

yürüñ beyaz

y. oron 288, 308, 411, 736

y. ät kan 557

y. 1032

y. öñlüg y(a)ruk 1224, 1361

y. öñlüg y(a)ruk y(a)ruklar 1353

yüüz yüz, yüz yüze

y. yügärü 41, 45, 106, 109, 136, 339, 344, 410, 416, 812, 852, 1022, 1364, 1370, 1378, 1406, 1447, 1448, 1483, 1486, 1553

yüüzlüg yüzlü

bir y.1261, 1268

yüz yüz “100”

y. *säkiz* ‘yüz sekiz’ 146, 1421

y. *kırk* ‘yüz kırk’ 314

y. *çığ ediz* 781

y. 1128

y. *užiklğ* 1317

iki y. *älig* ‘iki yüz elli’ 1632

y. *miñ* ‘yüz bin’ 1687

yüzär yüzer

y. 937

5.2. İkilemeler Dizini

tižit kşanti	1
erinçkä- tsoyurka-	3-4
sıgur- içgär-	4, 70
až- yañıl-	5
çın kertü	5, 12, 692, 705, 746, 905, 1198, 1675
umug inag	6-7, 54, 221-222, 227, 233, 238-239, 278, 279, 283, 395, 439, 612, 745, 1425
alku kamag	8, 75-76, 91, 97, 104, 149, 175, 181, 184, 187, 205, 248, 419, 466, 479, 962, 963, 1560, 1681
oğgurak adırthg	10, 47, 270, 342, 408, 447, 496, 522, 988-989, 1305, 1405
yeniklämäklig uçuzlamaklıg	14
tıdıg antiray	17, 104, 1482, 1513
buz- artaç-	18
tıltag basutçı	21
kalın ağır	22
ägrikmäk yörgälmäk	23
ilin- yapşın-	27
ö- sakın-	28, 29, 38, 139, 272, 455, 487, 666, 673, 679, 681, 682, 971, 981, 986, 1382, 1660
arıg süzök	30, 117, 150, 247, 297, 368, 438, 447-448, 495, 589, 614, 1277, 1351, 1403, 1476, 1532, 17
iglä- öl-	35
ig käm	36
sıkıl- tañıl-	37
orla- mañra-	38
ütlä- äriglä-	39-40, 268-269, 350-351, 1117, 1143, 1643
kertgünmäk süzölmäk	40

tärk tavrak	50, 137
agır ayag	50, 263-264, 369, 392, 436, 1288
taymaksız ävrilmäksiz	62-62, 353-354
t(ä)rs azag	67-68, 274
aya- agırla-	73, 100
kök kalık	74, 94, 129, 366, 517, 1064-1065, 1074, 1541
el uluş	75, 107, 495, 541-542, 589, 615, 619, 635, 1449-1450, 1485, 1678
asıg tuso	77, 276, 1248, 1256
uduzgu yerçiläğü	78
ozgur- kutgar-	82-83, 293-294
tolgur- toşgur-	84
alkunı barça	84, 85-86, 87, 177, 189, 255, 467, 1488, 1712
ögrätin- bil-	86
tapın- udun-	87-88, 420, 939, 1551
alku barça	94, 151, 161, 171-172, 179, 194-195, 201, 399, 457, 731, 964, 1046, 1482
tolu tükäl	95, 161, 299
yok kurug	95-96
tarık- ket-	105, 405
taloy ügüz	111, 163, 288, 393, 989
arıg sämäk	116-117, 120
amıl aglak	118
hualıg psaklıg	119
tüşlög yemişlig	120
yıd yıpar	122, 173
tapıg udug	125, 130, 172, 175, 179, 184, 349, 419, 1053, 1115, 1558

tizig yevig	125-126
aþhg küülüg	126
hua çäçäk	126
uçsuz kırıgsız	130, 516
yevig tizig	130, 170, 454, 1278
çoglug yalınlıg	153, 176
alkınçsız tükäþinçsiz	159-160, 164, 183, 216
ün ägziglig	163
adrok yeg	168, 498
yeg adrok	170, 173, 254, 420, 656
etig tümäg	170
ton kädım	173, 452-453, 1278
tsoy erinçü	188
ür keç	203, 208, 942
asıgılıg mänjilig	204, 604-605, 949, 1489
tapınmak uğunmak	206, 958
özlüg yaşlıg	238
yükünmäk 'änjitmäk	253, 431, 503-504, 627, 628, 630, 1170-1171
çomrul- baþ-	256, 394
kizläglig baþurtlıg	271
kü- küzät-	272, 491
kağır yavlak	272-273
b(ä)lgürt- körkit-	273
turuldur- yavaltur-	275
turuldur yavaldur-	467-468
ençgü mänji	276
ögrünç sävinç	281, 1709

önlüg kırtıslıg	284
tänjärgülüksüz tüzgärgülüksüz	285
lakşan nayrag	286, 312-313, 454, 1498-1499, 1505-1506
sansız sakışsız	291, 940, 1570, 1641
tart- içgär-	294-295, 302
ärt- kaç-	304
ağ mañgal	310
y(a)ruk yaltrık	313, 882, 1003, 1005, 1271, 1281, 1354, 1357, 1358, 1360, 1362, 1512
ädgü adrok	315, 460, 501, 523, 1166
terin kuvrag	319, 340, 638
bil- uk-	336, 709, 1160, 1559
tärsikmäksiz tätrülmäksiz	336
saçılmaksız yañılmaksız	337
ämğäksiz sıkışsız	338
korkınçsız ayınçsız	338-339
käz- yorı-	348-349
uduz- başla-	351
uç kızıg	354-355
lenhua çäçäk	366-367, 409, 451-452, 495-496, 1200, 1398, 1437, 1428, 1661
yint- yegäd-	368
etil- yaratıl-	398, 1299, 1499
açın- yadın-	402-403
yakın yaguk	406
ärt- aş-	413
äşid- tıñla-	417, 510
ağlıg mañgallıg	444, 867-868, 869

iru b(ä)lgü	444, 1128
turum ara	449
ägsüksüz kargäksiz	455-456
b(ä)lgür- közün-	456
ög- külä-	458, 709-710, 847, 1565, 1571, 1578, 1708
sakınguluksuz bügüngülüksüz	459, 460, 462, 463, 465,
süzül- kertgün-	463-464
üklit- keñür-	470
ençgülüg äsängülüg	471-472
kan- büt-	474
elig han	476
kkir tapça	479
tit- ıdala-	481
küsä- tilä-	485, 490, 542
igid yañlok	485-486
koç- kämiş-	486
okı- sözlä-	489
öç- alkın-	492, 889, 904, 1398
öglüg köñüllüg	494
lakşanlıg nayraglıg	498, 819
viyakrit alkış	500
ülgülänçsiz täñlänçsiz	500, 1590
katıglan- bışrun-	504, 507, 526, 648, 648-649
yañ kep	512, 1467
t(ä)rk tavrak	514, 1294, 1315
ägrikgülük balguluk	535
ävril- tägzin-	536

açığ tarka	536, 599-600
kkrlig tapçalıg	543
yıdıg sasıg	543
tol- toş-	544, 586, 1623
ürüg uzatı	545
kişilig ogullug	547-548
ävlig barklıg	548
ermäk aklamak	549
katılış- kavış-	556
täri kırtış	573-574
sış- kepär-	577
kökär- tatar-	577
yunçı- arta-	577
arkuru turkaru	578
yağıl- saçıl-	578-579
kävil- küçsirä-	585
ažguluk yañılguluk	587
yağı yavlak	597
tınmaksızın sönmäksizin	597
çomrul- bat-	597-598
tägzin- tulın-	599
bilin- tuyun-	600
ükli- asıl-	602
çöpik yavız	602, 611
ämğäklig sıkışlıg	604
ämğäk sıkış	612
etiglig yaratıglıg	615

bısrun- ögräfin-	617, 623-624, 1404, 1457-1458
ömäk sakınmak	622-623, 626, 660, 661, 666, 668, 670, 675, 688, 692-693
ögmäk külämäk	630, 631, 633
kölulamaklıg adırtlamaklıg	636-637
kolulamak adırtlamak	637, 639
ömämäk sakınmamak	678-679
tañla- muñad-	710
äv bark	721
sık- tañ-	722
iş yumış	722
bärt baş	724
üzüg igid	732
tärkin tavrata	740, 780
aç- keñür-	753
yıgil- teril-	755, 1106
yagış saçıg	764, 765
keñür- yağ-	769
ermäk münämäk	771, 772
täprä- kamşa-	774
ökün- kşanti kıl-	775
kertgün- süzül-	775-776
käntü öz	779, 1030, 1297, 1403, 1435
oglagu yımşak	792
kın kırtış	792-793
ülgülä- sana-	797-798
iştäm tutçı	806

yitlin- bat-	813
ak- tökül-	816
ötün- taplat-	836
tuta- sök-	839
art basut	848
yerçilä- elt-	850
tart- uduz-	856
boşgun- tüpkär-	877, 878
ögir- sävin-	891, 1312, 1579
umuglug tayaklıg	892
iş küdök	917, 1186, 1624
tüzü tükäl	926, 1382
ägrik- ürtül-	945
ugur yık	946
b(ä)lgülüg közüngülüg	947
aşa- sözlä-	969
ög köñül	976, 1371
atl(ı)g küülüg	996
tañlançıg muñadınçıg	1003, 1363
y(i)ti sikiz	1010
süçüg tatıg	1038
tañlançıg öñisig	1040
boş taş	1059
b(ä)k katıg	1084
bur- köñi-	1107, 1179
sav söz	1113
üküş tälüm	1130

uç- kalı-	1135
tarka ämgäk	1142
öz yaş	1160
kamagun barça	1162
pra tuug	1163
turulmak yavalmak	1169
üzüksüz tutı	1170
baag sanvar	1171, 1668
yaltrı- yaşu-	1178
öñäd- köñtül-	1180
hiri üžik	1212, 1218, 1220, 1224-1225, 1227, 1518
agarguluk entürgülük	1212
hiri užik	1229, 1301, 1303
oksuz arasız	1236
ö- amrıl-	1241
etiglig tümäglig	1278-1279
arta- sın-	1307
noş rasyan	1311, 1327
tapla- tapırkan-	1315
arıg silig	1325
sakınguluk kolulaguluk	1340
y(a)ruk yaşuk	1376, 1377
sakın- kolula-	1404
öñiklä- sakın-	1455, 1596
uuz oñay	1456
ögülük sakınguluk	1465-1466
sävgülük küsägülük	1478

tarık- alkın-	1483
yükünmāk tapınmak	1502
şı monçuk	1503
yenik yuka	1531
han elig	1547
lakşanlıg naryaglıg	1556
lakşan naryag	1613
könül sakınç	1626
ürüg uzatı	1660
açıl- yarıl-	1661
vyakirit alkış	1681
avantlıg tıtaglıg	1711
üd kolu	602

Üçlemeler:

oğgurak adırtlıg seziksiz	528-529
ökün- kakın- kşanti kıl-	733
bur- köŕi- yıdı-	1006
sınlıg körklüg mänizlig	1067

6. SONUÇ

Yüksek lisans tezi olarak hazırlanan bu çalışma Amitābha kültüne ait Pekin, St. Petersburg, İstanbul, Ankara ve Paris'te bulunan yazmaları kapsamaktadır. Bu çalışmada 184 adet yazmaya yer verilmiştir. Çalışmamızda daha önce yayımlanmış olan St. Petersburg, İstanbul, Ankara, kısmen yayımlanmış olan Pekin ve hiç yayımlanmamış olan Paris yazmaları incelenmektedir.

Bu çalışma 6 bölümden oluşmaktadır. “1. Giriş” bölümünde çalışmada yer alan yazmalar ve üzerine yapılan çalışmalara, çalışmada izlenen yöntem, yazmaların özelliklerine ve çalışmada kullanılan yazmaların sıralamasına değinilmiştir. “2. Metin” bölümünde çalışmada yer alan yazmaların yazı çevirisi ve harf çevirisine yer verilmiştir. Bu kısımda Pekin ve Paris yazmalarına ait yayımlanmamış kısımların yazı ve harf çevirisine yer verilmiştir. “3. Çeviri” bölümünde metinlerin günümüz Türkçesine çevirisine yer verilmiştir. Çeviride metnin aslına olabildiğince bağlı kalınmaya çalışılmıştır. Çeviride Eski Uygurca terimsel ifadelerin bazılarının Sanskritçe karşılıkları da verilmiştir. “4. Açıklamalar” bölümünde önceki yayımlardan farklı olan okuyuşlara ve bazı kavramların açıklamalarına yer verilmiştir.

Beşinci bölüm olan “5. Dizinler” sırasıyla “5.1. Uygurca Dizin” ve “5.2. İkilemeler Dizini” başlıklarından oluşmaktadır. “5.1. Uygurca Dizin”in madde başları Eski Uygurca, anlamları Türkiye Türkçesidir. Bu bölümde kelimelerin metinde geçtiği yerlere atıflar yapılmış ve satır numaralarına yer verilmiştir. Ayrıca Uygurca dizinde bazı kelimelerin Sanskritçe karşılıkları verilmiştir. “5.2. İkilemeler Dizini” bölümünde çalışmada yer alan ikilemelere yer verilmiştir. “6. Sonuç” bölümüdür.

Bu yapılan çalışma Eski Uygurca Amitābha kültüne metinlerin sözvarlığını ortaya koymak amacıyla hazırlanmıştır. Burada yapılan çalışma ile Eski Uygurca sözvarlığı üzerine yapılan çalışmalara katkı sağlanmak amaçlanmıştır.

KAYNAKÇA

- Adam, Volker, Jens Peter Laut, Andreas Weiss. 2000. **Bibliographie alttürkischer Studien. Nebst einem Anhang: Alphabetisches Siglenverzeichnis zu Klaus Röhrborn: Uigurisches Wörterbuch, Lieferung 1-6 (1977- 1998).** Wiesbaden: Harrassowitz Verlag
- Adams, Douglas Q. 2013. **A Dictionary of Tocharian B Revised and Greatly Enlarged.** Amsterdam – New York: Rodopi. (LEIDEN STUDIES IN INDO-EUROPEAN 10)
- Arat, Reşit Rahmeti. 1965. **Eski Türk Şiiri.** Ankara: TTK Yayınları. (AKDITYK Türk Tarih Kurumu Yayınları. 7, 45a.)
- Ayazlı, Özlem. 2012. **Altun Yaruk Sudur VI. Kitap, Karşılaştırmalı Metin Yayını.** İstanbul: TDK Yayınları. (AKDITYK Türk Dil Kurumu Yayınları. 1051.)
- _____. 2016. **Eski Uygurca Din Dışı Metinlerin Karşılaştırmalı Söz Varlığı.** Ankara: TDK Yayınları. (AKDITYK Türk Dil Kurumu Yayınları. 1187.)
- Aydemir, Hakan. 2013. **Die alttürkische Xuanzang-Biographie IX. Nach der Handschrift von Paris, Peking und St. Petersburg sowie nach dem Transkript von Annemarie v. Gabain ediert, übersetzt und kommentiert. Band I.** Wiesbaden: Harrassowitz. (Xuanzangs Leben und Werk. 10. VdSUA. 34.)
- _____. 2013. **Die alttürkische Xuanzang-Biographie IX. Nach der Handschrift von Paris, Peking und St. Petersburg sowie nach dem Transkript von Annemarie v. Gabain ediert, übersetzt und kommentiert. Band II.** Wiesbaden: Harrassowitz. (Xuanzangs Leben und Werk. 10. VdSUA. 34.)
- _____. 2014. Eski Uygurcada Yeterlik Kipi -gAll bol- mu yoksa -gAll bul- mu?. **Dil Araştırmaları.** s. 14: 55-61.
- Barat, Kahar. 1987. Huihuwen xieben “hui yuan zhuan” canye. **Wenwu.** c. 5: 93-94.
- Barutçu Özönder, F. Sema. 1998. **Üç İtigsizler Giriş, Metin, Tercüme, Notlar, İndeks, XXX Levha.** Ankara: TDK Yayınları. (AKDITYK Türk Dil Kurumu Yayınları. 672.)
- Barutçu, F. Sema. 1987. **Uygurca Sadāprarudita ve Dharmodgata Bodhisattva Hikāyesi.** Doktora Tezi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Buswell, Robert E., Donald S. Lopez. 2014. **The Princeton Dictionary of Buddhism.** Princeton/Oxford: Princeton University Press.
- Carling, Gerd, Goerges-Jean Pinault, Werner Winter. 2009. **Dictionary and Thesaurus of the Tocharian A Volume 1: A-J.** Wiesbaden: Harrassowitz Verlag.

- Chandra, Lokesh, Sharada Rani. 1978. **Mudrās in Japan**. New Delhi. (Sata Pitaka Series: Indo-Asian literatures. 243.)
- Clauson, Sir Gerard. 1972. **An Etymological Dictionary of Pre-Thirteenth-Century Turkish**. Oxford: Oxford at the Clarendon Press.
- Çetin, Engin. 2012. **Altun Yaruk Yedinci Kitap Berlin Bilimler Akademisindeki Metin Parçaları Karşılaştırmalı Metin, Çeviri, Açıklamalar, Dizin**. Adana: Karahan Kitabevi.
- Dankoff, Robert, James Kelly. 1984. **Maḥmūd al-Kāşyārī. Compendium of Turkic Dialects (Dīwān Luḡāt at-Turk)**. Part II. Harvard University. (Sources of Oriental Languages and Literatures. 7. Turkish Sources. VII.)
- _____. 1985. **Maḥmūd al-Kāşyārī. Compendium of Turkic Dialects (Dīwān Luḡāt at-Turk)**. Part III. Harvard University. (Sources of Oriental Languages and Literatures. 7. Turkish Sources. VII.)
- Dietz, Siglinde, Mehmet Ölmez, Klaus Röhrborn. 2015. **Die alttürkische Xuanzang-Biographie IX. Nach der Handschrift von Paris und St. Petersburg sowie nach dem Transkript von Annemarie v. Gabain ediert, übersetzt und kommentiert**. Wiesbaden: Harrassowitz. (Xuanzangs Leben und Werk. 11. VdSUA. 34.)
- Durkin-Meisterernst, Desmond. 2004. **Dictionary of Manichaean Texts. Vol. III: Texts from Central Asia and China. Part 1. Dictionary of Manichaean Middle Persian and Partian**. Turnhout: Brepols. (Corpus fontium Manichaeorum: Subsidia.)
- Edgerton, Franklin. 1953. **Buddhist Hybrid Sanskrit Grammar and Dictionary**. c. II: Dictionary. New Haven: Yale University Press.
- Eimer, Helmut, Jens Peter Laut, Geng Shimin, Hans-Joachim Klimkeit. 1988. **Das Zusammentreffen Mit Maitreya. Die ersten fünf Kapitel der Hami-Version der Maitrisimit. Teil I: Text, Übersetzung und Kommentar**. Wiesbaden: Harrassowitz Verlag.
- Elmalı, Murat. 2016. **Daśakarmapathāvadānamālā, Giriş-Metin-Çeviri-Notlar-Dizin-Tıpkıbası**. Ankara: TDK Yayınları. (AKDITYK Türk Dil Kurumu Yayınları. 1186.)
- Elverskog, Johan. 1997. **Uygur Buddhist Literature**. Turnhout: Brepols. (Silk Road Studies I.)
- Eraslan, Kemal. 2012. **Eski Uygur Türkçesi Grameri**. Ankara: TDK Yayınları. (AKDITYK Türk Dil Kurumu Yayınları. 1047.)
- Erdal, Marcel. 1991. **Old Turkic Word Formation. A Functional Approach to the Lexicon**. Band I-II. Wiesbaden: Harrassowitz. (Turcologica 7.)
- Gabain, Annemarie von. 1964. Die Altürkische Literatur. **PhTF II**. Wiesbaden: Franz Steiner Verlag: 211-243.

- Geng, Shimin. 2003a. Huihuwen “da bai lian she jing” canjuan (er ye) yanjiu. **Minzu yuwen 2003 nian di 5 qi**:1-6.
- _____. 2003b. Study of Two Folios of The Uighur Text “Abitaki”. **Cultures of the Silk Road and Modern Science, vol. 1: “The Way of Buddha” 2003: The 100th Anniversary of the Otani Mission and the 50th of the Research Society for Central Asian Cultures**. Osaka: Toho Shuppan: 49-54.
- _____. 2004. Study of Two Folios of The Uighur Text “Abitaki”. **AoF**. c. 57. s. 1: 105-133.
- _____. 2005. Huihuwen “da bai lian she jing” canjuan (ling er ye) yanjiu. **Zhongyang minzu daxue xuebao (zhexue shehui kexue ban)**. nian di 1 qi, di 32 juan: 109 – 113.
- _____. 2006. Study of Another Two Folios of The Uighur Text “Abitaki”. **AoF**. c. 59. s. 1: 47-56.
- _____. 2007a. Huihuwen “da bai lian she jing” yi ye canjuan yanjiu (4). **Yuyan yu fanyi (hanwen)**. nian di 4 qi: 3-6.
- _____. 2007b. Study on the Uighur Text Abitaki (4). **Journal of Turkish Studies / Türklük Bilgisi Araştırmaları, In Memoriam Şinasi Tekin II**. c. 31/II: 231-236.
- _____. 2007c. A Study on The Uighur Text Abitaki (4). **Türkbilig**. s. 14: 177-183.
- _____. 2007d. Huihuwen “da bai lian she jing” yi ye canjuan yanjiu. **Xinjiang shifan daxue xuebao (zhexue shehui kexueban)**. 2007 nian, 12 yue, di 38juan, di 4 qi: 17-19.
- _____. 2007e. Study on the Uighur Text Abitaki (3). **Aspects of research into Central Asian Buddhism. In memoriam Kogi Kudara**. ed. Peter Zieme. Turnhout: Brepols: 27-31. (Silk Road Studies. 16.)
- _____. 2008a. Huihuwen “da bai lian she jing” yi ye canjuan yanjiu (3). **Xibei minzu yanjiu. 2008 nian di 1 qi**.: 32-36.
- _____. 2008b. Study on the Uighur Text Abitaki (4). **Türk Dilleri Araştırmaları 18. Festschrift in Honor of Talat Tekin**: 167-174.
- _____. 2011. Huihuwen fodian yu “da bai lian she jing” canjuan yanjiu (xia). **Zhangguo faxue**. c. 30: 52-67.
- Gharib, B. 1995. **Sogdian Dictionary: Sogdian-Persian-English**. Tehran: Farhang.
- Giles, Herbert A. 1912. **A Chinese-English Dictionary**. Part I-II. 2. bs. Shanghai/London: Kelly and Walsh.
- Gulcalı, Zemire. 2015. Altun Yaruk Sudur X. Kitap (Metin-Çeviri-Açıklamalar-Sözlük). Doktora Tezi. Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

- Hamilton, James. 1986. **Manuscripts Ouïgours du IXe-Xe siècle de Touen-Houang. Tome I. Tome II.** Paris
- Haneda, Tōru. 1912. Niraku sōsho daiichigō o yomu. **Geibun.** s. 3-10: 82-90.
- Hazai, Georg, Peter Zieme. 1971. **Fragmente der uigurischen Version des „Jin’gangjing mit den Gāthās des Meister Fu” nebst einem Anhang von T. INOKUCHI.** Berlin: Akademie Verlag. (AdW der DDR. ZAGA. SGKAO. BT. 1.)
- Heinemann, Robert. 1985. **Chinese-Sanskrit Sanskrit-Chinese Dictionary of Words and Phrases as Used in Buddhist Dhāraṇī.** Tokyo: Meicho Fukyūsha. [Japonca başlığı: Kanbon bonkan darani yōgoku jiten 漢梵梵漢 グラニ用語句 辞典.]
- Hirakawa, Akira. 1997. **A Buddhist Chinese-Sanskrit Dictionary.** Tōkyō: Reiyukai.
- Japanese-English Buddhist Dictionary.** 1979. Tōkyō: Daitō Shuppansha.
- Kara, Georg, Peter Zieme. 1977. **Die uigurischen Übersetzungen des Guruyogas „Tiefer Weg” von Sa-skya Paṇḍita und der Mañjuśrīnāmasaṃgīti.** Berlin: Akademie-Verlag. (AdW der DDR. ZAGA. SGKAO. BT. 8.)
- _____. 1986. Die uigurische Übersetzung des apokryphen Sūtras ‘Fo ding xin da tuo luo ni’. **AoF.** c. 13, s. 2: 318-376.
- Karaayak, Tümer. 2016. Eski Uygurca Abitaki Fragmanları Üzerine Bir İnceleme. **Uluslararası Yılduz Türk Dili Sempozyumu. 25 Nisan 2016.** İstanbul. Yıldız Teknik Üniversitesi: 55-73.
- Kasai, Yukiyo. 2008. **Die Uigurischen Buddhistischen Kolophone.** Turnhout: Brepols. (BBAW. Akademienvorhaben Turfanforschung. BT. 26.)
- Kaya, Ceval. 1994. **Uygurca Altun Yaruk, Giriş, Metin ve Dizin.** Ankara: TDK Yayınları. (AKDITYK Türk Dil Kurumu Yayınları. 607.)
- Kudara, Kōgi, Peter Zieme. 1990. Uigurische Āgama-Fragmente (2). **AoF.** s.17: 130-145.
- Kudara, Kōgi. 1979. Kanmuryōjyūkyō – Uiguruyaku danpen shūtei -. Guan-Jing – Critique of an Uigur Fragment of the Guan-wu-liang-shou-jing. **Bukkyōgaku kenkyū.** 35. Shōwa 54: 33-56.
- Laut, Jens Peter, Peter Zieme. 1990. Ein zweisprachiger Lobpreis auf den Bäg von Kočo und seine Gemahlin. **Buddhistische Erzälliteratur und Hagiographie in türkischer Überlieferung.** hrsg. J. P. Laut. Wiesbaden: Harrassowitz Verlag: 15-36.
- Lessing, F. D. 1960. **Mongolian-English Dictionary.** Berkeley and Los Angeles: University of California Pres.

- Lopez, Donald S. 1988. **The Heart Sūtra Explained: Indian and Tibetan Commentaries.** New York: State Univ. of New York Press. (SUNY Series in Buddhist Studies.)
- Maue, Dieter. 1996. **Alttürkische Handschriften. Teil 1: Dokumente in Brāhmī und tibetischer Schrift.** Stuttgart: Steiner. (VOHD. 13, 9.)
- _____. 2008. Three Languages on One Leaf: On IOL Toch 81 with Special Regard to the Turkic Part. **Bulletin of the School of Oriental and African Studies.** c.71, s. 1: 59-73.
- _____. 2014. **Alttürkische Handschriften. Teil 1: Dokumente in Brāhmī und tibetischer Schrift. Teil 2.** Digitale Internetversion
- Mirsultan, Aysima. 2010. **Die alttürkische Xuanzang-Biographie X. Nach der Handschrift von Paris, Peking und St. Petersburg sowie nach dem Transkript von Annemarie v. Gabain ediert, übersetzt und kommentiert.** Wiesbaden: Harrassowitz. (Xuanzangs Leben und Werk. 9. VdSUA. 34.)
- Monier-Williams, Monier. 1899. **A Sanskrit-English Dictionary.** Oxford: Oxford University Press.
- Nadalyaev, V. M., D. M. Nasilov, E. R. Tenişev, A. M. Şçerbak. 1969. **Drevnetyurkskiy Slovar'.** Leningrad: Izdat. Nauka, Leningradskoe Otd.
- Oda, Juten. 2015. **A Study of the Buddhist Sūtra called Säkiz Yükmäk Yaruq or Säkiz Törlügin Yarumış Yaltrımış in Old Turkic.** Turnhout: Brepols. (BBAW. Akademienvorhaben Turfanforschung. BT. 33.)
- Ölmez, Mehmet, Klaus Röhrborn. 2001. **Die alttürkische Xuanzang-Biographie V. Nach der Handschrift von Paris, Peking und St. Petersburg sowie nach dem Transkript von Annemarie v. Gabain herausgegeben, übersetzt und kommentiert.** Wiesbaden: Harrassowitz. (Xuanzangs Leben und Werk. 7. VdSUA. 34.)
- Ölmez, Mehmet. 1991. **Altun Yaruk III. Kitap (5. Bölüm).** Ankara. (Türk Dilleri Araştırmaları Dizisi. 1.)
- _____. 1994. Hsüan-Tsang'ın Eski Uygurca Yaşamöyküsü VI. Bölüm. Doktora Tezi. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- _____. 1994. Uygurca Xuanzang-Biyografisindeki Çince Alıntılar. **Türk Dilleri Araştırmaları Dergisi.** c. 4. Ankara: Simurg: 109-143.
- _____. 1996. Uygurca Xuanzang-Biyografisindeki Çince Alıntılar II. **Türk Dilleri Araştırmaları Dergisi.** c. 6 Ankara: Simurg: 131-166.
- _____. 1997. Kurzer Überblick über die Buddhistische Übersetzungsliteratur in Alttürkisch - Eski Türkçe Budist Çeviri Edebiyatına Kısa Bir Bakış. Çağdaş Türk Edebiyatına Eleştirel Bir Bakış. **Nevin Önberk Armağanı.** Ankara: Simurg: 225-256.

- _____. 2004. Burkancı (Budist) ve Manici (Maniheist) Türk Edebi Çevreleri-Nesir. **Türk Dünyası Edebiyat Tarihi**. c. IV. Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları: 129-135.
- _____. 2007. **Tuwinischer Wortschatz mit alttürkischen und mongolischen Parallelen - Tuvacanın Sözcükleri Eski Türkçe ve Moğolca Denklikleriyle**. Wiesbaden: Harrassowitz Verlag. (VdSUA. 72.)
- _____. 2010. Dil Verileri Işığında *soyurgal* ve Kökeni. **Trans-Turkic Studies Festschrift in Honour of Marcel Erdal**. ed. Matthias Kappler, Mark Kirchner, Peter Zieme. İstanbul: 167-175. (Türk Dilleri Araştırmaları. 49.)
- _____. 2015. **Orhon-Uygur Hanlığı Dönemi Moğolistan'daki Eski Türk Yazıtları Metin-Çeviri-Sözlük**. Ankara: BilgeSu Yayıncılık.
- Özbay, Betül. 2014. **Huastuanifit Manihaist Uygurların Tövbe Duası**. Ankara: TDK Yayınları. (AKDTYK Türk Dil Kurumu Yayınları. 1127.)
- Özertural, Zekine. 1996. Maniheist Uygur Metinlerinin Dil Özellikleri ve Sözcükleri. Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- _____. 2005. Türk Kaynaklarında Maninin Öğretisi. Doktora Tezi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Peng, Jinzhang, Jianjun Wang. 2000. **Northern Grottoes of Mogaoku, Dunhuang**. Beijing: Cultural Relics Publishing House.
- _____. 2004. **Northern Grottoes of Mogaoku, Dunhuang (vol.2)**. Beijing: Cultural Relics Publishing House.
- _____. 2004. **Northern Grottoes of Mogaoku, Dunhuang (vol.3)**. Beijing: Cultural Relics Publishing House.
- Poucha, Pavel. 1955. **Thesaurus Linguae Tocharicae Dialecti A**. Pars I. Praha: Státní Pedagogické Nakladatelství (Institutiones Linguae Tocharicae).
- Pulleyblank, Edwin G. 1991. **Lexicon of Reconstructed Pronunciation in Early Middle Chinese, Late Middle Chinese, and Early Mandarin**. Vancouver.
- Räsänen, Martti. 1969. **Versuch eines Etymologischen Wörterbuchs der Türkischen Sprachen**. Helsinki: LEXICA SOCIETATIS FENNO. UGRICAE XVII,1.
- Raschmann, Simone-Christiane. 1995. Dies ist der Lobpreis des Mannes. **Iran und Turfan, Beiträge Berliner Wissenschaftler, Werner Sundermann zum 60. Geburtstag gewidmet**. hrsg. Christiane Reck, Peter Zieme. Wiesbaden: Harrassowitz Verlag: 183-191.
- Röhrborn, Klaus, Osman Sertkaya. 1980. Die alttürkische Inschrift am Tor-Stüpa von Chü-yung-kuan. **ZDMG**. c. 130. s. 2: 304-339.
- Röhrborn, Klaus. 1971. **Eine uigurische Totenmesse. Text, Übersetzung, Kommentar**. Berlin: Akademie Verlag. (AdW der DDR. ZAGA. SGKAO. BT. 2.)

- _____. 1977-1998. **Uigurisches Wörterbuch. Sprachmaterial der vorislamischen türkischen Texte aus Zentralasien.** Lieferung 1-6: a-ärnjäk. Wiesbaden: Steiner.
- _____. 1991. **Die alttürkische Xuanzang-Biographie VII. Nach der Handschrift von Leningrad, Paris und Peking sowie nach dem Transkript von Annemarie v. Gabain herausgegeben, übersetzt und kommentiert.** Wiesbaden: Harrassowitz. (Xuanzangs Leben und Werk. 3. VdSUA. 34.)
- _____. 1996. **Die alttürkische Xuanzang-Biographie VIII. Nach der Handschrift von Paris, Peking und St. Petersburg sowie nach dem Transkript von Annemarie v. Gabain herausgegeben, übersetzt und kommentiert.** Wiesbaden: Harrassowitz. (Xuanzangs Leben und Werk. 5. VdSUA. 34.)
- _____. 2010. **Uigurisches Wörterbuch. Sprachmaterial der vorislamischen türkischen Texte aus Zentralasien. Neubearbeitung. I. Verben.** Band 1: ab-üzüglä-. [Türkçe başlık: Uygurca Sözlük. İslam Öncesi Orta Asya Türkçe Metinlerinin Dil Malzemesi. Yeniden düzenlenmiş baskı. I. Fiiller. 1. Cilt: ab-üzüglä-]. Stuttgart: Steiner.
- _____. 2012. Uygur Filolojisinde Üç Yayım Metodu. **Modern Türklük Araştırmaları Dergisi.** c. 9. s. 3: 7-24.
- _____. 2015. **Uigurisches Wörterbuch. Sprachmaterial der vorislamischen türkischen Texte aus Zentralasien. Neubearbeitung. II. Nomina-Pronomina-Partikel.** Band 1: a-asvık. [Türkçe başlık: Uygurca Sözlük. İslam Öncesi Orta Asya Türkçe Metinlerinin Dil Malzemesi. Yeniden düzenlenmiş baskı. I. İsimler-Zamirler-Edatlar. 1. Cilt: a-asvık]. Stuttgart: Steiner.
- Sertkaya, Osman Fikri, Klaus Röhrborn. 1984. Bruchstücke der alttürkischen Amitābha-Literatur aus Istanbul, **UAJb.** N. F. 4: 97-108.
- Sertkaya, Osman Fikri. 2010. Sanskrit Kökenli Çurni Kelimesinin Anlamı "Barut" mu Yoksa "Toz" mu?. **Türk Dili, Dil ve Edebiyat Dergisi.** c. XCIX. s. 706: 349-354.
- Shōgaito, Masahiro, Setsu Fujishiro, Norika Ohsaki, Mutsumi Sugahara, Abdurishid Yakup. 2015. **The Berlin Chinese Text U 5335 Written in Uighur Script: A Reconstruction of the Inherited Uighur Pronunciation of Chinese.** Turnhout: Brepols. (BBAW. Akademienvorhaben Turfanforschung. BT. 34.)
- Shōgaito, Masahiro. 2003. **Roshia shozō uigurugo bunken no kenkyū – Uiguru monji hyōki kanbun to uigurugo butten tekisuto – . Uighur manuscripts in St. Petersburg. Chinese texts in Uighur script and Buddhist Uighur texts.** Kyōto.
- _____. 2008. **Uighur Abhidharma Texts: A Philological Study.** Shoukadoh.
- _____. 2014. **The Uighur Abhidharmakośabhāṣya preserved at the Museum of Ethnography in Stockholm.** Wiesbaden: Harrassowitz Verlag. (Turcologica 99).

- Soothill, William Edward, Lewis Hodous. 1937. **A Dictionary of Chinese Buddhist Terms: with Sanskrit and English Equivalents and a Sanskrit-Pali Index.** London: Kegan Paul, Trench, Trubner & Co.
- Şen, Serkan. 2002. Eski Uygur Türkçesinde İkilemeler. Yüksek Lisans Tezi. On Dokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Tachibana, Zuichō. 1912. Uiguru yaku no Kammuryōjukyō. **Niraku sōsho.** c. 1: 21-41.
- Tekin, Şinasi. 1965. Uygur Edebiyatının Meseleleri (Şekiller – Vezinler). **Türk Kültürü Araştırmaları.** s. 1-2. Ankara: Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yayınları: 27-67.
- _____. 1980. **Buddistische Uigurica aus der Yüan-Zeit.** Budapest: Akadémi Kiadó. (BOH XXVII)
- _____. 1980. **Maitrisimit nom bitig. Die uigurische Übersetzung eines Werkes der buddhistischen Vaibhāsika-Schule. 1. Transliteration, Übersetzung, Anmerkungen.** Berlin: Akademie-Verlag. (AdW der DDR. ZAGA. SGKAO. BT. 9.)
- _____. 1980. **Maitrisimit nom bitig. Die uigurische Übersetzung eines Werkes der buddhistischen Vaibhāsika-Schule. 2. Analytischer und rückläufiger Index.** (AdW der DDR. ZAGA. SGKAO. BT. 9.)
- Temir, Ahmet, Kōgi Kudara, Klaus Röhrborn. 1984. Die Altürkischen Abitaki-Fragmente des Ethnografya Müzesi, Ankara. **Turcica.** Tome XVI: 12 – 28.
- Tezcan, Semih. 1974. **Das uigurische Insadi-Sūtra.** Berlin: Akademie-Verlag. (AdW der DDR. ZAGA. SGKAO. BT. 3.)
- _____. 2001. En Eski Türk Dili ve Yazını. **Bilim Kültür ve Öğretim Dili Olarak Türkçe.** Ankara: TTK Yayınları: 273-323.
- Tietze, Andreas. 2009. **Tarihi ve Etimolojik Türkiye Türkçesi Lugatı cilt 2 F-J; Sprachgeschichtliches und etymologisches Wörterbuch des Türkei-Türkischen Zweiter Band F-J.** Wien: Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften.
- Tokyürek, Hacer. 2015. **Altun Yaruk Sudur IV. Tegzinç (Karşılaştırmalı Metin Yayını).** Ankara: Bizim Büro Yayınları.
- Tuğuşeva, Lilia Yusufzhanovna. 2008. **Sutra Obşçini belogo lotosa. Tyurkskaya versiya, faksimile rukopisi, transkripsiya teksta, perevod s rannesrednevekovo tyurkskogo yazıka, predisloviye, primeçaniya, ukazatel slov.** Moskva
- Türkiye’de Halk Ağzından Derleme Sözlüğü VII H-İ.** 1974. Ankara: TTK Basımevi.
- Uçar, Erdem. 2009. **Altun Yaruk Sudur V. Kİtap Berlin Koleksiyonundaki Fragmanların Transliterasyonu ve Transkripsiyonu Açıklamalar ve Dizin.** Doktora Tezi. Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

- _____. 2013. **Uygurca Altun Yaruk Sudur, IX. Kitap Diplomatik Neşir Usûlüyle Yayımları, Tercüme Açıklamalar ve Dizin.** İzmir: Dinazor Kitabevi Yayınları.
- Umemura, Hiroshi, Masahiro Shōgaito, Yutaka Yoshida, Abdurishid Yakup. 2002. **A Provisional Catalogue of the Microfilms of Uighur, Sogdian and Manichaean Manuscripts belonging to the St. Petersburg Branch of Institute of Oriental Studies Russian Academy of Sciences brought to the Toyo Bunko, 1st edition.**
- Uzunkaya, Uğur, Mehmet Ölmez. 2016. Eski Uygurcada Mudrâlar. **Türkiyat Mecmuası.** c. 26/2: 293-305.
- Uzunkaya, Uğur. 2017. **Son Dönem Budist Uygur Edebiyatından İki Örnek (Metin-Çeviri-Açıklamalar-Dizin).** Doktora Tezi. Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Wilkens, Jens. 2007. **Das Buch von der Südentilgung: Edition des alttürkischbuddhistischen Kšanti Kılğuluk Nom Bitig. Teil 1.** Turnhout: Brepols. (BBAW. Akademienvorhaben Turfanforschung. BT. 25.)
- _____. 2007. **Das Buch von der Südentilgung: Edition des alttürkischbuddhistischen Kšanti Kılğuluk Nom Bitig. Teil 2.** Turnhout: Brepols. (BBAW. Akademienvorhaben Turfanforschung. BT. 25.)
- _____. 2016. **Buddhistische Erzählungen aus dem alten Zentralasien Edition der altuigurischen Daśakarmapathāvadānamālā. Teil 3.** Turnhout: Brepols. (BBAW. Akademienvorhaben Turfanforschung. BT. 33.)
- Yakup, Abdurishid. 1999. Johan Elverskog: Uygur Buddhist Literature, Silk Road Studies I, Brepols 1997, ISBN 2-503-50544-9, 154 pages + X. **Türk Dilleri Araştırmaları Dizisi.** c. 9. İstanbul: Simurg: 223-231.
- _____. 2003. On the Newly Unearthed Uyghur Buddhist Texts from the Northern Grottoes of Dunhuang. **Indien und Zentralasien: Sprach und Kulturkontakt. Vorträge des Göttinger Symposions vom 7. Mai bis 10. Mai 2001.** ed. Sven Bretfeld and Jens Wilkens. Wiesbaden: Harrassowitz Verlag: 259-276.
- _____. 2010. **Prajñāpāramitā Literature in Old Uyghur.** Turnhout: Brepols. (BBAW. Akademienvorhaben Turfanforschung. BT. 28.)
- Yiğitoğlu, Özlem. 2011. Köñül Tözin Ukıtdaçı Nom ve Salt-Bilinç Öğretisi. Doktora Tezi. Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Zieme, Peter, György Kara. 1979. **Ein uigurisches Totenbuch. Nāropas Lehre in uigurischer Übersetzung von vier tibetischen Traktaten nach der Sammelhandschrift aus Dunhuang, British Museum Or. 8212 (109).** Budapest: Akadémiai Kiadó. (BOH. XXII)
- Zieme, Peter, Kōgi Kudara. 1984. **Guanwulianshoujing in Uighur.** Kyoto: Nagata Bunshōdō.
- Zieme, Peter. 1975a. Ein uigurischer Erntesege. **AoF** c.3: 109-143.

- _____. 1975b. Zur Buddhistischen Stabreimdichtung Der Alten Uiguren. **AOH.** c. 29, s. 2: 187-211.
- _____. 1981. Uigurische Steuerbefreiungsurkunden für buddhistische Klöster. **AoF.** c. 8: 237-263.
- _____. 1982. A New Fragment of the Uigur Guanwuliangshoujing. **Ryūkoku Daigaku Bukkyōbunka Kenkyūsho Kiyō.** Special Issue 20: 20-29.
- _____. 1985. **Buddhistische Stabreimdichtungen der Uiguren.** Berlin: Akademie-Verlag. (AdW der DDR. ZAGA. SGKAO. BT. 13.)
- _____. 1985. Uigurische Sukhāvātīvyūha Fragmente. **AoF.** c. 12: 129-149.
- _____. 1991. **Die Stabreimtexte der Uiguren von Turfan und Dunhuang. Studien zur alttürkischen Dichtung.** Budapest: Akadémiai Kiadó. (BOH XXXIII).
- _____. 1996. **Altun Yaruq Sudur. Vorworte und das Erste Buch Edition und Übersetzung der alttürkischen Version des Goldglanzsūtra (Suvarṇaprabhāsottamasūtra).** Berlin: Akademie-Verlag. (AdW der DDR. ZAGA. SGKAO. BT. 18.)
- _____. 2000. **Vimalakīrtinirdeśasūtra. Edition alttürkischer Übersetzung nach Handschriftfragmenten von Berlin und Kyoto.** Berlin: Akademie-Verlag. (AdW der DDR. ZAGA. SGKAO. BT. 20.)
- _____. 2005. **Magische Texte des uigurischen Buddhismus. Mit 208 Abbildungen auf 97 Tafeln.** Turnhout: Brepols. (BBAW. Akademienvorhaben Turfanforschung. BT. 23.)
- _____. 2015. **Altuigurische Texte der Kirche des Ostens aus Zentralasien. Old Uigur texts of the Church of the East from Central Asia.** USA: Gorgias Press (GORGIAS EASTERN CHRISTIAN STUDIES 41).

ÖZ GEÇMİŞ

Tümer Karaayak 17.09.1989'da Aydın'da doğdu. Lisans eğitimini Ege Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünde (2012) tamamladı. Hâlen Yıldız Teknik Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı Eski Türk Dili Yüksek Lisans programına devam etmektedir.